

**İLKÖĞRETİM II. KADEME TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDA
SÖZVARLIĞI İNCELEMESİ**

Ertuğrul KAYA

**Temmuz 2008
DENİZLİ**

**İLKÖĞRETİM II. KADEME TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDA
SÖZVARLIĞI İNCELEMESİ**

**Pamukkale Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Yüksek Lisans Tezi
Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı**

Ertuğrul KAYA

Danışman: Doç. Dr. Nurettin ÖZTÜRK

**Temmuz 2008
DENİZLİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ ONAY FORMU

Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı öğrencisi Ertuğrul KAYA tarafından Doç. Dr. Nurettin ÖZTÜRK yönetiminde hazırlanan “ **İlköğretim II. Kademe Türkçe Ders Kitaplarında Sözcük İncelemesi**” başlıklı tez aşağıdaki jüri üyeleri tarafından 11 / 07 /2008 tarihinde yapılan tez savunma sınavında başarılı bulunmuş ve Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. H. Ömer KARPUZ

Jüri Başkanı

Doç. Dr. Nurettin ÖZTÜRK

Jüri Üyesi (Danışman)

Yard. Doç. Dr. Ali DONBAY

Jüri Üyesi

Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 24/07/2008 tarih ve 11/01 sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Doç. Dr. Mehmet MEDER
Müdür

Bu tezin tasarımı, hazırlanması, yürütülmesi, araştırılmalarının yapılması ve bulgularının analizlerinde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini; bu çalışmanın doğrudan birincil ürünü olmayan bulguların, verilerin ve materyallerin bilimsel etiğe uygun olarak kaynak gösterildiğini ve alıntı yapılan çalışmalara atfedildiğini beyan ederim.

İmza:

Öğrencinin Adı Soyadı:

Ertuğrul KAYA

TEŞEKKÜR

İlköğretim II. Kademe Türkçe Ders Kitaplarında Sözcük İncelemesi adlı tez çalışmamız Türkçe dersinde; sözcük öğretiminin yeri, sözcük öğretiminin sorunlarının belirlenmesi ve konuyla ilgili çözüm önerilerini konu almaktadır. Türkçe dersi için bugüne kadar akademik düzeyde bir sözcük çalışmasının yapılmamış olması, çalışmamız için kaynak bulmada bizi zorlayan unsurların başındaydı. Bu durum, doğru ve bir eksiği giderecek düzeydeki çalışmamızın güçlüğünü, kısa sürede, alana katkıda bulunma umuduyla yer değiştirdi.

Yüksek lisans eğitimim boyunca, değerli bilgilerini esirgemeyen hocalarıma teşekkür etmek istiyorum. Eski ve yeni edebiyatımızın ürünlerini ana kaynağından, dönemin diliyle okuma zevkini daha da güçlendiren ve bunların öğretimi konusundaki değerli bilgileri için, hocam Sayın Prof. Dr. Önder GÖÇGÜN, Dilbilim dersleriyle bu alanda ufku açan Sayın Prof. Dr. Hacı Ömer KARPUZ, Yeni Türk edebiyatı ve dünya edebiyatına açtığı kapılarla, metin inceleme konusunda yetkinlik kazandıran, şiir ve öykü gibi yazınsal alandaki denemelerime dahi zaman ayırıp okuyan ve eleştirilerini paylaşan sayın Doç. Dr. Yunus BALCI, Halkbilime karşı ilgimi arttıran ve alanın alt dallarını tanımama yardımcı olan Sayın Yrd. Doç. Dr. Mustafa ARSLAN ve değişik zamanlarda yardımlarını gördüğüm Yrd. Doç. Dr. Ali DONBAY' a ayrı ayrı teşekkürü bir görev biliyorum.

Danışman hocam Sayın Doç. Dr. Nurettin ÖZTÜRK' e değerli bilgilerinden ve yardımlarından dolayı çok teşekkür ediyorum.

Lisans üstü deneyimlerini aktaran ve bürokratik konularda rehberlik eden Arş. Gör. Yasemin ASLAN' a teşekkür ediyorum.

Enstitüye ilk kayıt anımdan bugüne kadar, yardımlarını ve güler yüzlerini eksik etmeyen Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün tüm kadrosuna teşekkür ediyorum.

Çalışmamızın İkinci Bölümünde yer alan, öğrenci ve Türkçe öğretmenlerimizin 'sözcük öğretimi ve sözlük kullanma' yönündeki görüşlerini tespit ettiğimiz anketlerin uygulanmasında yardımcı olan kurum yetkililerine, Mersin Silifke İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne, Silifke Kaymakamlığına, Denizli Baklan İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne, Baklan Kaymakamlığına, anket uygulanan ilköğretim okulları yönetici kadrosuna, ankete uygulamasına katılan öğrenciler ve Türkçe öğretmenlerine ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Uzun tez çalışmam boyunca yeteri kadar zaman ayıramadığım sevgili annem ve kardeşime, anlayışlarından ve desteklerinden dolayı çok teşekkür ediyorum. Şuan hayatta olmayan sevgili babam, onlarca yıl sonrasını düşünerek beni çalışmalarım konusunda özendirmiştir, ona da sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Ertuğrul KAYA
DENİZLİ 2008

ÖZET

İLKÖĞRETİM II. KADEME TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDA SÖZVARLIĞI İNCELEMESİ

Kaya, Ertuğrul
Yüksek Lisans Tezi, Türkçe Eğitimi ABD
Tez Yöneticisi: Doç. Dr. Nurettin ÖZTÜRK

Temmuz 2008, 613 Sayfa

İlköğretim II. Kademe Türkçe Ders Kitaplarında Sözvarlığı İncelemesi adlı tez çalışmamız, genel olarak, Türkçe dersinde kullanılan metinlerin sözvarlığı açısından tablo kullanarak dökümünün yapılması ve bunlara bağlı yorumları içermektedir.

Çalışmamızın Giriş bölümünde sözvarlığı ile ilgili bilgiler ve çalışmamızla olan ilişkisi üzerinde durulmuştur. Ayrıca bu bölümde, çalışmamız boyunca kullanacağımız terimlerin açıklamaları yer almaktadır. Çalışmamız boyunca kullandığımız yöntem yine Giriş bölümünde yer almaktadır. I. Bölümde incelediğimiz 3 (üç) Türkçe ders kitabındaki metinler, metinlerin sözvarlığı tabloları ve metinlere bağlı olarak işlenen sözcük çalışmalarında yer alan sözcüklerin yer aldığı sözcük çalışma tabloları verilmiştir. Bu bölümün sonunda, incelenen ders kitaplarındaki türlerin dağılımı tablo olarak verilmiştir. II. Bölümde, öğretmen ve öğrencilere, *sözlük kullanımı ve sözcük öğretimi* konulu görüşlerini almak üzere uyguladığımız anketlerin yorumu yer almaktadır. Bu anketler yorumlanırken, seçeneklerin frekans değeri yüzde olarak verilmiştir. Bu anketlerden çıkan sonuç, kesin bir yargıya varmak için değil, alanımızdaki çalışmalara bir görüş vermesi bakımından önemlidir. II. Bölümde ayrıca, kitapevleri ve kırtasiye yetkilileri ile yapılan mülakatların yorumu yapılmıştır. III. Bölüm sonuç bölümünden oluşmuştur. Bu bölümde sorunlar ve öneriler üzerinde durulmuştur.

Tez çalışmamızla, ana dili eğitiminde, sözcük çalışmalarına ayrılan sürenin artırılmasını ve sözcük öğretiminde *sözvarlığı*'nın tüm değerlerinin öğrenciye kavratılmasının önemini vurguluyoruz.

Anahtar Sözcükler: sözvarlığı, ders kitabı, sözcük öğretimi, sözlük

ABSTRACT

THE RESEARCHMENT OF THE VOCABULARY ON THE TURKISH LESSON BOOKS IN THE SECOND LEVEL OF THE PRIMARY SCHOOL

Kaya, Ertugrul

M. Sc. Thesis in Turkish Education

Supervisor: Asist. Prof. Dr. Nurettin OZTURK

July 2008, 613 Pages

Our thesis study named *The Researchment of The Vocabulary On The Turkish Lesson Books In The Second Level of The Primary School*, generally, consists of making the document of the word existence of the text used in the Turkish lesson by constructing chart and comments related on these research.

In the entry part of our study, it is dwelled upon the relationship of our study and the information about the word existence furthermore, the explanation of the term that we are going to use through the study exists on in this part. And also the technique which we have use through the study takes part in this section, the texts in three Turkish boks that we have researched, the word existence charts of the text have been given in the first part. The proportion of the branch on the investigating books is constructed as a chart.

In the second part, there have been the comments of the surveys that we have carried out teachers and students for taking their ideas about using dictionary and teaching word. While explaining these surveys, the frequency price of the choices are given as a percent. The result of these surveys are important for giving ideas about our area on the other hand, it is not used for taking certain decision. Moreover, the comments of interviews which have made with the authorizeds of the bookshops and stationeries have taken part in this part. The third part is the conclusion of the research. In this part, it has been dwelled upon problems and suggestions.

We have emphasized on rising the time of words study in education of mother tongue and all of the value of word existence have been taught to students in our thesis work.

Key Words: vocabulary, lesson book, teaching word, dictionary

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAY SAYFASI.....	i
BİLİMSEL ETİK SAYFASI.....	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar DİZİNİ.....	ix
KISALTMALAR DİZİNİ.....	xiii
GİRİŞ.....	1
KURAMSAL BİLGİLER VE LİTERATÜR TARAMASI.....	7
MATERYAL VE METOD.....	11

BİRİNCİ BÖLÜM SÖZVARLIĞI İNCELEMESİ

1.1. Kitapların tanıtımı	14
1.1.1. I. Kitap	14
1.1.2. II. Kitap	14
1.1.3. III. Kitap	15
1.2. I. Kitap	16
1.2.1. Birinci Metin	16
1.2.2. İkinci Metin	22
1.2.3. Üçüncü Metin	30
1.2.4. Dördüncü Metin	44
1.2.5. Beşinci Metin	51
1.2.6. Altıncı Metin	60
1.2.7. Yedinci Metin	68
1.2.8. Sekizinci Metin.....	76
1.2.9. Dokuzuncu Metin.....	86
1.2.10. Onuncu Metin.....	100
1.2.11. On Birinci Metin	110
1.2.12. On İkinci Metin	125
1.2.13. On Üçüncü Metin	129
1.2.14. On Dördüncü Metin	139
1.2.15. On Beşinci Metin	150
1.2.16. On Altıncı Metin	154
1.2.17. On Yedinci Metin	169
1.2.18. On Sekizinci Metin.....	185
1.3. II. Kitap	188
1.3.1. Birinci Metin	188
1.3.2. İkinci Metin	190
1.3.3. Üçüncü Metin	195
1.3.4. Dördüncü Metin	200
1.3.5. Beşinci Metin	205
1.3.6. Altıncı Metin	211
1.3.7. Yedinci Metin	218
1.3.8. Sekizinci Metin	224
1.3.9. Dokuzuncu Metin.....	229

1.3.10. Onuncu Metin	232
1.3.11. On Birinci Metin	235
1.3.12. On İkinci Metin	243
1.3.13. On Üçüncü Metin	249
1.3.14. On Dördüncü Metin	250
1.3.15. On Beşinci Metin	256
1.3.16. On Altıncı Metin	262
1.3.17. On Yedinci Metin.....	270
1.3.18. On Sekizinci Metin	275
1.3.19. On Dokuzuncu Metin.....	282
1.3.20. Yirminci Metin	288
1.3.21. Yirmi Birinci Metin	294
1.3.22. Yirmi İkinci Metin	297
1.3.23. Yirmi Üçüncü Metin	302
1.3.24. Yirmi Dördüncü Metin	308
1.3.25. Yirmi Beşinci Metin	312
1.3.26. Yirmi Altıncı Metin	315
1.3.27. Yirmi Yedinci Metin.....	321
1.3.28. Yirmi Sekizinci Metin	323
1.3.29. Yirmi Dokuzuncu Metin	328
1.3.30. Otuzuncu Metin	332
1.3.31. Otuz Birinci Metin	337
1.3.32. Otuz İkinci Metin	342
1.3.33. Otuz Üçüncü Metin	346
1.3.34. Otuz Dördüncü Metin	351
1.3.35. Kitap Sonu Sözlükçe	356
1.4. III. Kitap	364
1.4.1. Birinci Metin	364
1.4.2. İkinci Metin	369
1.4.3. Üçüncü Metin	372
1.4.4. Dördüncü Metin	379
1.4.5. Beşinci Metin	386
1.4.6. Altıncı Metin	391
1.4.7. Yedinci Metin	398
1.4.8. Sekizinci Metin	400
1.4.9. Dokuzuncu Metin	406
1.4.10. Onuncu Metin	412
1.4.11. On Birinci Metin	417
1.4.12. On İkinci Metin	423
1.4.13. On Üçüncü Metin	429
1.4.14. On Dördüncü Metin	435
1.4.15. On Beşinci Metin	440
1.4.16. On Altıncı Metin	446
1.4.17. On Yedinci Metin	453
1.4.18. On Sekizinci Metin	456
1.4.19. On Dokuzuncu Metin	463
1.4.20. Yirminci Metin	468
1.4.21. Yirmi Birinci Metin	475
1.4.22. Yirmi İkinci Metin.....	478
1.4.23. Yirmi Üçüncü Metin	484

1.4.24. Yirmi Dördüncü Metin.....	490
1.4.25. Yirmi Beşinci Metin	498
1.4.26. Yirmi Altıncı Metin.....	504
1.4.27. Yirmi Yedinci Metin	508
1.4.28. Yirmi Sekizinci Metin	515
1.4.29. Yirmi Dokuzuncu Metin	520
1.4.30. Otuzuncu Metin	526
1.4.31. Otuz Birinci Metin	532
1.4.32. Otuz İkinci Metin	537
1.4.33. Otuz Üçüncü Metin	543
1.4.34. Otuz Dördüncü Metin	550
1.4.35. Otuz Beşinci Metin	554
1.4.36. Otuz Altıncı Metin	559
1.4.37. Otuz Yedinci Metin	562
1.4.38. Otuz Sekizinci Metin	569
1.4.39. Otuz Dokuzuncu Metin.....	573
1.4.40. Kırkıncı Metin	577
1.4.41. Kırk Birinci Metin	579
1.4.42. Kitap Sonu Sözlükçe	584
1.5. Ders Kitapları Tür Dağılımı	594

İKİNCİ BÖLÜM SAHA ÇALIŞMALARI

2.1. Anketler	597
2.2. Mülâkatlar	601

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM SONUÇ

3.1. Bulgular ve Öneriler	603
KAYNAKÇA.....	606
EKLER.....	608
ÖZGEÇMİŞ.....	613

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1. 1. Kitapların Künyeleri Tablosu	15
Tablo 1. 2. 1. I. Kitap 1. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu	18
Tablo 1. 2. 2. I. Kitap 1. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu	22
Tablo 1. 3. 1. I. Kitap 2. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu	23
Tablo 1. 3. 2. I. Kitap 2. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu	29
Tablo 1. 4. 1. I. Kitap 3. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu	33
Tablo 1. 4. 2. I. Kitap 3. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	44
Tablo 1. 5. 1. I. Kitap 4. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu	45
Tablo 1. 5. 2. I. Kitap 4. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	50
Tablo 1. 6. 1. I. Kitap 5. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	53
Tablo 1. 6. 2. I. Kitap 5. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	59
Tablo 1. 7. 1. I. Kitap 6. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	62
Tablo 1. 7. 2. I. Kitap 6. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu	67
Tablo 1. 8. 1. I. Kitap 7. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	69
Tablo 1. 8. 2. I. Kitap 7. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	75
Tablo 1. 9. 1. I. Kitap 8. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	78
Tablo 1. 9. 2. I. Kitap 8. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu	85
Tablo 1. 10. 1. I. Kitap 9. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu	89
Tablo 1. 10. 2. I. Kitap 9. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu	100
Tablo 1. 11. 1. I. Kitap 10. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu	102
Tablo 1. 11. 2. I. Kitap 10. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu	110
Tablo 1. 12. 1. I. Kitap 11. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu	113
Tablo 1. 12. 2. I. Kitap 11. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu	124
Tablo 1. 13. 1. I. Kitap 12. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu	126
Tablo 1. 13. 2. I. Kitap 12. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu	128
Tablo 1. 14. 1. I. Kitap 13. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu	131
Tablo 1. 14. 2. I. Kitap 13. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu	138
Tablo 1. 15. 1. I. Kitap 14. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu	141
Tablo 1. 15. 2. I. Kitap 14. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	149
Tablo 1. 16. 1. I. Kitap 15. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu	151
Tablo 1. 16. 2. I. Kitap 15. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	154
Tablo 1. 17. 1. I. Kitap 16. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu	157
Tablo 1. 17. 2. I. Kitap 16. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu	167
Tablo 1. 18. 1. I. Kitap 17. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	171
Tablo 1. 18. 2. I. Kitap 17. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	183
Tablo 1. 19. 1. I. Kitap 18. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu	185
Tablo 1. 19. 2. I. Kitap 18. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu	187
Tablo 2. 1. 1. II. Kitap 1. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu	188
Tablo 2. 1. 2. II. Kitap 1. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	189
Tablo 2. 2. 1. II. Kitap 2. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu	191
Tablo 2. 2. 2. II. Kitap 2. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu	194
Tablo 2. 3. 1. II. Kitap 3. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu	196
Tablo 2. 3. 2. II. Kitap 3. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu	199
Tablo 2. 4. 1. II. Kitap 4. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu	201
Tablo 2. 4. 2. II. Kitap 4. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	205
Tablo 2. 5. 1. II. Kitap 5. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu	206
Tablo 2. 5. 2. II. Kitap 5. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu	211

Tablo 3. 22. 1. III. Kitap 22. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	479
Tablo 3. 22. 2. III. Kitap 22. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	483
Tablo 3. 23. 1. III. Kitap 23. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	485
Tablo 3. 23. 2. III. Kitap 23. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	489
Tablo 3. 24. 1. III. Kitap 24. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	491
Tablo 3. 24. 2. III. Kitap 24. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	497
Tablo 3. 25. 1. III. Kitap 25. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	499
Tablo 3. 25. 2. III. Kitap 25. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	504
Tablo 3. 26. 1. III. Kitap 26. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	505
Tablo 3. 26. 2. III. Kitap 26. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	508
Tablo 3. 27. 1. III. Kitap 27. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	509
Tablo 3. 27. 2. III. Kitap 27. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	514
Tablo 3. 28. 1. III. Kitap 28. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	516
Tablo 3. 28. 2. III. Kitap 28. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	519
Tablo 3. 29. 1. III. Kitap 29. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	521
Tablo 3. 29. 2. III. Kitap 29. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	526
Tablo 3. 30. 1. III. Kitap 30. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	528
Tablo 3. 30. 2. III. Kitap 30. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	532
Tablo 3. 31. 1. III. Kitap 31. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	533
Tablo 3. 31. 2. III. Kitap 31. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	537
Tablo 3. 32. 1. III. Kitap 32. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	538
Tablo 3. 32. 2. III. Kitap 32. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	542
Tablo 3. 33. 1. III. Kitap 33. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	544
Tablo 3. 33. 2. III. Kitap 33. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	549
Tablo 3. 34. 1. III. Kitap 34. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	550
Tablo 3. 34. 2. III. Kitap 34. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	553
Tablo 3. 35. 1. III. Kitap 35. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	555
Tablo 3. 35. 2. III. Kitap 35. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	559
Tablo 3. 36. 1. III. Kitap 36. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	560
Tablo 3. 36. 2. III. Kitap 36. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	562
Tablo 3. 37. 1. III. Kitap 37. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	563
Tablo 3. 37. 2. III. Kitap 37. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	569
Tablo 3. 38. 1. III. Kitap 38. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	570
Tablo 3. 38. 2. III. Kitap 38. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	573
Tablo 3. 39. 1. III. Kitap 39. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	574
Tablo 3. 39. 2. III. Kitap 39. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	576
Tablo 3. 40. 1. III. Kitap 40. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	577
Tablo 3. 40. 2. III. Kitap 40. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	578
Tablo 3. 41. 1. III. Kitap 41. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	580
Tablo 3. 41. 2. III. Kitap 41. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu.....	584
Tablo 4. 1. 1. 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Tür Dağılım Tablosu.....	594
Tablo 4. 1. 2. 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Tür Dağılım Tablosu.....	594
Tablo 4. 1. 3. 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Tür Dağılım Tablosu.....	595

KISALTMALAR DİZİNİ

Akad.	Akadca
Alm.	Almanca
Ank.	Ankara
Ar.	Arapça
Aram.	Aramice
Arg.	Argo
at. söz.	Atasözü
Çin.	Çince
dey.	Deyim
E. Yun.	Eski Yunanca
ed.	Edat
Erm.	Ermenice
Eti.	Eti Dili
F.	Farsça
f.	Fiil
Fen.	Fenike Dili
Fr.	Fransızca
Gr.	Grekçe
i.	İsim
i.f.	İsim – fiil
İ.ö.o.	İlk öğretim okulu
İb.	İbranice
ik.	İkileme
İng.	İngilizce
İsp.	İspanyolca
İst.	İstanbul
İt.	İtalyanca
Jap.	Japonca
kst.	Kısaltma
Lat.	Latince
Luwi.	Luwi Dili
Mac.	Macarca
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
Moğ.	Moğolca
ö.a.	Özel anlam
ö.i.	Özel isim
ö.t.	Özel tarih
Rum.	Rumca
Rus.	Rusça
s.	Sıfat
s.f.	Sıfat – fiil
s.ok.	Sözcüğün okunuşu
s.ö.	Sözcük öbeği
Sanskrit.	Sanskritçe
Sırp.	Sırpça
Sl.	Slavca

Sogd.
Süm.
Sür.
Toh.
Tr.
ün.
Ven.
Y. Lat.
Yun.
z.
z.f.
Zend.
zf.

Sogdca
Sümerce
Süryanice
Toharca
Türkçe
Ünlem
Venedik dili
Yeni Latince
Yunanca
Zamir
Zarf – Fiil
Zendce
Zarf

I. GİRİŞ

Temeleğitim Okulları Türkçe Eğitimi Programı Genel Amaçları, 5. maddede; *Türlü etkinliklerle öğrencilerin kelime dağarcığını zenginleştirmek*, ibaresine yer verilmiştir. Yine bu maddeyle ilgili olarak *Açıklamalar* kısmında şu şekilde bir açıklama yapılmıştır;

“İnsan, kelimelerle düşünür. Biz, en önemsiz bir ihtiyacımızdan en çapraşık duygu ve düşüncelerimize kadar başkalarına açıklamak istediklerimizi ancak kelimelerle anlatabiliriz.

Çocuğun, başlangıçta annesinden öğrendiği dil, ailesinin, yakın çevresinin sosyal ve kültürel düzeyine göre değişmekle birlikte, doğal olarak ancak en ilkel yalın ihtiyaçlarını karşılayacak durumdadır. Yaşı ilerleyip çevresi genişleyerek ihtiyaçları çeşitlendikçe, çoğaldıkça çocuğun kelime dağarcığı da genişler, zenginleşir. Yalnız bu gelişme, systemsizdir ve çevre imkânları ile sınırlıdır. Çocuğun kelime dağarcığı, asıl okulda zenginleşir. Özellikle, Türkçe dersinin türlü etkinlikleri, okuma, dinleme, anlama, anlatma çalışmaları, bu zenginleşmeyi hem bir sisteme bağlar, hem de hızlandırır. Öğrenci, okulda duygu ve düşüncelerini, istediklerini daha tam, daha açık ve etkili anlatabilmek için kendine mal etmesi gerekli olan kavramları gittikçe çoğalarak kazandığı gibi, kelimeler arasındaki ince anlam farklarını ve türlü ilişkileri de öğrenir.”¹

Türkçe dersinin en önemli amaçlarından biri şüphesiz ki sözcük öğretimidir. Yalnız, sözcük öğretimi, üzerinde titizlikle durulması gereken bir çalışmalar bütünüdür. Öğrencinin gelişen düzeyine göre, sözcüğün kökeni, bağlam içindeki anlamı, aldığı eklerle ve diğer sözcüklerle kazandığı anlamları, özellikle edebi türlerde imgesel anlamları; sözcüğün tarih içindeki anlam başkalaşmaları, seslerinde meydana gelen değişimlerini de sistemli bir biçimde öğretmek gerekir.

Sözcük öğretiminde, sözcüğü tek birim olarak, sözlük madde başı formunda öğretmeye çalışmak doğru bir yöntem değildir. Bir dilin sözcükleri üst üste yığılarak, o dilin sözcük hazinesi oluşturulmuş olmaz. Bir dilin yaşantısından anlam bulan *sözvarlığı* terimi, Türkçe Eğitiminde, sözcük öğretimi çalışmalarında temel alınmalıdır.

(1) Milli Eğitim Bakanlığı, (26 Ekim 1981) *Temeleğitim Okulları Türkçe Eğitim Programı*, Tebliğler Dergisi, , Sayı 2098

Sözvarlığı terimini ülkemizde ilk kullananlardan biri, Almanca *Wortbestand* terimini Türkçeleştiren Prof. Dr. Doğan AKSAN olmuştur.

Bir dilin sözvarlığı denince, yalnızca, o dilin sözcüklerini değil, deyimlerin, kalıp sözlerin, kalıplaşmış sözlerin, ata sözlerinin, terimlerin ve çeşitli kalıpların oluşturduğu bütünü anlıyoruz.²

Çalışmamızın ana çatısını ilköğretim II. kademe Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin sözvarlığı dökümünün yapılması oluşturmaktadır. Bu döküm yapılırken, sözcüklerin yalnızca Türkçe sözlüklerde yer aldıkları şekilleri ile değil, sözvarlığı incelemelerinin özü itibarıyla, taşıdıkları anlam ekseninde kalıplaşmış ifade halleri göz önünde bulundurulmuştur. Örneğin; *hoş geldiniz* gibi bir ifadeyi hoş, gel- şeklinde bölümlenmeden, *hoş geldiniz* bütün olarak alınmıştır. Zamirlere bağlı kasıtlı bir durum da ise; *hoş geldi* ifadesinde olduğu gibi, hoş gel- şeklinde incelemeye alınmıştır.

Bu çalışma ile belli bir dönemde ilköğretim okulları II. kademede okutulan Türkçe ders kitaplarının metinleri toplu olarak verilmiş olacak ve bu metinlerin sözvarlığı açısından bir dökümü yapılmış olacaktır. Metinlerin sözvarlığı incelenirken, sözcüğün etimolojisi, türü ve sıklığının verilecek olması; çalışmamızı ileride yapılabilecek çalışmalara bir veri kaynağı durumuna getirmiştir. Böylelikle, ders kitaplarındaki yabancı kökenli sözcükler, Türkçe kabul edilen sözcükler, öz Türkçe sözcükler, deyimler, atasözleri, ikilemeler, söz öbekleri, kalıplaşmış ifadeler; ayrıca fiil, isim, sıfat, zamir, zarf, fiilimsi, ünlem gibi sözcük türlerinin kullanım sıklığının farklı çalışmalarda kullanılmasına hizmet edecektir.

Metinlerin içerdiği sözvarlığı ile sözcük çalışmalarında hangi sözcüklerin ne şekilde sorulduğu çalışmamızın bulguları arasındadır. Sözcük çalışmaları, başlığı adı altında tablo olarak gösterdiğimiz bu sözcükler gösteriyor ki; metin altı sözlükçe ve kitap sonu sözlükçe kısımları bulunan II. Kitap³ ve III. Kitap⁴ öğrencilerin sözlük

(2) Aksan, Prof. Dr. Doğan, (2004) *Türkçenin Sözvarlığı*, Engin Yayınevi, Ankara, s: 7

(3) Koyuncu, Melahat – Mustafa Koyuncu, (2004) *İlköğretim Türkçe 7 Ders Kitabı*, Tutubay Yayınları, Ankara

(4) Kapulu, Ahmet, (2001) *İlköğretim Türkçe 8*, Koza Yayın Dağıtım, Ankara

kullanmasını engellemektedir. Sözcük çalışmalarında sorulan sözcüklerin büyük çoğunluğu, *kitap sonu sözlükçede* yer almaktadır. Bu durum öğrenciye bir kolaylık sağlayarak, öğrencinin sözcüğü sözlük kullanmadan, kitap sonunda hazır bulmasına yol açmaktadır. Yine metinde geçen pek çok sözcüğün sözcük çalışmalarında anlamının verilmiş olduğunu tespit ettik. Bu durumda yine öğrenci, sözlükten uzaklaştırılmış olmaktadır.

I. Kitap⁵ da ise metin altı ve kitap sonu sözlükçe bulunmamaktadır. Sözcük çalışmaları ise ders kitabından tamamen bağımsız olarak, *Öğrenci Çalışma Kitabında*⁶ verilmiştir. Bu kitapta sözcük çalışması için ayrı bir başlık verilmemiştir. Metinle ilgili türlü etkinlikler içinde sözcük çalışması niteliğinde etkinlikler de vardır. Bu etkinlikler içindeki sözcük çalışmaları; *sözcük ve anlam eşleme, bulmaca, benim tahminim – arkadaşımın tahmini, resimden anlam çıkarma*, gibi etkinlikler ile sözcükler öğretilmektedir. Bu şekilde bir öğretimin II. ve III. kitaplardaki düz öğretimden daha iyi bir yöntem olduğunu söyleyebiliriz.

Türkçe derslerinde gösteri aracı olarak resimlerin de kullanılabileceğini hatırlatmak isteriz. Bu uygulamaya *resim gösterme yöntemi* adı da verilir. Gerçekten, sözcüklerin anlam bakımından açıklanması sırasında tanım ve betimlemenin yetmediği durumlarda resimlerden yararlanmaya çalışmak iyi bir yoldur.⁷

Sözcük çalışmalarını öğrencilerin ilgisini çekecek etkinlikler şeklinde sunmak, gelişen teknolojiyi de buna dahil etmek gerekir.

Eskiden anadili öğretimi daha çok yazılı materyale dayalı olarak yapıldı. Çağımızda teknolojinin gelişmesi sonucu resim ve şekiller, film şeritleri, projeksiyon, radyo ve televizyon gibi araçlar öğretmen ve öğrencilere çalışmalarında büyük ölçüde

(5) Altıntaş, Güldane – Yeliz Bursalıoğlu, (2006) *İlköğretim Türkçe Ders Kitabı 6*, Özgün Matbaacılık, Ankara

(6) _____, (2006) *İlköğretim Türkçe Öğrenci Çalışma Kitabı 6*, Özgün Matbaacılık, Ankara

(7) Kavcar, Prof. Dr. Cahit – Dr. Ferhan Oğuzkan – Doç. Dr. Sedat Sever, *Türkçe*

Öğretimi Türkçe Ve Sınıf Öğretmenleri İçin, Engin Yayınevi, Ankara, s: 21

yardımcı olmaya başlamış bulunmaktadır. Bugün, Türkçe öğretiminde araç ve gereç çeşidi çok artmıştır.⁸

Türkçe Eğitim Programı'nda da belirtildiği gibi; *Türkçe bir bilgi dersi değil, bir ifade ve beceri dersidir*. Bu bakımdan Türkçe dersini ders kitabı merkezinde işlemek, öğrencinin ifade ve becerisini engelleyici bir tutumdur. Türkçe dersi için metinler, öğrencileri Türkçenin seçkin ürünleri ile tanıştırmak ve bu ürünlere ulaşma yolunda öğrencileri isteklendirecek düzeyde olmalıdır.

Türkçe öğretimi, yalnızca ders kitabına bağlı olarak gerçekleştirilmemesi gereken bir öğretimdir. Türkçe öğretimi için seçilen kitap, içindeki metinlerle öğretmen ve öğrencileri yeni kitaplara yönlendirecek bir kılavuz olmalıdır. Bu nedenle, içinde yer alan değişik türdeki metinler dilimizin anlatım gücünü ve güzelliğini yansıtmalı; anlama ve anlatma becerilerinin edinilmesi ve geliştirilmesi amacına yönelik özgün uygulama örnekleri sunmalıdır.⁹

Metinler ders kitabına konmadan önce, içerdiği sözcükleri göz önünde tutulmalıdır. Metin seçiminde ağırlıklı olarak, metnin türüne, toplam sözcük sayısına dikkat edilmektedir. Yukarıda da belirttiğimiz gibi, metnin toplam sözcük sayısı o metnin sözcük sayısını vermez. Örneğin; toplam 500 sözcükten oluşan bir metnin sözcük sayısı hesaplanırken, sadece sözlükteki madde başları dikkate alınır ve böylelikle sözcük sayısı belirlenir. Oysa, bu sözcüklerin çoğunluğu birden fazla kullanılmıştır - yani sıklık değeri fazladır- ve bu durum o metni 500 sözcükten aşağıya çeker. Metinlerin sözcük sayısı ölçülürken sözcükleri unsurları içerisinde bir ölçüm yapılmalıdır ve sözcüğün sıklığının değeri bir birim olarak alınmalıdır. Böylelikle, öğrenciye bir metin içerisinde kaç farklı sözcük unsuru öğretileceği belirlenmiş olacaktır. Bu bağlamda, metinlere dayalı sözcük çalışmalarında, öğrencinin sözcük unsurlarını bağlam içinde öğrenmesinin önü açılmalıdır.

(8) A.g.e., s: 89

(9) Sever, Doç. Dr. Sedat, (2002), Öğretim Dili Olarak Türkçenin Sorunları ve Öğretme-Öğrenme Sürecindeki Etkili Yaklaşımlar, *Türkçenin Dünü, Bugünü, Yarını Uluslar arası Bilgi Şöleni Bildiriler*, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları / 2935, s: 195

Hiçbir şekilde sözcüklerin anlamları, ders kitabında, çalışma kitabında ya da sözcük çalışmaları etkinlikleri içinde doğrudan verilmemelidir. Sözcüklerin anlamlarının metin bağlamı içinde ya da etkinlikler içinde yeterince anlaşılabilmesi durumunda; sözlüğe yönlendirme yapılmalı ve öğretmen ya da etkinlik soruları sözcüklerin anlamlarının geçtiği bağlamın benzerini oluşturarak, sözcüklerin anlamlarının öğretilmesi sağlanmalıdır.

Sözcüklerin anlamlarının öğretilmesi, işlenen metnin daha açık anlaşılmasına yardımcı olacaktır. Öğrenci için, bir metinde anlamı bilinmeyen sözcüklerin anlamlarının bulunması, öğrencinin o metni anlayamaz ve sıkıcı bulmasına yol açacağı bir gerçektir. Bu yüzden sözcüklerin anlamlarını öğrenciye, sıkıcı bir sözcük çalışmasıyla değil, yeni bir kavram öğrenmenin heyecanını duyumsatarak ve bunları kendi hayatında kullanabilecek olmanın yararını hissettirerek metin içindeki sözcüklerin anlamlarını öğretilmelidir.

Temeleğitim Okulları Türkçe Eğitimi Programında konuyla metin bağlamında ilgili şu açıklamalara yer verilmiştir:

“Türkçe öğretiminde konuşmalar ve metinler ana araç-gereç olduğuna göre, Türkçe dersinin genel ve ona bağlı olarak özel amaçlarına varmanın yolu, derslerde ele alınan konuşmaları okuma parçalarını çözümleme yoludur.

Yöntemimizin ana tekniği, metinler üzerinde açıklamalı okuma ve dinleme tekniğidir. Derste işlemek üzere ele alınan okuma parçasının her şeyden önce ilgi uyandırarak, zevk duyarak sevdirmek için, tam anlamayı sağlamak gerekir. Anlama bütünlüğünü gerçekleştirmek için de, konu bütünlüğü gereklidir. Sözcükleri, metin, kısa bir öykü, masal, anı, fıkra, vb. gibi bir türden değil de bir derste okumaya ayrılan zaman içine sığmayacak uzunlukta uzun öykü, roman, gezi vb. eserlerden alınmışsa, metnin alındığı eserin özeti verilerek parça, eserin bütünü içindeki yerine oturtulmalı, gerekiyorsa okuma parçasıyla ilgisi oranında o olayların, çağın, yerin tarihi, coğrafi, toplumsal, ekonomik, sanat, fikir vb. özellikleri anlatılarak metnin bütünlüğü sağlanmalıdır. Yalnız, bu bütünleştirme yapılırken öğrencinin sanat ve düşünme düzeyi, psikolojisi göz önünde bulundurulmalı, ilgi dağıtılmamalı asıl konudan uzaklaşılmalıdır. Böylece, öğrenciye okuma parçalarının yalnız bir ders aracı olmadığı sezdirilmeli ve ders kitabı dışında eser okuyormuş duygusu ve tadı verilerek daha verimli olmaya çalışmalıdır.

Bu tutum tündengelim yöntemi uygulanıyor gibi bir izlenim bırakıyorsa da, metnin üzerinde açıklamalı okuma tekniği ile inceleme yaparken kelimeler, deyişler, deyimler üzerinde çalışırken ana fikre götüren yardımcı fikirler incelenirken, anlatım, dil, tür, plan özellikleri belirtilirken ayrıntılar normal bir mantık düzeni biçiminde kendiliğinden ele alınmış olacak ve böylece ayrıntılardan tanım ve kurallara (hiçbir zaman kalıp halinde tanım verilmeden) gidilecek ve tüme varım yöntemi uygulanmış olacaktır.”¹⁰

(10) Milli Eğitim Bakanlığı, (26 Ekim 1981) *Temeleğitim Okulları Türkçe Eğitimi Programı*, Okuma Parçaları Üzerine Çalışmalar, Metnin İncelenmesi

Ders kitaplarına konulan metinlerin ya da derste işlenecek ders kitabı dışındaki metinlerin, her şeyden önce, Türkçenin sözcük varlığını yeteri derecede içinde barındırır olması gerekmektedir. Bu metinler klasik bir takım eserlerle sınırlı kalmamalı, teknolojik ilerlemeler ve çağın getirdiğiyle ortaya çıkan kavramlara da yer verir nitelikte olmalıdır.

Zaman içinde dilde, toplumun gereksinimleri doğrultusunda yeni sözcüksel birimler ortaya çıkar. En eski metinlerimizde *ön* biçiminde yaşadığını gördüğümüz yer gösterme belirteci *ön*, birçok türevinin yanı sıra günümüzde öncelik, öngörmek, önsezi, önsöz, ön inceleme, önyargı ... gibi birçok yeni kuruluşlar içinde yer almıştır.¹¹

Ana dili eğitiminde karşılaşılan sorunların en büyüğü, ana dili içine girmiş yabancı kaynaklı sözcüklerdir. Dil eğitiminde belli bir yetkinlik kazanmamış öğrenci doğal olarak, ana dil içindeki bu yabancı sözcükleri istenilen düzeyde ayırt edememektedir. Öğrenci, çoğunlukla bu yabancı sözcüklerin tek anlamını bilmekte, bu sözcüklerin kök anlamını, yan anlamlarını, diğer sözcük varlığı bağlamları içindeki türlü anlamlarını bilmemektedir. Böylece öğrenci, tek anlama sıkıştırılmış bir kavramlar ekseninde, *anlama* ve *anlatma* gibi Türkçenin temel basamaklarında yetersiz kalmaktadır.

Kökenbilgisi (Fr. *etymologie*, İng. *etymology*, Alm. *Etymologie*) dilin sözcük varlığı içindeki öğeleri, kökenlerine inerek aydınlatmaya yönelik dil incelemeleri alanıdır. Bu alandaki çalışmaların başlangıcı Eski Hint'e, Eski Yunan'a kadar uzanmakta, filoloji incelemelerinin en zor, en çok emek ve özen isteyen bu dalında, önceleri herhangi bir yöntemden uzak olarak çabalar harcanmaktaydı. Burada hemen belirtmeliyiz ki, başarılı kökenbilgisi çalışmaları bir dilin tarihi, kültürü, başka ülkelerin dilleriyle ilişkileri konusunda bize çok ilginç bilgiler verebileceği gibi ön yargılı, özensiz çalışmalar da bizi kolaylıkla yanlış yargılara götürebilir.¹²

(11) Aksan, Prof. Dr. Doğan, (2004) *Türkçenin Sözcük Varlığı*, Engin Yayınevi, Ankara, s: 28

(12) A.g.e. s. 15

Günümüzde dillerin birbiriyle olan etkileşimi çok yoğun bir biçimde gerçekleşiyor. İstenilenin, yeni kavramın ana dilde eş değerinin bulunması olduğu halde, bu durum maalesef her zaman kolay olmamaktadır ve ana dile çok sayıda yabancı sözcük girmektedir. Bu yabancı sözcükler, ana dili eğitiminde, yukarıda belirttiğimiz sorunlara sebep olmaktadır. Konuşma dilinde yer bulan yabancı sözcükler, edebi eserler ve farklı yazın türleri içinde de yer almakta ve nihayetinde ana dilinin eğitiminde araç olarak kullanılan ders kitaplarına girmektedir.

Çalışmamızın temelini oluşturan ilköğretim II. kademe Türkçe ders kitapları, özellikle metin bazında, sözünü ettiğimiz sorunları yaşamaktadır. Türkçe ders kitaplarındaki metinler, büyük oranda yabancı kaynaklı sözcükler de içermektedir. Bu sözcükler kaynağındaki kavram genişliği ve sözvarlığı değerleri ile öğrenciye tam olarak verilmeli, Türkçe dersindeki *tam ve doğru olarak anlama ve anlatma* basamaklarının önündeki engeller kaldırılmalıdır.

Çok kullanılan *televizyon, telefon* gibi sözcüklerin, öğrencinin belleğinde yalnızca, bir nesnenin adı olarak bulunması, bu sözcüklerin anlamını kavrayamaması, onun bu sözcüklerin içinde bulunduğu sözvarlığı değerlerini de tam olarak anlayamamasına ve tam olarak anlatamamasına sebep olacaktır. Oysa, Eski Yunanca *têlos* sözcüğünün Türkçe *uzak* sözcüğünün dengi olduğu öğrenciye kavratılırsa, öğrenci Türkçede *tele-* olarak kullandığımız sözcüğe bağlı olarak türetilen pek çok sözcüğü de tam ve doğru olarak kavrayacaktır. Lat. *visio*, Fr. *vision* sözcüğünün Türkçe denginin *görüş* olduğu verilerek, *televizyon* (Fr. *télévision*) sözcüğünün, *uzak görüş*, görüntüyü uzağa iletme işlemi ve bu işlemi yapan araç; Türkçede *fon* şeklinde kullandığımız eski Yunanca *fone* sözcüğünün denginin Türkçe *ses* olduğu verilerek, telefon (Fr. *téléphone*) sözcüğünün, *uzak ses*, sesi uzağa iletme aracı, anlamlarına geldiğinin öğrenciye kavratılması, öğrencinin bu sözcükleri anlamını bilmeden, üstelik sıklıkla, kullanmasının yanlışlığını ortadan kaldırarak, Türkçe sözcükler kadar, Türkçe içine bir şekilde girmiş ve Türkçe içinde kullanımı olan yabancı sözcükleri de kavram bazında anlamlandırıp, *anlama ve anlatma* basamaklarında bu türden sözcükleri tam ve doğru olarak kullanabilecektir. Bu durum ayrıca, öğrencinin istenilen düzeyde, ezbere dayanmayan, sözcüklerin anlam ilişkilerini kavrayarak, sözvarlığı gelişimi gerçekleştirmesini sağlayacaktır.

I. 1. Kurumsal Bilgiler ve Literatür Taraması

Sözvarlığı: (İng. *vocabulary*, Fr. *lexique*, Alm. *Wortschatz*, İsp. *glosario*) Bir dildeki sözlerin bütünü, söz hazinesi, söz dağarcığı, sözcük hazinesi, vokabüler, kelime hazinesi.

Sözlük: (İng. *dictionary*, Fr. *dictionnaire*, Alm. *wörterbuch*, İsp. *diccionario*) Bir dilin bütün veya belli bir çağda kullanılmış kelime ve deyimlerini alfabe sırasına göre alarak tanımlarını yapan, açıklayan, başka dillerdeki karşılıklarını veren eser, lügat.

Deyim: (İng. *idiom*, Fr. *idiome*, Alm. *idiom*, İsp. *modismo*) Genellikle gerçek anlamından az çok ayrı, ilgi çekici bir anlam taşıyan kalıplaşmış söz öbeği, tabir.

Atasözü: (İng. *adage / proverb*, Fr. *proverbe*, Alm. *sprichwort*, İsp. *proverbio*) Uzun deneme ve gözlemlere dayanılarak söylenmiş ve halka mal olmuş, öğüt verici nitelikte söz, darbimesel.

Terim: (İng. *term*, Fr. *terme*, Alm. *ausdruck*, İsp. *termino*) Bir bilim, sanat, meslek dalıyla veya bir konu ile ilgili özel ve belirli bir kavramı karşılayan kelime, ıstılah.

Argo: (Fr. *argot*) Kullanılan ortak dilden ayrı olarak aynı meslek veya topluluktaki insanların kullandığı özel dil veya söz dağarcığı.

Jargon: (Fr. *jargon*) Dar bir çevreye özgü dil.

Kalıp sözler: Sözvarlığı içinde yer alan bu öğeler, bir toplumun bireyleri arasındaki ilişkiler sırasında kullanılması adet olan bir takım sözlerdir. Sabahleyin karşılaşıldığında söylenen *günaydın*' dan başlayarak bir toplumda değişik durumlarda söylenmesi gerekli hale gelmiş olan *afiyet olsun*, *affedersiniz*, *güle güle* gibi, hatta Türklerde yeni bir ev alan ya da yeni bir eve taşınan kimselere söylenen *güle güle oturun* gibi kalıp sözler, bir toplumun kültürünün ayrılmaz bir parçası kabul edilmektedir.*

Kalıplaşmış sözler: Her dilde rastlanan kalıplaşmış sözler, ünlü kişilerin, hükümdarların, düşünürlerin, sanatçıların belli durumda, belli bir olay dolayısıyla söyledikleri, evrenselleşmiş sözlerdir. Bir dilin sözvarlığında ya özgün biçimiyle, ya da çoğu zaman olduğu gibi çevrilerek yerleşmiş durumda görülür. J. Caesar' ın “ *Sen de mi Brutus*”, Sinoplu Diogenes' in “ *Gölge etme, başka ihsan istemez(m)*” biçiminde Türkçede de kullanılan kalıplaşmış sözleri çeviri yoluyla aktarılmıştır. Bunlardan ikincisi, Diogenes' in Büyük İskender' e söylediği ve çeşitli dillerde değişik biçimlerde kullanılan bir sözdür (Örneğin Fr. *tu t'ôtes de mon soleil*, Alm. Geh' mir aus der Sone). Bizdeki biçimi, Tanzimat yazarı Ali Bey' in ölçülü olarak aktardığı biçimdir.**

Kalıplaşmış sözlere, dünya çapında gösterime girmiş sinema filmlerindeki çeşitli replikleri; klasik olmuş ya da popüler olan şarkıların sözlerinden bazı kısımları; reklam, tanıtım gibi amaçlarla ortaya çıkmış sloganları; bir gruba, takıma yönelik tezahüratları; masal, fıkra gibi türlerin can alıcı bölümlerinden alıntılanmış sözleri de ilave edebiliriz.

Yabancı sözcük: Ana dilin içinde kullanımı olan, yabancı herhangi bir dille kodlanmış sözcükler. Bu tür sözcükler ekonomik, siyasi, sportif, sanatsal vb. gibi türlü ilişkiler sonucunda ana dil içine girer. Ana dil içindeki yabancı sözcüklerin büyük çoğunluğu *isim* olarak kullanılır.

Metin altı sözlükçe: Türkçe ders kitaplarında metinlerden sonra yer alan sözcük çalışmaları içindeki, metinde geçen bazı sözcüklerin anlamlarının verildiği bölüm.

Kitap sonu sözlükçe: Ders kitaplarında, metinlerde geçen bazı sözcüklerin alfabetik sıraya göre anlamlarının verildiği ve ders kitabının son sayfalarını kaplayan bir tür sözlük bölümü.

(*), (**) Bu tanımlamalar Prof. Dr. Doğan Aksan'a aittir. Bkz. (2004) *Türkçenin Sözvarlığı*, Engin Yay., Ankara, s. 34-35

Sözvarlığı incelemesi olarak bugüne dek yapılmış az sayıdaki çalışma; televizyon programındaki konuşmalar ya da ulusal gazetelerdeki sınırlı zaman aralığını kapsayan sözvarlığı incelemesi çalışmalarıdır.

Türkçe Eğitimi olarak, özelde Türkçe Ders Kitaplarında herhangi bir sözvarlığı incelemesi yapılmamıştır. Bu durum ayrıca, çalışmamızda kaynak sıkıntısının sebebidir. Bu anlamda *İlköğretim II. Kademe Türkçe Ders Kitaplarında Sözvarlığı İncelemesi* adlı tez çalışmamız Türkçe Eğitimindeki bir boşluğu dolduracak olması bakımından önemlidir.

I. 2. Materyal ve Metod

Çalışmamızda incelediğimiz ders kitapları, I. Kitap 2006 yılı basımı ve 2006-2007 öğretim yılından başlayarak 5 (beş) yıl süreyle, II. Kitap 2004 yılı basımı ve 2000-2001 öğretim yılından itibaren 5 (beş) yıl süreyle, III. Kitap 2001 basımı ve 2001-2002 öğretim yılından itibaren 5 (beş) yıl süreyle ders kitabı olarak kabul edilmişlerdir.

İncelediğimiz bu kitaplardan I. ve II. kitaplar Milli Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak dağıtılan ders kitapları içerisinde yer almaktadır. Bu iki kitabın arka kapağında beyaz zeminli bir dikdörtgen şekil içinde koyu büyük harflerle(12 punto) şu ibare yer almaktadır: BU DERS KİTABI MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞINCA ÜCRETSİZ OLARAK VERİLMİŞTİR PARA İLE SATILAMAZ

Bu ibarede *para ile satılmaz* ifadesi daha büyük puntuyla (14 punto) yazılmıştır.

Çalışmamızda incelediğimiz III. kitapta yukarıdaki belirttiğimiz ibare yer almamaktadır.

İnceleme yaptığımız ders kitaplarının seçiminde, kesinlikle, yazar ve yayınevine yönelik bir tercih yapılmamıştır.

İncelemeye alınan ders kitapları ile, 2000 ve 2007 yılları dahil olmak üzere son 7 (yedi) yılda ilköğretim II. kademe Türkçe derslerinde okutulan birbirinden farklı yapıdaki 3 (üç) ders kitabının sözcük ve sözcük çalışmalarında izlediği tutum tespit edilmiştir.

Bir kez daha yineleyelim ki, seçiminde yazar ve yayınevinin kesinlikle etkili olmadığı incelediğimiz ders kitaplarının *metin, sözcük çalışmaları, sözlükçe* dışında kalan kitabın biçim özellikleri, görselleri, dilbilgisi çalışmaları vb. gibi diğer bölümleri üzerine bir inceleme ve yorum yapılmamıştır.

İncelenen metinler ve bunların sözcük tabloları çalışmamızın I. Bölümü'nde yer almaktadır. Sözcük dökümü yapılacak metinler, sözcük döküm tablosundan önceki başlıkta, tamamını kapsayacak biçimde italik olarak verilmiştir. Metinlerin

başlığı, yazarı, türü ve sözcük sayıları tablo olarak verilmiştir. Sözcük sayıları verilirken, sözcüğün metin içindeki sıklığından bağımsız, birim değeri 1 (bir) olarak alınmıştır. Dökümde yer alan sözcüklerin türü, etimolojisi ve metin içerisindeki kullanım sıklığı verilmiştir.

Sözvarlığı tablosu verildikten sonra, üçüncü başlıkta, bu sözcüklerin hangilerinin ders kitabında ya da çalışma kitabındaki sözcük çalışmaları veya etkinliklerde verildiği yine tablo olarak sunulmuştur. I. kitapta sözcük çalışmalarında geçen sözcüklerin etkinlik numaraları verilmiştir. II. ve III. kitap da ise sözcük çalışmalarında geçen sözcüklerin anlamlarının, metin altı bölümde ya da kitap sonu sözlükçe bölümlerinde açıklanıp açıklanmadığı belirtilmiştir. Anlamı verilenler (+) artı işareti ile, verilmeyenler (-) eksi işareti ile tablo içerisinde gösterilmiştir. Ayrıca, I. Bölümün sonunda, 6. sınıf, 7. sınıf ve 8. sınıf Türkçe ders kitaplarında yer alan metinlerin tür dağılımları da tablo olarak belirtilmiştir.

Çalışmamızın II. bölümünde, öğretmen ve öğrencilerimizin sözcük öğretimi ve sözlük kullanma yönündeki görüşlerini tespit ettiğimiz anketlerin sonucundan yola çıkarak yaptığımız yorumlar yer almaktadır.

Sözü edilen anketler uygulamaya konulmadan önce gerekli resmi kurumlardan belge ile sabit izinler alınmış ve eğitim-öğretimi aksatmadan anket uygulaması gerçekleştirilmiştir.

Anket uygulamalarında eğitim öğretimi aksatmadan mümkün olan en kısa sürede gerçekleştirilmiştir. Anketlerde ilk üç soru iki (2) seçenekli, altı (6) soru dört (4) seçenekli, bir (1) soru da ucu açık yazılı seçeneğe sahiptir.

Anketlerin yorumlanmasında, ankete katılanların seçeneklere verdiği cevapların frekansı üzerine yorumlama yapılmıştır. Bu sayede, konuyla ilgili ankete katılan öğretmen ve öğrencilerin görüşleri alınmıştır.

Çalışmamızın bir diğer ayağını ise, kitapevi ve kırtasiyelerde yaptığımız görüşmeler oluşturmaktadır. Yıl içerisindeki kitap satışları arasında sözlük türü

kitapların ne kadar yer aldığını belirlemeye çalıştığımız görüşmelerle ilgili yorumlarımız tez çalışmamızın II. bölümünde yer almaktadır.

Çalışmamızın sonuç bölümünde, çalışma sürecinde elde ettiğimiz bulgular sunulmuştur. Ayrıca sonuç bölümünde çalışmamızdan çıkan sonuçlar doğrultusunda önerilerde de bulunulmuştur.

Çalışmamızda kullandığımız öğrenci ve öğretmen anketlerinin birer örneği ile anket uygulamasının yapılabileceğini gösterir resmi belgeler, çalışmamız ekler kısmında sunulmuştur.

BİRİNCİ BÖLÜM

SÖZVARLIĞI İNCELEMESİ

1.1. Kitapların Tanıtımı

1.1.1. I. Kitap

Güldane Altıntaş ve Yeliz Bursalıoğlu tarafından yazılan İlköğretim Türkçe Ders Kitabı 6 adlı ders kitabı, Özgün Matbaacılık Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi tarafından Ankara'da, 2006 yılında yayınlanmıştır. Kitap 96 sayfadır.

Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulunun 28.06.2006 tarih ve 293 sayılı kararı ile 2006 - 2007 öğretim yılından başlayarak 5 (Beş) yıl süreyle ders kitabı olarak kabul edilmiştir.

Kitabın arka kapağında, “ BU DERS KİTABI MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞINCA ÜCRETSİZ OLARAK VERİLMİŞTİR. PARA İLE SATILAMAZ” ibaresi vardır.

1.1.2. II. Kitap

Melahat Koyuncu, Mustafa Koyuncu tarafından yazılan İlköğretim Türkçe 7 Ders Kitabı, Tutibay Yayınları, baskı Evos Basım-Yayın tarafından Ankara'da 2004 yılında yayınlanmıştır.

Ankara 5. İdare Mahkemesinin 08.06.2000 tarih ve 2000 / 413 esas, 2000 / 482 sayılı kararı ve Talim Terbiye Kurulu Başkanlığının 06.04.2000 ve 3836 sayılı yazısı gereğince 2000 - 2001 öğretim yılından itibaren 5 (beş) yıl süre ile Ders Kitabı olarak kabul edilmiştir.

Kitabın arka kapağında, “ BU DERS KİTABI MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞINCA ÜCRETSİZ OLARAK VERİLMİŞTİR. PARA İLE SATILAMAZ” ibaresi vardır.

1.1.3. III. Kitap

Ahmet Kapulu tarafından yazılan İlköğretim Türkçe 8 Ders Kitabı, Koza Yayın Dağıtım, Basım Matbaacılık A.Ş. , tarafından Ankara'da 2001 yılında yayınlanmıştır.

Bu kitap Milli Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 09.04.2001 tarih ve 50 sayılı kararı ile 2001 - 2002 öğretim yılından itibaren 5 (beş) yıl süreyle ders kitabı olarak kabul edilmiştir.

Tablo 1.1. Kitapların Künyeleri Tablosu

Kitabın Adı	Yazarı	Yayınevi	Yayın Yeri	Yayın Yılı
İlköğretim Türkçe Ders Kitabı 6	Güldane Altıntaş, Yeliz Bursalıoğlu	Özgün Matbaacılık	Ankara	2006
İlköğretim Türkçe 7 Ders Kitabı	Melahat Koyuncu, Mustafa Koyuncu	Tutibay Yayımları	Ankara	2004
İlköğretim Türkçe 8 Ders Kitabı	Ahmet Kapulu	Koza Yayın Dağıtım	Ankara	2001

Söz varlığını incelediğimiz bu üç kitap tezimizin bundan sonraki kısımlarında, sırasıyla, I. Kitap, II. Kitap, III. Kitap olarak adlandırılacaktır.

1.2. 1. Kitap

1.2.1. Birinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Küçük Çocuk	Şiir	Helen E. Buckley	167

*Bir zamanlar bir çocuk okula başlamış.
Oldukça küçük bir çocukmuş.
Okulsa büyük bir okulmuş.
Ama küçük çocuk, bahçeden sınıfına yürüyerek gideceğini keşfettiğinde,
Mutlu olmuş.
Bundan sonra okul ona eskisi kadar büyük görünmemeye başlamış.*

*Bir sabah,
Küçük çocuk okuldayken
Öğretmeni seslenmiş:
“Bugün resim yapacağız.”
Küçük çocuk çok sevinmiş.
Resim yapmayı çok severmiş.
Her türlü resim yapabilirmiş:
Aslanlar, kaplanlar,
Tavuklar, inekler
Trenler ve tekneler.
Mum boyalarını çıkarmış
Ve başlamış çizmeye.
Ama öğretmeni,
“Bekleyin! Daha başlamayın.” demiş.
Ve herkes hazırlana kadar beklemişler.
“Şimdi” demiş öğretmeni,
“Çiçek resmi yapacağız.”
Küçük çocuk çok sevinmiş.
Çiçek resmi yapmayı çok severmiş.
Güzel güzel çiçekler yapmaya başlamış.
Pembe, portakal rengi ve mavi, rengarenk çiçekler.*

*Ama öğretmeni
“Bekleyin! Ben size nasıl yapacağınızı göstereceğim.” demiş.
Tahtaya bir çiçek resmi çizmiş.
Sapı yeşil. Kendi kırmızıymış.
“İşte böyle. Tamam şimdi başlayabilirsiniz.” demiş öğretmeni.*

*Küçük çocuk, öğretmenin çizdiği çiçeğe bakmış.
Sonra da kendi çiçeğine.
Kendi çizdiği çiçeği daha fazla sevmiş.
Ama bunu söylememiş.
Kağıdın öteki yüzünü çevirmiş.
Ve öğretmeninkine benzer bir çiçek çizmiş.*

Yeşil saplı kırmızı renkli bir çiçek.

*Başka bir gün,
Küçük çocuk kapıyı
Kendi başına açabilmeyi başardığında,
Öğretmeni, “Bugün hamur çalışacağız.” demiş.
Küçük çocuk çok sevinmiş.
Hamurla oynamayı çok severmiş.
Hamurdan çeşitli şeyler yapabirmiş:
Yılanlar, kardan adamlar,
Filler, fareler,
Arabalar, kamyonetler.
Ve hamurunu yoğurmaya başlamış.*

*Ama öğretmeni,
“Bekleyin! Daha başlamayın.” demiş.
Ve herkes hazırlana kadar beklemişler.
“Şimdi” demiş öğretmeni
“Tabak yapacağız.”
Küçük çocuk çok sevinmiş.
Tabak yapmayı çok severmiş.
Çeşitli boylarda ve şekillerde tabaklar yapmaya başlamış.*

*Ama öğretmeni,
“Bekleyin! Ben size nasıl yapılacağını göstereceğim.” demiş.
Ve herkese derin bir tabak nasıl yapılır göstermiş.
“İşte böyle. Tamam şimdi başlayabilirsiniz.” demiş öğretmeni.
Küçük çocuk, bir öğretmenin yaptığı tabağa bakmış.
Bir de kendi yaptığına.
Kendi yaptığı tabağı daha çok beğenmiş.
Ama bunu kimseye söylememiş.
Hamurunu tekrar top haline getirmiş
Ve öğretmeninkine benzer bir tabak yapmış.
Bu, derin bir tabakmış.*

*Çok geçmeden, küçük çocuk beklemeyi öğrenmiş.
İzlemeyi de.
Öğretmeninkine benzer şeyler yapmayı da.
Çok geçmeden,
Kendine özgü şeyler yaratamaz olmuş.
Daha sonra küçük çocuk ve ailesi,
Başka bir şehirde
Yeni bir eve taşınmışlar.
Ve küçük çocuk, başka bir okula gitmek zorunda kalmış.*

*Bu okul, diğer okuldan
Daha da büyükmüş.
Ve bahçeden içeriye açılan bir kapısı da yokmuş.
Oldukça büyük basamaklardan çıkmak zorundaymış.
Sınıfına ulaşmak için bir de uzun bir koridordan yürümek zorundaymış.*

Daha ilk gün
 Öğretmeni, “Bugün resim çizeceğiz.” demiş.
 Küçük çocuk çok sevinmiş.
 Öğretmenin komut vermesini beklemiş. Ama öğretmeni hiçbir şey söylememiş.
 Sadece sınıfın içinde, öğrencilerin arasında gezinmiş.
 Küçük çocuğun yanına gelince,
 “Resim çizmek istemiyor musun?” diye sormuş.
 “İstiyorum.” demiş küçük çocuk, “Ne çizeceğiz?”
 Öğretmeni, “Buna sen karar vereceksin “ demiş.
 “Nasıl çizeceğim?” diye sormuş küçük çocuk.
 “Nasıl istersen öyle” demiş öğretmeni.
 “Hangi renkle boyayacağız?” diye sormuş küçük çocuk.
 “Hangi renkle istersen onunla” demiş öğretmeni.
 “Eğer herkes aynı resmi çizerse, aynı renkle boyarsa
 Kimin yaptığını nasıl anlayabilirim?” demiş öğretmeni
 “Bilmiyorum” demiş küçük çocuk.
 Ve pembe, portakal rengi ve mavi çiçekler yapmaya başlamış.

Yeni okulunu çok sevmiş.
 Bahçeden sınıfa bir kapısı olmasa bile.

Tablo 1.2.1. I. Kitap 1. Metin Sözcüklüğü Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Açabilme	Tr.	i.f.	1
2.	Açılan	Tr.	s.f.	1
3.	Aile	Ar.	i.	1
4.	Ama	Ar.	ed.	8
5.	Anlayabil-	Tr.	f.	1
6.	Ara	Tr.	i.	1
7.	Araba	Ar.	i.	1
8.	Aslan	Tr.	i.	1
9.	Aynı	Ar.	s.	2
10.	Bahçe	F.	i.	3
11.	Bak-	Tr.	f.	2
12.	Basamak	Tr.	i.	1
13.	Başar-	Tr.	f.	1
14.	Başka	Tr.	s.	3
15.	Başla-	Tr.	f.	7
16.	Başlama-	Tr.	f.	2
17.	Başlayabil-	Tr.	f.	2
18.	Beğen-	Tr.	f.	1
19.	Bekle-	Tr.	f.	7
20.	Bekleme	Tr.	i.f.	1
21.	Ben	Tr.	z.	2
22.	Benzer	Tr.	s.	3
23.	Bile	Tr.	zf.	1

24.	Bilme-	Tr.	f.	1
25.	Bir	Tr.	s.	21
26.	Boy	Tr.	i.	1
27.	Boya-	Tr.	f.	2
28.	Böyle	Tr.	zf.	2
29.	Bu	Tr.	s.	6
30.	Bugün	Tr.	zf.	3
31.	Büyük	Tr.	s.	4
32.	Çalış-	Tr.	f.	1
33.	Çeşitli	Tr.	s.	2
34.	Çevir-	Tr.	f.	1
35.	Çıkar-	Tr.	f.	1
36.	Çıkmak	Tr.	i.f.	1
37.	Çiçek	Tr.	i.	11
38.	Çiz-	Tr.	f.	8
39.	Çizme	Tr.	i.f.	1
40.	Çizmek	Tr.	i.f.	1
41.	Çocuk	Tr.	i.	20
42.	Çok	Tr.	zf.	12
43.	Daha	Tr.	zf.	7
44.	De-	Tr.	f.	16
45.	De/da	Tr.	ed.	7
46.	Derin	Tr.	s.	2
47.	Diğer	F.	s.	1
48.	Diye	Tr.	ed.	3
49.	Eğer	F.	ed.	1
50.	Eski	Tr.	s.	1
51.	Ev	Tr.	i.	1
52.	Fare	Ar.	i.	1
53.	Fazla	Ar.	zf. – s.	1
54.	Fil	Ar.	i.	1
55.	Geçmeden	Tr.	z.f.	2
56.	Gelince	Tr.	z.f.	1
57.	Getir-	Tr.	f.	1
58.	Gezin-	Tr.	f.	1
59.	Git-	Tr.	f.	1
60.	Gitmek	Tr.	i.f.	1
61.	Görünmeme	Tr.	i.f.	1
62.	Göster-	Tr.	f.	3
63.	Gün	Tr.	i.	2
64.	Güzel güzel	Tr.	ik.	1
65.	Hâl	Ar.	i.	1
66.	Hamur	Ar.	i.	5
67.	Hangi	Tr.	s.	2
68.	Hazırlan-	Ar. – Tr.	f.	2
69.	Her	F.	s.	1
70.	Herkes	F.	z.	4
71.	Hiçbir	F. – Tr.	s.	1

72.	İçeri	Tr.	i.	1
73.	İçin	Tr.	ed.	1
74.	İçinde	Tr.	ed.	1
75.	İlk	Tr.	s.	1
76.	İnek	Tr.	i.	1
77.	İste-	Tr.	f.	3
78.	İsteme-	Tr.	f.	1
79.	İşte	Tr.	ed.	2
80.	İzleme	Tr.	i.f.	1
81.	Kadar	Ar.	ed.	3
82.	Kağıt	F.	i.	1
83.	Kal-	Tr.	f.	1
84.	Kamyonet	Fr.	i.	1
85.	Kapı	Tr.	i.	3
86.	Kaplan	Tr.	i.	1
87.	Karar ver-	Ar. – Tr.	f.	1
88.	Kardan adam	Tr. – İb.	i.	1
89.	Kendi	Tr.	z.	6
90.	Kendi başına	Tr.	zf.	1
91.	Keşfet-	Ar. – Tr.	f.	1
92.	Kırmızı	Tr.	s.	2
93.	Kim	Tr.	z.	1
94.	Kimse	Tr.	z.	1
95.	Komut verme	Tr.	i.f.	1
96.	Koridor	Fr.	i.	1
97.	Küçük	Tr.	s.	20
98.	Mavi	Ar.	s.	2
99.	Mi	Tr.	ed.	1
100.	Mum boyası	F. Tr.	i.	1
101.	Mutlu	Tr.	s.	1
102.	Nasıl	Tr. Ar.	s. – zf.	6
103.	Ne	Tr.	ed.	1
104.	O	Tr.	z.	2
105.	Okul	Fr.	i.	9
106.	Ol-	Tr.	f.	2
107.	Oldukça	Tr.	zf.	2
108.	Olma-	Tr.	f.	1
109.	Oynama	Tr.	i.f.	1
110.	Öğren-	Tr.	f.	1
111.	Öğrenci	Tr.	i.	1
112.	Öğretmen	Tr.	i.	22
113.	Öteki	Tr.	s. – z.	1
114.	Öyle	Tr.	s. – z.	1
115.	Özgü	Tr.	i.	1
116.	Pembe	Tr.	i. – s.	2
117.	Portakal rengi	Fr. – F.	s.	2
118.	Rengârenk	F.	s.	1
119.	Renk	F.	i.	3

120.	Renkli	F. – Tr.	s.	1
121.	Resim	Ar.	i.	9
122.	Sabah	Ar.	s.	1
123.	Sadece	F. – Tr.	zf.	1
124.	Sap	Tr.	i.	1
125.	Saplı	Tr.	s.	1
126.	Sen	Tr.	z.	1
127.	Seslen-	Tr.	f.	1
128.	Sev-	Tr.	f.	6
129.	Sevin-	Tr.	f.	5
130.	Sınıf	Ar.	i.	4
131.	Siz	Tr.	z.	2
132.	Sonra	Tr.	zf.	3
133.	Sor-	Tr.	f.	3
134.	Söyleme-	Tr.	f.	3
135.	Şehir	F.	i.	1
136.	Şekil	Ar.	i.	1
137.	Şey	Ar.	i.	4
138.	Şimdi	Tr.	zf.	4
139.	Tabak	Ar.	i.	8
140.	Tahta	Tr.	i.	1
141.	Tamam	Ar.	s.	2
142.	Taşın-	Tr.	f.	1
143.	Tavuk	Tr.	i.	1
144.	Tekne	Tr.	i.	1
145.	Tekrar	Ar.	zf.	1
146.	Top	Tr.	i.	1
147.	Tren	Fr.	i.	1
148.	Türlü	Tr.	s.	1
149.	Ulaşmak	Tr.	i.f.	1
150.	Uzun	Tr.	s.	1
151.	Ve	Ar.	ed.	15
152.	Yan	Tr.	i.	1
153.	Yap-	Tr.	f.	10
154.	Yapabil-	Tr.	f.	2
155.	Yapıl-	Tr.	f.	2
156.	Yapma	Tr.	i.f.	6
157.	Yaratama-	Tr.	f.	1
158.	Yeni	Tr.	s.	2
159.	Yeşil	Tr.	i.	2
160.	Yılan	Tr.	i.	1
161.	Yoğurma	Tr.	i.f.	1
162.	Yok	Tr.	s.	1
163.	Yürüme	Tr.	i.f.	1
164.	Yürüyerek	Tr.	z.f.	1
165.	Yüz	Tr.	i.	1
166.	Zaman	Ar.	i.	1
167.	Zor	F.	i - s.	3

Tablo 1.2.2. I. Kitap 1. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük, deyim, atasözü	Yeri	Sorma biçimi
1	Basamak	(2. Etkinlik)	Benim tahminim, arkadaşımın tahmini biçiminde.
2	Keşfetmek	Bulmaca	
3	Komut		
4	Rengârenk		
5	Yoğurma		

1.2.2. İkinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Ben Büyüküm	Öykü	Aytül Akal	266

Üç yaşında, minimini bir çocuk varmış. Küçücük elleri, küçücük ayakları, küçücük bir burnu varmış. Bu çocuğun bir de ağabeyi varmış. Ağabeyin elleri, ayakları, burnu kocamanmış.

Küçük kardeş çok üzülürmüş. “Ben ne zaman büyüyüp ağabeyim gibi olacağım?” dermiş. Ağabeyi ile ellerini üst üste koyarlarmış, yine büyüklük yarışını ağabeyi kazanırmış. Küçük kardeş, ağabeyine çok kızarmış o zaman. “Ben senden büyüüm! Ben senden büyüüm!” diye bağırmış. Ağabeyi yalnızca gülermiş ona.

Aslında üç yaşındaki bütün diğer çocuklar gibiymiş o da. Bebek değilmiş elbette, ama daha “büyük bir çocuk” da değilmiş!

Annesi onu kucasına alıp “Benim canım bebeğim” diye saçlarını okşadığında, annesine de çok kızarmış. “Ben bebek değilim! Ben kocamanım. BÜYÜKÜM!”

dermiş. Annesi yalnızca gülermiş ona.

Bu küçük kardeşin, kendisi gibi küçücük oyuncakları varmış. Küçük hayvanları, küçük askerleri, küçük adamları... Renk renk arabaları...Hepsi de küçük çocuktan küçükmüş. En çok küçük ayısını ve Özgecan bebeğini severmiş küçük kardeş. Onlar da küçük kardeşten çok küçüklermiş. Bütün oyuncaklarının yanında küçük kardeş KOCAMANMIŞ ama evde kimse bunun farkında değilmiş. Herkes ona hep, “Sen küçüksün!” der dururmuş.

Bir gece yatağında yatmış, pencereden yıldızları seyrederken camda bir tıkırtı duymuş. “Tık tık tık!” küçük kardeş bir de bakmış , minicik bir kuş. Gagası ile cama vuruyor. Hemen yatağından fırlayıp kuşun yanına gelmiş.

“Yaklaş, küçük kardeş!” demiş kuş.

“Ben küçük değilim!” diye kızmış küçük kardeş.

Kuş gülmüş. Demiş ki “Ben dilek kuşuyum. Küçük çocukların dileklerini yerine getiririm. Senin bir istediğin var mı, küçük kardeş?”

“Ama ben küçük değilim ki!” demiş küçük kardeş kuşa. “Ben büyüüm!”

Kuş yine gülmüş. “Henüz büyük değilsin, ama istiyorsan olabilirsin. Dileğin bu mu? Büyümek mi? “

“Evet.” demiş küçük kardeş. “Ben ağabeyim gibi olmak istiyorum!”

“Peki, sen şimdi yat, uyu! Yarın sabah sana çok sevineceğin bir sürprizim var.”

Böyle demiş kuş. Küçük kardeş de yatmış uyumuş. Ertesi sabah uyandığında, küçük kardeş kuşu çoktan unutmuş. Ama odasına bir göz atınca şaşkınlıktan donakalmış. Gözlerine inanamamış!

Odası aynı odaymış ama, tıpkı ağabeyininki gibi bir dolabı varmış. Bir de içi kitaplarla dolu bir kitaplığı. Kapıda futbolcu resimleri asılmış.

Yatağından doğrulmuş ki o da ne? Yatağın önünde kocaman bir çift terlik! Bu terlikler de kimin acaba? Hani küçük kardeşin minicik terlikleri? Ayağını uzatmış, terlikleri giymiş. Aman Tanrı'm! Terlikler tam onun ayağına göreymiş. Ayakları, ağabeyininki gibi kocaman olmuş.

İşte o anda kuşu hatırlamış. Ne demişti kuş? “San bir sürprizim var.” dememiş miydi? Kuş sözünü tutmuş işte. Küçük kardeş artık bir “ağabey” olmuş.

Elinde kocaman çantası, içinde bir sürü ders kitapları, küçük ağabey artık okula gidiyormuş. Eve döner dönmez de derslerinin başına oturuyormuş.

Bazen oyuncaklarını hatırlıyormuş. Ne küçük askerleri ne de küçük hayvanları varmış ortalarda. Küçük ayısı kim bilir nerelerdeymiş. Ya Özgecan bebek? O neredeymiş?

Arkadaşlarıyla sokakta top oynamaya çıkıyor, satranç oynuyor, bisiklete biniyormuş. Ama yine en çok, oyuncaklarını ve onlarla oynadığı oyunları özliyormuş.

Onu asıl üzen, yine ağabeyinin ondan büyük oluşuymuş. Elleri, yine ağabeyinin ellerinden küçük, ayakları yine ağabeyinin ayaklarından küçükmüş. Küçük ağabey ne zaman büyüyecekmış?

“Tık tık tık” bu tıkırtı da ne? Küçük ağabey bir de bakmış, camda bir kuş! Küçük dilek kuşuymuş bu.

“Ağabey olmaktan memnun değil misin?” diye sormuş kuş.

Tablo 1.3.1. I. Kitap 2. Metin Sözcüklüğü Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Acaba	Ar.	ed.	1
2.	Acele et-	Ar. – Tr.	f.	1
3.	Aç-	Tr.	f.	1
4.	Adam	İb.	i.	3
5.	Ağabey	Tr.	i.	23
6.	Akşam	Sogd.	i.	2
7.	Alıp	Tr.	z.f.	1
8.	Ama	Ar.	ed.	8
9.	Aman	Ar.	i.	2
10.	An	Ar.	i.	1
11.	Anne	Tr.	i.	3

12.	Araba	Tr.	i.	2
13.	Arkadaş	Tr.	i.	1
14.	Artık	Tr.	zf.	5
15.	Asıl	Ar.	i.	1
16.	Asılı	Tr.	s.	1
17.	Asker	Ar.	i.	4
18.	Aslında	Ar.-Tr.	zf.	1
19.	Ayak	Tr.	i.	11
20.	Ayaklı	Tr.	s.	1
21.	Ayı	Tr.	i.	3
22.	Ayna	F.	i.	1
23.	Aynı	Ar.	s.	1
24.	Baba	Tr.	i.	11
25.	Bağır-	Tr.	f.	1
26.	Bağırış-	Tr.	f.	1
27.	Bak-	Tr.	f.	6
28.	Baş	Tr.	i.	1
29.	Bazen	Ar.	zf.	1
30.	Bebek	Tr.	i.	6
31.	Bekle-	Tr.	f.	1
32.	Ben	Tr.	z.	15
33.	Bıyık	Tr.	i.	1
34.	Bil-	Tr.	f.	1
35.	Bile	Tr.	zf.	1
36.	Bin-	Tr.	f.	1
37.	Bir	Tr.	s.	35
38.	Bir sürü	Tr.	s.	1
39.	Birden	Tr.	zf.	1
40.	Bisiklet	Fr.	i.	1
41.	Böyle	Tr.	zf.	1
42.	Bu	Tr.	s.	11
43.	Burada	Tr.	zf.	1
44.	Burun	Tr.	i.	2
45.	Bütün	Tr.	s.	4
46.	Büyü-	Tr.	f.	5
47.	Büyük	Tr.	s.	11
48.	Büyüklük	Tr.	i.	1
49.	Büyüme	Tr.	i.f.	1
50.	Büyüyüp	Tr.	z.f.	1
51.	Cam	F.	i.	3
52.	Can	F.	i.	1
53.	Çanta	Tr.	i.	2
54.	Çekmece	Tr.	i.	1
55.	Çık-	Tr.	f.	3
56.	Çıkart-	Tr.	f.	1
57.	Çift	F.	s.	1
58.	Çocuk	Tr.	i.	17
59.	Çok	Tr.	zf.	11

60.	Çoktan	Tr.	zf.	1
61.	Daha	Tr.	zf.	5
62.	De-	Tr.	f.	18
63.	De/da	Tr.	ed.	29
64.	Değil	Tr.	ed.	11
65.	Değiş-	Tr.	f.	1
66.	Deme-	Tr.	f.	1
67.	Ders	Ar.	i.	4
68.	Ders kitabı	Ar. – Tr.	i.	1
69.	Diğer	F.	s.	1
70.	Dilek	Tr.	i.	6
71.	Diye	Tr.	ed.	7
72.	Doğru	Tr.	s.	1
73.	Doğruca	Tr.	zf.	1
74.	Doğrul-	Tr.	f.	2
75.	Dolap	Ar.	i.	2
76.	Dolu	Tr.	s.	1
77.	Dona kal-	Tr.	f.	1
78.	Dön-	Tr.	f.	2
79.	Dönme-	Tr.	f.	1
80.	Dur-	Tr.	f.	1
81.	Duy-	Tr.	f.	2
82.	Düşün-	Tr.	f.	1
83.	Düşün-	Tr.	f.	1
84.	Eğlenceli	Tr.	s.	1
85.	El	Tr.	i.	9
86.	Elbette	Ar.	zf.	1
87.	En	Tr.	zf.	3
88.	Erkenden	Tr.	zf.	1
89.	Ertesi	Tr.	s.	3
90.	Etraf	Ar.	i.	1
91.	Ev	Tr.	i.	5
92.	Evet	Pehlevice	ed.	1
93.	Fark	Ar.	i.	1
94.	Fırlayıp	Tr.	z.f.	2
95.	Futbolcu	İng. – Tr.	i.	1
96.	Gaga	Tr.	i.	1
97.	Gece	Tr.	i.	1
98.	Geç	Tr.	zf.	1
99.	Geç-	Tr.	f.	1
100.	Gel-	Tr.	f.	2
101.	Geliş	Tr.	i.f.	1
102.	Gelme-	Tr.	f.	1
103.	Gerek-	Tr.	f.	1
104.	Gibi	Tr.	ed.	9
105.	Gidip	Tr.	z.f.	2
106.	Git-	Tr.	f.	2
107.	Giy-	Tr.	f.	3

108.	Göre	Tr.	ed.	1
109.	Göz at-	Tr.	f.	1
110.	Göz atınca	Tr.	z.f.	1
111.	Gözlerine inanama-	Tr.	dey.	1
112.	Gül-	Tr.	f.	5
113.	Gülümse-	Tr.	f.	1
114.	Gün	Tr.	i.	3
115.	Gürültü	Tr.	i.	1
116.	Güzel	Tr.	s.	2
117.	Güzel güzel	Tr.	ik.	2
118.	Hani	Tr.	ed.	1
119.	Hatırla-	Ar. – Tr.	f.	2
120.	Hayır	Tr.	ed.	1
121.	Hayret	Ar.	i.	1
122.	Hayvan	Ar.	i.	4
123.	Hem	F.	ed.	1
124.	Hemen	F.	zf.	3
125.	Henüz	F.	zf.	1
126.	Hep	Tr.	zf.	2
127.	Hepsi	Tr.	z.	3
128.	Her	F.	s.	2
129.	Herkes	F.	z.	2
130.	Hey	Tr.	ün.	1
131.	Hiç	F.	zf.	3
132.	İç	Tr.	i.	2
133.	İçinde	Tr.	ed.	1
134.	İki	Tr.	s.	2
135.	İle	Tr.	ed.	3
136.	İste-	Tr.	f.	8
137.	İsteme-	Tr.	f.	1
138.	İş	Tr.	i.	2
139.	İşte	Tr.	ed.	2
140.	İtişip dur-	Tr.	f.	1
141.	İyi	Tr.	s.	1
142.	Kadar	Ar.	ed.	1
143.	Kalın	Tr.	s.	1
144.	Kalma-	Tr.	f.	1
145.	Kapı	Tr.	i.	1
146.	Kardeş	Tr.	i.	19
147.	Karşı	Tr.	i.	1
148.	Kavga etme-	F. – Tr.	f.	1
149.	Kazan-	Tr.	f.	1
150.	Kendi	Tr.	z.	4
151.	Kız-	Tr.	f.	1
152.	Ki	F.	ed.	5
153.	Kim	Tr.	z.	3
154.	Kimse	Tr.	z.	1
155.	Kitap	Ar.	i.	1

156.	Kitaplık	Ar. – Tr.	i.	1
157.	Koca	Tr.	s.	1
158.	Kocaman	Tr.	s.	13
159.	Koşup	Tr.	z.f.	1
160.	Koy-	Tr.	f.	2
161.	Kucak	Tr.	i.	1
162.	Kuş	Tr.	i.	21
163.	Küçücük	Tr.	s.	5
164.	Küçük	Tr.	s.	50
165.	Meğer	F.	ed.	1
166.	Memnun	Ar.	s.	2
167.	Mi	Tr.	ed.	5
168.	Minicik	Fr. – Tr.	s.	2
169.	Minimini	Fr. – Tr.	s.	1
170.	Nasıl	Tr. – Ar.	s. – zf.	3
171.	Ne	Tr.	ed.	10
172.	Neden	Tr.	zf.	1
173.	Nerede	Tr.	zf.	2
174.	O	Tr.	z.	21
175.	Oda	Tr.	i.	5
176.	Okşa-	Tr.	f.	1
177.	Okul	Tr.	i.	1
178.	Ol-	Tr.	f.	12
179.	Olabil-	Tr.	f.	1
180.	Olama-	Tr.	f.	1
181.	Olmak	Tr.	i.f.	10
182.	Oluş	Tr.	i.f.	1
183.	Ortada	Tr.	zf.	1
184.	Otur-	Tr.	f.	1
185.	Oyna-	Tr.	f.	6
186.	Oynama	Tr.	i.f.	1
187.	Oynamak	Tr.	i.f.	1
188.	Oynayacak	Tr.	s.f.	1
189.	Oyun	Tr.	i.	4
190.	Oyuncak	Tr.	i.	10
191.	Ön	Tr.	i.	2
192.	Önce	Tr.	zf.	1
193.	Özgecan	Tr.-F.	ö.i.	3
194.	Özle-	Tr.	f.	2
195.	Peki	Tr.	ed.	3
196.	Pencere	F.	i.	3
197.	Renk renk	F.- Tr.	ik.	1
198.	Resim	Ar.	i.	1
199.	Saat	Ar.	i.	1
200.	Sabah	Ar.	i.	8
201.	Saç	Tr.	i.	1
202.	Sakal	Tr.	i.	3
203.	Satranç	F.	i.	1

204.	Seçim	Tr.	i.	1
205.	Sen	Tr.	z.	8
206.	Ses	Tr.	i.	2
207.	Seslen-	Tr.	f.	1
208.	Sesli	Tr.	s.	1
209.	Sev-	Tr.	f.	1
210.	Sevin-	Tr.	f.	3
211.	Sevinç	Tr.	i.	1
212.	Seyret-	Ar. – Tr.	f.	1
213.	Siz	Tr.	z.	1
214.	Sokak	Ar.	i.	1
215.	Son	Tr.	s.	1
216.	Sonra	Tr.	zf.	3
217.	Sor-	Tr.	f.	1
218.	Sözünü tut-	Tr.	f.	1
219.	Sürpriz	Fr.	i.	3
220.	Şaşkınlık	Tr.	i.	1
221.	Şimdi	Tr.	zf.	2
222.	Tam	Ar.	s.	2
223.	Tamamen	Ar.	zf.	1
224.	Tanrı	Tr.	i.	2
225.	Taraf	Ar.	i.	1
226.	Tek	Tr.	i.	1
227.	Terlik	Tr.	i.	9
228.	Tık	Tr.	i.	9
229.	Tıkırtı	Tr.	i.	2
230.	Tıpkı	Ar.	zf.	3
231.	Tıraş olma	F. – Tr.	i.f.	1
232.	Top	Tr.	i.	1
233.	Tüylü	Tr.	s.	1
234.	Unut-	Tr.	f.	1
235.	Uyan-	Tr.	f.	4
236.	Uyu-	Tr.	f.	5
237.	Uzat-	Tr.	f.	2
238.	Üç	Tr.	s.	2
239.	Üst üste	Tr.	s. – zf.	2
240.	Üstelik	Tr.	ed.	1
241.	Üzen	Tr.	s.f.	1
242.	Üzül-	Tr.	f.	1
243.	Vakit	Ar.	i.	1
244.	Var	Tr.	i. – s.	12
245.	Ve	Ar.	ed.	4
246.	Vur-	Tr.	f.	1
247.	Ya	Tr.	ed.	1
248.	Yaklaş-	Tr.	f.	1
249.	Yalnızca	Tr.	zf.	2
250.	Yan	Tr.	i.	3
251.	Yap-	Tr.	f.	3

252.	Yarım	Tr.	i.	1
253.	Yarış	Tr.	i.	1
254.	Yaş	Tr.	i.	2
255.	Yaşasın	Tr.	ün.	1
256.	Yat-	Tr.	f.	6
257.	Yatak	Tr.	i.	9
258.	Yavaş yavaş	Tr.	ik.	1
259.	Yer	Tr.	i.	1
260.	Yerine getir-	Tr.	f.	1
261.	Yıldız	Tr.	i.	1
262.	Yine	Tr.	zf.	8
263.	Yok	Tr.	i.	1
264.	Yorgun argın	Tr.	zf.	1
265.	Yüksek	Tr.	s.	1
266.	Zaman	Ar.	i.	3

Tablo 1.2.3. I. Kitap 2. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük, deyim, atasözü	Yeri	Sorma biçimi
1	Büyüme	(1. Etkinlik)	Tahminim, sözlük anlamı biçiminde.
2	Çocuk	Bulmaca	
3	Dilek		
4	Gülümsemek		
5	İtişmek		
6	Oyun		
7	Sürpriz		
8	Çocuk düşe kalka büyür.	(7. Etkinlik.) Tırnak imi içinde	Sözden anlaşılmanın bitişik eğik yazı ile yazılması
9	Büyük olmak	(8. Etkinlik) Tırnak imi içinde	Sözcük grubunun çağrıştırdıklarının kutucuklar içine(10 kutucuk) yazılması

1.2.3. Üçüncü Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Cimri	Tiyatro	Moliere	492

PERDE III – Sahne I

Harpagon (Arpagon) (**Cimri**), **Cléante** (Kleant) (**oğlu**), **élise** (Eliz) (**kızı**), **Valére** (Valer) (**kahya**), **Claude** (Klod) (**temizlikçi**), **Jacques** (Jak) **Usta** (**hem arabacı hem aşçı**), **Brindavoine** (Brendavuan) (**garson**), **La Merluche** (La Merlüş) (**garson**)

Harpagon – Haydi, hepiniz buraya gelin! Gelin de her birinize akşam neler yapacağınızı söyleyeyim. Yaklaş, Claude. Senden başlayayım (Kadının elinde bir süpürge vardır.). Güzel, silah elde hazırsın, hep böyle göreyim seni. Her yeri temizleyeceksin, ama dikkat et, eşyaları çok sert ovma, yoksa eskitirsin! Bunun dışında, akşam yemeği boyunca, şişelere göz kulak olmanı istiyorum senden. Biri eksilirse ya da kırılırsa hesabını senden sorar, ne kadar tutuyorsa aylığından keserim bilmiş ol.

Jacques Usta (Kendi kendine) – Ceza değil, ticaret maşallah.

Harpagon – Git şimdi. Sen gel Brindavoine, sen de La Merluche. Sizin göreviniz bardakları yıkayıp içecek vermek. Ama sadece susayanlara vereceksiniz unutmayın! Bazı münasebetsiz uşaklar gibi içmeye niyeti olmayanların bardağını doldurup içme hevesi uyandırmayın.

La Merluche – Önlüklerimizi de çıkaracak mıyız?

Harpagon – Evet, ama misafirlere geldiği zaman. Elbiselerinizin kir pas içinde olmasını istemem.

Brindavoine – Efendim, biliyorsunuz, benim hurkamın önünde kocaman bir yağ lekesi var, lambanın yağı.

La Merluche – Efendim benim de pantolonumun arkası delik...

Harpagon – Yeter, anladık. O zaman arkan hep duvara dönük olarak misafirlere hizmet edersin. (Harpagon, yağ lekesini nasıl saklayacağını göstermek için şapkasını hirkasının önüne tutar.) Sen de hizmet ederken şapkanı hep böyle tutarsın. Sana gelince kızım, sofradan kaldırılacak artıklara göz kulak ol, hiçbir yemeğin ziyan olmamasına dikkat et. Bu iş evin kızına yakıştır. Ondan önce de nişanlımı iyi ağırlamaya bak. Seni görmeye gelecek, birlikte panayıra gideceksiniz. Anladın mı dediğimi?

Élise – Evet baba.

Harpagon – Sana gelince oğlum, kıza surat asayım falan deme sakın.

Cléante – Ben mi baba? Neden surat asacakmışım?

Harpagon – Neden olacak! Yeniden evlenen babalarına çocukların nasıl davrandığını, üvey annelerine hangi gözle baktıklarını bilmiyor muyum sanki?

Cléante – Doğrusunu söylemek gerekirse baba, onun üvey annem olmasının beni mutlu edeceğini söyleyemem. Bunu söylersem yalan söylemiş olurum. Ama mesele, onu iyi karşılayıp güler yüz göstermekse

emriniz başım üstüne. İstediklerinizi eksiksiz yerine getireceğime söz veriyorum.

Harpagon – İyi edersin. Ha! Jacques Usta, yaklaş biraz, son sözüm sana.

Jacques Usta – O zaman biraz bekleyin lütfen (Arabacı ceketini çıkarır, aşçı kıyafetiyle görünür.)!

Harpagon – Bu merasim de ne oluyor şimdi?

Jacques Usta – Söyleyin, sizi dinliyorum.

Harpagon – Jaques Usta, akşam bir ziyafet veriyorum.

Jacques Usta – Harika!

Harpagon – Söyle bakalım, bize güzel yemekler yapacak mısınız?

Jacques Usta – Elbette, yeter ki parayı esirgemeyin.

Harpagon – Hey Tanrı'm! Hep para, hep para! Başka şey bildikleri yok zaten. İllaki para, para, para! Ağızlarından çıkan tek söz para! Yatıyorlar, kalkıyorlar para! Akıllarını parayla bozmuşlar.

Valére – Daha önce hiç bu kadar yersiz bir söz duymadım. Bol parayla iyi yemek yapmak marifet mi? Bundan kolay ne var dünyada? En aptal insan bile yapabilir bunu. Usta dediğin az parayla iyi yemek yapandır.

Jacques Usta – Az parayla iyi yemek mi?

Valére – Elbette ya.

Jacques Usta – Aman Kâhya Efendi, bana bu işin sırrını söyleyin, size ömrümce minnettar kalırım. Aşçılığı da bundan böyle siz yapın. Zaten bu evde karışmadığınız iş yok.

Harpagon – Kapa çeneni! Neler gerekiyor yemek için?

Jacques Usta – İşte kâhyanız, az parayla iyi yemek yapacakmış size.

Harpagon – Hey Tanrı'm! Soruma yanıt versene sen!

Jacques Usta – Yemekte kaç kişi olacaksınız?

Harpagon – Sekiz on kişi oluruz. Ama sen sekiz say. Sekiz kişilik yemek, pekâlâ on kişinin de karnını doyurmaya yeter.

Valére – Yeter de artar bile.

Jacques Usta – O zaman dört büyük çanak çorba ve beş çeşit yemek gerekecek. Çorbalar... Salatalar...

Harpagon – Hop, dur bakalım! Bu kadar yemekle bütün şehir doyar yahu!

Jacques Usta – Kızartmalar...

Harpagon (Elini ağzına götürerek) – Vay alçak! Bütün paramı bitireceksin.

Jacques Usta – Sebzeler...

Harpagon – Bitmedi mi?...

Valére – Herkesi öldürmek mi istiyorsunuz? Efendimiz, el Âlemi yemekten çatlatmak için mi buraya çağırdı? Git biraz sağlık kurallarını öğren, doktorlara sor, bakalım insana aşırı yemekten daha fazla zarar veren bir şey var mıymış?

Harpagon – Doğru söylüyor.

Valére – Jacques Usta, öğrenmeniz gereken bir şey var. Gereğinden fazla yemeğin bulunduğu bir sofraya, yiyeceklere zarar verir. Bir insan misafirine dostluk göstermek istiyorsa yağlı, ağır yemeklerden

kaçınıp daha hafif yemekler vermelidir. Eskilerin dediği gibi yemek için yaşamamalı, yaşamak için yemeli.

Harpagon – Ah! Ne güzel söyledin! Gel de bu söz için seni alnundan öpeyim. Hayatımda bundan güzel bir atasözü duymadım. Yemek için yaşamalı, yaşamak için yeme... Yoo hayır, böyle değildi. Ne demiştin sen?

Valéere – Yaşamak için yemeli, yemek için yaşamamalı.

Harpagon – Ya! Duydun değil mi? Hangi büyük adam söylemiş bu sözü?

Valére – Adı hatırıma gelmiyor.

Harpagon – Bu sözü unutmadan bir kâğıda yaz benim için. Yemek odasındaki şöminenin üzerine altın harflerle yazdıracağım.

Valére – Baş üstüne. Akşam yemeğine gelince siz bu işi bana bırakın. Her şeyi gerektiği gibi düzenlerim.

Harpagon – Haydi göreyim seni.

Jacques Usta – Çok iyi. Ben de zahmetten kurtulmuş olurum.

Harpagon – Hani bazı yemekler vardır, insanın hemen karnını doyurur; o yüzden fazla yenmez, onlardan olsun. Şöyle iri, yağlı fasulyeler, yanında bol kestaneli bir çömlek böreği. Onu bol bol verin, esirgemeyin.

Valére – Bana güvenin.

Harpagon – Jacques Usta, şimdi arabamı temizlemen gerekiyor.

Jacques Usta – Bekleyin. Arabacının işi bu. (Yeniden arabacı ceketini giyer.) Ne diyordunuz?

Harpagon – Arabayı temizleyip panayıra gitmek için atlarımı koşman gerekiyor.

Jacques Usta – Atlarınızı mı efendim? Vallahi adım atacak hâlleri yok. Samanların üzerine serilmiş yatıyorlar desem yalan söylemiş olurum, hayvanların, üzerinde yatacak samanları yok. Onları öyle sıkı bir perhize soktunuz ki bir deri bir kemik kaldılar. Kanlı canlı birer at değil, sanki bir ruh, bir hayalet gibi oldular.

Harpagon – Elbette hasta olurlar. Neden? Elbette boş boş oturmaktan.

Jacques Usta – Boş boş oturuyorlar diye yemek de mi yemesinler? Karınları iyice doysa da çok çalışsalar, canıma minnet. İçim sızlıyor onları böyle bitkin görünce. Ne de seviyorum atlarımı, onları acı çekerken görünce kendim acı çekiyormuş gibi oluyorum. Her gün onlara yiyecek vermek için kendi boğazımdan kısıyorum. İnsanın yakınlarına karşı acımasız olması için taş kalpli olması lazım.

Harpagon – Panayıra kadar gitmek çok mu yorucu bir iş sanki.

Jacques Usta – Hayır efendim, ama hayvancağızları koşturmayı göze alamam. Bu hâldeyken onları kırbaçlamaya vicdanım elvermez. Koskoca arabayı nasıl çekerler, dört ayak üzerinde duracak hâlleri yok.

Valére – Efendim, komşumuz Picard (Pikard)'ı arabayı sürmesi için ikna edebilirim. Üstelik kendisine akşam yemeğini hazırlamak için de ihtiyacımız olacak.

Jacques Usta – Öyle olsun. Benim elimde öleceklerine başkasının elinde ölürler.

Valére – Jacques Ustanın ukalalığı üzerinde bugün.

Jacques Usta – Kâhya efendi de her işe burnunu sokuyor.

Harpagon – Susun!

Jacques Usta – Efendim, dalkavukları hoş göremem. Tek yaptığı, devamlı ekmeği, odunları, tuzu ve şamdanları yoklamak. Bütün bunlar, hep size yaranmak, gözüünüze girmek için. Bu durum beni çileden çıkarıyor, üstelik Tanrı'nın her günü sizin için neler söylediklerini bir duysanız! Neden dersiniz, acıyorum size. Ne de olsa atlarımdan sonra en çok sizi severim.

Harpagon – Benim hakkımda neler diyorlar, öğrenebilir miyim?

Jacques Usta – Kızmayacağınızı bilsem söylerim.

Harpagon – Hayır kızmam.

Jacques Usta – Affedin, ama çok kızacaksınız biliyorum.

Harpagon – Kızmayacağım, tam tersine hoşuma gidecek. Hakkımda neler söylendiğini bilmek beni mutlu eder.

Jacques Usta – Peki efendim madem istiyorsunuz, açıkça söyleyeyim: Her yerde sizinle alay ediyorlar. Neler demiyorlar ki. Millet, sizi ağzına sakız etmiş. Cimriliğiniz üzerine kimi özel takvim bastırıp perhiz günlerini iki katına çıkardığınızı; ev halkının oruç tutmasından istifade edip kârlı çıkmaya çalıştığınızı söylüyor. Kimi de bayram günlerinde hediye, işten ayrıldıklarında da tazminat vermemek için uşaklarınızla bilerek kavga çıkardığınızı söylüyor. Bazılarının dediğine göre de bir koyun budu artığını yedi diye komşunuzun kedisini mahkemeye vermişsiniz. Bir gece sizi, kendi atlarınızın yulafını çalarken yakalamışlar. Benden önceki arabacınız da size bir güzel kızmış, siz de hiç sesinizi çıkarmamışsınız. Daha anlatayım mı? Nereye gitsek hakkınızda ağza alınmayacak hakaretler duyuyoruz. Herkesin alay konusu olmuşsunuz, ne zaman konu sizden açılrsa cimri, tefeci, kalpsiz, duygusuz diyorlar.

Harpagon (Jacques'ı döverek) – Seni budala, namussuz, terbiyesiz!

Jacques Usta – Gördünüz mü? Ben size dememiş miydim? Bana inanmak istemediniz. Gerçeği söylediğimde kızacağınızı söylemiştim.

Harpagon – Sen önce konuşmayı öğren!

Tablo 1.4.1. I. Kitap 3. Metin Sözcüğü Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	1	Tr.	s.	1
2.	Acı-	Tr.	f.	1
3.	Acı çek-	Tr.	f.	2
4.	Acımasız	Tr.	s.	1
5.	Açıkça	Tr.	zf.	1
6.	Açıl-	Tr.	f.	1
7.	Ad	Tr.	i.	1
8.	Adam	İb.	i.	1
9.	Adım atacak hali olma-	Tr.	f.	1
10.	Affet-	Ar. – Tr.	f.	1
11.	Ağır	Tr.	s.	1
12.	Ağırlama	Tr.	i.f.	1
13.	Ağız	Tr.	i.	2
14.	Ağza alınmayacak	Tr.	s.f.	1

15.	Ağızına sakız et-	Tr.	dey.	1
16.	Ah	Tr.	ün.	1
17.	Aklını boz-	Ar. – Tr.	dey.	1
18.	Akşam	Sogd.	i.	5
19.	Alay et-	Rum. – Tr.	f.	1
20.	Alay konusu ol-	Rum. – Tr.	dey.	1
21.	Alçak	Tr.	s.	1
22.	Alnından öp-	Tr.	f.	1
23.	Altın harflerle yazdır-	Tr.	dey.	1
24.	Ama	Ar.	ed.	8
25.	Aman	Ar	i.	1
26.	Anla-	Tr.	f.	2
27.	Anlat-	Tr.	f.	1
28.	Aptal	Tr.	s.	1
29.	Araba	Tr.	i.	4
30.	Arabacı	Tr.	i.	7
31.	Argapon	Tr.	s.ok.	1
32.	Arka	Tr.	i.	2
33.	Art-	Tr.	f.	1
34.	Artık	Tr.	i.	2
35.	Aşçı	Tr.	i.	5
36.	Aşçılık	Tr.	i.	1
37.	Aşırı	Tr.	s.	1
38.	At	Tr.	i.	6
39.	Atasözü	Tr.	i.	1
40.	Ayak	Tr.	i.	1
41.	Aylık	Tr.	i.	1
42.	Ayrıl-	Tr.	f.	1
43.	Az	Tr.	s.	3
44.	Baba	Tr.	i.	4
45.	Bak-	Tr.	f.	5
46.	Bardak	Tr.	i.	2
47.	Bastırıp	Tr.	z.f.	1
48.	Baş üstüne	Tr.	ün.	2
49.	Başka	Tr.	s.	1
50.	Başkası	Tr.	z.	1
51.	Başla-	Tr.	f.	1
52.	Bayram günü	Tr.	i.	1
53.	Bazı	Ar.	s.	2
54.	Bazısı	Ar.-Tr.	z.	1
55.	Bekle-	Tr.	f.	2
56.	Ben	Tr.	z.	16
57.	Beş	Tr.	s.	1
58.	Bırak-	Tr.	f.	1
59.	Bil-	Tr.	f.	5
60.	Bile	Tr.	ed.	2
61.	Bilerek	Tr.	z.f.	1
62.	Bilme-	Tr.	f.	1

63.	Bilmek	Tr.	i.f.	1
64.	Bir	Tr.	s.	20
65.	Bir deri bir kemik kal-	Tr.	dey.	1
66.	Biraz	Tr.	s.	3
67.	Birer	Tr.	s.	1
68.	Biri	Tr.	z.	1
69.	Birlikte	Tr.	zf.	1
70.	Bit-	Tr.	f.	1
71.	Bitir-	Tr.	f.	1
72.	Bitkin	Tr.	s.	1
73.	Biz	Tr.	z.	1
74.	Boğazından kıs-	Tr.	dey.	1
75.	Bol	Tr.	s.	2
76.	Bol bol	Tr.	ik.	1
77.	Boş boş oturmak	Tr.	i.f.	1
78.	Boş otur-	Tr.	f.	1
79.	Boyunca	Tr.	zf.	1
80.	Böyle	Tr.	zf.	4
81.	Brendauvon	Tr.	s.ok.	1
82.	Brindavoine	Fr.	ö.i.	3
83.	Bu	Tr.	s.	20
84.	Budala	Ar.	s.	1
85.	Bugün	Tr.	i.	1
86.	Bulun-	Tr.	f.	1
87.	Bura	Tr.	i.	2
88.	But	Tr.	i.	1
89.	Bütün	Tr.	s.	3
90.	Büyük	Tr.	s.	2
91.	Canına minnet	F. – Ar.	s.ö.	1
92.	Ceket	Fr.	i.	2
93.	Ceza	Ar.	i.	1
94.	Cimri	F.	s.	2
95.	Cimrilik	F. – Tr.	i.	1
96.	Claude	Fr.	ö.i.	2
97.	Cleante	Fr.	ö.i.	3
98.	Çağır-	Tr.	f.	1
99.	Çal-	Tr.	f.	1
100.	Çalış-	Tr.	f.	2
101.	Çanak	Tr.	i.	1
102.	Çatlatmak	Tr.	i.f.	1
103.	Çek-	Tr.	f.	1
104.	Çenesini kapat-	Tr.	dey.	1
105.	Çeşit	Tr.	i.	1
106.	Çıkan	Tr.	s.f.	1
107.	Çıkar-	Tr.	f.	3
108.	Çileden çıkar-	F. – Tr.	dey.	1
109.	Çocuk	Tr.	i.	1
110.	Çok	Tr.	zf.	6

111.	Çorba	Ar.	i.	2
112.	Çömlek böreği	Tr.	i.	1
113.	Daha	Tr.	zf.	4
114.	Dalkavuk	Tr.	i.	1
115.	Davran-	Tr.	f.	1
116.	De-	Tr.	f.	10
117.	De/da	Tr.	ed.	26
118.	Değil	Tr.	ed.	4
119.	Delik	Tr.	s.	1
120.	Deme-	Tr.	f.	3
121.	Devamlı	Ar. – Tr.	s.	1
122.	Dışında	Tr.	zf.	1
123.	Dikkat et-	Ar. - Tr	f.	2
124.	Dinle-	Tr.	f.	1
125.	Diye	Tr.	ed.	2
126.	Doğru	Tr.	s.	2
127.	Doktor	Fr.	i.	1
128.	Doldurup	Tr.	z.f.	1
129.	Dostluk	F. – Tr.	i.	1
130.	Doy-	Tr.	f.	3
131.	Doyurma	Tr.	i.f.	1
132.	Dönük	Tr.	s.	1
133.	Dört	Tr.	s.	2
134.	Döverek	Tr.	z.f.	1
135.	Dur-	Tr.	f.	1
136.	Duracak	Tr.	s.f.	1
137.	Durum	Tr.	i.	1
138.	Duvar	F.	i.	1
139.	Duy-	Tr.	f.	3
140.	Duygusuz	Tr.	s.	1
141.	Duyma-	Tr.	f.	2
142.	Dünya	Ar.	i.	1
143.	Düzenle-	Tr.	f.	1
144.	Efendi	Yun.	i.	10
145.	Ekmek	Tr.	i.	1
146.	Eksiksiz	Tr.	s.	1
147.	Eksil-	Tr.	f.	1
148.	El	Tr.	i.	3
149.	El alem	Tr. – Ar.	i.	1
150.	Elbette	Ar.	zf.	4
151.	Elbise	Ar.	i.	1
152.	Elinde öl-	Tr.	f.	2
153.	Elise	Fr.	ö.i.	2
154.	Eliz	Tr.	s.ok.	1
155.	Elverme-	Tr.	f.	1
156.	Emir	Ar.	i.	1
157.	En	Tr.	i. – zf.	2
158.	Esirgeme-	Tr.	f.	2

159.	Eski	Tr.	s.	1
160.	Eskit-	Tr.	f.	1
161.	Eşya	Ar.	i.	1
162.	Et-	Tr.	f.	2
163.	Ev	Tr.	i.	3
164.	Evet	Pehleviçe	ed.	2
165.	Evlenen	Tr.	s.f.	1
166.	Fasulye	Yun.	i.	1
167.	Fazla	Ar.	zf.	3
168.	Filan	Ar.	z.	1
169.	Garson	Fr.	i.	2
170.	Gece	Tr.	i.	1
171.	Gel-	Tr.	f.	6
172.	Gelince	Tr.	z.f.	3
173.	Gerçek	Tr.	i.	1
174.	Gerek-	Tr.	f.	7
175.	Gereken	Tr.	s.f.	1
176.	Gibi	Tr.	ed.	5
177.	Git-	Tr.	f.	3
178.	Gitmek	Tr.	i.f.	2
179.	Giy-	Tr.	f.	1
180.	Gör-	Tr.	f.	3
181.	Göre	Tr.	ed.	1
182.	Görev	Tr.	i.	1
183.	Görme	Tr.	i.f.	1
184.	Görün-	Tr.	f.	1
185.	Görünce	Tr.	z.f.	2
186.	Göstermek	Tr.	i.f.	2
187.	Götürerek	Tr.	z.f.	1
188.	Göz	Tr.	i.	1
189.	Göz kulak ol-	Tr.	dey.	1
190.	Göz kulak olma	Tr.	i.f.	1
191.	Göze alama-	Tr.	dey.	1
192.	Gözüne girmek	Tr.	dey.	1
193.	Güler yüz göstermek	Tr.	i.f.	1
194.	Gün	Tr.	i.	3
195.	Güven-	Tr.	f.	1
196.	Güzel	Tr.	s.	5
197.	Ha	Tr.	ün.	1
198.	Hafif	Ar.	s.	1
199.	Hakaret	Ar.	i.	1
200.	Hakkı	Ar.	i.	3
201.	Hal	Ar.	i.	1
202.	Halde	Ar. – Tr.	zf.	1
203.	Halk	Ar.	i.	1
204.	Hangi	Tr.	s. – z.	2
205.	Hangisi	Tr.	z.	1
206.	Hani	Tr.	ed.	1

207.	Hargapon	Fr.	ö.i.	37
208.	Harika	Ar.	s.	1
209.	Hasta ol-	F. – Tr.	f.	1
210.	Hatırına gelme-	Ar. – Tr.	f.	1
211.	Hayalet	Ar.	i.	1
212.	Hayat	Ar.	i.	1
213.	Haydi	Tr.	ün.	2
214.	Hayır	Tr.	ed.	3
215.	Hayvan	Ar.	i.	1
216.	Hayvancağız	Ar. – Tr.	s.	1
217.	Hazır	Ar.	s.	1
218.	Hazırlamak	Ar. – Tr.	i.f.	1
219.	Hediye	Ar.	i.	1
220.	Hem	F.	s.	4
221.	Hemen	F.	zf.	1
222.	Hep	Tr.	zf.	7
223.	Her	F.	s.	4
224.	Her biri	F. – Tr.	z.	1
225.	Her işe burnunu sok-	Tr.	dey.	1
226.	Her şey	F. – Ar.	z.	1
227.	Herkes	F.	z.	2
228.	Hesap sor-	Ar. – Tr.	f.	1
229.	Heves	Ar.	i.	1
230.	Hey	Tr.	ün.	2
231.	Hırka	Ar.	i.	2
232.	Hiç	F.	z.	2
233.	Hiçbir	F. – Tr.	s.	1
234.	Hizmet et-	Ar. – Tr.	f.	2
235.	Hop	Tr.	ün.	1
236.	Hoş göreme-	F. – Tr.	f.	1
237.	Hoşuna git-	F. – Tr.	f.	1
238.	III	Rom.	s.	1
239.	İçecek	Tr.	i.	1
240.	İçi sızla-	Tr.	dey.	1
241.	İçin	Tr.	ed.	19
242.	İçinde	Tr.	ed.	1
243.	İçme	Tr.	i.f.	2
244.	İhtiyaç	Ar.	i.	1
245.	İki	Tr.	s.	2
246.	İkna edebil-	Ar. – Tr.	f.	1
247.	İllaki	Ar. – F.	zf.	1
248.	İnanmak	Tr.	i.f.	1
249.	İnsan	Ar.	i.	5
250.	İri	Tr.	s.	1
251.	İste-	Tr.	f.	7
252.	İsteme-	Tr.	f.	2
253.	İstifade edip	Ar. – Tr.	z.f.	1
254.	İş	Tr.	i.	6

255.	İşte	Tr.	ed.	1
256.	İyi	Tr.	s.	9
257.	İyice	Tr.	zf.	1
258.	Jacques	Fr.	ö.i.	1
259.	Jacques Usta	Fr. – F.	ö.i.	32
260.	Jak	Tr.	s.ok.	1
261.	Kaç	Tr.	s.	1
262.	Kaçınıp	Tr.	z.f.	1
263.	Kadar	Ar.	ed.	4
264.	Kadın	Sogd.	i.	1
265.	Kağıt	F.	i.	1
266.	Kahya	F.	i.	4
267.	Kaldırılacak	Tr.	s.f.	1
268.	Kalk-	Tr.	f.	1
269.	Kalpsiz	Ar. – Tr.	s.	1
270.	Kanlı canlı	Tr. – F.	s.	1
271.	Karın	Tr.	i.	3
272.	Karışma-	Tr.	f.	1
273.	Karlı çıkma	F. – Tr.	i.f.	1
274.	Karşı	Tr.	i.	1
275.	Karşılıyıp	Tr.	z.f.	1
276.	Kat	Tr.	i.	1
277.	Kavga çıkar-	F. – Tr.	f.	1
278.	Kendi	Tr.	z.	5
279.	Kendi kendine	Tr.	zf.	1
280.	Kes-	Tr.	f.	1
281.	Kestaneli	Yun. – Tr.	s.	1
282.	Kırbaçlama	Tr.	i.f.	1
283.	Kırıl-	Tr.	f.	1
284.	Kıyafet	Ar.	i.	1
285.	Kız	Tr.	i.	4
286.	Kız-	Tr.	f.	3
287.	Kızırtma	Tr.	i.f.	1
288.	Kızma-	Tr.	f.	3
289.	Ki	F.	ed.	4
290.	Kimi	Tr.	z.	2
291.	Kir pas	Tr.	i.	1
292.	Kişi	Tr.	i.	3
293.	Kişilik	Tr.	i.	1
294.	Kleant	Tr.	s.ok.	1
295.	Klod	Tr.	s.ok.	1
296.	Kocaman	Tr.	s.	1
297.	Kolay	Tr.	s.	1
298.	Komşu	Tr.	i.	2
299.	Konu	Tr.	i.	1
300.	Konuşma	Tr.	i.f.	1
301.	Konuşmak	Tr.	i.f.	2
302.	Koskoca	Tr.	s.	1

303.	Koşma	Tr.	i.f.	1
304.	Koşturma	Tr.	i.f.	1
305.	Koyun	Tr.	i.	1
306.	Kural	Tr.	i.	1
307.	Kurtulmuş	Tr.	s.f.	1
308.	La Merluche	Fr.	ö.i.	4
309.	La Merlüş	Tr.	s.ok.	1
310.	Lamba	Yun.	i.	1
311.	Lazım	Ar.	s.	1
312.	Leke	Fr.	i.	2
313.	Lütfen	Ar.	zf.	1
314.	Madem	Ar.	ed.	1
315.	Mahkemeye ver-	Ar. – Tr.	f.	1
316.	Marifet	Ar.	i.	1
317.	Maşallah	Ar.	ün.	1
318.	Merasim	Ar.	i.	1
319.	Mesele	Ar.	i.	1
320.	Mi	Tr.	ed.	21
321.	Millet	Ar.	i.	1
322.	Misafir	Ar.	i.	3
323.	Mutlu	Tr.	s.	1
324.	Mutlu et-	Tr.	f.	1
325.	Münasebetsiz	Ar. – Tr.	s.	1
326.	Namussuz	Ar. – Tr.	s.	1
327.	Nasıl	Tr. – Ar.	zf.	3
328.	Ne	Tr.	ed.	16
329.	Neden	Tr.	zf.	4
330.	Nereye	Tr.	zf.	1
331.	Nişanlı	F. – Tr.	s.	1
332.	Niyet	Ar.	i.	1
333.	O	Tr.	z.	14
334.	Odun	Tr.	i.	1
335.	Oğul	Tr.	i.	2
336.	Ol-	Tr.	f.	15
337.	Olarak	Tr.	z.f.	1
338.	Olma	Tr.	i.f.	4
339.	Olmayan	Tr.	s.f.	1
340.	On	Tr.	s.	2
341.	Oruç tutma	F.	i.f.	1
342.	Ovma-	Tr.	f.	1
343.	Öğren-	Tr.	f.	3
344.	Öğrenebil-	Tr.	f.	1
345.	Öldürmek	Tr.	i.f.	1
346.	Ömrünce minnettar kal-	Tr.	dey.	1
347.	Ön	Tr.	s.	2
348.	Önce	Tr.	zf.	5
349.	Önlük	Tr.	i.	1
350.	Öyle	Tr.	zf.	2

351.	Özel	Tr.	s.	1
352.	Panayır	Yun.	i.	3
353.	Pantolon	Fr.	i.	1
354.	Para	F.	i.	14
355.	Pekala	Tr. – Ar.	ed.	1
356.	Peki	Tr.	ed.	1
357.	Perde	F.	i.	1
358.	Perhiz	F.	i.	2
359.	Picard	Fr.	ö.i.	1
360.	Pikard	Tr.	s.ok.	1
361.	Ruh	Ar.	i.	1
362.	Sadece	F. – Tr.	zf.	1
363.	Sağlık	Tr.	i.	1
364.	Sahne	Ar.	i.	1
365.	Sakın-	Tr.	f.	1
366.	Sakla-	Tr.	f.	1
367.	Salata	İt.	i.	1
368.	Saman	Tr.	i.	2
369.	Sanki	Tr.	ed.	3
370.	Say-	Tr.	f.	1
371.	Sebze	F.	i.	1
372.	Sekiz	Tr.	s.	3
373.	Sen	Tr.	z.	18
374.	Serilmiş yat-	Tr.	f.	1
375.	Sert	Tr.	s.	1
376.	Sesini çıkarma-	Tr.	f.	1
377.	Sev-	Tr.	f.	2
378.	Sıkı	Tr.	s.	1
379.	Sır	Tr.	i.	1
380.	Silah	Ar.	i.	1
381.	Siz	Tr.	z.	17
382.	Sofra	Ar.	i.	2
383.	Sok-	Tr.	f.	1
384.	Son	Tr.	s.	1
385.	Sonra	Tr.	zf.	1
386.	Sor-	Tr.	f.	1
387.	Soru	Tr.	i.	1
388.	Söyle-	Tr.	f.	16
389.	Söylemek	Tr.	i.f.	1
390.	Söyleyeme-	Tr.	i.f.	1
391.	Söz	Tr.	i.	6
392.	Söz ver-	Tr.	f.	1
393.	Surat as-	Ar. – Tr.	dey.	2
394.	Sus-	Tr.	f.	1
395.	Susayan	Tr.	s.f.	1
396.	Süpürge	Tr.	i.	1
397.	Sürme	Tr.	i.f.	1
398.	Şamdan	Ar. – F.	i.	1

399.	Şapka	Rus.	i.	2
400.	Şehir	F.	i.	1
401.	Şey	Ar.	i.	3
402.	Şimdi	Tr.	zf.	3
403.	Şişe	Tr.	i.	1
404.	Şömine	Fr.	i.	1
405.	Şöyle	Tr.	zf.	1
406.	Takvim	Ar.	i.	1
407.	Tam tersine	Ar. - Tr.	zf.	1
408.	Tanrı	Tr.	i.	3
409.	Taraf	Ar.	i.	1
410.	Taş kalpli	Tr. - Ar.	s.	1
411.	Tazminat vermemek	Ar. - Tr.	i.f.	1
412.	Tefeci	Tr.	i.	1
413.	Tek	Tr.	s.	2
414.	Temizle-	Ar. - Tr.	f.	1
415.	Temizleme	Ar. - Tr.	i.f.	1
416.	Temizleyip	Ar. - Tr.	z.f.	1
417.	Temizlikçi	Ar. - Tr.	i.	1
418.	Terbiyesiz	Ar. - Tr.	s.	1
419.	Ticaret	Ar.	i.	1
420.	Tut-	Tr.	f.	3
421.	Tuz	Tr.	i.	1
422.	Ukalalık	Ar. - Tr.	i.	1
423.	Unutma-	Tr.	f.	1
424.	Unutmadan	Tr.	z.f.	1
425.	Usta	F.	i.	1
426.	Uşak	Tr.	i.	2
427.	Uyandır-	Tr.	f.	1
428.	Üstelik	Tr.	zf.	2
429.	Üvey anne	Tr.	i.	2
430.	Üzeri	Tr.	i.	4
431.	Üzerinde	Tr.	zf.	1
432.	Üzerine	Tr.	zf.	1
433.	Valer	Tr.	s.ok.	1
434.	Valere	Fr.	ö.i.	12
435.	Vallahi	Ar.	ün.	1
436.	Var	Tr.	i.	6
437.	Vay	Tr.	ün.	1
438.	Ve	Ar.	ed.	2
439.	Ver-	Tr.	f.	3
440.	Vermek	Tr.	i.f.	2
441.	Vicdan	Ar.	i.	1
442.	Ya	Tr.	ün.	2
443.	Ya da	Tr.	ed.	1
444.	Yağ	Tr.	i.	3
445.	Yağlı	Tr.	s.	2
446.	Yahu	Ar.	ün.	1

447.	Yakala-	Tr.	f.	1
448.	Yakın	Tr.	s.	1
449.	Yakış-	Tr.	f.	1
450.	Yaklaş-	Tr.	f.	2
451.	Yalan söyle-	Tr.	f.	2
452.	Yan	Tr.	i.	1
453.	Yanıt ver-	Tr.	f.	1
454.	Yap-	Tr.	f.	5
455.	Yapabil-	Tr.	f.	1
456.	Yapan	Tr.	s.f.	1
457.	Yapmak	Tr.	i.f.	1
458.	Yaranmak	Tr.	i.f	1
459.	Yaşa-	Tr.	f.	1
460.	Yaşama-	Tr.	f.	2
461.	Yaşamak	Tr.	i.f.	3
462.	Yat-	Tr.	f.	1
463.	Yatacak	Tr.	s.f.	1
464.	Yaz-	Tr.	f.	1
465.	Ye-	Tr.	f.	3
466.	Yeme-	Tr.	f.	2
467.	Yemek	Tr.	i.f.	24
468.	Yemek odası	Tr.	i.	1
469.	Yeniden	Tr.	zf.	2
470.	Yenme-	Tr.	f.	1
471.	Yer	Tr.	i.	2
472.	Yerine getir-	Tr.	f.	1
473.	Yersiz	Tr.	s.	1
474.	Yet-	Tr.	f.	1
475.	Yeter	Tr.	s.	3
476.	Yıkayıp	Tr.	z.f.	1
477.	Yiyecek	Tr.	i.f.	1
478.	Yiyen	Tr.	s.f.	1
479.	Yok	Tr.	i.	4
480.	Yoklamak	Tr.	i.f.	1
481.	Yoksa	Tr.	ed.	2
482.	Yoo	Tr.	ün.	1
483.	Yorucu	Tr.	s.	1
484.	Yulaf	Yun.	i.	1
485.	Yüzden	Tr.	zf.	1
486.	Zahmet	Ar.	i.	1
487.	Zaman	Ar.	i.	5
488.	Zarar ver-	Ar. – Tr.	f.	1
489.	Zarar veren	Ar. – Tr.	s.f.	1
490.	Zaten	Ar.	zf.	2
491.	Ziyafet ver-	Ar. – Tr.	f.	1
492.	Ziyan olmama	F. – Tr.	i.f.	1

Tablo 1.4.2. I. Kitap 3. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük, deyim, atasözü	Yeri	Sorma biçimi
1	Dalkavuk	(1.Etkinlik)	Anlamı sözlükten
2	İstifade etmek	Sözcüğün	bulma
3	Kahya	çizgiselliği bozuk	
4	Merasim	verilmiş	
5	Misafir		
6	Panayır		
7	Perhiz		
8	Şömine		
9	Ziyan		
10	Göz kulak olmak Taş kalpli	(3. Etkinlik) Boş çerçeve içinde yazılı	Anlatılmak istenilenin resmedilmesi

1.2.4. Dördüncü Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
İstanbul Ve Yeni Hayat	Biyografi	Güneş Kazdağlı	233

Mustafa Kemal, Manastır Askerî İdadisini bitirdikten sonra, 13 Mart 1899 günü İstanbul'da Harp Okulunun Piyade Bölümüne kayıt yaptırdı. O zaman henüz 18 yaşındaydı. İyi bir eğitim almış, yurt ve dünya sorunları hakkında bir fikre ulaşmıştı. Genç ve ataktı; 18 yaşın verdiği bütün özellikleri üzerinde taşıyordu.

Mustafa Kemal'in, İstanbul'da çizgisi değişmedi. Tıpkı Manastır'daki gibi Namık Kemal ve Abdülhak Hamit benzeri yazarların "Hürriyet" kavramıyla ilgili yazı ve şiirlerini okumayı sürdürdü. Derslerini ihmal etmedi; matematiğe ve tarihe olan ilgisi Harp Okulunda da sürdü (bakınız yandaki resim). Ama kendini hiçbir zaman okulla sınırlı tutmadı. Okul dışındaki hayatı da tanımaya çalıştı. Özellikle İstanbul onun için yaşanması gereken bir kültür merkeziydi. Mustafa Kemal de öyle davrandı. İstanbul'un Batı'ya açılan yüzü olan Beyoğlu'nu tanımaya çalıştı. Beyoğlu'nun kozmopolit yapısını, sanat ve fikir hareketlerini takip etti.. Okul dışındaki zamanını bu işlere ayırdı (bk. Alttaki resim).

*Hafta sonlarında arkadaşı Ali Fuat (Cebesoy) ile birlikte Beyoğlu'nda Galatasaray Lisesinin yanında bulunan **Zeve (Zeuv) Pastanesine** gider. Buraya sürekli gelen yabancı gazeteleri, özellikle de Osmanlı İmparatorluğu ile ilgili yazıları okurdu.*

Öğrencilik yıllarında Mustafa Kemal, Fransız ve Türk yazarları ile birlikte Fransız basınını da izlemeye başladı. O yıllardaki Fransız gazetelerini, hafta sonu tatillerinde şehre çıktığı zaman alıp düzenli okurdu.

Okul dışında sürdürdüğü Beyoğlu seferleri, onun düşüncelerini geliştirdi, donanımını artırdı ve farklı kültürlerle iç içe olmasını sağladı. Her milletten insanla ve onların kültürüyle yüz yüze geldi. Atatürk, bunun yararını ileriki yıllarda çok gördü. Onun hayatında "Beyoğlu seferleri"

cumhuriyeti kurarken Batı'dan neyi, ne kadar alacağını ilk provası gibiydi sanki.

Mustafa Kemal'in matematiğe ve tarihe olan ilgisi, Harp Okulunda da sürdü. Tarih okumak onun en büyük isteği ve hursı idi. Fransızca'yı da onun için çok iyi öğrenmek istiyordu. Osmanlı tarihini çoğu kez Fransızca eserlerden okuyordu.

Öğrencilik yıllarında Fransız İhtilali'yle özel olarak ilgilendi. Bu ilgisi, cumhurbaşkanı olduğu dönemlerde de sürdü. Okullarda girdiği tarih derslerinde öğrencilerden, Fransız İhtilali'yle Türk devrimini karşılaştırmalarını isterdi ve bu konuda onları tartıştırdı. Bunu yaparken Atatürk, her seferinde, cumhuriyet devrimlerini, Fransız İhtilali'nin süzgecinden geçirme fırsatı buluyordu. Bu, onun için Batı ile cumhuriyeti mukayese etmenin en iyi yollarından biriydi.

Son Durak: Harp Akademisi

Atatürk, 10 Şubat 1902'de, 21 yaşında bir teğmen olarak Harp Okulunu bitirdi. Aynı yıl, Erkânıharbiyeye yani Harp Akademisine devam etti. Buraya ancak başarılı öğrenciler devam edebiliyordu. O yıl, 37 öğrenci bu hakkı elde etti. Harp Akademisini bitirenler, yüzbaşı rütbesiyle kurmay subay olurlardı.

Mustafa Kemal o yıllarda mesleki ve genel kültür donanımını artırmak için okumayı ve ders dışı faaliyetleri sürdürdü. Okulda arkadaşlarıyla birlikte bir duvar gazetesi çıkardı. Gazetenin çoğu yazılarını da Mustafa Kemal yazdı.

Harp Akademisinden sınıf arkadaşı General Hayri Bey'e göre Atatürk'ün öğrencilik dönemi çok başarılıydı:

"O, sınıfımızın en zeki öğrencisiydi. Durumunda unutulmayan bir olgunluk vardı. Özellikle güçlü bir inandırma yeteneğine sahipti. Gururuna ve onuruna çok düşkündü. Matematiği, tarihi ve edebiyatı çok severdi. Namık Kemal'i çok beğenirdi. İlgi gösterdiği konular arasında felsefe ve fikir akımları da vardı. Mustafa Kemal en iyi giyinir ve görgü kurallarını hepimizden iyi bilirdi."

Tablo 1.5.1. I. Kitap 4. Metin Sözcüğü Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	10 Şubat	Tr. - Sür. - Ar.	ö.t.	1
2.	13 Mart	Tr. - Lat.	ö.t.	1
3.	18	Tr.	s.	2
4.	1899	Tr.	i.	1
5.	1902	Tr.	i.	1
6.	21	Tr.	s.	1
7.	37	Tr.	s.	1
8.	Abdulhak Hamit	Ar.	ö.i.	1
9.	Açılan	Tr.	s.f.	1
10.	Akım	Tr.	i.	1
11.	Al-	Tr.	f.	1
12.	Alıp	Tr.	s.f.	1

13.	Ali Fuat(Cebesoy)	Ar.	ö.i.	1
14.	Almış	Tr.	s.f.	1
15.	Alt	Tr.	s.	1
16.	Ama	Ar.	ed.	1
17.	Ancak	Tr.	zf.	1
18.	Ara	Tr.	i.	1
19.	Arkadaş	Tr.	i.	3
20.	Artır-	Tr.	f.	1
21.	Artırmak	Tr.	i.f.	1
22.	Atak	Tr.	s.	1
23.	Atatürk	Tr.	ö.i.	4
24.	Ayır-	Tr.	f.	1
25.	Aynı	Ar.	s.	1
26.	Basın	Tr.	i.	1
27.	Başarılı	Tr.	s.	2
28.	Başla-	Tr.	f.	1
29.	Batı	Tr.	ö.i.	3
30.	Beğen-	Tr.	f.	1
31.	Benzeri	Tr.	s.	1
32.	Beyoğlu	Tr.	ö.i.	5
33.	Bil-	Tr.	f.	1
34.	Bir	Tr.	s.	7
35.	Biri	Tr.	z.	1
36.	Birlikte	Tr.	zf.	3
37.	Bitir-	Tr.	f.	2
38.	Bitiren	Tr.	s.f.	1
39.	Bk.	Tr.	kıs.	2
40.	Bu	Tr.	s. – z.	7
41.	Bulunan	Tr.	s.f.	1
42.	Bura	Tr.	ed.	2
43.	Bütün	Tr.	s.	1
44.	Büyük	Tr.	s.	1
45.	Cumhurbaşkanı	Ar. – Tr.	i.	1
46.	Cumhuriyet	Ar.	i.	3
47.	Çalış-	Tr.	f.	2
48.	Çık-	Tr.	f.	1
49.	Çıkar-	Tr.	f.	1
50.	Çizgi	Tr.	i.	1
51.	Çoğu	Tr.	z.	1
52.	Çoğu kez	Tr.	zf.	1
53.	Çok	Tr.	zf.	6
54.	Davran-	Tr.	f.	1
55.	De/da	Tr.	ed.	9
56.	Değişme-	Tr.	f.	1
57.	Ders	Ar.	i.	3
58.	Devam edebil-	Ar. – Tr.	f.	1
59.	Devam et-	Ar. – Tr.	f.	1
60.	Devrim	Tr.	i.	2

61.	Dış	Tr.	i.	1
62.	Dışında	Tr.	zf. – ed.	3
63.	Donanım	Tr.	i.	2
64.	Dönem	Tr.	i.	2
65.	Durak	Tr.	i.	1
66.	Durum	Tr.	i.	1
67.	Duvar gazetesi	F. – İt.	i.	1
68.	Dünya	Ar.	i.	1
69.	Düşkün	Tr.	s.	1
70.	Düşünce	Tr.	i.	1
71.	Düzenli	Tr.	s.	1
72.	Edebiyat	Ar.	i.	1
73.	Eğitim	Tr.	i.	1
74.	Elde et-	Tr.	f.	1
75.	En	Tr.	zf.	4
76.	Erkanıharbiye	Ar.	i.	1
77.	Eser	Ar.	i.	1
78.	Faaliyet	Ar.	i.	1
79.	Farklı	Ar. – Tr.	s.	1
80.	Felsefe	Yun. – Ar.	i.	1
81.	Fırsat bul-	Ar. – Tr.	f.	1
82.	Fikir	Ar.	i.	3
83.	Fransız	Tr.	s.ok.	3
84.	Fransız İhtilali	Fr. – Ar.	ö.i.	3
85.	Fransızca	Tr.	s.ok.	2
86.	Galatasaray Lisesi	Cenev.>İt. – F. – Fr. – Tr.	ö.i.	1
87.	Gazete	İt.	i.	3
88.	Gelen	Tr.	s.f.	1
89.	Geliştir-	Tr.	f.	1
90.	Genç	Tr.	s.	1
91.	Genel	Lat.	s.	1
92.	General Hayri Bey	Fr.-Ar.-Tr.	ö.i.	1
93.	Gereken	Tr.	s.f.	1
94.	Gibi	Tr.	ed.	2
95.	Gir-	Tr.	f.	1
96.	Git-	Tr.	f.	1
97.	Giyin-	Tr.	f.	1
98.	Gör-	Tr.	f.	1
99.	Göre	Tr.	ed.	1
100.	Görgü	Tr.	i.	1
101.	Gurur	Ar.	i.	1
102.	Güçlü	Tr.	s.	1
103.	Gün	Tr.	i.	1
104.	Hafta sonu	F. – Tr.	i.	2
105.	Hakk	Ar.	i.	2
106.	Hareket	Ar.	i.	1

107.	Harp Akademisi	Ar. – Fr. – Tr.	ö.i.	4
108.	Harp Okulu	Ar.- Fr. – Tr.	ö.i.	4
109.	Hayat	Ar.	i.	2
110.	Henüz	F.	zf.	1
111.	Hep	Tr.	zf.	1
112.	Her	F.	s.	2
113.	Hırs	Ar.	i.	1
114.	Hiçbir	F. – Tr.	s.	1
115.	Hürriyet	Ar.	i.	1
116.	i-	Tr.	f.	1
117.	İç içe	Tr.	s.	1
118.	İçin	Tr.	ed.	4
119.	İhmal etme-	Ar. – Tr.	f.	1
120.	İle	Tr.	ed.	4
121.	İleri	Tr.	i.	1
122.	İlgi	Tr.	i.	3
123.	İlgi göster-	Tr.	f.	1
124.	İlgilen-	Tr.	f.	1
125.	İlgili	Tr.	s.	2
126.	İlk	Tr.	s.	1
127.	İnandırma	Tr.	i.f.	1
128.	İnsan	Ar.	i.	1
129.	İstanbul	Tr.	ö.i.	4
130.	İste-	Tr.	f.	2
131.	İstek	Tr.	i.	1
132.	İş	Tr.	i.	1
133.	İyi	Tr.	s.	5
134.	İzleme	Tr.	i.f.	1
135.	Kadar	Ar.	ed.	1
136.	Karşılaştırma	Tr.	i.f.	1
137.	Kavram	Tr.	i.	1
138.	Kayıt yaptır-	Ar. – Tr.	f.	1
139.	Kendi	Tr.	z.	1
140.	Konu	Tr.	i.	2
141.	Kozmopolit	Fr.	s.	1
142.	Kur-	Tr.	f.	1
143.	Kural	Tr.	i.	1
144.	Kurmay subay	Tr.	s.	1
145.	Kültür	Fr.	i.	4
146.	Manastır	Yun.	ö.i.	1
147.	Manastır Askeri İdadisi	Yun. - Ar.	ö.i.	1
148.	Matematik	Yun.	i.	3
149.	Merkez	Ar.	i.	1
150.	Mesleki	Ar.	s.	1
151.	Millet	Ar.	i.	1
152.	Mukayese etme	Ar. – Tr.	i.f.	1

153.	Mustafa Kemal	Ar.	ö.i.	8
154.	Namık Kemal	Ar.	ö.i.	2
155.	Ne	Tr.	ed.	2
156.	O	Tr.	z.	13
157.	Oku-	Tr.	f.	3
158.	Okul	Fr.	i.	6
159.	Okuma	Tr.	i.f.	2
160.	Okumak	Tr.	i.f.	1
161.	Ol-	Tr.	f.	2
162.	Olan	Tr.	s.f.	3
163.	Olarak	Tr.	z.f.	2
164.	Olgunluk	Tr.	i.	1
165.	Olma	Tr.	i.f.	1
166.	Onur	Fr.	i.	1
167.	Osmanlı	Ar. - Tr	ö.i.	1
168.	Osmanlı İmparatorluğu	Ar. – Tr. – İt.	ö.i.	1
169.	Öğrenci	Tr.	i.	4
170.	Öğrencilik	Tr.	i.	3
171.	Öğrenmek	Tr.	i.f.	1
172.	Öyle	Tr.	zf.	1
173.	Özel	Tr.	s.	1
174.	Özellik	Tr.	i.	1
175.	Özellikle	Tr.	zf.	3
176.	Piyade Bölümü	F. Tr.	ö.i.	1
177.	Prova	İt.	i.	1
178.	Resim	Ar.	i.	2
179.	Rütbe	Ar.	i.	1
180.	Sağla-	Tr.	f.	1
181.	Sahip	Ar.	i.	1
182.	Sanat	Ar.	i.	1
183.	Sanki	Tr. – F.	zf.	1
184.	Sefer	Ar.	i.	3
185.	Sev-	Tr.	f.	1
186.	Sınıf	Ar.	i.	2
187.	Sınırlı tutma-	Tr.	f.	1
188.	Son	Tr.	i.	1
189.	Sonra	Tr.	zf.	1
190.	Sorun	Tr.	i.	1
191.	Sür-	Tr.	f.	3
192.	Sürdür-	Tr.	f.	3
193.	Sürekli	Tr.	s.	1
194.	Süzgecinden geçirme	Tr.	i.f.	1
195.	Şehir	F.	i.	1
196.	Şiir	Ar.	i.	1
197.	Takip et-	Ar. – Tr.	f.	1
198.	Tanıma	Tr.	i.f.	2
199.	Tarih	Ar.	i.	6

200.	Tartıştır-	Tr.	f.	1
201.	Taşı-	Tr.	f.	1
202.	Tatıl	Ar.	i.	1
203.	Teğmen	Tr.	s.	1
204.	Tıpkı	Ar.	zf.	1
205.	Türk	Tr.	ö.i.	2
206.	Ulaş-	Tr.	f.	1
207.	Unutulmayan	Tr.	s.f.	1
208.	Üzerinde	Tr.	ed.	1
209.	Var	Tr.	i.	2
210.	Ve	Ar.	ed.	18
211.	Ver-	Tr.	f.	1
212.	Yabancı	Tr.	s.	1
213.	Yan	Tr.	i.	2
214.	Yaparken	Tr.	z.f.	1
215.	Yapı	Tr.	i.	1
216.	Yarar	Tr.	s.	1
217.	Yaş	Tr.	i.	3
218.	Yaşanma	Tr.	i.f.	1
219.	Yaz-	Tr.	f.	1
220.	Yazar	Tr.	s.f.	2
221.	Yazı	Tr.	i.	3
222.	Yeni	Tr.	s.	1
223.	Yetenek	Tr.	i.	1
224.	Yıl	Tr.	i.	7
225.	Yol	Tr.	i.	1
226.	Yurt	Tr.	i.	1
227.	Yüz	Tr.	i.	1
228.	Yüz yüze gel-	Tr.	f.	1
229.	Yüzbaşı	Tr.	s.	1
230.	Zaman	Ar.	i.	4
231.	Zeki	Ar.	s.	1
232.	Zeuv	Tr.	s.ok.	1
233.	Zeuve Pastanesi	Fr. – İt.- F.	ö.i.	1

Tablo 1.5.2. I. Kitap 4. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük, deyim, atasözü	Yeri	Sorma biçimi
1	Cumhuriyet	(2. Etkinlik)	Anlam bulmacanın soruları biçiminde verilmiş
2	Felsefe	Bulmaca	
3	Görgü		
4	Harp		
5	Hürriyet		
6	İdadi		
7	İhtilal		
8	Mukayese		
9	Nazariye		
10	Prova		
11	Kaldırmak	(10. Etkinlik)	Kaç anlam

		Tırnak imi içinde	çağrıştırdığı
		(10. Etkinlik) Tırnak imi içinde	Cümle içinde kullanılması ve cümlelerde hangi anlamda kullanıldığının sözlüğe bakarak cevaplanması
		(10. Etkinlik) Tırnak imi içinde	Sözlükteki ilk anlamı
		(11. Etkinlik) Cümle içinde	Cümledeki anlamları
12 13 14 15	Ağız Boğaz Göz Kanat	(12. Etkinlik) Gerçek ve yan anlamını simgeleyen resimler bir çerçeve içinde verilmiş	Anlamın resmin altına yazılması
16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26	Ağızlı Bakan Burun Can Dik Geçmiş Kol Taş Tut- Yak- Yara	(13. Etkinlik) Cümle içinde koyu yazılmış	Hangi anlamda kullanıldığı

1.2.5. Beşinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Anıların Işığında Atatürk	Anı- Biyografi	Komisyon	297

Sabiha Gökçen, bir anısında, Atatürk'ün vatandaşlık görevlerine verdiği önemi şöyle anlatıyor:

Çoğu zaman yaptığı gibi, tebdilikıyafet giyinerek Celal Bey'i yanına alır ve köpeği Foks'u da alarak sıradan bir yurttaş gibi Sirkeci'den, Çekmece'ye giden trene binerler.

Kondüktör biletsiz binen bu iki yolcuya cezalı bilet keser, yanlarında köpek olduğu için; "Beyefendi buraya köpek alınmaz. Onu furgona götürmeniz gerekir. Medeni olalım, kurallara uyalım." Der. Atatürk bunun üzerine, "Tabi memur bey çok haklısınız, lütfen köpeğimi alıp götürün." Der. Ama Foks öyle kolay kolay yabancıyla gidecek cinsten değildir. Kondüktör, ilk istasyonda durumu istasyon amirine ve polise

bildirir. Atatürk'ü gören istasyon amiri ve polis şefi hazır ola geçip selam verince kondüktör, utancından ne yapacağını şaşırır. Bunun üzerine Atatürk, memuru ödüllendirir. **“Bize böylesi memurlar gereklidir.”** der.

Sabiha GÖKÇEN

Atatürk, Sabiha Gökçen'nin anısında da belirttiği gibi kanun ve kurallara her zaman saygılıydı. Çevresinden de bunu beklerdi.

Atatürk, toplumumuzun geri kalmasındaki temel nedenlerden birinin, kadının geri bırakılmasında yattığını düşünüyordu. Kendisini ilk gençlik dönemlerinden beri tedirgin eden bu haksın durumu, daha cumhuriyetin ilanından önce gündeme almıştı.

14 Ocak 1923 yılında çıktığı Batı Anadolu gezisi sırasında, İzmir'de halka bu konudaki düşüncelerini şöyle açıklamıştır: **“...Bir toplum yalnız erkeklerin veya yalnız kadınların yüzyılımızın getirdiklerini elde etmesiyle yetinirse o toplum yarı yarıya zayıflamış olur...”** Bizim toplumumuzun uğradığı başarısızlıkların nedeni, kadınlarımıza karşı ihmal ve kusurun sonucudur...

Bir toplumun bir bölümü çalışırken öteki bölümü çalışmazsa o toplum felce uğramış demektir. Bizim toplumumuz için ilim ve fen gerekli ise bunları aynı derecede hem erkek hem kadınlarımızın elde etmeleri gerekir.

Uygar ülkelerin birçoğunda kadından esirgenen seçme ve seçilme hakkı, Atatürk sayesinde Türk kadınına tanınmıştır.

Atatürk, sosyal ve kültürel hayatımızın, her yönüyle çağın gereklerine uygun hale hâle gelmesini istiyordu. “Müzik”le ilgili yapılacak çalışmalar da bunlar arasındaydı.

Sadi Irmak bir anısında Atatürk'ün müziğe bakış açısını şöyle anlatıyor:

Atatürk, Trablusgarp'taki maceralarını anlatırken birdenbire bir konu ortaya attı:

- Devrimlerin en güç olanı hangisidir?

Arkadaşlarımızdan biri 'şapka' dedi; kolay iş değildi. Herkes bir şey söylüyordu. Ben ise;

- Paşam en güç devrim 'laiklik', dedim.

Fakat Atatürk, hiçbirimizin verdiği yanıtı beğenmedi. Dedi ki:

- **En güç devrim 'müzik devrimi'dir, daha yapılmamıştır, fakat yapılacaktır.**

Gerçekten de Atatürk, ülkemizde her alanda olduğu gibi, müzik ve halk bilimi alanındaki devrimi de gerçekleştirmiştir.

Atatürk “ bizim hakiki musikimiz” dediği halk müziğimizin derlenmesine ve kompozitörler tarafından işlenmesine çok önem vermiştir. Daha 1924 yılında halk müziği derlemelerine başlanmıştı.

Yine Atatürk'ün girişimiyle 1924'te Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası kuruldu. Ankara'da Musiki Muallim Mektebi (müzik öğretmeni yetiştiren okul) açıldı. Aynı yıl, müzik eğitimi görmeleri için Avrupa ülkelerine öğrenci gönderilmeye başlandı. Eğitimini tamamlayarak yurda dönen bu kişiler, Cumhuriyet Döneminin ilk bestecileri oldular.

Atatürk döneminde İstanbul Konservatuvarında Şark Musikisi bölümü kapatılmış, ancak Türk sanat müziği olarak bildiğimiz müzik için repertuar oluşturmak üzere bir heyet kurulmuştur (1926).

Türkiye'nin ilk folklor (halk bilim) kuruluşu olan Türk Halk bilgisi Derneği de 1927 yılında Ankara'da kuruldu. O yıllarda yapılan ve yayımlanan folklor araştırmaları, daha sonra kurulan Folklor Araştırmaları Kurumunun temelini oluşturdu.

Atatürk'ün çabasıyla cumhuriyetin müzikle ilgili temel kuruluşları oluşturuldu. İstanbul ve Ankara'da konservatuvarlar kuruldu. Bu okullarda bestecilerimiz, yorumcularımız yetişti. Değerli müzik yapıtları ortaya konuldu.

Günümüzde İstanbul, Ankara ve İzmir'deki beş konservatuvar, ihtiyaç duyulan sanatçıları, bestecileri, araştırmacıları yetiştirmektedir. Türk sanatçıları, yurt içinde ve yurt dışında başarılı konserler vermektedirler. Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrasının yanında İstanbul ve İzmir'de iki senfoni orkestrası daha kurulmuştur. Ege Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesine bağlı bir müzik bölümü açılarak öğretime başlamıştır. Bütün bu çalışmalar, Atatürk'ün temelini attığı hizmetlerin bir devamıdır. Yeni nesiller, bugün her türlü müziği severek dinlemektedirler.

Tablo 1.6.1. I. Kitap 5. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	(1929)	Tr.	s.	1
2.	14 Ocak	Tr.	ö.t.	1
3.	1923	Tr.	s.	1
4.	1924	Tr.	s.	2
5.	1927	Tr.	s.	1
6.	Açıkla-	Tr.	f.	1
7.	Açıl-	Tr.	f.	1
8.	Açılarak	Tr.	z.f.	1
9.	Al-	Tr.	f.	1
10.	Alan	Tr.	s.f.	2
11.	Alarak	Tr.	z.f.	1
12.	Alınma-	Tr.	f.	1
13.	Alıp götür-	Tr.	f.	1
14.	Ama	Ar.	ed.	1
15.	Amir	Ar.	i.	2
16.	Ancak	Tr.	ed.	1
17.	Anı	Tr.	i.	3
18.	Ankara	Gr.	ö.i.	4
19.	Anlat-	Tr.	f.	3
20.	Ara	Tr.	i.	1
21.	Araştırma	Tr.	i.f.	1
22.	Araştırmacı	Tr.	i.	1
23.	Arkadaş	Tr.	i.	1
24.	Atatürk	Tr.	ö.i.	17
25.	Avrupa	E.Yun	ö.i.	1
26.	Aynı	Ar.	s.	2
27.	Bağlı	Tr.	s.	1

28.	Bakış açısı	Tr.	i.	1
29.	Başarılı	Tr.	s.	1
30.	Başarısızlık	Tr.	i.	1
31.	Başla-	Tr.	f.	1
32.	Başlan-	Tr.	f.	2
33.	Batı Anadolu	Tr.	ö.i.	1
34.	Beğenme-	Tr.	f.	1
35.	Bekle-	Tr.	f.	1
36.	Belirt-	Tr.	f.	1
37.	Ben	Tr.	z.	1
38.	Beri	Tr.	i.	1
39.	Besteci	F. – Tr.	s.	3
40.	Beş	Tr.	s.	1
41.	Bey	Tr.	s.	1
42.	Beyefendi	Tr. – Gr.	s.	1
43.	Bırakılma	Tr.	i.f.	1
44.	Bil-	Tr.	f.	1
45.	Bildir-	Tr.	f.	1
46.	Bilet kes-	İt. – Tr.	f.	1
47.	Biletsiz	İt. – Tr.	s.	1
48.	Bin-	Tr.	f.	1
49.	Binen	Tr.	s.f.	1
50.	Bir	Tr.	s.	11
51.	Birçoğu	Tr.	z.	1
52.	Birden bire	Tr.	zf.	1
53.	Biri	Tr.	z.	2
54.	Biz	Tr.	z.	4
55.	Bölüm	Tr.	i.	4
56.	Böylesi	Tr.	z.	1
57.	Bu	Tr.	s. – z.	11
58.	Bugün	Tr.	i.	1
59.	Bura	Tr.	zf.	1
60.	Bütün	Tr.	s.	1
61.	Celal Bey	Ar. – Tr.	ö.i.	1
62.	Cezalı	Ar. – Tr.	s.	1
63.	Cins	Ar.	s.	1
64.	Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası	Ar.-Fr.-İt.	ö.i.	2
65.	Cumhuriyet	Ar.	i.	2
66.	Cumhuriyet Dönemi	Ar. – Tr.	ö.i.	1
67.	Çaba	Tr.	i.	1
68.	Çağ	Moğ.	i.	1
69.	Çalış-	Tr.	f.	1
70.	Çalışma	Tr.	i.f.	2
71.	Çalışma-	Tr.	f.	1
72.	Çekmece	Tr.	ö.i.	1
73.	Çevre	Tr.	i.	1
74.	Çık-	Tr.	f.	1

75.	Çoğu	Tr.	z.	1
76.	Çok	Tr.	zf.	2
77.	Daha	Ar.	zf.	5
78.	De-	Tr.	f.	8
79.	De/da	Tr.	ed.	7
80.	Değerli	Tr.	s.	1
81.	Değil	Tr.	i.	2
82.	Derece	Ar.	i.	1
83.	Derleme	Tr.	i.f.	1
84.	Derlenme	Tr.	i.f.	1
85.	Devam	Ar.	i.	1
86.	Devrim	Tr.	i.	5
87.	Dinle-	Tr.	f.	1
88.	Dönem	Tr.	i.	2
89.	Dönen	Tr.	s.f.	1
90.	Durum	Tr.	i.	2
91.	Duyulan	Tr.	s.f.	1
92.	Düşün-	Tr.	f.	1
93.	Düşünce	Tr.	i.	1
94.	Ege Üniversitesi	Yun. – Fr.	ö.i.	1
95.	Eğitim	Tr.	i.	2
96.	Elde etme	Tr.	i.f.	2
97.	En	Tr.	zf.	3
98.	Erkek	Tr.	i.	2
99.	Esirgenen	Tr.	i.f.	1
100.	Fakat	Ar.	ed.	2
101.	Felce uğra-	Ar. – Tr.	f.	1
102.	Fen	Ar.	i.	1
103.	Foks	İng.	ö.i.	2
104.	Folklor	İng.	i.	2
105.	Folklor Araştırmaları Kurumu	İng. – Tr.	ö.i.	1
106.	Furgon	Fr.	i.	1
107.	Gelme	Tr.	i.f.	1
108.	Gerçekleştir-	Tr.	f.	1
109.	Gerçekten	Tr.	zf.	1
110.	Gerek	Tr.	i.	1
111.	Gerek-	Tr.	f.	2
112.	Gerekli	Tr.	s.	2
113.	Geri	Tr.	i.	1
114.	Geri kalma	Tr.	i.f.	1
115.	Getir-	Tr.	f.	1
116.	Gezi	Tr.	i.	1
117.	Gibi	Tr.	ed.	4
118.	Gidecek	Tr.	s.f.	1
119.	Giden	Tr.	s.f.	1
120.	Girişim	Tr.	i.	1
121.	Giyinerek	Tr.	z.f.	1

122.	Gönderilme	Tr.	i.f.	1
123.	Gören	Tr.	s.f.	1
124.	Görev	Tr.	i.	1
125.	Görme	Tr.	i.f.	1
126.	Götürme	Tr.	i.f.	1
127.	Güç	Tr.	s.	3
128.	Gündeme al-	Tr.	f.	1
129.	Günümüzde	Tr.	zf.	1
130.	Güzel Sanatlar Fakültesi	Tr.-Ar.-Fr.	ö.i.	1
131.	Hakiki	Ar.	s.	1
132.	Hakk	Ar.	i.	1
133.	Haklı	Ar. – Tr.	s.	1
134.	Haksız	Ar. – Tr.	s.	1
135.	Hal	Ar.	i.	1
136.	Halk bilim	Ar. – Tr.	i.	1
137.	Halk müziği	Ar. – Fr.	i.	2
138.	Halkbilimi	Ar. – Tr.	i.	1
139.	Hangisi	Tr.	z.	1
140.	Hayat	Ar.	i.	1
141.	Hazır ola geçip	Ar. – Tr.	z.f.	1
142.	Hem	F.	ed.	2
143.	Her	F.	zf.	4
144.	Herkes	F.	z.	1
145.	Heyet	Ar.	i.	1
146.	Hiçbiri	F. – Tr.	z.	1
147.	Hizmet	Ar.	i.	1
148.	İçin	Tr.	ed.	4
149.	İhmal	Ar.	i.	1
150.	İhtiyaç	Ar.	i.	1
151.	İki	Tr.	s.	2
152.	İlan	Ar.	i.	1
153.	İlgili	Tr.	s.	2
154.	İlim	Ar.	i.	1
155.	İlk	Tr.	s.	3
156.	İlk gençlik	Tr.	i.	1
157.	İ-se	Tr.	f.	2
158.	İstanbul	Yun.	ö.i.	3
159.	İstanbul Konservatuvarı	Yun. – Fr.- Tr.	ö.i.	1
160.	İstasyon	Fr.	i.	3
161.	İste-	Tr.	f.	1
162.	İş	Tr.	i.	1
163.	İşlenme	Tr.	i.f.	1
164.	İzmir	Yun.	ö.i.	3
165.	Kadın	Sogd.	i.	6
166.	Kanun	Gr.	i.	1
167.	Kapatıl-	Tr.	f.	1
168.	Karşı	Tr.	i.	1

169.	Kendi	Tr.	z.	1
170.	Ki	F.	ed.	1
171.	Kişi	Tr.	i.	1
172.	Kolay	Tr.	s.	1
173.	Kolay kolay	Tr.	ik.	1
174.	Kompozitör	Fr.	i.	1
175.	Kondüktör	Fr.	i.	3
176.	Konser ver-	Fr.	f.	1
177.	Konservatuvar	Fr.	i.	2
178.	Konu	Tr.	i.	2
179.	Köpek	Tr.	i.	4
180.	Kural	Tr.	i.	2
181.	Kurul-	Tr.	f.	5
182.	Kurulan	Tr.	s.f.	1
183.	Kuruluş	Tr.	i.	2
184.	Kusur	Ar.	i.	1
185.	Kültürel	Fr.	s.	1
186.	Laiklik	Fr.	i.	1
187.	Lütfen	Ar.	ün.	1
188.	Macera	Ar.	i.	1
189.	Medeni	Ar.	s.	1
190.	Memur	Ar.	i.	3
191.	Musiki	Gr.	i.	1
192.	Musiki Muallim Mektebi	Gr. - Ar. - Tr.	ö.i.	1
193.	Müzik	Gr.	i.	11
194.	Ne yapacağını şaşır-	Tr.	dey.	1
195.	Neden	Tr.	ed.	2
196.	O	Tr.	z. - s.	4
197.	Okul	Fr.	i.	2
198.	Ol-	Tr.	f.	5
199.	Olan	Tr.	s.f.	2
200.	Olarak	Tr.	z.f.	1
201.	Oluştur-	Tr.	f.	1
202.	Oluşturmak	Tr.	i.f.	1
203.	Oluşturul-	Tr.	f.	1
204.	Ortaya at-	Tr.	dey.	1
205.	Ortaya konul-	Tr.	dey.	1
206.	Ödüllen-	Tr.	f.	1
207.	Öğrenci	Tr.	i.	1
208.	Öğretim	Tr.	i.	1
209.	Öğretmen	Tr.	i.	1
210.	Önce	Tr.	zf.	1
211.	Önem	Tr.	i.	1
212.	Önem ver-	Tr.	f.	1
213.	Öteki	Tr.	s.	1
214.	Öyle	Tr.	zf.	1
215.	Paşa	Tr.	s.	1

216.	Polis	Gr.	i.	1
217.	Polis Şefi	Gr. – Fr. – Tr.	i.	1
218.	Repertuvar	Fr.	i.	1
219.	Sabiha Gökçen	Ar. – Tr.	ö.i.	3
220.	Sadi Irmak	F. – Tr.	ö.i.	1
221.	Sanatçı	Ar. – Tr.	i.	2
222.	Sayesinde	F. – Tr.	zf.	1
223.	Saygılı	Tr.	s.	1
224.	Seçilme	Tr.	i.f.	1
225.	Seçme	Tr.	i.f.	1
226.	Selam verince	İb. – Tr.	z.f.	1
227.	Senfoni orkestrası	Fr.-İt.-Tr.	i.	
228.	Severek	Tr.	z.f.	1
229.	Sıra	Tr.	i.	1
230.	Sıradan	Tr.	s.	1
231.	Sirkeci	F. – Tr.	ö.i.	1
232.	Sonra	Tr.	zf.	1
233.	Sonuç	Tr.	i.	1
234.	Sosyal	Fr.	i.	1
235.	Söyle-	Tr.	f.	1
236.	Şapka	Polenezce	i.	1
237.	Şark Musikisi	Ar.-Gr.-Tr.	ö.i.	1
238.	Şey	Ar.	i.	1
239.	Şöyle	Tr.	zf.	3
240.	Tabi	Ar.	i.	1
241.	Tamamlayarak	Tr.	z.f.	1
242.	Tanın-	Tr.	f.	1
243.	Taraf	Ar.	i.	1
244.	Tebdilikıyafet	Ar.	i.	1
245.	Tedirgin eden	Tr.	s.f.	1
246.	Temel	Gr.	s. – i.	3
247.	Temelini at-	Gr. – Tr.	f.	1
248.	Toplum	Tr.	i.	7
249.	Trablusgarp	Gr.- Ar.	ö.i.	1
250.	Tren	İng.	i.	1
251.	Türk	Tr.	ö.i.	2
252.	Türk Halk Bilgisi Derneği	Tr.- Ar.	ö.i.	1
253.	Türk sanat müziği	Tr.-Ar.-Gr.	i.	1
254.	Türkiye	Tr.	ö.i.	1
255.	Türlü	Tr.	s.	1
256.	Uğra-	Tr.	f.	1
257.	Utanç	Tr.	i.	1
258.	Uy-	Tr.	f.	1
259.	Uygar	Tr.	s.	1
260.	Uygun	Tr.	s.	1
261.	Ülke	Tr.	i.	3
262.	Üzere	Tr.	zf.	1

263.	Üzerine	Tr.	zf.	2
264.	Vatandaşlık	Ar. – Tr.	i.	1
265.	Ve	Ar.	ed.	15
266.	Ver-	Tr.	f.	2
267.	Veya	Ar.	ed.	1
268.	Yabancı	Tr.	i.	1
269.	Yalnız	Tr.	s. – zf.	2
270.	Yan	Tr.	i.	3
271.	Yanıt	Tr.	i.	1
272.	Yap-	Tr.	f.	1
273.	Yapıl-	Tr.	f.	1
274.	Yapılacak	Tr.	s.f.	1
275.	Yapılan	Tr.	s.f.	1
276.	Yapılma-	Tr.	f.	1
277.	Yapıt	Tr.	i.	1
278.	Yarı yarıya	Tr.	zf.	1
279.	Yat-	Tr.	f.	1
280.	Yayımlanan	Tr.	s.f.	1
281.	Yeni nesil	Tr.	i.	1
282.	Yetin-	Tr.	f.	1
283.	Yetiş-	Tr.	f.	1
284.	Yetiştir-	Tr.	f.	1
285.	Yetiştiren	Tr.	s.f.	1
286.	Yıl	Tr.	i.	5
287.	Yine	Tr.	zf.	1
288.	Yolcu	Tr.	i.	1
289.	Yorumcu	Tr.	s.	1
290.	Yön	Tr.	i.	1
291.	Yurt	Tr.	i.	1
292.	Yurt dışı	Tr.	i.	1
293.	Yurt içi	Tr.	i.	1
294.	Yurttaş	Tr.	i.	1
295.	Yüzyıl	Tr.	i.	1
296.	Zaman	Ar.	i.	2
297.	Zayıfla-	Ar. – Tr.	f.	1

Tablo 1.6.2. I. Kitap 5. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük, deyim, atasözü	Yeri	Sorma biçimi
1	Amir	(3. Etkinlik) Kutucuk içinde	Tahminim / sözlük anlamı
2	Devrim		
3	Furgon		
4	İnkâr etmek		
5	Kompozitör		
6	Kondüktör		
7	Laiklik		
8	Sual		
9	Tebdilikıyafet		

10	Açlık	(10. Etkinlik)	Anlamını açıklama
11	Bölüm	Cümle içinde koyu	
12	Tepmek	yazılmış	
13	Çekerek	(11. Etkinlik)	Gerçek anlam /
14	Kestireme-	Cümle içinde koyu	mecaz anlam
15	Ölü	yazılmış	
16	Parlamış		
17	Söyle-		
18	Açı	(12. Etkinlik)	Terim anlam
19	Dize	Cümle içinde	
20	Meridyen		
21	Nota		

1.2.6. Altıncı Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Atatürk Kurtuluş Savaşı'nda	Şiir	Cahit Külebi	216

*Ne Bulutlar gitti ne padişahlardan bir haber geldi.
Kemal Paşa derler bir yiğit vardı.
Bu sefer de millet türkülerle Kemal Paşa'ya haber saldı.*

*Kemal Paşa, yenilmez yiğit, şanlı komutan!
Savaşa girer gibi yetiş bize!
Yetiş bize, çöllerde bile olsan!
İnanç doldur, güç doldur içimize!*

*Bin kere yurdumuzu kurtaran!
Bir görseydin ağlardın hâlimize!*

*Kuşun kanadında türküler
Kemal Paşa'nın gönlünde vardı,
Cevabından önce kendi geldi.*

*Bir gemi yanaştı Samsun'a sabaha karşı
Selam durdu kayığı, çaparı, takası,
Selam durdu tayfası,*

*Bir duman tüterdi bu geminin bacasından bir duman
Duman değildi bu!
Memleketin uçup giden kaygılarıydı.*

*Samsun Limanı'na bu gemiden atılan
Demir değil!
Sarılan ana yurda
Kemal Paşa'nın kollarıydı.*

*Selam vererek Anadolu çocuklarına
Çıkarken yüce komutan
Karadeniz'in hâlini görmeliydi.*

*Kalkıp ayağa ardi sıra baktı dalgalar
Kalktı takalar,
İzin verseydi Kemal Paşa
Ardından gürleyip giderlerdi
Erzurum'a kadar.*

*Bu inançtı ki Kemal Paşa
Atının teri kurumadan
Sürüp geldin yeni yeni savaşların peşinde.*

*Bir selam gibi gitti Erzurum'a.
Bin selam gibi geldi Sivas'a Erzurum'dan.
Dağlar alçaldı yol vermeye,
Temizlendi ilkımından karından.*

*Analar, bacılar yola döküldü,
Cephane taşıdı arkasından.
Irmaklar suyundan faydalattı,
Ağaçlar duldasından.*

*Yer gök inledi bir yol daha
Kurtuluş Savaşı'ndan.*

.....
Düşman koymuş meydanları kaçıyordu.

*Kattı Kemal Paşa'nın ordusu düşmanı uğruna
Pişman etti anasından doğduğuna.
Çevirdi Sakarya, çevirdi süvariler,
Veryansın etti topçu,
Veryansın etti piyadeler.*

*Kattı Kemal Paşa'nın ordusu sürdü gitti.
Yetiştikçe vurdu düşmana.
Hayın düşman, sarhoş gibi sallana sallana
On beş günde İzmir'i dar buldu,*

*Ölen kurtuldu, sağ kalan teslim oldu.
Kaçtı gemiler.
Alnı sargılı, kolu sargılı, boynu sargılı,
Ahmetler, Bekirler, Aliler,
Mahmutlar, Kâzımlar, İsmailler
Peşlerinden yettiler,
Diz çöküp Kordonboyu'na
Ta yürekten çekip tetiği
Gemilere yaylım ateş ettiler.*

*Bu ne inançtı ki Gazi Paşa!
Atının teri kurumadan
Sürüp gittin yeni yeni savaşların peşinde.*

*Sana borçluyuz ta derinden!
Çünkü yurdumuzu sen kurtardın,
Hasta, yorgun düşmüştük,
Yaralarımızı iyice sardın.*

*Yiğittin, inanç doluydun, yapıcıydın,
Sanatkârdın, denizler kadar engin;
Kimsenin görmediğini görürdü
Sevgiyle bakan gözlerin.*

*Dedin ki: Bu millet, bu büyük millet
Yüzyıllar boyunca geri kalmış;
Bu yurt, bu güzel yurt, bizim yurdumuz
Her yanından yaralar almış.*

*Dedin ki: Bir güzel savaşmalı
Kurmak için yeniden;
Bilgiyle, inançla, coşkunlukla
“Övün, çalış, güven!”*

*Sana borçluyuz ta derinden!
Işığsın bu yurdun.
Dilimizi, ulusallığımızı öğrettin bize,
Çünkü cumhuriyetimizi sen kurdun.
Hürriyeti sen yaydın içimize,
Halkçıyız, dedin halk içinden,
İnançta hür yetiştirdin bizi,
Borçluyuz sana ta derinden!*

*Devrimlerle yüceltti, çok yüceltti,
Bu milleti temiz ellerin.
Sana borçluyuz ta derinden
En büyüğü Mustafa Kemallerin!*

Tablo 1.7.1. I. Kitap 6. Metin Sözcüklüğü Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Ağaç	Tr.	i.	1
2.	Ağla-	Tr.	f.	1
3.	Ahmetler	Ar. – Tr.	i.	1
4.	Alçal-	Tr.	f.	1
5.	Alın	Tr.	i.	1
6.	Aliler	Ar. – Tr.	i.	1
7.	Ana	Tr.	i.	1

8.	Ana yurt	Tr.	i.	1
9.	Anadolu	E.Yun.	ö.i.	1
10.	Anasından doğduğuna pişman et-	Tr.	dey.	1
11.	Ardı sıra	Tr.	zf.	1
12.	Arka	Tr.	i.	1
13.	Art	Tr.	i.	1
14.	At	Tr.	i.	1
15.	Atılan	Tr.	s.f.	1
16.	Ayağa kalk-	Tr.	f.	1
17.	Baca	F.	i.	1
18.	Bacı	Tr.	i.	1
19.	Bak-	Tr.	f.	1
20.	Bakan	Tr.	s.f.	1
21.	Bekirler	Ar. – Tr.	i.	1
22.	Bile	Tr.	ed.	1
23.	Bilgi	Tr.	i.	1
24.	Bin	Tr.	i.	2
25.	Bir	Tr.	i.	8
26.	Bir yol	Tr.	i.	1
27.	Biz	Tr.	i.	5
28.	Borçlu	Soğ. – Tr.	s.	4
29.	Boyun	Tr.	i.	1
30.	Boyunca	Tr.	zf.	1
31.	Bu	Tr.	s. – z.	11
32.	Bu sefer	Tr. -	zf.	1
33.	Bulut	Tr.	i.	1
34.	Büyük	Tr.	s.	2
35.	Cephane	Moğ. – F.	i.	1
36.	Cevap	Ar.	i.	1
37.	Coşkunluk	Tr.	i.	1
38.	Cumhuriyet	Ar.	i.	1
39.	Çalış	Tr.	i.f.	1
40.	Çapar	Tr.	i.	1
41.	Çekip	Tr.	z.f.	1
42.	Çevir-	Tr.	f.	2
43.	Çık-	Tr.	f.	1
44.	Çocuk	Tr.	i.	1
45.	Çok	Tr.	zf.	1
46.	Çöl	F.	i.	1
47.	Çünkü	F.	ed.	2
48.	Dağ	Tr.	i.	1
49.	Daha	Tr.	zf.	1
50.	Dalga	Tr.	i.	1
51.	Dar bul-	Tr.	f.	1
52.	De-	Tr.	f.	4
53.	De/da	Tr.	ed.	1
54.	Değil	Tr.	i.	2

55.	Demir	Tr.	i.	1
56.	Deniz	Tr.	i.	1
57.	Derin	Tr.	s.	4
58.	Devrim	Tr.	i.	1
59.	Dil	Tr.	i.	1
60.	Diz çöküp	Tr.	z.f.	1
61.	Doldur-	Tr.	f.	2
62.	Dolu	Tr.	i.	1
63.	Dulda	Tr.	i.	1
64.	Duman	Sanskr.	i.	3
65.	Düşman	F.	i.	4
66.	El	Tr.	i.	1
67.	En	Tr.	zf.	1
68.	Engin	Tr.	s.	1
69.	Erzurum	Ar. – Lat.	ö.i.	3
70.	Et-	Tr.	f.	1
71.	Faydalat-	Ar. – Tr.	f.	1
72.	Gazi Paşa	Ar. – Tr.	ö.i.	1
73.	Gel-	Tr.	f.	3
74.	Gemi	Tr.	i.	5
75.	Geri kal-	Tr.	f.	1
76.	Gibi	Tr.	ed.	4
77.	Git-	Tr.	f.	5
78.	Gök	Tr.	s.	1
79.	Gönül	Tr.	i.	1
80.	Gör-	Tr.	f.	3
81.	Görme-	Tr.	f.	1
82.	Göz	Tr.	i.	1
83.	Güç	Tr.	i.	1
84.	Gün	Tr.	i.	1
85.	Gürleyip	Tr.	z.f.	1
86.	Güven-	Tr.	f.	1
87.	Güzel	Tr.	s.	2
88.	Haber	Ar.	i.	1
89.	Haber sal-	Ar. – Tr.	f.	1
90.	Hal	Ar. – Tr.	i.	2
91.	Halk	Ar.	i.	1
92.	Halkçı	Ar. – Tr.	s.	1
93.	Hasta	F.	i.	1
94.	Hayın	Ar.	s.	1
95.	Her	F.	s.	1
96.	Hür	Ar.	s.	1
97.	Hürriyet	Ar.	i.	1
98.	Ilkım	Tr.	i.	1
99.	Irmak	Tr.	i.	1
100.	Işık	Tr.	i.	1
101.	İç	Tr.	i.	3
102.	İçin	Tr.	ed.	1

103.	İnanç	Tr.	i.	6
104.	İnle-	Tr.	f.	1
105.	İsmailer	Ar. – Tr.	i.	1
106.	İyice	Tr.	zf.	1
107.	İzin ver-	Tr.	f.	1
108.	İzmir	Yun.	ö.i.	1
109.	Kaç-	Tr.	f.	2
110.	Kadar	Ar.	ed.	2
111.	Kalk-	Tr.	f.	1
112.	Kanat	Tr.	i.	1
113.	Kar	Tr.	i.	1
114.	Karadeniz	Tr.	ö.i.	1
115.	Kat-	Tr.	f.	2
116.	Kaygı	Tr.	i.	1
117.	Kayık	Tr.	i.	1
118.	Kazımlar	Ar. – Tr.	i.	1
119.	Kemal Paşa	Ar. – Tr.	ö.i.	8
120.	Kendi	Tr.	z.	1
121.	Kere	F.	zf.	1
122.	Ki	F.	ed.	4
123.	Kimse	Tr.	z.	1
124.	Kol	Tr.	i.	2
125.	Komutan	Tr.	i.	2
126.	Kordonboyu	İt. – Tr.	ö.i.	1
127.	Koy-	Tr.	f.	1
128.	Kur-	Tr.	f.	1
129.	Kurmak	Tr.	i.f.	1
130.	Kurtar-	Tr.	f.	1
131.	Kurtaran	Tr.	s.f.	1
132.	Kurtul-	Tr.	f.	1
133.	Kurtuluş Savaşı	Tr.	ö.i.	1
134.	Kurumadan	Tr.	z.f.	1
135.	Kuş	Tr.	i.	1
136.	Mahmutlar	Ar. – Tr.	i.	1
137.	Meydan	Ar.	i.	1
138.	Millet	Ar.	i.	4
139.	Mustafa Kemaller	Ar.	i.	1
140.	Ne	Tr.	ed.	3
141.	Ol-	Tr.	f.	1
142.	On beş	Tr.	s.	1
143.	Ordu	Tr.	i.	2
144.	Öğret-	Tr.	f.	1
145.	Ölen	Tr.	s.f.	1
146.	Önce	Tr.	zf.	1
147.	Övün-	Tr.	f.	1
148.	Padişah	F.	i.	1
149.	Peş	F.	i.	3
150.	Piyade	F.	i.	1

151.	Sabaha karşı	Tr. – Tr.	zf.	1
152.	Sağ kalan	Tr.	s.f.	1
153.	Sakarya	E.Yun.	ö.i.	1
154.	Sallana sallana	Tr.	ik. – zf.	1
155.	Samsun	E.Yun.	ö.i.	1
156.	Samsun Limanı	E.Yun.-Tr.	ö.i.	1
157.	Sanatkar	Ar.	i.	1
158.	Sargılı	Tr.	s.	3
159.	Sarhoş	F.	s.	1
160.	Sarılan	Tr.	s.f.	1
161.	Savaş	Tr.	i.	2
162.	Savaş-	Tr.	f.	1
163.	Savaş gir-	Tr.	f.	1
164.	Selam	İb.	i.	2
165.	Selam dur-	İb. – Tr.	f.	2
166.	Selam vererek	İb. – Tr.	z.f.	1
167.	Sen	Tr.	z.	7
168.	Sevgi	Tr.	i.	1
169.	Sivas	E. Yun.	ö.i.	1
170.	Su	Tr.	i.	1
171.	Sür-	Tr.	f.	1
172.	Sürüp	Tr.	z.f.	1
173.	Sürüp gel-	Tr.	f.	1
174.	Süvari	F.	i.	1
175.	Şanlı	Ar. – Tr.	s.	1
176.	Ta	Tr.	ün.	5
177.	Taka	Tr.	i.	2
178.	Taşı-	Tr.	f.	1
179.	Tayfa	Ar.	i.	1
180.	Temiz	Ar.	s.	1
181.	Temizlen-	Ar. – Tr.	f.	1
182.	Teri kurumadan	Tr.	z.f.	1
183.	Teslim ol-	Ar. – Tr.	f.	1
184.	Tetik	Erm.	i.	1
185.	Topçu	Tr.	i.	1
186.	Türkü	Tr.	i.	2
187.	Tüt-	Tr.	f.	1
188.	Uğur	Tr.	i.	1
189.	Ulusallık	Tr. – Moğ.	i.	1
190.	Var	Tr.	s.	1
191.	Var-	Tr.	f.	2
192.	Veryansın et-	Tr.	f.	2
193.	Yan	Tr.	i.	1
194.	Yanaş-	Tr.	f.	1
195.	Yapıcı	Tr.	s.	1
196.	Yara al-	Tr.	f.	1
197.	Yaralarını sar-	Tr.	f.	1
198.	Yay-	Tr.	f.	1

199.	Yaylım ateş	Tr. – F.	i.	1
200.	Yeni yeni	Tr.	ik.	2
201.	Yeniden	Tr.	zf.	1
202.	Yenilmez	Tr.	s.f.	1
203.	Yer	Tr.	i.	1
204.	Yet-	Tr.	f.	1
205.	Yetiş-	Tr.	f.	2
206.	Yetiştikçe	Tr.	z.f.	1
207.	Yetiştir-	Tr.	f.	1
208.	Yiğit	Tr.	s.	3
209.	Yol verme	Tr.	i.f.	1
210.	Yola dökül-	Tr.	dey.	1
211.	Yorgun düş-	Tr.	dey.	1
212.	Yurt	Tr.	i.	6
213.	Yüce	Tr.	s.	1
214.	Yücelt-	Tr.	f.	2
215.	Yürek	Tr.	i.	1
216.	Yüzyıl	Tr.	i.	1

Tablo 1.7.2. I. Kitap 6. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük, deyim, atasözü	Yeri	Sorma biçimi
1	Anayurt	(1. Etkinlik)	Tahminim / sözlük anlamı
2	Güven	Bulmaca	
3	İnanç		
4	Topçu		
5	Ayağımı yorganına göre uzat.	(9. Etkinlik)	Resmin anlattığı atasözünü bulma
6	Büyük balık küçük balığı yutar.	Resim	
7	Damlaya damlaya göl olur.	(10. Etkinlik)	Resme bakarak atasözünü bulma
8	Dikensiz gül olmaz.	Resim ve baş harfi	
9	Yanan mum dibine ışık vermez.	ipucu olarak verilmiş	
10	Keskin sirke küpüne zarar verir.	(11. Etkinlik)	Aynı anlama gelen atasözlerini eşleme
11	Öfkeyle kalkan zararlar oturur.	Atasözleri iki	
12	Mum dibine ışık vermez.	kutucuk içinde	
13	Terzi kendi söküğünü dikemez.	madde başlı olarak	
14	Ağaç yaş iken eğilir.	verilmiş	
15	Demir tavında dövülür.		
16	Haydan gelen huya gider.		
17	Sel ile gelen yel ile gider.		
18	Çalma elin kapısını, çalarlar kapını.		
19	Eden bulur.		
20	Yalnız taş, duvar olmaz.		
21	Ağaç yaprağıyla gürlük.		
22	Kır atın yanında duran ya huyundan ya suyundan.		
23	Acele işe şeytan karışır.	(12. Etkinlik)	Gerçek anlam / mecaz anlam
24	Ayıkla pirincin taşını.	Atasözü karşısında	

25	Bugünün işini yarına bırakma.	ayraç içinde sıra	
26	Çelme takmak	noktalı boş satır	
27	İki dinle bir söyle.		
28	Burnu büyümek	(13. Etkinlik)	Deyimin
29	Can kulağıyla dinlemek	Boş çerçeve içinde	resmedilmesi
30	Diş bilemek	deyim	
31	Etekleri zil çalmak		

1.2.7. Yedinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Dört Dakika İçin Bile Olsa Okuyabilmek	Öykü	Yusuf Özkan Özburun	279

Evden aceleyle çıkmıştım. Koşar adımlarla metroya doğru ilerlerken bir yandan öğrencilere vereceğim dersin planını yapıyor, bir yandan da çiseleyen yağmurda ıslanmamaya çalışıyordum. Yürüyen merdivenlerle metro istasyonuna indim. Trenin gelmesine iki, üç dakika vardı. Bu treni kaçırsam on dakika daha beklemem gerekecekti ve dersime geç kalacaktım. Adımlarımı sıklaştırmaya, neredeyse koşmaya başladım. Elimde çanta olmasa belki de koşacaktım.

Metroda benimle aynı yönde ilerleyen birisinin elindeki uzunca değnekten çıkan “tak, tak, tak” sesleri, telaşımı ve kafamdaki düşünceleri birden unutturdu. Belli ki onun da acelesi vardı. Sırtındaki büyükçe çantası ve elindeki değneğiyle neredeyse benim kadar hızlı adımlarla ilerliyordu. Biraz dikkatli bakınca bu kişinin bir bayan ve aynı zamanda “görme engelli” olduğunu anladım. Kendi kendime, “Acaba onun telaşı neden?” diye sordum. Belki de dünyayı hiç görmemişti. Engelli hâliyle tek başına ilerlese de tavırları ve yürüyüş şekli ona, kendisine çok güvenen bir insan görünümünü veriyordu. Acaba acele bir işi mi vardı?

Bir an her şeyi unuttum. Sanki her şey ağır çekimdeymiş gibi hareket etmeye başladı. Onun, değneğiyle sağını solunu kontrol ederek önüne çıkabilecek engelleri anlaması, kendine yol açması, belki de yaşama azminin bir göstergesi idi.

Merdivenlere yaklaştığımızı hissettim. “Acaba merdivenlerden inerken kendisine yardım etsem mi?” diye düşünürken o, merdivenlerden inmeye başladı. Sanki dünya dümdüz olmuş, karşısında hiçbir engel kalmamış gibi merdivenlerin sonuna geldi. Acaba, değneğin ucunda onu yönlendiren bir şey mi vardı ya da bu bayan bir şaka mı yapıyordu? Kafamdaki düşünceleri toparlamaya çalışırken metronun durağına geldiğini fark ettim.

Merakım beni bu bayanın yanına çekti ve onunla aynı kompartımına bindim. Oturduğu koltuğa iyice yerleştikten sonra, değneğini katlayıp hızlı bir şekilde çantasının ön bölmesine koydu. Çantasının başka bir bölmesini açarak büyükçe bir şeyi çıkarmaya çalıştı. Acaba bir volkmen veya yiyecek içecek gibi bir şey mi çıkaracak diye

düşünürken kalbimden de acıma duygularının yükseldiğini hissettim. Belki de dünyayı görmeyi ne kadar çok istiyordu; ağaçlar, evler, araçlar, insanlar ve gözler... Görecek o kadar çok şey vardı ki...

O an için kendimi çok ayrıcalıklı hissettim. Göz, dünyaya açılan pencereydi ve ben onların değerini fazla bilmiyordum. Ama ne kadar çok şey ifade ettiklerini o bana anlatıyordu.

Bayanın, çantasından çıkardığı kalınca, kitap türü bir şeyin gözüme ilişmesiyle bu düşüncelerimden sıyrıldım. Acaba çıkardığı bir katalog muydu diyecektim ki onun görme engelli olduğu aklıma geldi. Derken sayfaları karıştırıp parmaklarının uçlarıyla yoklayarak bir yerde durdu. Herhâlde aradığı sayfayı bulmuştu. Hemen sağ elinin işaret ve orta parmaklarını kabarık işaretler üzerinde gezdirmeye başladı.

Kitap okuyordu... Fakat o görmüyordu ki... Birkaç saniye daldım... Kitap okumak yalnızca görenlere özgü bir şey değil miydi? Anladım... Artık o gözleriyle değil; kalbiyle, duygularıyla ve ruhuyla okuyordu... Bir an kendimden utandım. Aylardır çantamda taşıdığım ve üç beş sayfanın dışında pek okumadığım kitap geldi aklıma ve yıllarca hiç kitap okuyamayanlar...

Keşke onlar da insanın düşündüren, hatta utandıran şu görüntüye tanık olsalardı.

Dünyada milyonlarca insan var... Ama okumak... Neden be? Aniden kesik kesik düşüncelerimden sıyrıldım. O, bir sayfayı okuyup bitirmiş ve diğer bir sayfaya geçmişti. Parmaklarını kabarık işaretler üzerinde ustaca gezdirmesinden, bu işe yatkın birisi olduğu anlaşılıyordu. Demek ki iyi bir okuyucu idi. Ama ne okuyabilirdi ki? Binlerce kitap, dergi ve gazetenin, görme engelli olanlar için günlük, haftalık olarak hazırlanması mümkün müydü?

Anonsun uyarısıyla inebileceğim durağa geldiğimi anladım. Daha dört dakika geçmişti ve bu karcık kısa bir sürede dahi kitap okumak çok önemliydi. Bana bu dersi veren görme engelli o kadın da kitabını çantasına koymaya ve durakta inmeye hazırlanıyordu. Az sonra tren durdu. Önce onun inmesini bekledim. Değneğiyle onca insanın arasından “tak... tak... tak...” sesleri çıkararak ilerliyordu. Arkasından birkaç saniye baktım ve sanki değnekten çıkan o tak taklar beynimde, oku... oku... oku... ve şükret diye yankılanıyordu.

Tablo 1.8.1. I. Kitap 7. Metin Sözvarlığı Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Acaba	Ar.	zf.	6
2.	Acele	Ar.	i.	3
3.	Acıma	Tr.	i.f.	1
4.	Açarak	Tr.	z.f.	1
5.	Açılan	Tr.	s.f.	1
6.	Adım	Tr.	i.	2
7.	Ağaç	Tr.	i.	1
8.	Ağır çekim	Tr.	i.	1
9.	Aklıma gel-	Ar. – Tr.	f.	2

10.	Ama	Ar.	ed.	3
11.	An	Ar.	i.	2
12.	Aniden	Ar. – Tr.	zf.	1
13.	Anla-	Tr.	f.	3
14.	Anlama	Tr.	i.f.	1
15.	Anlaşıl-	Tr.	f.	1
16.	Anlat-	Tr.	f.	1
17.	Anons	Fr.	i.	1
18.	Ara	Tr.	i.	1
19.	Ara-	Tr.	f.	1
20.	Araç	Tr.	i.	1
21.	Arka	Tr.	i.	1
22.	Artık	Tr.	ed.	1
23.	Ay	Tr.	i.	1
24.	Aynı	Ar.	s.	2
25.	Aynı zamanda	Ar. – Tr.	zf.	1
26.	Ayrıcalıklı	Tr.	s.	1
27.	Az	Tr.	s.	1
28.	Azim	Ar.	i.	1
29.	Bak-	Tr.	f.	1
30.	Bakınca	Tr.	z.f.	1
31.	Başka	Tr.	s.	1
32.	Başla-	Tr.	f.	4
33.	Bayan	Tr.	i.	4
34.	Bekle-	Tr.	f.	1
35.	Bekleme	Tr.	i.f.	1
36.	Belki	F.	ed.	4
37.	Belli	Tr.	s.	1
38.	Ben	Tr.	z.	7
39.	Beyin	Tr.	i.	1
40.	Bilme-	Tr.	f.	1
41.	Bin-	Tr.	f.	1
42.	Binlerce	Tr.	zf.	1
43.	Bir	Tr.	s.	21
44.	Bir an	Tr. – Ar.	zf.	1
45.	Bir yandan	Tr.	zf.	2
46.	Biraz	Tr.	zf.	1
47.	Birden	Tr.	zf.	1
48.	Birisi	Tr.	z.	2
49.	Birkaç	Tr.	s.	2
50.	Bitir-	Tr.	f.	1
51.	Bölme	Tr.	i.f.	2
52.	Bu	Tr.	s. – z.	7
53.	Bu kadar	Tr. – Ar.	zf.	1
54.	Bul-	Tr.	f.	1
55.	Büyükçe	Tr.	s.	2
56.	Çalış-	Tr.	f.	3
57.	Çanta	F.	i.	7

58.	Çek-	Tr.	f.	1
59.	Çık-	Tr.	f.	1
60.	Çıkabilecek	Tr.	s.f.	1
61.	Çıkan	Tr.	s.f.	2
62.	Çıkar-	Tr.	f.	3
63.	Çıkararak	Tr.	z.f.	1
64.	Çıkarma	Tr.	i.f.	1
65.	Çiseleyen	Tr.	s.f.	1
66.	Çok	Tr.	zf.	6
67.	Daha	Tr.	zf.	2
68.	Dahi	Tr.	ed.	1
69.	Dakika	Ar.	i.	3
70.	Dal-	Tr.	f.	1
71.	De-	Tr.	f.	2
72.	De/da	Tr.	ed.	10
73.	Değer	Tr.	i.	1
74.	Değil	Tr.	i.	2
75.	Değnek	Tr.	i.	7
76.	Demek	Tr.	i.f.	1
77.	Dergi	Tr.	i.	1
78.	Ders	Ar.	i.	1
79.	Ders ver-	Ar. – Tr.	f.	1
80.	Ders veren	Ar. – Tr.	s.f.	1
81.	Dışında	Tr.	zf.	1
82.	Diğer	Tr.	s.	1
83.	Dikkatlice	Ar. – Tr.	zf.	1
84.	Diye	Tr.	ed.	4
85.	Dört	Tr.	s.	1
86.	Dur-	Tr.	f.	2
87.	Durak	Tr.	i.	3
88.	Duygu	Tr.	i.	2
89.	Dümdüz	Tr.	s.	1
90.	Dünya	Ar.	i.	5
91.	Düşün-	Tr.	f.	2
92.	Düşünce	Tr.	i.	4
93.	Düşündüren	Tr.	s.f.	1
94.	-e doğru	Tr.	ed.	1
95.	El	Tr.	i.	4
96.	Engel	Tr.	i.	2
97.	Engelli	Tr.	s.	1
98.	Ev	Tr.	i.	2
99.	Fakat	Ar.	ed.	1
100.	Fark et-	Ar. – Tr.	f.	1
101.	Fazla	Ar.	zf.	1
102.	Gazete	İt.	i.	1
103.	Geç-	Tr.	f.	2
104.	Geç kal-	Tr.	f.	1
105.	Gel-	Tr.	f.	3

106.	Gelme	Tr.	i.f.	1
107.	Gerek-	Tr.	f.	1
108.	Gezdirme	Tr.	f.	2
109.	Gibi	Tr.	ed.	3
110.	Görecek	Tr.	s.f.	1
111.	Gören	Tr.	s.f.	1
112.	Görme	Tr.	i.f.	1
113.	Görme-	Tr.	f.	2
114.	Görme engelli	Tr.	s.	4
115.	Görüntü	Tr.	i.	1
116.	Görünüm	Tr.	i.	1
117.	Gösterge	Tr.	i.	1
118.	Göz	Tr.	i.	4
119.	Günlük	Tr.	i.	1
120.	Güvenen	Tr.	s.f.	1
121.	Haftalık	F. – Tr.	i.	1
122.	Hal	Ar.	i.	1
123.	Hareket etme	Ar. – Tr.	i.f.	1
124.	Hatta	Ar.	zf.	1
125.	Hazırlan-	Ar. – Tr.	f.	1
126.	Hazırlanma	Ar. – Tr.	i.f.	1
127.	Hemen	Ar.	zf.	1
128.	Her şey	F. – Ar.	z.	2
129.	Herhalde	F.- Ar.-Tr.	zf.	1
130.	Hızlı	F. – Tr.	s.	2
131.	Hiç	F.	s.	2
132.	Hiçbir	F. – Tr.	s.	1
133.	Hisset-	Ar. – Tr.	f.	3
134.	İsyanmama	Tr.	i.f.	1
135.	i-	Tr.	f.	2
136.	İçecek	Tr.	s.f.	1
137.	İçin	Tr.	ed.	2
138.	İfade et-	Ar. – Tr.	f.	1
139.	İki	Tr.	s.	1
140.	İlerle-	Tr.	f.	4
141.	İlerleyen	Tr.	s.f.	1
142.	İlişme	Tr.	i.f.	1
143.	İN-	Tr.	f.	3
144.	İNme	Tr.	i.f.	3
145.	İnsan	Ar.	i.	5
146.	İste-	Tr.	f.	1
147.	İş	Tr.	i.	2
148.	İşaret	Ar.	i.	3
149.	İyi	Tr.	s.	1
150.	İyice	Tr.	zf.	1
151.	Kabarık	Tr.	s.	2
152.	Kaçır-	Tr.	f.	1
153.	Kadar	Ar.	ed.	4

154.	Kadın	Sogd.	i.	1
155.	Kafa	Ar.	i.	2
156.	Kalınca	Tr.	s.	1
157.	Kalma-	Tr.	f.	1
158.	Kalp	Ar.	i.	2
159.	Karıştırıp	Tr.	z.f.	1
160.	Karşı	Tr.	i.	1
161.	Katalog	Fr.	i.	1
162.	Katlayıp	Tr.	z.f.	1
163.	Kendi	Tr.	z.	5
164.	Kendi kendine	Tr.	z.	1
165.	Kesik kesik	Tr.	ik.	1
166.	Keşke	F.	ed.	1
167.	Kısa	Tr.	s.	1
168.	Ki	F.	ed.	6
169.	Kişi	Tr.	i.	1
170.	Kitap	Ar.	i.	8
171.	Koltuk	Tr.	i.	1
172.	Kompartıman	Fr.	i.	1
173.	Kontrol ederek	Fr.	z.f.	1
174.	Koş-	Tr.	f.	1
175.	Koşar adım	Tr.	zf.	1
176.	Koşma	Tr.	i.f.	1
177.	Koy-	Tr.	f.	1
178.	Koyma	Tr.	i.f.	1
179.	Merak	Ar.	i.	1
180.	Merdiven	F.	i.	4
181.	Metro	Fr.	i.	3
182.	Metro istasyonu	Fr. – Tr.	i.	1
183.	Mi	Tr.	ed.	7
184.	Milyonlarca	Fr. – Tr.	s.	1
185.	Mümkün	Ar.	i.	1
186.	Ne	Tr.	ed.	3
187.	Neden	Tr.	ed.	2
188.	Neredeyse	Tr.	zf.	2
189.	O	Tr.	z. – s.	19
190.	Oku-	Tr.	f.	5
191.	Okuma-	Tr.	f.	1
192.	Okumak	Tr.	i.f.	3
193.	Okumayan	Tr.	s.f.	1
194.	Okuyabil-	Tr.	f.	1
195.	Okuyucu	Tr.	i.	1
196.	Okuyup	Tr.	z.f.	1
197.	Ol-	Tr.	f.	4
198.	Olan	Tr.	s.f.	1
199.	Olarak	Tr.	z.f.	1
200.	Olma-	Tr.	f.	1
201.	On	Tr.	s.	1

202.	Onca	Tr.	s.	1
203.	Orta parmak	Tr.	i.	1
204.	Otur-	Tr.	f.	1
205.	Öğrenci	Tr.	i.	1
206.	Ön	Tr.	i. – s.	2
207.	Önce	Tr.	zf.	1
208.	Önemli	Tr.	s.	1
209.	Özgü	Tr.	i.	1
210.	Parmak	Tr.	i.	2
211.	Pek	Tr.	zf.	1
212.	Pencere	F.	i.	1
213.	Plan	Fr.	i.	1
214.	Ruh	Ar.	i.	1
215.	Sağ	Tr.	s.	2
216.	Saniye	Ar.	i.	2
217.	Sanki	Tr. – F.		3
218.	Sayfa	Ar.	i.	5
219.	Ses	Tr.	i.	2
220.	Sıklaştırma	Tr.	i.f.	1
221.	Sırt	Tr.	i.	1
222.	Sıyrıł-	Tr.	f.	2
223.	Sol	Tr.	s.	1
224.	Son	Tr.	s.	1
225.	Sonra	Tr.	zf.	2
226.	Sor-	Tr.	f.	1
227.	Süre	Tr.	i.	1
228.	Şaka yap-	Ar. – Tr.	f.	1
229.	Şekil	Ar.	i.	2
230.	Şey	Ar.	i.	7
231.	Şu	Tr.	s.	1
232.	Şükret-	Ar. – Tr.	f.	1
233.	Tak	Tr.	ün.	6
234.	Tak tak	Tr.	ün. – ik.	1
235.	Tanık ol-	Tr.	f.	1
236.	Taşı-	Tr.	f.	1
237.	Tavır	Ar.	i.	1
238.	Tek başına	Tr.	zf.	1
239.	Telaş	F.	i.	2
240.	Toparlama	Tr.	i.f.	1
241.	Tren	İng.	i.	3
242.	Tür	Tr.	i.	1
243.	Uç	Tr.	s.	2
244.	Unut-	Tr.	f.	1
245.	Unuttur-	Tr.	f.	1
246.	Ustaca	F.	zf.	1
247.	Utan-	Tr.	f.	1
248.	Utandıran	Tr.	s.f.	1
249.	Uyarı	Tr.	i.	1

250.	Uzunca	Tr.	s.	1
251.	Üç	Tr.	s.	1
252.	Üç beş	Tr.	s.	1
253.	Üzerinde	Tr.	zf.	2
254.	Var	Tr.		6
255.	Ve	Ar.	ed.	18
256.	Ver-	Tr.	f.	1
257.	Veya	Ar.	ed.	1
258.	Volkmen	İng.	i.	1
259.	Ya da	Tr.	ed.	1
260.	Yağmur	Tr.	i.	1
261.	Yaklaş-	Tr.	f.	1
262.	Yalnızca	Tr.	zf.	1
263.	Yan	Tr.	i.	1
264.	Yankılan-	Tr.	f.	1
265.	Yap-	Tr.	f.	1
266.	Yardım et-	Tr.	f.	1
267.	Yaşama	Tr.	i.f.	1
268.	Yatkın	Tr.	s.	1
269.	Yer	Tr.	i.	1
270.	Yerleş-	Tr.	f.	1
271.	Yıllarca	Tr.	zf.	1
272.	Yiyecek	Tr.	i.f.	1
273.	Yoklayarak	Tr.	z.f.	1
274.	Yol açma	Tr.	dey.	1
275.	Yön	Tr.	i.	1
276.	Yönlendiren	Tr.	s.f.	1
277.	Yüksel-	Tr.	f.	1
278.	Yürüyen merdiven	Tr. – F.	i.	1
279.	Yürüyüş	Tr.	i.f.	1

Tablo 1.8.2. 1. Kitap 7. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük, deyim, atasözü	Yeri	Sorma biçimi
1	Anons	(3. Etkinlik) Sözcükler kutusu ve anamlar kutusu	Sözcük ve anlam eşleme
2	Çiselemek		
3	Katalog		
4	Kompartıman		
5	Metro		
6	Telaş		
7	Düşünce	(12. Etkinlik) Cümle içinde koyu yazılmış	Eş anlam
8	Hasret		
9	İkaz		
10	İtina		
11	Kabiliyetli		
12	Mektep		
13	Öğüt		
14	Öykü		

15	Şans		
16	Tabiat		
17	Yıl		
18	Ak	(13. Etkinlik) Sözcük karşısında sıra noktalı boş satır	Sözcüklerin eş anlamalarını yazma
19	Al		
20	Anı		
21	Bilim		
22	Cemiyet		
23	Dehşet		
24	Güz		
25	Hekim		
26	Hisse		
27	Hür		
28	Kara		
29	Kelime		
30	Kent		
31	Metot		
32	Neden		
33	Netice		
34	Rüzgâr		
35	Seda		
36	Şekil		
37	Tez		
38	Ufak		
39	Yanıt		
40	Yiğit		
41	Yurt		

1.2.8. Sekizinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Süleyman'ın Titizliği	Öykü	Elvan Pektaş Deniz	308

Ben kitap okumayı seviyorum. Hem de çok. Babam, benim bir kitap kurdu olduğumu söylüyor.

Gözlüklü bir kurt. Ben bugüne kadar hiç kitap kurdu görmedim. Nasıl olduklarını çok merak ediyorum. Hayvanlar ansiklopedisine baktım. Orada kitap kurdu diye bir şey yok. Arkadaşım Süleyman, bunu babamın uydurduğunu söylüyor. Çünkü o da bugüne kadar hiç kitap kurdu görmemiş. Süleyman da çok kitap okuyor. Belki kitap kurtları bizim okuduğumuz türde kitaplardan hoşlanmıyorlardır.

Ben bitirdikten sonra okuduğum bütün kitapları Süleyman'a ödünç veriyorum. Süleyman benden alır almaz kitapları önce tertemiz olduğuna inanana kadar siliyor, ondan sonra okuyor. Ama o kendi kitaplarına dokundurtmüyor. Kitaplarından birinin resimlerine bakmak istediğimde, uzaktan tutup gösteriyor. Süleyman, benim kitapları çok kötü kullandığımı söylüyor.

Annesi, bu titizliğine bir çare bulsun diye onu doktora götüreceğini söylüyor ama Süleyman bunu kabul etmiyor. “Benimki titizlik değil, normal davranış. Yalnızca sizler benim davranışlarımı abartıyorsunuz.” Diyor. Bazen kafam karışıyor, neyin doğru olduğuna bir türlü karar veremiyorum.

Sınıfta çocuklar, Süleyman’ın bu huyunu bildikleri için durmadan ona şaka yapıyorlar. Biz sınıfta Süleyman’la yan yana oturuyoruz. Ders zili çaldığında herkes sırasına koşarken çocuklardan biri gelip Süleyman’a bir şaka yapıyor. O da kendisine şaka yapılmasından hoşlanmadığı için sınıfa hep öğretmenden sonra giriyor. Buna önceleri öğretmen kızılıyordu. Nedenini öğrendikten sonra >Süleyman’a değil, ona şaka yapanlara kızıyor artık. Söylendiğine göre o da biraz titizmiş. Titiz insan bir başka titizin hâlimden anlarmış.

Süleyman’la hemen hemen her konuda iyi anlaşıyoruz. Ama en iyi anlaştığımız konu kitaplar. Kitaplarımızı Enver amcanın dükkânından alıyoruz. Enver amcanın kocaman bir dükkânı var. İçi de tıklım tıklım eski ve yeni kitaplarla dolu. Süleyman, eski kitapların yanına pek sokulmuyor. “Kim bilir onlara kaç kişinin eli değmiştir.” diyor. “Bakalım bu kitaplara dokunmadan önce ellerini yıkadılar mı?”

Benim için eski, yeni fark etmiyor. Hepsini karıştırıyorum. Enver amcanın yüzü çok az gülüyor. Bana, “Oğlum, o kitapları karıştırıp durma!” diyor. “Senin arkandan dağıttığın kitapları toplayacağım diye canım çıkıyor.” Her kitap alışımızda, “Artık çocuklar kitap okumuyor, dükkân da dağılmıyor derken siz nereden çıktınız bilmem.” Diye söyleniyor. Önceleri ondan çekiniyorduk ama artık alıştık.

Süleyman’ın aylardır istediği bir kitabı Enver amca sonunda bulmuş. Kitabı basan yayınevi birkaç yıl önce kapandığı için kitabı bulmakta zorlanmış. Enver amca, dükkâna gittiğimizde kitabı masanın çekmecesinden çıkartıp “Sonunda buldum işte” diyerek Süleyman’a uzattı. “Bir daha piyasada kolayca bulunan kitapları oku, beni böyle yorma. Sana bu kitabı bulmak için harcadığım zamanda en az beş yüz sayfa okurdum.” dedi.

Enver amca, Süleyman’a vermeden önce, kitabı temiz bir bezle sildi. Enver amca, verdiği tüm kitapları önce temiz bir bezle siliyor. Bunu sanki her müşterisine yapıyormuş gibi davranıyor ama ben yapmadığımı biliyorum. Çünkü yanımda Süleyman olmadığı zamanlarda bana verdiği kitapları hiç silmiyor.

Süleyman, temizlendiğine emin olduktan sonra kitabı eline aldı. Çok sevinmişti. Dükkândaki diğer kitapları unutup elindeki kitabı karıştırmaya başladı. Tam o sırada kapı açıldı ve içeri küçük bir kız girdi. Dün Enver amcadan aldığı kitap bitmiş, bir yenisini arıyormuş.

Enver amca, o kitabın çok aklın olduğunu söyledi. “Bu kadar çabuk bitirebilmen olanaksız.” dedi. Kız, çok hızlı okuduğunu söyledi. Enver amca, “Bu kadar hızlı okurken okuduklarından bir şey anlayabiliyor musun? Okuduğunu anlamazsan da okumuş sayılmazsın.” dedi. Kız itiraz etti. Hem çok hızlı okuyup okuduğunun da her sözcüğünü anlıyormuş. Bunu bize göstermek için yanında duran Süleyman’ın elinde duran kitabı kaptığı gibi okumaya başladı.

Süleyman, kitabının hiç beklemediği bir anda elinden alınmasına çok şaşırıldı. O kadar şaşırıldı ki hiçbir şey yapamadı.

Kız gerçekten çok hızlı okuyordu. Bir sayfayı çok kısa bir süre okuduktan sonra birden okumasını kesip heyecanla kitabın kapağını çevirdi, adına baktı. Nefesini tutarak “Bitmeyecek Öykü” dedi. “Ben de bunu arayıp duruyordum. Küçükken okumuştum. Sonra onu bir arkadaşşıma ödünç verdim. O da kaybetmiş. O günden beri de bu kitabı arıyorum.”

Süleyman, kitabına bir başkasının dokunmasından rahatsız oldu. “O kitap benim.” dedi. Kız, Süleyman’ın sözlerinden etkilenmemiş görünüyordu. Okuduktan sonra bu kitabı kendisine ödünç verip veremeyeceğini sordu. Süleyman, “Hayır, vermem!” dedi. Sonra da bana dönüp kitabı kızın elinden almamı söyledi.

Anlamıştım, kitabı ben alıp bir bezle silmeden Süleyman ona dokunmayacaktı. Ama kız, Süleyman’ın titizliğini bilmediği için “Neden sen almıyorsun? Kitap senin değil mi?” diye sordu. Süleyman, “Ben artık o kitaba dokunamam.” dedi.kız, Süleyman’ın bu sözüne aldırmadı. Ayaklarının ucuna kalkarak ellerini Süleyman’ın burnunun hizasına yükseltti. “Bak ellerim temiz.” dedi. Sonra da Süleyman’ın yanıtını beklemeden kitabı Süleyman’ın eline tutuşturuverdi. “Şimdi al kitabını.” dedi.

Süleyman, elindeki kitabı yere bırakmakla bana vermek arasında bir süre bocalayarak öylece kaldı. Kız, “Ne oldu? Değişen bir şey var mı? Kitap, aynı kitap.” dedi.

Süleyman, ona yanıt vermedi ama kitabı da elinden bırakmadı. Kız raftan kendine bir kitap seçerek parasının ödedi ve çıktı. Çıkarken de Süleyman’a dönüp “Çabuk oku. Birkaç gün sonra o kitabı senden ödünç alacağım.” dedi.

Eve dönerken Süleyman benimle hiç konuşmadı.

“Bitmeyecek Öykü”yü ben de okudum. Çünkü artık Süleyman kitaplarını bana ödünç veriyor. Tabi cildini bozmamamı ve dikkatli okumamı belki on kere söyledikten sonra.

Tablo 1.9.1. I. Kitap 8. Metin Sözcüklüğü Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Abart-	Tr.	f.	1
2.	Açıl-	Tr.	f.	1
3.	Ad	Tr.	i.	1
4.	Al-	Tr.	f.	4
5.	Aldırma-	Tr.	f.	1
6.	Alınma	Tr.	i.f.	1
7.	Alıp	Tr.	z.f.	1
8.	Alır almaz	Tr.	zf.	1
9.	Alış	Tr.	i.f.	1
10.	Alış-	Tr.	f.	1
11.	Alma	Tr.	i.f.	1
12.	Alma-	Tr.	f.	1
13.	Ama	Ar.	ed.	7

14.	Amca	Tr.	i.	10
15.	Anla-	Tr.	f.	2
16.	Anlama-	Tr.	f.	1
17.	Anlaş-	Tr.	f.	2
18.	Anlayabil-	Tr.	f.	1
19.	Anne	Tr.	i.	1
20.	Ansiklopedi	Fr.	i.	1
21.	Ara-	Tr.	f.	2
22.	Arasında	Tr.	zf.	1
23.	Arayıp dur-	Tr.	f.	1
24.	Arka	Tr.	i.	1
25.	Arkadaş	Tr.	i.	1
26.	Artık	Tr.	zf.	5
27.	Ay	Tr.	i.	1
28.	Ayak	Tr.	i.	1
29.	Aynı	Ar	s.	1
30.	Az	Tr.	s.	2
31.	Baba	Tr.	i.	2
32.	Bak-	Tr.	f.	4
33.	Bakmak	Tr.	i.f.	1
34.	Basan	Tr.	s.f.	1
35.	Başka	Tr.	s.	1
36.	Başkası	Tr.	z.	1
37.	Başla-	Tr.	f.	2
38.	Bazen	Ar.	zf.	1
39.	Bekleme-	Tr.	f.	1
40.	Beklemeden	Tr.	z.f.	1
41.	Belki	F.	ed.	2
42.	Ben	Tr.	z.	23
43.	Beri	Tr.	i.	1
44.	Beş yüz	Tr.	s.	1
45.	Bez	Tr.	i.	3
46.	Bırakma-	Tr.	f.	1
47.	Bırakmak	Tr.	i.f.	1
48.	Bil-	Tr.	f.	2
49.	Bilme-	Tr.	f.	2
50.	Bir	Tr.	s.	21
51.	Bir anda	Tr. – Ar.	zf.	1
52.	Bir daha	Tr.	zf.	1
53.	Bir türlü	Tr.	zf.	1
54.	Biraz	Tr.	zf.	1
55.	Birden	Tr.	zf.	1
56.	Biri	Tr.	z.	2
57.	Birkaç	Tr.	s.	2
58.	Bit-	Tr.	f.	1
59.	Bitir-	Tr.	f.	1
60.	Bitirebilme	Tr.	i.f.	1
61.	Bitmeyecek Öykü	Tr.	ö.i.	2

62.	Biz	Tr.	z.	3
63.	Bocalayarak	Tr.	z.f.	1
64.	Bozmama	Tr.	i.f.	1
65.	Böyle	Tr.	zf.	1
66.	Bu	Tr.	z. – s.	13
67.	Bu kadar	Tr. – Ar.	zf.	2
68.	Bugün	Tr.	i.	2
69.	Bul-	Tr.	f.	3
70.	Bulmak	Tr.	i.f.	2
71.	Bulunan	Tr.	s.f.	1
72.	Burun	Tr.	i.	1
73.	Bütün	Tr.	s.	1
74.	Canı çık-	F. – Tr.	f.	1
75.	Cilt	İb. > Ar.	i.	1
76.	Çabuk	Tr.	s.	2
77.	Çal-	Tr.	f.	1
78.	Çare	F.	i.	1
79.	Çekin-	Tr.	f.	1
80.	Çekmece	Tr.	i.	1
81.	Çevir-	Tr.	f.	1
82.	Çık-	Tr.	f.	3
83.	Çıkartıp	Tr.	z.f.	1
84.	Çocuk	Tr.	i.	3
85.	Çok	Tr.	zf.	12
86.	Çünkü	F.	ed.	3
87.	Dağılma-	Tr.	f.	1
88.	Dağıt-	Tr.	f.	1
89.	Davran-	Tr.	f.	1
90.	Davranış	Tr.	i.	2
91.	De-	Tr.	f.	13
92.	De/da	Tr.	ed.	17
93.	Değ-	Tr.	f.	1
94.	Değil	Tr.	i.	3
95.	Değişen	Tr.	s.f.	1
96.	Derken	Tr.	z.f.	1
97.	Ders	Ar.	i.	1
98.	Diğer	Tr.	s.	1
99.	Dikkatli	Ar. – Tr.	s.	1
100.	Diye	Tr.	zf.	5
101.	Diyerek	Tr.	z.f.	1
102.	Doğru	Tr.	s.	1
103.	Doktor	Fr.	i.	1
104.	Dokunama-	Tr.	f.	1
105.	Dokundurt-	Tr.	f.	1
106.	Dokunma	Tr.	i.f.	1
107.	Dokunma-	Tr.	f.	1
108.	Dokunmadan	Tr.	z.f.	1
109.	Dolu	Tr.	s.	1

110.	Dön-	Tr.	f.	1
111.	Dönüp	Tr.	z.f.	1
112.	Duran	Tr.	s.f.	1
113.	Durmadan	Tr.	z.f.	1
114.	Dükkan	Aram.>Ar.	i.	5
115.	Dün	Tr.	i.	1
116.	El	Tr.	i.	12
117.	Emin ol-	Ar. – Tr.	f.	1
118.	En	Tr.	zf.	2
119.	Enver	Tr.	ö.i.	10
120.	Eski	Tr.	s.	3
121.	Etkilenmemiş	Tr.	s.f.	1
122.	Ev	Tr.	i.	1
123.	Fark etme-	Ar. – Tr.	f.	1
124.	Gelip	Tr.	z.f.	1
125.	Gerçekten	Tr.	zf.	1
126.	Gibi	Tr.	ed.	2
127.	Gir-	Tr.	f.	2
128.	Git-	Tr.	f.	1
129.	Göre	Tr.	zf.	1
130.	Görme-	Tr.	f.	2
131.	Görün-	Tr.	f.	1
132.	Göster-	Tr.	f.	1
133.	Göstermek	Tr.	i.f.	1
134.	Götür-	Tr.	f.	1
135.	Gözlükçü	Tr.	i.	1
136.	Gül-	Tr.	f.	1
137.	Gün	Tr.	i.	2
138.	Halinden anla-	Ar. – Tr.	dey.	1
139.	Harca-	Ar. – Tr.	f.	1
140.	Hayır	Tr.	s.	1
141.	Hayvan	Ar.	i.	1
142.	Hem	F.	ed.	2
143.	Hemen hemen	Ar.	ik. – zf.	1
144.	Hep	Tr.	zf.	1
145.	Hepsi	Tr.	z.	1
146.	Her	F.	s.	4
147.	Herkes	F.	z.	1
148.	Heyecan	Ar.	i.	1
149.	Hızlı	F. – Tr.	s.	4
150.	Hiç	F.	s.	5
151.	Hiçbir şey	F.-Tr.-Ar.	i.	1
152.	Hiza	Ar.	i.	1
153.	Hoşlanma-	F. – Tr.	f.	2
154.	Huy	F.	i.	1
155.	İç	Tr.	i.	1
156.	İçeri	Tr.	zf.	1
157.	İçin	Tr.	ed.	7

158.	İnan-	Tr.	f.	1
159.	İnsan	Ar.	i.	1
160.	İste-	Tr.	f.	2
161.	İşte	Tr.	zf.	1
162.	İtiraz et-	Ar. – Tr.	f.	1
163.	İyi	Tr.	s.	2
164.	Kabul etme-	Ar. – Tr.	f.	1
165.	Kaç	Tr.	s.	1
166.	Kadar	Ar.	ed.	3
167.	Kafası karış-	Ar. – Tr.	dey.	1
168.	Kalın	Tr.	s.	1
169.	Kalkarak	Tr.	z.f.	1
170.	Kap-	Tr.	f.	1
171.	Kapak	Tr.	i.	1
172.	Kapan-	Tr.	f.	1
173.	Kapı	Tr.	i.	1
174.	Karar vereme-	Ar. – Tr.	f.	1
175.	Karıştır-	Tr.	f.	1
176.	Karıştırıp durma-	Tr.	f.	1
177.	Karıştırma	Tr.	i.f.	1
178.	Kaybet-	Ar. – Tr.	f.	1
179.	Kendi	Tr.	z.	4
180.	Kere	F.		1
181.	Kesip	Tr.	z.f.	1
182.	Kısa	Tr.	s.	1
183.	Kız	Tr.	i.	10
184.	Kız-	Tr.	f.	2
185.	Ki	F.	ed.	1
186.	Kim bilir	Tr.	s.ö.	1
187.	Kişi	Tr.	i.	1
188.	Kitap	Ar.	i.	50
189.	Kitap kurdu	Ar. – Tr.	i.	5
190.	Kocaman	Tr.	s.	1
191.	Kolayca	Tr.	zf.	1
192.	Konu	Tr.	i.	2
193.	Konuşma-	Tr.	f.	1
194.	Koş-	Tr.	f.	1
195.	Kötü	Tr.	s.	1
196.	Kullan-	Tr.	f.	1
197.	Kurt	Tr.	i.	1
198.	Küçük	Tr.	s.	1
199.	Küçükken	Tr.	z.f.	1
200.	Masa	Lat.	i.	1
201.	Merak et-	Ar. – Tr.	f.	1
202.	Mi	Tr.	ed.	4
203.	Müşteri	Ar.	i.	1
204.	Nasıl	Tr. – Ar.	zf.	1
205.	Ne	Tr.	ed.	2

206.	Neden	Tr.	ed.	2
207.	Nefesini tutarak	Ar. – Tr.	z.f.	1
208.	Nereden	Tr.	zf.	1
209.	Normal	Fr.	s.	1
210.	O	Tr.	z. – s.	20
211.	O kadar	Tr.- Ar	zf.	1
212.	O sırada	Tr.	zf.	1
213.	Oğul	Tr.	i.	1
214.	Oku-	Tr.	f.	18
215.	Okuma	Tr.	i.f.	4
216.	Okuma-	Tr.	f.	1
217.	Okuyup	Tr.	z.f.	1
218.	Ol-	Tr.	f.	6
219.	Olanaksız	Tr.	s.	1
220.	Olma-	Tr.	f.	1
221.	On	Tr.	s.	1
222.	Orada	Tr.	zf.	1
223.	Otur-	Tr.	f.	1
224.	Öde-	Tr.	f.	1
225.	Ödünç al-	Tr.	f.	1
226.	Ödünç ver-	Tr.	f.	4
227.	Öğren-	Tr.	f.	1
228.	Öğretmen	Tr.	i.	2
229.	Önce	Tr.	zf.	5
230.	Önceleri	Tr.	zf.	2
231.	Öylece kal-	Tr.	f.	1
232.	Para	F.	i.	1
233.	Pek	Tr.	s.	1
234.	Piyasa	İt.	i.	1
235.	Raf	F.	i.	1
236.	Rahatsız ol-	Ar. – Tr.	f.	1
237.	Resim	Ar.	i.	1
238.	Sanki	Tr. – F.	ed.	1
239.	Sayfa	Ar.	i.	2
240.	Sayılma-	Tr.	f.	1
241.	Seçerek	Tr.	z.f.	1
242.	Sen	Tr.	z.	4
243.	Sev-	Tr.	f.	1
244.	Sevin-	Tr.	f.	1
245.	Sınıf	Ar.	i.	3
246.	Sıra	Tr.	i.	1
247.	Sil-	Tr.	f.	3
248.	Silme-	Tr.	f.	1
249.	Silmeden	Tr.	z.f.	1
250.	Siz	Tr.	z.	2
251.	Sokulma-	Tr.	f.	1
252.	Sonra	Tr.	zf.	12
253.	Sonunda	Tr.	zf.	2

254.	Sor-	Tr.	f.	2
255.	Söyle-	Tr.	f.	8
256.	Söylen-	Tr.	f.	2
257.	Söz	Tr.	i.	2
258.	Sözcük	Tr.	i.	1
259.	Süleyman	Ar.	ö.i.	34
260.	Süre	Tr.	i.	2
261.	Şaka yap-	Ar. – Tr.	f.	2
262.	Şaka yapan	Ar. – Tr.	s.f.	1
263.	Şaka yapılma	Ar. – Tr.	i.f.	1
264.	Şaşır-	Tr.	f.	2
265.	Şey	Ar.	i.	3
266.	Şimdi	Tr.	zf.	1
267.	Tabi	Ar.	s.	1
268.	Tam	Ar.	s.	1
269.	Temiz	Ar.	i.	3
270.	Temizlen-	Ar. – Tr.	f.	1
271.	Tertemiz	Tr. – Ar.	s.	1
272.	Tıklım tıklım	Tr.	ik. – zf.	1
273.	Titiz	Tr.	s.	3
274.	Titizlik	Tr.	i.	3
275.	Topla-	Tr.	f.	1
276.	Tutup	Tr.	z.f.	1
277.	Tutuşturuver-	Tr.	f.	1
278.	Tüm	Tr.	s.	1
279.	Tür	Tr.	i.	1
280.	Uç	Tr.	i.	1
281.	Unutup	Tr.	z.f.	1
282.	Uydur-	Tr.	f.	1
283.	Uzak	Tr.	s.	1
284.	Uzat-	Tr.	f.	1
285.	Var	Tr.	s.	2
286.	Ve	Ar.	ed.	4
287.	Ver-	Tr.	f.	2
288.	Verme-	Tr.	f.	3
289.	Vermeden	Tr.	z.f.	1
290.	Vermek	Tr.	i.f.	1
291.	Yalnızca	Tr.	zf.	1
292.	Yan	Tr.	i.	2
293.	Yan yana	Tr.	zf.	1
294.	Yanıt	Tr.	i.	2
295.	Yap-	Tr.	f.	1
296.	Yapama-	Tr.	f.	1
297.	Yapma-	Tr.	f.	1
298.	Yayınevi	Tr.	i.	1
299.	Yeni	Tr.	s.	3
300.	Yıka-	Tr.	f.	1
301.	Yıl	Tr.	i.	1

302.	Yok	Tr.	s.	1
303.	Yorma-	Tr.	f.	1
304.	Yükselt-	Tr.	f.	1
305.	Yüz	Tr.	i.	1
306.	Zaman	Ar.	i.	2
307.	Zil	F.	i.	1
308.	Zorlan-	F. – Tr.	f.	1

Tablo 1.9.2. I. Kitap 8. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük, deyim, atasözü	Yeri	Sorma biçimi
1	Ansiklopedi	(3. Etkinlik)	Türkçe Sözlüğe
2	Cilt	Sözcüğün	bakarak anlam
3	Dükkan	çizgiselliği	yazma
4	Eskitme	bozulmuş, bir ses	
5	Kıvrık	ipucu verilmiş	
6	Kitap		
7	Ödünç		
8	Titiz		
9	Canı çıkmak	(4. Etkinlik)	Deyimden
10	Kitap kurdu	Deyimin altında sıra noktalı boş satırlar	anlaşılının yazılması
11	Öğrenciye bırakılmış	(8. Etkinlik) Konu(kütüphane) yla ilgili akla gelen ilk sözcükler Sıra noktalı boş alanlar	İlişkili sözcükleri eşleştirme
12	Durgun- hareketli	(11. Etkinlik)	Karşıt anlam
13	Geçmiş- gelecek	Cümle içinde koyu	
14	Genç- yaşlı	yazılmış	
15	Küçük- büyük	Cümle altında sıra	
16	Sıcak- soğuk	noktalı satırlar	
17	Açmak	(12. Etkinlik)	Karşıt anlam /
18	Ağlamak	Sözcük karşısında	olumsuz anlam
19	Az	iki boş satır	
20	Bakmak		
21	Gelmek		
22	Hatırlamak		
23	Uyumak		
24	Uzun		
25	Yürümek		
26	Açık	(13. Etkinlik)	Zıt anlam
27	Ağır	Sözcük karşısında	
28	Bayat	boş satır	
29	Bitişik		
30	Cesur		
31	Çirkin		
32	Geniş		

33	Hızlı		
34	Pahalı		
35	Sağ		
36	Sert		
37	Şişman		
38	Tatlı		
39	Tembel		
40	Uzun		
41	Yatmak		
42	Yeni		
43	Zengin		

1.2.9. Dokuzuncu Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Emircan'ın Seçimi	Öykü	Emin Özdemir	485

Derler ki çok, çok eskilerde, bir kentte çok okuyan, çok düşünen bir adam varmış. Öyle ki evinin her odası kocaman bir kitaplık gibiymiş. Zamanının büyük bölümünü kitaplarının arasında okumakla geçirmiş. Bilinen bir gerçektir, okumak insanın bilgisini artırır; düşünmek ise insanı bilgeleştirir. Masalımızın kişisi için de böyle olmuş. Okudukça bilgisi artmış, bilgisi arttıkça düşünme gücü, düş kurma gücü gelişmiş. Yaşadığı kentin ve yörenin büyük bir bilgisi olmuş.

Bilge kişinin iki oğlu varmış. Oğullarını bilgili, görgülü, iyi insanlar olarak yetiştirmek istermiş. İstermiş ya, bu iki kardeş birbirine hiç benzemezmiş. Demircan, inatçı bir çocukmuş. Babasının söylediklerini pek dinlemezmiş. Babası onun bu tutumuna çok üzülürmüş.

Emircan'a gelince o, ağabeyine hiç mi hiç benzemezmiş. Sevgi dolu bir çocukmuş. Ağaçları, kuşları, çiçekleri çok severmiş. Babasından çok etkilenirmiş. Onun gibi olmayı, insanlara yardım etmeyi düşlermiş.

Bilge kişi iyice yaşlanmış. Oğullarıyla konuşmaya ve yaşarken mal varlığını onlar arasında bölüştürmeye karar vermiş.

.....
.....
.....

Daha sözünü bitirmeden büyük oğlu Demircan hemen söze girmiş ve kararını açıklamış.

.....
.....
.....

Bu konuşmanın üzerinden birkaç ay geçtikten sonra babaları ölmüş. Bilge kişiyi sevenler toplanmışlar, onun için büyük bir tören hazırlamışlar. Törenden eve dönünce Demircan, kardeşinin yanına gelerek şöyle demiş:

.....
.....
.....

Emircan, ağabeyi gidince koca evde bir başına kalmış. İlk günler canı çok sıkılıyormuş. Can sıkıntısından ne yapacağını bilemiyormuş. Bir odadan ötekine dolanıp duruyormuş. Okumayı, kitapları sevse de üzüntüsünden, kendisine kalan kitabın bulunduğu çantayı bile açmadan evin bir kenarına öylece bırakmış.

Bir gece Emircan, rüyasında babasını görmüş. Babası ona, bıraktığı kitabı okumasını söylemiş. Vakit daha gecenin yarısıymış; ama uyku tutmamış. Sabahı beklemeden hemen kalkmış. Meraktan kıvranıyormuş. Acaba neler söylüyormuş bu kitapta babası? Neler anlatıyormuş ona? Bu kitabı altınlardan daha değerli kılan yönleri nelermiş.? Kafasında bu sorularla doğru çantaya koşmuş. Elleri titreye titreye, büyük bir heyecanla çantayı açmış. Babasının el yazısıyla yazılmış küçük bir kitap duruyormuş içinde. Adı da imiş. Başlamış okumaya. Şöyle başlıyormuş bu mini kitap:

“Ey Oğul,

Şu anda neler duyduğunu, neler düşündüğünü biliyorum. ‘Ben niye altınları almadım? Niye ağabeyime karşı çıkmadım? Ağabeyim bana haksızlık yaptı.’ Diye sıkılıyor, üzülüyorsun. Boş yere üzülme. Ben bunu baştan biliyordum. Demircan’ın altınları isteyeceğini, bu kitabın da sana kalacağını. İstedim ki altınları o alsın, nasıl yanlış bir seçim yaptığını sonradan yaşayarak öğrensin. Benim öğretemediklerimi ona yaşam öğretsin. Bazı insanlar her şeyin parayla halledildiğini sanırlar. Yanılıyorlar. Şunu hemen söyleyeyim, para gelip geçicidir. İnsana vereceği mutluluk da öyle... Önemli olan, insanın kendi gücü, kendi becerileri, daha doğrusu kendi kişiliğidir; kendini yetiştirmesi, geliştirmesidir.

Çok söylenmiştir ya, bir de ben söyleyeyim: İnsanoğlunun kurtuluşu parada, malda, mülkte değil, bilgide, erdemde, doğruluktur. Bunu böyle bilesin, buna inanasın. Nedenlerini az sonra anlatacağım sana. İşimizde başarılı olmamız, başarı kazanmamız da buna bağlıdır. Şunu hiçbir zaman unutma: Bilgiyle, beceriyle donanmamış insan, hangi işi seçerse seçsin başarıya ulaşamaz. Çünkü her iş, doğasına göre insandan bilgi ve beceri ister.

Peki, insan nasıl kendini geliştirir, yetiştirir? Bilgiyle, erdemle, beceriyle nasıl donanır? Yaşamında nasıl başarılı olur? İşte bu minicik kitapta bunun yollarını göstermek istiyorum sana.

Yaşam bin bir güçlkle doludur. İnsan kendini iyi yetiştirdi mi, bilgiyle, beceriyle donandı mı güçlüklerin üstesinden kolayca gelir. Karşılaşacağı sorunları zorlanmadan çözer. Çünkü aklını, duygularını kullanmayı öğrenir. Sorunlar, sorular karşısında iyi düşünür, iyi karar verir. Yeri gelmişken söyleyeyim, iyi düşünme ve iyi karar verme sorular sormayı gerektirir. Ne oluyor? Neden oluyor? Başka neler olabilir? Ben ne yapabilirim? Ortaya çıkan güçlük ya da sıkıntı nasıl bir özellik taşıyor? Onu çözmek için hangi yollara başvurabilirim?

Gördüğün gibi soru sormak bir bakıma düşündürmektir. Sorular, sorular, sorular...

Şunu da belirtiyim, bilmenin ve öğrenmenin sınırı yoktur. Tamam mı? Öyleyse gelelim seni başarılı kılacak yolların neler olduğuna:

.....
.....
.....
Ey Oğul,

Sana odalar dolusu kitap bırakıyorum. Hepsini okumak zorunda değildin. Bunların arasında nice güzel öyküler, şiirler, masallar var, düşünce kitapları var. Elbette seçerek okuyacaksın. İlgini çeken, seni etkileyen güzel kitapları okuyacaksın.

Senin yaşın daha küçük Emircan. Önünde uzun yıllar var. Okudukça yaşamın anlamını daha iyi öğreneceksin. İnsanları daha iyi tanıyacaksın. Eski bilgilerden biri Tanrı'ya yakarırken hep şöyle dermiş: "Tanrı'm bana kitaplarla dolu bir ev, çiçeklerle kaplı bir bahçe bağışla." Çünkü mutluluğu, kitaplar ve çiçekler arasında bulacağına inanmış bu bilge.

Sana bıraktığım kitapların birinde kısa bir masalla bir şiire rastlamıştım. Nice yıllar önce okumuştum onları. Belki o kitap eline geçince sen de göreceksin. Yine de onları aktarayım buraya.

Talihli Balıkçı

Bir zamanlar "Dicle Balıkçısı" diye bir adam varmış. Talihiyle ünlü bir adammış bu. Öyle ki Dicle, balık yönünden zengin bir ırmak değilmiş. Balığa çıkanlar hep eli boş dönerlermiş. Böyleyken talihiyle ünlü kişi, ne zaman balığa çıksa sepetler dolusu balıkla gelirmiş. Balıkları satar, bol para kazanırmış. Herkes ona imrenerek bakarmış. "Ne şanslı adam delermiş." Kimse tek balık tutamazken o sepetler dolusu tutuyor. Böyle şans dostlar başına. Belli ki bu adam, Tanrı'nın sevgili kulu. Tanrı, kimseye vermediği şansını ona vermiş." Böylece adamın talihi dillere destan olmuş. Birisine iyi dilekte bulunmak için "Allah sana Dicle Balıkçısı'nın şansını versin." demek, âdet haline gelmiş.

Günün birinde bu balıkçı hastalanmış. Bir süre sonra da ölmüş. Cenazeyi kaldırmak için evine gelenler şaşırıp kalmışlar. Dicle Balıkçısı'nın evi kitaplarla doluymuş. Kitapların çoğu sularla, balıklarla ilgiliymiş. Balıklar, suyun hangi kesimlerinde barınır? Balıkları ürkütmemek için neler yapılmalıdır? Ağ nasıl atılır? Bu türden soruları yanıtlayan kitapları bunlar. İşte o zaman, adamın neden balık avından eli boş dönmediği anlaşılmış. Şansı, okuduğu kitaplardan geliyormuş.

Balıkçının yattığı odanın duvarında da bir şiir asılıymış. Şöyle deniyormuş şiirde:

*Bir yıl sonraysa düşündüğün tohum ek,
Ağaç dik, on yıl sonraysa tasarladığın.
Ama düşünüyorsan yüzyıl ötesini, halkı eğit o zaman.
Bir kez tohum ekersen, bir kez ürün alırsın,
Bir kez ağaç dikersen on kez ürün alırsın,
Yüz kez olur bu ürün, eğitirsen milleti.
Birisine bir balık verirsen doyar bir defalık,
Balık tutmayı öğret, doysun ömür boyunca.*

Bir düşün, neyi anlatıyor bize bu mini masal ve şiir? Şunu: Kitaplar insanı bilgiyle, beceriyle donatır. Ancak okumayı da bilmek gerekir. Hemen söyleyeyim ki okumak, sözcükler, cümleler arasında başıboş dolaşmak değildir. Bir bakıma karşımızdakiyle konuşmak, dertleşmek gibidir. Bunun için anlatılanlar üzerinde durup düşüneceksin. Daha doğrusu okuduklarını sorgulayacaksın. Okumak, okuduğumuzu sorularla bir tartımdan geçirmektir: Ne anlatılıyor? Niçin anlatılıyor? Bize neyi vermek istiyor? Bunu nasıl anlatıyor? Söylediklerine katılıyor muyum? Katılmıyor muyum? Sorularına yanıt aramaktır.

Buna benzer sorularla okuduklarını sorgularsan düşünme, düşünme gücün geliştirecektir. Dünyayı ve insanları daha iyi tanıyacaksın. Okuduğun kitaplardaki kişilerin yaşamını, kendi yaşamına katacaksın. Böylece herkesin yaşadığından daha çok yaşamış olacaksın. İşte o zaman olaylar, olgular, durumlar başka türlü görünecek sana. Demek istiyorum ki seni başarıya götürececek yollardan ya da kurallardan biri budur işte: Okumak.

Dedim ya, ben ömrümü kitaplar arasında geçirdim, çok okudum; ama hiçbir zaman yaşamdan, insanlardan kopmadım. Kitaplardaki dünya ile dış dünya arasındaki benzerlikleri, benzemezlikleri görmeye çalıştım. Yaşamın sesine de kulak verdim. Dünyaya yalnızca kitapta okuduklarımdan açısından bakmadım. Dilerim sen de böyle yaparsın.

Şunu da söyleyeyim, okudukça çevrendeki güzelliklerin ayırımına varacaksın. Gökyüzü başka türlü görünecek gözüne. Ağaçları, kuşları, çiçekleri, böcekleri değişik yönleriyle göreceksin. Duyma, algılama gücün gelişecek. Kuşların sesi, çiçeklerin kokusu, yaprakların yeşili başka türlü etkileyecek seni. Işığı, aydınlığı daha çok seveceksin.

Ey Oğul,

Dedim ya izleyeceğin yollar ya da bağlı kalacağın kurallar, gerçekte bir bütündür. Şimdi söyleyeceğim ikinci yol da birincisiyle kesişir., onunla sıkı sıkıya ilgilidir: Her gün söz dağarcığına yeni bir söz katmalısın. Daha doğrusu söz dağarcığını geliştirip zenginleştirmelisin. Biraz güç gibi gelecek ama hiç de öyle değil. Okudukça, dinledikçe kendiliğinden olur bu.

Zengin bir söz dağarcığına sahip olmak çok önemlidir. Çünkü biz, sözcüklerle düşünür, sözcüklerle duyarız; duygularımızı, düşüncelerimizi sözcüklerle anlatırız. Söz dağarcığımız zengin oldu mu çok yönlü düşünürüz. Bunun gibi hem kendimizi daha iyi anlatır hem de başkalarını daha iyi anlarız. Çevremizdekilerle daha iyi iletişim kurabiliriz.”

Emircan, buraya gelince okumayı kesmiş. Sanki babası karşısındaymış da onun sesini duyar gibiymiş. Bir sevinç doldurmuş içini. Okuyarak dünyayı, insanları, olayları ve durumları daha iyi anlayacağına inanmaya başlamış. Okuduklarıyla, gördüklerini, yaşadıklarını birleştirmeye çalışacakmış. Böyle düşünerek yeniden okumayı sürdürmüştü.

Tablo 1.10.1 I.Kitap 9. Metin Sözvarlığı Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Acaba	Ar.	zf.	1
2.	Aç-	Tr.	f.	1
3.	Aç1	Tr.	i.	1
4.	Açıkla-	Tr.	f.	1
5.	Açmadan	Tr.	z.f.	1
6.	Ad	Tr.	i.	1
7.	Adam	İb.	i.	7
8.	Adet haline gel-	Ar. – Tr.	i.	1
9.	Ağ	Tr.	i.	1
10.	Ağabey	Tr.	i.	4

11.	Ağaç	Tr.	i.	4
12.	Akıl	Tr.	i.	1
13.	Aktar-	Tr.	f.	1
14.	Al-	Tr.	f.	1
15.	Algılama	Tr.	i.f.	1
16.	Allah	Ar.	ö.i.	1
17.	Alma-	Tr.	f.	1
18.	Altın	Tr.	i.	4
19.	Ama	Ar.	ed.	4
20.	An	Ar.	i.	1
21.	Ancak	Tr.	ed.	1
22.	Anla-	Tr.	f.	2
23.	Anlam	Tr.	i.	1
24.	Anlaşıl-	Tr.	f.	1
25.	Anlat-	Tr.	f.	6
26.	Anlatıl-	Tr.	f.	2
27.	Anlatılan	Tr.	s.f.	1
28.	Arasında	Tr.	zf.	7
29.	Art-	Tr.	f.	1
30.	Artır-	Tr.	f.	1
31.	Arttıkça	Tr.	z.f.	1
32.	Atıl-	Tr.	f.	1
33.	Av	Tr.	i.	1
34.	Ay	Tr.	i.	1
35.	Aydınlık	Tr.	i.	1
36.	Ayrımına var-	Tr.	f.	1
37.	Az	Tr.	zf.	1
38.	Baba	Tr.	i.	9
39.	Bağışla-	Tr.	f.	1
40.	Bağlı	Tr.	s.	1
41.	Bağlı kal-	Tr.	f.	1
42.	Bahçe	F.	i.	1
43.	Bak-	Tr.	f.	1
44.	Bakma-	Tr.	f.	1
45.	Balık	Tr.	i.	11
46.	Balık tutma	Tr.	i.f.	1
47.	Balıkçı	Tr.	i.	1
48.	Barın-	Tr.	f.	1
49.	Başarı	Tr.	i.	3
50.	Başarılı	Tr.	s.	3
51.	Başiboş	Tr.	s.	1
52.	Başka	Tr.	s.	5
53.	Başla-	Tr.	f.	3
54.	Baştan	Tr.	zf.	1
55.	Başvurabil-	Tr.	f.	1
56.	Bazı	Ar.	s.	1
57.	Beceri	Tr.	i.	6
58.	Beklemeden	Tr.	z.f.	1

59.	Belirt-	Tr.	f.	1
60.	Belki	F.	ed.	1
61.	Belli	Tr.	s.	1
62.	Ben	Tr.	z.	8
63.	Benzeme-	Tr.	f.	2
64.	Benzemezlik	Tr.	i.	1
65.	Benzer	Tr.	s.	1
66.	Benzerlik	Tr.	i.	1
67.	Bırak-	Tr.	f.	4
68.	Bil-	Tr.	f.	3
69.	Bile	Tr.	zf.	1
70.	Bilge	Tr.	s.	6
71.	Bilgeleştir-	Tr.	f.	1
72.	Bilgi	Tr.	i.	9
73.	Bilgili	Tr.	s.	1
74.	Bilinen	Tr.	s.f.	1
75.	Bilme	Tr.	i.f.	1
76.	Bilmek	Tr.	i.f.	1
77.	Bin bir	Tr.	s.	1
78.	Bir	Tr.	s.	37
79.	Bir bakıma	Tr.	zf.	2
80.	Biraz	Tr.	s.	1
81.	Birbiri	Tr.	z.	1
82.	Biri	Tr.	z.	5
83.	Birinci	Tr.	s.	1
84.	Birisi	Tr.	z.	1
85.	Birkaç	Tr.	s.	1
86.	Birleştirme	Tr.	i.f.	1
87.	Bitirmeden	Tr.	z.f.	1
88.	Biz	Tr.	z.	3
89.	Bol	Tr.	s.	1
90.	Boş yere	Tr.	zf.	1
91.	Böcek	Tr.	i.	1
92.	Bölüm	Tr.	i.	1
93.	Bölüştürme	Tr.	i.f.	1
94.	Böyle	Tr.	zf.	6
95.	Böylece	Tr.	zf.	2
96.	Bu	Tr.	s. – z.	29
97.	Bul-	Tr.	f.	1
98.	Bulun-	Tr.	f.	1
99.	Bura	Tr.	zf.	2
100.	Bütün	Tr.	s.	1
101.	Büyük	Tr.	s.	5
102.	Can sıkıntısı	F. – Tr.	i.	1
103.	Canı sıkıl-	F. – Tr.	dey.	1
104.	Cenaze kaldırmak	Ar. – Tr.	dey.	1
105.	Cümle	Ar.	i.	1
106.	Çalış-	Tr.	f.	2

107.	Çanta	F.	i.	3
108.	Çevre	Tr.	i.	2
109.	Çık-	Tr.	f.	1
110.	Çıkan	Tr.	s.f.	1
111.	Çiçek	Tr.	i.	5
112.	Çocuk	Tr.	i.	2
113.	Çoğu	Tr.	z.	1
114.	Çok	Tr.	zf.	13
115.	Çok yönlü	Tr.	s.	1
116.	Çöz-	Tr.	f.	1
117.	Çözmek	Tr.	i.f.	1
118.	Çünkü	F.	ed.	4
119.	Daha	Tr.	zf.	16
120.	De-	Tr.	f.	7
121.	De/da	Tr.	ed.	19
122.	Defalık	Ar. – Tr.	zf.	1
123.	Değerli	Tr.	s.	1
124.	Değil	Tr.	i.	5
125.	Değişik	Tr.	s.	1
126.	Demek	Tr.	i.f.	2
127.	Demircan	Tr. – F.	ö.i.	4
128.	Dertleşmek		i.f.	1
129.	Dış dünya	Tr. – Ar.	i.	1
130.	Dicle	-	ö.i.	1
131.	Dicle Balıkçısı	-Tr.	ö.i.	3
132.	Dik-	Tr.	f.	2
133.	Dile-	Tr.	f.	1
134.	Dillere destan ol-	Tr. – F.	dey.	1
135.	Dinledikçe	Tr.	z.f.	1
136.	Dinleme-	Tr.	f.	1
137.	Diye	Tr.	zf.	2
138.	Doğa	Tr.	i.	1
139.	Doğru	Tr.	s.	1
140.	Doğruluk	Tr.	i.	1
141.	Doğrusu	Tr.	i.	3
142.	Dolanıp dur-	Tr.	f.	1
143.	Dolaşmak	Tr.	i.f.	1
144.	Doldur-	Tr.	f.	1
145.	Dolu	Tr.	s.	7
146.	Donan-	Tr.	f.	2
147.	Donanmamış	Tr.	s.f.	1
148.	Donat-	Tr.	f.	1
149.	Dostlar başına	F. – Tr.	ün.	1
150.	Doy-	Tr.	f.	2
151.	Dönünce	Tr.	z.f.	1
152.	Dur-	Tr.	f.	1
153.	Durum	Tr.	i.	2
154.	Durup düşün-	Tr.	f.	1

155.	Duy-	Tr.	f.	3
156.	Duygu	Tr.	i.	2
157.	Duyma	Tr.	i.f.	1
158.	Dünya	Ar.	i.	4
159.	Düş kurma	Tr.	i.f.	2
160.	Düşle-	Tr.	f.	1
161.	Düşün-	Tr.	f.	7
162.	Düşünce	Tr.	i.	2
163.	Düşünen	Tr.	s.f.	1
164.	Düşünerek	Tr.	z.f.	1
165.	Düşünme	Tr.	i.f.	3
166.	Düşünmek	Tr.	i.f.	2
167.	Eğit-	Tr.	f.	2
168.	Ek-	Tr.	f.	2
169.	El	Tr.	i.	1
170.	El yazısı	Tr.	i.	1
171.	Elbette	Ar.	zf.	1
172.	Eli boş dön-	Tr.	dey.	1
173.	Eli boş dönme-	Tr.	dey.	1
174.	Eline gelince	Tr.	z.f.	1
175.	Emircan	Ar. – F.	ö.i.	5
176.	Erdem	Tr.	i.	2
177.	Eski	Tr.	s.	2
178.	Etkile-	Tr.	f.	1
179.	Etkilen-	Tr.	f.	1
180.	Etkileyen	Tr.	s.f.	1
181.	Ev	Tr.	i.	7
182.	Ey	Tr.	ün.	3
183.	Gece	Tr.	i.	1
184.	Gece yarısı	Tr.	i.	1
185.	Geç-	Tr.	f.	1
186.	Geçir-	Tr.	f.	2
187.	Geçirmek	Tr.	i.f.	1
188.	Gel-	Tr.	f.	3
189.	Gelen	Tr.	s.f.	1
190.	Gelerek	Tr.	z.f.	1
191.	Gelince	Tr.	z.f.	2
192.	Gelip geçici	Tr.	s.	1
193.	Geliş-	Tr.	f.	3
194.	Geliştir-	Tr.	f.	2
195.	Geliştirip	Tr.	z.f.	1
196.	Geliştirme	Tr.	i.f.	1
197.	Gerçek	Tr.	s.	1
198.	Gerçekte	Tr.	zf.	1
199.	Gerek-	Tr.	f.	1
200.	Gerektir-	Tr.	f.	1
201.	Gibi	Tr.	ed.	7
202.	Gidince	Tr.	z.f.	1

203.	Gökyüzü	Tr.	i.	1
204.	Gör-	Tr.	f.	5
205.	Göre	Tr.	zf.	1
206.	Görgülü	Tr.	s.	1
207.	Görme	Tr.	f.	1
208.	Görün-	Tr.	f.	2
209.	Göstermek	Tr.	i.f.	1
210.	Götürecek	Tr.	s.f.	1
211.	Göz	Tr.	i.	1
212.	Güç	Tr.	s.	6
213.	Güçlük	Tr.	i.	3
214.	Gün	Tr.	i.	3
215.	Güzel	Tr.	s.	2
216.	Güzellik	Tr.	i.	1
217.	Haksızlık	Ar. – Tr.	i.	1
218.	Halk	Ar.	i.	1
219.	Halledil-	Ar. – Tr.	f.	1
220.	Hangi	Tr.	s.	3
221.	Hastalan-	F. – Tr.	f.	1
222.	Hazırla-	Ar. – Tr.	f.	1
223.	Hem	F.	ed.	2
224.	Hemen	Ar.	zf.	4
225.	Hep	Tr.	s.	2
226.	Hepsi	Tr.	z.	1
227.	Her	F.	s.	4
228.	Herkes	F.	z.	2
229.	Heyecan	Ar.	i.	1
230.	Hiç	F.	s.	2
231.	Hiç mi hiç	F. – Tr.	zf.	1
232.	Hiçbir	F. – Tr.	s.	2
233.	Irmak	Tr.	i.	1
234.	Işık	Tr.	i.	1
235.	İ-	Tr.	f.	1
236.	İç	Tr.	i.	1
237.	İçin	Tr.	ed.	7
238.	İçinde	Tr.	zf.	1
239.	İki	Tr.	s.	2
240.	İkinci	Tr.	s.	1
241.	İle	Tr.	ed.	2
242.	İletişim kurabil-	Tr.	f.	1
243.	İlgi çeken	Tr.	s.f.	1
244.	İlgili	Tr.	s.	2
245.	İlk	Tr.	s.	1
246.	İmrenerek	Tr.	z.f.	1
247.	İnan-	Tr.	f.	2
248.	İnanma-	Tr.	f.	1
249.	İnatçı	Ar. – Tr.	s.	1
250.	İnsan	Ar.	i.	16

251.	İnsanoğlu	Ar. – Tr.	i.	1
252.	İ-se	Tr.	f.	1
253.	İste-	Tr.	f.	8
254.	İş	Tr.	i.	3
255.	İşte	Tr.	zf.	4
256.	İyi	Tr.	s.	13
257.	İyi dilekte bulunmak	Tr.	i.f.	1
258.	İyice	Tr.	zf.	1
259.	İzle-	Tr.	f.	1
260.	Kafa	Ar.	i.	1
261.	Kal-	Tr.	f.	2
262.	Kalan	Tr.	s.f.	1
263.	Kalk-	Tr.	f.	1
264.	Kaplı	Tr.	s.	1
265.	Karar	Ar.	i.	1
266.	Karar ver-	Ar. – Tr.	f.	2
267.	Karar verme	Ar. – Tr.	i.f.	1
268.	Kardeş	Tr.	i.	2
269.	Karşı	Tr.	ed.	3
270.	Karşı çıkma-	Tr.	f.	1
271.	Karşılaş-	Tr.	f.	1
272.	Kat-	Tr.	f.	1
273.	Katıl-	Tr.	f.	1
274.	Kazan-	Tr.	f.	1
275.	Kazanma	Tr.	i.f.	1
276.	Kenar	F.	i.	1
277.	Kendi	Tr.	z.	8
278.	Kendiliğinden	Tr.	zf.	1
279.	Kent	Sogd.	i.	2
280.	Kes-	Tr.	f.	1
281.	Kesim	Tr.	i.	1
282.	Kesiş-	Tr.	f.	1
283.	Kez	Tr.	zf.	5
284.	Kılacak	Tr.	s.f.	1
285.	Kılan	Tr.	s.f.	1
286.	Kısa	Tr.	s.	1
287.	Kıvran-	Tr.	f.	1
288.	Ki	F.	ed.	7
289.	Kimse	Tr.	z.	2
290.	Kişi	Tr.	i.	5
291.	Kişilik	Tr.	i.	1
292.	Kitap	Ar.	i.	24
293.	Kitaplık	Ar. –Tr.	i.	1
294.	Koca	Tr.	s.	1
295.	Kocaman	Tr.	s.	1
296.	Koku	Tr.	i.	1
297.	Kolayca	Tr.	zf.	1
298.	Konuşma	Tr.	i.f.	2

299.	Konuşmak	Tr.	i.f.	1
300.	Kopma-	Tr.	f.	1
301.	Koş-	Tr.	f.	1
302.	Kulak ver-	Tr.	f.	1
303.	Kullanma	Tr.	i.f.	1
304.	Kural	Tr.	i.	2
305.	Kurtuluş	Tr.	i.	1
306.	Kuş	Tr.	i.	3
307.	Kuuk	Tr.	s.	2
308.	Mal mülk	Ar.	ik.	1
309.	Mal varlığı	Ar. – Tr.	i.	1
310.	Masal	Ar.	i.	4
311.	Merak	Ar.	i.	1
312.	Mi	Tr.	ed.	5
313.	Millet	Ar.	i.	1
314.	Mini	Fr. – İng.	s.	2
315.	Minicik	Fr. – Tr.	s.	1
316.	Mutluluk	Tr.	i.	2
317.	Nasıl	Tr. – Ar.	ed.	7
318.	Ne	Tr.	ed.	15
319.	Ne yapacağını bileme-	Tr.	dey.	1
320.	Neden	Tr.	ed.	3
321.	Nice	Tr.	s.	2
322.	Niçin	Tr.	ed.	1
323.	Niye	Tr.	ed.	2
324.	O	Tr.	z. – s.	21
325.	Oda	Tr.	i.	3
326.	Oğul	Tr.	i.	7
327.	Oku-	Tr.	f.	9
328.	Okudukça	Tr.	zf.	4
329.	Okuma	Tr.	i.f.	6
330.	Okumak	Tr.	i.f.	6
331.	Okuyan	Tr.	s.f.	1
332.	Okuyarak	Tr.	z.f.	1
333.	Ol-	Tr.	f.	10
334.	Olabil-	Tr.	f.	1
335.	Olan	Tr.	s.f.	1
336.	Olarak	Tr.	z.f.	1
337.	Olay	Tr.	i.	2
338.	Olgu	Tr.	i.	1
339.	Olma	Tr.	i.f.	2
340.	On	Tr.	s.	2
341.	Ortaya ıkan	Tr.	s.f.	1
342.	Öğren-	Tr.	f.	3
343.	ğrenme	Tr.	i.f.	1
344.	ğret-	Tr.	f.	2
345.	Öğretme-	Tr.	f.	1
346.	l-	Tr.	f.	2

347.	Ömür	Ar.	i.	1
348.	Ömür boyunca	Ar. – Tr.	zf.	1
349.	Ön	Tr.	i.	1
350.	Önce	Tr.	zf.	1
351.	Önemli	Tr.	s.	2
352.	Öte	Tr.	i.	1
353.	Öteki	Tr.	s.	1
354.	Öykü	Tr.	i.	1
355.	Öyle	Tr.	zf.	4
356.	Öylece	Tr.	zf.	1
357.	Öyleyse	Tr.	zf.	1
358.	Özellik	Tr.	i.	1
359.	Para	F.	i.	4
360.	Peki	Tr.	zf.	1
361.	Rastla-	F. – Tr.	f.	1
362.	Rüya	Ar.	i.	1
363.	Sabah	Ar.	i.	1
364.	Sahip olmak	Ar. – Tr.	i.f.	1
365.	San-	Tr.	f.	1
366.	Sanki	Tr. – F.	ed.	1
367.	Sat-	Tr.	f.	1
368.	Seç-	Tr.	f.	2
369.	Seçenek	Tr.	i.	1
370.	Seçim	Tr.	i.	1
371.	Sen	Tr.	z.	14
372.	Sepet	F.	i.	2
373.	Ses	Tr.	i.	3
374.	Sev-	Tr.	f.	3
375.	Seven	Tr.	s.f.	1
376.	Sevgi	Tr.	i.	1
377.	Sevinç	Tr.	i.	1
378.	Sıkı sıkıya	Tr.	zf.	1
379.	Sıkıl-	Tr.	f.	1
380.	Sıkıntı	Tr.	i.	1
381.	Sınır	Yun.	i.	1
382.	Sonra	Tr.	zf.	5
383.	Sonradan	Tr.	zf.	1
384.	Sorgula-	Tr.	f.	2
385.	Sorma	Tr.	i.f.	1
386.	Soru	Tr.	i.	10
387.	Soru sormak	Tr.	i.f.	1
388.	Sorun	Tr.	i.	2
389.	Söyle-	Tr.	f.	10
390.	Söylen-	Tr.	f.	1
391.	Söz	Tr.	i.	1
392.	Söz dağarcığı	Tr.	i.	4
393.	Sözcük	Tr.	i.	5
394.	Söze gir-	Tr.	dey.	1

395.	Su	Tr.	i.	2
396.	Sürdür-	Tr.	f.	1
397.	Süre	Tr.	i.	1
398.	Şans	Fr.	i.	3
399.	Şanslı	Fr. – Tr.	s.	1
400.	Şaşırp kal-	Tr.	f.	1
401.	Şey	Ar.	i.	1
402.	Şiir	Ar.	i.	4
403.	Şimdi	Tr.	zf.	1
404.	Şöyle	Tr.	zf.	4
405.	Şu	Tr.	s. – z.	6
406.	Talih	Ar.	i.	3
407.	Talihli Balıkçı	Ar. – Tr.	ö.i.	1
408.	Tamam	Ar.	s.	1
409.	Tanı-	Tr.	f.	2
410.	Tanrı	Tr.	i.	3
411.	Tanrı'nın sevgili kulu	Tr.	s.ö.	1
412.	Tartım	Tr.	i.	1
413.	Tasarla-	Tr.	f.	1
414.	Taşı-	Tr.	f.	1
415.	Tek	Tr.	i.	1
416.	Tek başına	Tr.	zf.	1
417.	Titreye titreye	Tr.	zf.	1
418.	Tohum	F.	i.	2
419.	Toplan-	Tr.	f.	1
420.	Tören	Tr.	i.	2
421.	Tut-	Tr.	f.	1
422.	Tutama-	Tr.	f.	1
423.	Tutum	Tr.	i.	1
424.	Tür	Tr.	i.	1
425.	Türlü	Tr.	s.	3
426.	Ulaşama-	Tr.	f.	1
427.	Unutma-	Tr.	f.	1
428.	Uyku tutma-	Tr.	f.	1
429.	Uzun	Tr.	s.	1
430.	Ünlü	Tr.	s.	2
431.	Ürkütmemek	Tr.	i.f.	1
432.	Ürün	Tr.	i.	1
433.	Ürün al-	Tr.	f.	2
434.	Üstesinden gel-	Tr.	f.	1
435.	Üzeri	Tr.	i.	1
436.	Üzerinde	Tr.	zf.	1
437.	Üzül-	Tr.	f.	2
438.	Üzülme-	Tr.	f.	1
439.	Üzüntü	Tr.	i.	1
440.	Vakit	Ar.	i.	1
441.	Var	Tr.	s.	6
442.	Ve	Ar.	ed.	10

443.	Ver-	Tr.	f.	4
444.	Verme-	Tr.	f.	1
445.	Vermek	Tr.	i.f.	1
446.	Ya	Tr.	ed.	4
447.	Ya da	Tr.	ed.	3
448.	Yakar-	Tr.	f.	1
449.	Yalnızca	Tr.	zf.	1
450.	Yan	Tr.	i.	1
451.	Yanı- lan-	Tr.	f.	1
452.	Yanıt aramak	Tr.	i.f.	1
453.	Yanıtlayan	Tr.	s.f.	1
454.	Yanlı- ş	Tr.	s.	1
455.	Yap-	Tr.	f.	3
456.	Yapabil-	Tr.	f.	1
457.	Yapıl-	Tr.	f.	1
458.	Yaprak	Tr.	i.	1
459.	Yardım etme	Tr.	i.f.	1
460.	Yaş	Tr.	i.	1
461.	Yaşa-	Tr.	f.	5
462.	Yaşam	Tr.	i.	6
463.	Yaşayarak	Tr.	z.f.	1
464.	Yaşlan-	Tr.	f.	1
465.	Yazılmış	Tr.	s.f.	1
466.	Yeni	Tr.	s.	1
467.	Yeniden	Tr.	zf.	1
468.	Yeri gelmişken	Tr.	z.f.	1
469.	Yeşil	Tr.	s.	1
470.	Yetiştir-	Tr.	f.	2
471.	Yetiştirme	Tr.	i.f.	1
472.	Yetiştirmek	Tr.	i.f.	1
473.	Yıl	Tr.	i.	4
474.	Yine	Tr.	zf.	1
475.	Yok	Tr.	s.	1
476.	Yol	Tr.	i.	6
477.	Yön	Tr.	i.	3
478.	Yöre	Tr.	i.	1
479.	Yüz	Tr.	s.	1
480.	Yüzyıl	Tr.	i.	1
481.	Zaman	Ar.	i.	8
482.	Zengin	F.	s.	3
483.	Zenginleştir-	F. – Tr.	f.	1
484.	Zorlanmadan	F. – Tr.	zf.	1
485.	Zorunda	F. – Tr.	zf.	1

Tablo 1.10.2. I. Kitap 9. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük, deyim, atasözü	Yeri	Sorma biçimi
1	Bilgi	(3. Etkinlik)	Gizli sözcükleri
2	Deneyim	Bulmaca	bulma
3	Düşünce		
4	Kitap		
5	Okuma		
6	Öğrenme		
7	Okul	(6. Etkinlik)	Türkçe Sözlükten
8	Okullar arası	Tırnak imi içinde	anlamını bulma,
9	Okullaşma	bütün sözcükler	bunlarla metin
10	Okuma		oluşturma
11	Okuma saati		
12	Al	(11. Etkinlik)	Sözcüğün temel
13	Bin	Sözcüğün	anlamını ve
14	Dal	karşısında	sesteşinin anlamını
15	Eş	kurulacak cümle	bularak cümle
16	Gül	için boş satır	kurma
17	Kır		
18	Taş		
19	Yaz		
20	Bağ	(12. Etkinlik)	Sesteş sözcüğü
21	Gül	6 dizeli iki şiir	bulma ve cümlede
22	Yar	Altta sıra noktalı boş satırlar	kullanma
23	Bakmak / görmek	(13. Etkinlik)	Sözcükler arasındaki
24	Demek / söylemek	Sözcük karşısında	anlam ilişkisi
25	Eş / dost	boş satır	
26	Hısım / akraba		
27	Şöyle / böyle		
28	Yalan / yanlış		

1.2.10. Onuncu Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Bir Yaz Günü Rüyası	Öykü	Oktay Sinanoğlu	381

*Bir yaz günü uyuyakalmışım. Rüyada kendimi, önceleri epey vakit geçirmiş olduğum Amerika'da buldum. Aradan uzun yıllar geçmiş, 2050'li yıllara gelmişiz. Yürürken gözlerim alışık olduğum koskoca Amerikan reklam panolarını arıyordu. Evet gene o kocaman dev bina büyüklüğünde reklamlar vardı. Fakat hayret, gözlerime inanamadım, bir daha baktım. Büyük bir binanın tüm yüzünü kaplamış dev bir ilanda, Türkçe olarak (!), **Nefis Türk Çayı, İşte Hakiki Çay** yazıyordu. Yazının yanında lale biçimli, ince belli, cam bardakta tavşan kanı bir çay resmi vardı. Sadece en dipte küçücük harflerle İngilizce adı eklenmişti.*

Caddede sağıma soluma bakılarak biraz daha ilerledim. Dükkânların adları dikkatimi çekti. Yarısı Türkçe yarısı İngilizce adlar

çoğunlukta idi. Birde Türkçe **merkez** sözcüğü, iyiden iyiye İngilizcesinin yerini almış görünüyordu. Büyük, görkemli bir binanın üzerinde yanıp sönen ışıklarla Türkçe olarak **alışveriş merkezi** yazılıydı. Amerika'da her yanı bir "merkez" sözcüğüdür kaplamış gidiyordu.

Az ötede bir gazete dergi bayisine rastladım. Amerikan basın hayatında acaba nasıl değişmeler olmuş diye bir göz attım. Hatırladığım Amerikan dergileri yerine yenileri çıkmıştı. Kâğıtları daha parlak, renkleri daha canlıydı, ama garip, galiba hepsi Türk dergileriydi. Çünkü adları **Güncel, Hareket, Vurgu, Hanım Kız, Görüntü** gibi Türkçe adlardı. Birkaç tanesini karıştırdım. Yoo, bunlar Amerikan ve İngiliz dergileriydi! Ancak içlerinde kullanılan dil çok tuhaftı. Örneğin İngilizcesi dururken sık sık **basın yayın** sözü geçiyordu. Bir de Türkçe **seçenek** lafına anlamlı anlamsız her yerde rastlanıyordu. Anlaşılan, Amerika'da Türkçe sözcükler kullanmak moda olmuş, diye düşündüm. Acaba niye? Yoksa Amerikalılar, İngilizler dillerini kullanmaktan utanır duruma mı gelmişlerdi. Belli ki Türkçe sözcüklerle bazı yazarlar kendilerine bir üstünlük havası vermeye çalışıyordu. Bazı yazarlarda pek iyi anlamadıkları konularda halklarının anlamadığı Türkçe sözcüklerin arkasına saklanıyorlardı.

Bu düşüncelerle dolaşıp dururken yorulmuşum. Şemsiyeli masaları sokağa taşmış, sakın bir yer gördüm. Gidip bir masaya oturdum. Gelen görevli Türk olduğumu öğrenince arsız arsız güldü. Bir iki sözcük Türkçe bildiğini gösterme çabasına girişti. **Kola** yokmuş, ithal malı soğuk bir **ayran** getirdi.

Ayranımı içip dinlenirken yandaki masalar da yavaş yavaş dolmaya başladı. Tam o sırada gençten, iyi giyinmiş, efendi görünümlü biri masama yanaştı. "Affedersiniz yer kalmamış, buraya oturabilir miyim?" dedi. "Hayhay, buyurun." dedim. Oturdu, kahvesini beklerken havadan sudan konuşmaya başladık. İrlanda asıllıymış. Annesi ve babası, kendisi okul çağındayken Amerika'ya göç etmişler, okuyup doktor olmuş. Bilimden, tıptan, sonra da edebiyattan epey sohbet ettik. Kendisi hikâyesini anlatırken söze karıştım. "Özür dilerim, ama bir şey soracağım. Buraların yabancısıyım; gelince dikkatimi çekti. Dükkân levhaları, dergi adları falan hep Türkçe olmuş; Amerikan dilinde birçok Türkçe sözcük kullanılıyor. Kırk yıl önce de gelmiştim. O zaman hiç böyle bir şey yoktu. Bu nasıl oldu? Amerika'ya ne olmuş böyle?" dedim.

Adam anlatmaya başladı: "Biliyorsunuz 21. yüzyılın başlarında Türkiye ekonomik yönden çok güçlendi. Yetiştirdikleri çalışkan gençlik, kendi dil, tarih ve kültürüne sarılıp bilim ve teknikte de çok ileri gitti. Çeşitli Asya, Orta Doğu ve Güney Amerika ülkeleriyle ticari ilişkiler kurdular. Türkler zenginleştikçe dünyadaki itibarları da arttı. Her ülkede bol bol Türk televizyon dizileri, Türk filmleri seyredilmeye, her yanda avaz avaz Türk müziği duyulmaya başladı. Türkler, Batı ülkelerinden öğrencilere burs vermeye, kendi üniversitelerinde okutmaya başladılar. Bunu yaparken öğrencilerin Türkçe öğrenmesini şart koşuyorlardı."

Dostum önündeki Türk kahvesinden bir yudum içti. Bir süre sustuk. Görevliden bir su istedikten sonra anlatmaya devam etti:

"Türkler önce Amerika'da bütün derslerin Türkçe olarak öğretildiği okullar açtılar. Amerikalı veliler, çocuklarını bu okullara göndermeye özendiler. Birkaç yıl sonra da Türk üniversiteleri açıldı."

Vakit epey gecikmişti. Dostumdan nazikçe izin isteyip ayrıldım. Dışarı çıktığımda, sokaklar işlerinden çıkanlarla iyice dolmuştu. Caddeler, kavşaklar beş dakikada ancak bir iki metre ilerleyebilen arabalar, simsiyah dumanlar çıkaran kırık dökük otobüslerle tıkanmıştı. Tozdan, dumandan göz gözü görmüyordu. Boğulacak gibi oluyor, pis havadan nefes alamıyordum. Hatırladığım eski New York'da kalabalık olur ama bu derece düzensiz olmazdı.

Gördüklerim, işittiklerim beni iyiden iyiye şaşırtmış, bir hayli de üzümüştü. Kendi kendime “Allah Allah” dedim. “Bizim millet tarihi boyunca gittiği yerlerde insanlık öğretmiş; kimsenin diline, dinine, kültürüne dokunmamış, değişik kavimler arasında bile barışı sağlamıştı. Acaba ne oldu? Törelerinde hangi etkilerle böyle köklü değişiklikler meydana geldi?” diye düşünürken çırpınarak ter içinde uyandım:

“- Aa, iyi ki rüyaymış!..”

Tablo 1.11.1. I. Kitap 10. Metin Sözcüğü Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	2050'li	Tr.	s.	1
2.	21.	Tr.	s.	1
3.	Aa	Tr.	ün.	1
4.	Acaba	Ar.	zf.	3
5.	Aç-	Tr.	f.	1
6.	Açıl-	Tr.	f.	1
7.	Ad	Tr.	i.	6
8.	Adam	İb.	i.	1
9.	Affet-	Ar. – Tr.	f.	1
10.	Alışık	Tr.	s.	1
11.	Alışveriş merkezi	Tr. – Ar.	i.	1
12.	Allah Allah	Ar.	ün.	1
13.	Ama	Ar.	ed.	3
14.	Amerika	İng.	ö.i.	6
15.	Amerikalı	İng. – Tr.	s.	2
16.	Amerikan	İng.	s.	5
17.	Ancak	Tr.	ed.	2
18.	Anlama-	Tr.	f.	2
19.	Anlamli anlamsız	Tr.	ik.	1
20.	Anlaşılan	Tr.	s.f.	1
21.	Anlat-	Tr.	f.	1
22.	Anlatma	Tr.	i.f.	2
23.	Anne	Tr.	i.	1
24.	Ara	Tr.	i.	2
25.	Ara-	Tr.	f.	1
26.	Araba	Tr.	i.	1
27.	Arkasına saklan-	Tr.	dey.	1
28.	Arsız arsız	Tr.	ik.	1
29.	Asıllı	Ar. – Tr.	s.	1
30.	Asya	Akad.	ö.i.	1

31.	Avaz avaz	F.	ik.	1
32.	Ayran	Tr.	i.	2
33.	Ayrıl-	Tr.	f.	1
34.	Az	Tr.	s.	1
35.	Baba	Tr.	i.	1
36.	Bak-	Tr.	f.	1
37.	Bakınarak	Tr.	z.f.	1
38.	Bardak	Tr.	i.	1
39.	Barış	Tr.	i.	1
40.	Basın	Tr.	i.	1
41.	Basın yaym	Tr.	i.	1
42.	Baş	Tr.	i.	1
43.	Başla-	Tr.	f.	5
44.	Batı	Tr.	ö.i.	1
45.	Bayi	Ar.	i.	1
46.	Bazı	Ar.	s.	2
47.	Bekle-	Tr.	f.	1
48.	Belli ki	Tr. – F.	ed.	1
49.	Ben	Tr.	z.	1
50.	Beş	Tr.	s.	1
51.	Biçimli	Tr.	s.	1
52.	Bil-	Tr.	f.	1
53.	Bile	Tr.	ed.	1
54.	Bilim	Tr.	i.	2
55.	Bina	Ar.	i.	3
56.	Bir	Tr.	s.	18
57.	Bir daha	Tr.	zf.	1
58.	Bir hayli	Tr.	zf.	1
59.	Bir iki	Tr.	s.	2
60.	Biraz	Tr.	s.	1
61.	Birçok	Tr.	s.	1
62.	Biri	Tr.	z.	1
63.	Birkaç	Tr.	s.	2
64.	Biz	Tr.	z.	1
65.	Boğulacak gibi ol-	Tr.	dey.	1
66.	Bol bol	Tr.	ik.	1
67.	Boyunca	Tr.	zf.	1
68.	Böyle	Tr.	s.	3
69.	Bu	Tr.	z. – s.	6
70.	Bul-	Tr.	f.	1
71.	Bura	Tr.	zf.	2
72.	Burs verme	Fr.	i.f.	1
73.	Buyur-	Tr.	f.	1
74.	Bütün	Tr.	s.	1
75.	Büyük	Tr.	s.	2
76.	Büyüklük	Tr.	i.	1
77.	Cadde	Ar.	i.	2
78.	Cam	F.	i.	1

79.	Canlı	F. – Tr.	s.	1
80.	Çaba	Tr.	i.	1
81.	Çağ	Moğ.	i.	1
82.	Çalış-	Tr.	f.	1
83.	Çalışkan	Tr.	s.f.	1
84.	Çay	Çin.	i.	3
85.	Çeşitli	F. – Tr.	s.	1
86.	Çık-	Tr.	f.	2
87.	Çıkan	Tr.	s.f.	1
88.	Çıkarın	Tr.	s.f.	1
89.	Çırpınarak	Tr.	z.f.	1
90.	Çocuk	Tr.	i.	1
91.	Çoğunluk	Tr.	i.	1
92.	Çok	Tr.	zf.	3
93.	Çünkü	F.	ed.	1
94.	Daha	Tr.	ed.	3
95.	Dakika	Ar.	i.	1
96.	De-	Tr.	f.	4
97.	De/da	Tr.	ed.	10
98.	Değişik	Tr.	s.	1
99.	Değişiklik	Tr.	i.	1
100.	Değişme	Tr.	i.f.	1
101.	Derece	Ar.	i.	1
102.	Dergi	Tr.	i.	5
103.	Ders	Ar.	i.	1
104.	Dev	F.	i.	2
105.	Devam et-	Ar.	f.	1
106.	Dışarı	Tr.	zf.	1
107.	Dikkatini çek-	Ar. – Tr.	f.	2
108.	Dil	Tr.	i.	5
109.	Din	Ar.	i.	1
110.	Dinlen-	Tr.	f.	1
111.	Dip	Tr.	i.	1
112.	Diye	Tr.	ed.	3
113.	Doktor	Fr.	i.	1
114.	Dokunma-	Tr.	f.	1
115.	Dol-	Tr.	f.	1
116.	Dolaşım dur-	Tr.	f.	1
117.	Dolma	Tr.	i.f.	1
118.	Dost	F.	i.	2
119.	Duman	Sanskr.	i.	2
120.	Dur-	Tr.	f.	1
121.	Durum	Tr.	i.	1
122.	Duyulma	Tr.	i.f.	1
123.	Dükkan	Ar.	i.	2
124.	Dünya	Ar.	i.	1
125.	Düşün-	Tr.	f.	2
126.	Düşünce	Tr.	i.	1

127.	Düzensiz	Tr.	s.	1
128.	Edebiyat	Ar.	i.	1
129.	Efendi	Yun.	i.	1
130.	Eklen-	Tr.	f.	1
131.	Ekonomik	Fr.	s.	1
132.	En	Tr.	zf.	1
133.	Epey	Tr.	zf.	3
134.	Eski	Tr.	s.	1
135.	Etki	Tr.	i.	1
136.	Evet	Pehlevice	ed.	1
137.	Fakat	Ar.	ed.	1
138.	Falan	Ar.	z.	1
139.	Galiba	Ar.	zf.	1
140.	Garip	Ar.	s.	1
141.	Gazete	İt.	i.	1
142.	Gecik-	Tr.	f.	1
143.	Geç-	Tr.	f.	2
144.	Gel-	Tr.	f.	3
145.	Gelen	Tr.	s.f.	1
146.	Gelince	Tr.	z.f.	1
147.	Gençlik	Tr.	i.	1
148.	Gençten	Tr.	s.	1
149.	Gene	Tr.	ed.	1
150.	Getir-	Tr.	f.	1
151.	Gibi	Tr.	ed.	1
152.	Gidip	Tr.	z.f.	1
153.	Giriş-	Tr.	f.	1
154.	Git-	Tr.	f.	2
155.	Giyinmiş	Tr.	s.f.	1
156.	Göç et-	Tr.	f.	1
157.	Gönderme	Tr.	i.f.	1
158.	Gör-	Tr.	f.	2
159.	Görevli	Tr.	s.	2
160.	Görkemli	Tr.	s.	1
161.	Görün-	Tr.	f.	1
162.	Görüntü	Tr.	ö.i.	1
163.	Görünüşlü	Tr.	s.	1
164.	Gösterme	Tr.	i.f.	1
165.	Göz	Tr.	i.	1
166.	Göz at-	Tr.	dey.	1
167.	Göz gözü görme-	Tr.	dey.	1
168.	Gözlerine inanama-	Tr.	dey.	1
169.	Güçlen-	Tr.	f.	1
170.	Gül-	Tr.	f.	1
171.	Gün	Tr.	i.	1
172.	Güncel	Tr.	ö.i.	1
173.	Güney Amerika	Tr. – İng.	ö.i.	1
174.	Hakaret	Ar.	ö.i.	1

175.	Hakiki	Ar.	s.	1
176.	Halk	Ar.	i.	1
177.	Hangi	Tr.	s.	1
178.	Hanım Kız	Tr.	ö.i.	1
179.	Harf	Ar.	i.	1
180.	Hatırla-	Ar. – Tr.	f.	2
181.	Hava	Ar.	i.	1
182.	Havadan sudan konuşma	Tr.	dey.	1
183.	Hay hay	Tr.	ik.	1
184.	Hayat	Ar.	i.	1
185.	Hayret	Ar.	i.	1
186.	Hep	Tr.	zf.	1
187.	Hepsi	Tr.	z.	1
188.	Her	F.	s.	4
189.	Hiç	F.	s.	1
190.	Hikaye	Ar.	i.	1
191.	Işık	Tr.	i.	1
192.	İç	Tr.	s.	2
193.	İçinde	Tr.	ed.	1
194.	İçip	Tr.	z.f.	1
195.	İlan	Ar.	i.	1
196.	İleri git-	Tr.	dey.	1
197.	İlerle-	Tr.	f.	1
198.	İlerleyebilen	Tr.	s.f.	1
199.	İlişki kur-	Tr.	f.	1
200.	İnce belli	Tr.	s.	1
201.	İngiliz	İng.	ö.i.	2
202.	İngilizce	İng. – Tr.	ö.i.	4
203.	İnsanlık	Ar. – Tr.	i.	1
204.	İrlanda	İr.	ö.i.	1
205.	İste-	Tr.	f.	1
206.	İsteyip	Tr.	z.f.	1
207.	İş	Tr.	i.	1
208.	İşit-	Tr.	f.	1
209.	İşte	Tr.	zf.	1
210.	İthal malı	Ar. – Tr.	s.	1
211.	İtibarı art-	Ar. – Tr.	f.	1
212.	İyi	Tr.	s.	2
213.	İyi ki	Tr. – F.	zf.	1
214.	İyice	Tr.	zf.	1
215.	İyiden iyiye	Tr.	zf.	2
216.	İzin	Ar.	i.	1
217.	Kağıt	F.	i.	1
218.	Kahve	Ar.	i.	1
219.	Kalabalık	Ar. – Tr.	i.	1
220.	Kalma-	Tr.	f.	1
221.	Kapla-	Tr.	f.	2
222.	Karıştır-	Tr.	f.	1

223.	Kavim	Ar.	i.	1
224.	Kavşak	Tr.	i.	1
225.	Kendi	Tr.	z.	6
226.	Kendi kendine	Tr.	zf.	1
227.	Kırık dökük	Tr.	s.	1
228.	Kırk	Tr.	s.	1
229.	Kimse	Tr.	z.	1
230.	Kocaman	Tr.	s.	1
231.	Kola	Tr.	s.ok.	1
232.	Konu	Tr.	i.	1
233.	Koskoca	Tr.	s.	1
234.	Köklü	Tr.	s.	1
235.	Kullanıl-	Tr.	f.	1
236.	Kullanılan	Tr.	s.f.	1
237.	Kullanmak	Tr.	i.f.	2
238.	Küçükük	Tr.	s.	1
239.	Kültür	Fr.	i.	2
240.	Laf	F.	i.	1
241.	Lale	F.	i.	1
242.	Levha	Ar.	i.	1
243.	Masa	Yun.	i.	4
244.	Merkez	Ar.	i.	2
245.	Metre	Fr.	i.	1
246.	Meydana gel-	Ar. – Tr.	f.	1
247.	Mi	Tr.	ed.	2
248.	Millet	Ar.	i.	1
249.	Moda	İt.	i.	1
250.	Nasıl	Tr. – Ar.	ed.	2
251.	Nazikçe	F. – Tr.	zf.	1
252.	Ne	Tr.	ed.	2
253.	Nefes alama-	Ar. – Tr.	f.	1
254.	Nefis	Ar.	s.	1
255.	New York	İng.	ö.i.	1
256.	Niye	Tr.	ed.	1
257.	O	Tr.	s. – z.	2
258.	O sırada	Tr.	zf.	1
259.	Okul	Fr.	i.	3
260.	Okutma	Tr.	i.f.	1
261.	Okuyup	Tr.	z.f.	1
262.	Ol-	Tr.	f.	11
263.	Olarak	Tr.	z.f.	3
264.	Olma-	Tr.	f.	1
265.	Orta Doğu	Tr.	ö.i.	1
266.	Otobüs	İng.	i.	1
267.	Otur-	Tr.	f.	2
268.	Oturabil-	Tr.	f.	1
269.	Öğrenci	Tr.	i.	2
270.	Öğrenince	Tr.	z.f.	1

271.	Öğrenme	Tr.	i.f.	1
272.	Öğret-	Tr.	f.	1
273.	Öğretil-	Tr.	f.	1
274.	Ön	Tr.	i.	1
275.	Önce	Tr.	zf.	2
276.	Önceleri	Tr.	zf.	1
277.	Örneğin	Tr.	zf.	1
278.	Öte	Tr.	i.	1
279.	Özen-	Tr.	f.	1
280.	Özür dile-	Tr.	f.	1
281.	Parlak	Tr.	s.	1
282.	Pek	Tr.	zf.	1
283.	Pis	Tr.	s.	1
284.	Rastla-	F. – Tr.	f.	1
285.	Rastlan-	F. – Tr.	f.	1
286.	Reklam	Fr.	i.	1
287.	Reklam panosu	Fr.	i.	1
288.	Renk	F.	i.	1
289.	Resim	Ar.	i.	1
290.	Rüya	Ar.	i.	2
291.	Sadece	F. – Tr.	zf.	1
292.	Sağ	Tr.	s.	1
293.	Sağla-	Tr.	f.	1
294.	Sakin	Ar.	s.	1
295.	Sarılıp	Tr.	z.f.	1
296.	Seçenek	Tr.	i.	1
297.	Seyredebilme	Ar. – Tr.	i.f.	1
298.	Sık sık	Tr.	ik.	1
299.	Simsiyah	Tr. – F.	s.	1
300.	Soğuk	Tr.	s.	1
301.	Sohbet et-	Ar. – Tr.	f.	1
302.	Sokak	Akad.	i.	2
303.	Sol	Tr.	s.	1
304.	Sonra	Tr.	zf.	3
305.	Sor-	Tr.	f.	1
306.	Söz	Tr.	i.	1
307.	Sözcük	Tr.	i.	7
308.	Söze karış-	Tr.	dey.	1
309.	Su	Tr.	i.	1
310.	Sus-	Tr.	f.	1
311.	Süre	Tr.	i.	1
312.	Şart koş-	Ar. – Tr.	dey.	1
313.	Şaşırt-	Tr.	f.	1
314.	Şemsiyeli	Ar. – Tr.	s.	1
315.	Şey	Ar.	i.	2
316.	Tam	Ar.	s.	1
317.	Tane	F.	i.	1
318.	Tarih	Ar.	i.	2

319.	Taş-	Tr.	f.	1
320.	Tavşan kanı	Tr.	s.ö.	1
321.	Teknik	Fr.	i.	1
322.	Televizyon dizisi	Fr. – Tr.	i.	1
323.	Ter	Tr.	i.	1
324.	Tıkan-	Tr.	f.	1
325.	Tıp	Ar.	i.	1
326.	Ticari	Ar.	s.	1
327.	Toz	Tr.	i.	1
328.	Töre	Tr.	i.	1
329.	Tuhaf	Ar.	s.	1
330.	Tüm	Tr.	s.	1
331.	Türk	Tr.	ö.i.	7
332.	Türk filmi	Tr. – Fr.	s.ö.	1
333.	Türk kahvesi	Tr. – Ar.	s.ö.	1
334.	Türk müziği	Tr. – Fr.	s.ö.	1
335.	Türkçe	Tr.	ö.i.	14
336.	Türkiye	Tr.	ö.i.	1
337.	Utan-	Tr.	f.	1
338.	Uyan-	Tr.	f.	1
339.	Uyuyakal-	Tr.	f.	1
340.	Uzun	Tr.	s.	1
341.	Ülke	Tr.	i.	3
342.	Üniversite	Fr.	i.	2
343.	Üstünlük havası	Tr. – Ar.	s.ö.	1
344.	Üz-	Tr.	f.	1
345.	Üzerinde	Tr.	ed.	1
346.	Vakit	Ar.	i.	1
347.	Vakit geçir-	Ar. – Tr.	f.	1
348.	Var	Tr.	s.	2
349.	Ve	Ar.	ed.	5
350.	Veli	Ar.	s.	1
351.	Verme	Tr.	i.f	1
352.	Vurgu	Tr.	ö.i.	1
353.	Yabancı	Tr.	s.	1
354.	Yan	Tr.	i.	4
355.	Yanaş-	Tr.	f.	1
356.	Yanıp sönen	Tr.	s.f.	1
357.	Yap-	Tr.	f.	1
358.	Yarı	Tr.	s.	2
359.	Yavaş yavaş	Tr.	ik.	1
360.	Yaz	Tr.	i.	1
361.	Yaz-	Tr.	f.	1
362.	Yazar	Tr.	s.	2
363.	Yazı	Tr.	i.	1
364.	Yazılı	Tr.	s.	1
365.	Yeni	Tr.	s.	1
366.	Yer	Tr.	i.	4

367.	Yerine	Tr.	zf.	1
368.	Yerini al-	Tr.	f.	1
369.	Yetiştir-	Tr.	f.	1
370.	Yıl	Tr.	i.	4
371.	Yok	Tr.	s.	2
372.	Yoksa	Tr.	ed.	1
373.	Yoo	Tr.	ün.	1
374.	Yorul-	Tr.	f.	1
375.	Yön	Tr.	i.	1
376.	Yudum	Tr.	i.	1
377.	Yürü-	Tr.	f.	1
378.	Yüz	Tr.	s.	1
379.	Yüzyıl	Tr.	s.	1
380.	Zaman	Ar.	i.	1
381.	Zenginleştikçe	F. – Tr.	z.f.	1

Tablo 1.11.2. I. Kitap 10. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük, deyim, atasözü	Yeri	Sorma biçimi
1	Basın	(2. Etkinlik)	Sözcük anlamı -
2	Dil	Kutucuklar içinde	Sözcüğün cümle
3	Sözcük	ipucu sesler	içinde kullanılması
4	Türkçe	verilmiş	
5	Yabancı		
6	Yayın		

1.2.11. On Birinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Sevgili Babam	Anı	Leo Buscaglia	527

Babamıza, onu sevdiğimiz söylemek acaba zor mudur?

Güney California (Kaliforniya) Üniversitesinde sevgi derslerinde ödev olarak verdiğim bir konu, her zaman sınıfta bir dalgalanma yaratır. Öğrencilerime, evlerine gittikleri zaman babalarına sarılıp ona sevdiklerini söylemelerini isterim. Öğrencilerden çoğu “Hayır, yapamayız!” diye bağışırlar. “Eğer babama sarılacak olursam, yüreğine iner! Hem babam onu sevdiğimi biliyor. Bunu ona söylememe ne gerek var?”

Benim yanıtım ise “Öyleyse, bu görevi yerine getirmek çok kolay, eve gidince ona sarıl!” olur.

Ne gariptir ki aynı bireyler, annelerine sarılmaktan asla çekinmezler.

Verdiğim ödevi tamamladıkları zaman aldıkları sonuçlar çok ilginçtir. Sonunda, sınıfta olumlu ve dokunaklı sonuçları şaşkınlık içinde anlatırlar.

“İnanamadım. Babam ağladı!”

“Çok garipti. Babam, ona sarıldığım için bana teşekkür etti.”

Deneyin ortak noktası şudur: Babaların çoğu, çocuklarının kendilerine sarılmasından çok duygulandıkları gibi, yaşadıkları bu deneyime aynı şekilde yanıt veriyorlardı.

Bizim evimizde, sevgimizi dışa vurmak asla sorun olamamıştır. Sevgimizi göstermediğimiz zamanlar sorun olmuştur. Birbirimize dokunarak, sarılarak, öpüşerek büyüdük. Sevgimizi bugün bile aynı şekilde göstermeye devam ederiz. Babamın dilinden düşürmediği deyimlerden birisi de “İyi olmak parayla değildir. Sevmek size pahalıya mal olmaz.” Sözüydü. Annemle babamın kolları her zaman bizi kucaklamaya hazırды.

Böylesine basit bir sevgi gösterisinin neden diğer ailelerde normal sayılmadığını merak ettim. Arkadaşlarım, özellikle yaşım ilerledikçe benimle alay etmeye başladılar. Bana, “muhallebi çocuğu” adını takmışlardı. Babamı hâlâ öptüğüm için bana burun kıvrıyorlardı. Bir yandan sevgi ve şefkat gösterisine karşı olduklarını söylüyorlardı. Diğer yandan, bu gösterilerden biraz etkilendikleri ve hatta kıskançlık duydukları açıkça belli oluyordu. Zamanla diğer davranışlarımız kabul ettikleri gibi sevgi gösterilerimize de alıştılar. Yediğimiz garip yemeklere, konuştuğumuz garip aksana, birbimizle konuşurken heyecanla elimizi, kolumuzu sallamak gibi davranışlarımız alıştıkları gibi sevgi gösterilerimize de alıştılar.

Yaşım ilerledikçe bazı davranışlarımı düzeltmeye çalıştıysam da (özellikle büyü çağında) kucaklaşmak kadar güzel bir şeyden vazgeçmeyi asla düşünmedim.

Babamın, dizinde oturduğumuz sürece bize sarılacağını biliyorduk. Hiçbir yerde asla bulamayacağımız güveni ve huzuru babamın kucığında bulurduk. Babamın kucığında otururken toprağın ve çeşitli otların mis gibi kokusunu duyardım. Babamın kucagina yerleşince saatlerce orada otururdum. Babamı rahatsız edeceğim korkusuyla yerimden kıpırdamaya cesaret edemezdim. Zaman zaman babam da elleriyle saçlarımı okşar veya eğilip başımı öperdi. Babamın kucığında çok özel birisi olduğumu düşünür ve her şeyin düzgün gideceğine inanırdım. Ne zaman gereksinme duysam, onun kucagina oturabileceğime emindim.

Çocukluğumda özel ayrıcalıklarından birisi de babamla birlikte komşuları ziyarete gitmekti. Tabi bu olay için özel giysilerim vardı. Babam bu tip gezmelere giderken. Takım elbise ve kravat bağladığı için ben de onun gibi giyinmek zorundaydım. Hiç olmazsa temiz, kolalı bir gömlek, uzun pantolon ve boyalı ayakkabı giymeliydim. Babam, bana defalarca benimle gurur duymak istediğinin söylemişti. Ben de onu düş kırıklığına uğratmak istemiyordum.

Elimden sıkı sıkı tutar ve yola koyulurduk. Yanımda uzun boyuyla dimdik yürürdü. Ben de kısacık bacaklarımla koşuşturarak onun adımlarına yetişmeye çabalardım. Onun bir adımına karşılık ben iki adım atardım. Başımı kaldırıp ona baktıkça bu yakışıklı, uzun boylu adamın benim babam olduğunu düşünüp gururlanırdım.

İple çektiğimi ziyaretlerden birisi de sokağın köşesindeki evde yaşayan aileye gitmekti. Verandası sarmaşıklarla süslü geniş bir evde yaşarlardı. O verandada öğleden sonra uzun saatler babam ve dostlarıyla birlikte otururdum.

Çok uzaktaki büyüleyici “eski vatan” ile ilgili hikâyeleri dinlemekten asla usanmazdım. Bu hikâyelerin sonunda ya neşeyle kahkaha atarlar ya da sık sık sessizce ağlarlardı. Bense her şeye karşın orada bulunmaktan çok mutluydum. Kendimi, babamın sanki çok gerilerde bıraktığı, gizemli dünyasına yaklaşmış gibi hissederdim.

Acıklı da olsa, babamla birlikte bu çok özel dakikaları paylaşmaktan mutlu olur, zevk duyardım.

Babam her zaman şefkatli ve hoşgörülü değildi. Gerektiğinde çok katı ve disiplinliydi. Öfkelendiği zaman hiçbir şeyi gözü görmezdi. Cezalandırma şekli anneminkinden tamamen değişikti. Eğer çizgiden dışarıya çıkacak olursak, annem, nerede ve nasıl olursa olsun, bize derhâl ders vermenin gerekli olduğunu düşünürdü.

Babamın bizi cezalandırma stiline de alıştık. Önce “ölümcül bakış” adını taktığımız bakışlarıyla, öfkeyle yüzümüze bakardı. Bu bakış, nasıl davranmamız gerektiğini açıkça anlatırdı. Yüzümüze bakarken gözleri ateş saçardı. Eğer uyarıtı anlarsak orada kapanırdı. Fakat bize verilen ipucunu fark etmezsek veya anlamamazlığa gelirse, ondan merhamet beklememiz biraz saflık olurdu.

Babam yaşlandıkça daha yumuşak birisi oldu. Gençliğimdeki adamı tanımakta güçlük çektiğim günler olurdu. Aslında, “Sevgi” adlı kitabımda, babamı şefkatli, yumuşak, sevgi dolu, sıcak birisi olarak tarif etmiştim. Benden yaşça büyük olan ağabeyim, babamın gençlik günlerinin çok iyi anımsıyordu. Bana, “Kitabında sözünü ettiğin baba, kesinlikle benim babam değil.” dedi.

Önce ağabeyimin gözlemi beni kızdırdı, sonra birdenbire, yıllar geçtikçe babamın gerçekten değiştiğini fark ettim. Yaşlılık onu yumuşatmıştı. Ağabeyimin “baba” diye tanıdığı erkekle benim tanıdığım “baba” çok farklıydı. İnsanlar değişir... Hatta babalar bile.

Babamın hayvan sevgisi de hiç ayırım tanımazdı. Evimizdeki köpeğe, birkaç kediye, kuşlara, akvaryumdaki balıklara, tavşanlara ve tavuklara zaman zaman da bir kaplumbağa katılırdı. Babam, ailesine gösterdiği sevgiyi ve şefkati bu hayvanlarla da paylaşırdı. Onun korunması altına giren tavşanlar, her zamankinden daha hızlı üremeye başlardı. Tavuklar bizi ve komşularımızı taze yumurtadan yoksun bırakmazdı. Kuşlar ise sabahtan akşama kadar cıvı cıvı ötüşürdü.

Babamın yiyeceklere karşı da sevgisi büyüktü. Pazar günleri mutfak ona kalırdı. Pek söylemeye cesaret edemedik ama sanırım hepimiz Pazar kahvaltılarının tadına doyamazdık. Babamın annemden daha iyi, daha lezzetli yemek pişirdiğini söyleyemeyiz. Fakat o, yemekleri daha dikkatli ve özenli pişirirdi. Yalnızca bir kuralı vardı: O mutfaka girdiği zaman annem mutfaktan içeriye adımını atmayacaktı. Annemin egemen olduğu sahayı işgal ettiği için onu kolay kolay tatmin edemeyeceğini biliyordu. Tabi bu düşüncesinde de çok haklıydı. Babam ne kadar görkemli yemekler pişirirse pişirsin, annem daima bir kusur bulurdu.

“Eğer buna bir çimdik daha tuz atsaydın, daha lezzetli olurdu.”, “Bu biraz daha pişmek istiyor.”, “Buna biraz daha kekik koyabilirdin,” gibi yorumlar yapardı. Bu eleştiriler, onların arasında bir tür oyun hâline gelmişti. Annemin yaptığı her eleştiride yüzümüzü buruşturur, babamın

öfkeyle bir daha asla mutfağa adım atmayacağını söylemesini bekler dururduk. Fakat böyle bir şey asla olmadı.

Yıllarca sonra, ikisi evde baş başa kaldıkları zaman, annem yemek pişirmeyi tamamen bıraktı. Günün birinde, bütün ömrünce yeteri kadar yemek pişirdiğini ilan ediverdi. Eğer babam yemek yemek istiyorsa mutfağa sahip olabilirdi veya daha iyisi çıkıp dışarıda karnını doyurabilirdi. Babam çok tutumlu birisi olduğu için dışarıda yemek fikrine karşı çıkıp hemen mutfağın idaresini ele aldı. Yaptığı bütün işler gibi bu görevi de büyük bir coşku ve gururla üstlendi.

Annem, babamın pişirdiği yemeklerde hep kusur bulduğu hâlde, beğendiğini gösteren tavırları da olurdu. Babamın pişirdiğini beğendiği zaman, aynı yemekten iki tabak yerdi. Tabi ikinci tabağı istediği zaman da kendisine göre iyi bir neden bulurdu. “Şundan biraz daha alayım.” derdi. “Yazık, dökülüp ziyan olmasın. Bütün dünyada insanlar açlıktan ölürlen yemek dökmek günahtır.” veya “Tencerede kalan, kuşum kursağını bile doyurmaz. Dur ben onu ekmekle stırayım.” deyince babam gururla gülümserdi.

Babam öleli aradan yıllar geçtiği hâlde, evimin koridorunda onun ayak sesleri, gülüşü, konuşması hâlâ kulaklarımda çınlıyor. Zaman zaman sevgili hayali evin gizli köşelerinden çıkıp karşıma dikilir ve durup onu gözlerimin önünde canlandırırım.

Babamla son kez paylaştığımız sevgimiz hâlâ anımsıyorum. Okyanus sahillerindeki kumsalda yürüyorduk. Yorgun ve yaşlı görünüyordu. Bir zamanlar coşkuyla attığı adımları yavaşlamıştı., ağrı çekiyordu. Kontrol edemediğim bir dürtüyle onu kollarımın arasına alıp bağrıma basmak istedim. Fakat her zaman kalbi sevgiyle dolu babam, beni bu zahmetten kurtardı. Durdu, uzanıp beni kollarımın arasına aldı ve benim dile getirmek istediğim düşüncelerimi söyledi. “Kederlenme, birlikte güzel bir yaşam sürdük.” dedi.

Tablo 1.12.1. I. Kitap 11. Metin Sözvarlığı Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Acaba	Ar.	zf.	1
2.	Acıklı	Tr.	s.	1
3.	Açıkça	Tr.	zf.	2
4.	Açlık	Tr.	i.	1
5.	Ad tak-	Tr.	f.	2
6.	Adam	İb.	i.	2
7.	Adım	Tr.	i.	4
8.	Adım atma-	Tr.	f.	1
9.	Adımını atma-	Tr.	dey.	1
10.	Adlı	Tr.	s.	1
11.	Ağabey	Tr.	i.	3
12.	Ağla-	Tr.	f.	2
13.	Ağrı	Tr.	i.	1
14.	Aile	Ar.	i.	3
15.	Aksan	Fr.	i.	2

16.	Akvaryum	Lat.	i.	1
17.	Al-	Tr.	f.	3
18.	Alarak	Tr.	z.f.	1
19.	Alay etme	Rum. – Tr.	i.f.	1
20.	Alıp	Tr.	z.f.	1
21.	Alış-	Tr.	f.	3
22.	Alışık	Tr.	s.	1
23.	Alt	Tr.	i.	1
24.	Ama	Ar.	ed.	1
25.	Anımsa-	Tr.	f.	2
26.	Anla-	Tr.	f.	1
27.	Anlamamazlığa gel-	Tr.	dey.	1
28.	Anlat-	Tr.	f.	2
29.	Anne	Tr.	i.	11
30.	Ara	Tr.	i.	2
31.	Arasında	Tr.	zf.	1
32.	Arkadaş	Tr.	i.	1
33.	Asla	Ar.	zf.	7
34.	Aslında	Ar. – Tr.	zf.	1
35.	At-	Tr.	f.	3
36.	Ayak	Tr.	i.	1
37.	Ayakkabı	Tr.	i.	1
38.	Aynı	Ar.	s.	4
39.	Ayrıcalık	Tr.	i.	1
40.	Ayırım	Tr.	i.	1
41.	Baba	Tr.	i.	49
42.	Bacak	Tr.	i.	1
43.	Bağla-	Tr.	f.	1
44.	Bağrına basmak	Tr.	dey.	1
45.	Bağrış-	Tr.	f.	1
46.	Bak-	Tr.	f.	2
47.	Bakış	Tr.	i.f.	3
48.	Baktıkça	Tr.	z.f.	1
49.	Balık	Tr.	i.	1
50.	Basit	Ar.	s.	1
51.	Baş	Tr.	i.	2
52.	Baş başa kal-	Tr.	dey.	1
53.	Başla-	Tr.	f.	2
54.	Bazı	Ar.	s.	1
55.	Beğen-	Tr.	f.	2
56.	Bekleme	Tr.	i.f.	1
57.	Bekleyip dur-	Tr.	f.	1
58.	Belli ol-	Tr.	f.	1
59.	Ben	Tr.	z.	22
60.	Bırak-	Tr.	f.	2
61.	Bil-	Tr.	f.	3
62.	Bile	Tr.	ed.	3
63.	Bir	Tr.	s.	17

64.	Bir daha	Tr.	zf.	1
65.	Bir yandan	Tr.	zf.	1
66.	Bir zamanlar	Tr.	zf.	1
67.	Biraz	Tr.	s.	5
68.	Birbiri	Tr.	z.	2
69.	Birdenbire	Tr.	zf.	1
70.	Birey	Tr.	i.	1
71.	Birisi	Tr.	z.	7
72.	Birkaç	Tr.	s.	1
73.	Birlikte	Tr.	zf.	4
74.	Biz	Tr.	z.	7
75.	Boy	Tr.	i.	1
76.	Boyalı	Tr.	s.	1
77.	Böyle	Tr.	zf.	1
78.	Böylesine	Tr.	zf.	1
79.	Bu	Tr.	s. – z.	18
80.	Bugün	Tr.	i.	1
81.	Bul-	Tr.	f.	4
82.	Bulama-	Tr.	f.	1
83.	Buluğ çağı	Tr.	s.ö.	1
84.	Bulunmak	Tr.	i.f.	1
85.	Burun kıvrır-	Tr.	dey.	1
86.	Bütün	Tr.	s.	3
87.	Büyü-	Tr.	f.	1
88.	Büyük	Tr.	s.	3
89.	Büyüleyici	Tr.	s.	1
90.	Canlandır-	F. – Tr.	f.	1
91.	Cesaret edeme-	Ar. – Tr.	f.	2
92.	Cezalandırma	Ar. – Tr.	i.f.	2
93.	Cıvıl cıvıl	Tr.	ik.	1
94.	Coşku	Tr.	i.	2
95.	Çabala-	Tr.	f.	1
96.	Çalış-	Tr.	f.	1
97.	Çek-	Tr.	f.	1
98.	Çekinme-	Tr.	f.	1
99.	Çeşitli	Tr.	s.	1
100.	Çıkıp	Tr.	z.f.	2
101.	Çimdik	Tr.	i.	1
102.	Çizgiden dışarı çık-	Tr.	dey.	1
103.	Çocuk	Tr.	i.	1
104.	Çocukluk	Tr.	i.	1
105.	Çoğu	Tr.	z.	2
106.	Çok	Tr.	z.	14
107.	Daha	Tr.	ed. – zf.	11
108.	Daima	Ar.	zf.	1
109.	Dakika	Ar.	i.	1
110.	Dalgalanma	Tr.	i.f.	1
111.	Davranış	Tr.	i.f.	3

112.	Davranma	Tr.	i.f.	1
113.	De-	Tr.	f.	3
114.	De/da	Tr.	ed.	19
115.	Defalarca	Ar. – Tr.	zf.	1
116.	Değil	Tr.	i.	3
117.	Değiş-	Tr.	f.	2
118.	Değişik	Tr.	s.	1
119.	Deney	Tr.	i.	1
120.	Deneyim	Tr.	i.	1
121.	Derhal	F. – Ar.	zf.	1
122.	Ders	Ar.	i.	1
123.	Ders verme	Ar. – Tr.	i.f.	1
124.	Devam et-	Ar. – Tr.	f.	1
125.	Deyim	Tr.	i.	1
126.	Deyince	Tr.	z.f.	1
127.	Dışa vurmak	Tr.	i.f.	1
128.	Dışarı	Tr.	i.	2
129.	Diğer	Tr.	s.	2
130.	Diğer yandan	Tr.	zf.	1
131.	Dikil-	Tr.	f.	1
132.	Dikkatli	Ar. – Tr.	s.	1
133.	Dile getirmek	Tr.	dey.	1
134.	Dilinden düşürme-	Tr.	dey.	1
135.	Dimdik	Tr.	s.	1
136.	Dinlemek	Tr.	i.f.	1
137.	Disiplinli	Fr. – Tr.	s.	1
138.	Diye	Tr.	ed.	2
139.	Diz	Tr.	i.	1
140.	Dokunaklı	Tr.	s.	1
141.	Dokunarak	Tr.	z.f.	1
142.	Dolu	Tr.	s.	2
143.	Dost	F.	i.	1
144.	Doyurabil-	Tr.	f.	1
145.	Doyurma-	Tr.	f.	1
146.	Dökmek	Tr.	i.f.	1
147.	Dökülüp	Tr.	z.f.	1
148.	Dur-	Tr.	f.	2
149.	Durup	Tr.	z.f.	1
150.	Duy-	Tr.	f.	4
151.	Duygulan-	Tr.	f.	1
152.	Dünya	Ar.	i.	2
153.	Dürtü	Tr.	i.	1
154.	Düş kırıklığına uğratmak	Tr.	dey.	1
155.	Düşün-	Tr.	f.	2
156.	Düşünce	Tr.	i.	2
157.	Düşünme-	Tr.	f.	1
158.	Düşünüp	Tr.	z.f.	1
159.	Düzelme	Tr.	i.f.	1

160.	Düzgün git-	Tr.	dey.	1
161.	Egemen	Tr.	s.	1
162.	Eğer	F.	ed.	5
163.	Eğilip	Tr.	z.f.	1
164.	Ekmek	Tr.	i.	1
165.	El	Tr.	i.	3
166.	Ele al-	Tr.	dey.	1
167.	Eleştiri	Tr.	i.	2
168.	Emin	Ar.	s.	1
169.	Erkek	Tr.	i.	1
170.	Eski vatan	Tr. – Ar.	ö.a.	1
171.	Etkilen-	Tr.	f.	1
172.	Ev	Tr.	i.	9
173.	Fakat	Ar.	ed.	4
174.	Fark et-	Ar. – Tr.	f.	1
175.	Fark etme-	Ar. – Tr.	f.	1
176.	Farklı	Ar. – Tr.	s.	1
177.	Fikir	Ar.	i.	1
178.	Garip	Ar.	s.	4
179.	Geç-	Tr.	f.	1
180.	Geçtikçe	Tr.	z.f.	1
181.	Gençlik	Tr.	i.	2
182.	Geniş	Tr.	s.	1
183.	Gerçekten	Tr.	zf.	1
184.	Gerek	Tr.	s.	1
185.	Gerek-	Tr.	f.	2
186.	Gerekli	Tr.	s.	1
187.	Gereksinme	Tr.	i.f.	1
188.	Geri	Tr.	s.	1
189.	Gezme	Tr.	i.f.	1
190.	Gibi	Tr.	ed.	9
191.	Gidince	Tr.	z.f.	1
192.	Gir-	Tr.	f.	1
193.	Giren	Tr.	s.f.	1
194.	Git-	Tr.	f.	3
195.	Gitmek	Tr.	i.f.	1
196.	Giy-	Tr.	f.	1
197.	Giyinmek	Tr.	i.f.	1
198.	Giysi	Tr.	i.	1
199.	Gizemli	Tr.	s.	1
200.	Gizli	Tr.	s.	1
201.	Gömlek	Tr.	i.	1
202.	Göre	Tr.	ed.	1
203.	Görev	Tr.	i.	2
204.	Görkemli	Tr.	s.	1
205.	Görün-	Tr.	f.	1
206.	Göster-	Tr.	f.	1
207.	Gösteren	Tr.	s.f.	1

208.	Gösteri	Tr.	i.	2
209.	Gösterme	Tr.	i.f.	2
210.	Göz	Tr.	i.	1
211.	Gözlem	Tr.	i.	1
212.	Gözleri ateş saç-	Tr.	dey.	1
213.	Gözü görme-	Tr.	dey.	1
214.	Gurur	Ar.	i.	2
215.	Gurur duymak	Ar. – Tr.	i.f.	1
216.	Gururlan-	Ar. – Tr.	f.	1
217.	Güçlük çek-	Tr.	f.	1
218.	Gülümse-	Tr.	f.	1
219.	Gülüş	Tr.	i.f.	1
220.	Gün	Tr.	i.	3
221.	Günah	F.	i.	1
222.	Güney California Üniversitesi	Tr. – İng.	ö.i.	1
223.	Günün birinde	Tr.	zf.	1
224.	Güven	Tr.	i.	1
225.	Güzel	Tr.	s.	2
226.	Haklı	Ar. – Tr.	s.	1
227.	Hala	Ar.	ed.	3
228.	Halde	Ar. – Tr.		2
229.	Hatta	Ar.	zf.	2
230.	Hayal	Ar.	i.	1
231.	Hayır	Ar.	i.	1
232.	Hayvan	Ar.	i.	2
233.	Hazır	Ar.	s.	1
234.	Hem	F.	ed.	1
235.	Hemen	F.	zf.	1
236.	Hep	Tr.	s.	2
237.	Her	F.	s.	3
238.	Her zaman	F. – Ar.	zf.	5
239.	Heyecan	Ar.	i.	2
240.	Hızlı	F. – Tr.	s.	1
241.	Hiç	F.	s.	2
242.	Hiçbir	F. – Tr.	s.	2
243.	Hikaye	Ar.	i.	2
244.	Hisset-	Ar. – Tr.	f.	1
245.	Hoşgörülü	F. – Tr.	s.	1
246.	Huzur	Ar.	i.	1
247.	İçeri	Tr.	i.	1
248.	İçin	Tr.	ed.	6
249.	İçinde	Tr.	zf.	1
250.	İdare	Ar.	i.	1
251.	İki	Tr.	s.	3
252.	İkinci	Tr.	s.	1
253.	İlan ediver-	Ar. – Tr.	f.	1
254.	İle	Tr.	ed.	1

255.	İlerledikçe	Tr.	z.f.	2
256.	İlgili	Tr.	s.	1
257.	İlginç	Tr.	i.	1
258.	İnan-	Tr.	f.	1
259.	İnanama-	Tr.	f.	1
260.	İnsan	Ar.	i.	2
261.	İple çek-	Tr.	dey.	2
262.	İpucu	Tr.	i.	1
263.	İ-se	Tr.	f.	2
264.	İste-	Tr.	f.	7
265.	İsteme-	Tr.	f.	1
266.	İş	Tr.	i.	1
267.	İşgal et-	Ar. – Tr.	f.	1
268.	İyi	Tr.	s.	5
269.	Kabul et-	Ar. – Tr.	f.	1
270.	Kadar	Ar.	ed.	2
271.	Kahkaha at-	Ar. – Tr.	f.	1
272.	Kahvaltı	Ar. – Tr.	i.	1
273.	Kal-	Tr.	f.	1
274.	Kalan	Tr.	s.f.	1
275.	Kaldırıp	Tr.	z.f.	1
276.	Kaliforniya	Tr.	s.ok.	1
277.	Kalp	Ar.	i.	1
278.	Kapan-	Tr.	f.	1
279.	Kaplumbağa	Tr.	i.	1
280.	Karın	Tr.	i.	1
281.	Karşı	Tr.	i. – ed.	3
282.	Karşı çıkıp	Tr.	z.f.	1
283.	Karşılık	Tr.	i.	1
284.	Karşın	Tr.	ed.	1
285.	Katı	Tr.	s.	1
286.	Katıl-	Tr.	f.	1
287.	Kederlenme-	Ar. – Tr.	f.	1
288.	Kedi	Tr.	i.	1
289.	Kekik	Tr.	i.	1
290.	Kendi	Tr.	z.	3
291.	Kesinlikle	Tr.	zf.	1
292.	Kıyırdama	Tr.	i.f.	1
293.	Kısacık	Tr.	s.	1
294.	Kıskançlık	Tr.	i.	1
295.	Kızdır-	Tr.	f.	1
296.	Ki	F.	ed.	1
297.	Kitap	Tr.	i.	2
298.	Koku	Tr.	i.	1
299.	Kol	Tr.	i.	4
300.	Kolalı	Yun. – Tr.	s.	1
301.	Kolay	Tr.	s.	1
302.	Kolay kolay	Tr.	ik.	1

303.	Komşu	Tr.	i.	2
304.	Kontrol edeme-	Fr. – Tr.	f.	1
305.	Konu	Tr.	i.	1
306.	Konuş-	Tr.	f.	1
307.	Konuşma	Tr.	i.f.	2
308.	Koridor	Fr.	i.	1
309.	Korku	Tr.	i.	1
310.	Korunma	Tr.	i.f.	1
311.	Koşuşturarak	Tr.	z.f.	1
312.	Koyabil-	Tr.	f.	1
313.	Köpek	Tr.	i.	1
314.	Köşe	F.	i.	2
315.	Kravat	Hırvat.-Fr.	i.	1
316.	Kucak	Tr.	i.	5
317.	Kucaklama	Tr.	i.f.	1
318.	Kucaklaşmak	Tr.	i.f.	1
319.	Kulaklarında çınlama-	Tr.	dey.	1
320.	Kumsal	Tr.	i.	1
321.	Kural	Tr.	i.	1
322.	Kursak	Tr.	i.	1
323.	Kurtar-	Tr.	f.	1
324.	Kusur	Ar.	i.	2
325.	Kuş	Tr.	i.	3
326.	Lezzetli	Ar. – Tr.	s.	2
327.	Merak et-	Ar. – Tr.	f.	1
328.	Merhamet	Ar.	i.	1
329.	Mi	Tr.	ed.	1
330.	Mis	Ar.	s.	1
331.	Muhallebi çocuğu	Ar. – Tr.	s.ö.	1
332.	Mutfak	Ar.	i.	6
333.	Mutlu	Tr.	s.	2
334.	Nasıl	Tr. – Ar.	s. – zf.	2
335.	Ne	Tr.	s.- zf. – z.	3
336.	Ne kadar	Tr.- Ar.	s.	1
337.	Neden	Tr.	i.	2
338.	Nerede	Tr.	zf.	1
339.	Neşe	Ar.	i.	1
340.	Normal sayılma-	Fr. – Tr.	f.	1
341.	O	Tr.	z. – s.	25
342.	Okşa-	Tr.	f.	1
343.	Okyanus	Yun.	i.	1
344.	Ol-	Tr.	f.	19
345.	Olan	Tr.	s.f.	2
346.	Olarak	Tr.	z.f.	1
347.	Olay	Tr.	i.	1
348.	Olma-	Tr.	f.	4
349.	Olmak	Tr.	i.f.	1
350.	Olumlu	Tr.	s.	1

351.	Ora	Tr.	i.	1
352.	Orada	Tr.	zf.	2
353.	Ortak nokta	Tr. – Ar.	s.ö.	1
354.	Ot	Tr.	i.	1
355.	Otur-	Tr.	f.	4
356.	Oturabil-	Tr.	f.	1
357.	Oyun haline gel-	Tr.	dey.	1
358.	Ödev	Tr.	i.	2
359.	Öfke	Tr.	i.	2
360.	Öfkelen-	Tr.	f.	1
361.	Öğleden sonra	Tr.	zf.	1
362.	Öğrenci	Tr.	i.	2
363.	Öl-	Tr.	f.	1
364.	Öleli	Tr.	zf.	1
365.	Ölümcül	Tr.	s.	1
366.	Ömür boyunca	Ar. – Tr.	zf.	1
367.	Ön	Tr.	i.	1
368.	Önce	Tr.	zf.	2
369.	Öp-	Tr.	f.	2
370.	Öpüşerek	Tr.	z.f.	1
371.	Ötüş-	Tr.	f.	1
372.	Öyleyse	Tr.	zf.	1
373.	Özel	Tr.	s.	4
374.	Özellikle	Tr.	zf.	2
375.	Özenli	Tr.	s.	1
376.	Pahalıya mal ol-	Tr.	dey.	1
377.	Pantolon	İt.	i.	1
378.	Para	F.	i.	1
379.	Paylaş-	Tr.	f.	2
380.	Paylaşmak	Tr.	i.f.	1
381.	Pazar	F.	i.	2
382.	Pek	Tr.	s.	1
383.	Pişir-	Tr.	f.	7
384.	Pişirme	Tr.	i.f.	1
385.	Pişmek	Tr.	i.f.	1
386.	Rahatsız et-	Ar. – Tr.	f.	1
387.	Saat	Ar.	i.	1
388.	Saatlerce	Ar. – Tr.	zf.	1
389.	Sabahtan	Ar. – Tr.	zf.	1
390.	Saç	Tr.	i.	1
391.	Saflık	Ar. – Tr.	i.	1
392.	Saha	Ar.	i.	1
393.	Sahil	Ar.	i.	1
394.	Sahip olabil-	Ar. – Tr.	f.	1
395.	Sallamak	Tr.	i.f.	1
396.	San-	Tr.	f.	1
397.	Sanki	Tr. – F.	ed.	1
398.	Sarıl-	Tr.	f.	4

399.	Sarılarak	Tr.	z.f.	1
400.	Sarılip	Tr.	z.f.	1
401.	Sarıлма	Tr.	i.f.	1
402.	Sarılmak	Tr.	i.f.	1
403.	Sarmaşık	Tr.	i.	1
404.	Ses	Tr.	i.	1
405.	Sessizce	Tr.	zf.	1
406.	Sev-	Tr.	f.	3
407.	Sevgi	Tr.	i.	12
408.	Sevgi gösterisi	Tr.	s.ö.	3
409.	Sevgili	Tr.	s.	1
410.	Sevmek	Tr.	i.f.	1
411.	Sıcak	Tr.	s.	1
412.	Sık sık	Tr.	ik.	1
413.	Sıkı sıkı	Tr.	ik.	1
414.	Sınıf	Ar.	i.	2
415.	Sıyr-	Tr.	f.	1
416.	Siz	Tr.	z.	1
417.	Sokak	Tr.	i.	1
418.	Son	Tr.	s.	1
419.	Son kez	Tr.	zf.	1
420.	Sonra	Tr.	zf.	2
421.	Sonuç	Tr.	i.	2
422.	Sonunda	Tr.	zf.	1
423.	Sorun	Tr.	i.	3
424.	Söyle-	Tr.	f.	3
425.	Söyleme	Tr.	i.f.	4
426.	Söylemek	Tr.	i.f.	1
427.	Söyleyeme-	Tr.	f.	1
428.	Söz	Tr.	i.	1
429.	Söz et-	Tr.	f.	1
430.	Stil	Fr.	i.	1
431.	Süreçe	Tr.	zf.	1
432.	Süslü	Tr.	s.	1
433.	Şaşkınlık	Tr.	i.	1
434.	Şefkat	Ar.	i.	2
435.	Şefkatli	Ar. – Tr.	s.	2
436.	Şekil	Ar.	i.	3
437.	Şey	Ar.	i.	5
438.	Şu	Tr.	s.	2
439.	Tabak	Tr.	i.	2
440.	Tabi	Ar.	s.	3
441.	Tadına doyama-	Tr.	dey.	1
442.	Takım elbise	Tr. – Ar.	i.	1
443.	Tamamen	Ar.	zf.	2
444.	Tamamla-	Ar. – Tr.	f.	1
445.	Tanı-	Tr.	f.	2
446.	Tanıma-	Tr.	f.	1

447.	Tanımak	Tr.	i.f.	1
448.	Tarif et-	Ar. – Tr.	f.	1
449.	Tatmin edeme-	Ar. – Tr.	f.	1
450.	Tavır	Ar.	i.	1
451.	Tavşan	Tr.	i.	2
452.	Tavuk	Tr. – Moğ.	i.	2
453.	Taze	F.	s.	1
454.	Temiz	Ar.	s.	1
455.	Tencere	Ar.	i.	1
456.	Teşekkür et-	Ar. – Tr.	f.	1
457.	Tip	Fr.	i.	1
458.	Toprak	Tr.	i.	1
459.	Tut-	Tr.	f.	1
460.	Tutumlu	Tr.	s.	1
461.	Tuz	Tr.	i.	1
462.	Tür	Tr.	i.	1
463.	Usanma-	Tr.	f.	1
464.	Uyarı	Tr.	i.	1
465.	Uzak	Tr.	s.	1
466.	Uzanıp	Tr.	z.f.	1
467.	Uzun	Tr.	s.	3
468.	Uzun boylu	Tr.	s.	1
469.	Üreme	Tr.	i.f.	1
470.	Üstlen-	Tr.	f.	1
471.	Var	Tr.	s.	3
472.	Vazgeçme	F. – Tr.	i.f.	1
473.	Ve	Ar.	ed.	21
474.	Ver-	Tr.	f.	2
475.	Veranda	Hind.	i.	2
476.	Verilen	Tr.	s.f.	1
477.	Veya	Ar.	ed.	4
478.	Ya	Tr.	ed.	1
479.	Ya da	Tr.	ed.	1
480.	Yakışıklı	Tr.	s.	1
481.	Yaklaş-	Tr.	f.	1
482.	Yalnızca	Tr.	zf.	1
483.	Yan	Tr.	i.	1
484.	Yanıt	Tr.	i.	1
485.	Yanıt ver-	Tr.	f.	1
486.	Yap-	Tr.	f.	3
487.	Yapama-	Tr.	f.	1
488.	Yarat-	Tr.	f.	1
489.	Yaş	Tr.	i.	2
490.	Yaşa-	Tr.	f.	2
491.	Yaşam sür-	Tr.	f.	1
492.	Yaşayan	Tr.	s.f.	1
493.	Yaşça	Tr.	zf.	1
494.	Yaşlandıkça	Tr.	z.f.	1

495.	Yaşlı	Tr.	s.	1
496.	Yaşlılık	Tr.	i.	1
497.	Yavaşla-	Tr.	f.	1
498.	Yazık	Tr.	ün.	1
499.	Ye-	Tr.	f.	2
500.	Yemek	Tr.	i.	10
501.	Yemek	Tr.	i.f.	2
502.	Yer	Tr.	i.	2
503.	Yerine getirmek	Tr.	dey.	1
504.	Yerleşince	Tr.	z.f.	1
505.	Yetişme	Tr.	i.f.	1
506.	Yıl	Tr.	i.	2
507.	Yıllarca	Tr.	zf.	1
508.	Yiyecek	Tr.	s.f.	1
509.	Yoksun bırak-	Tr.	f.	1
510.	Yola koyul-	Tr.	f.	1
511.	Yorgun	Tr.	s.	1
512.	Yorum	Tr.	i.	1
513.	Yumurta	Tr.	i.	1
514.	Yumuşak	Tr.	s.	2
515.	Yumuşat-	Tr.	f.	1
516.	Yüreğine in-	Tr.	dey.	1
517.	Yürü-	Tr.	f.	2
518.	Yüz	Tr.	i.	2
519.	Yüzünü buruştur-	Tr.	dey.	1
520.	Zahmet	Ar.	i.	1
521.	Zaman	Ar.	i.	9
522.	Zaman zaman	Ar.	ik.	3
523.	Zamanla	Tr. – Tr.	zf.	1
524.	Zevk	Ar.	i.	1
525.	Ziyan	F.	i.	1
526.	Zor	F.	s.	1
527.	Zorunda	F. – Tr.	zf.	1

Tablo 1.12.2. I. Kitap 11. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük, deyim, atasözü	Yeri	Sorma biçimi
1	Çimdik	(2. Etkinlik) Sözcük altında boşluk	Sözcüğün neleri çağrıştırdığı - Sözcüğü cümlede kullanma
2	Dokunaklı		
3	Dürtü		
4	İpucu		
5	Kursak		
6	Stil		
7	Şefkat		
8	Veranda		

1.2.12. On İkinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Türkiye	Şiir	Adil Turan	106

*Âşık olmuşum toprağına taşına,
Yerde gezen, gökte uçan kuşuna;
Baharına, yazına, kara kışına
Âşık olmuşum.
Eli kalem, eli kazma, eli kürek tutan,
Yüzü toprak kokan,
Sınırlarında omuz omuza yatan
İnsanlarına...
Benim iyi yürekli kardeşlerim,
Senin dostlarındır;
Çiğdem kokulu memleketim.*

*Ekin biçtim tarlalarında, demet demet,
Kaval çaldım, koyun güttüm yaylalarında;
Tuza bandım ekmeğimi,
Kolumu yastık yaptım düzünde, bayırında,
Kesemde bereket, gönlümde servetim,
Dizimde kuvvet, torbamda katık.
Damarlarımda dolaşan memleketim.*

*Gözlerin ne güzel deniz mavisi!
Ormanlar urban olmuş yeşil yeşil;
Uzanır kolların nehirler boyu,
Sıcak kucagında saadetim,
Nice türküler yakıldı senin için,
Destanlar düzüldü bayrak bayrak,
Davullar vuruldu, dize geldi zeybeklerin;
Kapında nöbet bekledi yıllar yılı,
Gençliğim, heyecanım, gayretim.
Göz nuru, içimde sevda;
Elimde saz, dilimde türkü memleketim.*

*Türkiye, doğduğum,
Türkiye, doyduğum,
Türkiye, konduğum yurt!
Yoluna, aklımı verdiğim toprak.
Beşğimi salladın, sendedir mezarım,
Ve sen, gönlümde yatan memleketim!*

Tablo 1.13.1. I. Kitap 12. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Akıl	Ar.	i.	1
2.	Aşık ol-	Ar. – Tr.	f.	2
3.	Bahar	Sanskr.	i.	1
4.	Ban-	Tr.	f.	1
5.	Bayır	Ar.	s.	1
6.	Bayrak bayrak	Tr.	ik.	1
7.	Ben	Tr.	z.	1
8.	Bereket	Ar.	i.	1
9.	Beşik	Tr.	i.	1
10.	Biç-	Tr.	f.	1
11.	Boy	Tr.	i.	1
12.	Çal-	Tr.	f.	1
13.	Çiğdem	Tr.	i.	1
14.	Damar	Tr.	i.	1
15.	Davul	F.	i.	1
16.	Demet demet	Yun.	ik.	1
17.	Deniz mavisi	Tr. – Ar.	s.	1
18.	Destan	F.	i.	1
19.	Dil	Tr.	i.	1
20.	Diz	Tr.	i.	1
21.	Dize gel-	Tr.	dey.	1
22.	Doğ-	Tr.	f.	1
23.	Dolaşan	Tr.	s.f.	1
24.	Dost	F.	i.	1
25.	Doy-	Tr.	f.	1
26.	Düz	Tr.	s.	1
27.	Düzül-	Tr.	f.	1
28.	Ekin	Tr.	i.	1
29.	Ekmek	Tr.	i.	1
30.	El	Tr.	i.	4
31.	Gayret	Ar.	i.	1
32.	Gençlik	Tr.	i.	1
33.	Gezen	Tr.	s.f.	1
34.	Gök	Tr.	i.	1
35.	Gönül	Tr.	i.	2
36.	Göz	Tr.	i.	1
37.	Göz nuru	Tr.	s.ö.	1
38.	Güt-	Tr.	f.	1
39.	Güzel	Tr.	s.	1
40.	Heyecan	Ar.	i.	1
41.	İç	Tr.	i.	1
42.	İçin	Tr.	ed.	1
43.	İnsan	Ar.	i.	1
44.	İyi	Tr.	s.	1

45.	Kalem	Sanskr.	i.	1
46.	Kapı	Tr.	i.	1
47.	Karakış	Tr.	i.	1
48.	Kardeş	Tr.	i.	1
49.	Katık	Tr.	i.	1
50.	Kaval	Gr.	i.	1
51.	Kazma	Tr.	i.f.	1
52.	Kese	Tr.	i.	1
53.	Kokan	Tr.	s.f.	1
54.	Kokulu	Tr.	s.	1
55.	Kol	Tr.	i.	2
56.	Kon-	Tr.	f.	1
57.	Koyun	Tr.	i.	1
58.	Kucak	Tr.	i.	1
59.	Kuş	Tr.	i.	1
60.	Kuvvet	Ar.	i.	1
61.	Kürek	Tr.	i.	1
62.	Memleket	Ar.	i.	4
63.	Mezar	Ar.	i.	1
64.	Ne	Tr.	zf.	1
65.	Nehir	Ar.	i.	1
66.	Nice	Tr.	zf.	1
67.	Nöbet bekle-	Ar. – Tr.	f.	1
68.	Ol-	Tr.	f.	1
69.	Omuz omuza	Tr.	zf.	1
70.	Orman	Tr.	i.	1
71.	Saadet	Ar.	i.	1
72.	Salla-	Tr.	f.	1
73.	Saz	F.	i.	1
74.	Sen	Tr.	z.	4
75.	Servet	Ar.	i.	1
76.	Sevda	Ar.	i.	1
77.	Sıcak	Tr.	s.	1
78.	Sınır	Yun.	i.	1
79.	Tarla	Tr.	i.	1
80.	Taş	Tr.	i.	1
81.	Toprak	Tr.	i.	3
82.	Torba	F.	i.	1
83.	Tutan	Tr.	s.f.	1
84.	Tuz	Tr.	i.	1
85.	Türkiye	Tr.	ö.i.	3
86.	Türkü	Tr.	i.	2
87.	Uçan	Tr.	s.f.	1
88.	Urban	İt.	i.	1
89.	Uzan-	Tr.	f.	1
90.	Ve	Ar.	ed.	1
91.	Ver-	Tr.	f.	1
92.	Vurul-	Tr.	f.	1

93.	Yakıl-	Tr.	f.	1
94.	Yap-	Tr.	f.	1
95.	Yastık	Tr.	i.	1
96.	Yatan	Tr.	s.f.	2
97.	Yayla	Tr.	i.	1
98.	Yaz	Tr.	i.	1
99.	Yer	Tr.	i.	1
100.	Yeşil yeşil	Tr.	ik.	1
101.	Yıllar yılı	Tr.	zf.	1
102.	Yol	Tr.	i.	1
103.	Yurt	Tr.	i.	1
104.	Yürekli	Tr.	s.	1
105.	Yüz	Tr.	i.	1
106.	Zeybek	Ar.>Yun.	i.	1

Tablo 1.13.2. I. Kitap 12. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük, deyim, atasözü	Yeri	Sorma biçimi
1	Katık	(1. Etkinlik)	Gizli sözcüğü bulma
2	Kaval	Bulmaca	
3	Memleket		
4	Yurt		
5	Öğrenciye bırakılmış	(2. Etkinlik) Kutucuk içinde boş satırlar	Tahminim / sözlük anlamı
6	Sevda	(9. Etkinlik)	Sözcüğü kullanarak
7	Toprak	Tırnak imi içinde	cümle oluşturma
8	Türkiye		
9	Türkü		
10	Yurt		
11	Bayrak	(10. etkinlik)	Sözcüklerle bitişik
12	Bulut	Şekil içinde ayrı	eğik yazı kullanarak
13	Ekin	ayrı yazılmış	“vatan sevgisi”ni
14	İrmak	Şiir için boş alan	anlatan bir şiir
15	Mavi	bırakılmış	yazma
16	Mutlu		
17	Özgür		
18	Sevgi		
19	Şehit		
20	Türkiye		
21	Umut		
22	Vatan		
23	Yeşil		
24	Yürek		

1.2.13. On Üçüncü Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Koca Dev İle Peri Kızı	Masal	Üzeyir Gündüz	357

Bir zamanlar Kafdağı'nın ardında koca bir dev yaşamış. Boyu o kadar uzunmuş ki minareler onun yanında hiç kalırmış. Elleri kürek gibi geniş, Gözleri otomobil farları gibi iriymiş. Su kuyusunu andıran çizmelerine, ayakları zor sığarmış. Pazuları çelik gibi kuvvetli, kafatası beton bir gülle gibi dirençliymiş.

İnsanların çoğu, böyle bir güce sahip olabilmek için belki de bütün servetlerini ortaya koyarlar. Oysa bizim dev, güçlü kuvvetli o iri gövdesinden yakını dururmuş. Ne yatak bulabilirmiş yatmaya ne de bir mağara bulabilirmiş sığınmaya... Karnını doyurabilmesi ise ayrı bir dertmiş. Her öğünde, iki sığır az gelirmiş. Ama devin asıl yakınması bundan değilmiş.

İri gövdesini ve kocaman başını çok çirkin bulur, herkesin kendisinden nefret ettiğinin düşünürmüş. "Allah'ım, ben ne çirkin ve korkunç bir yaratığım." diye üzülür dururmuş. Aslına bakılırsa bu düşünceler onun iyi yürekli oluşundan kaynaklanıyormuş. Dağın çevresini saran rengârenk çiçeklere o kadar saygı duymuş ki kocaman ayaklarıyla çiğneyeceğim diye ödü koparmış. Parmaklarının ucuna basa basa yürümek zorunda kalırmış. Sadece çiçekleri incitmekten mi korkarmış? Hayır... Kurbağalar, balıklar, sinekler, karıncalar ve daha bir yığın yaratık.

Bunları düşündükçe huzuru kaçar, koca gövdesinden nefret edermiş. "Ne olurdu ben de diğer insanlar gibi küçük olsaydım. O zaman ne çiçeklere basardım ne de kurbağaları ezerdim." diye geçirirmiş içinden.

Bizim koca dev, yine bir gün sırtını dağa verip derin derin düşünürken tepedeki bir kulübe dikkatini çekmiş. Kalkmış oraya doğru yürümüş. Meğer bu kulübe, bir peri kızına aitmiş. Koca dev, kulübenin çevresinde ürkek ürkek dolaşırken peri kızı onu görüp içeri davet etmiş. Kızın önünde, altınca ateş yanan koca bir kazan duruyormuş. Peri kızı, hem deve karşı gülümsüyor hem de elindeki kepçeyle kazanı karıştırıyormuş. Dev, meraklanarak sormuş:

*- O kazanda karıştırdığın şey nedir?
- İyilik büyüsü yapıyorum, demiş kız.
- Ne işe yarar bu?
- Yardıma ihtiyacı olanlara bundan bir yudum veririm, bütün dilekleri yerine gelir.*

*Dev az kalsın sevincinden dilini yutacaktı.
- Bir yudum da bana verir misin, demiş.
- Elbette veririm. Ama onu ne amaçla kullanacağını bilmem gerek.*

- O hâlde söyleyeyim. Bu koca ve çirkin gövdeden kurtulup küçük bir dev olmak istiyorum. Çünkü kendimden nefret ediyorum.

Bir yudum iyilik büyüsü alabilmek için niçin küçülme istediğini peri kızına uzun uzun anlatmış. Ama peri kızı, devin ileri sürdüğü bahanelerin hiçbirini akılcı bulmamış:

- Çok yanılıyorsun dev kardeş, demiş. Her şeyden önce, hiçbir varlık çirkin değildir. Sen de çirkin değilsin. Çünkü altın gibi bir kalbin var. Üstelik sen, çoğu insanların sahip olamadığı bir güce sahipsin. Eğer bu gücünle, senden küçük yaratıklara yardım edersen, onların seni ne kadar sevdiklerini göreceksin. Hayattan zevk alacaksın ve bu gövdeyle yaşamayı seveceksin.

Peri kızı ne kadar dil döktüyse de dev i kna edememiş. Sonunda bir yudum “iyilik büyüü” vermeye razı olmuş ama, şöyle bir şart koşmuş:

- Sana bu iyilik büyüünü veriyorum, fakat karşı dağın yamacına geçmeden içmeyeceksin. Ayrıca, yolda işittiğin her sese kulak verip onunla ilgileneceksin.

Koca dev, peri kızına söz verip ayrılmış. Elindeki büyü şişesinin sınıksız tutuyormuş. Fundalıkların arasında, kocaman adımlarla ilerlerken kulağına bir arı vızıltısı gelmiş. Durup dinlemiş. Küçük bir arının kendisine yalvardığını görmüş. “Dev kardeş, ne olursun bizi kurtar. Kovanımızı bu ağaca kurmuştuk. Dün gece çıkan fırtına onu yerle bir etti. Kovanın ağzı toprağa yapıştı. Kraliçemizle diğer kardeşlerim içeride hapis kaldılar.”

Kendinden yardım istenmesi devin hoşuna gitmiş. Kocaman ağacı, parmağının ucuyla şöyle bir doğrultup yerine dikivermiş. Arılar, sevinçten kanat çırpıp en güzel bal peteğini ona ikram etmişler. Bir taraftan da “Teşekkürler dev kardeş, sen olmasan biz ne yapardık?” diye onu övmüşler.

Koca dev, vadinin ortasına geldiğinde başka bir ses duymuş. Bir kuş sesiymiş bu. Eğilip bakmış. Küçük bir kırlangıç, yerdeki yavrusunun başucunda ona sesleniyormuş:

- Oh iyi yürekli dev, çok şükür geldin... Bütün gün yolunu bekledim. Yavrum yuvadan düştü. O kadar ufak ki uçmayı beceremiyor. Yerine koyar mısın? Bunu senden başka kimse yapamaz.

Kırlangıcın sözleri, dev i o kadar gururlandırmış ki böyle bir vücuda sahip olduğuna sevinmeye başlamış. Yavru kuşu kaptığı gibi ağacın tepesindeki yuvaya bırakivermiş. Anne kırlangıç da tıpkı arıların yaptığı gibi ona övücü sözler söyleyip teşekkür etmiş.

Koca dev, yavaş yavaş yanıldığını anlamaya başlamış. Kuşların ve diğer hayvanların kendisinden nefret ettiğinin doğru olmadığını fark etmiş. Ayaklarının dibine baktığında, çiçeklerin bile kendisine gülümsediğini görmüş. Doğrusu hiçbiri, devin kocaman ayaklarından korkmuyormuş.

Koca devin işittiği son ses, bir dereden geliyormuş. Su zambaklarının yalvaran bakışlarını görmüş. Çünkü derenin ortasına düşen koca bir kaya, suyun akmasını engelliyor ve zambakların rengini solduruyormuş. Dev, koca kayayı bir çakıl taşı gibi tutup kenara fırlatıvermiş. Zambakların teşekkürü ona yetmiş. “Küçük bir dev olsaydım, bunların hiçbirini beceremezdim. Demek ki Tanrı'nın yarattığı hiçbir vücut anlamsız değil. Küçük peri kızı çok haklıymış.” demiş kendi kendine.

Daha sonra da elindeki büyü şişesini çalılıkların içerisine doğru fırlatmış. Artık hiçbir şikâyeti kalmamış. Mutlu bir hayat sürmeye başlamış.

Tablo 1.14.1. I. Kitap 13. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Adım	Tr.	i.	1
2.	Ağaç	Tr.	i.	3
3.	Ağız	Tr.	i.	1
4.	Ait	Ar.	s.	1
5.	Akılcı	Ar. – Tr.	s.	1
6.	Akma	Tr.	i.f.	1
7.	Alabilmek	Tr.	i.f.	1
8.	Allah	Ar.	ö.i.	1
9.	Alt	Tr.	i.	1
10.	Altın	Tr.	i.	1
11.	Ama	Ar.	ed.	4
12.	Amaç	Tr.	i.	1
13.	Anlama	Tr.	i.f.	1
14.	Anlamsız	Tr.	s.	1
15.	Anlat-	Tr.	f.	1
16.	Anne	Tr.	i.	1
17.	Ara	Tr.	i.	1
18.	Arı	Tr.	i.	4
19.	Art	Tr.	i.	1
20.	Artık	Tr.	ed.	1
21.	Asıl	Ar.	i.	1
22.	Ashına bakıl-	Ar. – Tr.	f.	1
23.	Ateş	F.	i.	1
24.	Ayak	Tr.	i.	3
25.	Ayrı	Tr.	s.	1
26.	Ayrıca	Tr.	zf.	1
27.	Ayrıl-	Tr.	f.	1
28.	Az	Tr.	s.	1
29.	Az gel-	Tr.	f.	1
30.	Bahane	F.	i.	1
31.	Bak-	Tr.	f.	2
32.	Bakış	Tr.	i.f.	1
33.	Bal peteği	Tr. – Erm.	i.	1
34.	Balık	Tr.	i.	1
35.	Bas-	Tr.	f.	1
36.	Basa basa	Tr.	ik.	1
37.	Baş	Tr.	i.	1
38.	Baş ucu	Tr.	s.ö.	1
39.	Başka	Tr.	s.	2
40.	Başla-	Tr.	f.	3
41.	Becereme-	Tr.	f.	2
42.	Belki	F.	zf.	1
43.	Ben	Tr.	z.	3

44.	Beton	Fr.	i.	1
45.	Bırakıver-	Tr.	f.	1
46.	Bile	Tr.	zf.	1
47.	Bilme	Tr.	i.f.	1
48.	Bir	Tr.	s.	30
49.	Bir taraftan	Tr. – Ar.	zf.	1
50.	Bir yığın	Tr.	s.	1
51.	Bir zamanlar	Tr. – Ar.	zf.	1
52.	Biz	Tr.	z.	4
53.	Boy	Tr.	i.	1
54.	Böyle	Tr.	zf.	2
55.	Bu	Tr.	s. – z.	14
56.	Bul-	Tr.	f.	1
57.	Bulabil-	Tr.	f.	2
58.	Bulma-	Tr.	f.	1
59.	Bütün	Tr.	s.	3
60.	Büyü	Tr.	i.	4
61.	Büyü şişesi	Tr. - F.	s.ö.	2
62.	Çakıl taşı	Tr.	i.	1
63.	Çalılık	Tr.	i.	1
64.	Çevre	Tr.	i.	2
65.	Çıkan	Tr.	s.f.	1
66.	Çırpıp	Tr.	z.f.	1
67.	Çiçek	Tr.	i.	4
68.	Çiğne-	Tr.	f.	1
69.	Çirkin	F.	s.	5
70.	Çoğu	Tr.	z.	2
71.	Çok	Tr.	zf.	4
72.	Çünkü	F.	ed.	3
73.	Dağ	Tr.	i.	2
74.	Daha	Tr.	zf.	2
75.	Davet et-	Ar. – Tr.	f.	1
76.	De-	Tr.	f.	4
77.	De/da	Tr.	ed.	8
78.	Değil	Tr.	i.	4
79.	Demek ki	Tr. – F.	ed.	1
80.	Dere	F.	i.	2
81.	Derin derin	Tr.	ik. – zf.	1
82.	Dert	F.	i.	1
83.	Dev	F.	i.	24
84.	Diğer	Tr.	s.	3
85.	Dikiver-	Tr.	f.	1
86.	Dikkatini çek-	Ar. – Tr.	f.	1
87.	Dil	Tr.	i.	1
88.	Dil dök-	Tr.	dey.	1
89.	Dilek	Tr.	i.	1
90.	Dinle-	Tr.	f.	1
91.	Dip	Tr.	i.	1

92.	Dirençli	Tr.	s.	1
93.	Diye	Tr.	zf.	4
94.	Doğa	Tr.	i.	1
95.	Doğru	Tr.	s.	1
96.	Doğrultup	Tr.	z.f.	1
97.	Doğrusu	Tr.	i.	1
98.	Dolaş-	Tr.	f.	1
99.	Doyurabilme	Tr.	i.f.	1
100.	Dur-	Tr.	f.	2
101.	Durup	Tr.	z.f.	1
102.	Duy-	Tr.	f.	1
103.	Dün	Tr.	i.	1
104.	Düş-	Tr.	f.	1
105.	Düşen	Tr.	s.f.	1
106.	Düşün-	Tr.	f.	2
107.	Düşünce	Tr.	i.	1
108.	Düşündükçe	Tr.	z.f.	1
109.	-e doğru	Tr.	ed.	1
110.	-e kadar	Tr.- Ar.	ed.	1
111.	Eğer	F.	ed.	1
112.	Eğilip	Tr.	z.f.	1
113.	El	Tr.	i.	4
114.	Elbette	Ar.	zf.	1
115.	En	Tr.	zf.	1
116.	Engelle-	Tr.	f.	1
117.	Ez-	Tr.	f.	1
118.	Fakat	Ar.	ed.	1
119.	Far	Fr.	i.	1
120.	Fark et-	Ar. – Tr.	f.	1
121.	Fırlat-	Tr.	f.	1
122.	Fırlatıver-	Tr.	f.	1
123.	Fırtına	İt.	i.	1
124.	Fundalık	Rum. – Tr.	i.	1
125.	Gece	Tr.	i.	1
126.	Geçmeden	Tr.	z.f.	1
127.	Gel-	Tr.	f.	4
128.	Geniş	Tr.	s.	1
129.	Gerek-	Tr.	f.	1
130.	Gibi	Tr.	ed.	8
131.	Gör-	Tr.	f.	4
132.	Görüp	Tr.	z.f.	1
133.	Gövde	Tr.	i.	5
134.	Göz	Tr.	i.	1
135.	Gururlandır-	Ar. – Tr.	f.	1
136.	Güç	Tr.	i.	3
137.	Güçlü kuvvetli	Tr. – Ar.	ik.	1
138.	Gülle	F.	i.	1
139.	Gülümse-	Tr.	f.	2

140.	Gün	Tr.	i.	2
141.	Güzel	Tr.	s.	1
142.	Haklı	Ar. – Tr.	s.	1
143.	Hapis kal-	Ar. – Tr.	f.	1
144.	Hayat	Ar.	i.	1
145.	Hayat sürme	Ar. – Tr.	i.f.	1
146.	Hayır	Ar.	i.	1
147.	Hayvan	Ar.	i.	1
148.	Hem	F.	ed.	1
149.	Hem de	F. – Tr.	ed.	1
150.	Her	F.	s.	3
151.	Herkes	F.	z.	1
152.	Hiç kal-	F. – Tr.	f.	1
153.	Hiçbir	F. – Tr.	s.	3
154.	Hiçbiri	F. – Tr.	z.	3
155.	Hoşuna git-	F. – Tr.	f.	1
156.	Huzuru kaç-	Ar. – Tr.	dey.	1
157.	İçeri	Tr.	i.	3
158.	İçin	Tr.	ed.	2
159.	İçinden geçir-	Tr.	dey.	1
160.	İçme-	Tr.	f.	1
161.	İhtiyaç	Ar.	i.	1
162.	İki	Tr.	s.	1
163.	İkna edeme-	Ar. – Tr.	f.	1
164.	İkram et-	Ar. – Tr.	f.	1
165.	İleri sür-	Tr.	f.	1
166.	İlerle-	Tr.	f.	1
167.	İlgilen-	Tr.	f.	1
168.	İncitmek	Tr.	i.f.	1
169.	İnsan	Ar.	i.	3
170.	İri	Tr.	s.	2
171.	İ-se	Tr.	f.	1
172.	İste-	Tr.	f.	2
173.	İstenme	Tr.	i.f.	1
174.	İş	Tr.	i.	1
175.	İşit-	Tr.	f.	2
176.	İyi yürekli	Tr.	s.	2
177.	İyilik	Tr.	i.	4
178.	Kafatası	Ar. - Tr.	i.	1
179.	Kafdağı	Tr.	ö.i.	1
180.	Kal-	Tr.	f.	1
181.	Kalk-	Tr.	f.	1
182.	Kalma-	Tr.	f.	1
183.	Kalp	Ar.	i.	1
184.	Kanat	Tr.	i.	1
185.	Kap-	Tr.	f.	1
186.	Kardeş	Tr.	i.	4
187.	Karın	Tr.	i.	1

188.	Karınca	Tr.	i.	1
189.	Karıştır-	Tr.	f.	2
190.	Karşı	Tr.	i.	2
191.	Kaya	Tr.	i.	2
192.	Kaynaklan-	Tr.	f.	1
193.	Kazan	Tr.	i.	3
194.	Kenar	F.	i.	1
195.	Kendi	Tr.	z.	6
196.	Kendi kendine	Tr.	zf.	1
197.	Kepçe	F.	i.	1
198.	Kırlangıç	Tr.	i.	3
199.	Kız	Tr.	i.	2
200.	Ki	F.	ed.	4
201.	Kimse	Tr.	z.	1
202.	Koca	Tr.	s.	11
203.	Kocaman	Tr.	s.	6
204.	Kork-	Tr.	f.	1
205.	Korkma-	Tr.	f.	1
206.	Korkunç	Tr.	s.	1
207.	Kovan	Tr.	i.	2
208.	Koy-	Tr.	f.	1
209.	Kraliçe	Sırp.	s.	1
210.	Kulak	Tr.	i.	1
211.	Kulak verip	Tr.	z.f.	1
212.	Kullan-	Tr.	f.	1
213.	Kulübe	F.	i.	3
214.	Kur-	Tr.	f.	1
215.	Kurbağa	Tr.	i.	2
216.	Kurtar-	Tr.	f.	1
217.	Kurtulup	Tr.	z.f.	1
218.	Kuş	Tr.	i.	3
219.	Kuvvetli	Ar. – Tr.	s.	1
220.	Küçücük	Tr.	s.	1
221.	Küçük	Tr.	s.	7
222.	Küçülmek	Tr.	i.f.	1
223.	Kürek	Tr.	i.	1
224.	Mağara	Ar.	i.	1
225.	Meğer	F.	ed.	1
226.	Meraklanarak	Ar. – Tr.	z.f.	1
227.	Mi	Tr.	ed.	3
228.	Minare	Ar.	i.	1
229.	Mutlu	Tr.	s.	1
230.	Ne	Tr.	ed.	9
231.	Ne de	Tr.	ed.	2
232.	Ne kadar	Tr.	s.	2
233.	Nefret et-	Ar. – Tr.	f.	4
234.	Niçin	Tr.	ed.	1
235.	O	Tr.	s. – z.	14

236.	O halde	Tr. – Ar.	zf.	1
237.	O kadar	Tr. – Ar.	s.	4
238.	O zaman	Tr. – Ar.	zf.	1
239.	Oh	Tr.	ün.	1
240.	Ol-	Tr.	f.	4
241.	Olan	Tr.	s.f.	1
242.	Olma-	Tr.	i.f.	2
243.	Olmak	Tr.	i.f.	1
244.	Oluş	Tr.	i.f.	1
245.	Ora	Tr.	zf.	1
246.	Orta	Tr.	s.	2
247.	Ortaya koy-	Tr.	dey.	1
248.	Otomobil	Fr.	i.	1
249.	Oysa	Tr.	ed.	1
250.	Ödü kop-	Tr.	dey.	1
251.	Öğün	Tr.	i.	1
252.	Ön	Tr.	i.	1
253.	Önce	Tr.	zf.	1
254.	Öv-	Tr.	f.	1
255.	Övücü	Tr.	s.	1
256.	Parmak	Tr.	i.	2
257.	Peri Kızı	F. – Tr.	s.ö.	8
258.	Razı ol-	Ar. – Tr.	f.	1
259.	Rengarenk	F.	s.	1
260.	Renk	F.	i.	1
261.	Sadece	Ar.	zf.	1
262.	Sahip	Ar.	s.	1
263.	Sahip ol-	Ar. – Tr.	f.	1
264.	Sahip olabilmek	Ar. – Tr.	i.f.	1
265.	Sahip olama-	Ar. – Tr.	f.	1
266.	Saran	Tr.	s.f.	1
267.	Saygı duy-	Tr.	f.	1
268.	Sen	Tr.	z.	7
269.	Servet	Ar.	i.	1
270.	Ses	Tr.	i.	4
271.	Seslen-	Tr.	f.	1
272.	Sev-	Tr.	f.	2
273.	Sevinç	Tr.	i.	2
274.	Sevinme	Tr.	i.f.	1
275.	Sığınma	Tr.	i.f.	1
276.	Sığır	Tr.	i.	1
277.	Sımsıkı	Tr.	s.	1
278.	Sırt	Tr.	i.	1
279.	Sinek	Tr.	i.	1
280.	Soldur-	Tr.	f.	1
281.	Son	Tr.	s.	1
282.	Sonra	Tr.	zf.	1
283.	Sonunda	Tr.	zf.	1

284.	Sor-	Tr.	f.	1
285.	Söyle-	Tr.	f.	1
286.	Söyleyip	Tr.	z.f.	1
287.	Söz	Tr.	i.	2
288.	Söz verip	Tr.	z.f.	1
289.	Su	Tr.	i.	1
290.	Su zambağı	Tr. -	i.	1
291.	Şart koş-	Tr.	f.	1
292.	Şey	Ar.	i.	1
293.	Şikayet	Ar.	i.	1
294.	Şöyle	Tr.	zf.	2
295.	Şükür	Ar.	i.	1
296.	Tanrı	Tr.	i.	1
297.	Tepe	Tr.	i.	2
298.	Teşekkür	Ar.	i.	2
299.	Teşekkür et-	Ar. – Tr.	f.	1
300.	Tıpkı	Ar.	zf.	1
301.	Toprak	Tr.	i.	1
302.	Tut-	Tr.	f.	1
303.	Tutup	Tr.	z.f.	1
304.	Uç	Tr.	i.	2
305.	Uçma	Tr.	i.f.	1
306.	Ufak	Tr.	s.	1
307.	Uzun	Tr.	s.	1
308.	Uzun uzun	Tr.	ik.	1
309.	Ürkek ürkek	Tr.	ik.	1
310.	Üstelik	Tr.	zf.	1
311.	Üzül-	Tr.	f.	1
312.	Vadi	Ar.	i.	1
313.	Var	Tr.	s.	1
314.	Varlık	Tr.	i.	1
315.	Ve	Ar.	ed.	7
316.	Ver-	Tr.	f.	4
317.	Verip	Tr.	z.f.	1
318.	Verme	Tr.	i.f.	1
319.	Vızıltı	Tr.	i.	1
320.	Vücut	Ar.	i.	2
321.	Yakınıp dur-	Tr.	f.	1
322.	Yakınma	Tr.	i.f.	1
323.	Yalvar-	Tr.	f.	1
324.	Yalvaran	Tr.	s.f.	1
325.	Yamaç	Tr.	i.	1
326.	Yan	Tr.	i.	1
327.	Yanan	Tr.	s.f.	1
328.	Yanıl-	Tr.	f.	2
329.	Yap-	Tr.	f.	3
330.	Yapama-	Tr.	f.	1
331.	Yapış-	Tr.	f.	1

332.	Yara-	Tr.	f.	1
333.	Yarat-	Tr.	f.	1
334.	Yaratık	Tr.	i.	3
335.	Yardım	Tr.	i.	2
336.	Yardım et-	Tr.	f.	1
337.	Yaşa-	Tr.	f.	1
338.	Yaşama	Tr.	i.f.	1
339.	Yatak	Tr.	i.	1
340.	Yatma	Tr.	i.f.	1
341.	Yavaş yavaş	Tr.	ik.	1
342.	Yavru	Tr.	i.	3
343.	Yer	Tr.	i.	3
344.	Yerine gel-	Tr.	dey.	1
345.	Yerle bir et-	Tr.	dey.	1
346.	Yet-	Tr.	f.	1
347.	Yine	Tr.	zf.	1
348.	Yol	Tr.	i.	1
349.	Yolunu bekle-	Tr.	dey.	1
350.	Yudum	Tr.	i.	4
351.	Yut-	Tr.	f.	1
352.	Yuva	Tr.	i.	2
353.	Yürü-	Tr.	f.	1
354.	Yürümek	Tr.	i.f.	1
355.	Zambak	Ar.	i.	2
356.	Zevk al-	F. – Ar.	f.	1
357.	Zorunda kal-	F. – Tr.	f.	1

Tablo 1.14.2. I. Kitap 13. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük, deyim, atasözü	Yeri	Sorma biçimi
1	Korkak	(1. Etkinlik)	Şuan nasıl hissettiğinin resmini çizme
2	Mutlu	Boş çerçeve	
3	Mutsuz		
4	Sinirli		
5	Ağ	(4. Etkinlik)	Kafdağı, masal, teşekkür sözcüklerinin harflerini kullanarak yeni sözcükler oluşturma, bunları cümle içinde kullanma
6	Al	Kafdağı, masal,	
7	Asa	teşekkür	
8	Dağ	sözcüklerinin	
9	Eş	devamında 2’li, 3’lü	
10	Kadı	ve 4’lü kutucuklar,	
11	Kafdağı	altta 3 boş satır	
12	Küre		
13	Masa		
14	Masal		
15	Ter		
16	Teşekkür		
17	Dil dökmek	(5. Etkinlik)	Sözlükten anlam bulma Ayrılmış boş alana
18	Dilini yutmak	Tırnak imi içinde	
19	Direnç	koyu yazılmış	

20	Gurur	Sözcük ve anlam için sıra noktalı boş alanlar	sözcük ve anlamını yazma
21	Kafdağı		
22	Kovan		
23	Pazı		
24	İyilik	(12. Etkinlik) 6 boş balon	Kavramın çağrıştırdıklarının balonlar içine yazılması
		(13. Etkinlik) Koyu yazılmış	Sözcüğün uyandırdığı duyguyu şiir olarak yazma

1.2.14. On Dördüncü Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Ben Bir Elektrik Direğiyim	Öykü	Hakkı Özkan	381

İlkin ne işe yaradığımı pek bilmediğim için kocaman, betonda bir direk oluşuma çok üzülmüştüm. Güzelim ağaçlar gibi ne dalım ne yaprağım vardı. Doğrusu, durumum çok acayip ama ban a benzeyen, yine de hâlimden yakınmayan yığınlarla direk görünce gönlüme biraz su serpildi. Demek ki görev yapan başka direkler de vardı. Sorup soruşturamama, daha ne olduğunu anlamama fırsat kalmadan, hepimizi bir kamyonla koydular. Sokak sokak, cadde cadde taşındılar. Arada aracı durdurup içimizden birini, önceden hazırlanmış çukurlara diyorlardı. Ancak o zaman ne işe yaradığımı öğrendim. Geceleri, insanları, sokakları, caddeleri aydınlatacağıma çok sevindim. Yoksa sipsivri, işe yaramaz bir beton direk olmak bana korkunç bir şey gibi geliyordu. Tepeme takılacak koca bir ampulden, yeryüzünün küçük de olsa bir yerinin aydınlatacağına öğrenince coşkuyla sıramın gelmesini beklemeye başladım.

Nereye dikileceğimi çok merak ediyordum. En büyük hayalim aydınlık, geniş bulvarlara dikilmektir. Oysa beni, getire getire, çürük dişlere benzeyen evlerin bulunduğu bir sokağa diktiler. Bu sokağa düşmemin nedeni, kamyondaki yerimin en altta oluşuydu. Beni çukuruma yerleştirdince adamlar çekilip gittiler. Olduğum yerde donup kaldım. Acaba beni burada unutacaklar mıydı? Derin bir üzüntüye kapıldım. Ben bu durumda, bulunduğum yeri nasıl aydınlatacaktım? Anladığım kadarıyla bana birtakım işlemler yapmaları gerekiyordu. Elektrik donatımım yapılmalı, elektrik hatlarına bağlanmalı, tepeme de kocaman bir ampul asılmalıydı. Oysa benim hiçbir şeyim yoktu.

İlk günkü gibi kocaman, kazık gibi bir direktim. Kurtulmalıydım bu durumdan. Kurtulmalıydım ama nasıl? Biraz olsun kımlıdayabilseydim, yerimden oynasaydım, gider tüm gereçlerimi bulur getirir, yerlerine takardım. Işıl ışıl olurdu.

Uzaktan da olsa gördüğüm diğer direkler pırıl pırıl parlıyor. Bense, gece gündüz, yazın sıcağında, akşamın serinliğinde, tek başıma, işe yaramadan dikilip duruyordum. Günler geçiyor, canım sıkıldıkça

sıkılıyordu. Öteki elektrik direkleriyle konuşmak istedim ama karşılık alamadım. Aramız oldukça uzaktı. Oysa ana caddelerdeki direkler birbirine yakındı, her zamana ışıkları yanıyordu. Bu mahallelerdekilerin ışıklarıysa çoğunlukla söniüktü. Bazılarının ampulü yoktu. Hepsi bakımsızdı.

Üzerime yağmurlar, karlar yağdı. Kimselere derdimi anlatamadım. Uzayıp giden sokağa baktım kaldım. Oraları aydınlatmayı ne kadar istiyordum bir bilerseniz. Çünkü çoğu yerler çamurluydu, tozluydu, topaktı, çöplüktü. Tek kelimeyle bakımsızdı. Bazen ayakları kayanlar, düşenler, yere yuvarlananlar, bazen yaralananlar oluyordu. Beni öyle, kazık gibi görenler lambamı takmadıkları, bir işe yaramadığım için çok kızıyorlardı. Hiç unutmam, önünde durduğum evin kiracılarından bir çocuk, bir gün arkadaşına şöyle demişti:

- Şu elektrik direğinin yanması için gerekli olanları yapsalar da annemin dilinden kurtulsam.

- Annen neden söyleniyor?

- Çok gaz harcadığım için sinirleniyor.

- Gazı ne yapıyorsun?

- Lambada yakıyorum.

- Sen de gaz yakacağına lamba yak.

- Elektriğimiz yok ki!

- O zaman yakma.

- Ders çalışıyorum...

- Doğru. Bu durumda annenin bir şey söylememsi gerekir.

- Öyle ama benim babam yok. Annem de iş bulabilirse çalışıyor, eve bakıyor...

Bu konuşmadan sonra, çocuğun arkadaşı sustu, düşündü kaldı.

Bu konuşmayı duyunca çocuğa yardımcı olamadığım için ben de kahroldum. O anda elimden hiçbir şey gelmiyordu. Yardım edemiyordum. Üstelik de lambam takılsa bile ışığım onun odasına kadar erişecek miydi?

Bir gün, nasıl oldu bilmem, birtakım adamlar geldiler, elektrik bağlantılarını yapıp tepeme bir kocaman ampul taktılar. Ne kadar mutlu oldum bilemezsiniz. Ben de artık ışıllı ışıl yanan bir sokak lambasıydım. Yağmur, çamur, kar, rüzgâr demeden sokağımı aydınlatacaktım. Kimsenin ayağı kaymayacak, kimse düşmeyecek, yaralanmayacaktı. Sokak lambası bile olsa birilerine yaralı olmak, güzeldi. Adamlar deneme yapıp da lambam yanınca mutluluktan ölecek gibi oldum. Işığım da yoksul çocuğun odasına kadar uzanıyordu. Adamlar "Tamam!" deyip ışığımı söndürdüler, gittiler. Geceyi iple çektim. Ortalık yavaş yavaş karardı. Yoksul insanlar evlerine döndüler. Ocakları şenlendi, ışıkları yandı. İlk yıldızlar gökyüzünün mavi karanlığına düştüğünde, bir de baktım, öbür elektrik direkleri gibi ışıllı ışıldım.

Tepemde sallanan kocaman ampul, sınımsız, içi sevgi dolu bir yürek gibi karanlıklar aydınlatıyordu. Kendimi, karanlık geceleri süsleyen yıldızlar ve ay gibi hissettim. O gece benim bayramım oldu diyebilirim. Ortalığı aydınlattığımı gören insanlar da sevindiler. Bana sevgiyle baktılar. Bakışları değişmişti. Anlıyordum. Oysa kazık gibi dururken bana kızıyorlardı. Suçlu benmişim gibi davranıyorlardı. Şimdi barışmıştık. Hele

odasını ışığa boğduğum çocuk, en çok sevinendi. Ders çalışmaktan yorgun, uykusuz gözlerini bana her çevirdiğinde, içtenlikle gülümsedi.

Karanlık sevilmiyordu, ışık ise güzeldi, yararlıydı. Yararlı olan şey aranıyor, sevilirdi.

Derken bir gün yine karanlığa gömüldüm, sevincim içimde kaldı. Yaramaz bir çocuk, taş atıp ampulümü kırmıştı. Herkes ona kızdı. Benim de içimi üzüntü kapladı. Çünkü ben tekrar karanlığa bürünmüştüm. Ölen bir yürek gibi soğumuştum. O sokaktaki insanları aydınlatamayacağım için çok üzüliyordum ama onlar beni yalnız bırakmadılar... Işığımıza alışmışlardı, artık bensiz yapamıyorlardı. Bir yerlere telefon ettiler, kırılan ampulün yerine yenisini taktırdılar. Demek beni sevmişlerdi. Onlara yararlı olduğumu biliyorlardı.

Ölen bir yürek gibi soğumuştum. O sokaktaki insanları aydınlatamayacağım için çok üzüliyordum ama onlar beni yalnız bırakmadılar... Işığımıza alışmışlardı, artık bensiz yapamıyorlardı. Bir yerlere telefon ettiler, kırılan ampulün yerine yenisini taktırdılar. Demek beni sevmişlerdi. Onlara yararlı olduğumu biliyorlardı.

İne ışıl ışıl oldum. Kendimi kocaman bir güneşe benzetiyordum. Beni en çok gece yarısına kadar ders çalışan çocuk seviyordu. Ona yeniden ışık verince:

- Anne anne, elektrik yine yanıyor!

Onun sesini duyunca içim aydınlandı. Güzel şeydi başkalarına yararlı olmak, onların karanlık gecelerini aydınlatmak. Elimde olsa tüm dünyayı ışığa boğardım. Aydınlanmayı Güneş'e, yıldızlara, Ay'a, rastlantılara bırakmamalı diye düşündüm. Daha çok direk dikilmeli, daha çok ampul yanmalı, karanlık yer bırakılmamalı... Bu güzel düşüncelerle içim ısındı, daha çok ışık verdim çevreme.

- Bu direk hep ışık saçmalı, diye mırıldandı küçük çocuk.

Işığımı gördüğüm, ona yararlı olduğumu bildiğim için sevinçliydim.

Tablo 1.15.1. I. Kitap 14. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Acaba	Ar.	zf.	1
2.	Acayip	Ar.	s.	1
3.	Adam	İb.	i.	4
4.	Ağaç	Tr.	i.	1
5.	Akşam	Sogd.	i.	1
6.	Alış-	Tr.	f.	1
7.	Alt	Tr.	i.	1
8.	Ama	Ar.	ed.	5
9.	Ampul	Fr.	i.	8
10.	Ana cadde	Tr. – Ar.	s.ö.	1
11.	Ancak	Tr.	ed.	1
12.	Anla-	Tr.	f.	2
13.	Anlama	Tr.	i.f.	1
14.	Anlatama-	Tr.	f.	1

15.	Anne	Tr.	i.	6
16.	Ara	Tr.	i.	1
17.	Araç	Tr.	i.	1
18.	Arada	Tr.	zf.	1
19.	Aran-	Tr.	f.	1
20.	Arkadaş	Tr.	i.	2
21.	Artık	Tr.	ed.	2
22.	Asıl-	Tr.	f.	1
23.	Atıp	Tr.	z.f.	1
24.	Ay	Tr.	i.	2
25.	Ayak	Tr.	i.	2
26.	Aydınlan-	Tr.	f.	1
27.	Aydınlanma	Tr.	i.f.	1
28.	Aydınlat-	Tr.	f.	6
29.	Aydınlatama-	Tr.	f.	1
30.	Aydınlatma	Tr.	i.f.	1
31.	Aydınlatmak	Tr.	i.f.	1
32.	Aydınlık	Tr.	i.f.	1
33.	Baba	Tr.	i.	1
34.	Bağlan-	Tr.	f.	1
35.	Bağlantı	Tr.	i.	1
36.	Bak-	Tr.	f.	3
37.	Bakımsız	Tr.	s.	2
38.	Bakıp kal-	Tr.	f.	1
39.	Bakış	Tr.	i.f.	1
40.	Barış-	Tr.	f.	1
41.	Başka	Tr.	s.	1
42.	Başkası	Tr.	z.	1
43.	Başla-	Tr.	f.	1
44.	Bayram	Tr.	i.	1
45.	Bazen	Ar.	zf.	2
46.	Bazı	Ar.	s.	1
47.	Bekleme	Tr.	i.f.	1
48.	Ben	Tr.	z.	24
49.	Benzet-	Tr.	f.	1
50.	Benzeyen	Tr.	s.f.	2
51.	Beton	Fr.	i.	6
52.	Bırakılma-	Tr.	f.	1
53.	Bırakma-	Tr.	f.	2
54.	Bil-	Tr.	f.	3
55.	Bile	Tr.	ed.	2
56.	Bileme-	Tr.	f.	1
57.	Bilme-	Tr.	f.	2
58.	Bir	Tr.	s.	24
59.	Bir işe yarama-	Tr.	dey.	1
60.	Bir takım	Tr.	s.	2
61.	Biraz	Tr.	s.	2
62.	Birbiri	Tr.	z.	1

63.	Biri	Tr.	z.	2
64.	Bu	Tr.	s. – z.	9
65.	Bul-	Tr.	f.	1
66.	Bulabil-	Tr.	f.	1
67.	Bulun-	Tr.	f.	2
68.	Bulvar	Fr.	i.	1
69.	Burada	Tr.	zf.	1
70.	Bürün-	Tr.	f.	1
71.	Büyük	Tr.	s.	1
72.	Cadde	Ar.	i.	1
73.	Cadde cadde	Ar.	ik.	1
74.	Can	F.	i.	1
75.	Coşku	Tr.	i.	1
76.	Çalış-	Tr.	f.	2
77.	Çalışan	Tr.	s.f.	1
78.	Çalışmak	Tr.	i.f.	1
79.	Çamur	Tr.	i.	1
80.	Çamurlu	Tr.	s.	1
81.	Çekilip git-	Tr.	f.	1
82.	Çevir-	Tr.	f.	1
83.	Çevre	Tr.	i.	1
84.	Çocuk	Tr.	i.	8
85.	Çoğu	Tr.	z.	1
86.	Çoğunlukla	Tr.	zf.	1
87.	Çok	Tr.	zf.	12
88.	Çöplük	F. – Tr.	i.	1
89.	Çukur	Tr.	s.	2
90.	Çünkü	F.	ed.	2
91.	Çürük	Tr.	s.	1
92.	Daha	Tr.	zf.	4
93.	Dal	Tr.	i.	1
94.	Davran-	Tr.	f.	1
95.	De-	Tr.	f.	1
96.	De/da	Tr.	ed.	16
97.	Değiş-	Tr.	f.	1
98.	Demeden	Tr.	z.f.	1
99.	Demek	Tr.	i.f.	1
100.	Demek ki	Tr. – F.	ed.	1
101.	Deneme	Tr.	i.f.	1
102.	Derin	Tr.	s.	1
103.	Derken	Tr.	z.f.	1
104.	Ders	Ar.	i.	3
105.	Dert	F.	i.	1
106.	Deyip	Tr.	z.f.	1
107.	Diğer	Tr.	s.	1
108.	Dik-	Tr.	f.	2
109.	Dikil-	Tr.	f.	2
110.	Dikilip dur-	Tr.	f.	1

111.	Dikilmek	Tr.	i.f.	1
112.	Dilinden kurtul-	Tr.	dey.	1
113.	Direk	Tr.	i.	12
114.	Diş	Tr.	i.	1
115.	Diye	Tr.	zf.	2
116.	Diyebil-	Tr.	f.	1
117.	Doğru	Tr.	ed.	1
118.	Doğrusu	Tr.	i.	1
119.	Dolu	Tr.	s.	1
120.	Donatım	Tr.	i.	1
121.	Dön-	Tr.	f.	1
122.	Dur-	Tr.	f.	2
123.	Durdurup	Tr.	z.f.	1
124.	Durum	Tr.	i.	4
125.	Duyunca	Tr.	z.f.	2
126.	Dünya	Ar.	i.	1
127.	Düş-	Tr.	f.	1
128.	Düşen	Tr.	s.f.	1
129.	Düşme	Tr.	i.f.	1
130.	Düşme-	Tr.	f.	1
131.	Düşün-	Tr.	f.	1
132.	Düşünce	Tr.	i.	1
133.	Düşünüp kal-	Tr.	dey.	1
134.	-e boğ-	Tr.	dey.	2
135.	-e kadar	Tr. – Ar.	ed.	3
136.	Elektrik	Fr.	i.	8
137.	Elinde ol-	Tr.	dey.	1
138.	Elinden hiçbir şey gelme-	Tr.	dey.	1
139.	En	Tr.	zf.	4
140.	Eriş-	Tr.	f.	1
141.	Ev	Tr.	i.	4
142.	Fırsat	Ar.	i.	1
143.	Gaz	Fr.	i.	3
144.	Gece	Tr.	i.	5
145.	Gece gündüz	Tr.	zf.	1
146.	Gece yarısı	Tr.	s.ö.	1
147.	Geç-	Tr.	f.	1
148.	Gel-	Tr.	f.	2
149.	Gelme	Tr.	i.f.	1
150.	Geniş	Tr.	s.	1
151.	Gereç	Tr.	i.	1
152.	Gerek-	Tr.	f.	2
153.	Gerekli	Tr.	s.	1
154.	Getir-	Tr.	f.	1
155.	Getire getire	Tr.	ik.	1
156.	Gibi	Tr.	ed.	12
157.	Git-	Tr.	f.	2
158.	Gökyüzü	Tr.	i.	1

159.	Gömül-	Tr.	dey.	1
160.	Gönlüne su serpil-	Tr.	dey.	1
161.	Gör-	Tr.	f.	2
162.	Gören	Tr.	s.f.	2
163.	Görev	Tr.	i.	1
164.	Görünce	Tr.	z.f.	1
165.	Göz	Tr.	i.	1
166.	Gülümse-	Tr.	f.	1
167.	Gün	Tr.	i.	5
168.	Güneş	Tr.	i.	2
169.	Güzel	Tr.	s.	4
170.	Güzelim	Tr.	s.	1
171.	Hal	Ar.	i.	1
172.	Harca-	Ar. – Tr.	f.	1
173.	Hat	Ar.	i.	1
174.	Hayal	Ar.	i.	1
175.	Hazırlanmış	Ar. – Tr.	s.f.	1
176.	Hele	F.	ed.	1
177.	Hep	Tr.	s.	2
178.	Hepsi	Tr.	z.	1
179.	Her sefer	F. - Ar.	zf.	1
180.	Her zaman	F. – Ar.	zf.	1
181.	Herkes	F.	z.	1
182.	Hiç	F.	s.	1
183.	Hiçbir	F. – Tr.	s.	1
184.	Hisset-	Ar. – Tr.	f.	1
185.	Isın-	Tr.	f.	1
186.	Işık	Tr.	i.	13
187.	Işıl ışıl	Tr.	ik.	4
188.	İç	Tr.	i.	5
189.	İçin	Tr.	ed.	7
190.	İçinde kal-	Tr.	dey.	1
191.	İçtenlikle	Tr.	zf.	1
192.	İlk	Tr.	s.	2
193.	İlkin	Tr.	zf.	1
194.	İnsan	Ar.	i.	4
195.	İple çek-	Tr.	dey.	1
196.	İ-se	Tr.	f.	1
197.	İste-	Tr.	f.	2
198.	İş	Tr.	i.	5
199.	İşlem	Tr.	i.	1
200.	Kadar	Ar.	ed.	1
201.	Kahrol-	Ar. – Tr.	f.	1
202.	Kalmadan	Tr.	z.f.	1
203.	Kamyon	Fr.	i.	2
204.	Kapıl-	Tr.	f.	1
205.	Kapla-	Tr.	f.	1
206.	Kar	Tr.	i.	2

207.	Karanlık	Tr.	i.	8
208.	Karar-	Tr.	f.	1
209.	Karşılık alama-	Tr.	f.	1
210.	Kayan	Tr.	s.f.	1
211.	Kayma-	Tr.	f.	1
212.	Kazık	Tr.	i.	3
213.	Kendi	Tr.	z.	2
214.	Kımıldayabil-	Tr.	f.	1
215.	Kır-	Tr.	f.	1
216.	Kırılan	Tr.	s.f.	1
217.	Kız-	Tr.	f.	3
218.	Ki	F.	ed.	1
219.	Kimse	Tr.	z.	3
220.	Kiracı	Ar. – Tr.	s.	1
221.	Koca	Tr.	s.	1
222.	Kocaman	Tr.	s.	6
223.	Konuşma	Tr.	i.f.	2
224.	Konuşmak	Tr.	i.f.	1
225.	Korkunç	Tr.	s.	1
226.	Koy-	Tr.	f.	1
227.	Kurtul-	Tr.	f.	2
228.	Küçük	Tr.	s.	2
229.	Lamba	Yun.	i.	7
230.	Mahalle	Ar.	i.	1
231.	Mavi	Ar.	s.	1
232.	Merak et-	Ar. – Tr.	f.	1
233.	Mırıldan-	Tr.	f.	1
234.	Mi	Tr.	ed.	2
235.	Mutlu	Tr.	s.	1
236.	Mutluluk	Tr.	i.	1
237.	Nasıl	Tr. – Ar.	ed.	3
238.	Ne	Tr.	s. – zf.	4
239.	Ne kadar	Tr. – Ar.	s.	2
240.	Ne..ne	Tr.	ed.	1
241.	Neden	Tr.	ed.	2
242.	Nereye	Tr.	zf.	1
243.	O	Tr.	z.	10
244.	O anda	Tr. – Ar.	zf.	1
245.	O zaman	Tr. – Ar.	zf.	2
246.	Ocak	Tr.	i.	1
247.	Oda	Tr.	i.	3
248.	Ol-	Tr.	f.	14
249.	Olama-	Tr.	f.	1
250.	Olan	Tr.	s.f.	2
251.	Olduğu yerde donup kal-	Tr.	dey.	1
252.	Oldukça	Tr.	zf.	1
253.	Olmak	Tr.	i.f.	3
254.	Oluş	Tr.	i.f.	2

255.	Ora	Tr.	zf.	1
256.	Ortalık	Tr.	i.	2
257.	Oyna-	Tr.	f.	1
258.	Oysa	Tr.	ed.	4
259.	Öbür	Tr.	s.	1
260.	Öğren-	Tr.	f.	1
261.	Öğrenince	Tr.	zf.	1
262.	Öl-	Tr.	f.	1
263.	Ölen	Tr.	s.f.	1
264.	Ön	Tr.	i.	1
265.	Önceden	Tr.	zf.	1
266.	Öteki	Tr. – F.	s.	1
267.	Öyle	Tr.	zf.	2
268.	Parla-	Tr.	f.	1
269.	Pek	Tr.	zf.	1
270.	Pırıl pırıl	Tr.	ik.	1
271.	Rastlantı	F. – Tr.	i.	1
272.	Rüzgar	F.	i.	1
273.	Saç-	Tr.	f.	1
274.	Sallanan	Tr.	s.f.	1
275.	Sen	Tr.	z.	1
276.	Serinlik	Tr.	i.	1
277.	Ses	Tr.	i.	1
278.	Sev-	Tr.	f.	2
279.	Sevgi	Tr.	i.	2
280.	Sevil-	Tr.	f.	1
281.	Sevilme-	Tr.	f.	1
282.	Sevin-	Tr.	f.	2
283.	Sevinç	Tr.	i.	1
284.	Sevinçli	Tr.	s.	1
285.	Sevinen	Tr.	s.f.	1
286.	Sıcak	Tr.	s.	1
287.	Sıkıl-	Tr.	f.	1
288.	Sıkıldıkça	Tr.	z.f.	1
289.	Sımsıcak	Tr.	s.	1
290.	Sıra	Tr.	i.	1
291.	Sinirlen-	Tr.	f.	1
292.	Sipsivri	Tr.	s.	1
293.	Soğu-	Tr.	f.	1
294.	Sokak	Tr.	i.	8
295.	Sokak sokak	Tr.	ik.	1
296.	Sonra	Tr.	zf.	1
297.	Sorup soruşturma	Tr.	i.f.	1
298.	Söndür-	Tr.	f.	1
299.	Sönük	Tr.	s.	1
300.	Söylememe	Tr.	i.f.	1
301.	Söylen-	Tr.	f.	1
302.	Suçlu	Tr.	s.	1

303.	Sus-	Tr.	f.	1
304.	Süsleyen	Tr.	s.f.	1
305.	Şenlen-	Ar. – Tr.	f.	1
306.	Şey	Ar.	i.	5
307.	Şimdi	Tr.	zf.	1
308.	Şöyle	Tr.	zf.	1
309.	Şu	Tr.	s.	1
310.	Tak-	Tr.	f.	2
311.	Takıl-	Tr.	f.	1
312.	Takılacak	Tr.	s.f.	1
313.	Takma-	Tr.	f.	1
314.	Taktır-	Tr.	f.	1
315.	Tamam	Ar.	s.	1
316.	Taş	Tr.	i.	1
317.	Taşı-	Tr.	f.	1
318.	Tek başına	Tr.	zf.	1
319.	Tek kelimeyle	Tr. – Ar.	zf.	1
320.	Tekrar	Ar.	i.	1
321.	Telefon et-	Fr.	f.	1
322.	Tepe	Tr.	i.	4
323.	Toprak	Tr.	i.	1
324.	Tozlu	Tr.	s.	1
325.	Tüm	Tr.	s.	2
326.	Unut-	Tr.	f.	1
327.	Unutma-	Tr.	f.	1
328.	Uykusuz	Tr.	s.	1
329.	Uzak	Tr.	s.	2
330.	Uzan-	Tr.	f.	1
331.	Uzayıp giden	Tr.	s.f.	1
332.	Üstelik	Tr.	zf.	1
333.	Üzeri	Tr.	zf.	1
334.	Üzül-	Tr.	f.	2
335.	Üzüntü	Tr.	i.	2
336.	Var	Tr.	s.	2
337.	Ve	Ar.	ed.	1
338.	Ver-	Tr.	f.	1
339.	Verince	Tr.	z.f.	1
340.	Yağ-	Tr.	f.	1
341.	Yağmur	Tr.	i.	2
342.	Yak-	Tr.	f.	3
343.	Yakın	Tr.	s.	1
344.	Yakınmayan	Tr.	s.f.	1
345.	Yakma-	Tr.	f.	1
346.	Yalnız	Tr.	s.	1
347.	Yan-	Tr.	f.	4
348.	Yanan	Tr.	s.f.	1
349.	Yanınca	Tr.	z.f.	1
350.	Yanma	Tr.	i.f.	1

351.	Yap-	Tr.	f.	2
352.	Yapama-	Tr.	f.	1
353.	Yapan	Tr.	s.f.	1
354.	Yapıl-	Tr.	f.	1
355.	Yapıp	Tr.	z.f.	2
356.	Yapma	Tr.	i.f.	1
357.	Yaprak	Tr.	i.	1
358.	Yara-	Tr.	f.	2
359.	Yaralanma-	Tr.	f.	1
360.	Yaramadan	Tr.	z.f.	1
361.	Yaramaz	Tr.	s.f.	2
362.	Yararlı	Tr.	s.	6
363.	Yardım edeme-	Tr.	f.	1
364.	Yardımcı	Tr.	s.	2
365.	Yavaş yavaş	Tr.	ik.	1
366.	Yaz	Tr.	i.	1
367.	Yeniden	Tr.	zf.	1
368.	Yer	Tr.	i.	9
369.	Yeri	Tr.	i.	1
370.	Yerine	Tr.	zf.	1
371.	Yerleştirtince	Tr.	z.f.	1
372.	Yeryüzü	Tr.	i.	1
373.	Yığın	Tr.	i.	1
374.	Yıldız	Tr.	i.	3
375.	Yine	Tr.	zf.	4
376.	Yok	Tr.	s.	4
377.	Yoksa	Tr.	ed.	1
378.	Yoksul	Tr.	s.	2
379.	Yorgun	Tr.	s.	1
380.	Yuvarlanan	Tr.	s.f.	1
381.	Yürek	Tr.	i.	2

Tablo 1.15.2. I. Kitap 14. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük, deyim, atasözü	Yeri	Sorma biçimi
1	Öğrenciye bırakılmış	(1. Etkinlik) Duygu ve düşünce belirten sözcükler için 5'er boş kutucuk	Metinden duygu ve düşünce belirten sözcüklerin bulunup kısa bir metin oluşturulması
2	Öğrenciye bırakılmış	(2. Etkinlik) 3 şekil içinde noktalı boşluklar	Deyimlerin anlamını sözlükten bulma

3	Öğrenciye bırakılmış	(3. Etkinlik) Örnek ve sıra noktalı boşluklar	Metinden olayın yönünü değiştiren sözcük ve sözcük gruplarını bulup örnekteki gibi yazma
4	Öğrenciye bırakılmış	(9. Etkinlik) Bulmaca	Sözcüklerin karşıt, sesteş ve anlamdaşını bulma ve birer cümlede kullanma

1.2.15. On Beşinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Tavşanla Kurbağalar	Fabl	La FONTAINE	120

*Bir tavşan düşünüyormuş deşğinde,
(Delikte ne yapsın düşünmesin de?)
Dalmış derinlere tavşan,
Daldıkça da dertlenmiş.
Bu hayvanın pek yüzü gülmez ki zaten
İçini kemiren korku yüzünden.
- Ne mutsuzluk, diyormuş kendi kendine;
Korkak yaratık olmak.
Yediğın yemek boğazından gitmez,
Hiçbir şeyin tam keyfini çıkaramazsın.
Her an yerinden hoplamak zorundasın.
Yaşamak mı denir bu benimkine?
Kör olası korku uykularımı bile
Gözlerim açık uyutturuyor bana.
Bir sivri akıllı çıkar:
- Siz de korkmayın öyleyse, der.
Laf mı bu?
Korkak, korkmaz olur mu?
Hem öyle geliyor ki bana,
Koskoca insanlar da düşüyor korkuya.
İşte böyle düşünürmüş bizim tavşan,
Kulaklar kırışte,
El ayak tetikte.
Bir yel, bir nefes, bir gölge, bir çıt,
Yürek hemen pıt pıt.
Uzatmayalım, derli tavşan,
Kader üstüne akıl yorarken
Bir hışırta duymuş yukarıda;
Kendini dar atmış dışarı.
Bir koşu geçtiği gibi çayırı,
Gölün kıyısını boylamış.
Bu sefer kurbağaların ödü patlamış,*

*Cup cup atlamışlar suya,
Her biri girmiş bir deliğe.
- Yaa, demiş tavşan;
Demek yalnız ben değilmişim korkan,
Benden korkanlar da varmış ha?
Bir tek değil hem de bir sürü kurbağa!
Ben neymişim meğer,
Ne korkular salmışım kim bilir,
Bugüne dek ortalığa.*

*Hiçbir korkağı yoktur ki dünyanın
Kendinden daha korkağını bulmasın.*

Tablo 1.16.1. I. Kitap 15. Metin Sözvarlığı Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Açık	Tr.	s.	1
2.	Akıl yor-	Ar. – Tr.	dey.	1
3.	An	Ar.	i.	1
4.	Atla-	Tr.	f.	1
5.	Ben	Tr.	z.	6
6.	Bile	Tr.	ed.	1
7.	Bir	Tr.	s.	10
8.	Bir sürü	Tr.	s.	1
9.	Biz	Tr.	z.	1
10.	Boğaz	Tr.	i.	1
11.	Boyla-	Tr.	f.	1
12.	Böyle	Tr.	zf.	1
13.	Bu	Tr.	s. – z.	3
14.	Bu sefer	Tr. – Ar.	zf.	1
15.	Bugün	Tr.	i.	1
16.	Bulma-	Tr.	f.	1
17.	Cup cup	Tr.	ik.	1
18.	Çayır	Tr.	i.	1
19.	Çık-	Tr.	f.	1
20.	Çıt	Tr.	i.	1
21.	Daha	Tr.	zf.	1
22.	Dal-	Tr.	f.	1
23.	Daldıkça	Tr.	z.f.	1
24.	Dar at-	Tr.	dey.	1
25.	De-	Tr.	f.	3
26.	De/da	Tr.	ed.	6
27.	Değil	Tr.	i.	2
28.	Delik	Tr.	s.	3
29.	Demek	Tr.	i.f.	1
30.	Den-	Tr.	f.	1
31.	Derin	Tr.	s.	1

32.	Dertlen-	F. – Tr.	f.	1
33.	Dertli	F. – Tr.	s.	1
34.	Dışarı	Tr.	i.	1
35.	Dünya	Ar.	i.	1
36.	Düşün-	Tr.	f.	2
37.	Düşünme-	Tr.	f.	1
38.	-e dek	Tr.	ed.	1
39.	El ayak tetikte	Tr.	dey.	1
40.	Geç-	Tr.	f.	1
41.	Gel-	Tr.	f.	1
42.	Gibi	Tr.	ed.	1
43.	Gir-	Tr.	f.	1
44.	Gitme-	Tr.	f.	1
45.	Göl	Tr.	i.	1
46.	Gölge	Tr.	i.	1
47.	Göz	Tr.	i.	1
48.	Ha	Tr.	ün.	1
49.	Hayvan	Ar.	i.	1
50.	Hem	F.	ed.	2
51.	Hemen	F.	ed.	1
52.	Her	F.	s.	1
53.	Her biri	F. – Tr.	z.	1
54.	Hışırta	Tr.	i.	1
55.	Hiçbir	F. – Tr.	s.	2
56.	Hopla-	Tr.	f.	1
57.	İç	Tr.	i.	1
58.	İnsan	Ar.	i.	1
59.	İşte	Tr.	zf.	1
60.	Kader	Ar.	i.	1
61.	Kemir-	Tr.	f.	1
62.	Kendi	Tr.	z.	2
63.	Kendi kendine	Tr.	zf.	1
64.	Keyfini çıkarama-	Ar. – Tr.	dey.	1
65.	Kıyı	Tr.	i.	1
66.	Ki	F.	ed.	3
67.	Kim bil-	Tr.	dey.	1
68.	Korkak	Tr.	s.	3
69.	Korkan	Tr.	s.f.	2
70.	Korkma-	Tr.	f.	1
71.	Korku	Tr.	i.	2
72.	Korku sal-	Tr.	dey.	1
73.	Korkuya düş-	Tr.	dey.	1
74.	Koskoca	Tr.	s.	1
75.	Koşu	Tr.	i.	1
76.	Kör olası	Tr.	ün.	1
77.	Kulağı kırışte ol-	Tr.	dey.	1
78.	Kurbağa	Tr.	i.	2
79.	Laf	F.	i.	1

80.	Meğer	F.	ed.	1
81.	Mi	Tr.	ed.	2
82.	Mutsuzluk	Tr.	i.	1
83.	Ne	Tr.	s.- z.	4
84.	Nefes	Ar.	i.	1
85.	Ol-	Tr.	f.	1
86.	Olmak	Tr.	i.f.	1
87.	Ortalık	Tr.	i.	1
88.	Ödü patla-	Tr.	dey.	1
89.	Öyle	Tr.	zf.	1
90.	Öyleyse	Tr.	ed.	1
91.	Pek	Tr.	s.	1
92.	Pıt pıt	Tr.	ik.	1
93.	Sivri akıllı	Tr.	s.ö.	1
94.	Siz	Tr.	z.	1
95.	Su	Tr.	i.	1
96.	Şey	Ar.	i.	1
97.	Tam	Ar.	s.	1
98.	Tavşan	Tr.	i.	5
99.	Tek	Tr.	s.	1
100.	Uyku	Tr.	i.	1
101.	Uyuttur-	Tr.	f.	1
102.	Uzatma-	Tr.	f.	1
103.	Üstüne	Tr.	zf.	1
104.	Var	Tr.	s.	1
105.	Yaa	Tr.	ün.	1
106.	Yalnız	Tr.	s.	1
107.	Yap-	Tr.	f.	1
108.	Yaratılmış	Tr.	s.f.	1
109.	Yaşamak	Tr.	i.f.	1
110.	Ye-	Tr.	f.	1
111.	Yel	Tr.	i.	1
112.	Yemek	Tr.	i.	1
113.	Yer	Tr.	i.	1
114.	Yok	Tr.	s.	1
115.	Yukarıda	Tr.	zf.	1
116.	Yürek	Tr.	i.	1
117.	Yüzü gülme-	Tr.	dey.	1
118.	Yüzünden	Tr.	zf.	1
119.	Zaten	Ar.	zf.	1
120.	Zorunda	F. – Tr.	zf.	1

Tablo 1.16.2. I. Kitap 15. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük, deyim, atasözü	Yeri	Sorma biçimi
1	Öğrenciye bırakılmış	(1. Etkinlik) İçi boş satırlı kutucuklar	Tahminim / sözlük anlamı
2	Bir koşu	(2. Etkinlik) Beyitler içinde koyu yazılmış	Sözcüğün yerine başka sözcük yazma
3	Boyla-		
4	Cup cup		
5	Çıt		
6	Daldıkça		
7	Delik		
8	Derin		
9	Dertlen-		
10	Ortalık		
11	Pıt pıt		
12	Sal-		
13	Yel		
14	Yürek		
15	Öğrenciye bırakılmış		

1.2.16. On Altıncı Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Şehirler Ve Efsaneler	Gezi Yazısı	Mehmet Önder	506

Balikesir

Hal arasında, Balikesir adının “balı çok” demek olan “balı kesir”den geldiği söylenir. Gerçekten Balikesir, balının çokluğu ve güzelliği ile tanınır.

Balikesir ve çevresinin tarihi çok eskilere gider. Selçuklular bu bölgeyi fethettikleri zaman, buraya bir bey yerleştirmişler. Selçuklu Devleti sona ererken Kara İsa Bey, bağımsızlığını ilan ederek burada Karesi (Kara İsa) Beyliği’ni kurmuş.

Balikesir ve çevresi, eski Türk geleneklerinin yüzyıllar boyunca süregeldiği bölgelerimizden biri. Bu bölgeye yerleştirilen Oğuz boyları, kendi adlarına köyler kurmuş, kendi inançlarını, kendi gelenek göreneklerini bozmadan yaşatmışlardır. Oyunları, düğünleri, töreleri çok renkli, çok çeşitlidir. Tertemiz Türkçeleriyle türküler, destanlar, deyişler bu bölgede gürül gürül kaynar.

Balikesir’in yanık yüreği, sanki topraktan kaynar. Çevre, kaynak kaynak fişkırarak kaplıcalarla doludur. Pamukçu kaplıcası, Balyadağ ılıcası, Pelitli içmecesesi, Sarısu, Dermen, Güre, Gönen, İvrindi, Manyas ılıcaları... Say sayabildiğin kadar.

Kazdağı'nın güney yamacındaki Güre kaplıcasında Afrodit'in yıkandığı, şahane güzelliğini bu tarihte kaplıcadan aldığı söylenir. Gönen dağ ılıcasının az ötesindeki Gençlik Pınarı'ysa ayrı bir âlem. Yerden kaynayan bu suların insanı gençleştirdiği, gençlere güç kattığı söylenir. Efsaneye göre, Hızır Peygamber buralarda geçerken susamış, elindeki asayı birkaç defa vurunca göz göz sular kaynamış. Ondan sonra bu sular, yıllar yılı, hastalara şifa, dertlilere derman olmuş. Gönen bir kaplıca şehri, yüzlerce ve binlerce yıldır kaynayan kaplıcalarıyla sağlık ve mutluluk dağıtır. Balıkesir'in kuzey sınırı Marmara'ya uzanır. Marmara'nın güney kıyılarına gömülmüş Kapıdağ Yarımadası'nın eşiğinde, hilal gibi körfezi çeviren sayfiye şehri Erdek var. Erdek adının Frigler devrinde, bu şehri kuran Kral Artakos'tan geldiği söylenir. Uzun yıllar bu adla tanınan şehir, Orhan Gazi zamanında Süleyman Paşa eliyle Osmanlı ülkesine katılır. Adı da Arteke olur. Bu ad, sonradan Erdek şekline girer.

Tarihçilerin söylediklerine göre asıl Erdek şehri, Erdek'in az ötesinde Kzikos harabelerinin bulunduğu yerdedir. Kral Kzikos'un kurduğu bu şehirde, bir zamanlar "Hadrianus Tapınağı" varmış. Roma imparatoru Hadrianos'un yaptırdığı bu tapınak, yer sarsıntısıyla yıkılmış. Bugün, şehrin de tapınağın da yıkıntıları görünür. Erdekliiler bu yıkıntılara "Balkız Harabeleri" derler. Efsaneye göre Süleyman Peygamber, biricik gözdesi Belkıs Sultan için onun beğeneceği, eşsiz bir saray yaptırmaya karar verir. Bir yer seçmeleri için dünyanın dört köşesine adamlar salar. Saray için deniz kıyısında sulak, yeşillik bir yer arayan adamlar, geze dolaşa buraya gelir, burayı seçerler. Hz. Süleyman da Belkıs Sultan için süt beyazı Marmara mermerinden görülmemiş bir saray yaptırır. Halk, Belkıs adını, Balkız yaparak bu harabelere "Balkız Harabeleri" der.

Bir bakarsınız gök mavisi bir de bakarsınız zeytin yeşili deniz...

Denizin okşadığı kumsallarda kilometrelerce uzanan kadife gibi yumuşak, allı morlu plajlar...

Ege'de Edremit Körfezi'nin güney kıyısında, denize dönük bir yamaca yaslanan Ayvalık'a bir renk senfonisi içinde girersiniz.

Zeytin ormanları, çam koruları, yeşillik, deniz, güneş, derken doğa tüm güzellikleriyle Ayvalık olur, çıkar karşınıza...

Neden Ayvalık demişler bu şehre? Tarihçiler, eski adının "ayva yurdu" demek olan Kidonai olduğunu yazarlar. Söylentilere göre ayvanın ilk yurdu, Ayvalık yöresidir. Ayva, önce buradan Ege Bölgesi'ne, Anadolu'ya, Akdeniz memleketlerine yayılmış, sonra da öteki memleketlere... Bu yüzden şehre ayvalık anlamına gelen Kidonia denmiş, Anadolu'nun Türkleşmesinden sonra bu adın Türkçesi Ayvalık, şehrin adı olarak yerleşmiş. Gerçekten de bir zamanlara Ayvalık'ta dünyanın en güzel ayvaları yetişirmiş. Güzel kokulu, dişlek ekmek ayvaları, tavşanbaşı, çukur göbek gibi öteki ayva türleri, saraylara, konaklara buradan taşınır, buradan dağılmış ülkelere... Gel zaman, git zaman ayva bahçeleri yerini zeytinliklere bırakmış, Ayvalık'ın ünlü ayvaları unutulup gitmiş. Gitmiş ama bu kez Ayvalık, iri taneli zeytinleriyle ün yapmış. Zeytinle birlikte sabun sanayisi de Ayvalık'ta gelişmiş, Ayvalık ekonomisinin vazgeçilmez önemli iki kaynağı olmuş.

Ayvalık deyince Şeytan Sofrası'nı hatırlamadan, Ayvalık'a gelince Şeytan Sofrası'na uğramadan edemezsiniz. Şeytan Sofrası Ayvalık'ın az ötesinde, denize sofra kurmuş, doğa güzellikleriyle ziyafet çeken sofraya

benzer, üzeri düz bir tepedir. Bu tepeden çevreye kuş bakışı şöyle bir göz gezdirirseniz, duygulanır, şarkılar mırıldanırsınız. Neden Şeytan Sofrası demişler öyleyse? Efsaneler, masallar anlatırlar size. Şeytan, cennetten kovulunca yeryüzünde ikinci bir cennet aramış, gelmiş burayı yurt edinmiş, burada sofrasını kurmuş...

Ziyaretçiler, Şeytan Sofrası'ndaki bir kayanın üzerinde şeytanın ayak izlerinin görürler ve küçük küçük taşlar atarak ayak izlerini taşlarlar (bk. alttaki resim). Böylece, şeytanın ayaklarını kırdıklarına, işlerinin rast geleceğine ve dileklerinin kabul olacağına inanırlar. Taşlamalar, daha çok güneş batarken yapılır. Aslında güneş burada bir başka güzellikle batar. Çevrenizde bir renk cümbüşü içinde, alı al, moru mor, yeşili bir başka yeşil, mavisini öylesine... Doyum olmaz güneşin batışına Şeytan Sofrası'ndan...

Ayvalık'ın Sarımsaklı adı verilen ünlü plajları ise başlı başına bir âlem... Karşısında Alibey adacıkları... Öte yanda yemyeşil orman. Mavi denizle yeşil toprağın birleştiği kıyı kordonu baştan başa kilometrelerce uzayan kumsal be plaj... Zeytinli ve Aktepe'den başlayarak Badavut Mağarası'na kadar uzayan bu kumsallarda güzellik nefes alır, ışıl ışıl deniz ses verir, kucak açar insanlara...

Ayvalık'ın deniz ürünleri saymakla bitmez. Barbunya, çipura, izmarit, levrek, kefal, dil, pisi, lüfer, mercan, kırlangıç ve daha yüzlerce balık türü balıkçıların sepetlerini mücevher gibi süsler. Balıkçılık, Ayvalık'ta kutsal meslek sayılır. Ayvalık'ta nişan törenlerinde oğlanın nişanlısına gönderdiği ilk hediye, levrek, çipura ya da mercandır. Böylece evliliğin mutlu olacağına inanılır.

Ayvalık'ın bol ve lezzetli balıkları bir yana, ya zeytinlerine ne diyeceksiniz? İnsanoğlunun ilk tanıdığı ve yağından yararlandığı meyvelerden biri olan zeytin, Akdeniz memleketlerine özgü bir üründür. İlk vatanın Ege Bölgesi olduğu söylenir.

Zeytini şimdi her yerde bulursunuz ama Ayvalık zeytininin hâli başka... Tanesi, salamurası, yağı Ayvalık'a özgüdür...

İlk çağda Ayvalık'ta zeytin şenlikleri yapılır, başları zeytin dallarıyla süslü Ayvalık güzelleri şarkılar söyler, eğlenirlerdi. Bu yüzden zeytin dalı, barışın, huzurun, zaferin ve mutluluğun simgesi olmuştur.

Biz güzel Ayvalık'ın mutlu kapısını şöyle bir aralayalım dedik. Onu anlatabilmek kolay olmadı. Ayvalık dile gelmez, Ayvalık, Ayvalık'ta yaşanır. Ayvalık sevdalı bir gönül...

Balıkesir ve yöresi, adım başı bir efsaneyi dile getirir. Bandırma'ya ininiz. Manyas Gölü kıyısındaki Kuş Cenneti size neler hikâye etmez. Bigadiç karış karış tarihî kalıntılarla dolu, Burhaniye'de Ören, güzelliğin nefes aldığı yer. Dursunbey öylesine. Hele Edremit, Kral Krezus'un kardeşi Adremis'in zenginlik çağına kucak açmış, Altınoluk'tan su gibi altın akıttığı günleri hatırlar. Gönen anlatılmakla bitmez. Havran'daki tarihî Teb şehri, mitolojinin ana kaynaklarından biri. Bir zamanlar yüz bin kişinin yaşadığı, Truva yenilgisinin üzerine Aşil'in yakıp yıktığı bu şehrin kalıntıları bugün de ayakta. Savaştepe, Sındırgı, Susurluk... ciltlere sığmaz. Balıkesir, kültür turizminin anası, bel kemiğidir.

Dağlarından bal, yaylalarından yağ akan Balıkesir. Tarih ve doğa burada sarmaş dolaş.

Tablo 1.17.1. I. Kitap 16. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	(Kara İsa)	Tr. – Ar.	ö.i.	1
2.	Ad	Tr.	i.	11
3.	Adacık	Tr.	i.	1
4.	Adam	İb.	i.	2
5.	Adım başı	Tr.	zf.	1
6.	Adremis	Yun.	ö.i.	1
7.	Afrodit	Yun.	ö.i.	1
8.	Akan	Tr.	s.f.	1
9.	Akdeniz	Tr.	ö.i.	2
10.	Akıt-	Tr.	f.	1
11.	Aktepe	Tr.	ö.i.	1
12.	Al-	Tr.	f.	1
13.	Alem	Ar.	i.	1
14.	Alı al moru mor	Tr.	dey.	1
15.	Alibey	Ar. – Tr.	ö.i.	1
16.	Allı morlu	Tr.	s.	1
17.	Alt	Tr.	i.	1
18.	Altın	Tr.	i.	1
19.	Altınoluk	Tr.	ö.i.	1
20.	Ama	Ar.	ed.	2
21.	Ana	Tr.	i.	2
22.	Anadolu	E. Yun.	ö.i.	2
23.	Anlam	Tr.	i.	1
24.	Anlat-	Tr.	f.	1
25.	Anlatabilmek	Tr.	i.f.	1
26.	Anlatılmak	Tr.	i.f.	1
27.	Ara-	Tr.	f.	1
28.	Arala-	Tr.	f.	1
29.	Arayan	Tr.	s.f.	1
30.	Arteke	Yun.	ö.i.	1
31.	Asa	Ar.	i.	1
32.	Asıl	Ar.	s.	1
33.	Aslında	Ar. – Tr.	zf.	1
34.	Aşil	Yun.	ö.i.	1
35.	Atarak	Tr.	z.f.	1
36.	Ayak izi	Tr.	s.ö.	2
37.	Ayakta	Tr.	zf.	1
38.	Ayrı bir alem	Tr. – Ar.	s.	1
39.	Ayva	F.	i.	7
40.	Ayvalık	F. – Tr.	ö.i.	27
41.	Ayvalık	F. – Tr.	i.	1
42.	Az	Tr.	s.	3
43.	Badavut Mağarası	Gr.-Ar.-Tr.	ö.i.	1
44.	Bağımsızlık	Tr.	i.	1

45.	Bahçe	F.	i.	1
46.	Bak-	Tr.	f.	2
47.	Bal	Tr.	i.	4
48.	Balık	Tr.	i.	2
49.	Balıkçı	Tr.	s.	1
50.	Balıkçılık	Tr.	i.	1
51.	Balikesir	F.	ö.i.	9
52.	Balkız	Tr.	ö.i.	1
53.	Balkız Harabeleri	Tr. – Ar.	ö.i.	2
54.	Balyadağ	İt. – Tr.	ö.i.	1
55.	Bandırma	Yun.	ö.i.	1
56.	Barbunya	Yun.	i.	1
57.	Barış	Tr.	i.	1
58.	Baş	Tr.	i.	1
59.	Başka	Tr.	s.	3
60.	Başlayarak	Tr.	z.f.	1
61.	Başlı başına	Tr.	s.	1
62.	Baştan başa	Tr.	zf.	1
63.	Bat-	Tr.	f.	2
64.	Batış	Tr.	i.f.	1
65.	Beğen-	Tr.	f.	1
66.	Bel kemiği	Tr.	i.	1
67.	Belkıs	Yun.	ö.i.	1
68.	Belkıs Sultan	Yun. - Ar.	ö.i.	2
69.	Benze-	Tr.	f.	1
70.	Bey	Tr.	s.	1
71.	Bırak-	Tr.	f.	1
72.	Bigadiç	Gr.	ö.i.	1
73.	Binlerce	Tr.	zf.	1
74.	Bir	Tr.	s.	22
75.	Bir yana	Tr.	zf.	1
76.	Bir zamanlar	Tr. – Ar.	zf.	3
77.	Biri	Tr.	z.	3
78.	Biricik	Tr.	s.	1
79.	Birkaç	Tr.	s.	1
80.	Birleş-	Tr.	f.	1
81.	Birlikte	Tr.	zf.	1
82.	Bitme-	Tr.	f.	2
83.	Biz	Tr.	z.	1
84.	Bk.	Tr.	kıs.	1
85.	Bol	Tr.	s.	1
86.	Boy	Tr.	i.	1
87.	Boyunca	Tr.	zf.	1
88.	Bozmadan	Tr.	z.f.	1
89.	Bölge	Tr.	i.	4
90.	Böylece	Tr.	zf.	2
91.	Bu	Tr.	s. – z.	19
92.	Bu yüzden	Tr.	ed.	2

93.	Bugün	Tr.	i.	2
94.	Bul-	Tr.	f.	1
95.	Bulun-	Tr.	f.	1
96.	Bura	Tr.	zf.	5
97.	Burada	Tr.	zf.	4
98.	Buradan	Tr.	zf.	3
99.	Burhaniye	Ar.	ö.i.	1
100.	Cennet	Aram.>Ar.	i.	2
101.	Cilt	Aram.>Ar.	i.	1
102.	Çağ	Moğ.	i.	1
103.	Çam	Tr.	i.	1
104.	Çeşitli	F. – Tr.	s.	1
105.	Çeviren	Tr.	s.f.	1
106.	Çevre	Tr.	i.	5
107.	Çipura	Yun.	i.	2
108.	Çok	Tr.	zf.	5
109.	Çokluk	Tr.	i.	1
110.	Çukur göbek	Tr.	i.	1
111.	Dağ	Tr.	i.	3
112.	Dağıl-	Tr.	f.	1
113.	Daha	Tr.	zf.	2
114.	Dal	Tr.	i.	1
115.	De-	Tr.	f.	16
116.	Defa	Ar.	zf.	1
117.	Demek	Tr.	i.f.	2
118.	Den-	Tr.	f.	1
119.	Deniz	Tr.	i.	9
120.	Derman	F.	ö.i.	1
121.	Derman	F.	i.	1
122.	Dertli	F. – Tr.	s.	1
123.	Destan	F.	i.	1
124.	Devir	Ar.	i.	1
125.	Deyince	Tr.	z.f.	1
126.	Deyiş	Tr.	i.f.	1
127.	Dil	Tr.	i.	1
128.	Dile gel-	Tr.	dey.	1
129.	Dile getir-	Tr.	dey.	1
130.	Dilek	Tr.	i.	1
131.	Dişlek	Tr.	i.	1
132.	Doğa	Tr.	i.	3
133.	Dolu	Tr.	s.	2
134.	Doyum	Tr.	i.	1
135.	Dönük	Tr.	s.	1
136.	Dursunbey	Tr.	ö.i.	1
137.	Duygulan-	Tr.	f.	1
138.	Düğün	Tr.	i.	1
139.	Dünya	Ar.	i.	1
140.	Dünyanın dört köşesi	Ar. – Tr.-	s.ö.	1

		F.		
141.	Düz	Tr.	s.	1
142.	-e göre	Tr.	ed.	4
143.	-e kadar	Tr. – Ar.	ed.	1
144.	Edeme-	Tr.	f.	1
145.	Edil-	Tr.	f.	1
146.	Edin-	Tr.	f.	1
147.	Edremit	Luw.	ö.i.	1
148.	Edremit Körfezi	Luw.-Yun. - Tr.	ö.i.	1
149.	Efsane	F.	i.	4
150.	Ege	Gr.	ö.i.	1
151.	Ege Bölgesi	Gr. – Tr.	ö.i.	2
152.	Eğlen-	Tr.	f.	1
153.	Ekmek ayvası	Tr. – F.	i.	1
154.	Ekonomi	Fr.	i.	1
155.	El	Tr.	i.	1
156.	Eliyle	Tr.	zf.	1
157.	En	Tr.	zf.	1
158.	Erdek	Tr.	ö.i.	5
159.	Erdekliler	Tr.	ö.i.	1
160.	Eski	Tr.	s.	3
161.	Eşik	Tr.	i.	1
162.	Eşsiz	Tr.	s.	1
163.	Evlilik	Tr.	i.	1
164.	Fethet-	Ar. – Tr.	f.	1
165.	Fıskıran	Tr.	s.f.	1
166.	Frigler	Gr.	ö.i.	1
167.	Geç-	Tr.	f.	1
168.	Gel-	Tr.	f.	4
169.	Gel zaman git zaman	Tr. – Ar.	s.ö.	1
170.	Gelen	Tr.	s.f.	1
171.	Gelenek	Tr.	i.	2
172.	Gelince	Tr.	z.f.	1
173.	Geliş-	Tr.	f.	1
174.	Genç	Tr.	s.	1
175.	Gençleştir-	Tr.	f.	1
176.	Gençlik Pınarı	Tr.	ö.i.	1
177.	Gerçekten	Tr.	zf.	2
178.	Geze dolaşa	Tr.	zf.	1
179.	Gibi	Tr.	ed.	5
180.	Gir-	Tr.	f.	2
181.	Git-	Tr.	f.	2
182.	Gök mavisi	Tr. – Ar.	s.	1
183.	Gömül-	Tr.	f.	1
184.	Gönder-	Tr.	f.	1
185.	Gönen	Tr.	ö.i.	4
186.	Gönül	Tr.	i.	1

187.	Gör-	Tr.	f.	1
188.	Görenek	Tr.	i.	1
189.	Görül-	Tr.	f.	1
190.	Görülmemiş	Tr.	s.f.	1
191.	Göz gezdir-	Tr.	dey.	1
192.	Göz göz	Tr.	ik.	1
193.	Gözde	Tr.	s.	1
194.	Güç	Tr.	i.	1
195.	Gün	Tr.	i.	1
196.	Güneş	Tr.	i.	4
197.	Güney	Tr.	s.	3
198.	Güre	Tr.	ö.i.	2
199.	Gürül gürül	Tr.	ik.	1
200.	Güzel	Tr.	s.	4
201.	Güzellik	Tr.	i.	7
202.	Hal	Ar.	i.	1
203.	Halk	Ar.	i.	1
204.	Halk arasında	Ar. – Tr.	zf.	1
205.	Handrianus Tapınağı	Gr. – Tr.	ö.i.	1
206.	Harabe	Ar.	i.	2
207.	Hasta	F.	s.	1
208.	Hatırla-	Ar. – Tr.	f.	1
209.	Hatırlamadan	Ar. – Tr.	z.f.	1
210.	Havran	İb.?	ö.i.	1
211.	Hediye	Ar.	i.	1
212.	Hele	F.	ed.	1
213.	Her	F.	s.	1
214.	Hızır Peygamber	Ar. – F.	ö.i.	1
215.	Hikaye et-	Ar. – Tr.	f.	1
216.	Hilal	Ar.	i.	1
217.	Huzur	Ar.	i.	1
218.	Hz. Süleyman	Ar. – İb.	ö.i.	1
219.	Ilıca	Tr.	i.	3
220.	İşıl ışıl	Tr.	ik.	1
221.	İçin	Tr.	ed.	4
222.	İçinde	Tr.	zf.	2
223.	İçmece	Tr.	i.	1
224.	İki	Tr.	s.	1
225.	İkinci	Tr..	s.	1
226.	İlan et-	Ar. – Tr.	f.	1
227.	İle	Tr.	ed.	1
228.	İlk	Tr.	s.	4
229.	İlk çağ	Tr.	i.	1
230.	İN-	Tr.	f.	1
231.	İnan-	Tr.	f.	1
232.	İnanç	Tr.	i.	1
233.	İnanıl-	Tr.	f.	1
234.	İnsan	Ar.	i.	2

235.	İnsanoğlu	Ar. –Tr.	i.	1
236.	İri	Tr.	s.	1
237.	İ-se	Tr.	f.	1
238.	İş	Tr.	i.	1
239.	İvrindi	Gr.	ö.i.	1
240.	İzmarit	Yun.	i.	1
241.	Kabul	Ar.	i.	1
242.	Kadar	Ar.	ed.	1
243.	Kadife	Ar.	i.	1
244.	Kalıntı	Tr.	i.	1
245.	Kanıt	Tr.	i.	1
246.	Kapı	Tr.	i.	1
247.	Kapıdağ Yarımadası	Tr.	ö.i.	1
248.	Kaplıca	Tr.	i.	5
249.	Kara İsa Bey	Tr. – Ar.	ö.i.	1
250.	Karar ver-	Ar. – Tr.	f.	1
251.	Kardeş	Tr.	i.	1
252.	Karesi Beyliği	Tr.	ö.i.	1
253.	Karış karış	Tr.	ik.	1
254.	Karşı	Tr.	i.	1
255.	Karşısına çık-	Tr.	f.	1
256.	Kat-	Tr.	f.	1
257.	Katıl-	Tr.	f.	1
258.	Kaya	Tr.	i.	1
259.	Kay-	Tr.	f.	3
260.	Kaynak	Tr.	i.	2
261.	Kaynak kaynak	Tr.	ik.	1
262.	Kaynayan	Tr.	s.f.	2
263.	Kazdağı	Tr.	ö.i.	1
264.	Kefal	Yun.	i.	1
265.	Kendi	Tr.	z.	2
266.	Kesir	Ar.	i.	1
267.	Kez	Tr.	zf.	1
268.	Kırlangıç	Tr.	i.	1
269.	Kıyı	Tr.	i.	5
270.	Kidonia	E.Yun.	ö.i.	2
271.	Kilometrelerce	Fr. – Tr.	zf.	2
272.	Kişi	Tr.	i.	1
273.	Kokulu	Tr.	s.	1
274.	Kolay	Tr.	s.	1
275.	Konak	Tr.	i.	1
276.	Kordon	İt.	i.	1
277.	Koru	Tr.	i.	1
278.	Kovulunca	Tr.	z.f.	1
279.	Körfez	Yun.	i.	1
280.	Köy	F.	i.	1
281.	Kral Artakos	Sırp. – Gr.	ö.i.	1
282.	Kral Krezus	Sırp. – Gr.	ö.i.	1

283.	Kral Kzikos	Sırp. – Gr.	ö.i.	1
284.	Kucak aç-	Tr.	dey.	2
285.	Kumsal	Tr.	i.	3
286.	Kur-	Tr.	f.	4
287.	Kuran	Tr.	s.f.	1
288.	Kurmuş	Tr.	s.f.	1
289.	Kuş bakışı	Tr.	s.ö.	1
290.	Kuş Cenneti	Tr. – Ar.	ö.i.	1
291.	Kutsal	Tr.	s.	1
292.	Kuzey	Tr.	i.	1
293.	Küçük küçük	Tr.	ik.	1
294.	Kültür	Fr.	i.	1
295.	Kzikos	Gr.	ö.i.	1
296.	Levrek	Yun.	i.	2
297.	Lezzetli	Ar. – Tr.	s.	1
298.	Lüfer	Yun.	i.	1
299.	Manyas	E. Yun.	ö.i.	1
300.	Manyas Gölü	Gr. - Tr.	ö.i.	1
301.	Marmara	Gr.	ö.i.	3
302.	Masal	Ar.	i.	1
303.	Mavi	Ar.	s.	2
304.	Memleket	Ar.	i.	3
305.	Mercan	Aram.>Ar.	i.	2
306.	Mermer	Gr.	i.	1
307.	Meslek	Ar.	i.	1
308.	Meyve	F.	i.	1
309.	Mırıldan-	Tr.	f.	1
310.	Mitoloji	E. Yun.>Fr.	i.	1
311.	Mutlu	Tr.	s.	2
312.	Mutluluk	Tr.	i.	2
313.	Mücevher	Ar.	i.	1
314.	Ne	Tr.	ed.	2
315.	Neden	Tr.	s.	2
316.	Nefes al-	Ar. – Tr.	f.	2
317.	Nişan	F.	i.	1
318.	Nişanlı	F. – Tr.	s.	1
319.	O	Tr.	z.	2
320.	Oğlan	Tr.	i.	1
321.	Oğuz	Tr.	ö.i.	1
322.	Okşa-	Tr.	f.	1
323.	Ol-	Tr.	f.	8
324.	Olan	Tr.	s.f.	3
325.	Olarak	Tr.	z.f.	1
326.	Olma-	Tr.	f.	2
327.	Ondan sonra	Tr.	zf.	1
328.	Orhan Gazi	Tr. – Ar.	ö.i.	1
329.	Orman	Tr.	i.	2
330.	Osmanlı	Ar. – Tr.	ö.i.	1

331.	Oyun	Tr.	i.	1
332.	Önce	Tr.	zf.	1
333.	Önemli	Tr.	s.	1
334.	Ören	F.	ö.i.	1
335.	Öte	Tr.	s.	4
336.	Öteki	Tr.	z.	2
337.	Öylesine	Tr.	zf.	2
338.	Öyleyse	Tr.	ed.	1
339.	Özgü	Tr.	i.	2
340.	Pamukçu	E.Yun.-Tr.	ö.i.	1
341.	Pelitli	Ar. – Tr.	ö.i.	1
342.	Pisi	Ün.	i.	1
343.	Plaj	E.Yun.	i.	3
344.	Rast gel-	F. – Tr.	f.	1
345.	Renk	F.	i.	1
346.	Renk cümbüşü	F. – Tr.	s.ö.	1
347.	Renkli	F. – Tr.	s.	1
348.	Resim	Ar.	i.	1
349.	Roma İmparatoru Handrionus	Lat.	ö.i.	1
350.	Sabun	Ar.	i.	1
351.	Sağlık	Tr.	i.	1
352.	Sal-	Tr.	f.	1
353.	Salamura	Ven.	i.	1
354.	Sanayi	Ar.	i.	1
355.	Sanki	Tr. – F.	ed.	1
356.	Saray	F.	i.	4
357.	Sarımsaklı	Tr.	ö.i.	1
358.	Sarısü	Tr.	ö.i.	1
359.	Sarmaş dolaş	Tr.	ik.	1
360.	Savaştepe	Tr.	ö.i.	1
361.	Say-	Tr.	f.	1
362.	Sayabil-	Tr.	f.	1
363.	Sayfiye	Ar.	i.	1
364.	Sayıll-	Tr.	f.	1
365.	Saymak	Tr.	i.f.	1
366.	Seç-	Tr.	f.	1
367.	Seçme	Tr.	i.f.	1
368.	Selçuklu Devleti	Ar. – Ar.	ö.i.	1
369.	Selçuklular	Tr.	ö.i.	1
370.	Senfoni	Fr.	i.	1
371.	Sepet	F.	i.	1
372.	Ses	Tr.	i.	1
373.	Sevdalı	Ar. – Tr.	s.	1
374.	Sığma-	Tr.	f.	1
375.	Sındırgı	Tr.	ö.i.	1
376.	Sınır	Yun.	i.	1
377.	Simge	Tr.	i.	1

378.	Siz	Tr.	z.	2
379.	Sofra	Ar.	i.	3
380.	Sona er-	Tr.	f.	1
381.	Sonra	Tr.	s. – zf.	2
382.	Sonradan	Tr.	zf.	1
383.	Söyle-	Tr.	f.	2
384.	Söylen-	Tr.	f.	5
385.	Söylenti	Tr.	i.	1
386.	Su	Tr.	i.	4
387.	Sulak	Tr.	s.	1
388.	Susa-	Tr.	f.	1
389.	Susurluk	Tr.	ö.i.	1
390.	Süleyman Paşa	İb. – Tr.	ö.i.	1
391.	Süleyman Peygamber	İb. – F.	ö.i.	1
392.	Süregel-	Tr.	f.	1
393.	Süsle-	Tr.	f.	1
394.	Süslü	Tr.	s.	1
395.	Süt beyazı	Tr.	s.	1
396.	Şahane	F.	s.	1
397.	Şarkı	Ar.	i.	2
398.	Şehir	F.	i.	12
399.	Şekil	Ar.	i.	1
400.	Şenlik	F. – Tr.	i.	1
401.	Şeytan	İb. > Ar.	ö.i.	2
402.	Şeytan Sofrası	Ar. – Tr.	ö.i.	6
403.	Şeytanın ayağını kır-	Ar. – Tr.	dey.	1
404.	Şifa	Ar.	i.	1
405.	Şimdi	Tr.	zf.	1
406.	Şöyle	Tr.	zf.	2
407.	Tane	F.	i.	1
408.	Taneli	F. – Tr.	s.	1
409.	Tanı-	Tr.	f.	1
410.	Tanın-	Tr.	f.	1
411.	Tanınan	Tr.	s.f.	1
412.	Tapmak	Tr.	i.	2
413.	Tarih	Ar.	i.	2
414.	Tarihçi	Ar. – Tr.	s.	2
415.	Tarihi	Ar.	s.	3
416.	Taş	Tr.	i.	1
417.	Taşın-	Tr.	f.	1
418.	Taşla-	Tr.	f.	1
419.	Taşlama	Tr.	i.f.	1
420.	Tavşanbaşı	Tr.	i.	1
421.	Teb	Aram.	ö.i.	1
422.	Tepe	Tr.	i.	2
423.	Tertemiz	Tr. – Ar.	s.	1
424.	Toprak	Tr.	i.	2
425.	Töre	Tr.	i.	1

426.	Tören	Tr.	i.	1
427.	Truva	E. Yun.	ö.i.	1
428.	Turizm	Fr.	i.	1
429.	Tüm	Tr.	s.	1
430.	Tür	Tr.	i.	2
431.	Türk	Tr.	ö.i.	1
432.	Türkçe	Tr.	ö.i.	2
433.	Türkleşme	Tr.	i.f.	1
434.	Türkü	Tr.	i.	1
435.	Uğramadan	Tr.	z.f.	1
436.	Unutulup git-	Tr.	f.	1
437.	Uzan-	Tr.	f.	1
438.	Uzanan	Tr.	s.f.	1
439.	Uzayan	Tr.	s.f.	2
440.	Uzun	Tr.	s.	1
441.	Ülke	Tr.	i.	2
442.	Ün yap-	Tr.	f.	1
443.	Ünlü	Tr.	s.	2
444.	Ürün	Tr.	i.	2
445.	Üzeri	Tr.	i.	1
446.	Üzerinde	Tr.	zf.	1
447.	Üzerine	Tr.	zf.	1
448.	Var	Tr.	s.	2
449.	Vatan	Ar.	i.	1
450.	Vazgeçilmez	Tr.	s.f.	1
451.	Ve	Ar.	ed.	16
452.	Ver-	Tr.	f.	1
453.	Verilen	Tr.	s.f.	1
454.	Vurunca	Tr.	z.f.	1
455.	Ya	Tr.	ed.	1
456.	Ya da	Tr.	ed.	1
457.	Yağ	Tr.	i.	3
458.	Yakıp yık-	Tr.	f.	1
459.	Yamaç	Tr.	i.	2
460.	Yanık	Tr.	s.	1
461.	Yaparak	Tr.	z.f.	1
462.	Yapıl-	Tr.	f.	2
463.	Yaptır-	Tr.	f.	2
464.	Yaptırma	Tr.	i.f.	1
465.	Yaralan-	Tr.	f.	1
466.	Yaslanan	Tr.	s.f.	1
467.	Yaşa-	Tr.	f.	1
468.	Yaşan-	Tr.	f.	1
469.	Yaşat-	Tr.	f.	1
470.	Yayıl-	Tr.	f.	1
471.	Yayla	Tr.	i.	1
472.	Yaz-	Tr.	f.	1
473.	Yemyeşil	Tr.	s.	1

474.	Yenilgi	Tr.	i.	1
475.	Yer	Tr.	i.	7
476.	Yer sarsıntısı	Tr.	i.	1
477.	Yerleş-	Tr.	f.	1
478.	Yerleştir-	Tr.	f.	1
479.	Yerleştirilen	Tr.	s.f.	1
480.	Yeryüzü	Tr.	i.	1
481.	Yeşil	Tr.	s.	3
482.	Yeşillik	Tr.	i.	2
483.	Yetiş-	Tr.	f.	1
484.	Yıkan-	Tr.	f.	1
485.	Yıkıl-	Tr.	f.	1
486.	Yıkıntı	Tr.	i.	2
487.	Yıl	Tr.	i.	2
488.	Yıllar yılı	Tr.	zf.	1
489.	Yön	Tr.	i.	1
490.	Yöre	Tr.	i.	2
491.	Yumuşak	Tr.	s.	1
492.	Yurt	Tr.	i.	3
493.	Yürek	Tr.	i.	1
494.	Yüz bin	Tr.	s.	1
495.	Yüzlerce	Tr.	zf.	2
496.	Yüzyıl	Tr.	s.	1
497.	Zafer	Ar.	i.	1
498.	Zaman	Ar.	i.	2
499.	Zenginlik	F. – Tr.	i.	1
500.	Zeytin	Aram.>Ar.	i.	9
501.	Zeytin dalı	Ar. – Tr.	s.ö.	1
502.	Zeytin yeşili	Ar. – Tr.	s.	1
503.	Zeytinli	Ar. – Tr.	ö.i.	1
504.	Zeytinlik	Ar. – Tr.	i.	1
505.	Ziyafet çeken	Ar. – Tr.	s.f.	1
506.	Ziyaretçi	Ar. – Tr.	s.	1

Tablo 1.17.2. I. Kitap 16. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük, deyim, atasözü	Yeri	Sorma biçimi
1	Çevre	(6. Tema) Temaya hazırlık çalışmaları	Kavramın çağrıştırdıklarının söylenmesi
2 3 4 5 6 7 8	Harabe Ilıca Kuş bakışı Mitoloji Mücevher Salamura Sayfiye	(2. Etkinlik) Kutucuklar içinde ipucu harfler ve altında anlamın yazılacağı boş satır	Bulunan sözcüklerin sözlüğe bakarak anlamını yazma

9	Simge		
10	2. Etkinlikteki sözcükler	(3. Etkinlik) Boş satırlar	Cümle kurma
11	Arkeoloji Doğal güzellik Efsane Müze	(4. Etkinlik) Soru cümlesi içinde tırnak imi içinde	Sözcüklerin çağrıştırdıkları
12	Öğrenciye bırakılmış	(6. Etkinlik) Boş satır	Metinde olayın yönünü değiştiren sözcük ve sözcük gruplarından 2 adet yazma
13	Al	(9. Etkinlik)	Sözcüklerin anlamı
14	Alanya	Bulmaca	soru olarak verilmiş
15	Arkeolog		
16	At		
17	Burç		
18	-çe		
19	Efsane		
20	Egemen		
21	Go		
22	Hak		
23	Höyük		
24	Ir		
25	İlahi		
26	İle		
27	Kahin		
28	Kale		
29	Kas		
30	Kek		
31	Konya		
32	Koy		
33	Kördüğüm		
34	Kuzeybatı		
35	Külah		
36	La		
37	Liman		
38	Mal		
39	Mil		
40	OKS		
41	PTT		
42	Re		
43	Sap		
44	Sim		
45	Sur		
46	Taç		
47	Taht		
48	Tapınak		
49	Tasa		
50	Ti		

51	Ula		
52	Ütü		

1.2.17. On Yedinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Sazlar, Kuşlar Size Emanet	Gezi Yazısı	Necati Güngör	562

Terminalden kalkan Yahyalı otobüslerine bininiz; çok değil, bir saat içinde Ovaçiftlik köyünde bulacaksınız kendinizi!

Ovaçiftlik köyü, Sultansazlığı'nın kıyısındaki on üç köyden biri. "Peki ya, Sultansazlığı da neyin nesi?" diyenler haklıdır! Sultansazlığı pek bilinmez; haritada arasanız yerini bile bulamazsınız! Oralı birine denk gelmedikçe yerini, yolunu tarif edebilecek bir kimseyi bulmakta güçlük çekersiniz.

Oysa Sultansazlığı, dünyanın sayılı kuş yurtlarından biri; tıpkı Manyas Kuş Cenneti gibi... Binlerce yıl öncesinden, sözgelimi ta Hititlerden beri insanoğlunun ayak bastığı bir yer olarak bilinir. Dahası, göçer-göçmez kuş milletinin konakladığı, yurt edindiği, beslendiği, çoğaldığı bir coğrafya parçası Sultansazlığı. Araştırmalara göre, iki yüz elli bir çeşit kuşa rastlanmıştır. Avrupa çapında yapılan bir araştırmaya göreyse, yeryüzündeki soyu tükenmekte olan yetmiş iki kuş türünün yirmisi Sultansazlığı'nda kuluçkaya yatmaktadır. Yine aynı araştırmayla saptanmış ki turna, balıkçıl, flamingo ve kaşıkçı kuşlarının bir arada kuluçkaya yattıkları Avrupa'nın tek alanı burası!

Geniş tabanlı sandalımız yağ gibi kayıp geçiyor sazların arasından. Saz yaprakları yüzümüz okşuyor. Kürek yerine kullanılan sopadan sular damlıyor şapırtıyla. Kuş sesleri, sonsuz sessizlik üzerine düşen yağmur damlaları gibi. Kamışlıkların arasında, öteki güneşin hükmü geçmiyor. Koridorlardan esen bir tatlı serinlik sarıyor bedeninizi. Erciyes'in tepesinden kopup Sultansazlığı'na yayılan belli belirsiz bir rüzgârla sallanıyor sazlar. Gölün durgun suları ayna gibi pırıl pırıl. Gökyüzünün mavisi, sazların hayali, Erciyes'in görkemli sureti bu aynanın içinde hep.

"Sen" diyor rehberimiz. "buradaki manzarayı sabahleyin görmelisin. Güneş, Erciyes Dağı'nın böğründen doğru doğar. Sabahın altısında bu dediğim, beşinde... Kuşlar yaylıma çıkar. Flamingolar, ibisler, gri ve beyaz balıkçılar, pelikanlar, ördek türleri, turnalar... Sazlıklarda, adacıklarda, kıyılarda yemlenirler. Böcek yerler, yosun yerler, balık, kurbağa, yılan, ne bulurlarsa artık... On yedi bin hektarlık sazlık alan, rengârenk kuşlarla örtülü bir yatağı andırır. Kimi çift gezer, kimileri sürüler hâlinde. Flamingo milleti böyledir sözgelimi, sürülerle dolaşırlar... Öyle bir saatte, beş saatte gezmekle bitmez buraları. Meraklısı, günlerce dolaşabilir burada. Bu sularda. Uygun bir yere çadırını kurup gözlem yapabilir, resim çekebilir."

Bu çok önemli, ama az bilinen kuş yurdunu tanıtmak amacıyla Ovaçiftlik köyüne vardığımızda güneş, gökyüzünde asılı bir ateş topu gibi, olanca kavuruculuğuyla hüküm sürüyordu!

Tabanı düz, alelade bir sandalla açılıyorz sazlıklara. Şimdilerde suyun bol zamanı; yine de bir, bir buçuk metreyi geçmiyor derinlik... Diplerdeki yosunun yeşili sulara vurmuş, gölün yüzü boz bulanık bir renk almış.

Rehberimiz, elindeki kalın ve uzun sopayla kamışların dibine vura vura sandalımıza hareket sağlıyor. Arada bir cırlak bir kuş sesi geliyor derinlerden ya da başımızın üstünden pırr diye uçup giden bir karabatağın kanat seslerini duyuyoruz. Rehberimiz hiç durmadan adeta kurulu bir makine gibi elindeki sopayı sulara daldırıp çıkarıyor. Suyun yüzünde aslanağzını andıran sarı yosun çiçekleri, nilüferler bir nakış gibi duruyor. Birde bakıyorsunuz bir su yılanı, göz açıp kapayıncaya kadar ağıp gidiyor. Uzaklarda bir çift arı şahini havalanıp göz alıcı renkleriyle kanat vuruyor. Elmabaş bir ördek uzaktan uzağa süzülüp gidiyor... Bir bir anlatıyor kuşları rehberimiz: Bu geçen kız kuşu, şu öten kamış bülbülü, öbürü kalemayak, beyaz sumru, ibis, cüce balaban, iri kırlangıç, yaban kazı...

Saymakla bitmiyor kuşlar. Arada bir bulut kümesini andıran yüzlerce küçük kuş toplaşıp dağılıyor, sonra bir çizgi gibi kaplıyor gökyüzünün mavisini.

Sultansazlığı'nın önemini bir orman mühendisi görmüş. Yetkili kuruluşları bu konuda uyarmış. Burasının, su kuşlarının korunma ve üreme alanları olduğu gerçeği benimsenmiş... Ne var ki Manyas'ta rastlanılan düzeyde bir koruma ve bakımın olduğunu söylemek olanaksız. Zaman zaman avcıların görüldüğü, tüfek seslerinin işitildiği yöre halkınca ileri sürülüyor. Bütün bunlardan daha elim ve daha vahim olanıysa şu: Çevredeki toprakların sulanabilmesi için gölün suları dışarıya pompalanıyor! Sazlıklardaki suyun düzeyi düşüyor. Bu durum, Sultansazlığı'nın varlığına kastetmek anlamına geliyor! Kısaca özetlersek: Yay Gölü, Kepir Sazlığı ve Sultansazlığı adlı üç gölden oluşan; tatlı sularla tuzlu suların bir arada bulunduğu, toplam iki yüz elli bir çeşit kuşun barındığı bu el değmemiş, gün görmemiş, bakir ve gizemli doğa parçası Allah'a emanet!

Develi, Yeşilhisar ve Yahyalı ilçelerinin arasında kalan sazlık, tüm canlılara yaşam hakkı tanıyan buralı köylülerin çabası, sevgisi, tutkusu ile yaşamını sürdürüyor.

İşte o tutkuyu, o sevgiyi taşıyanlardan biri de rehberimizdi. Sultansazlığı'nın dört mevsimini, gecesini gündüzünü, rüzgârını, güneşini, ancak ondan öğrenebiliyordunuz.

Rehberimiz: "On ikinci ayın sonunda kar düşer Kayseri Ovası'na." diye anlatıyordu. "İki ay kara kış olur. Bazen gölün suları donar. Havalarda eksi yirmi dereceye kadar düşer. O buz tutmuş suyun üstünde yürür, kamış kesmeye geliriz buralara. Lakin don olunca kuşların kısmeti kesilir, aç kalırlar, bırakıp giderler buraları. Sazların yeşili de uçup gider, sarı bir renge boyanır her yan. Yok eğer, o denli şiddetli geçmezse kış; kuş çeşidi artar sazlıkta. Yirmi, yirmi beş çeşit ördek sayabilirsiniz. O kadar artar. Şubatın on beşi dedi mi, iki yüz elli bir türün tümünü görmek mümkündür. Mayıs kadar eğleşirler burada. Mayıs ayı gelip de sıcaklık ovanın yüzünü okşamaya başladığında, bir bölük kuşa yok

görünür. Daha serin yerlere doğru kanat vururlar. Geride kalanlar kuluçkaya yatarlar ki binlerce on binlerce çoğalmacasına!

Kışın sarıya dönen kamışların yeniden yeşermesi de mart ayında başlar. Yarım metre, bir metre derken, haziran ayı kavuştuğunda dört metreyi bulur boyları. Kuşlar, boylan kamışların arasında, gözden irak noktalarda kuluçkaya yatar. İnsan elinin, avcı ayağının değmediği yerleri seçerler. Sazların ardında, seslerini duyar da kendilerini göremezsiniz. Öylesine gizlenirler. Kuluçka bölgesine yaklaşan birini, bir tehlike gördüklerinde tedirgin olurlar. Çığlık çığlığa birbirlerini uyarırlar. Yerlerinde duramaz olur, yuvanın çevre yanında bir uçar bir konarlar...”

Ne zamana kadar sürer bu dönem?

“Ağustos ayının başına kadar... Yavrular yumurtalardan çıkmış olurlar bu ayda. Binlerce kuş, şenlikli bir cennete çevirirler burasını. Say ki yeryüzü cenneti işte! Ağustos boyunca tüm yavrular kanat alıştırmaları yaparlar. Anaç kuşlar, yavru kuşlara uçmayı öğretir. Eylül geldiğinde öylesine bir kalabalık olur ki dakika başına uçak kalkıyor bellersiniz! Gümbürtülü kanat sesleri patlar göğün yüzünde. Yanı başınızdan, başınızın üstünden bulut bulut, oğul oğul geçerler. Her bir ördek yirmi, yirmi beş civciv çıkarır, bunun da en az on beşi yaşar. Ona göre hesabını yapın...

Güz soğukları düşende kuşların bir bölümü yavrularını da yanlarına alıp göçer olur... Sıcak yerlere doğru bölük bölük uçar giderler. Kışı burada geçirmeyi göze alamazlar...”

Güneşin batmaya yakın demlerinde sessizlik ve serinlik çoğalıyordu. Biraz önceki tedirgin kuş çığlıkları bıçakla kesilir gibi yok olmuştu. Kaledağı'nın üstündeki bulutlar bakır kızıldan ateş kırmızısına, son ışık kırıntılarının altın sarısından leylak moruna doğru açılıp koyulaşan renklere bürünüyordu. Kamış bülbülleri, batan güne karşı tatlı bir sesle şarkılarını söylüyordu. Arada bir su fareleri, kurbağalar da katılıyordu bu şarkılara. Göl suları diplerdeki yosunun yeşiline boyanıp sırlanmıştı sanki. Uçsuz bucaksız Sultansazlığı, usul usul akşamın karanlığına, gecenin gizemine bürünüyordu. Evet, Sultansazlığı anlatılmakla bitmiyordu ama, ilgisizlik ve bilinçsizlik, bir gün gelip bu doğal varlığı bitirmeye yetebilirdi!

Tablo 1.18.1. I. Kitap 17. Metin Sözvarlığı Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Aç kal-	Tr.	f.	1
2.	Açıl-	Tr.	f.	1
3.	Açılıp	Tr.	z.f.	1
4.	Adacık	Tr.	i.	1
5.	Adeta	Ar.	zf.	1
6.	Adlı	Tr.	s.	1
7.	Ağıp	Tr.	z.f.	1
8.	Ağustos	Lat.	i.	2
9.	Akşam	Sogd.	i.	1
10.	Al-	Tr.	f.	1

11.	Alan	Tr.	s.f.	3
12.	Alelade	Ar.	s.	1
13.	Alıp	Tr.	z.f.	1
14.	Alıştırma	Tr.	i.f.	1
15.	Allah'a emanet	Ar.	zf.	1
16.	Altı	Ar.	s.	1
17.	Altın sarısı	Tr.	s.	1
18.	Ama	Ar.	ed.	2
19.	Amaç	Tr.	i.	1
20.	Anaç	Tr.	s.	1
21.	Ancak	Tr.	ed.	1
22.	Andır-	Tr.	f.	1
23.	Andıran	Tr.	s.f.	2
24.	Anlamına gel-	Tr.	f.	1
25.	Anlat-	Tr.	f.	2
26.	Anlatılmak	Tr.	i.f.	1
27.	Ara	Tr.	i.	4
28.	Ara-	Tr.	f.	1
29.	Arada bir	Tr.	zf.	3
30.	Araştırma	Tr.	i.f.	3
31.	Arı şahini	Tr. – F.	i.	1
32.	Art-	Tr.	f.	3
33.	Artık	Tr.	ed.	1
34.	Asılı	Tr.	s.	1
35.	Aslanağzı	Tr.	i.	1
36.	Ateş	F.	i.	1
37.	Ateş kırmızısı	F. – Tr.	s.	1
38.	Avcı	Tr.	s.	2
39.	Avrupa	Lat.	ö.i.	2
40.	Ay	Tr.	i.	7
41.	Ayak	Tr.	i.	1
42.	Ayak bas-	Tr.	dey.	1
43.	Ayna	Ar.	i.	2
44.	Aynı	Ar.	s.	1
45.	Az	Tr.	s.	2
46.	Bak-	Tr.	f.	1
47.	Bakım	Tr.	i.	1
48.	Bakır kızılı	Tr.	s.	1
49.	Bakir	Tr.	s.	1
50.	Balık	Tr.	i.	1
51.	Balıkçıl	Tr.	i.	2
52.	Barın-	Tr.	f.	1
53.	Baş	Tr.	i.	3
54.	Başla-	Tr.	f.	2
55.	Batan	Tr.	s.f.	1
56.	Batma	Tr.	i.f.	1
57.	Bazen	Ar.	zf.	1
58.	Beden	Ar.	i.	1

59.	Belle-	Tr.	f.	1
60.	Belli belirsiz	Tr.	s.	1
61.	Benimsen-	Tr.	f.	1
62.	Beslen-	Tr.	f.	1
63.	Beş	Tr.	s.	2
64.	Beyaz	Ar.	s.	1
65.	Beyaz sumru	Ar. – Tr.	i.	1
66.	Bıçak	Tr.	i.	1
67.	Bırakıp git-	Tr.	f.	1
68.	Bile	Tr.		1
69.	Bilin-	Tr.	f.	1
70.	Bilinçsizlik	Tr.	i.	1
71.	Bilinen	Tr.	s.f.	1
72.	Bilinme-	Tr.	f.	1
73.	Bin-	Tr.	f.	1
74.	Binlerce	Tr.	s.	3
75.	Bir	Tr.	s.	35
76.	Bir arada	Tr.	zf.	2
77.	Bir bir	Tr.	ik.	1
78.	Bir buçuk	Tr.	s.	1
79.	Bir çift	Tr. – F.	s.	1
80.	Biraz	Tr.	s.	1
81.	Birbiri	Tr.	z.	1
82.	Birer	Tr.	s.	1
83.	Biri	Tr.	z.	5
84.	Bitirme	Tr.	i.f.	1
85.	Bitme-	Tr.	f.	2
86.	Bol	Tr.	s.	1
87.	Boy	Tr.	i.	1
88.	Boyan-	Tr.	f.	1
89.	Boyanıp	Tr.	z.f.	1
90.	Boylan-	Tr.	f.	1
91.	Boyunca	Tr.	zf.	1
92.	Boz bulanık	Tr.	s.	1
93.	Böcek	Tr.	i.	1
94.	Böğür	Tr.	i.	1
95.	Bölge	Tr.	i.	1
96.	Bölük	Tr.	i.	1
97.	Bölük bölük	Tr.	ik.	1
98.	Bölüm	Tr.	i.	1
99.	Böyle	Tr.	zf.	1
100.	Bu	Tr.	z. – s.	15
101.	Bul-	Tr.	f.	2
102.	Bulama-	Tr.	f.	1
103.	Bulmak	Tr.	i.f.	1
104.	Bulun-	Tr.	f.	1
105.	Bulut	Tr.	i.	2
106.	Bulut bulut	Tr.	ik.	1

107.	Bura	Tr.	zf.	3
108.	Burada	Tr.	zf.	4
109.	Buralı	Tr.	s.	1
110.	Burası	Tr.	z.	2
111.	Buz tutmuş	Tr.	s.f.	1
112.	Bürün-	Tr.	f.	2
113.	Bütün	Tr.	s.	1
114.	Canlı	Tr. – F.	s.	1
115.	Cennet	Ar.	i.	1
116.	Cennete çevir-	Ar. – Tr.	dey.	1
117.	Cırlak	Tr.	i.	1
118.	Civciv çıkar-	Tr.	f.	1
119.	Coğrafya	e.Yun.>Ar.	i.	1
120.	Cüce balaban	F. – Tr.	i.	1
121.	Çaba	Tr.	i.	1
122.	Çadır	Tr.	i.	1
123.	Çap	Erm.	i.	1
124.	Çekebil-	Tr.	f.	1
125.	Çeşit	F.	i.	4
126.	Çevre	Tr.	i.	2
127.	Çıglık	Tr.	i.	1
128.	Çıglık çıglığa	Tr.	zf.	1
129.	Çık-	Tr.	f.	1
130.	Çıkar-	Tr.	f.	1
131.	Çıkmış	Tr.	s.f.	1
132.	Çiçek	Tr.	i.	1
133.	Çift	F.	s.	1
134.	Çizgi	Tr.	i.	1
135.	Çoğal-	Tr.	f.	2
136.	Çoğalmaca	Tr.	i.	1
137.	Çok	Tr.	zf.	2
138.	Dağıl-	Tr.	f.	1
139.	Daha	Tr.	zf.	3
140.	Dahası	Tr.	i.	1
141.	Dakka başı	Ar. – Tr.	zf.	1
142.	Daldırıp	Tr.	z.f.	1
143.	Damla	Tr.	i.	2
144.	De-	Tr.	f.	4
145.	De/da	Tr.	ed.	11
146.	Değil	Tr.	i.	1
147.	Değme-	Tr.	f.	1
148.	Dem	Ar.	i.	1
149.	-den beri	Tr.	ed.	1
150.	Denk	Tr.	s.	1
151.	Derece	Ar.	i.	1
152.	Derin	Tr.	s.	1
153.	Derinlik	Tr.	i.	1
154.	Develi	Tr.	ö.i.	1

155.	Dışarı	Tr.	i.	1
156.	Dip	Tr.	i.	3
157.	Diye	Tr.	zf.	2
158.	Diyen	Tr.	s.f.	1
159.	Doğ-	Tr.	f.	1
160.	Doğa	Tr.	i.	1
161.	Doğal	Tr.	s.	1
162.	Doğru	Tr.	ed.	1
163.	Dolaş-	Tr.	f.	1
164.	Dolaşabil-	Tr.	f.	1
165.	Don	Tr.	i.	1
166.	Don-	Tr.	f.	1
167.	Dönem	Tr.	i.	1
168.	Dönen	Tr.	s.f.	1
169.	Dört	Tr.	s.	2
170.	Dur-	Tr.	f.	1
171.	Durgun	Tr.	s.	1
172.	Durmadan	Tr.	z.f.	1
173.	Durum	Tr.	i.	1
174.	Duy-	Tr.	f.	2
175.	Dünya	Ar.	i.	1
176.	Düş-	Tr.	f.	3
177.	Düşen	Tr.	s.f.	1
178.	Düşende	Tr.	zf.	1
179.	Düz	Tr.	s.	1
180.	Düzey	Tr.	i.	2
181.	-e doğru	Tr.	ed.	4
182.	-e göre	Tr.	ed.	3
183.	-e kadar	Tr. – Ar.	ed.	4
184.	-e karşı	Tr.	ed.	1
185.	Edebilecek	Tr.	s.f.	1
186.	Edin-	Tr.	f.	1
187.	Eğer	F.	ed.	1
188.	Eğleş-	Tr.	f.	1
189.	Eksi	Tr.	s.	1
190.	El	Tr.	i.	3
191.	El değmemiş	Tr.	s.ö.	1
192.	Elim	Ar.	s.	1
193.	Elmabaş	Tr.	i.	1
194.	En	Tr.	zf.	1
195.	Erciyes	E. Yun.	ö.i.	2
196.	Erciyes Dağı	E. Yun. - Tr.	ö.i.	1
197.	Esen	Tr.	s.f.	1
198.	Evet	Pehlevice	i.	1
199.	Eylül	Sür.	i.	1
200.	Flamingo	Por. – İng.	i.	3
201.	Gece	Tr.	i.	2

202.	Geç-	Tr.	f.	2
203.	Geçen	Tr.	s.f.	1
204.	Geçirme	Tr.	i.f.	1
205.	Geçme-	Tr.	f.	3
206.	Gel-	Tr.	f.	3
207.	Gelip	Tr.	z.f.	2
208.	Gelmedikçe	Tr.	z.f.	1
209.	Geniş	Tr.	s.	1
210.	Gerçek	Tr.	i.	1
211.	Geri	Tr.	i.	1
212.	Gez-	Tr.	f.	1
213.	Gezmek	Tr.	i.f.	1
214.	Gibi	Tr.	ed.	9
215.	Git-	Tr.	f.	2
216.	Gizem	Tr.	i.	1
217.	Gizemli	Tr.	s.	1
218.	Gizlen-	Tr.	f.	1
219.	Göçer	Tr.	s.f.	2
220.	Göçmez	Tr.	s.f.	1
221.	Gök	Tr.	i.	1
222.	Gökyüzü	Tr.	i.	3
223.	Göl	Tr.	i.	6
224.	Gör-	Tr.	f.	3
225.	Göreme-	Tr.	f.	1
226.	Görkemli	Tr.	s.	1
227.	Görmek	Tr.	i.f.	1
228.	Görül-	Tr.	f.	1
229.	Göz	Tr.	i.	1
230.	Göz açıp kapayıncaya kadar	Tr. – Ar.	dey.	1
231.	Göz alıcı	Tr.	s.	1
232.	Göze alama-	Tr.	f.	1
233.	Gözlem	Tr.	i.	1
234.	Gri	Fr.	s.	1
235.	Güçlük çek-	Tr.	dey.	1
236.	Gümbürtülü	Tr.	s.	1
237.	Gün	Tr.	i.	2
238.	Gün görmemiş	Tr.	s.ö.	1
239.	Gündüz	Tr.	i.	1
240.	Güneş	Tr.	i.	5
241.	Günlerce	Tr.	zf.	1
242.	Güz	Tr.	i.	1
243.	Haklı	Ar. – Tr.	s.	1
244.	Hal	Ar.	i.	1
245.	Halk	Ar.	i.	1
246.	Hareket	Ar.	i.	1
247.	Harita	Ar.	i.	1
248.	Hava	Ar.	i.	1
249.	Havalamp	Ar. – Tr.	z.f.	1

250.	Hayal	Ar.	i.	1
251.	Haziran	Ar.	i.	1
252.	Hektarlık	Fr.	i.	1
253.	Hep	Tr.	s.	1
254.	Her	F.	s.	2
255.	Hesabını yap-	Ar. – Tr.	f.	1
256.	Hiç	F.	s.	1
257.	Hititler	Hit. – Tr.	ö.i.	1
258.	Hüküm	Ar.	i.	1
259.	Hüküm sür-	Ar. – Tr.	f.	1
260.	Irak	Tr.	i.	1
261.	Işık	Tr.	i.	1
262.	İbis	Lat. – Fr.	i.	2
263.	İçin	Tr.	ed.	1
264.	İçinde	Tr.	zf.	2
265.	İki	Tr.	s.	1
266.	İki yüz elli bir	Tr.	s.	3
267.	İlçe	Tr.	i.	1
268.	İle	Tr.	ed.	1
269.	İleri sürül-	Tr.	dey.	1
270.	İlgisizlik	Tr.	i.	1
271.	İnsan	Ar.	i.	1
272.	İnsanoğlu	Ar. – Tr.	i.	1
273.	İri kırlangıç	Tr.	i.	1
274.	İşitil-	Tr.	f.	1
275.	İşte	Tr.	zf.	2
276.	Kalabalık	Ar. – Tr.	i.	1
277.	Kalan	Tr.	s.f.	2
278.	Kaledağ	Ar. – Tr.	ö.i.	1
279.	Kalemayak	Sanskr.-Tr.	i.	1
280.	Kalın	Tr.	s.	1
281.	Kalk-	Tr.	f.	1
282.	Kalkan	Tr.	s.f.	1
283.	Kamış	Tr.	i.	3
284.	Kamış bülbülü	Tr. – F.	i.	2
285.	Kamışlık	Tr.	i.	2
286.	Kanat	Tr.	i.	5
287.	Kapla-	Tr.	f.	1
288.	Kar	Tr.	i.	1
289.	Kara kış	Tr.	s.ö.	1
290.	Karabatak	Tr.	i.	1
291.	Karanlık	Tr.	i.	1
292.	Kastetmek	Ar. – Tr.	i.f.	1
293.	Kaşıkçı	Tr.	s.	1
294.	Katıl-	Tr.	f.	1
295.	Kavuruculuk	Tr.	i.	1
296.	Kavuş-	Tr.	f.	1
297.	Kayıp	Tr.	s.	1

298.	Kayseri Ovası	Lat. – Tr.	ö.i.	1
299.	Kendi	Tr.	z.	1
300.	Kepir Sazlığı	Tr.	ö.i.	1
301.	Kesil-	Tr.	f.	1
302.	Kesme	Tr.	i.f.	1
303.	Kırıntı	Tr.	i.	1
304.	Kısaca	Tr.	zf.	1
305.	Kısmeti kesil-	Ar. – Tr.	dey.	1
306.	Kış	Tr.	i.	3
307.	Kıyı	Tr.	i.	2
308.	Kız kuşu	Tr.	i.	1
309.	Ki	F.	ed.	4
310.	Kimi	Tr.	z.	2
311.	Kimse	Tr.	z.	1
312.	Kon-	Tr.	f.	1
313.	Konakla-	Tr.	f.	1
314.	Konu	Tr.	i.	1
315.	Kopup	Tr.	z.f.	1
316.	Koridor	Fr.	i.	1
317.	Koruma	Tr.	i.f.	1
318.	Korunma	Tr.	i.f.	1
319.	Koşulaşan	Tr.	s.f.	1
320.	Köy	F.	i.	3
321.	Köylü	F. – Tr.	s.	1
322.	Kullanılan	Tr.	s.f.	1
323.	Kuluçka	Sırp.	i.	1
324.	Kuluçkaya yat-	Sırp. – Tr.	f.	4
325.	Kurbağa	Tr.	i.	2
326.	Kurulu	Tr.	s.	1
327.	Kuruluş	Tr.	i.	1
328.	Kurup	Tr.	z.f.	1
329.	Kuş	Tr.	i.	24
330.	Küçük	Tr.	s.	1
331.	Küme	Ar.	i.	1
332.	Kürek	Tr.	i.	1
333.	Lakin	Ar.		1
334.	Leylak	Ar.	i.	1
335.	Makine	E. Yun.	i.	1
336.	Manyas	Gr.	ö.i.	1
337.	Manyas Kuş Cenneti	Gr.-Tr.-Ar.	ö.i.	1
338.	Manzara	Ar.	i.	1
339.	Mart	Yun.	i.	1
340.	Mavi	Ar.	s.	2
341.	Mayıs	Yun.	i.	2
342.	Meraklı	Ar. – Tr.	s.	1
343.	Metre	Fr.	i.	4
344.	Mevsim	Ar.	i.	1
345.	Mi	Tr.	ed.	1

346.	Millet	Ar.	i.	2
347.	Mor	Erm.	s.	1
348.	Mühendis	Ar.	i.	1
349.	Mümkün	Ar.	s.	1
350.	Nakış	Ar.	i.	1
351.	Ne	Tr.	ed.	5
352.	Nilüfer	F.	i.	1
353.	Nokta	Ar.	i.	1
354.	O	Tr.	z. – s.	5
355.	O denli	Tr.	s.	1
356.	O kadar	Tr. – Tr.	s.	1
357.	Oğul oğul	Tr.	ik.	1
358.	Okşa-	Tr.	f.	1
359.	Okşama	Tr.	i.f.	1
360.	Ol-	Tr.	f.	8
361.	Olan	Tr.	s.f.	2
362.	Olanaksız	Tr.	s.	1
363.	Olanca	Tr.	zf.	1
364.	Olarak	Tr.	z.f.	1
365.	Olunca	Tr.	z.f.	1
366.	Oluşan	Tr.	s.f.	1
367.	On beş	Tr.	s.	2
368.	On binlerce	Tr.	zf.	1
369.	On ikinci	Tr.	s.	1
370.	On üç	Tr.	s.	1
371.	On yedi bin	Tr.	s.	1
372.	Oralı	Tr.	s.	1
373.	Orman	Tr.	i.	1
374.	Otobüs	İng.	i.	1
375.	Ova	Tr.	i.	1
376.	Ovaçiftlik	Tr. – F.	ö.i.	2
377.	Oysa	Tr.	ed.	1
378.	Öbürü	Tr.	z.	1
379.	Öğrenebil-	Tr.	f.	1
380.	Öğret-	Tr.	f.	1
381.	Önce	Tr.	zf.	2
382.	Önem	Tr.	i.	1
383.	Önemli	Tr.	s.	1
384.	Ördek	Tr.	i.	4
385.	Örtülü	Tr.	s.	1
386.	Öten	Tr.	s.f.	1
387.	Öyle	Tr.		1
388.	Öylesine	Tr.	zf.	2
389.	Özetle-	Tr.	f.	1
390.	Parça	F.	s.	2
391.	Patla-	Tr.	f.	1
392.	Pek	Tr.	s.	1
393.	Peki	Tr.	zf.	1

394.	Pelikan	Lat.>Fr.	i.	1
395.	Pırıl pırıl	Tr.	ik.	1
396.	Pırr	Tr.	y.s.	1
397.	Pompalan-	İt. – Tr.	f.	1
398.	Rastlan-	F. – Tr.	f.	1
399.	Rastlanılan	F. – Tr.	s.f.	1
400.	Rehber	F.	i.	6
401.	Rengarenk	F.	s.	1
402.	Renk	F.	i.	4
403.	Resim	Ar.	i.	1
404.	Rüzgar	F.	i.	2
405.	Saat	Ar.	i.	3
406.	Sabah	Ar.	i.	1
407.	Sabahleyin	Ar.	zf.	1
408.	Sağla-	Tr.	f.	1
409.	Sallan-	Tr.	f.	1
410.	Sandal	Yun.	i.	3
411.	Sanki	Tr. – F.	ed.	1
412.	Saptan-	Tr.	f.	1
413.	Sar-	Tr.	f.	1
414.	Sarı	Tr.	s.	3
415.	Say ki	Tr. – F.	ed.	1
416.	Sayabil-	Tr.	f.	1
417.	Sayılı	Tr.	s.	1
418.	Saymakla bitme-	Tr.	dey.	1
419.	Saz	Tr.	i.	6
420.	Sazlık	Tr.	i.	6
421.	Seç-	Tr.	f.	1
422.	Sen	Tr.	z.	1
423.	Serin	Moğ.	s.	1
424.	Serinlik	Moğ. – Tr.	i.	2
425.	Ses	Tr.	i.	7
426.	Seslik	Tr.	i.	1
427.	Sessizlik	Tr.	i.	1
428.	Sevgi	Tr.	i.	2
429.	Sıcak	Tr.	s.	1
430.	Sıcaklık	Tr.	i.	1
431.	Sırlan-	Tr.	f.	1
432.	Soğuk	Tr.	s.	1
433.	Son	Tr.	i.	2
434.	Sonra	Tr.	zf.	1
435.	Sonsuz	Tr.	s.	1
436.	Sopa	Tr.	i.	3
437.	Soy	Tr.	i.	1
438.	Söyle-	Tr.	f.	1
439.	Söylemek	Tr.	i.f.	1
440.	Söz gelimi	Tr.	s.ö.	2
441.	Su	Tr.	i.	13

442.	Su faresi	Tr. – Ar.	i.	1
443.	Su yılanı	Tr.	i.	1
444.	Sulanabilme	Tr.	i.f.	1
445.	Sultansazlığı	Ar. – Tr.	ö.i.	13
446.	Suret	Ar.	i.	1
447.	Sür-	Tr.	f.	1
448.	Sürdür-	Tr.	f.	1
449.	Sürü	Tr.	i.	2
450.	Süzülüp	Tr.	z.f.	1
451.	Şapırtı	Tr.	i.	1
452.	Şarkı	Ar.	i.	2
453.	Şenlikli	F. – Tr.	s.	1
454.	Şiddetli	Ar.	s.	1
455.	Şimdilerde	Tr.	zf.	1
456.	Şu	Tr.	s.	2
457.	Şubat	Sür.	i.	1
458.	Ta	Tr.	ün.	1
459.	Taban	Tr.	i.	1
460.	Tabanlı	Tr.	s.	1
461.	Tanıtmak	Tr.	i.f.	1
462.	Tanıyan	Tr.	s.f.	1
463.	Tarif	Ar.	i.	1
464.	Taşıyan	Tr.	s.f.	1
465.	Tatlı	Tr.	s.	2
466.	Tatlı su	Tr.	i.	1
467.	Tedirgin	Tr.	s.	2
468.	Tehlike	Ar.	i.	1
469.	Tek	Tr.	s.	1
470.	Tepe	Tr.	i.	1
471.	Terminal	Fr.	i.	1
472.	Tıpkı	Ar.	zf.	1
473.	Top	Tr.	i.	1
474.	Toplam	Tr.	i.	1
475.	Toplaşp	Tr.	z.f.	1
476.	Toprak	Tr.	i.	1
477.	Turna	Tr.	i.	2
478.	Tutku	Tr.	i.	2
479.	Tuzlu su	Tr.	i.	1
480.	Tüfek	Tr.	i.	1
481.	Tüken-	Tr.	f.	1
482.	Tüm	Tr.	s.	3
483.	Tür	Tr.	i.	3
484.	Uç-	Tr.	f.	2
485.	Uçak	Tr.	i.	1
486.	Uçma	Tr.	i.f.	1
487.	Uçsuz bucaksız	Tr.	s.	1
488.	Uçup giden	Tr.	s.f.	1
489.	Uçup git-	Tr.	f.	1

490.	Usul usul	Tr.	ik.	1
491.	Uyar-	Tr.	f.	2
492.	Uygun	Tr.	s.	1
493.	Uzak	Tr.	s.	1
494.	Uzaktan uzağa	Tr.	zf.	1
495.	Uzun	Tr.	s.	1
496.	Üç	Tr.	s.	1
497.	Üreme	Tr.	i.f.	1
498.	Üst	Tr.	i.	3
499.	Üstünde	Tr.	ed.	1
500.	Vahim	Ar.	s.	1
501.	Var	Tr.	i.	1
502.	Var-	Tr.	f.	1
503.	Varlık	Tr.	i.	2
504.	Ve	Ar.	ed.	11
505.	Vur-	Tr.	f.	3
506.	Vura vura	Tr.	ik.	1
507.	Ya	Tr.	ed.	1
508.	Ya da	Tr.	ed.	1
509.	Yaban kazı	Tr.	i.	1
510.	Yağ	Tr.	i.	1
511.	Yağmur	Tr.	i.	1
512.	Yahyalı	İb.- Tr.	ö.i.	2
513.	Yakın	Tr.	s.	1
514.	Yaklaşan	Tr.	s.f.	1
515.	Yan	Tr.	i.	3
516.	Yanı başı	Tr.	i.	1
517.	Yap-	Tr.	f.	1
518.	Yapabil-	Tr.	f.	1
519.	Yapılan	Tr.	s.f.	1
520.	Yaprak	Tr.	i.	1
521.	Yarım	Tr.	s.	1
522.	Yaşa-	Tr.	f.	1
523.	Yaşam	Tr.	i.	1
524.	Yaşam hakkı	Tr. – Ar.	s.ö.	1
525.	Yatak	Tr.	i.	1
526.	Yavru	Tr.	i.	4
527.	Yay Gölü	Tr.	ö.i.	1
528.	Yayılan	Tr.	s.f.	1
529.	Yaylım	Tr.	i.	1
530.	Ye-	Tr.	f.	2
531.	Yemlen-	Tr.	f.	1
532.	Yeniden	Tr.	zf.	1
533.	Yer	Tr.	i.	7
534.	Yerinde durama-	Tr.	f.	1
535.	Yerine	Tr.	zf.	1
536.	Yeryüzü	Tr.	i.	2
537.	Yeşerme	Tr.	i.f.	1

538.	Yeşil	Tr.	s.	3
539.	Yeşilhisar	Tr. – Ar.	ö.i.	1
540.	Yetebil-	Tr.	f.	1
541.	Yetkili	Tr.	s.	1
542.	Yetmiş iki	Tr.	s.	1
543.	Yıl	Tr.	i.	1
544.	Yılan	Tr.	i.	1
545.	Yine	Tr.	ed.	2
546.	Yirmi	Tr.	s.	4
547.	Yirmi beş	Tr.	s.	2
548.	Yit-	Tr.	f.	1
549.	Yok	Tr.	i.	1
550.	Yok ol-	Tr.	f.	1
551.	Yol	Tr.	i.	1
552.	Yol görün-	Tr.	f.	1
553.	Yosun	Tr.	i.	4
554.	Yöre	Tr.	i.	1
555.	Yumurta	Tr.	i.	1
556.	Yurt	Tr.	i.	3
557.	Yuva	Tr.	i.	1
558.	Yürü-	Tr.	f.	1
559.	Yüz	Tr.	i.	5
560.	Yüzlerce	Tr.	s.	1
561.	Zaman	Ar.	i.	2
562.	Zaman zaman	Ar.	ik.	1

Tablo 1.18.2. I. Kitap 17. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük, deyim, atasözü	Yeri	Sorma biçimi
1	Kuş cenneti	(1. Etkinlik) 8 boş satırlı baloncuk	Sözcük grubunun çağrıştırdıkları
2	Az	(3. Etkinlik)	Karşıt anlam
3	Bulmak	Bulmaca	
4	İnce	İpuçlu harflerin	
5	Kalabalık	olduğu kutucuklar	
6	Kolay		
7	Uzak		
8	Uzun		
9	Anaç	(4. ve 5. Etkinlik)	
10	Balıkçıl	Bulmaca	
11	Civciv		
12	Erciyes		
13	Flamingo		
14	Hektar		
15	Kamış		
16	Kuluçka		
17	Küp		
18	Manyas		

19	Pelikan		
20	Sultansazlığı		
21	Terminal		
22	Tunç		
23	Göz alıcı	(6. Etkinlik)	Deyimler
24	Göz yummak	Deyim altında boş	sözlüğünden
25	Güngörmüş	satır	deyimlerin anlamını
26	Kastetmek		bulma
27	Kısmeti kesilmek		
28	Soyu tükenmek		
29	Ağaç	(14. Etkinlik)	Sözlükten
30	Gökyüzü	Sözcüğün altında ve	sözcüklerin yerine
31	Göl	üstünde noktalı boş	göre bir önceki ve
32	Güz	satır ve paragraf	bir sonraki sözcüğü
33	İnsan	için boş satırlar	bulup yazma ve bu
34	Kuş		sözcükleri kullanarak
35	Sazlık		anamlı bir paragraf
36	Yolcu		oluşturma
37	Anlat-	(19. Etkinlik)	İş, oluş, durum
38	Durakla-	Şiir metni içinde	bildiren ve yargı
39	Duy-	(Han Duvarları)	ifade eden
40	Geç-		sözcüklerin altlarının
41	Git-		çizilmesi
42	Kal-		
43	Kaptr-		
44	Kişne-		
45	Sarsıl-		
46	Silkin-		
47	Şakla-		
48	Uyan-		
49	Uzan-		
50	Yat-		

1.2.18. On Sekizinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Kızılırmak	Şiir	Aşık Veysel Şatıroğlu	54

*Bahar gelir kudurursun
Kızılırmak seni seni
Ne uyursun ne durursun
Kızılırmak seni seni*

*Gelin yedin kızlar yedin
Nice ela gözler yedin
Seksen doksan yüzler yedin
Kızılırmak seni seni*

*Yakının var, ırağın var
Zemheride bir çağın var
Bir de buzdan tuzağın var
Kızılırmak seni seni*

*Parça parça etsem seni
Fabrikaya tutsam seni
Deniz olsam yutsam seni
Kızılırmak seni seni*

*Üzerine köprü kursam
Arzun yerine getirsem
Seni cehenneme sürsem
Kızılırmak seni seni*

*Söyler Veysel sözü sana
Yılda kıyar üç beş cana
Selleri, eylen bahane
Kızılırmak seni seni.*

Tablo 1.19.1. I. Kitap 18. Metin Sözcük Varlığı Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Arzu	F.	i.	1
2.	Bahane	F.	i.	1
3.	Bahar	Sanskr.	i.	1
4.	Ben	Tr.	z.	1
5.	Bir	Tr.	s.	2
6.	Buz	Tr.	i.	1
7.	Cana kıy-	F. – Tr.	f.	1
8.	Cehennem	Ar.	i.	1
9.	Çağ	Moğ.	i.	1

10.	De-	Tr.	f.	1
11.	De/da	Tr.	ed.	1
12.	Deniz	Tr.	i.	1
13.	Doksan	Tr.	s.	1
14.	Dur-	Tr.	f.	1
15.	Eyle-	Tr.	f.	1
16.	Fabrika	Lat.>İt.	i.	1
17.	Gece	Tr.	i.	1
18.	Gel-	Tr.	f.	1
19.	Gelin	Tr.	i.	1
20.	Genç	Tr.	s.	1
21.	Gündüz	Tr.	i.	1
22.	Hakim	Ar.	i.	1
23.	Irak	Tr.	s.	1
24.	Kız	Tr.	i.	1
25.	Kızılırmak	Tr.	ö.i.	8
26.	Koca	Tr.	s.	1
27.	Köprü	Tr.	i.	1
28.	Kudur-	Tr.	f.	1
29.	Kur-	Tr.	f.	1
30.	Ne...ne	Tr.	ed.	1
31.	Ol-	Tr.	f.	1
32.	Parça parça et-	F. - Tr.	f.	1
33.	Seksen	Tr.	s.	1
34.	Sel	Tr.	i.	1
35.	Sen	Tr.	z.	4
36.	Seni seni	Tr.	ik.	8
37.	Sorma-	Tr.	f.	1
38.	Söyle-	Tr.	f.	1
39.	Söz	Tr.	i.	1
40.	Sür-	Tr.	f.	1
41.	Tut-	Tr.	f.	1
42.	Tuzak	Tr.	i.	1
43.	Uyu-	Tr.	f.	1
44.	Üç beş	Tr.	s.ö.	1
45.	Üzeri	Tr.	i.	1
46.	Var	Tr.	i.	3
47.	Veysel	Ar.	ö.i.	1
48.	Yakın	Tr.	s.	1
49.	Ye-	Tr.	f.	7
50.	Yerine getir-	Tr.	f.	1
51.	Yıl	Tr.	i.	1
52.	Yut-	Tr.	f.	1
53.	Yüz	Tr.	s.	1
54.	Zemheri	Ar.	i.	1

Tablo 1.19.2. I. Kitap 18. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük, deyim, atasözü	Yeri	Sorma biçimi
1	Helak	(1. Etkinlik)	Tahmin ve sözlük anlamı
2	Irak	Sözcük ve karşısında	
3	Zemheri	2 sıra boş kutucuk	
4	Bir şey	(10. Etkinlik)	Sözcüğün yazımını Yazım Kılavuzundan bakarak kontrol edilmesi
5	Büsbütün	Sözcük karşısında	
6	Dil bilgisi	sıra noktalı boş satır	
7	Hafta sonu		
8	Hep beraber		
9	Her bir		
10	Her gün		
11	Her şey		
12	Her zaman		
13	Herhalde		
14	Herhangi		
15	Hiçbir		
16	Kitapevi		
17	Yer kabuğu		

1.3. II. Kitap

1.3.1. Birinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Böyle Bir Günde	Şiir	Mehmet Çınarlı	62

*Bu marş çalınınca yüreklere
Bir zapt edilmez heyecan gelir.
Hatıra zaferler, yiğitlikler,
Kaybolan binlerce insan gelir.*

*Gökler yarıldı uçaklardan;
Yollara döküldü kız kızan.
Böyle bir günde yaşamamışsan
Vatan sevgisi yalan gelir.*

*Kadrini bilersen hürriyetin,
Yediğin, içtiğin nimetin,
Bir parçası isen bu milletin
Bir gün gösterecek zaman gelir.*

*Almak için elinden hakkını,
Başlar kudurmuşların akını.
Öldürürler çocuğu, kadını;
Dünya gözüne zindan gelir.*

*Kabarır, kabarır taşar hırsın,
Aslanlaşsın, kartallaşsın,
Karşına kim çıksa savaşsın;
Aklına ne cihan, ne can gelir.*

Tablo 2.1.1. II. Kitap 1. Metin Sözvarlığı Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Akıl	Ar.	i.	1
2.	Akın	Tr.	i.	1
3.	Al-	Tr.	f.	1
4.	Aslanlaş-	Tr.	f.	1
5.	Baş	Tr.	i.	1
6.	Binlerce	Tr.	zf.	1
7.	Bir	Tr.	s.	4
8.	Böyle	Tr.	zf.	1
9.	Bu	Tr.	s.	2
10.	Can	F.	i.	1
11.	Çık-	Tr.	f.	1

12.	Çocuk	Tr.	i.	1
13.	Dünya	Ar.	i.	1
14.	El	Tr.	i.	1
15.	Gel-	Tr.	f.	6
16.	Gök	Tr.	i.	1
17.	Göster-	Tr.	f.	1
18.	Göz	Tr.	i.	1
19.	Gün	Tr.	i.	2
20.	Hak	Ar.	i.	1
21.	Hatıra	Ar.	i.	1
22.	Heyecan	Ar.	i.	1
23.	Hırs	Ar.	i.	1
24.	Hürriyet	Ar.	i.	1
25.	İç-	Tr.	f.	1
26.	İçin	Tr.	ed.	1
27.	İnsan	Ar.	i.	1
28.	İ-se	Tr.	f.	1
29.	Kabar-	Tr.	f.	1
30.	Kadın	Sogd.	i.	1
31.	Kadrini bil-	Ar. – Tr.	f.	1
32.	Karşı	Tr.	i.	1
33.	Kartallaş-	Tr.	f.	1
34.	Kaybol-	Ar.- Tr.	f.	1
35.	Kız	Tr.	i.	1
36.	Kızan	Tr.	i.	1
37.	Kim	Tr.	z.	1
38.	Ye-	Tr.	f.	1
39.	Yiğitlik	Tr.	i.	1
40.	Yollara dökül-	Tr.	dey.	1
41.	Yürek	Tr.	i.	1
42.	Zafer	Ar.	i.	1
43.	Zaman	Ar.	i.	1
44.	Zapt et-	Ar.	f.	1
45.	Zindan	F.	i.	1

Tablo 2.1.2. II. Kitap 1. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Akın	-	+	+
2.	Kadrini bilmek	-	+	+
3.	Kızan	-	+	+
4.	Nimet	-	+	+
5.	Zindan	-	+	+

1.3.2. İkinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Atatürk'ün Fikir Hayatı	Biyografi	Melahat Koyuncu	162

1881 yılında Selanik'te dünyaya gelen Atatürk, 10 Kasım 1938'de İstanbul'da hayata gözlerini yummuştur. Elli yedi yıllık kısa bir ömür içinde, büyük işler başaran Atatürk, büyük bir asker, güçlü bir komutan ve değerli bir devlet adamı olmasının yanı sıra, deha derecesinde bir fikir adamıdır.

Onun amacı sadece yurdumuzu düşman işgalinden kurtarmak değildir. Bunu başardıktan sonra cumhuriyetçi, milliyetçi, halkçı, devletçi, laik ve inkılâpçı bir Türkiye Cumhuriyeti kurmaktır. Bunun için kendisine siyasi bilgilerden başka, milli kültür ve milli tarihin de gerekli olduğunun bilincindedir. Çünkü kısa zamanda ve belli bir birikime sahip olmadan uygarlık meydana getirmek mümkün değildir. Kültür, zaman içinde oluşan birikimdir ve kökü tarihin derinliklerindedir.

Bu nedenle Atatürk, Anadolu'nun gerçek bir Türk yurdu olduğunu ve Türk milletinin burada şanlı bir kültür varlığına sahip olduğunu tarihi belgelerle ispatlamaya çalışmıştır. Bu çalışmaları sırasında, Türk milletinin tarihteki başarıları ve zaferleri ona güç ve ilham vermiştir. Beş bin yıllık şerefli Türk tarihini yakından tanıyan Atatürk'te, güçlü bir tarih sevgisi vardır. Türk tarihinin araştırılmasını, başarıya giden bir yol olarak görmüş ve şöyle demiştir:

“Büyük devletler kuran atalarımız, büyük ve kapsamlı medeniyetlere de sahip olmuşlardır. Bunu aramak, incelemek, Türklüğe ve dünyaya bildirmek bizler için bir borçtur. Türk çocuğu atalarını tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendinde kuvvet bulacaktır.”

“Türk kabiliyet ve kudretinin tarihteki başarıları meydana çıktıkça, bütün Türk çocukları kendileri için lazım olan atılım kaynağını o tarihte bulabileceklerdir. Türk çocukları bu tarihten bağımsızlık fikrini kazanacaklar, o başarıları düşünecekler, harikalara ulaşan adamları öğrenecekler, kendilerinin de aynı kandan olduğunu düşünecekler ve bu kabiliyetle kimseye boyun eğmeyeceklerdir.”

Bütün bu sözlerden anlıyoruz ki Atatürk'ün fikir hayatını oluşturan en önemli etkenler, milli kültür ve milli tarihtir. Ancak bu etkenlerin temelinde onun her olaya akılcı ve bilimsel bir yolla yaklaşması yatmaktadır.

Bugün çağdaş bir Türkiye Cumhuriyeti'ne sahipsek bunu onun, aklı, mantığı, bilimi ve sağduyuyu ön plana alan güçlü fikirlerine borçluyuz.

Tablo 2.2.1. II. Kitap 2. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	10	Tr.	s.	1
2.	1881	Tr.	s.	1
3.	1938	Tr.	s.	1
4.	Adam	İb.	i.	2
5.	Akıl	Ar.	i.	1
6.	Akılcı	Ar. – Tr.	s.	1
7.	Alan	Tr.	s.f.	1
8.	Amaç	Tr.	i.	1
9.	Anadolu	E. Yun.	ö.i.	1
10.	Ancak	Tr.	ed.	1
11.	Anla-	Tr.	f.	1
12.	Ara-	Tr.	f.	1
13.	Araştır-	Tr.	f.	1
14.	Asker	Ar.	i.	1
15.	Ata	Tr.	i.	2
16.	Atatürk	Tr.	ö.i.	5
17.	Atılım	Tr.	i.	1
18.	Aynı	Ar.	s.	1
19.	Bağımsızlık	Tr.	i.	1
20.	Başar-	Tr.	f.	2
21.	Başarı	Tr.	i.	4
22.	Başka	Tr.	s.	1
23.	Belge	Tr.	i.	1
24.	Belli	Tr.	s.	1
25.	Beş bin	Tr.	s.	1
26.	Bildir-	Tr.	f.	1
27.	Bilgi	Tr.	i.	1
28.	Bilim	Tr.	i.	1
29.	Bilimsel	Tr.	i.	1
30.	Bilinç	Tr.	i.	1
31.	Bir	Tr.	s.	14
32.	Birikim	Tr.	i.	2
33.	Biz	Tr.	z.	1
34.	Borç	Soğd.	i.	2
35.	Boyun eğ-	Tr.	dey.	1
36.	Bu	Tr.	z. – s.	9
37.	Bugün	Tr.	i.	1
38.	Bul-	Tr.	f.	1
39.	Bulabil-	Tr.	f.	1
40.	Bura	Tr.	zf.	1
41.	Bütün	Tr.	s.	2
42.	Büyük	Tr.	s.	5
43.	Cumhuriyetçi	Ar. – Tr.	s.	1
44.	Çağdaş	Tr.	s.	1

45.	Çalış-	Tr.	s.	2
46.	Çocuk	Tr.	i.	3
47.	Çünkü	F.	ed.	1
48.	Daha	Tr.	zf.	1
49.	De-	Tr.	f.	1
50.	De/da	Tr.	ed.	3
51.	Değerli	Tr.	s.	1
52.	Değil	Tr.	i.	2
53.	Deha	Ar.	i.	
54.	Derece	Ar.	i.	1
55.	Derinlik	Tr.	i.	1
56.	Devlet	Ar.	i.	1
57.	Devlet adamı	Ar.-İb.-Tr.	i.	1
58.	Devletçi	Ar. – Tr.	s.	1
59.	Dünya	Ar.	i.	1
60.	Dünya gel-	Ar. – Tr.	dey.	1
61.	Düşman	F.	s.	1
62.	Düşün-	Tr.	f.	2
63.	Elli yedi	Tr.	s.	1
64.	En	Tr.	zf.	1
65.	Etken	Tr.	i.	2
66.	Fikir	Ar.	i.	4
67.	Gerçek	Tr.	s.	1
68.	Gerekli	Tr.	s.	1
69.	Giden	Tr.	s.f.	1
70.	Gör-	Tr.	f.	1
71.	Güç	Tr.	s.	1
72.	Güçlü	Tr.	s.	3
73.	Harika	Ar.	s.	1
74.	Hayata gözlerini yum-	Tr.	dey.	1
75.	Her	F.	s.	1
76.	İç	Tr.	i.	2
77.	İçin	Tr.	ed.	4
78.	İlham	Ar.	i.	1
79.	İncele-	Tr.	f.	1
80.	İnkılapçı	Ar. – Tr.	s.	1
81.	İspatla-	Ar. – Tr.	f.	1
82.	İstanbul	Yun.	ö.i.	1
83.	İş	Tr.	i.	2
84.	İşgal	Ar.	i.	1
85.	Kabiliyet	Ar.	i.	2
86.	Kan	Tr.	i.	1
87.	Kapsamlı	Tr.	s.	1
88.	Kasım	Ar.	i.	1
89.	Kaynak	Tr.	i.	1
90.	Kazan-	Tr.	f.	1
91.	Kendi	Tr.	z.	4
92.	Kısa	Tr.	s.	2

93.	Ki	F.	ed.	1
94.	Kimse	Tr.	z.	1
95.	Komutan	Tr.	i.	1
96.	Kök	Tr.	i.	1
97.	Kudret	Ar.	i.	1
98.	Kuran	Tr.	s.f.	1
99.	Kurmak	Tr.	i.f.	1
100.	Kurtar-	Tr.	f.	1
101.	Kuvvet	Ar.	i.	1
102.	Kültür	Fr.	i.	4
103.	Laik	Fr.	s.	1
104.	Lazım	Ar.	s.	1
105.	Mantık	Ar.	i.	1
106.	Medeniyet	Ar.	i.	1
107.	Meydana çık-	Ar. – Tr.	dey.	1
108.	Meydana getir-	Ar. – Tr.	dey.	1
109.	Millet	Ar.	i.	2
110.	Milli	Ar.	s.	4
111.	Milliyetçi	Ar. – Tr.	s.	1
112.	Mümkün	Ar.	i.	1
113.	Neden	Tr.	ed.	1
114.	O	Tr.	z. – s.	6
115.	Ol-	Tr.	f.	5
116.	Olarak	Tr.	z.f.	2
117.	Olay	Tr.	i.	1
118.	Oluşan	Tr.	s.f.	1
119.	Oluşturan	Tr.	s.f.	1
120.	Öğren-	Tr.	f.	1
121.	Ömür	Ar.	i.	1
122.	Ön	Tr.	i.	1
123.	Önemli	Tr.	s.	1
124.	Plan	Fr.	i.	1
125.	Sadece	F. – Tr.	zf.	1
126.	Sağduyu	Tr.	i.	1
127.	Sahip	Ar.	s.	1
128.	Sahip ol-	Ar. – Tr.	f.	3
129.	Selanik	Yun.	ö.i.	1
130.	Sevgi	Tr.	i.	1
131.	Sırasında	Tr.	zf.	1
132.	Siyasi	Ar.	s.	1
133.	Sonra	Tr.	zf.	1
134.	Söz	Tr.	i.	1
135.	Şanlı	Ar. – Tr.	s.	1
136.	Şerefli	Ar. – Tr.	s.	1
137.	Şöyle	Tr.	zf.	1
138.	Tanı-	Tr.	f.	1
139.	Tanıyan	Tr.	s.f.	1
140.	Tarih	Ar.	i.	10

141.	Tarihi	Ar.	s.	2
142.	Temel	Yun.	s.	1
143.	Türk	Tr.	ö.i.	9
144.	Türkiye Cumhuriyet	Tr. – Ar.	ö.i.	2
145.	Türklük	Tr.	i.	1
146.	Ulaşan	Tr.	s.f.	1
147.	Uygarlık	Tr.	i.	1
148.	Var	Tr.	s.	1
149.	Varlık	Tr.	i.	1
150.	Ve	Ar.	ed.	14
151.	Ver-	Tr.	f.	1
152.	Yakından	Tr.	zf.	1
153.	Yaklaş-	Tr.	f.	1
154.	Yanı sıra	Tr.	zf.	1
155.	Yap-	Tr.	f.	1
156.	Yatmak	Tr.	i.f.	1
157.	Yıl	Tr.	i.	2
158.	Yıllık	Tr.	i.	1
159.	Yol	Tr.	i.	2
160.	Yurt	Tr.	i.	2
161.	Zafer	Ar.	i.	1
162.	Zaman	Ar.	i.	2

Tablo 2.2.2. II. Kitap 2. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Belge	-	+	+
2.	Boyun eğmek	-	+	+
3.	Dahi	-	+	-
4.	Deha	-	+	+
5.	İlham	-	+	+

1.3.3. Üçüncü Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Görmek Ve Bakmak	Makale	Mustafa Nihat Özen	172

Etrafımızda olan şeyleri, gözlerimizde bir sakatlık yoksa görürüz; fakat bunlara bakmayabiliriz. Onu için “görmek” ile “bakmak” arasındaki farkı unutmamalı.

Görmek, şuur dışı bir hal veya harekettir. Göz açık bulunduğu zaman dıştaki nesnelere, ister istemez ona çarpar. Hiçbir şey düşünmeyerek gezdiğimiz zaman, gökyüzünü, ağaçları, akarsuyu görürüz. Biraz sonra bu görmüş olduklarımızı zar zor, eksik gedik hatırlarız.

Bakmak iradeli ve düşünceli bir iştir. Bir anıt, güzel bir yapı önünde dururuz, eğer kendimizi ona bakmaya zorlarsak, onun güzel taraflarını çıkartırız. Bir bahçeden geçerken, bir asker geçişini seyrederken, eğer onlara bakacak olursak, öteki bahçelerden, başka askerlerden onları ayıran noktalara bakarız.

Bir şeye bakan kimse, tanımaya, ilerisi için karşılaştırma noktaları çıkarmaya, az çok, açık ve sürekli bir anı elde etmeye çalışan kimse demektir.

Görmek, organlarımızdan birinin normal bir işidir. Nefes almayı nasıl öğrenmiyorsak, görmeyi de öğrenmek zorunda değiliz. Bakmak ise, görüşümüzün eğitimi ile olur. Çok sade ve normal olan bu eğitim, çok defa önem verilmemek yüzünden yapılmıyor ve insanların çoğu bakmayı bilmiyorlar.

Öğretmenlerden çoğu, bir ödev düzeltirken tasvirlerin bayağılığından, örneklerin kuruluşundan bezmiş halde bulunur. Sanki öğrenci anadan doğma kördür.

Bir ödevde: “O gün bahçede idik...” diye başlayan çocuğa sorunuz. Hiç bahçe görmüşler mi? Görmüşlerdir elbette. Fakat bu bahçe nasıldır? Etrafı ne ile çevrilmiştir? İçinde hangi ağaçlar, ne gibi çiçekler vardır? Bahçeyi hangi mevsimde görmüşlerdir?... Size belli belirsiz cevap vereceklerdir; çünkü “alıcı gözüyle” bakmamışlardır, bu yüzden de hatıralarında kalan basmakalıp bir “bahçe”dir.

Belki yüz kere, bir çay, bir dere, bir havuz görmüşlerdir. Fakat onların içinde sadece tek bir şey olduğunun farkındadırlar, o da yalnız su. Hele anıtlar, eskiden kalma değerli yapılar, eski bir yıkıntı veyahut bir çiftlik olursa bu berbatlık kendini daha açık gösterir. Belki bunu, çok yakından incelemedikleri bir konu şeklinde olduğuna verirsiniz; fakat ellerinde resimli kitapları bulunduğunu hatırdan çıkarmayınız. Bu çeşit resimler görmüşlerdir; bu resimlere bir göz atıp geçmişler, akıllarında tutmaya değer bir nokta bulamamışlardır.

Tablo 2.3.1. II. Kitap 3. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Açık	Tr.	s.	3
2.	Ağaç	Tr.	i.	2
3.	Akarsu	Tr.	i.	1
4.	Akılda tut-	Ar. – Tr.	f.	1
5.	Alıcı gözüyle bak-	Tr.	dey.	1
6.	Anadan doğma	Tr.	s.ö.	1
7.	Anı	Tr.	i.	1
8.	Ant	Tr.	i.	2
9.	Ara	Tr.	i.	2
10.	Asker	Ar.	i.	2
11.	Ayıran	Tr.	s.f.	1
12.	Az	Tr.	s.	1
13.	Bahçe	F.	i.	7
14.	Bak-	Tr.	f.	1
15.	Bakan	Tr.	s.f.	1
16.	Bakma	Tr.	i.f.	2
17.	Bakma-	Tr.	f.	1
18.	Bakmak	Tr.	i.f.	3
19.	Bakmayabil-	Tr.	f.	1
20.	Basma kalıp	Tr.	s.ö.	1
21.	Başka	Tr.	s.	1
22.	Başla-	Tr.	f.	1
23.	Bayağılık	Tr.	i.	1
24.	Belki	F.	ed.	2
25.	Belli belirsiz	Tr.	s.	1
26.	Berbatlık	F. – Tr.	i.	1
27.	Bezmiş	Tr.	s.f.	1
28.	Bilme-	Tr.	f.	1
29.	Bir	Tr.	s.	21
30.	Biraz	Tr.	s.	1
31.	Biri	Tr.	z.	1
32.	Bu	Tr.	s. – z.	11
33.	Bu yüzden	Tr.	ed.	1
34.	Bulama-	Tr.	f.	1
35.	Bulun-	Tr.	f.	3
36.	Cevap ver-	Ar. – Tr.	f.	1
37.	Çalışan	Tr.	s.f.	1
38.	Çarp-	Tr.	f.	1
39.	Çay	Çin.	i.	1
40.	Çeşit	F.	s.	1
41.	Çevril-	Tr.	f.	1
42.	Çıkar-	Tr.	f.	1
43.	Çıkarma	Tr.	i.f.	1
44.	Çıkart-	Tr.	f.	1

45.	Çiçek	Tr.	i.	1
46.	Çiftlik	Tr.	i.	1
47.	Çocuk	Tr.	i.	1
48.	Çoğu	Tr.	z.	2
49.	Çok	Tr.	zf.	4
50.	Çünkü	F.	ed.	1
51.	Daha	Tr.	zf.	1
52.	De/da	Tr.	ed.	3
53.	Defa	Ar.	zf.	1
54.	Değer	Tr.	i.	1
55.	Değerli	Tr.	s.	1
56.	Değil	Tr.	i.	1
57.	Demek	Tr.	i.f.	1
58.	Dere	F.	i.	1
59.	Dış	Tr.	i.	2
60.	Diye	Tr.	ed.	1
61.	Dur-	Tr.	f.	1
62.	Düşünceli	Tr.	s.	1
63.	Düşünmeyerek	Tr.	z.f.	1
64.	Düzel-	Tr.	f.	1
65.	Eğer	Tr.	ed.	2
66.	Eğitim	Tr.	i.	2
67.	Eksik gedik	Tr.	ik.	1
68.	El	Tr.	i.	1
69.	Elbette	Ar.	zf.	1
70.	Elde etme	Tr.	dey.	1
71.	Eski	Tr.	s.	1
72.	Eskiden kalma	Tr.	s.	1
73.	Etraf	Ar.	i.	2
74.	Fakat	Ar.	ed.	4
75.	Fark	Ar.	i.	2
76.	Geç-	Tr.	f.	2
77.	Geçiş	Tr.	i.f.	1
78.	Gez-	Tr.	f.	1
79.	Gibi	Tr.	ed.	1
80.	Gökyüzü	Tr.	i.	1
81.	Gör-	Tr.	f.	8
82.	Görme	Tr.	i.f.	1
83.	Görmek	Tr.	i.f.	3
84.	Göz	Tr.	i.	2
85.	Göz at-	Tr.	dey.	1
86.	Gün	Tr.	i.	1
87.	Güzel	Tr.	s.	2
88.	Hal	Ar.	i.	2
89.	Hangi	Tr.	z.	2
90.	Hareket	Ar.	i.	1
91.	Hatırla-	Ar. – Tr.	f.	3
92.	Havuz	Ar.	i.	1

93.	Hele	F.	ün.	1
94.	Hiç	F.	s.	1
95.	Hiçbir	F. – Tr.	s.	1
96.	i-	Tr.	f.	1
97.	İçin	Tr.	ed.	2
98.	İçinde	Tr.	zf.	2
99.	İle	Tr.	ed.	3
100.	İleri	Tr.	i.	1
101.	İnceleme-	Tr.	f.	1
102.	İnsan	Ar.	i.	1
103.	İradeli	Ar. – Tr.	s.	1
104.	İ-se	Tr.	f.	1
105.	İste-	Tr.	f.	1
106.	İş	Tr.	i.	2
107.	Kalan	Tr.	s.f.	1
108.	Karşılaştırma	Tr.	i.f.	1
109.	Kendi	Tr.	z.	2
110.	Kere	Ar.	zf.	1
111.	Kimse	Tr.	z.	2
112.	Kitap	Ar.	i.	1
113.	Konu	Tr.	i.	1
114.	Kör	Tr.	i.	1
115.	Kurul-	Tr.	f.	1
116.	Mevsim	Ar.	i.	1
117.	Mi?	Tr.	ed.	1
118.	Nasıl	Tr. – Ar.	ed.	2
119.	Ne	Tr.	ed.	2
120.	Nefes alma	Ar. – Tr.	i.f.	1
121.	Nesne	Tr.	i.	1
122.	Nokta	Ar.	i.	3
123.	Normal	Fr.	s.	2
124.	O	Tr.	z.	7
125.	Ol-	Tr.	f.	5
126.	Olan	Tr.	s.f.	2
127.	Organ	Fr.	i.	1
128.	Ödev	Tr.	i.	2
129.	Öğren-	Tr.	f.	1
130.	Öğrenci	Tr.	i.	1
131.	Öğrenme-	Tr.	f.	1
132.	Öğretmen	Tr.	i.	1
133.	Ön	Tr.	i.	1
134.	Önem verilmemek	Tr.	i.f.	1
135.	Örnek	Tr.	i.	1
136.	Öteki	Tr.	z.	1
137.	Resim	Ar.	i.	3
138.	Sade	F.	s.	1
139.	Sadece	F – Tr.	zf.	1
140.	Sakatlık	Ar.	i.	1

141.	Sanki	Tr. – F.	ed.	1
142.	Seyret-	Ar. – Tr.	f.	1
143.	Siz	Tr.	z.	1
144.	Sonra	Tr.	zf.	1
145.	Sor-	Tr.	f.	1
146.	Su	Tr.	i.	1
147.	Sürekli	Tr.	s.	1
148.	Şekil	Ar.	i.	1
149.	Şey	Ar.	i.	4
150.	Şuur	Ar.	i.	1
151.	Tanıma	Tr.	i.f.	1
152.	Taraf	Ar.	i.	1
153.	Tasvir	Ar.	i.	1
154.	Tek	Tr.	s.	1
155.	Unutma-	Tr.	f.	1
156.	Var	Tr.	s.	1
157.	Ve	Ar.	ed.	4
158.	Ver-	Tr.	f.	1
159.	Veya	Ar.	ed.	1
160.	Veyahut	Ar.	ed.	1
161.	Yakın	Tr.	s.	1
162.	Yalnız	Tr.	s.	1
163.	Yapı	Tr.	i.	2
164.	Yapılma-	Tr.	f.	1
165.	Yıkıntı	Tr.	i.	1
166.	Yok	Tr.	s.	1
167.	Yüz	Tr.	s.	1
168.	Yüzünden	Tr.	zf.	1
169.	Zaman	Ar.	i.	2
170.	Zar zor	F.	ik.	1
171.	Zorla-	F. – Tr.	f.	1
172.	Zorunda	F. – Tr.	zf.	1

Tablo 2.3.2. II. Kitap 3. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Alem	-	+	+
2.	Alıcı gözüyle bakmak	-	+	+
3.	Basma kalıp	-	+	+
4.	Bayağı	-	+	+
5.	Bilinç	-	+	+
6.	Göz atmak	-	+	+
7.	Göz gezdirmek	-	+	-
8.	Gözüne kestirmek	-	+	-
9.	İrade	-	+	+

1.3.4. Dördüncü Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Askerin Mektubu	Mektup	Ahmet Hikmet Müftüoğlu	202

Babacığım,

Ellerinizi öpüp hepinize selam ederim. Size bir şey söyleyeceğim, daha doğrusu dinimizce bir müjde vereceğim.. Ama acımayacaksınız, ağlamayacaksınız...

Baba, istersen nineme söyleme! Hani sen : “Bu kadar muharebe gördüm; lakin bir türlü isteğime erişemedim.” demez miydin? İşte tamam. Hasan isteğine erişti; şehit oldu. Üç gün evvelki muharebede bir geyik gibi çeviklik, bir arslan gibi yiğitlik gösterdikten sonra şehit oldu. Allah rahmet eylesin!... Düşerken yanındaydım; hakkınızı helal etmenizi rica etti. Bir kurşunla şakağından, iki kurşunla göğsünden yaralanmıştı. Kendi elimle gömdüm. Toprağa giderken de çehresi gülümsüyordu. O, ecdadımızın yadigârı, senin hediyen olan yatağını da beraber gömdüm. Kınını da taş yerine başucuna diktim. Bilirsin ki rahmetli bunca yıldır, geceleri bile yatağına o bıçakla yatardı...

Ah babacığım, düşmana ne şiddetle saldırdık, görseydin... Gözümün önüne senin o muharebelerde ettiğin hücumlar geliyordu... Onları bize ne tatlı anlatırdın!... Yaralarını ne sevinçle gösterirdin... Emin ol babacığım, kardeşim senin evlatlığına layık olacak surette şehit oldu.

Düşman ileriden kara bulut gibi geliyordu. Biz iki bölükten ibarettik. Yıldırım gibi hücum ettik. İlk hamlede yüzbaşımızı kaybettik. Çavuşumuz da yaralanınca, kumandayı Hasan aldı. Ah babacığım, şöyle uzakta bulunup da Hasan’ın “Ya Allah!” diye bağırdığı vakit, ayağımızın altındaki toprakların, başımızın üstündeki ulu ağaçların zangır zangır titrediğini göreydin, şaşardın!... Nihayet düşmanı tepeden püskürttük. Kovalamaya başladık.

En önde, çarıkları çözülmüş, fesi düşmüş, baş açık, yalın ayak Hasan koşuyor, koşuyordu... Kuş gibi, rüzgâr gibi, alev gibi koşuyordu. Bu sırada düşman bir defa daha dönmeyi tecrübe etmez mi? İşte o dakikada Hasan’ı yerde gördüm. Hırsından, hiddetinden ne yapacağını bilmiyor; alnından dökülen kanlar içinde, kıpkırmızı kesilen dişleriyle tetiği çekmeye çalışıyor; tüfeğinin namlusunu ısıırıyordu. Gözleri, kükremiş kaplan gözü gibi dışarı fırlamıştı. Onu çaresiz orada bıraktık. Düşmanı tamamıyla perişan ettikten sonra yanına geldim. Geldiğimi duyunca gözlerini açtı...

Sen her zaman demez miydin ki: “Ben şehit oğluyum, inşallah şehit babası olacağım...” İşte baba, duan kabul oldu. O, şehadete kavuştu. Hem gazi oldu, hem şehit... İnşallah biz de kavuşuruz. Zannederim iki gün sonra yeni bir hücum daha olacak...

Senin ve ninemin ellerinden öperim... Beni soranlara selam... Bu mektubu alayımızın mülazımı ... Beye yazdırdım. Kendisi de sizi tebrik ediyor ve ellerinizden öpüyor.

Oğlunuz Hüseyin Onbaşı

Tablo 2.4.1. II. Kitap 4. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Acıma-	Tr.	f.	1
2.	Aç-	Tr.	f.	1
3.	Açık	Tr.	s.	1
4.	Ağaç	Tr.	i.	1
5.	Ağlama-	Tr.	f.	1
6.	Ah	Tr.	ün.	2
7.	Al-	Tr.	f.	1
8.	Alay	Lat.	i.	1
9.	Alev	Tr.	i.	1
10.	Alın	Tr.	i.	1
11.	Allah	Ar.	ö.i.	2
12.	Alt	Tr.	i.	1
13.	Ama	Ar.	ed.	1
14.	Anlat-	Tr.	f.	1
15.	Arslan	Tr.	i.	1
16.	Ayak	Tr.	i.	2
17.	Baba	Tr.	i.	3
18.	Babacığım	Tr.	ün.	4
19.	Bağır-	Tr.	f.	1
20.	Baş	Tr.	i.	3
21.	Başla-	Tr.	f.	1
22.	Ben	Tr.	z.	1
23.	Beraber	F.	zf.	1
24.	Bey	Tr.	s.	1
25.	Bıçak	Tr.	i.	1
26.	Bırak-	Tr.	f.	1
27.	Bil-	Tr.	f.	2
28.	Bile	Tr.	ed.	1
29.	Bir	Tr.	s.	7
30.	Biz	Tr.	z.	3
31.	Bölük	Tr.	i.	1
32.	Bu	Tr.	z. – s.	3
33.	Bulun-	Tr.	f.	1
34.	Bulut	Tr.	i.	1
35.	Bunca	Tr.	zf.	1
36.	Çalış-	Tr.	f.	1
37.	Çaresiz	F. – Tr.	s.	1
38.	Çarık	Tr.	i.	1
39.	Çavuş	Tr.	s.	1
40.	Çehre	F.	i.	1
41.	Çek-	Tr.	f.	1
42.	Çeviklik	F. – Tr.	i.	1
43.	Çözül-	Tr.	f.	1
44.	Daha	Ar.	ed.	3

45.	Dakika	Ar.	i.	1
46.	De-	Tr.	f.	2
47.	De/da	Tr.	ed.	7
48.	Defa	Ar.	zf.	1
49.	Dışarı	Tr.	i.	1
50.	Dik-	Tr.	f.	1
51.	Din	Ar.	i.	1
52.	Diş	Tr.	i.	1
53.	Diye	Tr.	ed.	1
54.	Doğru	Tr.	s.	1
55.	Dökülen	Tr.	s.f.	1
56.	Dön-	Tr.	f.	1
57.	Dua	Ar.	i.	1
58.	Duy-	Tr.	f.	1
59.	Düş-	Tr.	f.	2
60.	Düşman	F.	i.	5
61.	Ecdat	Ar.	i.	1
62.	El	Tr.	i.	4
63.	Emin	Ar.	s.	1
64.	En	Tr.	zf.	1
65.	Erişmek	Tr.	i.f.	2
66.	Et-	Tr.	f.	7
67.	Evlat	Ar.	i.	1
68.	Evvel	Ar.	zf.	1
69.	Eyle-	Tr.	f.	1
70.	Fes	Ar.	i.	1
71.	Fırıla-	Tr.	f.	1
72.	Gazi	Ar.	s.	1
73.	Gece	Tr.	i.	1
74.	Gel-	Tr.	f.	4
75.	Geyik	Tr.	i.	1
76.	Gibi	Tr.	ed.	8
77.	Gir-	Tr.	f.	1
78.	Göğüs	Tr.	i.	1
79.	Göm-	Tr.	f.	1
80.	Gör-	Tr.	f.	5
81.	Göster-	Tr.	f.	2
82.	Göz	Tr.	i.	4
83.	Gülümse-	Tr.	f.	1
84.	Gün	Tr.	i.	2
85.	Hakkımı helal et-	Ar. – Tr.	dey.	1
86.	Hamle	Ar.	i.	1
87.	Hani	Tr.	ed.	1
88.	Hasan	Ar.	ö.i.	5
89.	Hediye	Ar.	i.	1
90.	Hem	F.	zf.	2
91.	Hep	Tr.	s.	1
92.	Her	F.	s.	1

93.	Hırs	Ar.	i.	1
94.	Hiddet	Ar.	i.	1
95.	Hücum	Ar.	i.	3
96.	Hüseyin	Ar.	ö.i.	1
97.	Isır-	Tr.	f.	1
98.	İbaret	Ar.	i.	1
99.	İki	Tr.	s.	3
100.	İleri	Tr.	i.	1
101.	İlk	Tr.	s.	1
102.	İnşallah	Ar.	ün.	2
103.	İste-	Tr.	f.	3
104.	İş	Tr.	i.	1
105.	İşte	Tr.	ed.	3
106.	Kabul	Ar.	i.	1
107.	Kadar	Ar.	ed.	1
108.	Kan	Tr.	i.	1
109.	Kaplan	Tr.	i.	1
110.	Kara	Tr.	s.	1
111.	Kardeş	Tr.	i.	1
112.	Kavuş-	Tr.	f.	2
113.	Kaybet-	Ar. – Tr.	f.	1
114.	Kendi	Tr.	z.	2
115.	Kes-	Tr.	f.	1
116.	Kın	Tr.	i.	1
117.	Kıpkırmızı	Tr.	s.	1
118.	Ki	F.	ed.	2
119.	Koş-	Tr.	f.	3
120.	Kovalama	Tr.	i.f.	1
121.	Kumanda	Lat.	i.	1
122.	Kurşun	Tr.	i.	2
123.	Kuş	Tr.	i.	1
124.	Kükremiş	Tr.	s.f.	1
125.	Lakin	Ar.	ed.	1
126.	Layık	Ar.	i.	1
127.	Mektup	Ar.	i.	1
128.	Muharebe	Ar.	i.	3
129.	Müjde	F.	i.	1
130.	Mülazım	Ar.	i.	1
131.	Namlu	Lat.	i.	1
132.	Ne	Tr.	ed.	4
133.	Nihayet	Ar.	zf.	1
134.	Nine	Tr.	i.	2
135.	O	Tr.	z.	4
136.	O	Tr.	s.	3
137.	Oğul	Tr.	i.	2
138.	Ol-	Tr.	f.	9
139.	Onbaşı	Tr.	s.	1
140.	Ora	Tr.	i.	1

141.	Ön	Tr.	i.	2
142.	Öp-	Tr.	f.	2
143.	Öpüp	Tr.	z.f.	1
144.	Perişan	F.	s.	1
145.	Püskürt-	Tr.	f.	1
146.	Rahmet	Ar.	i.	1
147.	Rahmetli	Ar. – Tr.	s.	1
148.	Rica	Ar.	i.	1
149.	Rüzgar	F.	i.	1
150.	Saldır-	Tr.	f.	1
151.	Selam	İb.	i.	2
152.	Sen	Tr.	z.	9
153.	Sevinç	Tr.	i.	1
154.	Sıra	Tr.	i.	1
155.	Sonra	Tr.	zf.	3
156.	Sor-	Tr.	f.	1
157.	Söyle-	Tr.	f.	2
158.	Suret	Ar.	i.	1
159.	Şakak	Ar.	i.	1
160.	Şaş-	Tr.	f.	1
161.	Şehadet	Ar.	i.	1
162.	Şehit	Ar.	s.	6
163.	Şey	Ar.	i.	1
164.	Şiddet	Ar.	i.	1
165.	Şöyle	Tr.	zf.	1
166.	Tamam	Ar.	s.	2
167.	Taş	Tr.	i.	1
168.	Tatlı	Tr.	s.	1
169.	Tebrik	Ar.	i.	1
170.	Tecrübe	Ar.	i.	1
171.	Tepe	Tr.	i.	1
172.	Tetik	Tr.	i.	1
173.	Titre-	Tr.	f.	1
174.	Toprak	Tr.	i.	2
175.	Tüfek	Tr.	i.	1
176.	Türlü	Tr.	s.	1
177.	Uç	Tr.	i.	1
178.	Ulu	Tr.	s.	1
179.	Uzak	Tr.	s.	1
180.	Üç	Tr.	s.	1
181.	Üst	Tr.	i.	1
182.	Vakit	Ar.	i.	1
183.	Ve	Ar.	ed.	2
184.	Ver-	Tr.	f.	1
185.	Ya	Tr.	ün.	1
186.	Yadigar	f.	i.	1
187.	Yalın	Tr.	s.	1
188.	Yan	Tr.	i.	2

189.	Yap-	Tr.	f.	1
190.	Yaralan-	Tr.	f.	3
191.	Yat-	Tr.	f.	1
192.	Yatak	Tr.	i.	2
193.	Yaz-	Tr.	f.	1
194.	Yeni	Tr.	s.	1
195.	Yer	Tr.	i.	2
196.	Yıl	Tr.	i.	1
197.	Yıldırım	Tr.	i.	1
198.	Yiğitlik	Tr.	i.	1
199.	Yüzbaşı	Tr.	s.	1
200.	Zaman	Ar.	i.	1
201.	Zangır zangır	Tr.	ik.	1
202.	Zannet-	Ar. – Tr.	f.	1

Tablo 2.4.2. II. Kitap 4. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Alay	-	+	+
2.	Bölük	-	+	+
3.	Gülle	-	+	+
4.	Kın	-	+	+
5.	Mülazım	-	+	+
6.	Şakak	-	+	+
7.	Yatağan	-	+	+

1.3.5. Beşinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Kamyon	Gezi Yazısı	Reşat Nuri Güntekin	215

Üç sene evvel Ayvalık'tan Balıkesir'e geliyordum. Yarı yolda bir kamyona tesadüf ettim ki tıpkı bayramlarda Cinci Meydanı'na kurulan eski salıncaklara benziyordu. Dört tarafında peykeler, ortasında gene iki peyke... Kenarlarında; çocuklar düşmesin diye tırabzan biçiminde yeşile, kırmızıya, sarıya boyanmış korkuluklar.

Fark, yalnız şurada ki birbirinin kucağına oturan bayram çocukları otuza, kırkar, ellişer yaş ihtiyarlamışlar, sakallanmışlar, bir de yandan yana sallanacakları yere aşağıdan yukarı hopluyorlar. Sonra, bayram elbiseleri de artık çok eskimiş, çok paramparça olmuş...

Fakat ne ziyarı var? Gönüller şen olsun. Bu araba mihneti kendine zevk etmiş peygamber ahlaklı Anadolu fakirinin arabasıdır.

Maksat, günlerce sürecektir bir yolu üç beş saatte aşmak, ayağı yerden kaldırmak değil mi? Pekâlâ güle eğlene gidiliyor... Allah bunu da aratmasın.

Yol kenarında bekleyenler için “Ya kamyonu da yer bulunmazsa...” korkusu da yoktur. Onlar çok kere zerzevat arabası gibi tepeleme dolu gelir. Fakat “Yer yok.” diye müşteri çevrildiği görülmüş şey değildir.

Bir ses: “Az müsaade. Az sıkışalım.” diye bağırır. Arabanın içinde hafif bir çalkantı olur. Öndeki jandarma neferinin kucağına bir çocuk yahut kuzu, delikanlı bir oğlun dizine ihtiyar anası oturtulur. Kamyonun patronu içeriden çamurluğa, çamurlukta seyahat eden şoför yamağı, kamyonun üstündeki denkler, fiçular arasına çıkar, böylece yeni yolculara ve yüklerine de yer açılmış olur.

Biraz ötede iki, üç kişi daha mı el sallıyor? Gene korkmayın! Onlara da Allah’ın izniyle yer bulunacak, hatırları hoş edilecektir. Allah’ın izniyle diyorum; çünkü bu kadar az yere bu kadar insan aldırma fizik kanunlarına sığmaz; ancak Allah’ın izniyle kabil olur.

Çocukken pek ziyade şaşırduğum bir şey vardı. Karagöz’ün Yalova Safası oyununda perdenin ortasına minimini bir karar konur, bu karara Arap, Acem, Arnavut, Laz belki on kişi girerdi. Kamyonların bu hudutsuz adam alma kabiliyeti bana daima bu dolmaz kararı hatırlatır. İstanbul tren yahut vapurunda hele bir kimseyi biraz sıkıştırın; hemen çarpılır, çay semaveri gibi oturduğu yerde fıkır fıkır kaynamaya başlar. Anadolu kamyon yolcusu, kamyonu yeni adam almak için sıkıştırıldıkça darılmıyor, kızmıyor; “Başkasının karı için ben niye rahatsız olayım!” demeyi aklından geçirmiyor.

Yanımda yer açmaya çalışırken gösterdiği gayrete, güler yüze bakılırsa hatta bundan bir zevk, kendini daima ihmal etmiş, hayatını başkalarının saadeti için harcamaya alışmış bir insanın zevkini de duyuyor.

Tablo 2.5.1. II. Kitap 5. Metin Sözvarlığı Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Acem	Ar.	ö.i.	1
2.	Aç-	Tr.	f.	2
3.	Adam	İb.	i.	2
4.	Akıl	Ar.	i.	1
5.	Al-	Tr.	f.	1
6.	Aldır-	Tr.	f.	1
7.	Alış-	Tr.	f.	1
8.	Allah	Ar.	ö.i.	4
9.	Almak	Tr.	i.f.	1
10.	Ana	Tr.	i.	1
11.	Anadolu	E. Yun.	ö.i.	2
12.	Ancak	Tr.	ed.	1
13.	Ara	Tr.	i.	1
14.	Araba	Tr.	i.	4
15.	Arap	Ar.	ö.i.	1
16.	Arat-	Tr.	f.	1
17.	Arnavut	Arnavutça	ö.i.	1
18.	Artık	Tr.	ed.	1

19.	Aş-	Tr.	f.	1
20.	Aşağı	Tr.	i.	1
21.	Ayak	Tr.	i.	1
22.	Ayvalık	F. – Tr.	ö.i.	1
23.	Az	Tr.	s.	3
24.	Bağır-	Tr.	f.	1
25.	Bak-	Tr.	f.	1
26.	Balıkesir	Yun.	ö.i.	1
27.	Başka	Tr.	s.	2
28.	Başla-	Tr.	f.	1
29.	Bayram	Tr.	i.	4
30.	Belki	F.	ed.	1
31.	Ben	Tr.	z.	2
32.	Benze-	Tr.	f.	1
33.	Beş	Tr.	s.	1
34.	Beşle-	Tr.	f.	1
35.	Biçim	Tr.	i.	1
36.	Bir	Tr.	s.	13
37.	Biraz	Tr.	s.	2
38.	Birbiri	Tr.	z.	1
39.	Boya-	Tr.	f.	1
40.	Böyle	Tr.	zf.	1
41.	Bu	Tr.	z.- s.	5
42.	Bu kadar	Tr. – Ar.	ed.	2
43.	Bul-	Tr.	f.	2
44.	Cinci Meydanı	Ar. – Tr.	ö.i.	1
45.	Çalış-	Tr.	f.	1
46.	Çalkantı	Tr.	i.	1
47.	Çamurluk	Tr.	i.	2
48.	Çarp-	Tr.	f.	1
49.	Çay	Çin.	i.	1
50.	Çevril-	Tr.	f.	1
51.	Çık-	Tr.	f.	1
52.	Çocuk	Tr.	i.	4
53.	Çok	Tr.	zf.	3
54.	Çünkü	F.	ed.	1
55.	Daha	Ar.	zf.	1
56.	Daima	Ar.	zf.	2
57.	Darıl-	Tr.	f.	1
58.	De-	Tr.	f.	2
59.	De/da	Tr.	ed.	7
60.	Değil	Tr.	i.	2
61.	Delikanlı	Tr.	i.	1
62.	Denk	Tr.	i.	1
63.	Diye	Tr.	ed.	3
64.	Diz	Tr.	i.	1
65.	Dol-	Tr.	f.	1
66.	Dolu	Tr.	s.	1

67.	Dört	Tr.	s.	1
68.	Duy-	Tr.	f.	1
69.	Düş-	Tr.	f.	1
70.	El salla-	Tr.	dey.	1
71.	Elbise	Ar.	i.	1
72.	Ellişer	Tr.	s.	1
73.	Eski	Tr.	s.	1
74.	Eski-	Tr.	f.	1
75.	Evvel	Ar.	zf.	1
76.	Fakat	Ar.	ed.	2
77.	Fakir	Ar.	s.	1
78.	Fark	Ar.	i.	1
79.	Fıçı	Yun.	i.	1
80.	Fıkır fıkır	Tr.	ik.	1
81.	Fizik	Yun.	i.	1
82.	Gayret	Ar.	i.	1
83.	Geçir-	Tr.	f.	1
84.	Gel-	Tr.	f.	2
85.	Gene	Tr.	zf.	2
86.	Gibi	Tr.	ed.	2
87.	Gir-	Tr.	f.	1
88.	Git-	Tr.	f.	1
89.	Gönlü şen olmak	Tr. – Ar.	dey.	1
90.	Görül-	Tr.	f.	1
91.	Göster-	Tr.	f.	1
92.	Güle eğlene	Tr.	zf.	1
93.	Güler yüz	Tr.	s.ö.	1
94.	Günlerce	Tr.	zf.	1
95.	Hafif	Ar.	s.	1
96.	Harca-	Ar. – Tr.	f.	1
97.	Hatırla-	Ar. – Tr.	f.	2
98.	Hatta	Ar.	ed.	1
99.	Hayat	Ar.	i.	1
100.	Hele	F.	zf.	1
101.	Hemen	F.	zf.	1
102.	Hopla-	Tr.	f.	1
103.	Hoş et-	F. – Tr.	f.	1
104.	Hudut	Ar.	i.	1
105.	İç	Tr.	i.	2
106.	İçin	Tr.	ed.	4
107.	İhmal et-	Ar. – Tr.	f.	1
108.	İhtiyar	Ar.	s.	1
109.	İhtiyarla-	Ar. – Tr.	f.	1
110.	İki	Tr.	s.	2
111.	İnsan	Ar.	i.	2
112.	İstanbul	Yun.	ö.i.	1
113.	İzin	Tr.	i.	3
114.	Jandarma	Fr.	i.	1

115.	Kabil ol-	Ar. – Tr.	f.	1
116.	Kabiliyet	Ar.	i.	1
117.	Kaldır-	Tr.	f.	1
118.	Kamyon	Fr.	i.	7
119.	Kanun	Ar.	i.	1
120.	Kar	Tr.	i.	1
121.	Karagöz	Tr.	ö.i.	1
122.	Karar	Ar.	i.	3
123.	Kayna-	Tr.	f.	1
124.	Kenar	F.	i.	2
125.	Kendi	Tr.	z.	2
126.	Kere	Ar.	zf.	1
127.	Kırkar	Tr.	s.	1
128.	Kırmızı	Tr.	s.	1
129.	Kız-	Tr.	f.	1
130.	Ki	F.	ed.	2
131.	Kimse	Tr.	z.	1
132.	Kişi	Tr.	i.	2
133.	Kon-	Tr.	f.	1
134.	Kork-	Tr.	f.	1
135.	Korku	Tr.	i.	1
136.	Korkuluk	Tr.	i.	1
137.	Kucak	Tr.	i.	2
138.	Kur-	Tr.	f.	1
139.	Kuzu	Tr.	i.	1
140.	Laz	Tr.	ö.i.	1
141.	Maksat	Ar.	i.	1
142.	Mihnet	Ar.	i.	1
143.	Minimini	Fr. – Tr.	s.	1
144.	Müsaade	Ar.	i.	1
145.	Müşteri	Ar.	i.	1
146.	Ne	Tr.	ed.	1
147.	Nefer	Ar.	i.	1
148.	Niye	Tr.	ed.	1
149.	O	Tr.	z.	2
150.	Oğul	Tr.	i.	1
151.	Ol-	Tr.	f.	4
152.	On	Tr.	s.	1
153.	Orta	Tr.	i.	2
154.	Otur-	Tr.	f.	3
155.	Otuzar	Tr.	s.	1
156.	Oyun	Tr.	i.	1
157.	Ön	Tr.	i.	1
158.	Öte	Tr.	zf.	1
159.	Paramparça	F.	s.	1
160.	Patron	Ven.	i.	1
161.	Pek ziyade	Tr. – Ar.	s.ö.	1
162.	Pekala	Tr. – Ar.	ün.	1

163.	Perde	F.	i.	1
164.	Peygamber ahlaklı	F.-Ar.-Tr.	dey. – s.	1
165.	Peyke	F.	i.	2
166.	Rahatsız	Ar. – Tr.	s.	1
167.	Saadet	Ar.	i.	1
168.	Saat	Ar.	i.	1
169.	Sakallan-	Tr.	f.	1
170.	Salıncak	Tr.	i.	1
171.	Sallan-	Tr.	f.	1
172.	Sarı	Tr.	s.	1
173.	Semaver	Rus.	i.	1
174.	Sene	Ar. > İb.	i.	1
175.	Ses	Tr.	i.	1
176.	Seyahat et-	Ar. – Tr.	f.	1
177.	Sığma-	Tr.	f.	1
178.	Sıkış-	Tr.	f.	3
179.	Sonra	Tr.	zf.	1
180.	Sür-	Tr.	f.	1
181.	Şaş-	Tr.	f.	1
182.	Şey	Ar.	i.	2
183.	Şoför	Fr.	i.	1
184.	Şura	Tr.	zf.	1
185.	Taraf	Ar.	i.	1
186.	Tepeleme	Tr.	i.f.	1
187.	Tesadüf et-	Ar.	f.	1
188.	Tıpkı	Ar.	i.	1
189.	Tırabzan	-	i.	1
190.	Tren	Fr.	i.	1
191.	Üç	Tr.	s.	3
192.	Üst	Tr.	i.	1
193.	Vapur	Fr.	i.	1
194.	Var	Tr.	s.	2
195.	Ve	Ar.	ed.	1
196.	Ya	Tr.	ed.	1
197.	Yahut	Ar.	ed	1
198.	Yalnız	Tr.		1
199.	Yalova Safası	Yun. - Tr. - Ar.	ö.i.	1
200.	Yamak	Tr.	i.	1
201.	Yan	Tr.	i.	3
202.	Yarı	Tr.	s.	1
203.	Yaş	Tr.	i.	1
204.	Yeni	Tr.	s.	2
205.	Yer	Tr.	i.	9
206.	Yeşil	Tr.	s.	1
207.	Yok	Tr.	s.	2
208.	Yol	Tr.	i.	3
209.	Yolcu	Tr.	i.	2

210.	Zerzevat	F. – Ar.	i.	1
211.	Zevk	Ar.	i.	2
212.	Zevk et-	Ar. – Tr.	f.	1
213.	Ziyan	F.	i.	1

Tablo 2.5.2. II. Kitap 5. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Gönlü şen olmak	-	+	+
2.	Karar	-	+	+
3.	Mihnet	-	+	+
4.	Nefer	-	+	+
5.	Peygamber ahlaklı	-	+	+
6.	Peyke	-	+	+
7.	Tırabzan	-	+	+
8.	Yamak	-	+	+
9.	Zerzevat	-	+	+
10.	Ziyade	-	+	+

1.3.6. Altıncı Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Bir Şekerli Bir İspanaklı	Öykü	Ayşe İlker	233

“Sıdika nineye bir şekerli, bir ıspanaklı. Dilsiz Bahri amcaya bir şekerli, bir ıspanaklı...” neşe ile katmerleri götüreceğimiz yerleri hesaplıyoruz. “Sıdika nineyi evde bulamazsanız bir nasiplisine verirsiniz.” dedi annem. Meçhul, ama sıcak biri. Nasıpli olmaktan kaynaklanan bir sıcaklık.

Önce anneanneye gittik. Sobası cayır cayır yanıyor. Sıcağı çok severmiş. Sobasının yanındaki sedirde çamaşırları serili. Çabuk kurumalarını istediği için böyle yapmış olacak.

Dilsiz Bahri amca ile Sıdika ninenin katmerlerini anneanne verecek. Biz elimizde kalan iki katmerle eve dönerken köşede odunlarını duvar dibine indirmiş iki oduncuyla karşılaştık. Birisi yerdeki iplerini topluyor, diğeri de eşeğinin semerini düzeltiyordu. Oduncuları görür görmez Neşe'nin de benim de aklımdan aynı şeyler geçti ki adımlarımızı yavaşlattık. Kendilerine doğru yürüdüğümüzü görünce, ikisinin de yüzünde yorgun ama umutlu bir ifade belirdi. Yaşlı, sakalları ağarmış, zayıf insanlardı. Neşe, “Size katmer versek kabul eder misiniz amca?” diye soruyor.

İçimden, “İşte katmerlerin nasıplısı meçhul insanlar...” diyorum. Kim bilir hangi köyden geldiler, ekmek parası için bu soğukta odun satmaya çalışıyorlar.

Neşe'nin katmerleri uzatan eline, iki kuru ve çatlamış el uzanıyor. “Allah razı olsun.” cümlesi, Neşe ile gözlerimizi birleştiriyor. Odunculardan ayrılırken arkamızdan onların duaları ve bakışlarının uzandığını, hissediyoruz. Dönüp bakmak geliyor içimden. Ama ilerdeki caminin önü çok kalabalık. Cuma vakti olduğu için ezanı bekleyenler var. Geriye dönüp bakmak ayıbıma gidiyor. Kalabalığı, başımızı kaldırmadan geçiyoruz.

Bahçeye girdiğimizde burnumuzu katmer kokusu dolduruyor. Annem, “Bütün komşulara götürün.” dedi. Koku çok yayılmış, canları isteyebilirmiş. Doğru. Komşunun kokuda bile hakkı var. Böyle düşündüğü için; herkesi, komşuları düşündüğü için, annem gözümde daha çok büyüyor. Kokunun hakkı. Bunu düşünen kaldı mı?

Biz gelinceye kadar, yeni şekerliler, ıspanaklılar yapılmış. Sevim teyze, oklava yuvarlamaktan, annem ocağın altını ateşleyip hamurları pişirmekten yorulmuşlar. “Yorulduunuz mu?” diyorum. “Hiç yorulur muyuz...” diyorlar. Yaptıkları işten mutlular.

Zehra halaya da katmer gönderilecek. Onun da ayakları bu defa çok ağrıyormuş. Zor yürür haldeymiş. Annem onu çok sever. Üzüliyor. Halam da beni görünce hep ağlıyor. Belki yılda bir iki defa gördüğü için. O zaman benim de boğazım düğümleniyor.

Ali Taha, “Beni babaanneme götürün.” diye tutturdu. Beray da, “O oda soğuk, hastalanır.” diye endişe duyuyor. Fakat ben de, Ali Taha iki buçuk yaşında olmasına rağmen, böyle şeyleri görsün, hissetsin istiyorum. Büyüdüğünde hayal meyal hatırlayacağı, ama onda asil hislerin yeşermesini sağlayacak anları yaşasın istiyorum. Kokunun hakkını onun nesli tanımayacak, anlamayacak bile. İnsanlar, hiçbir karşılık beklemezsizin nasıl birbirlerinin göz haklarını, koku haklarını gözetirler? Bunu benim neslimde bile anlayabilecek insan olmasına şaşacağım. Ah anneciğim! Yılda bir iki gelişimde artık büyük şehirlerde hiç kalmamış böyle büyük beşeri hisleri nasıl hatırlıyor ve içime nasıl bir ateş düşürüyorsun bilsen.

Tablo 2.6.1. II. Kitap 6. Metin Sözvarlığı Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Adım	Tr.	i.	1
2.	Ağar-	Tr.	f.	1
3.	Ağla-	Tr.	f.	1
4.	Ağrı-	Tr.	f.	1
5.	Ah	Tr.	ün.	1
6.	Akıl	Ar.	i.	2
7.	Al-	Tr.	f.	2
8.	Alamayan	Tr.	s.f.	2
9.	Ali Taha	Ar.	ö.i.	2
10.	Allah	Ar.	ö.i.	1

11.	Alt	Tr.	i.	1
12.	Ama	Ar.	ed.	4
13.	Amca	Tr.	i.	3
14.	An	Ar.	i.	1
15.	Ankara	E. Yun.	ö.i	1
16.	Anla-	Tr.	f.	2
17.	Anne	Tr.	i.	6
18.	Anneanne	Tr.	i.	2
19.	Arka	Tr.	i.	1
20.	Artık	Tr.	zf.	1
21.	Asil	Ar.	s.	1
22.	Ateş	F.	i.	1
23.	Ateşle-	F. – Tr.	f.	1
24.	Ayak	Tr.	i.	1
25.	Ayıp	Tr.	i.	1
26.	Aynı	Ar.	i.	1
27.	Ayrıl-	Tr.	f.	1
28.	Babaanne	Tr.	i.	1
29.	Bahçe	F.	i.	1
30.	Bak-	Tr.	f.	2
31.	Bakış	Tr.	i.f.	1
32.	Baş kaldır-	Tr.	dey.	1
33.	Bekleyen	Tr.	s.f.	1
34.	Belir-	Tr.	f.	1
35.	Belki	F.	ed.	1
36.	Ben	Tr.	z.	6
37.	Beray	F. – Tr.	ö.i.	1
38.	Beşeri	Ar.	s.	1
39.	Bil-	Tr.	f.	2
40.	Bile	Tr.	zf.	3
41.	Bir	Tr.	s.	11
42.	Birbiri	Tr.	z.	1
43.	Biri	Tr.	z.	2
44.	Birleştir-	Tr.	f.	1
45.	Biz	Tr.	z.	2
46.	Boğazı düğümlen-	Tr.	dey.	1
47.	Böyle	Tr.	zf.	4
48.	Bu	Tr.	s.- z.	4
49.	Buçuk	Tr.	s.	1
50.	Bul-	Tr.	f.	1
51.	Burun	Tr.	i.	1
52.	Bütün	Tr.	s.	1
53.	Büyü-	Tr.	f.	2
54.	Büyük	Tr.	s.	2
55.	Camii	Ar.	i.	1
56.	Can	F.	i.	1
57.	Cayır cayır	Tr.	ik.	1
58.	Cuma	Ar.	i.	1

59.	Cümle	Ar.	i.	1
60.	Çabuk	Tr.	s.	1
61.	Çalış-	Tr.	f.	1
62.	Çamaşır	F.	i.	1
63.	Çatlamış	Tr.	s.f.	1
64.	Çok	Tr.	zf.	6
65.	Daha	Ar.	zf.	1
66.	De-	Tr.	f.	5
67.	De/da	Tr.	ed.	11
68.	Defa	Ar.	zf.	2
69.	Diğeri	Tr.	z.	1
70.	Dilsiz Bahri	Tr. – Ar.	ö.i.	2
71.	Dip	Tr.	i.	1
72.	Diye	Tr.	zf.	4
73.	Doğru	Tr.	ed.	1
74.	Doğru	Tr.	s.	1
75.	Dol-	Tr.	f.	1
76.	Dön-	Tr.	f.	1
77.	Dönüp	Tr.	z.f.	2
78.	Dua	Ar.	i.	1
79.	Duvar	F.	i.	1
80.	Düşün-	Tr.	f.	3
81.	Düşünen	Tr.	s.f.	1
82.	Düşür-	Tr.	f.	1
83.	Düzel-	Tr.	f.	1
84.	-e kadar	Tr. – Ar.	ed.	1
85.	-e rağmen	Tr. – Ar.	ed.	1
86.	Ekmek parası	Tr. – F.	s.ö.	1
87.	El	Tr.	i.	3
88.	Endişe duy-	F. – Tr.	f.	1
89.	Eşek	Tr.	i.	1
90.	Ev	Tr.	i.	2
91.	Ezan	Ar.	i.	1
92.	Fakat	F.	ed.	1
93.	Geç-	Tr.	i.	2
94.	Gel-	Tr.	f.	5
95.	Geri	Tr.	i.	1
96.	Gir-	Tr.	f.	1
97.	Git-	Tr.	f.	2
98.	Gönder-	Tr.	f.	1
99.	Gör-	Tr.	f.	2
100.	Görünce	Tr.	z.f.	2
101.	Görür görmez	Tr.	zf.	1
102.	Götür-	Tr.	f.	3
103.	Göz	Tr.	i.	3
104.	Gözet-	Tr.	f.	1
105.	Gözleme	Tr.	i.f.	1
106.	Hakk	Ar.	i.	6

107.	Hal	Ar.	i.	1
108.	Hala	Ar	zf.	2
109.	Hamur	Ar.	i.	1
110.	Hangi	Tr.	z.	1
111.	Hastalan-	F. – Tr.	f.	1
112.	Hatırla-	Ar. – Tr.	f.	1
113.	Hayal mayal hatırla-	Ar. – Tr.	dey.	1
114.	Hep	Tr.	s.	1
115.	Her	F.	s.	1
116.	Herkes	F.	z.	1
117.	Hesapla-	Ar. – Tr.	f.	1
118.	Hiç	F.	s.	2
119.	Hiçbir	F. – Tr.	s.	1
120.	His	Ar.	i.	2
121.	Hisset-	Ar. – Tr.	f.	2
122.	İspanaklı	F. – Tr.	s.	4
123.	İç	Tr.	i.	3
124.	İçin	Tr.	ed.	6
125.	İfade	Ar.	i.	1
126.	İki	Tr.	s.	6
127.	İkisi	Tr.	z.	1
128.	İle	Tr.	ed.	3
129.	İleri	Tr.	i.	1
130.	İndir-	Tr.	f.	1
131.	İnsan	Ar.	i.	4
132.	İp	Tr.	i.	1
133.	İste-	Tr.	f.	4
134.	İş	Tr.	i.	1
135.	İşte	Tr.	ed.	1
136.	Kabul et-	Ar. – Tr.	f.	1
137.	Kafeterya	İsp.	i.	1
138.	Kal-	Tr.	f.	2
139.	Kalabalık	Ar. – Tr.	i.	2
140.	Kalma-	Tr.	f.	1
141.	Karşılaş-	Tr.	f.	1
142.	Karşılık bekleme-	Tr.	dey.	1
143.	Katmer	Tr.	i.	9
144.	Kaynaklan-	Tr.	f.	1
145.	Kendi	Tr.	z.	2
146.	Ki	F.	ed.	1
147.	Kim	Tr.	z.	1
148.	Kimse	Tr.	z.	1
149.	Koku	Tr.	i.	7
150.	Komşu	Tr.	i.	3
151.	Köşe	F.	i.	1
152.	Köy	F.	i.	1
153.	Kuru	Tr.	s.	1
154.	Kuru-	Tr.	f.	1

155.	Lokma	Ar.	i.	1
156.	Meçhul	Ar.	s.	2
157.	Mi	Tr.	ed.	4
158.	Mutlu	Tr.	s.	1
159.	Nasıl	Tr.	ed.	3
160.	Nasıpli	Ar. – Tr.	s.	3
161.	Nefisi körel-	Ar. – Tr.	dey.	1
162.	Nesil	Ar.	i.	2
163.	Neşe	Ar.	i.	1
164.	Neşe	Ar.	ö.i.	4
165.	Nine	Tr.	i.	3
166.	O	Tr.	z.	7
167.	Ocak	Tr.	i.	1
168.	Oda	Tr.	i.	1
169.	Odun	Tr.	i.	2
170.	Oduncu	Tr.	i.	3
171.	Oklava	Tr.	i.	1
172.	Ol-	Tr.	f.	8
173.	Ön	Tr.	i.	1
174.	Önce	Tr.	zf.	1
175.	Parça	F.	i.	1
176.	Pişir-	Tr.	f.	1
177.	Razı ol-	Ar.	f.	1
178.	Sağla-	Tr.	f.	1
179.	Sakal	Tr.	i.	1
180.	Sat-	Tr.	f.	1
181.	Sedir	Ar.	i.	1
182.	Semer	Yun.	i.	1
183.	Ser-	Tr.	f.	1
184.	Sev-	Tr.	f.	2
185.	Sevim	Tr.	ö.i.	1
186.	Sıcak	Tr.	s.	2
187.	Sıcaklık	Tr.	i.	1
188.	Sıdika	Ar.	ö.i.	3
189.	Siz	Tr.	z.	1
190.	Soba	Mac.	i.	2
191.	Soğuk	Tr.	s.	2
192.	Sor-	Tr.	f.	1
193.	Şaş-	Tr.	f.	1
194.	Şehir	F.	i.	1
195.	Şekerli	F. – Tr.	s.	4
196.	Şey	Ar.	i.	3
197.	Tanı-	Tr.	f.	1
198.	Teyze	Tr.	i.	1
199.	Topla-	Tr.	f.	1
200.	Tuttur-	Tr.	f.	1
201.	Umutlu	Tr.	s.	1
202.	Uzan-	Tr.	f.	2

203.	Uzat-	Tr.	f.	1
204.	Üzül-	Tr.	f.	1
205.	Vakit	Ar.	i.	1
206.	Var	Tr.	s.	3
207.	Ve	Ar.	ed.	3
208.	Ver-	Tr.	f.	3
209.	Veren	Tr.	s.f.	1
210.	Ya	Tr.	ün.	1
211.	Yan	Tr.	i.	1
212.	Yan-	Tr.	f.	1
213.	Yap-	Tr.	f.	3
214.	Yarın	Tr.	i.	1
215.	Yaş	Tr.	i.	1
216.	Yaşa-	Tr.	f.	1
217.	Yaşlı	Tr.	s.	1
218.	Yavaşlat-	Tr.	f.	1
219.	Yayıł-	Tr.	f.	1
220.	Yeni	Tr.	s.	1
221.	Yer	Tr.	i.	2
222.	Yeşer-	Tr.	f.	1
223.	Yıl	Tr.	i.	2
224.	Yok	Tr.	s.	1
225.	Yorgun	Tr.	s.	1
226.	Yorul-	Tr.	f.	3
227.	Yuvarla-	Tr.	f.	1
228.	Yürü-	Tr.	f.	2
229.	Yüz	Tr.	s.	1
230.	Zaman	Ar.	i.	1
231.	Zayıf	Ar.	s.	1
232.	Zehra	Ar.	ö.i.	1
233.	Zor	F.	s.	1

Tablo 2.6.2. II. Kitap 6. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Asil	-	+	-
2.	Beşeri	-	+	+
3.	Boğazı düğümlenmek	-	+	+
4.	Boğazına durmak	-	+	-
5.	Hayal meyal hatırlamak	-	+	+
6.	Kafeterya	-	+	+
7.	Meçhul	-	+	+
8.	Nefsi körelmek	-	+	+
9.	Nesil	-	+	+

1.3.7. Yedinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Büyük Önder	Biyografi	Mustafa Koyuncu	210

Birinci Dünya Savaşı sonunda Osmanlı Devleti'nin de içinde bulunduğu topluluk yenilmiş ve Mondros Ateşkes Anlaşması imzalanmıştı. Bunun sonucunda yurdumuz düşman devletler tarafından paylaşılmış, koskoca bir devlet ve şanlı bir tarih yerle bir edilmişti. Karşımızda birçok devlet vardı. Ordularımız dağıtılmış, yurdumuz işgal edilmişti. Bu durumda Türk milleti için kurtuluş ümidi yok denecek kadar azdı. İşte böyle bir ortamda, bütün bir milleti kendisine inandırarak cepheden cepheye koşturan Atatürk, elbette ki kişilik özellikleri bakımından diğer insanlardan farklıydı. Eğer böyle olmasaydı, binlerce insan onun ardına düşüp zayıf bir hayalin peşinden koşabilir miydi?

Böylesine tehlikeli bir durumda kendisini ortaya atabilecek bir kişinin her şeyden önce vatanını çok sevmesi lazımdı. Bu güçlü vatan sevgisi, Atatürk'te, vatani için canını hiçe sayacak kadar gelişmişti. O, "Vatanın her karış toprağı kanlarımızla sulanmadıkça, hiçbir düşman ayağını vatanımıza bastırmayacağız." diyecek kadar vatan aşkıyla doluydu. Çünkü, idealist bir insan olan Mustafa Kemal, ileri görüşlülüğü, yaratıcı zihniyeti, akılcı yaklaşımları, sabırlı ve disiplinli çalışmalarıyla, mutlaka başarıya ulaşacağını biliyordu.

Onu, başaracağına inandıran etkenlerin en önemlisi ise milletine duyduğu güven ve sevgiydi. Aslında bütün insanlara karşı sevgiyle dolu olan Atatürk, her insanın mutlu ve huzurlu yaşamasını ister; herkes için iyiyi, doğruyu ve güzeli gerekli görürdü. Bir insan olarak, milletine hizmet etmeyi görev kabul eder ve "Hiçbir sevgi, millet sevgisinin üstünde olamaz. Hiçbir sevgi uğruna millet sevgisi feda edilemez." derdi.

Atatürk, son derece şefkatli, iyi kalpli bir insandı. Ancak yersiz acıma gücünü her zaman kontrol eder, devletine ve milletine zarar veren davranışlara göz yummazdı.

Olayları akıl ve mantıkla değerlendirir, akla, sağduyuya ve bilime aykırı hiçbir yola başvurmazdı. Zaten onun başarılı olmasında en önemli etken, her olaya akılcı çözümler bulmasıydı.

Atatürk, sadece akıllı, idealist, vatansever bir devlet adamı değildir. Aynı zamanda askerlik, hukuk, sanat, eğitim, felsefe, tarih gibi konularda yol gösteren çok yönlü bir fikir adamıdır. "Eğitimdir ki, bir milleti ya hür, bağımsız, şanlı, yüce bir toplum olarak yaşatır ya da bir milleti esaret ve sefalete terk eder." diyecek kadar eğitime önem veren Atatürk, sanata ve sanatçıya da büyük değer vermiştir. "Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir." sözleriyle sanat ve millet hayatını birleştiren büyük önder, elini öpmek isteyen bir tiyatro sanatçısına : "Sanatkâr el öpmez; sanatkârın eli öpülür." diyerek herkesin, sanatçıya saygı göstermesi gerektiğini işaret etmiştir. Çünkü o, sanatçıyı, Türk kültür mirasını ortaya çıkaran ve yaşatan bir güç olarak görmüş ve "Efendiler, hepimiz milletvekili olabilirsiniz, bakan olabilirsiniz, hatta cumhurbaşkanı olabilirsiniz. Fakat sanatkâr olamazsınız." sözleriyle övmüştür.

Tablo 2.7.1. II. Kitap 7. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Acı-	Tr.	f.	1
2.	Adam	İb.	i.	2
3.	Akıl	Ar.	i.	2
4.	Akılcı	Ar. – Tr.	i.	2
5.	Akıllı	Ar. – Tr.	s.	1
6.	Ancak	Tr.	ed.	1
7.	Ardına düş-	Tr.	dey.	1
8.	Askerlik	Ar. – Tr.	i.	1
9.	Aslında	Ar. – Tr.	zf.	1
10.	Aşk	Ar.	i.	1
11.	At-	Tr.	f.	1
12.	Atatürk	Tr.	ö.i.	6
13.	Ayak	Tr.	i.	1
14.	Aykırı	Tr.	i.	1
15.	Aynı zamanda	Ar. – Tr.	zf.	1
16.	Az	Tr.	s.	1
17.	Bağımsız	Tr.	s.	1
18.	Bakan	Tr.	s.f.	1
19.	Bakım	Tr.	i.	1
20.	Bastırma-	Tr.	f.	1
21.	Baş vur-	Tr.	f.	1
22.	Başar-	Tr.	f.	1
23.	Başarı	Tr.	i.	2
24.	Başarılı ol-	Tr.	f.	1
25.	Bil-	Tr.	f.	1
26.	Bilim	Tr.	i.	1
27.	Binlerce	Tr.	zf.	1
28.	Bir	Tr.	s.	18
29.	Birçok	Tr.	s.	1
30.	Biri	Tr.	z.	1
31.	Birinci Dünya Savaşı	Tr. – Ar.	ö.i.	1
32.	Birleştiren	Tr.	s.f.	1
33.	Böyle	Tr.	zf.	3
34.	Bu	Tr.	z. – s.	3
35.	Bulun-	Tr.	f.	1
36.	Bütün	Tr.	s.	2
37.	Büyük	Tr.	s.	2
38.	Canını hiçe say-	F. – Tr.	dey.	1
39.	Cephe	Ar.	i.	2
40.	Cumhurbaşkanı	Ar. – Tr.	i.	1
41.	Çalışma	Tr.	i.f.	1
42.	Çok	Tr.	zf.	1
43.	Çok yönlü	Tr.	s.	1
44.	Çözüm	Tr.	i.	1

45.	Çünkü	F.	ed.	2
46.	Dağıtıl-	Tr.	f.	1
47.	Damar	Tr.	i.	1
48.	Davranış	Tr.	i.f.	1
49.	De-	Tr.	f.	6
50.	De/da	Tr.	ed.	1
51.	Değer ver-	Tr.	f.	1
52.	Değerlendir-	Tr.	f.	1
53.	Değil	Tr.	i.	1
54.	Derece	Ar.	i.	1
55.	Devlet	Ar.	i.	6
56.	Diğer	Tr.	z.	1
57.	Disiplinli	Fr.	s.	1
58.	Doğru	Tr.	s.	1
59.	Dolu	Tr.	s.	2
60.	Durum	Tr.	i.	2
61.	Duy-	Tr.	f.	1
62.	Düşman	F.	i.	2
63.	Efendi	Yun.	i.	1
64.	Eğer	Tr.	ed.	1
65.	Eğitim	Tr.	i.	3
66.	Elöp-	Tr.	f.	3
67.	Elbette ki	Ar. – F.	ed.	1
68.	En	Tr.	zf.	2
69.	Esaret	Ar.	i.	1
70.	Etken	Tr.	i.	2
71.	Fakat	F.	ed.	1
72.	Fark	Ar.	i.	1
73.	Feda et-	Ar. – Tr.	f.	1
74.	Felsefe	E.Yun.	i.	1
75.	Fikir	Ar.	i.	1
76.	Geliş-	Tr.	f.	1
77.	Gerek-	Tr.	f.	1
78.	Gerekli gör-	Tr.	f.	1
79.	Gibi	Tr.	ed.	1
80.	Gör-	Tr.	f.	1
81.	Görev	Tr.	i.	1
82.	Göz yum-	Tr.	dey.	1
83.	Güç	Tr.	i.	2
84.	Güçlü	Tr.	s.	1
85.	Güven	Tr.	i.	1
86.	Güzel	Tr.	s.	1
87.	Hatta	Ar.	zf.	1
88.	Hayal peşinden koş-	Ar. – Tr.	dey.	1
89.	Hayat	Ar.	i.	2
90.	Hep	Tr.	s.	1
91.	Her	F.	s.	5
92.	Herkes	F.	z.	2

93.	Hiçbir	F. – Tr.	z.	4
94.	Hizmet et-	Ar. – Tr.	f.	1
95.	Hukuk	Ar.	i.	1
96.	Huzurlu	Ar.	s.	1
97.	Hür	Ar.	s.	1
98.	İç	Tr.	i.	1
99.	İçin	Tr.	ed.	3
100.	İdealist	Fr.	s.	2
101.	İleri görüşlü	Tr.	s.	1
102.	İmzalan-	Ar. – Tr.	f.	1
103.	İnan-	Tr.	f.	1
104.	İnandır-	Tr.	f.	1
105.	İnsan	Ar.	i.	7
106.	İ-se	Tr.	f.	1
107.	İste-	Tr.	f.	2
108.	İşaret et-	Ar. – Tr.	f.	1
109.	İşgal edil-	Ar. – Tr.	f.	1
110.	İşte	Tr.	zf.	1
111.	İyi	Tr.	s.	2
112.	Kabul et-	Ar. – Tr.	f.	1
113.	Kadar	Ar.	i.	4
114.	Kalan	Tr.	s.f.	1
115.	Kalp	Ar.	i.	1
116.	Kan	Tr.	i.	1
117.	Karış	Tr.	i.	1
118.	Karşı	Tr.	i.	2
119.	Kendi	Tr.	z.	2
120.	Kişi	Tr.	i.	1
121.	Kişilik	Tr.	i.	1
122.	Kontrol et-	Fr. – Tr.	f.	1
123.	Konu	Tr.	i.	1
124.	Kopmuş	Tr.	s.f.	1
125.	Koskoca	Tr.	s.	1
126.	Koştur-	Tr.	f.	1
127.	Kurtuluş	Tr.	i.	1
128.	Kültür	Fr.	i.	1
129.	Lazım	Ar.	s.	1
130.	Mantık	Ar.	i.	1
131.	Mi	Tr.	ed.	1
132.	Millet	Ar.	i.	12
133.	Milletvekili	Ar. – Tr.	i.	1
134.	Miras	Ar.	i.	1
135.	Mondros Ateşkes Anlaşması	?F. – Tr.	ö.i.	1
136.	Mustafa Kemal	Ar.	ö.i.	1
137.	Mutlaka	Ar.	zf.	1
138.	Mutlu	Tr.	s.	1
139.	O	Tr.	z.	6
140.	Ol-	Tr.	f.	4

141.	Olabil-	Tr.	f.	4
142.	Olarak	Tr.	z.f.	2
143.	Olay	Tr.	i.	2
144.	Ordu	Tr.	i.	1
145.	Orta	Tr.	i.	1
146.	Ortam	Tr.	i.	1
147.	Ortaya çıkar-	Tr.	dey.	1
148.	Osmanlı Devleti	Ar. – Tr.	ö.i.	1
149.	Önce	Tr.	zf.	1
150.	Önder	Tr.	i.	1
151.	Önem	Tr.	i.	1
152.	Önem ver-	Tr.	f.	1
153.	Önemli	Tr.	s.	1
154.	Öv-	Tr.	f.	1
155.	Özellik	Tr.	i.	1
156.	Paylaş-	Tr.	f.	1
157.	Sabırlı	Ar. – Tr.	s.	1
158.	Sadece	F. – Tr.	zf.	1
159.	Sağduyu	Tr.	i.	1
160.	Sanat	Ar.	i.	3
161.	Sanatçı	Ar. – Tr.	i.	4
162.	Sanatkar	Ar. – F.	i.	3
163.	Sanatsız	Ar. – Tr.	s.	1
164.	Saygı göster-	Tr.	f.	1
165.	Sefalet	Ar.	i.	1
166.	Sev-	Tr.	f.	1
167.	Sevgi	Tr.	i.	7
168.	Son	Tr.	s.	2
169.	Sonuç	Tr.	i.	1
170.	Söz	Tr.	i.	2
171.	Sula-	Tr.	f.	1
172.	Şanlı	Ar. – Tr.	s.	2
173.	Şefkatli	Ar. – Tr.	s.	1
174.	Şey	Ar.	i.	1
175.	Taraf	Ar.	i.	1
176.	Tarih	Ar.	i.	2
177.	Tehlike	Ar.	i.	1
178.	Terk et-	Ar. – Tr.	f.	1
179.	Tiyatro	İt.<E.Yun.	i.	1
180.	Topluluk	Tr.	i.	1
181.	Toplum	Tr.	i.	1
182.	Toprak	Tr.	i.	1
183.	Türk	Tr.	ö.i.	2
184.	Uğur	Tr.	i.	1
185.	Ulaş-	Tr.	f.	1
186.	Ümit	F.	i.	1
187.	Üst	Tr.	i.	1
188.	Var	Tr.	s.	1

189.	Vatan	Ar.	i.	6
190.	Vatansever	Ar. – Tr.	s.	1
191.	Ve	Ar.	ed.	15
192.	Ya	Tr.	ed.	1
193.	Ya da	Tr.	ed.	1
194.	Yaklaşım	Tr.	i.	1
195.	Yaratıcı	Tr.	s.	1
196.	Yaşa-	Tr.	f.	1
197.	Yaşat-	Tr.	f.	2
198.	Yenil-	Tr.	f.	1
199.	Yer	Tr.	i.	1
200.	Yerle bir et-	Tr.	dey.	1
201.	Yok	Tr.	s.	1
202.	Yol	Tr.	i.	1
203.	Yol göster-	Tr.	dey.	1
204.	Yurt	Tr.	i.	2
205.	Yüce	Tr.	s.	1
206.	Zaman	Ar.	i.	1
207.	Zarar ver-	Ar. – Tr.	f.	1
208.	Zaten	Ar.	zf.	1
209.	Zayıf	Ar.	s.	1
210.	Zihniyet	Ar.	i.	1

Tablo 2.7.2. II. Kitap 7. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Canını hiçe saymak	-	+	-
2.	Canının kıymetini bilmek	-	+	-
3.	Esaret	-	+	-
4.	Esir	-	+	-
5.	Göz yummak	-	+	+
6.	Hayal peşinde koşmak	-	+	-
7.	İdeal	-	+	-
8.	İdealist	-	+	+
9.	Müttefik	-	+	+
10.	Sefalet	-	+	+
11.	Sefil	-	+	-
12.	Vatan aşkıyla dolu olmak	-	+	+

1.3.8. Sekizinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Komşuluk Ölüyor	Söyleşi (sohbet)	Haldun Taner	167

Ünlü sinema aktörü William Holden (Vilyum Holdın), başını mermer masanın köşesine vurup kan kaybından ölmüş de üç gün kimsenin haberi olmamış. Alman gazeteleri isimsiz, ünsüz bir emeklinin tek başına oturduğu evde öldüğünü ve tam üç yıl –evet yanlış değil- üç yıl boyu komşuların bunu fark etmediğini yazdılar. Arkadaşım Celal Sılay⁽¹⁾, Şişli'deki kira odasında tek başına öldü. Randevusuna gelmeyince merak eden iki arkadaşı kapısını kırıp içeri girince, şairimizin ölüsü ile karşılaştılar.

İnsanların tek başına bırakıldıkları bir dünyada yaşıyoruz. Dostluk, komşuluk, ilgi, sevecenlik, vefa, yardım duygusu kalmadı.

Almanya'da oturan işçilerimizin en çok yakındığı şeylerin başında komşusuzluk geliyor. Oysa alışmış köyünde, sıkışınca komşusuna başvurmaya, ona dert yanmaya, içini boşaltıp rahatlamaya; komşusunun ona ihtiyacı olunca, bir sıcak çorba yapıp duasını almaya. Burada yok böyle şeyler... Sade ona değil, Alman komşulara da kapalı Alman'ın kapısı. Oturduğumuz apartmanda tam on iki daire var. Yedi aydır bu güne dek hiçbirini görmedik. Kapıda bazı gölgelerle karşılaşıyoruz, adet yerini bulsun diye selamlaşıyoruz. Zaten yapacak işim de o kadar çok, o kadar dolu ki isteseler de iyi bir komşu olamam. Ama işçilerimiz, konuşkan ve insancıl işçilerimiz öyle mi? Komşu yerine kulaksız, ağızsız duvarlarla karşılaşmak onların içlerini daha bir üsütüyor.

Diyeceğim, sade Almanya'da değil, dünyanın her yerinde dostluk, komşuluk azaldıkça azalıyor. Sanayileşme humması içinde, tüketim furyası içinde, iç dünyasının en değerli unsurlarını yitiren insanoğlu, doğayı unutup çevreyi kirlettiği gibi, içini ısıtan insancıl değerleri de kırıp geçiriyor.

Oysa geçmiş, komşuluk müessesesini nasıl övegelmişti. “Komşunun evi yanarsa seninki de sağlam kalmaz.” diyen Horace (Horas)⁽²⁾, “Komşusuna küfür eden, kendi mezarını kazar.” diyen Japon atasözü, “Ev alma, komşu al.” diyen Türk atasözü, nasıl bambaşka bir şarkı tutturmuşlardı.

(1) Celal Sılay: 1914-1974 yılları arasında yaşayan bir şairimizdir.

(2) Horas (Horace): Milattan önce 1. yüzyılda yaşamış Latin şairidir.

Tablo 2.8.1. II. Kitap 8. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	(Horas)	Tr.	s.ok.	1
2.	(Wilyım Holdın)	Tr.	s.ok.	1
3.	Adet yerini bul-	Ar. – Tr.	dey.	1
4.	Ağızsız	Tr.	s.	1
5.	Aktör	Fr. < Lat.	i.	1
6.	Al-	Tr.	f.	2
7.	Alışmış	Tr.	s.f.	1
8.	Alman	Fr. < Lat.	ö.i.	3
9.	Almanya	Fr. < Lat.	ö.i.	2
10.	Ama	Ar.	ed.	1
11.	Apartman	Fr.	i.	1
12.	Arkadaş	Tr.	i.	2
13.	Atasözü	Tr.	i.	2
14.	Ay	Tr.	i.	1
15.	Azal-	Tr.	f.	1
16.	Azaldıkça	Tr.	z.f.	1
17.	Bambaşka	Tr.	s.	1
18.	Baş	Tr.	i.	3
19.	Bazı	Tr.	s.	1
20.	Bırakıl-	Tr.	f.	1
21.	Bir	Tr.	s.	6
22.	Boyu	Tr.	zf.	1
23.	Böyle	Tr.	zf.	1
24.	Bu	Tr.	s.	1
25.	Bugün	Tr.	zf.	1
26.	Bura	Tr.	zf.	1
27.	Celal Sılay	Ar.	ö.i.	1
28.	Çevre	Tr.	i.	1
29.	Çok	Tr.	zf.	2
30.	Çorba	F.	i.	1
31.	Daire	Ar.	i.	1
32.	De/da	Tr.	ed.	6
33.	Değer	Tr.	i.	1
34.	Değerli	Tr.	s.	1
35.	Değil	Tr.	i.	3
36.	Diye	Tr.	zf.	1
37.	Diyecek	Tr.	s.f.	1
38.	Diyen	Tr.	s.f.	3
39.	Doğa	Tr.	i.	1
40.	Dolu	Tr.	s.	1
41.	Dostluk	F. – Tr.	i.	2
42.	Dua al-	Ar. – Tr.	dey.	1
43.	Duvar	F.	i.	1
44.	Duygu	Tr.	i.	1

45.	Dünya	Ar.	i.	3
46.	-e dek	Tr.	ed.	1
47.	Emekli	Tr.	s.	1
48.	En	Tr.	zf.	2
49.	Ev	Tr.	i.	3
50.	Evet	Pehlevice	i.	1
51.	Fark etme-	Ar. – Tr.	f.	1
52.	Furya	İt. < Lat.	i.	1
53.	Gazete	İt.	i.	1
54.	Geçmiş	Tr.	s.f.	1
55.	Gel-	Tr.	f.	1
56.	Gelmeyince	Tr.	z.f.	1
57.	Gibi	Tr.	ed.	1
58.	Girince	Tr.	z.f.	1
59.	Gölge	Tr.	i.	1
60.	Görme-	Tr.	f.	1
61.	Gün	Tr.	i.	1
62.	Haber	Ar.	i.	1
63.	Her	F.	s.	1
64.	Hiçbiri	F. – Tr.	z.	1
65.	Horace	Lat.	ö.i.	1
66.	Humma	Ar.	i.	1
67.	Isıtan	Tr.	s.f.	1
68.	İç	Tr.	i.	5
69.	İçeri	Tr.	i.	1
70.	İhtiyacı ol-	Ar. – Tr.	f.	1
71.	İki	Tr.	s.	1
72.	İle	Tr.	ed.	1
73.	İlgi	Tr.	i.	1
74.	İnsan	Ar.	i.	1
75.	İnsancıl	Ar. - Tr.	s.	2
76.	İnsanoğlu	Ar. – Tr.	i.	1
77.	İsimsiz	Ar. – Tr.	s.	1
78.	İste-	Tr.	f.	1
79.	İş	Tr.	i.	1
80.	İşçi	Tr.	i.	3
81.	İyi	Tr.	s.	1
82.	Japon	Jap.	ö.i.	1
83.	Kalma-	Tr.	f.	1
84.	Kan	Tr.	i.	1
85.	Kapalı	Tr.	s.	1
86.	Kapı	Tr.	i.	3
87.	Karşılaş-	Tr.	f.	3
88.	Kayıp	Ar.	s.	1
89.	Kendi mezarını kaz-	Tr.	dey.	1
90.	Kırıp	Tr.	z.f.	1
91.	Kırıp geçir-	Tr.	dey.	1
92.	Ki	F.	ed.	1

93.	Kimse	Tr.	z.	1
94.	Kira	Ar.	i.	1
95.	Kirlet-	Tr.	f.	1
96.	Komşu	Tr.	i.	8
97.	Komşuluk	Tr.	i.	3
98.	Komşusuzluk	Tr.	i.	1
99.	Konuşkan	Tr.	s.f.	1
100.	Köşe	F.	i.	1
101.	Köy	F.	i.	1
102.	Kulaksız	Tr.	s.	1
103.	Küfür eden	Ar. – Tr.	s.f.	1
104.	Masa	Lat.	i.	1
105.	Merak et-	Ar. – Tr.	f.	1
106.	Mermer	Gr. – F.	i.	1
107.	Mi?	Tr.	ed.	1
108.	Müessese	Ar.	i.	1
109.	Nasıl	Tr. – Ar.	ed.	2
110.	O	Tr.	z.	3
111.	O kadar	Tr. – Ar.	ed.	2
112.	Oda	Tr.	i.	1
113.	Ol-	Tr.	f.	1
114.	Olma-	Tr.	f.	1
115.	On iki	Tr.	s.	1
116.	Otur-	Tr.	f.	2
117.	Oturan	Tr.	s.f.	1
118.	Oysa	Tr.	ed.	2
119.	Öl-	Tr.	f.	3
120.	Ölü	Tr.	s.	1
121.	Övegel-	Tr.	f.	1
122.	Öyle	Tr.	zf.	1
123.	Randevu	Fr.	i.	1
124.	Sade	F.	ed.	2
125.	Sağlam kal-	Tr.	dey.	1
126.	Sanayileşme	Ar. – Tr.	i.f.	1
127.	Selamlaş-	İb. – Tr.	f.	1
128.	Sen	Tr.	z.	1
129.	Sevecenlik	Tr.	i.	1
130.	Sıcak	Tr.	s.	1
131.	Sıkışınca	Tr.	z.f.	1
132.	Sinema	Fr.	i.	1
133.	Şair	Ar.	s.	1
134.	Şarkı tuttur-	Ar. – Tr.	f.	1
135.	Şey	Ar.	i.	2
136.	Şişli	Tr.	ö.i.	1
137.	Tam	Ar.	s.	2
138.	Tek	Tr.	s.	2
139.	Tek başına	Tr.	zf.	2
140.	Tüketim	Tr.	i.	1

141.	Türk	Tr.	ö.i.	1
142.	Unsur	Tr.	i.	1
143.	Unutup	Tr.	z.f.	1
144.	Üç	Tr.	s.	3
145.	Ünlü	Tr.	s.	1
146.	Ünsüz	Tr.	s.	1
147.	Üşüt-	Tr.	f.	1
148.	Var	Tr.	s.	1
149.	Ve	Ar.	ed.	2
150.	Vefa	Ar.	i.	1
151.	Vurup	Tr.	z.f.	1
152.	William Holden	İng.	ö.i.	1
153.	Yakın-	Tr.	f.	1
154.	Yan-	Tr.	f.	1
155.	Yanlış	Tr.	s.	1
156.	Yapacak	Tr.	s.f.	1
157.	Yapıp	Tr.	z.f.	1
158.	Yardım	Tr.	i.	1
159.	Yaşa-	Tr.	f.	1
160.	Yaz-	Tr.	f.	1
161.	Yedi	Tr.	s.	1
162.	Yer	Tr.	i.	1
163.	Yerine	Tr.	zf.	1
164.	Yıl	Tr.	i.	2
165.	Yitir-	Tr.	f.	1
166.	Yok	Tr.	s.	1
167.	Zaten	Ar.	ed.	1

Tablo 2.8.2. II. Kitap 8. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Adet	-	+	-
2.	Âdet	-	+	-
3.	Aktör	-	+	+
4.	Daire	-	+	+
5.	Dert yanmak	-	+	+
6.	Furya	-	+	+
7.	Humma	-	+	+
8.	İçini boşaltmak	-	+	+
9.	Kırıp geçirmek	-	+	+
10.	Müessese	-	+	+
11.	Randevu	-	+	+
12.	Sanayi	-	+	+
13.	Ün	-	+	+

1.3.9. Dokuzuncu Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Hayatta En Hakiki Mürşit İlimdir	Deneme	Mehmet Yavru	138

Atatürk'ün bu sözle ne demek istediğini anlatabilmek için önce "mürşit" sözünün anlamını açıklayalım: Mürşit demek, doğru yolu gösteren, kılavuz demektir. Buna göre, insanların ve toplumların hayatında en gerçek yol gösterici, en yanlıgsız kılavuz, bilim oluyor. Şimdi bu söz üzerinde duralım.

Bilim yalnızca gerçeği arar ve ona değer verir. Gerçek dışı şeylerin bilimde yeri yoktur. O halde, bilimi kendine kılavuz yapan insan ve toplumlar gerçeğin yolunda ilerlerler. Bu yol doğrunun, doğruluğun yoludur. Doğruluğun olduğu yerde de iyilik ve güzellik vardır. İnsan ya da toplum bu yolda dünyayı, geleceği ve her şeyi olduğu gibi görebilir. Böyle olunca da uygarlık yarışında güvenli adımlarla ilerler. Her yeni gün bir ilerleme, bir gelişme ve bir kalkınma günü olur. Çünkü bu yolda tutuculuk yoktur, geri kalma yoktur. Akıl, yeteneklerini gerektiği gibi kullanabilir. İnsan bilgisizlikten, bilgisizliğin karanlığından kurtulur. Yaşadığı hayatı daha iyi yaşamanın yollarını bulur.

Bilimin yasaları vardır. Birtakım varsayımlar, kişisel görüşler ve kalıplaşmış, katı düşüncelerin bilim diye tanıtılması her zaman olagelmıştır. Ama bunlar bilim olmadığı gibi bilimin ortaya koyduğu gerçeği de hiçbir zaman değiştiremezler.

Bilim, ancak doğrunun ve gerçeğin ortamında oluşur. Ancak onunla iyiye ve güzele gidebilir. Böyle olduğu için, bilim, insana hoşgörü kazandırır. Katı ve kalıplaşmış düşünceli, önfikirli olmayan insanlar yetiştirme ortamını oluşturur. Bilimin verileri ile iyi insan, iyi vatandaş yetiştirme imkânları elde edilebilir. Bilime dayalı gerçeklerle yetiştirilmiş insanlar, hiçbir görüş ve düşüncenin tutsağı (...) olmazlar. Bir ülke bilimi kendine kılavuz seçerse her alanda büyük ilerlemeler gösterir. Dünya uygarlık düzeyinin üstüne çıkar. Önde olur, ileriye gider. "Hiç bilenle bilmeyen bir olur mu?", "Bilim Çin'de de olsa araç" sözleri hep bu gerçeği gösterir. Öyleyse tekrar edebiliriz:

"Hayatta en hakiki mürşit ilimdir"

Tablo 2.9.1. II. Kitap 9. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Açıkla-	Tr.	f.	1
2.	Adım	Tr.	i.	1
3.	Akıl	Ar.	i.	1
4.	Alan	Tr.	s.f.	1
5.	Ama	Ar.	ed.	1
6.	Ancak	Tr.	ed.	2
7.	Anlam	Tr.	i.	1
8.	Anlatabil-	Tr.	f.	1
9.	Ara-	Tr.	f.	2
10.	Atatürk	Tr.	ö.i.	1
11.	Bilen	Tr.	s.f.	1
12.	Bilgisizlik	Tr.	i.	2
13.	Bilim	Tr.	i.	14
14.	Bilmeyen	Tr.	s.f.	1
15.	Bir	Tr.	s.	5
16.	Bir takım	Tr.	s.	1
17.	Böyle	Tr.	zf.	2
18.	Bu	Tr.	z. – s.	8
19.	Bul-	Tr.	f.	1
20.	Büyük	Tr.	s.	1
21.	Çık-	Tr.	f.	1
22.	Çin	Çin.	ö.i.	1
23.	Çünkü	F.	ed.	1
24.	Daha	Ar.	ed.	1
25.	Dayalı	Tr.	s.	1
26.	De/da	Tr.	ed.	4
27.	Değer ver-	Tr.	f.	1
28.	Değiştirme-	Tr.	f.	1
29.	Demek	Tr.	i.f.	3
30.	Diye	Tr.	ed.	1
31.	Doğru	Tr.	s.	3
32.	Doğruluk	Tr.	i.	2
33.	Dünya	Ar.	i.	2
34.	Düşünce	Tr.	i.	2
35.	Düşünceli	Tr.	s.	1
36.	Düzey	Tr.	i.	1
37.	Elde et-	Tr.	f.	1
38.	En	Tr.	zf.	3
39.	Gelecek	Tr.	s.f.	1
40.	Gelişme	Tr.	i.f.	1
41.	Gerçek	Tr.	i.	7
42.	Gerçek dışı	Tr.	s.ö.	1
43.	Gerek	Tr.	i.	1
44.	Geri kalma	Tr.	i.f.	1

45.	Gibi	Tr.	ed.	3
46.	Gidilebil-	Tr.	f.	1
47.	Git-	Tr.	f.	1
48.	Göre	Tr.	ed.	1
49.	Görebil-	Tr.	f.	1
50.	Görüş	Tr.	i.f.	2
51.	Göster-	Tr.	f.	2
52.	Gösteren	Tr.	s.f.	1
53.	Gösterici	Tr.	i.	1
54.	Gün	Tr.	i.	2
55.	Güvenli	Tr.	s.	1
56.	Güzel	Tr.	s.	1
57.	Güzellik	Tr.	i.	1
58.	Hakiki	Ar.	s.	1
59.	Hal	Ar.	i.	1
60.	Hayat	Ar.	i.	3
61.	Hep	Tr.	s.	1
62.	Her	F.	s.	3
63.	Her zaman	F. - Ar.	zf.	1
64.	Hiç	f.	s.	1
65.	Hiçbir	F. - Tr.	s.	1
66.	Hiçbir zaman	F.-Tr.-Ar.	zf.	1
67.	Hoşgörü	F. - Tr.	i.	1
68.	İçin	Tr.	ed.	2
69.	İle	Tr.	ed.	1
70.	İleri	Tr.	i.	1
71.	İlerle-	Tr.	f.	2
72.	İlerleme	Tr.	i.f.	2
73.	İlim	Ar.	i.	1
74.	İmkan	Ar.	i.	1
75.	İnsan	Ar.	i.	8
76.	İste-	Tr.	f.	1
77.	İyi	Tr.	s.	4
78.	İyilik	Tr.	i.	1
79.	Kalıplaşmış	Tr.	s.f.	2
80.	Kalkınma	Tr.	i.f.	1
81.	Karanlık	Tr.	i.	1
82.	Katı	Tr.	s.	2
83.	Kazandır-	Tr.	f.	1
84.	Kendi	Tr.	z.	2
85.	Kılavuz	Tr.	s. - i.	4
86.	Kişisel	Tr.	s.	1
87.	Kullanılabil-	Tr.	f.	1
88.	Kurtul-	Tr.	f.	1
89.	Mi	Tr.	ed.	1
90.	Mürşit	Ar.	s.	3
91.	Ne	Tr.	ed.	1
92.	O	Tr.	z.	3

93.	Veri	Tr.	i.	1
94.	Ya da	Tr.	ed.	1
95.	Yalnızca	Tr.	zf.	1
96.	Yanılgısız	Tr.	s.	1
97.	Yapan	Tr.	s.f.	1
98.	Yarış	Tr.	i.	1
99.	Yasa	Tr.	i.	1
100.	Yasadışı	Tr.	i.	1
101.	Yaşama	Tr.	i.f.	1
102.	Yeni	Tr.	s.	1
103.	Yer	Tr.	i.	2
104.	Yetenek	Tr.	i.	1
105.	Yetiştirilmiş	Tr.	s.f.	1
106.	Yetiştirme	Tr.	i.f.	2
107.	Yok	Tr.	s.	4
108.	Yol	Tr.	i.	8

Tablo 2.9.2. II. Kitap 9. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
	-	-	-	-

1.3.10. Onuncu Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Bu Vatan Kimin	Şiir	Orhan Şaik Gökyay	76

*Bu vatan toprağın kara bağrında
Sıradağlar gibi duranlarıdır.
Bir tarih boyunca onun uğrunda
Kendini tarihe verenlerindir...*

*Tutuşup kül olan ocaklarından,
Şahlanıp köpüren ırmaklarından,
Hudutlarda gaza bayraklarından,
Alnına ışıklar vuranlarıdır.*

*Ardına bakmadan yollara düşen,
Şimşek gibi çakan, sel gibi coşan,
Huduttan hududa yol bulup koşan,
Cepheden cepheyi soranlarıdır...*

*İleri atılıp sellercesine,
Göğsünden vurulup tam ercesine,
Bir gül bahçesine girercesine,
Şu kara toprağa girenlerindir...*

*Tarihin dilinden düşmez bu destan,
Nehirler gazidir, dağlar kahraman;
Her taşı bir yakut olan bu vatan
Can verme sırrına erenlerindir...
Gökyay'ım ne yazsan ziyade değil,
Bu sevgi bir kuru ifade değil,
Sencileyin hasmı rüyada değil,
Topun namlusunda görenlerindir...*

Tablo 2.10.1. II. Kitap 10. Metin Sözvarlığı Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Alın	Tr.	i.	1
2.	Ardına bakma-	Tr.	dey.	1
3.	Atılıp	Tr.	z.f.	1
4.	Bağır	Tr.	i.	1
5.	Bahçe	F.	i.	1
6.	Bayrak	Tr.	i.	1
7.	Bir	Tr.	s.	4
8.	Boyunca	Tr.	zf.	1
9.	Bu	Tr.	z. – s.	4
10.	Can ver-	F. – Tr.	f.	1
11.	Cephe	Ar.	i.	2
12.	Coşan	Tr.	s.f.	1
13.	Çakan	Tr.	s.f.	1
14.	Dağ	Tr.	i.	2
15.	Değil	Tr.	i.	3
16.	Destan	F.	i.	1
17.	Dilinden düşme-	Tr.	dey.	1
18.	Duran	Tr.	s.f.	1
19.	Ercesine	Tr.	zf.	1
20.	Eren	Tr.	s.f.	1
21.	Gaza	Ar.	i.	1
22.	Gazi	Ar.	s.	1
23.	Gibi	Tr.	ed.	3
24.	Giren	Tr.	s.f.	1
25.	Girercesine	Tr.	zf.	1
26.	Göğüs	Tr.	i.	1
27.	Gökyay	Tr.	ö.i.	1
28.	Gören	Tr.	s.f.	1
29.	Gül	F.	i.	1
30.	Hasım	Ar.	i.	1
31.	Her	F.	s.	1
32.	Hudut	Ar.	i.	3
33.	Irmak	Tr.	i.	1
34.	Işık	Tr.	i.	1
35.	İfade	Ar.	i.	1

36.	İleri	Tr.	i.	1
37.	Kahraman	F.	i.	1
38.	Kara	Tr.	s.	2
39.	Kendi	Tr.	z.	1
40.	Koşan	Tr.	s.f.	1
41.	Köpüren	Tr.	s.f.	1
42.	Kuru	Tr.	s.	1
43.	Kül	Tr.	i.	1
44.	Namlu	Yun.	i.	1
45.	Ne	Tr.	ed.	1
46.	Nehir	Ar.	i.	1
47.	O	Tr.	z.	1
48.	Ocak	Tr.	i.	1
49.	Olan	Tr.	s.f.	2
50.	Rüya	Ar.	i.	1
51.	Sel	Tr.	i.	1
52.	Sellercesine	Tr.	zf.	1
53.	Sencileyin	Tr.	zf.	1
54.	Sevgi	Tr.	i.	1
55.	Sır	Tr.	i.	1
56.	Sıra	Tr.	i.	1
57.	Soran	Tr.	s.f.	1
58.	Şahlanıp	F. – Tr.	z.f.	1
59.	Şimşek	Tr.	i.	1
60.	Şu	Tr.	s.	1
61.	Tam	Ar.	s.	1
62.	Tarih	Ar.	i.	3
63.	Taş	Tr.	i.	1
64.	Top	Tr.	i.	1
65.	Toprak	Tr.	i.	2
66.	Tutuşup	Tr.	z.f.	1
67.	Uğur	Tr.	i.	1
68.	Vatan	Ar.	i.	2
69.	Veren	Tr.	s.f.	1
70.	Vuran	Tr.	s.f.	1
71.	Vurulup	Tr.	z.f.	1
72.	Yakut	Ar.	i.	1
73.	Yaz-	Tr.	f.	1
74.	Yol bulup	Tr.	z.f.	1
75.	Yollara düşen	Tr.	s.f.	1
76.	Ziyade	Ar.	s.	1

Tablo 2.10.2. II. Kitap 10. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Dile düşmek	-	+	-
2.	Dilinden düşmemek	-	+	+
3.	Hasım	-	+	+
4.	Kara toprağa girmek	-	+	+
5.	Sencileyin	-	+	+
6.	Yakut	-	+	+
7.	Yollara düşmek	-	+	+
8.	Ziyade	-	+	+

1.3.11. On Birinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Mutluluk Oyunu	Roman	Eleanor H. Porter	264

“Pollyanna (Polyana) fakir bir ailenin kızıdır. Küçük yaşta annesini kaybeder. Bir yardım derneğinden oyuncak bebek ister. Fakat gelen paketten bir çift koltuk değneği çıkar. Bunun üzerine babası ona her olaydan mutluluk duymayı öğretir.

Bir süre sonra babası da ölür. Onu, çok aksi bir kadın olan teyzesi yanına alır. Pollyanna, burada mutluluk oyununu sürdürerek herkesin sevgisini kazanır. Hatta, teyzesini bile yumuşatarak onun daha mutlu bir insan olmasını sağlar.”

Pollyanna gülümsedi. “Müsaade ederseniz Mr. Pendleton (Mıstır Pendiltın)’a getirdiğim paça tiridini vermek istiyorum.”

Kadın, kızın elindeki tasa uzandı. Hakikaten paça tiridi mi bu?”

O sırada hole çıkan doktor da kadının sözlerini duyup Pollyanna’nın yüzündeki üzüntülü ifadeyi gördü. Hemen yaklaştı:

“Ah, demek paça tiridi geldi.” Sesi çok neşeliydi... “Mükemmel... Mükemmel... Belki hastamızı da görmek istersin.”

Pollyanna gülümsedi: “Evet, efendim” Kadın, doktorun sözünü dinleyerek geri döndü ve holde ilerledi.

Doktorun arkasında duran genç adam da hayretle bağırdı. “Fakat doktor, nasıl olur? Mr. Pendleton kimseyi kabul etmememiz için emir vermedi mi?” En yakın şehirden getirilmiş olan hastabakıcıydı o.

Doktor oralı bile olmadı. “Evet, öyle. Fakat şimdi emirleri ben veriyorum. Tehlikeyi de ben göze alıyorum.” Sonra gülerek ilave etti. “Senin haberin yok tabii. Fakat bu kız günde bir şişe kuvvet şurubu içmekten daha faydalı gelir insana. Bugün Pendleton’ın neşesini yerine getirebilecek biri varsa o da bu kız. Zaten onun için kendisini içeriye yolladım.”

“Kim o kız?...”

Doktor bir an durakladı.

“Adı Pollyanna Whittier (Polyana Vitır). Ben... Ben... Bu küçük hanımla pek ahbablık etme fırsatını bulamadım. Ama birçok hastam kendisini tanıyor.”

Hasta bakıcı gülümsedi.

“Öyle mi?... Peki bu kızın kuvvet şurubundan çok daha tesirli olmasının sebebi nedir?”

“Orasını bilmiyorum. Yalnız bu çocuk her olan veya olacak şeyden dolayı inanılmayacak bir memnuluk duyuyormuş. Yine muzip muzip gülerek verandaya çıktı. “Keşke reçete olarak bu kızı yazsaydım ve bir kutu ilaç gibi ondan satın alsaydım.”

Bir an sonra Pollyanna, kendisini, yatakta, sırtüstü yatan asık suratlı adamla yalnız buldu.

Adam hiddetle, “Buraya bak!” diye söze başladı...Ben...” Fakat Pollyanna yatağa yaklaşıncaya durakladı. “Ha, sen mi geldin?” Sesi yine de pek nazik sayılmazdı.

Pollyanna gülümsedi. “Evet, efendim. Beni içeriye aldıkları için ne kadar sevindim bilemezsiniz. Sizi görmem için izin vermeleri ne kadar hoş değil mi?”

Adam somurtmasına rağmen dayanamayarak hafifçe gülümsedi. Ama sesi hala sertti. “Hıh!”

“Size paça getirdim. Paça tiridi. Bundan hoşlanacağınızı umarım.” Sesini hafifçe yükseltmişti.

Adamın tebessümü siliniverdi. Yine kaşları çatılmıştı. “Ağzuma bile koymam onu.”

“Demek ağzınıza bile koymazsınız. Bu hesaba göre de bunu sevip sevmediğinizi bilemezsiniz. Onun için paçayı hiç ağzınıza koymamış olmanıza sevindim. Eğer bunun tadını bilseydiniz...”

“Evet, evet, peki... Ben sadece tek bir şey biliyorum. Şu anda sırt üstü yatmaktayım. Zannedersen kıyamet gününe kadar da böyle yatmak zorunda kalacağım.”

Küçük kız güldü. “Olabilir. Fakat ben kırılan bacakların bir ömür boyu sürdüklerine inanmıyorum. Yani, bacakları kırılanlar Mrs. Snow (Misis Snow) gibi bütün ömürlerini yatakta geçirmezler. Onun için sizinki de kıyamete kadar kalmayacaktır. Bundan da memnun olmanız lazım sanırım.”

Adam hırslı hırslı, “Çok memnunum.” diye söylendi.

“Hem sonra sadece bir bacağınız kırılmış. İki bacağınız birden kırılmadığı için memnun olmalısınız.” Pollyanna, vazifesine gitgide ısınmaktaydı.

Adam, dudak büktü. “Tabii... Tabii çok talihliyim. İşe bu şekilde bakarsan bir kırkayak olup kırk bacağımı birden kırmadığıma daha fazla sevinmem lazım.”

Tablo 2.11.1. II. Kitap 11. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Ad	Tr.	i.	1
2.	Adam	İb.	i.	7
3.	Ağza bile koyma-	Tr.	dey.	3
4.	Ah	Tr.	ün.	1
5.	Ahbaplık et-	Ar. – Tr.	f.	1
6.	Aile	Ar.	i.	1
7.	Aksi	Ar.	s.	1
8.	Al-	Tr.	f.	1
9.	Ama	Ar.	ed.	2
10.	Anne	Tr.	i.	1
11.	Arka	Tr.	i.	1
12.	Asık suratlı	Tr.	s.ö.	1
13.	Baba	Tr.	i.	2
14.	Bacak	Tr.	i.	5
15.	Bağır-	Tr.	f.	1
16.	Bak-	Tr.	f.	2
17.	Başla-	Tr.	f.	1
18.	Bebek	Tr.	i.	1
19.	Belki	Tr. – F.	ed.	1
20.	Ben	Tr.	z.	8
21.	Bil-	Tr.	f.	2
22.	Bile	Tr.	ed.	3
23.	Bileme-	Tr.	f.	2
24.	Bilme-	Tr.	f.	1
25.	Bir	Tr.	s.	12
26.	Bir an	Tr. – Ar.	zf.	2
27.	Bir tek şey	Tr.	z.	1
28.	Birçok	Tr.	s.	1
29.	Birden	Tr.	zf.	2
30.	Biri	Tr.	z.	1
31.	Böyle	Tr.	zf.	1
32.	Bu	Tr.	z. – s.	14
33.	Bugün	Tr.	i.	1
34.	Bura	Tr.	zf.	2
35.	Çık-	Tr.	f.	2
36.	Çıkan	Tr.	s.f.	1
37.	Çift	F.	s.	1
38.	Çocuk	Tr.	i.	1
39.	Çok	Tr.	zf.	5
40.	Daha	Ar.	zf.	4
41.	Dayanamayarak	Tr.	z.f.	1
42.	De/da	Tr.	ed.	9

43.	Değil	Tr.	i.	1
44.	Demek	Tr.	i.f.	2
45.	Dernek	Tr.	i.	1
46.	Dinleyerek	Tr.	z.f.	1
47.	Diye	Tr.	zf.	2
48.	Doktor	Fr.	i.	6
49.	Dolayı	Tr.	ed.	1
50.	Dudak bük-	Tr.	dey.	1
51.	Durakla-	Tr.	f.	2
52.	Duran	Tr.	s.f.	1
53.	Duyma	Tr.	i.f.	1
54.	Duyup	Tr.	z.f.	1
55.	-e göre	Tr.	ed.	1
56.	-e kadar	Tr. – Ar.	ed.	2
57.	-e rağmen	Tr. – Ar.	ed.	1
58.	Efendim	Yun. – Tr.	ün.	2
59.	Eğer	F.	ed.	1
60.	El	Tr.	i.	1
61.	Emir ver-	Ar. – Tr.	f.	2
62.	En	Tr.	zf.	1
63.	Evet	Pehlevice	i.	5
64.	Fakat	Ar.	ed.	6
65.	Fakir	Ar.	s.	1
66.	Faydalı gel-	Ar. – Tr.	f.	1
67.	Fazla	Ar.	i.	1
68.	Fırsat bulama-	Ar. – Tr.	f.	1
69.	Geçirme-	Tr.	f.	1
70.	Gel-	Tr.	f.	2
71.	Gelen	Tr.	s.f.	1
72.	Genç	Tr.	s.	1
73.	Geri dön-	Tr.	f.	1
74.	Getir-	Tr.	f.	2
75.	Getirilmiş	Tr.	s.f.	1
76.	Gibi	Tr.	ed.	2
77.	Git gide	Tr.	zf.	1
78.	Gör-	Tr.	f.	2
79.	Görme	Tr.	i.f.	1
80.	Göze al-	Tr.	dey.	1
81.	Gül-	Tr.	f.	1
82.	Gülerek	Tr.	z.f.	2
83.	Gülümse-	Tr.	f.	5
84.	Gün	Tr.	i.	1
85.	Ha	Tr.	ün.	1
86.	Haber	Ar.	i.	1
87.	Hafifçe	Ar. – Tr.	zf.	2
88.	Hakikaten	Ar.	zf.	1
89.	Hala	Ar.	zf.	1
90.	Hanım	Tr.	s.	1

91.	Hasta	F.	s.	2
92.	Hasta bakıcı	F. – Tr.	i.	2
93.	Hatta	Ar.	ed.	1
94.	Hayret	Ar.	i.	1
95.	Hem	F.	ed.	1
96.	Hemen	F.	zf.	1
97.	Her	F.	s.	2
98.	Herkes	F.	z.	1
99.	Hesap	Ar.	i.	1
100.	Hıh	Tr.	ün.	1
101.	Hırslı hırslı	Ar. – Tr.	ik.	1
102.	Hiç	F.	s.	1
103.	Hiddet	Ar.	i.	1
104.	Hol	İng.	i.	2
105.	Hoş	F.	s.	1
106.	Hoşlan-	F. – Tr.	f.	1
107.	İçeri	Tr.	i.	2
108.	İçin	Tr.	ed.	7
109.	İçmek	Tr.	i.f.	1
110.	İfade	Ar.	i.	1
111.	İki	Tr.	s.	1
112.	İlaç	Ar.	i.	1
113.	İlave et-	Ar. – Tr.	f.	1
114.	İlerle-	Tr.	f.	1
115.	İnanılmayacak	Tr.	s.f.	1
116.	İnanma-	Tr.	f.	1
117.	İnsan	Ar.	i.	2
118.	İste-	Tr.	f.	3
119.	İş	Tr.	i.	1
120.	İzin ver-	Ar. – Tr.	f.	1
121.	Kabul etme-	Ar. – Tr.	f.	1
122.	Kadın	Tr.	i.	4
123.	Kalma-	Tr.	f.	1
124.	Kaşları çatıl-	Tr.	dey.	1
125.	Kaybet-	Ar. – Tr.	f.	1
126.	Kazan-	Tr.	f.	1
127.	Kendi	Tr.	z.	3
128.	Keşke	F.	ed.	1
129.	Kırıl-	Tr.	f.	1
130.	Kırılan	Tr.	s.f.	2
131.	Kırılma-	Tr.	f.	1
132.	Kırk	Tr.	s.	1
133.	Kırkayak	Tr.	i.	1
134.	Kırma-	Tr.	f.	1
135.	Kıyamet	Ar.	i.	1
136.	Kıyamet günü	Ar. – Tr.	s.ö.	1
137.	Kız	Tr.	i.	8
138.	Kim	Tr.	i.	1

139.	Kimse	Tr.	z.	1
140.	Koltuk değneği	Ar.	i.	1
141.	Kutu	Yun.	i.	1
142.	Kuvvet sabunu	Ar. – Tr.	i.	2
143.	Küçük	Tr.	s.	3
144.	Lazım	Ar.	s.	2
145.	Memnun	Ar.	s.	1
146.	Memnunluk duy-	Ar. – Tr.	f.	1
147.	Memnun ol-	Ar. – Tr.	f.	2
148.	Mi	Tr.	ed.	5
149.	Misis Snov	Tr.	s.ok.	1
150.	Mıstır Pendıltın	Tr.	s.ok.	1
151.	Mr. Pendleton	İng.	ö.i.	2
152.	Mrs. Snow	İng.	ö.i.	1
153.	Mutlu	Tr.	s.	1
154.	Mutluluk	Tr.	i.	2
155.	Muzip muzip	Ar.	ik.	1
156.	Mükemmel	Ar.	s.	2
157.	Müsaade et-	Ar. – Tr.	f.	1
158.	Nasıl	Tr. – Ar.	ed.	1
159.	Nazik	F.	s.	1
160.	Ne kadar	Tr. – Ar.	ed.	2
161.	Nedir	Tr.	ed.	1
162.	Neşeli	Ar. – Tr.	s.	1
163.	Neşesini yerine getir-	Ar. – Tr.	dey.	1
164.	O	Tr.	z. – s.	12
165.	Ol-	Tr.	f.	2
166.	Olabil-	Tr.	f.	1
167.	Olacak	Tr.	s.f.	1
168.	Olan	Tr.	s.f.	3
169.	Olarak	Tr.	z.f.	1
170.	Olay	Tr.	i.	1
171.	Olma	Tr.	i.f.	1
172.	Olup	Tr.	z.f.	1
173.	Oralı bile olma-	Tr.	dey.	1
174.	Orası	Tr.	zf.	1
175.	Oyun	Tr.	i.	1
176.	Oyuncak	Tr.	i.	1
177.	Öğret-	Tr.	f.	1
178.	Öl-	Tr.	f.	1
179.	Ömür	Ar.	i.	1
180.	Ömür boyu	Ar. – Tr.	s.ö.	1
181.	Öyle	Tr.	zf.	2
182.	Paça	F.	i.	2
183.	Paça tıridi	F. – Tr.	i.	6
184.	Paket	İng.	i.	1
185.	Pek	Tr.	zf.	2
186.	Peki	Tr.	ün.	2

187.	Pollyanna	İng.	ö.i.	9
188.	Polyana	Tr.	s.ok.	1
189.	Polyanna Vitr	Tr.	s.ok.	1
190.	Polyanna Whittier	İng.	ö.i.	1
191.	Reçete	İt.	i.	1
192.	Sadece	F. – Tr.	zf.	2
193.	Sağla-	Tr.	f.	1
194.	San-	Tr.	f.	1
195.	Satın al-	Tr.	f.	1
196.	Sayılma-	Tr.	f.	1
197.	Sebep	Ar.	i.	1
198.	Sen	Tr.	z.	2
199.	Sert	Tr.	s.	1
200.	Ses	Tr.	i.	4
201.	Sevgi	Tr.	i.	1
202.	Sevin-	Tr.	f.	3
203.	Sevip	Tr.	z.f.	1
204.	Sevme-	Tr.	z.f.	1
205.	Sıra	Tr.	i.	1
206.	Sırtüstü	Tr.	i.	2
207.	Siliniver-	Tr.	f.	1
208.	Siz	Tr.	z.	3
209.	Somurtma	Tr.	i.f.	1
210.	Sonra	Tr.	zf.	4
211.	Söylen-	Tr.	f.	1
212.	Söz	Tr.	i.	3
213.	Sür-	Tr.	f.	1
214.	Sürdürerek	Tr.	z.f.	1
215.	Süre	Tr.	i.	1
216.	Şehir	F.	i.	1
217.	Şekil	Ar.	i.	1
218.	Şey	Ar.	i.	1
219.	Şimdi	Tr.	zf.	1
220.	Şişe	Tr.	i.	1
221.	Şu an	Tr. - Ar.	zf.	1
222.	Tabii	Ar.	i.	2
223.	Talimli	Ar. – Tr.	s.	1
224.	Tanı-	Tr.	f.	1
225.	Tas	Tr.	i.	1
226.	Tat	Tr.	i.	1
227.	Tebessüm	Ar.	i.	1
228.	Tehlike	Ar.	i.	1
229.	Tesirli ol-	Ar. – Tr.	f.	1
230.	Teyze	Tr.	i.	2
231.	Um-	Tr.	f.	1
232.	Uzan-	Tr.	f.	1
233.	Üzeri	Tr.	i.	1
234.	Üzüntülü	Tr.	s.	1

235.	Var	Tr.	s.	1
236.	Vazifesine ısın-	Ar. – Tr.	dey.	1
237.	Ve	Ar.	ed.	2
238.	Ver-	Tr.	f.	1
239.	Veranda	İng.	i.	1
240.	Veya	Ar.	ed.	1
241.	Yakın	Tr.	s.	1
242.	Yaklaş-	Tr.	f.	1
243.	Yaklaştıkça	Tr.	z.f.	1
244.	Yalnız	Tr.	s.	1
245.	Yalnız bul-	Tr.	f.	1
246.	Yanına al-	Tr.	dey.	1
247.	Yani	Ar.	ed.	1
248.	Yardım	F.	i.	1
249.	Yaş	Tr.	i.	1
250.	Yat-	Tr.	f.	1
251.	Yatak	Tr.	i.	3
252.	Yatan	Tr.	s.f.	1
253.	Yatmak	Tr.	i.f.	1
254.	Yaz-	Tr.	f.	1
255.	Yine	Tr.	zf.	2
256.	Yine de	Tr.	ed.	1
257.	Yok	Tr.	s.	1
258.	Yolla-	Tr.	f.	1
259.	Yumuşatarak	Tr.	z.f.	1
260.	Yükselt-	Tr.	f.	1
261.	Yüz	Tr.	i.	1
262.	Zannet-	Ar. – Tr.	f.	1
263.	Zaten	Ar.	zf.	1
264.	Zorunda kal-	F. – Tr.	f.	1

Tablo 2.11.2. II. Kitap 11. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Dudak bükmek	-	+	+
2.	Göze almak	-	+	+
3.	Hol	-	+	+
4.	Konak	-	+	+
5.	Muzip	-	+	+
6.	Paça	-	+	+
7.	Tirit	-	+	-
8.	Vazifesine ısınmak	-	+	+
9.	Veranda	-	+	+

1.3.12. On İkinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Gül Baba'nın Gülleri	Hikaye	Dr. Bahattin Ergezer	208

Fatih Sultan Mehmet'in yerine geçen oğlu İkinci Bayezit avdan dönüyordu ve yorgundu. Bir an önce saraya varıp dinlenmeyi düşünürken atını durdurdu, havayı kokladı ve derin nefes alıp ferahladıktan sonra sordu:

— *Bu güzel kokular da nereden gelir böyle?*

Yanıdaki vezirlerinden biri cevap verdi:

— *Devletlû padişahım! İstanbul kuşatmasına katılan gazilerimizden tabiat aşığı biri vardır ki ona Gül Baba derler. Ak sakallı, nur yüzlü bir ihtiyardır. Şu yamaçları güllerle ve dahi türlü çiçeklerle donattı. Bu hoş kokular onun bahçesinden gelmektedir.*

Padişah, vezirin anlattıklarını tebessümle dinliyordu. Sözlerini bitirince kararını bildirdi:

— *Merhum babamın bu gazi askerini ziyaret etmek isterim!*

Artık yorgunluklar unutulmuştu. Gül Baba'nın kulübesine doğru yürüdüler. Kulübeye doğru yaklaştıkça gül kokuları artıyor, insanın gözü gönlü açılıyordu. Değerli misafirlerin geldiğini gören Gül Baba koştu, onları kapıda karşıladı. Padişah, daha atından inmeden sordu :

— *Savaşta bastığı yeri sarsan, barışta ise oturduğu yeri gül bahçesine çeviren yiğit asker, selâm sana!*

Gül Baba mahcup olmuştu; güçlkle konuşabildi:

— *Sizden böyle iltifatlar görmek bizim için ne büyük şereftir sultanım, sağ olun!*

— *Sen ki İstanbul'u fetheden ordunun bir neferi olarak şereflerin en büyüğünü almışsın Gül Baba. O büyük şerefin yanında bizim sözlerimizin hükmü mü olur?*

Gül Baba tebessümle başını öne eğerken padişah, atından indi ve Gül Baba'nın kulübesine girdi. Gül Baba'nın gösterdiği mindere bağdaş kurup oturdu ve onun kendi elleriyle pişirdiği kahveyi yudumlayıp yorgunluğunu giderdi. Sonra da şöyle bir teklifte bulundu:

— *Dilersen seni saraya alayım. Artık çalışma da yaşlılık devrini dinlenerek geçir!*

— *Sağ olun sultanım! Burada oturmak benim için daha iyi. Ama bir iyilik yapmak istersen, şu kulübemin bulunduğu yere bir mektep medrese yaptır ki memleketimizin çocukları ilim irfan öğrensinler!*

Gül Baba'nın sözleri padişahu çok duygulandırmıştı. Yerinden kalkarak onu mutlu edecek cevabı verdi:

— *Gönlün rahat olsun Gül Baba, dilediğin olacaktır!*

Sonra bahçeyi gezdiler...

Padişah gülleri okşuyor, eğilip kokluyor ve yanındakilerle konuşuyordu. Bu arada Gül Baba da özenle seçtiği gülleri koparıp demet yapıyordu. Padişah ayrılırken ona bir demet sarı, bir demet de kırmızı gül verdi. Padişah gülleri alıp kokladı, bağına bastı ve atını sürüp gitti.

Kısa zaman sonra ise, Gül Baba'nın kulübesi yıkıldı ve oraya büyük bir bina yapıldı. Zaman içerisinde okul oldu, hastane oldu ama hep insanlığa hizmet etti. 1868 yılında "Mekteb-i Sultani" adıyla yeni bir kimliğe bürünen okul, Cumhuriyet Döneminde de "Galatasaray Lisesi" adını aldı.

Gül Baba'nın Sultan İkinci Bayezit'e verdiği o güzel kokulu sarı ve kırmızı güller önce bu lisenin, sonra da Galatasaray Spor Kulübü'nün sembolü oldu.

Gül Baba'nın türbesi bugün de orada, okulun bahçesindeki yeşillikler arasında duruyor ve ziyaretçilerinden fatihalar bekliyor.

Tablo 2.12.1. II. Kitap 12.Metin Sözvarlığı Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	1868	Tr.	s.	1
2.	Ad	Tr.	i.	2
3.	Ak sakallı	Tr.	s.	1
4.	Al-	Tr.	f.	3
5.	Alıp	Tr.	z.f.	1
6.	Ama	Ar.	ed.	2
7.	Anlat-	Tr.	f.	1
8.	Ara	Tr.	i.	1
9.	Art-	Tr.	f.	1
10.	Artık	Tr.	zf.	2
11.	Asker	Ar.	i.	2
12.	At	Tr.	i.	4
13.	Av	Tr.	i.	1
14.	Ayrılırken	Tr.	z.f.	1
15.	Baba	Tr.	i.	1
16.	Bağdaş kur-	Tr.	f.	1
17.	Bağrına bas-	Tr.	dey.	1
18.	Bahçe	F.	i.	4
19.	Barış	Tr.	i.	1
20.	Bas-	Tr.	f.	1
21.	Başımı öne eğ-	Tr.	dey.	1
22.	Bekle-	Tr.	f.	1
23.	Ben	Tr.	z.	1
24.	Bildir-	Tr.	f.	1
25.	Bina yap-	Ar. – Tr.	f.	1
26.	Bir	Tr.	s.	9
27.	Bir an	Tr.	zf.	1
28.	Biri	Tr.	z.	2
29.	Bitir-	Tr.	f.	1
30.	Biz	Tr.	z.	2
31.	Böyle	Tr.	zf.	2
32.	Bu	Tr.	s. – z.	3
33.	Bu arada	Tr.	zf.	1

34.	Buğün	Tr.	i.	1
35.	Bulun-	Tr.	f.	1
36.	Bura	Tr.	zf.	1
37.	Bürünen	Tr.	s.f.	1
38.	Büyük	Tr.	s.	4
39.	Cevap ver-	Ar. – Tr.	f.	2
40.	Cumhuriyet Dönemi	Ar. – Tr.	ö.i.	1
41.	Çalışma	Tr.	i.f.	1
42.	Çeviren	Tr.	s.f.	1
43.	Çiçek	Tr.	i.	1
44.	Çocuk	Tr.	i.	1
45.	Çok	Tr.	zf.	1
46.	Daha	Tr.	zf.	2
47.	Dahi	Ar.	s.	1
48.	De-	Tr.	f.	1
49.	De/da	Tr.	ed.	8
50.	Değerli	Tr.	s.	1
51.	Demet	Tr.	i.	2
52.	Demet yap-	Tr.	f.	1
53.	Derin derin	Tr.	ik.	1
54.	Devir	Tr.	i.	1
55.	Devletlu	Ar. – Tr.	s.	1
56.	Dile-	Tr.	f.	2
57.	Dinle-	Tr.	f.	1
58.	Dinlenerek	Tr.	z.f.	1
59.	Dinlenme	Tr.	i.f.	1
60.	Donat-	Tr.	f.	1
61.	Dön-	Tr.	f.	1
62.	Dur-	Tr.	f.	1
63.	Duygulan-	Tr.	f.	1
64.	Düşünürken	Tr.	z.f.	1
65.	-e doğru	Tr.	ed.	2
66.	Eğilip	Tr.	z.f.	1
67.	El	Tr.	i.	1
68.	En	Tr.	zf.	1
69.	Fatih Sultan Mehmet	Ar.	ö.i.	1
70.	Fatiha	Ar.	ö.i.	1
71.	Ferahla-	F. – Tr.	f.	1
72.	Fetheden	Ar. – Tr.	s.f.	1
73.	Galata Saray Spor Kulübü	Cen.-F.-Fr.	ö.i.	1
74.	Gazi	Ar.	s.	2
75.	Geçen	Tr.	s.f.	1
76.	Geçir-	Tr.	f.	1
77.	Gel-	Tr.	f.	3
78.	Gez-	Tr.	f.	1
79.	Gider-	Tr.	f.	1
80.	Gir-	Tr.	f.	1
81.	Git-	Tr.	f.	1

82.	Gönlü rahat ol-	Tr. – Ar.	dey.	1
83.	Gör-	Tr.	f.	1
84.	Gören	Tr.	s.f.	1
85.	Göster-	Tr.	f.	1
86.	Gözü gönlü açıl-	Tr.	dey.	1
87.	Güçlük	Tr.	i.	1
88.	Gül	F.	i.	8
89.	Gül Baba	F. – Tr.	ö.i.	14
90.	Güzel	Tr.	s.	2
91.	Hastane	F.	i.	1
92.	Hava	Ar.	i.	1
93.	Hep	Tr.	s.	1
94.	Hizmet et-	Ar. – Tr.	f.	1
95.	Hoş	F.	s.	1
96.	Hüküm	Ar.	i.	1
97.	İçeri	Tr.	i.	1
98.	İçin	Tr.	ed.	2
99.	İhtiyar	Ar.	s.	1
100.	İkinci Bayezit	Tr. – Ar.	ö.i.	2
101.	İlim	Ar.	i.	1
102.	İltifat	Ar.	i.	1
103.	İN-	Tr.	f.	1
104.	İNmeden	Tr.	z.f.	1
105.	İnsan	Ar.	i.	1
106.	İnsanlık	Ar. - Tr.	i.	1
107.	İrfan	Ar.	i.	1
108.	İ-se	Tr.	f.	2
109.	İstanbul	E. Yun.	ö.i.	2
110.	İste-	Tr.	f.	2
111.	İyi	Tr.	s.	1
112.	İyilik yap-	Tr.	f.	1
113.	Kahve	Ar.	i.	1
114.	Kalk-	Tr.	f.	1
115.	Kapı	Tr.	i.	1
116.	Karar	Ar.	i.	1
117.	Karşıla-	Tr.	f.	1
118.	Katılan	Tr.	s.f.	1
119.	Kendi	Tr.	z.	1
120.	Kırmızı	Ar.	s.	2
121.	Kısa	Tr.	s.	1
122.	Ki	F.	ed.	3
123.	Kimlik	Tr.	i.	1
124.	Kokla-	Tr.	f.	3
125.	Koku	Tr.	i.	3
126.	Konuş-	Tr.	f.	1
127.	Konuşabil-	Tr.	f.	1
128.	Koparıp	Tr.	z.f.	1
129.	Koş-	Tr.	f.	1

130.	Kulübe	F.	i.	5
131.	Kuşatma	Tr.	i.f.	1
132.	Mahcup ol-	Ar. – Tr.	f.	1
133.	Medrese	Ar.	i.	1
134.	Mekteb-i Sultani	Ar.	ö.i.	1
135.	Mektep	Ar.	i.	1
136.	Memleket	Ar.	i.	1
137.	Merhum	Ar.	i.	1
138.	Mi	Tr.	ed.	1
139.	Minder	Ar.	i.	1
140.	Misafir	Ar.	i.	1
141.	Mutlu et-	Tr.	f.	1
142.	Ne	Tr.	ed.	1
143.	Nefer	Ar.	i.	1
144.	Nefes al-	Ar. – Tr.	f.	1
145.	Nereden	Tr.	zf.	1
146.	Nur yüzlü	Ar. – Tr.	s.ö.	1
147.	O	Tr.	z. – s.	8
148.	Oğul	Tr.	i.	1
149.	Oku-	Tr.	f.	1
150.	Okul	Fr.	i.	3
151.	Ol-	Tr.	f.	4
152.	Olarak	Tr.	z.f.	1
153.	Ora	Tr.	zf.	2
154.	Ordu	Tr.	i.	1
155.	Otur-	Tr.	f.	2
156.	Oturmak	Tr.	i.f.	1
157.	Öğren-	Tr.	f.	1
158.	Önce	Tr.	zf.	1
159.	Özenle	Tr.	zf.	1
160.	Padişah	F.	i.	8
161.	Pişir-	Tr.	f.	1
162.	Sağ ol-	Tr.	f.	2
163.	Saray	F.	i.	2
164.	Sarı	Tr.	s.	2
165.	Sarsan	Tr.	s.f.	1
166.	Savaş	Tr.	i.	1
167.	Seç-	Tr.	f.	1
168.	Selam	F.	i.	1
169.	Sembol ol-	Fr. – Tr.	f.	1
170.	Sen	Tr.	z.	2
171.	Siz	Tr.	z.	1
172.	Sonra	Tr.	zf.	5
173.	Sor-	Tr.	f.	2
174.	Söz	Tr.	i.	3
175.	Sultan	Ar.	i.	3
176.	Sürüp	Tr.	z.f.	1
177.	Şeref	Ar.	i.	3

178.	Şöyle	Tr.	zf.	1
179.	Şu	Tr.	s. – z.	2
180.	Tabiat aşığı	Ar. – Tr.	s.ö.	1
181.	Tebessüm	Ar.	i.	2
182.	Teklifte bulun-	Ar. – Tr.	f.	1
183.	Türbe	Ar.	i.	1
184.	Türlü	Tr.	s.	1
185.	Unutul-	Tr.	f.	1
186.	Var	Tr.	s.	1
187.	Varıp	Tr.	z.f.	1
188.	Ve	Ar.	ed.	10
189.	Ver-	Tr.	f.	2
190.	Vezir	Ar.	s.	2
191.	Yaklaştıkça	Tr.	z.f.	1
192.	Yamaç	Tr.	i.	1
193.	Yan	Tr.	i.	3
194.	Yaptır-	Tr.	f.	1
195.	Yaşlılık	Tr.	i.	1
196.	Yeni	Tr.	s.	1
197.	Yer	Tr.	i.	5
198.	Yeşillik	Tr.	i.	1
199.	Yıkıl-	Tr.	f.	1
200.	Yıl	Tr.	i.	1
201.	Yiğit	Tr.	s.	1
202.	Yorgun	Tr.	s.	1
203.	Yorgunluk	Tr.	i.	2
204.	Yudumla-	Tr.	f.	1
205.	Yürü-	Tr.	f.	1
206.	Zaman	Ar.	i.	2
207.	Ziyaret et-	Ar. – Tr.	f.	1
208.	Ziyaretçi	Ar. – Tr.	i.	1

Tablo 2.12.2. II. Kitap 12. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Bağdaş kurmak	-	+	+
2.	Gözü gönü açılmak	-	+	+
3.	Hakaret	-	+	-
4.	Hüküm	-	+	+
5.	İlim	-	+	+
6.	İltifat	-	+	+
7.	İrfan	-	+	+
8.	Merhum	-	+	+
9.	Nefer	-	+	+
10.	Tabiat aşığı	-	+	+
11.	Vezir	-	+	+

12.	Yamaç	-	+	-
-----	-------	---	---	---

1.3.13. On Üçüncü Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
İssız Bahçe	Şiir	Ali Akbaş	40

*Çocuktum,
Sapanla iki kuş vurdum.
Biri düştü, biri yaralı gitti...
Derin bir sessizlik çöktü bahçeye...
Dallarda kuşların şarkısı bitti.*

*Unuttum,
Birinin neydi adı?...
Küçüğünün ebruluydu kanadı.
Çırpındı, elimi kana buladı.
Kapanan gözleri mavi çivitti...*

Tablo 2.13.1. II. Kitap 13. Metin Sözvarlığı Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Ad	Tr.	i.	1
2.	Avcı	Tr.	i.	1
3.	Bahar	Sansk.	i.	1
4.	Bahçe	F.	i.	2
5.	Ben	Tr.	z.	1
6.	Bir	Tr.	s.	2
7.	Biri	Tr.	z.	3
8.	Bit-	Tr.	f.	1
9.	Bunca	Tr.	zf.	1
10.	Çırpın-	Tr.	f.	1
11.	Çivit	Tr.	s.	1
12.	Çocuk	Tr.	i.	1
13.	Daha	Ar.	zf.	1
14.	Dal	Tr.	i.	1
15.	Derin	Tr.	s.	1
16.	Duy-	Tr.	f.	1
17.	Düş-	Tr.	f.	1
18.	Ebrulu	F. – Tr.	s.	1
19.	Elini kana bula-	Tr.	dey.	1
20.	Geç-	Tr.	f.	1
21.	Gelme-	Tr.	f.	1
22.	Git-	Tr.	f.	1
23.	Göz	Tr.	i.	1
24.	Güz	Tr.	i.	1

25.	İki	Tr.	s.	1
26.	Kaç	Tr.	z.	2
27.	Kanat	Tr.	i.	1
28.	Kapanan	Tr.	s.f.	1
29.	Kuş	Tr.	i.	3
30.	Küçük	Tr.	s.	1
31.	Mavi	Ar.	s.	1
32.	Ne	Tr.	ed.	1
33.	Ol-	Tr.	f.	1
34.	Sapan	Tr.	i.	1
35.	Sessizlik çök-	Tr.	dey.	1
36.	Şarkı	Ar.	i.	1
37.	Unut-	Tr.	f.	1
38.	Vur-	Tr.	f.	1
39.	Yaralı	Tr.	s.	1
40.	Zaman	Ar.	i.	1

Tablo 2.13.2. II. Kitap 13. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Çivit	-	+	+
2.	Ebrulu	-	+	+
3.	Sapan	-	+	+

1.3.14. On Dördüncü Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Deliceler	Söyleşi (sohbet)	Hasan Latif Sarıyüce	213

Anadolu topraklarında, şu son yıllarda, birçok kuş, birçok hayvan kaybolup gidiyor. Tabiat, bitki örtüsü yönünden yoksul düşüyor. Tabiatla iklim arasındaki ince denge bozuldukça orada barınan birçok canlı da taşı tarağı toplayıp kayıplara karışıyor. Aradan nice zaman geçtikten sonra farkına varabiliyorsunuz bunun. Keklik, çil, bağırılak, ördek, tavşan, tilki, sansar, porsuk gibi canlılar etleri, kürkleri için tüketilirken, bir bakıyorsunuz, ne eti, ne tüyü kimsenin umurunda olmayan kimi kuşlarla hayvanlar da yok oluyorlar.

Bizim oraların, yani Aygar dağı(1) oylumunun son yitiği deliceler oldu.

Kartallar soyundan bir kuş olan delice, daha çok şahine, doğana, atmacaya benzer. Onlardan daha küçük, daha çelimsiz, daha az saldırgandır.

Köydeki evimizin çatısında bunlardan beş on tanesinin yuvalandığını hatırlıyorum. Kovsak da, dövsek de, yuvalarını bozsak da bir yere gitmezlerdi. Bir delik bularak girerler, gene eski yerlerine yerleşirlerdi.

Bu çelimsiz yırtıcıların uçuşları, başka kuşlarunkine hiç benzemez. Yerden otuz kırk metre yükseklikte durarak kanatlarını belli belirsiz, pır pır çırparlar. Sık sık yamuldukları, sarsıldıkları, yalpaladıkları olur. Ha düştü ha düşecek sanırsınız. Bu uçuş biçimi, onların başarısız bir uçucu olmalarından değil, çok hafif oluşlarından ileri gelir. En hafif bir hava akımı bile dengelerini bozabilir.

Bir süre yeri süzdükten sonra sağılarak orada yeşillikleri düşüncesizce kemirmeye koyulmuş böcekleri, çekirgeleri, peygamberdevelerini, tırları, fareleri, başakları gagalayan kimi kuşları yakalayıp yerler. Kemiricileri güçleri yettiğince azaltmaya, zararlarını aza indirmeye çabalarlar.

Deliceler on beş yirmi yıl öncesine gelinceye kadar oldukça çoktu. Şimdi, ilaç için arasanız, Aygar dağı içinde ve kırlarında bir tekini bile bulamazsınız. Soylarının büsbütün kurduğu söylenemez. Buralardan niçin yok oldular? Düşmanları mı çoğaldı? Tarım biçiminin değişmesi, ilâçlama onları ürkiütüp kaçırdı mı? Ya da kışları göç ettikleri ülkelerde barınamaz mı oldular? Araştırılırsa, bu sorulardaki karanlıklar aydınlatılabilir. Ama insanoğlunun o kadar sorunu varken deliceleri kim umur edinecek? Belki bir bilim ya da din kitabında adı geçecek. “Nedir?” diye soranlara “Eskiden yaşamış bir kuş türüymüş.” denilip geçilecek.

Çocukluğumda köy odasında imam, bir kitapta kerkenez adlı bir kuşun göç sırasında peygamberimize yardımcı olduğunu okumuştum. Okulda tabiat bilgisi kitabında kerkenez resmini görünceye kadar onları kafamda uçak büyüklüğünde bir kuş olarak yaşatmıştım. Meğer kerkenezler bizim sarsak, çelimsiz, pır pır deliceler değil miymiş?

Tablo 2.14.1. II. Kitap 14. Metin Sözvarlığı Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Adı geç-	Tr.	dey.	1
2.	Adlı	Tr.	s.	1
3.	Ama	Ar.	ed.	1
4.	Anadolu	E. Yun.	ö.i.	1
5.	Ara	Tr.	i.	2
6.	Ara-	Tr.	f.	1
7.	Araştırıl-	Tr.	f.	1
8.	Atmaca	Tr.	i.	1
9.	Aydınlatılabil-	Tr.	f.	1
10.	Aygar dağı	Tr.	ö.i.	2
11.	Az	Tr.	zf.	1
12.	Aza indir-	Tr.	f.	1
13.	Azalt-	Tr.	f.	1
14.	Bağırtlak	Tr.	i.	1
15.	Bak-	Tr.	f.	1
16.	Barınama-	Tr.	f.	1
17.	Barınan	Tr.	s.f.	1
18.	Başak	Tr.	i.	1
19.	Başarısız	Tr.	s.	1

20.	Başka	Tr.	z.	1
21.	Belki	F.	ed.	1
22.	Belli belirsiz	Tr.	ik.	1
23.	Benze-	Tr.	f.	1
24.	Benzeme-	Tr.	f.	1
25.	Beş	Tr.	s.	1
26.	Biçim	Tr.	i.	2
27.	Bile	Tr.	ed.	2
28.	Bilim	Tr.	i.	1
29.	Bir	Tr.	s.	13
30.	Birçok	Tr.	zf.	3
31.	Bitki örtüsü	Tr.	i.	1
32.	Biz	Tr.	z.	1
33.	Boz-	Tr.	f.	1
34.	Bozabil-	Tr.	f.	1
35.	Bozuldukça	Tr.	z.f.	1
36.	Böcek	Tr.	i.	1
37.	Bu	Tr.	z. – s.	5
38.	Bulama-	Tr.	f.	1
39.	Bularak	Tr.	z.f.	1
40.	Bura	Tr.	zf.	1
41.	Büsbütün	Tr.	zf.	1
42.	Canlı	F. – Tr.	s.	2
43.	Çabala-	Tr.	f.	1
44.	Çatı	Tr.	i.	1
45.	Çekirge	Tr.	i.	1
46.	Çelimsiz	Tr.	s.	3
47.	Çırp-	Tr.	f.	1
48.	Çil	Tr.	i.	1
49.	Çocukluk	Tr.	i.	1
50.	Çoğal-	Tr.	f.	1
51.	Çok	Tr.	zf.	3
52.	Daha	Tr.	zf.	4
53.	De/da	Tr.	ed.	5
54.	Değil	Tr.	i.	2
55.	Değişme	Tr.	i.f.	1
56.	Delice	Tr.	i.	5
57.	Delik	Tr.	s.	1
58.	Denge	Tr.	i.	2
59.	Deyip geç-	Tr.	dey.	1
60.	Din	Ar.	i.	1
61.	Diye	Tr.	zf.	1
62.	Doğan	Tr.	i.	1
63.	Döv-	Tr.	f.	1
64.	Durarak	Tr.	z.f.	1
65.	Düş-	Tr.	f.	2
66.	Düşman	F.	i.	1
67.	Düşüncesizce	Tr.	zf.	1

68.	-e kadar	Tr. – Ar.	ed.	2
69.	En	Tr.	zf.	1
70.	Eski	Tr.	s.	1
71.	Eskiden	Tr.	zf.	1
72.	Et	Tr.	i.	2
73.	Ev	Tr.	i.	1
74.	Fare	Ar.	i.	1
75.	Farkına varabil-	Ar. – Tr.	f.	1
76.	Gagalayan	Tr.	s.f.	1
77.	Geç-	Tr.	f.	1
78.	Gelince	Tr.	z.f.	1
79.	Gene	Tr.	zf.	1
80.	Gibi	Tr.	ed.	1
81.	Gir-	Tr.	f.	1
82.	Gitme-	Tr.	f.	1
83.	Göç	Tr.	i.	1
84.	Göç et-	Tr.	f.	1
85.	Görünce	Tr.	z.f.	1
86.	Gücü yettiğinde	Tr.	z.f.	1
87.	Ha	Tr.	ün.	2
88.	Hafif	Ar.	s.	2
89.	Hatırla-	Ar. – Tr.	f.	1
90.	Hava akımı	Ar. – Tr.	i.	1
91.	Hayvan	Ar.	i.	2
92.	Hiç	F.	s.	1
93.	İç	Tr.	i.	1
94.	İçin	Tr.	ed.	2
95.	İklim	E. Yun.	i.	1
96.	İlaç	Ar.	i.	1
97.	İlaçlama	Ar. – Tr.	i.f.	1
98.	İleri gel-	Tr.	dey.	1
99.	İmam	Ar.	i.	1
100.	İnce	Tr.	s.	1
101.	İnsanoğlu	Ar.- Tr.	i.	1
102.	Kanat	Tr.	i.	1
103.	Karanlık	Tr.	i.	1
104.	Kartal	Tr.	i.	1
105.	Kaybolup git-	Ar. – Tr.	dey.	1
106.	Kayıplara karış-	Ar. – Tr.	dey.	1
107.	Keklik	Tr.	i.	1
108.	Kemir-	Tr.	f.	1
109.	Kemirici	Tr.	i.	1
110.	Kerkenez	F.	i.	3
111.	Kır	Tr.	i.	1
112.	Kırk	Tr.	s.	1
113.	Kış	Tr.	i.	1
114.	Kim	Tr.	z.	1
115.	Kimi	Tr.	z.	2

116.	Kimse	Tr.	z.	1
117.	Kitap	Ar.	i.	3
118.	Kov-	Tr.	f.	1
119.	Koyulmuş	Tr.	s.f.	1
120.	Köy	Tr.	i.	1
121.	Köy odası	Tr.	i.	1
122.	Kuru-	Tr.	f.	1
123.	Kuş	Tr.	i.	8
124.	Küçük	Tr.	s.	1
125.	Kürk	Tr.	i.	1
126.	Metre	Fr.	i.	1
127.	Mi	Tr.	ed.	4
128.	Ne	Tr.	ed.	2
129.	Nedir	Tr.	ed.	1
130.	Nice	Tr.	zf.	1
131.	Niçin	Tr.	ed.	1
132.	O	Tr.	z. – s.	4
133.	O kadar	Tr. – Ar.	ed.	1
134.	Oku-	Tr.	f.	1
135.	Okul	Fr.	i.	1
136.	Ol-	Tr.	f.	5
137.	Olan	Tr.	s.f.	1
138.	Olarak	Tr.	z.f.	1
139.	Oldukça	Tr.	z.f.	1
140.	On	Tr.	s.	1
141.	On beş	Tr.	s.	1
142.	Ora	Tr.	zf.	3
143.	Otuz	Tr.	s.	1
144.	Oylum	Tr.	i.	1
145.	Önce	Tr.	zf.	1
146.	Ördek	Tr.	i.	1
147.	Peygamber	F.	i.	1
148.	Peygamberdevesi	F. – Tr.	i.	1
149.	Pır pır	Tr.	ik.	2
150.	Porsuk	Tr.	i.	1
151.	Resim	Ar.	i.	1
152.	Sağılarak	Tr.	z.f.	1
153.	Saldırgan	Tr.	s.f.	1
154.	San-	Tr.	f.	1
155.	Sansar	Sanskr.	i.	1
156.	Sarsıl-	Tr.	f.	1
157.	Sık sık	Tr.	ik.	1
158.	Sırasında	Tr.	zf.	1
159.	Son	Tr.	s.	2
160.	Sonra	Tr.	zf.	2
161.	Soran	Tr.	s.f.	1
162.	Soru	Tr.	i.	1
163.	Sorun	Tr.	i.	1

164.	Soy	Tr.	i.	2
165.	Söyleneme-	Tr.	f.	1
166.	Süre	Tr.	i.	1
167.	Süz-	Tr.	f.	1
168.	Şahin	F.	i.	1
169.	Şimdi	Tr.	zf.	1
170.	Şu	Tr.	s.	1
171.	Tabiat	Ar.	i.	2
172.	Tabiat bilgisi	Ar. – Tr.	s.ö.	1
173.	Tane	F.	i.	1
174.	Tarım	Tr.	i.	1
175.	Tası tarağı topl-	Tr.	dey.	1
176.	Tavşan	Tr.	i.	1
177.	Tırtıl	Tr.	i.	1
178.	Tilki	Tr.	i.	1
179.	Toprak	Tr.	i.	1
180.	Tüketil-	Tr.	f.	1
181.	Tür	Tr.	i.	1
182.	Tüy	Tr.	i.	1
183.	Uçucu	Tr.	s.	1
184.	Uçuş	Tr.	i.f.	2
185.	Umur et-	Tr.	f.	1
186.	Umurunda olmayan	Tr.	s.f.	1
187.	Ülke	Tr.	i.	1
188.	Ürkütüp kaçır-	Tr.	f.	1
189.	Var	Tr.	s.	1
190.	Ve	Ar.	ed.	1
191.	Ya da	Tr.	ed.	2
192.	Yakalayıp	Tr.	z.f.	1
193.	Yalpala-	Tr.	f.	1
194.	Yamul-	Tr.	f.	1
195.	Yani	Ar.	ed.	1
196.	Yardımcı ol-	Tr.	f.	1
197.	Yaşamış	Tr.	s.f.	1
198.	Ye-	Tr.	f.	1
199.	Yer	Tr.	i.	4
200.	Yerleş-	Tr.	f.	1
201.	Yeşillik	Tr.	i.	1
202.	Yıl	Tr.	i.	2
203.	Yırtıcı	Tr.	s.	1
204.	Yiğit	Tr.	s.	1
205.	Yirmi	Tr.	s.	1
206.	Yok ol-	Tr.	f.	2
207.	Yoksul düş-	Tr.	dey.	1
208.	Yön	Tr.	i.	1
209.	Yuva	Tr.	i.	1
210.	Yuvalan-	Tr.	f.	1
211.	Yükseklik	Tr.	i.	1

212.	Zaman	Ar.	i.	1
213.	Zarar	Ar.	i.	1

2.14.2. II. Kitap 14. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Çelimsiz	-	+	+
2.	Oylum	-	+	+
3.	Sağılmak	-	+	+
4.	Sarsak	-	+	+
5.	Suyu kurumak	-	+	-
6.	Tası tarağı toplayıp kayıplara karışmak	-	+	+
7.	Yitik	-	+	+

1.3.15. On Beşinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Atatürk ve Milli Ahlak	Deneme	Atatürkçülük III.Kitap	217

Her milletin kendine özgü bir ahlâk anlayışı vardır. Ahlâk toplumsal vicdan ile iç içedir. Kişilerin çoğunluğunun davranışı milletin aynasıdır. Atalarımız, vatan, bayrak ve namus tehlikede olduğu anda kendilerini toplum için feda etmekten hiçbir zaman kaçınmamışlardır. Türk ahlâkı, millî değerlerde birleşmeyi, ailede, okulda ve vicdanlarda huzuru amaç edinmiştir. Karşılıklı saygı ve sevgi esasına göre kurulmuş ve gelişmiştir.

Ahlâk, iyi niyete dayanır. Ahlâk; geniş ölçüde, insanın davranışlarıyla ilgili bir olgudur. İnsana neyi yapmanın iyi, neyi yapmanın kötü olduğunu öğretir. İrade ile davranışların birbirini tutmasının değerini belirtir. Kuşkusuz, ahlâk geniş ölçüde fazilete dayanır. Faziletin ise adalet, bilgelik, doğruluk, ölçülülük, yiğitlik gibi ilkeleri vardır.

Bu ilkeler, toplumun yaşadığı çevre koşullarına bağlı olarak kişilere değişik ölçülerde yansır. Fakat, toplumdaki kişilerin ahlâkları genelde, birbirine çok benzer. Çünkü, Türk milletinin her kişisi, aralarında birtakım farklar olmakla beraber, genel olarak birbirine benzer. Bazı yapılaş farklarını ise normal karşılamak lazımdır. Çünkü başka başka iklimlerin etkisi altında, başka başka cinsten yerlilerle binlerce yıl yaşamış, kaynaşmış bu kadar eski ve bu kadar büyük bir insan toplumunun bugünkü çocuklarının, tamamı tamamına birbirlerine benzemeleri mümkün müdür? Böyle olmakla beraber, bugünkü Türk milletinin esası aynı kökün ve aynı uzun ortak geçmişin tespit ettiği belirli bir tiptir Türk tipi(). Atatürkçülükte, Bazı işler vardır ki*

kendiliğinden insanda onu yapmak için içte bir arzu, eğilim doğar; o iş arzulanmaya değer olur. İşte ahlâkî işler aynı zamanda hem mecburî hem de arzulanabilir işlerdir(**). Türk milletinin ortak görünen bir hâli vardır. Gerçekten dikkat edilirse Türklerin, aşağı yukarı, ahlâkları hep birbirine benzer. Bu yüksek ahlâk, hiçbir milletin ahlâkına benzemez. Ahlâkın, bir milletin meydana gelmesinde yeri çok büyüktür, önemlidir(***)).

Milletimizde ortak görülen bu hâller, Türk'e özgüdür ve millîdir. Atatürk'e göre, millî ahlâkın kaynağı, toplumdur, millettir. Bunları, toplum doğurmuştur ve benimsemiştir. Bu bakımdan kişilere karşı emredici bir nitelik taşır.

Gerçekte, ahlâklılık kişilerden ayrı ve bunların üstünde, ancak toplumsal, millî olabilir.

Millî ahlâk; milletin sosyal düzeni ve huzuru, şimdiki ve gelecekteki refahı, medeniyette ilerlemesi ve yükselmesi için insanlardan, her hususta ilgi ve gayret ister(*).***

Millet uğruna gerektiği zaman canını vermek, Atatürkçülüğün benimsediği önemli ilkelerden biridir. Nitekim Atatürk, ölümünden bir buçuk yıl önce, sahip olduğu çiftliklerini hazineye bağışlaması dolayısıyla millet meclisinin teşekkür bildirisine karşı verdiği cevapta : “Söz konusu olan hediye, yüksek Türk milletine benim asıl vermeyi düşündüğüm hediye karşısında hiçbir kıymeti yoktur. Ben gerektiği zaman, en büyük hediyem olmak üzere, Türk milletine canımı vereceğim.” demiştir.

Millî ahlâkın istekleri doğru olmak, çok çalışmak, çevresindeki insanları, Türk milletini saymak ve sevmek, ülkesini ve milletini her şeyin üstünde tutmak, yükselmek, ileri gitmek, varlığını Türk varlığına armağan etmeye hazır olmaktır.

2.15.1. II. Kitap 15. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Adalet	Ar.	i.	1
2.	Ahlak	Ar.	i.	14
3.	Ahlaki	Ar.	s.	1
4.	Ahlaklılık	Ar. – Tr.	i.	1
5.	Aile	Ar.	i.	1
6.	Alt	Tr.	i.	1
7.	Amaç et-	Tr.	f.	1
8.	An	Ar.	i.	1
9.	Ancak	Tr.	ed.	1
10.	Anlayış	Tr.	i.f.	1
11.	Ara	Tr.	i.	1
12.	Armağan et-	Tr.	f.	1
13.	Arzu	F.	i.	1
14.	Arzulanabil-	F. – Tr.	f.	1
15.	Arzulanma	F. – Tr.	i.f.	1
16.	Asıl	Ar.	i.	1
17.	Aşağı yukarı	Tr.	ik.	1

18.	Ata	Tr.	i.	1
19.	Atatürk	Tr.	ö.i.	2
20.	Atatürkçülük	Tr.	i.	2
21.	Ayna	F.	i.	1
22.	Aynı	Ar.	s.	3
23.	Ayrı	Tr.	s.	1
24.	Bağışlama	Tr.	i.f.	1
25.	Bağlı	Tr.	s.	1
26.	Bakımdan	Tr.	zf.	1
27.	Başka başka	Tr.	ik.	2
28.	Bayrak	Tr.	i.	1
29.	Bazı	Ar.	z.	2
30.	Belirli bir	Tr.	s.	1
31.	Belirt-	Tr.	f.	1
32.	Ben	Tr.	z.	2
33.	Benimse-	Tr.	f.	2
34.	Benze-	Tr.	f.	5
35.	Beraber	F.	zf.	2
36.	Bildiri	Tr.	i.	1
37.	Bilgelik	Tr.	i.	1
38.	Binlerce	Tr.	zf.	1
39.	Bir	Tr.	s.	7
40.	Bir buçuk	Tr.	s.	1
41.	Bir takım	Tr.	s.	1
42.	Birbiri	Tr.	z.	5
43.	Biri	Tr.	z.	1
44.	Birleşme	Tr.	i.f.	1
45.	Böyle	Tr.	zf.	1
46.	Bu	Tr.	z. – s.	8
47.	Bugünkü	Tr. – F.	z.	2
48.	Büyük	Tr.	s.	3
49.	Canını ver-	F. – Tr.	dey.	2
50.	Cevap ver-	Ar. – Tr.	f.	1
51.	Cins	Ar.	i.	1
52.	Çalışmak	Tr.	i.f.	1
53.	Çevre	Tr.	i.	2
54.	Çiftlik	Tr.	i.	1
55.	Çocuk	Tr.	i.	1
56.	Çoğunluk	Tr.	i.	1
57.	Çok	Tr.	zf.	3
58.	Çünkü	F.	ed.	2
59.	Davranış	Tr.	i.f.	3
60.	Dayan-	Tr.	f.	2
61.	De-	Tr.	f.	1
62.	De/da	Tr.	ed.	1
63.	Değ-	Tr.	f.	1
64.	Değer	Tr.	i.	2
65.	Değişik	Tr.	i.	1

66.	Dikkat et-	Ar. – Tr.	f.	1
67.	Doğ-	Tr.	f.	1
68.	Doğru	Tr.		1
69.	Doğruluk	Tr.	i.	1
70.	Doğur-	Tr.	f.	1
71.	Dolayısıyla	Tr.	zf.	1
72.	Düşün-	Tr.	f.	1
73.	Düzen	Tr.	i.	1
74.	-e göre	Tr.	ed.	2
75.	-e karşı	Tr.	ed.	2
76.	Eğilim	Tr.	i.	1
77.	Emredici	Ar. – Tr.	i.	1
78.	En	Tr.	zf.	1
79.	Esas	Ar.	i.	2
80.	Eski	Tr.	s.	1
81.	Etki	Tr.	i.	1
82.	Fakat	Ar.	ed.	1
83.	Fark	Ar.	i.	2
84.	Fazilet	Ar.	i.	2
85.	Feda et-	Ar. – Tr.	f.	1
86.	Gayret	Ar.	i.	1
87.	Geçmiş	Tr.	s.f.	1
88.	Geliş-	Tr.	f.	1
89.	Genel	Tr.	s.	1
90.	Genelde	Tr.	zf.	1
91.	Geniş	Tr.	s.	2
92.	Gerçekte	Tr.	zf.	2
93.	Gerçekten	Tr.	zf.	1
94.	Gerek-	Tr.	f.	2
95.	Gibi	Tr.	ed.	1
96.	Gitmek	Tr.	i.f.	1
97.	Görülen	Tr.	s.f.	1
98.	Görünen	Tr.	s.f.	1
99.	Hal	Ar.	i.	2
100.	Hazır ol-	Ar. – Tr.	f.	1
101.	Hazine	Ar. < İb.	i.	1
102.	Hediye	Ar.	i.	3
103.	Hem	F.	ed.	2
104.	Hep	Tr.	s.	1
105.	Her	F.	s.	3
106.	Her şeyin üstünde tut-	F.-Ar.-Tr.	dey.	1
107.	Hiçbir	F. – Tr.	s.	3
108.	Husus	Ar.	i.	1
109.	Huzur	Ar.	i.	2
110.	İç	Tr.	i.	1
111.	İç içe	Tr.	zf.	1
112.	İçin	Tr.	ed.	3
113.	İklim	E. Yun.	i.	1

114.	İle	Tr.	ed.	2
115.	İleri	Tr.	i.	1
116.	İlerleme	Tr.	i.f.	1
117.	İlgi	Tr.	i.	1
118.	İlgili	Tr.	s.	1
119.	İlke	Tr.	i.	3
120.	İnsan	Ar.	i.	6
121.	İrade	Ar.	i.	1
122.	İ-se	Tr.	f.	2
123.	İste-	Tr.	f.	1
124.	İstek	Tr.	i.	1
125.	İş	Tr.	i.	4
126.	İşte	Tr.	ün.	1
127.	İyi	Tr.	s.	2
128.	Kaçınma-	Tr.	f.	1
129.	Kadar	Ar.	ed.	2
130.	Karşı	Tr.	i.	1
131.	Karşılıklı	Tr.	zf.	1
132.	Kaynak	Tr.	i.	1
133.	Kaynaş-	Tr.	f.	1
134.	Kendi	Tr.	z.	2
135.	Kendiliğinden	Tr.	zf.	1
136.	Kıymet	Ar.	i.	1
137.	Ki	F.	ed.	1
138.	Kişi	Tr.	i.	6
139.	Koşul	Tr.	i.	1
140.	Kök	Tr.	i.	1
141.	Kötü	Tr.	s.	1
142.	Kurul-	Tr.	f.	1
143.	Kuşkusuz	Tr.	zf.	1
144.	Lazım	Ar.	s.	1
145.	Mecburi	Ar.	s.	1
146.	Meclis	Ar.	i.	1
147.	Medeniyet	Ar.	i.	1
148.	Meydana gel-	Ar. – Tr.	f.	1
149.	Mi	Tr.	ed.	1
150.	Millet	Ar.	i.	16
151.	Milli	Ar.	s.	6
152.	Mümkün	Ar.	s.	1
153.	Namus	Ar.	i.	1
154.	Ne	Tr.	ed.	2
155.	Nitekim	Tr. – F.	i.	1
156.	Nitelik taşı-	Tr.	dey.	1
157.	Niyet	Ar.	i.	1
158.	Normal karşılamak	Fr. – Tr.	dey.	1
159.	O	Tr.	z. – s.	2
160.	Okul	Fr.	i.	1
161.	Ol-	Tr.	f.	4

162.	Olabil-	Tr.	f.	1
163.	Olan	Tr.	s.f.	1
164.	Olarak	Tr.	z.f.	2
165.	Olgu	Tr.	i.	1
166.	Olmak	Tr.	i.f.	2
167.	Ortak	Tr.	i.	3
168.	Öğret-	Tr.	f.	1
169.	Ölçü	Tr.	i.	3
170.	Ölçülülük	Tr.	i.	1
171.	Ölüm	Tr.	i.	1
172.	Önce	Tr.	zf.	1
173.	Önemli	Tr.	s.	2
174.	Özgü	Tr.	i.	2
175.	Refah	Ar.	s.	1
176.	Sahip ol-	Ar. – Tr.	f.	1
177.	Saygı	Tr.	i.	1
178.	Saymak	Tr.	i.f.	1
179.	Sevgi	Tr.	i.	1
180.	Sevmek	Tr.	i.f.	1
181.	Sosyal	Fr.	s.	1
182.	Söz konusu	Tr.	s.ö.	1
183.	Şimdiki	Tr. – F.	z.	1
184.	Tamamı tamamına	Tr.	zf.	1
185.	Tehlikede ol-	Ar. – Tr.	f.	1
186.	Tespit et-	Ar. – Tr.	f.	1
187.	Teşekkür	Ar.	i.	1
188.	Tip	Fr.	i.	2
189.	Toplum	Tr.	i.	6
190.	Toplumsal	Tr.	s.	2
191.	Tutma-	Tr.	f.	1
192.	Türk	Tr.	ö.i.	11
193.	Uğur	Tr.	i.	1
194.	Uzun	Tr.	s.	1
195.	Ülke	Tr.	i.	1
196.	Üstünde	Tr.	zf.	1
197.	Üzere	Tr.	zf.	1
198.	Var	Tr.	s.	4
199.	Varlık	Tr.	i.	2
200.	Vatan	Ar.	i.	1
201.	Ve	Ar.	ed.	16
202.	Verme	Tr.	i.f.	1
203.	Vicdan	Ar.	i.	2
204.	Yansı-	Tr.	f.	1
205.	Yap-	Tr.	f.	1
206.	Yapılış	Tr.	i.f.	1
207.	Yapma	Tr.	i.f.	2
208.	Yaşa-	Tr.	f.	2
209.	Yer	Tr.	i.	1

210.	Yerli	Tr.	s.	1
211.	Yıl	Tr.	i.	2
212.	Yiğitlik	Tr.	i.	1
213.	Yok	Tr.	s.	1
214.	Yüksek	Tr.	s.	2
215.	Yükselme	Tr.	i.f.	1
216.	Yükselmek	Tr.	i.f.	1
217.	Zaman	Ar.	i.	4

Tablo 2.15.2. II. Kitap 15. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Fazilet	-	+	+
2.	Kendini feda etmek	-	+	-
3.	Klasik	-	+	-

1.3.16. On Altıncı Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Hayat Ne Tatlı	Öykü (hikaye)	Memduh Şevket Esendal	259

Temmuz, öğle vakti. Komşuda bir kadın sesi... Neye bağırdığı anlaşılmıyor. Belki çocuğuna haykırıyor. Müezzinin duvarlarından tahtaboşa bir kedi atladı. Birkaç ev ötede bir tavuk gıdaklıyor, bir horoz da ona yardım ediyor, sanki dem tutuyor!

Hafız Nuri Efendi, kapının arkasından şemsiyesini aldı, yavaşça sokağa çıktı. Neden? Bir işi mi var? Birini mi görecekti? Hiçbir işi yok. Hiç çıkmasa da olabilirdi. Ancak çıkmış bulundu. Ayakları onu dört yol ağzına doğru götürdü. Bir yanında bakkal, bir yanında tekkenin mezarlık duvarı, karşısında iki evin arasında boş bir arsadan demiryolu görünüyordu. Bu boş arsacıkta yan yatırılmış bir bayram salıncağı duruyor. Evlerden birinin kamburlaşmış belini üç uzun direkle desteklemişler. Birdenbire bir gürültü duyuldu. Tren geliyor. Edirne'den gelen bir yük treni, yerleri sarsarak evleri sarsarak hızla geçip gidiyor. Baş döndürücü bir geçiş. İki evin arasındaki dar aralıktan, vagonların geçtiği görülüyor! Geçti, geçti, sonra birdenbire bitti. Ooooooh!... Nuri Efendi rahatsız olmuştu. Edirne'den İstanbul'a kadar gelmişsin, Sirkeci kaç adımlık yer! Şöyle yavaş yavaş, kâmil kâmil gitse olmaz mı?... Deli gibi, sanki kelle götürüyor.

Hafız Nuri Efendi, köşeye dayanmış duruyordu. Birdenbire yanında birini gördü. Kavafın Şükri... Arka sokaktan mı çıktı?... Nuri Efendi'ye:

- *Birini mi bekliyorsun, diye sordu.*
- *Yoooooook!...*
- *E, duracak mısın, diye sordu.*

— Bilmem, duruyorum işte...

— Gelirsen gel. Seni Kumkapı'ya götüreyim.

Nuri boynunu büktü.

— Gidelim dersen gidelim, dedi.

— Yürü, gezmiş olursun.

Yürüdüler. Karşı kaldırıma geçtiler, sağdaki sokağa saptılar, demiryoluna çıktılar. Şükrü:

- Sen gidedur, ben sana yetişirim, dedi. Oradaki odun deposuna girdi.

Haftız Nuri Efendi yürüdü. Şemsiyesine dayanarak iki yandaki bostanlara, marullara, salatalara bakarak yürüyor. Tren sesi işitince arkasını dönüp bekliyor, sonra gene yola düzülüp şemsiyesini sallayarak yürüyor. Hava sıcak, arkasındaki uzunca sako omuzlarına asılıyor, fesi terden yapışıyor ancak o aldırılmıyor, yürüyordu. Geçitten geçerek mahalle içinden istasyonun arkasını dolaştı, yeniden demiryoluna çıkacağı yerde mahallelerinin kömürcüsü Halil ile karşılaştılar.

— Hayrola Nuri Efendi, nereye?

— Valla bilmem, işte öyle gidiyorum...

Arkasına dönüp bakarak:

— Şükrü gelecekti, gelmedi.

Halil sordu:

— Hangi Şükrü?

— Kavafın Şükrü!

— Bir yere mi gideceksiniz?

— Yooo, öyle gidelim dediydi de... Gelmedi.

Halil:

— Bırak canım, dedi. Şükrü'nün ipiyle kuyuya inilir mi? Kim bilir nereye takılmış kalmıştır? Ben mahalleye gidiyorum, hadi, dön gidelim.

Nuri Efendi boynunu büktü.

— Olur, dönelim dedi.

Döndüler. Halil, kömür almaya gelip de pazarlığı yapamadığını anlatmaya başlamış ve daha on beş adım atmamışlardı ki arkadan Halil'i çağırdılar. Bu çağrılıştan bozulan pazarlığın düzeleceğini anlayan Halil döndü, Nuri Efendi'ye:

— Sen, dedi, gidedur. Ben yetişirim.

Nuri Efendi yürüdü. Geldiği yolu tutturup gene tek başına mahallelerinin kapısı önüne kadar geldi.

“Eve dönsen”... diye düşündü. Artık ikinci vakti. Akşam oluyor. Köşeden geçerken bakkaldan ekmeğini aldı, eve gitti. Annesi kapının ipini çekti. Mangalda pişen yemeğin kokusu bütün evi büriümüştü. Odasına çıktı, gecelik entarisini, Şam hırkasını giydi, pencerenin önüne oturdu. Akşam satıcıları geçiyor, mahalleye akşam rengi çöküyordu. Sokağın köşesinden bir çocuk:

— Hayriii! Gel. Annem seni çağırıyor, diye kardeşine sesleniyor.

Bir kız çocuğu, elinde bir deste maydanoz, takunyalarını tıkırdatarak geçiyor. Komşu Gaffar'ın oğlu, iki boş küfeyi bostanın kapısından sokmaya uğraşiyor. İki hanım, belli ki uzakça bir yere gitmiş ve geç kalmışlardı, hızlı hızlı eve dönüyorlar. Mutfakta annesinin takunyalarla dolaştığı duyuluyor... “Hayat, ne tatlı şey!...” diye düşündü. İnsanın ömrü olmalı da yaşamalı...

Tablo 2.16.1. II. Kitap 16. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Adım at-	Tr.	f.	1
2.	Adımlık	Tr.	i.	1
3.	Akşam	Sogd.	i.	3
4.	Al-	Tr.	f.	3
5.	Aldırma-	Tr.	f.	1
6.	Ancak	Tr.	ed.	2
7.	Anlaşılma-	Tr.	f.	1
8.	Anlatmaya başla-	Tr.	f.	1
9.	Anlayan	Tr.	s.f.	1
10.	Anne	Tr.	i.	3
11.	Ara	Tr.	i.	2
12.	Aralık	Tr.	i.	1
13.	Arka	Tr.	i.	7
14.	Arsa	Ar.	i.	1
15.	Arsacık	Ar. – Tr.	i.	1
16.	Artık	Tr.	ed.	1
17.	Asıl-	Tr.	f.	1
18.	Atla-	Tr.	f.	1
19.	Ayak	Tr.	i.	1
20.	Bağır-	Tr.	f.	1
21.	Bakarak	Tr.	z.f.	2
22.	Bakkal	Ar.	i.	2
23.	Baş döndürücü	Tr.	s.ö.	1
24.	Bayram	Tr.	i.	1
25.	Bekle-	Tr.	f.	2
26.	Bel	F.	i.	1
27.	Belki	F.	ed.	1
28.	Belli ki	Tr. – F.	ed.	1
29.	Ben	Tr.	z.	3
30.	Bırak-	Tr.	f.	1
31.	Bil-	Tr.	f.	1
32.	Bilme-	Tr.	f.	2
33.	Bir	Tr.	s.	15
34.	Bir yan	Tr.	zf.	2
35.	Birden bire	Tr.	zf.	3
36.	Biri	Tr.	z.	4
37.	Birkaç	Tr.	s.	1
38.	Bit-	Tr.	f.	1
39.	Bostan	F.	i.	2
40.	Boş	Tr.	s.	3
41.	Boynunu bük-	Tr.	dey.	2

42.	Bozulan	Tr.	s.f.	1
43.	Bu	Tr.	s.	2
44.	Bulun-	Tr.	f.	1
45.	Bürü-	Tr.	f.	1
46.	Bütün	Tr.	s.	1
47.	Canım	F. – Tr.	ün.	1
48.	Çağır-	Tr.	f.	2
49.	Çağrılış	Tr.	i.f.	1
50.	Çek-	Tr.	f.	1
51.	Çık-	Tr.	f.	5
52.	Çıkma-	Tr.	f.	1
53.	Çıkmış	Tr.	s.f.	1
54.	Çocuk	Tr.	i.	3
55.	Çök-	Tr.	f.	1
56.	Daha	Tr.	z.f.	1
57.	Dar	Tr.	s.	1
58.	Dayan-	Tr.	f.	1
59.	Dayanarak	Tr.	z.f.	1
60.	De-	Tr.	f.	12
61.	De/da	Tr.	ed.	5
62.	Deli	Tr.	i.	1
63.	Dem tut-		f.	1
64.	Demir yolu	Tr.	i.	3
65.	Depo	Fr.	i.	1
66.	Deste	F.	i.	1
67.	Destekle-	F. – Tr.	f.	1
68.	Direk	Tr.	i.	1
69.	Dolaş-	Tr.	f.	2
70.	Dön-	Tr.	f.	6
71.	Dönüp	Tr.	z.f.	2
72.	Dört yol ağzı	Tr.	s.ö.	1
73.	Dur-	Tr.	f.	4
74.	Duvar	F.	i.	2
75.	Duyul-	Tr.	f.	2
76.	Düşün-	Tr.	f.	2
77.	Düzel-	Tr.	f.	1
78.	E	Tr.	ün.	1
79.	-e doğru	Tr.	ed.	1
80.	-e kadar	Tr. – Ar.	ed.	2
81.	Edirne	Lat.	ö.i.	2
82.	Ekmek	Tr.	i.	1
83.	El	Tr.	i.	1
84.	Entari	Sanskr.	i.	1
85.	Ev	Tr.	i.	9
86.	Fes	Ar.	i.	1
87.	Gaffar	Ar.	ö.i.	1
88.	Gecelik	Tr.	i.	1
89.	Geç-	Tr.	f.	7

90.	Geç kal-	Tr.	f.	1
91.	Geçerek	Tr.	z.f.	1
92.	Geçip	Tr.	z.f.	1
93.	Geçiş	Tr.	i.f.	1
94.	Geçit	Tr.	i.	1
95.	Gel-	Tr.	f.	8
96.	Gelen	Tr.	s.f.	1
97.	Gelip	Tr.	z.f.	1
98.	Gelme-	Tr.	f.	2
99.	Gene	Tr.	zf.	2
100.	Gezmiş	Tr.	s.f.	1
101.	Gıdakla-	Tr.	f.	1
102.	Gibi	Tr.	ed.	1
103.	Gidedur-	Tr.	f.	2
104.	Gir-	Tr.	f.	1
105.	Git-	Tr.	f.	11
106.	Giy-	Tr.	f.	1
107.	Gör-	Tr.	f.	2
108.	Görül-	Tr.	f.	1
109.	Görün-	Tr.	f.	1
110.	Götür-	Tr.	f.	3
111.	Gürültü	Tr.	i.	1
112.	Hadi	Ar.	ün.	1
113.	Hafız Nuri Efendi	Ar. – Yun.	ö.i.	2
114.	Halil	Ar.	ö.i.	6
115.	Hangi	Tr.	s.	1
116.	Hanım	Tr.	s.	1
117.	Hava	Ar.	i.	1
118.	Hayat	Ar.	i.	1
119.	Haykır-	Tr.	f.	1
120.	Hayri	Ar.	ö.i.	1
121.	Hayrola	Ar. – Tr.	ün.	1
122.	Hırka	Ar.	i.	1
123.	Hızla	F. – Tr.	zf.	1
124.	Hızlı hızlı	F. – Tr.	ik.	1
125.	Hiç	F.	s.	1
126.	Hiçbir	F. – Tr.	s.	1
127.	Horoz	F.	i.	1
128.	İç	Tr.	i.	1
129.	İki	Tr.	s.	5
130.	İkindi	Tr.	i.	1
131.	İle	Tr.	ed.	1
132.	İnsan	Ar.	i.	1
133.	İp	Tr.	i.	1
134.	ipiyle kuyuya in-	Tr.	dey.	1
135.	İstanbul	E. Yun.	ö.i.	1
136.	İstasyon	Fr.	i.	1
137.	İş	Tr.	i.	2

138.	İşitince	Tr.	z.f.	1
139.	İşte	Tr.	zf.	2
140.	Kaç	Tr.	s.	1
141.	Kadın	Sogd.	i.	1
142.	Kaldırım	Yun.	i.	1
143.	Kamburlaşmış	Yun. – Tr.	s.f.	1
144.	Kamil kamil	Ar.	ik.	1
145.	Kapı	Tr.	i.	4
146.	Kardeş	Tr.	i.	1
147.	Karşı	Tr.	i. – ed.	2
148.	Karşılaş-	Tr.	f.	1
149.	Kavafın Şükrü	Ar. – Tr.	ö.i.	2
150.	Kedi	Yun.	i.	1
151.	Kelle	F.	i.	1
152.	Kız	Tr.	i.	1
153.	Ki	F.	ed.	1
154.	Kim	Tr.	z.	1
155.	Koku	Tr.	i.	1
156.	Komşu	Tr.	i.	2
157.	Kömür	Tr.	i.	1
158.	Kömürcü	Tr.	i.	1
159.	Köşe	F.	i.	3
160.	Kumkapı	Tr.	ö.i.	1
161.	Küfe	Ar.	i.	1
162.	Mahalle	Ar.	i.	5
163.	Mangal	Ar.	i.	1
164.	Marul	Yun.	i.	1
165.	Maydanoz	Ar.	i.	1
166.	Mezarlık	Ar. – Tr.	i.	1
167.	Mi?	Tr.	ed.	8
168.	Mutfak	Ar.	i.	1
169.	Müezzin	Ar.	i.	1
170.	Ne	Tr.	ed.	2
171.	Neden	Tr.	ed.	1
172.	Nere	Tr.	ed.	2
173.	Nuri	Ar.	ö.i.	1
174.	Nuri Efendi	Ar. – Yun.	ö.i.	6
175.	O	Tr.	z. – s.	3
176.	Oda	Tr.	i.	1
177.	Odun	Tr.	i.	1
178.	Oğul	Tr.	i.	1
179.	Ol-	Tr.	f.	4
180.	Olabil-	Tr.	f.	1
181.	Olma-	Tr.	f.	1
182.	Omuz	Tr.	i.	1
183.	On beş	Tr.	s.	1
184.	Ooh	Tr.	ün.	1
185.	Ora	Tr.	zf.	1

186.	Otur-	Tr.	f.	1
187.	Öğle	Tr.	i.	1
188.	Ömür	Ar.	i.	1
189.	Ön	Tr.	i.	2
190.	Öte	Tr.	i.	1
191.	Öyle	Tr.	zf.	2
192.	Pazarlık	F. – Tr.	i.	1
193.	Pazarlık yapama-	F. – Tr.	f.	1
194.	Pencere	F.	i.	1
195.	Pişen	Tr.	s.f.	1
196.	Rahatsız ol-	Ar. – Tr.	f.	1
197.	Renk	F.	i.	1
198.	Sağ	Tr.	s.	1
199.	Sako	İt.	i.	1
200.	Salata	Ven.	i.	1
201.	Salıncak	Tr.	i.	1
202.	Sallayarak	Tr.	z.f.	1
203.	Sanki	Tr. – F.	ed.	2
204.	Sap-	Tr.	f.	1
205.	Sarsarak	Tr.	z.f.	2
206.	Satıcı	Tr.	i.	1
207.	Sen	Tr.	z.	5
208.	Ses	Tr.	i.	2
209.	Seslen-	Tr.	f.	1
210.	Sıcak	Tr.	s.	1
211.	Sirkeci	Tr.	ö.i.	1
212.	Sokak	Tr.	i.	4
213.	Sokma	Tr.	i.f.	1
214.	Sonra	Tr.	zf.	2
215.	Sor-	Tr.	f.	3
216.	Şam	?	ö.i.	1
217.	Şemsiye	Ar.	i.	3
218.	Şey	Ar.	i.	1
219.	Şöyle	Tr.	zf.	1
220.	Şükürü	Ar.	ö.i.	4
221.	Tahtaboş	F. – Tr.	i.	1
222.	Takılıp kal-	Tr.	dey.	1
223.	Takunya	Yun.	i.	2
224.	Tatlı	Tr.	s.	1
225.	Tavuk	Tr.	i.	1
226.	Tek başına	Tr.	zf.	1
227.	Tekke	Ar.	i.	1
228.	Temmuz	Ar. < İb.	i.	1
229.	Ter	Tr.	i.	1
230.	Tıkırdatarak	Tr.	z.f.	1
231.	Tren	Fr.	i.	3
232.	Tutturup	Tr.	z.f.	1
233.	Uğraş-	Tr.	f.	1

234.	Uzakça	Tr.	zf.	1
235.	Uzun	Tr.	s.	1
236.	Uzunca	Tr.	zf.	1
237.	Üç	Tr.	s.	1
238.	Vagon	İng.	i.	1
239.	Vakit	Ar.	i.	2
240.	Valla	Ar.	ün.	1
241.	Var	Tr.	s.	1
242.	Ve	Ar.	ed.	2
243.	Yan	Tr.	i.	2
244.	Yan yatırılmış	Tr.	s.f.	1
245.	Yapış-	Tr.	f.	1
246.	Yardım et-	Tr.	f.	1
247.	Yaşa-	Tr.	f.	1
248.	Yavaş yavaş	Tr.	ik.	1
249.	Yavaşça	Tr.	zf.	1
250.	Yemek	Tr.	i.	1
251.	Yeniden	Tr.	zf.	1
252.	Yer	Tr.	i.	5
253.	Yetiş-	Tr.	f.	2
254.	Yok	Tr.	s.	2
255.	Yol	Tr.	i.	1
256.	Yola düzülüp	Tr.	z.f.	1
257.	Yoo	Tr.	ün.	1
258.	Yük	Tr.	i.	1
259.	Yürü-	Tr.	f.	7

Tablo 2.16.2. II.Kitap 16. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Birinin ipiyle kuyuya inmek	-	+	+
2.	Dem tutmak	-	+	+
3.	Fes	-	+	+
4.	Kâmil	-	+	+
5.	Sako	-	+	-
6.	Tahtaboş	-	+	+
7.	Tekke	-	+	+

1.3.17. On Yedinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Tayland'daki Venedik	Gezi Yazısı	Gülten Dayıoğlu	190

Tayland gerçekten her şeyiyle tam bir Uzak Doğu ülkesi. Hele başkent Bangkok, öylesine ilginç bir kent ki!... Bir yanda çok lüks oteller, mağazalar, gösterişli evler, köşkler ve dünyaca ünlü zenginler. Öte yanda ilkel ortamlarda yoksulluk içinde debelenen insanlar.

Bangkok, eskiden Venedik'e benzermiş. Kentin içinden kanallar geçermiş. Gide gide, kent içindeki su kanalları kapatılmış. Yerlerine caddeler oluşturulmuş. Yoksul insanlar, bu caddelerdeki yapılarda, parasızlık yüzünden barınamaz olmuşlar. Bu yüzden, kent dışına taşınmışlar. Kentin içinden de geçen Menam ırmağı, kent dışında, ormanın derinliklerine doğru birçok kola ayrılıyor. Halk doğal kanala durumundaki bu kolların iki yanına yerleşmiş; su üstüne çakılmış dört direk üzerine oturtulmuş tek göz odalarda barınmaya başlamış.

Halk, evine gidip gelirken karadan işlemiyor. Nehir yoluyla bağlı kente. Evlerin kapıları arkadaki ormana değil, nehre açılmış. Odaların önünde balkonlar var. Balkondan, üç dört basamak aşağısı nehir. Merdivenlerin önünde, derme çatma iskeleler bulunuyor. Ev halkı, buradan kayığa biniyor. Nehir üstü gerçekten cadde gibi. Uzun, ince gövdeli nehir kayıkları, vızır vızır gidip geliyor. Ayrıca, satıcılar da mallarını kayıklarla sunuyorlar alıcılara. Kasap ya da balıkçı, sebze, meyve, kayıkları evlerin önüne yanaşiyor.

Gerçekten dört direk üstüne kurulmuş, tahtadan yapılmış, tek gözülü evcikler bunlar. Kapıları açık. İçerde, yatak, çanak, çömlek dışında eşya filân yok. Ama her evde kral ve kraliçenin büyük boy resimleri asılı. Bir de evlerin önündeki saksılar dikkatimi çekiyor. Arka, göz alabildiğine orman. Hem de bin bir çeşit tropikal bitki ve çiçekle dolu. Demek ki insanlar evlerinin önünde, kendileri bir şeyler yetiştirmek ihtiyacı duyuyor.

Bu gezinin en ilginç görüntülerinden biri de halkın yaşam biçimi. Halk nehirle bütünleşmiş sanki. Su ihtiyacını tümüyle nehirden karşılıyor. Nehirde yol alırken iki yana bakıyorum. İnsanlar, evlerinin önündeki tahta iskelelere inmişler; kimi, nehir suyuyla bulaşık yıkıyor; kimi, yarı çıplak oturmuş yıkıyor; kimi çamaşır yıkıyor. Çıplak çocuklar, ördek gibi nehre dalıp çıkıyor. Bazı turistler, para atıyor onlara doğru. Para, çoğu kez, nehre düşüyor. Çocuklar, "Cup!" dalıyor, parayı dipten kapıp çıkıyorlar.

Tablo 2.17.1. II. Kitap 17. Metin Sözvarlığı Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Açık	Tr.	s.	1
2.	Açıl-	Tr.	f.	1
3.	Al-	Tr.	f.	1
4.	Alabildiğine	Tr.	zf.	1

5.	Alicı	Tr.	i.	1
6.	Ama	Ar.	ed.	1
7.	Arka	Tr.	i.	2
8.	Asılı	Tr.	s.	1
9.	Aşağı	Tr.	i.	1
10.	At-	Tr.	f.	1
11.	Ayrıca	Tr.	zf.	1
12.	Ayrıl-	Tr.	f.	1
13.	Bağlı	Tr.	s.	1
14.	Bak-	Tr.	f.	1
15.	Balıkçı	Tr.	i.	1
16.	Balkon	Fr. < Ven.	i.	2
17.	Bangkok	İng.?	ö.i.	2
18.	Barinama-	Tr.	f.	1
19.	Barınma	Tr.	i.f.	1
20.	Basamak	Tr.	i.	1
21.	Başkent	Tr. – Sogd.	i.	1
22.	Başla-	Tr.	f.	1
23.	Bazı	Ar.	z.	1
24.	Benze-	Tr.	f.	1
25.	Biçim	Tr.	i.	1
26.	Bin-	Tr.	f.	1
27.	Bin bir	Tr.	s.	1
28.	Bir	Tr.	s.	4
29.	Birçok	Tr.	z.	1
30.	Biri	Tr.	z.	1
31.	Bitki	Tr.	i.	1
32.	Boy	Tr.	i.	1
33.	Bu	Tr.	s. – z.	5
34.	Bulaşık yıka-	Tr.	f.	1
35.	Bulun-	Tr.	f.	1
36.	Bura	Tr.	zf.	1
37.	Bütünleşmiş	Tr.	s.f.	1
38.	Büyük	Tr.	s.	1
39.	Cadde	Ar.	i.	3
40.	Cup	Tr.	y.s.	1
41.	Çakıl-	Tr.	f.	1
42.	Çamaşır yıka-	F. – Tr.	f.	1
43.	Çanak	F.	i.	1
44.	Çeşit	Tr.	i.	1
45.	Çıkar-	Tr.	f.	1
46.	Çırılçıplak	Tr.	s.	1
47.	Çiçek	Tr.	i.	1
48.	Çocuk	Tr.	i.	2
49.	Çoğu kez	Tr.	zf.	1
50.	Çok	Tr.	zf.	1
51.	Çömlek	Tr.	i.	1
52.	Dal-	Tr.	f.	1

53.	Dalıp çık-	Tr.	f.	1
54.	De/da	Tr.	ed.	5
55.	Debelenen	Tr.	s.f.	1
56.	Değil	Tr.	i.	1
57.	Demek ki	Tr. – F.	ed.	1
58.	Derinlik	Tr.	i.	1
59.	Derme çatma	Tr.	ik. – s.	1
60.	Dış	Tr.	i.	2
61.	Dışında	Tr.	zf.	1
62.	Dikkatini çek-	Ar. – Tr.	dey.	1
63.	Dip	Tr.	i.	1
64.	Direk	Tr.	i.	2
65.	Doğal	Tr.	s.	1
66.	Dolu	Tr.	s.	1
67.	Dört	Tr.	s.	3
68.	Durum	Tr.	i.	1
69.	Dünyaca	Ar. – Tr.	zf.	1
70.	Düş-	Tr.	f.	1
71.	-e doğru	Tr.	ed.	2
72.	En	Tr.	zf.	1
73.	Eskiden	Tr.	zf.	1
74.	Eşya	Ar.	i.	1
75.	Ev	Tr.	i.	9
76.	Evcik	Tr.	i.	1
77.	Filan	Ar.	s.	1
78.	Geç-	Tr.	f.	1
79.	Geçen	Tr.	s.f.	1
80.	Gel-	Tr.	f.	2
81.	Gerçekten	Tr.	zf.	3
82.	Gezi	Tr.	i.	1
83.	Gibi	Tr.	ed.	2
84.	Gide gide	Tr.	ik.	1
85.	Gidip	Tr.	z.f.	2
86.	Görüntü	Tr.	i.	1
87.	Gösterişli	Tr.	s.	1
88.	Gövdeli	Tr.	s.	1
89.	Göz	Tr.	i.	3
90.	Halk	Ar.	i.	5
91.	Hele	F.	ün.	1
92.	Hem	F.	ed.	1
93.	Her	F.	s.	2
94.	Irmak	Tr.	i.	1
95.	İç	Tr.	i.	4
96.	İçeri	Tr.	i.	1
97.	İhtiyaç	Ar.	i.	1
98.	İhtiyaç duy-	Ar. – Tr.	f.	1
99.	İki	Tr.	s.	2
100.	İlginç	Tr.	s.	2

101.	İlkel	Tr.	s.	1
102.	İN-	Tr.	f.	1
103.	İnce	Tr.	s.	1
104.	İnsan	Ar.	i.	4
105.	İskele	Lat.	i.	2
106.	İşle-	Tr.	f.	1
107.	Kanal	Fr.	i.	3
108.	Kapatıl-	Tr.	f.	1
109.	Kapı	Tr.	i.	2
110.	Kapıp	Tr.	z.f.	1
111.	Kara	Tr.	s.	1
112.	Karşıla-	Tr.	f.	1
113.	Kasap	Ar.	i.	1
114.	Kayık	Tr.	i.	4
115.	Kendi	Tr.	z.	1
116.	Kent	Sogd.	i.	7
117.	Ki	F.	ed.	1
118.	Kimi	F.	z.	3
119.	Kol	Tr.	i.	2
120.	Köşk	F.	i.	1
121.	Kral	Sırp.	i.	1
122.	Kraliçe	Sırp.	i.	1
123.	Kurul-	Tr.	f.	1
124.	Lüks	Fr. < Lat.	s.	1
125.	Mağaza	Ven.	i.	1
126.	Mal	Ar.	i.	1
127.	Menam	?	ö.i.	1
128.	Merdiven	F.	i.	1
129.	Meyve	F.	i.	1
130.	Nehir	Ar.	i.	11
131.	O	Tr.	z.	1
132.	Oda	Tr.	i.	2
133.	Ol-	Tr.	f.	1
134.	Oluşturul-	Tr.	f.	1
135.	Orman	Tr.	i.	3
136.	Ortam	Tr.	i.	1
137.	Otel	Fr.	i.	1
138.	Otur-	Tr.	f.	1
139.	Oturtul-	Tr.	f.	1
140.	Ön	Tr.	i.	6
141.	Ördek	Tr.	i.	1
142.	Öte	Tr.	i.	1
143.	Öylesine	Tr.	zf.	1
144.	Para	F.	i.	3
145.	Parasızlık	F. – Tr.	i.	1
146.	Resim	Ar.	i.	1
147.	Saksı	Tr.	i.	1
148.	Sanki	Tr. – F.	ed.	1

149.		Tr.	i.	1
150.		Tr.	i.	1
151.		Tr.	i.	1
152.		Tr.	f.	1
153.		Tr.	f.	1
154.		Tr.	f.	1
155.		Tr.	s.	1
156.		Tr.	s.	1
157.		Tr.	i.	1
158.		Tr.	i.	2
159.		Tr.	zf.	2
160.		F.	s.	1

Tablo 2.17.2. II. Kitap 17. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Dalmak	-	+	-
2.	Derinlik	-	+	-
3.	Derme çatma	-	+	+
4.	Göz alabildiğine	-	+	+
5.	İlginç	-	+	+
6.	İlkel	-	+	+
7.	İskele	-	+	+
8.	Yoksulluk içinde debelenmek	-	+	+

1.3.18. On Sekizinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Karacahisar'ın Fethi	Öykü (Tarihi Hikaye)	Feridun Fazıl Tülbentçi	252

Karacahisar bir aydan beri muhasara altında idi. Fakat kesin bir sonuç alınamamıştı. Tekfur, kuşatmanın böyle Uzayıp gitmesinden ümitlenmişti.

— *Türklerin gözlerini korkutmak lâzım, diyordu.*

Rumlar ilk saldırılarını bir şafak vakti yaptılar. Ancak Türklerin değil, kendilerinin gözleri korktu. Bunu ikinci ve üçüncü çıkış izledi. Rum silâhşörleri, Türklerin ordugâhına kadar sokuldular. Osman Bey, plânını değiştirdi, düşman dışarıya çıkıp hücumla geçtiği zaman geriye çekilecekti. Bundan cesaret alacak olan tekfur, daha büyük birlikleri dışarıya çıkaracak, bu suretle kalede daha az kuvvet kalacaktı. Osman Bey de, kale dışındaki savaşı akşam karanlığına kadar uzatacak ve sonra hiç savaşa sokmadığı güçlü bir müfrezeyi kale kapısına karşı, sağdan ve soldan hücumla geçirecekti. İçerideki Rumlar, kapının savunmasına koştukları sırada açığöz, cesur ve mahir dilâverlerini muhtelif noktalardan duvarı aşmak için ileri sürecekti.

— *Eğer bir aksilik olmazsa, zafere ulaşabiliriz, diyordu.*

Osman Bey aldanmamıştı. Yeni bir iki çıkış hareketinde Türklerin geri çekildiklerini sanan Karacahisar tekfuru, uğradığı insan kaybına önem vermeden üç günde bir, çoğunlukla akşama doğru, silâhşörleri kapıdan çıkarıyordu. Hisara dönen silâhşörlere, özellikle İznikliler, Türklerin sıkı bir mücadeleye dayanamayarak kaçtuklarını ısrarla söylemişler ve buna birçok kimseyi de inandırmışlardı.

Karacahisar tekfuru, artık Türkleri kuşatmadan vazgeçirmeyi değil, onları kale önünde kesin bir yenilgiye uğratmayı düşünüyordu.

Bir Pazar günü idi, Osman Bey:

— *Bu bizim için, tarihimiz için, pek mutlu bir gün olacaktır, diyordu.*

Beklenen taarruz ikindi namazından sonra başladı. Kalenin büyük kapısı birdenbire açılarak Rum silâhşörleri bir sel gibi akmaya başladılar ve ciddî bir direnme ile karşılaşmadan Türk ordugâhına kadar yaklaştılar. Osman Bey, askerlerini sür'atle yaydı, hazırlanan plân dahilinde savaşa soktu. Cenk başlamıştı. Türkler, kasten çekingen dövüşüyorlar, zaman kazanmaya çalışıyorlardı. Burçların birinden savaşı seyreden tekfurun sevincinden ağzı kulaklarına varıyordu.

— *Mutlu gün zaferle bitmek üzeredir, diyordu.*

Hava yavaş yavaş kararıyordu. Osman Beyin kale duvarlarında akisler yapan gür sesi bir anda savaş alanını doldurdu:

— *Koman bahadırlarım, ha koman ha!*

Türkler, derhâl karşı hücumla geçerek, düşmana saldırdılar. Naralar birbirini kovalıyor, feryatlar birbirine karıştıyordu. Düşman, neye uğradığını şaşırılmıştı. Sanki bir saat önce dövüştükleri Türkler bunlar değildi. Osman Bey, evvelce hazırlanan beş yüz dilâverle hattı yarmış, kapıya doğru yıldırım sür'atiyle koşmaya başlamıştı. Bunun farkına geç

varan müdafiler, kapıyı kapamaya vakit bulamamışlar, fakat Türkleri kapının tam önünde karşılamışlardı. Buradaki mücadele daha korkunç oluyordu. Osman Bey, yanında bulunanların:

— Aman beyzadem, kendini koru!

gibi uyarılarına pek aldırıyor, oradan oraya koşuyor, bir an önce içeriye girebilmek için, bütün tehlikeleri göze alıyordu. Karanlık iyiden iyiye bastırılmıştı. Dışarıdaki bin beş yüz Rum silâhşörü de sekiz yüz Türk savaşçısı ile baş edemiyor, iki ateş arasında kalmaktan korkarak, geriye de dönemiyordu. Osman Beyin yakın silâh arkadaşları, merdivenleri dayamışlar, onlar da etrafa velvele vererek içeriye atlamışlardı.

Kalenin içinden ve dışından sıkıştırılmış olan düşman, Türklerin saldırılarına önce inatla karşı koymak istemiş, fakat Türk kılıçları altında perişan olmuştu. Bir saatlik kanlı ve korkunç mücadeleden sonra kapıdaki direnme kırılmış, Osman Bey:

— Mutlu gün zaferle bitti, Tanrı'ya şükürler olsun!

diyerek, yanan meş'alelerin ışıkları altında kaleye girmişti. Karacahisar ikinci kez fethedilmişti.

Tablo 2.18.1. II. Kitap 18. Metin Sözvarlığı Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Açıkgöz	Tr.	s.	1
2.	Açılarak	Tr.	z.f.	1
3.	Ağzı kulaklarına var-	Tr.	dey.	1
4.	Akis	Ar.	i.	1
5.	Akma	Tr.	i.f.	1
6.	Aksilik	Ar. – Tr.	i.	1
7.	Akşam	Ar.	i.	2
8.	Alan	Tr.	i.	1
9.	Aldanma-	Tr.	f.	1
10.	Aldırma-	Tr.	f.	1
11.	Alt	Tr.	i.	3
12.	Aman	Ar.	ün.	1
13.	Ancak	Tr.	ed.	1
14.	Arkadaş	Tr.	i.	1
15.	Artık	Tr.	ed.	1
16.	Asker	Ar.	i.	1
17.	Aş-	Tr.	f.	1
18.	Atla-	Tr.	f.	1
19.	Ay	Tr.	i.	1
20.	Az	Tr.	s.	1
21.	Bahadır	F. < Tr.	s.	1
22.	Bastır-	Tr.	f.	1
23.	Baş edeme-	Tr.	dey.	1
24.	Başla-	Tr.	f.	4
25.	Beklenen	Tr.	s.f.	1
26.	Beri	Tr.	i.	1

27.	Beş yüz	Tr.	s.	1
28.	Beyzade	Tr. – F.	s.	1
29.	Bin an	Tr. – Ar.	zf.	2
30.	Bin beş yüz	Tr.	s.	1
31.	Bir	Tr.	s.	14
32.	Bir iki	Tr.	ik.	1
33.	Birbiri	Tr.	z.	2
34.	Birçok	Tr.	s.	1
35.	Birden bire	Tr.	zf.	1
36.	Biri	Tr.	z.	1
37.	Birlik	Tr.	i.	1
38.	Bit-	Tr.	f.	1
39.	Bitmek	Tr.	i.f.	1
40.	Biz	Tr.	z.	1
41.	Böyle	Tr.	zf.	1
42.	Bu	Tr.	z. – s.	7
43.	Bulama-	Tr.	f.	1
44.	Bulunan	Tr.	s.f.	1
45.	Burç	Ar.	i.	1
46.	Bütün tehlikeleri göze al-	Tr.	dey.	1
47.	Büyük	Tr.	s.	2
48.	Cenk	F.	i.	1
49.	Cesur	Ar.	s.	1
50.	Ciddi	Ar.	s.	1
51.	Çalış-	Tr.	f.	1
52.	Çekingen	Tr.	s.	1
53.	Çık-	Tr.	f.	1
54.	Çıkar-	Tr.	f.	1
55.	Çıkıp	Tr.	z.f.	1
56.	Çıkış	Tr.	i.f.	2
57.	Çoğunlukla	Tr.	zf.	1
58.	Daha	Tr.	zf.	2
59.	Dahil	Ar.	i.	1
60.	Daya-	Tr.	f.	1
61.	Dayanamayarak	Tr.	z.f.	1
62.	De-	Tr.	f.	4
63.	De/da	Tr.	ed.	5
64.	Değil	Tr.	i.	3
65.	Değiştir-	Tr.	f.	1
66.	Derhal	F. – Ar.	zf.	1
67.	Dış	Tr.	i.	2
68.	Dışarı	Tr.	zf.	3
69.	Dilaver	F.	s.	2
70.	Direnme	Tr.	i.f.	2
71.	Diyerek	Tr.	z.f.	1
72.	Doldur-	Tr.	f.	1
73.	Döneme-	Tr.	f.	1
74.	Dönen	Tr.	s.f.	1

75.	Dövüş-	Tr.	f.	2
76.	Duvar	F.	i.	2
77.	Düşman	F.	i.	4
78.	Düşün-	Tr.	f.	1
79.	-e doğru	Tr.	ed.	2
80.	-e kadar	Tr. – Ar.	ed.	3
81.	-e karşı	Tr.	ed.	1
82.	Eğer	Tr.	zf.	1
83.	Etrafa velvele ver-	Ar. – Tr.	dey.	1
84.	Evvelce	Ar. – Tr.	zf.	1
85.	Fakat	Ar.	ed.	3
86.	Fark	Ar.	i.	1
87.	Feryat	F.	i.	1
88.	Fethedil-	Ar. – Tr.	f.	1
89.	Geç	Tr.	i.	1
90.	Geçerek	Tr.	z.f.	1
91.	Geçir-	Tr.	f.	1
92.	Geri	Tr.	i.	1
93.	Geri çekil-	Tr.	f.	1
94.	Gibi	Tr.	ed.	2
95.	Gir-	Tr.	f.	1
96.	Girebilmek	Tr.	i.f.	1
97.	Gözü kork-	Tr.	dey.	1
98.	Gözünü korkut-	Tr.	dey.	1
99.	Güçlü	Tr.	s.	1
100.	Gün	Tr.	i.	5
101.	Gür	Tr.	s.	1
102.	Ha	Tr.	ün.	2
103.	Hareket	Tr.	i.	1
104.	Hat	Ar.	i.	1
105.	Hava	Ar.	i.	1
106.	Hazırlanan	Ar. – Tr.	s.f.	2
107.	Hiç	F.	s.	1
108.	Hisar	Ar.	i.	1
109.	Hücum	Ar.	i.	2
110.	İsrarla	Ar. – Tr.	zf.	1
111.	Işık	Ar.	i.	1
112.	i-	Tr.	f.	2
113.	İç	Tr.	i.	1
114.	İçeri	Tr.	i.	3
115.	İçin	Tr.	ed.	3
116.	İki ateş arasında kal-	Tr.	dey.	1
117.	İkinci	Tr.	s.	2
118.	İkinci	Tr.	i.	1
119.	İle	Tr.	ed.	2
120.	İleri sür-	Tr.	f.	1
121.	İlk	Tr.	s.	1
122.	İnandır-	Tr.	f.	1

123.	İnatla	Ar. – Tr.	zf.	1
124.	İnsan	Ar.	i.	1
125.	İste-	Tr.	f.	1
126.	İyi	Tr.	s.	2
127.	İzle-	Tr.	f.	1
128.	İznikliler	? – Tr.	ö.i.	1
129.	Kaç-	Tr.	f.	1
130.	Kal-	Tr.	f.	1
131.	Kale	Ar.	i.	8
132.	Kanlı	Tr.	s.	1
133.	Kapama	Tr.	i.f.	1
134.	Kapı	Tr.	i.	8
135.	Karacahisar	Tr. – Ar.	ö.i.	4
136.	Karanlık	Tr.	i.	2
137.	Karar-	Tr.	f.	1
138.	Karış-	Tr.	f.	1
139.	Karşı	Tr.	i.	1
140.	Karşı koymak	Tr.	dey.	1
141.	Karşıla-	Tr.	f.	1
142.	Karşılaşmadan	Tr.	z.f.	1
143.	Kasten	Ar.	zf.	1
144.	Kayıp	Ar.	s.	1
145.	Kendi	Tr.	z.	2
146.	Kesin	Tr.	s.	2
147.	Kez	Tr.	zf.	1
148.	Kılıç	Tr.	i.	1
149.	Kırıl-	Tr.	f.	1
150.	Kimse	Tr.	z.	1
151.	Koma-	Tr.	f.	2
152.	Korkarak	Tr.	z.f.	1
153.	Korkunç	Tr.	s.	2
154.	Koru-	Tr.	f.	1
155.	Koş-	Tr.	f.	2
156.	Koşma	Tr.	i.f.	1
157.	Kovala-	Tr.	f.	1
158.	Kuşatma	Tr.	i.f.	2
159.	Kuvvet	Ar.	i.	1
160.	Lazım	Ar.	s.	1
161.	Mahir	Ar.	s.	1
162.	Merdiven	F.	i.	1
163.	Meşale	Ar.	i.	1
164.	Muhasara	Ar.	i.	1
165.	Muhtelif	Ar.	s.	1
166.	Mutlu	Tr.	s.	3
167.	Mücadele	Ar.	i.	3
168.	Müdafi	Ar.	i.	1
169.	Müfreze	Ar.	i.	1
170.	Namaz	F.	i.	1

171.	Nara	Ar.	i.	1
172.	Neye uğradığımı şaşır-	Tr.	dey.	1
173.	Nokta	Ar.	i.	1
174.	O	Tr.	z.	2
175.	Ol-	Tr.	f.	3
176.	Olan	Tr.	s.f.	1
177.	Olma-	Tr.	f.	1
178.	Ora	Tr.	i.	2
179.	Ordugah	Tr. – F.	i.	2
180.	Osman Bey	Ar. – Tr.	ö.i.	10
181.	Ön	Tr.	i.	2
182.	Önce	Tr.	zf.	3
183.	Önem verme-	Tr.	f.	1
184.	Özellikle	Tr.	zf.	1
185.	Pazar	F.	i.	1
186.	Pek	Tr.	zf.	2
187.	Perişan ol-	F. – Tr.	dey.	1
188.	Plan	Fr.	i.	2
189.	Rum	Yun.	ö.i.	5
190.	Saat	Ar.	i.	1
191.	Saatlik	Ar. – Tr.	i.	1
192.	Sağ	Tr.	i.	1
193.	Saldır-	Tr.	f.	1
194.	Saldırı	Tr.	i.	2
195.	Sanan	Tr.	s.f.	1
196.	Sanki	Tr. – F.	ed.	1
197.	Savaş	Tr.	i.	3
198.	Savaşa sok-	Tr.	f.	2
199.	Savaşçı	Tr.	i.	1
200.	Savunma	Tr.	i.f.	1
201.	Sekiz yüz	Tr.	s.	1
202.	Sel	Tr.	i.	1
203.	Ses	Tr.	i.	1
204.	Sevinç	Tr.	i.	1
205.	Seyreden	Ar. – Tr.	s.f.	1
206.	Sıkı	Tr.	s.	1
207.	Sıkıştırılmış	Tr.	s.f.	1
208.	Sıra	Tr.	i.	1
209.	Silah	Ar.	i.	1
210.	Silahşör	Ar. – F.	i.	5
211.	Sokul-	Tr.	f.	1
212.	Sol	Tr.	i.	1
213.	Sonra	Tr.	zf.	3
214.	Sonuç alınama-	Tr.	f.	1
215.	Söyle-	Tr.	f.	1
216.	Suret	Ar.	i.	1
217.	Süratle	Ar. – Tr.	zf.	2
218.	Şafak	Ar.	i.	1

219.	Şükür	Ar.	i.	1
220.	Taarruz	Ar.	i.	1
221.	Tam	Tr.	s.	1
222.	Tanrı	Tr.	i.	1
223.	Tekfur	Ar.< Erm.	i.	4
224.	Türk	Tr.	ö.i.	14
225.	Uğra-	Tr.	f.	1
226.	Ulaş-	Tr.	f.	1
227.	Uyarı	Tr.	i.	1
228.	Uzat-	Tr.	f.	1
229.	Uzayıp git-	Tr.	f.	1
230.	Üç	Tr.	s.	1
231.	Üçüncü	Tr.	s.	1
232.	Ümitlen-	Tr.	f.	1
233.	Üzere	Tr.	zf.	1
234.	Vakit	Ar.	i.	2
235.	Varan	Tr.	s.f.	1
236.	Vazgeçirme	Tr.	i.f.	1
237.	Ve	Ar.	ed.	7
238.	Yakın	Tr.	s.	1
239.	Yaklaş-	Tr.	f.	1
240.	Yan	Tr.	i.	1
241.	Yanan	Tr.	s.f.	1
242.	Yap-	Tr.	f.	1
243.	Yapan	Tr.	s.f.	1
244.	Yar-	Tr.	f.	1
245.	Yavaş yavaş	Tr.	ik.	1
246.	Yay-	Tr.	f.	1
247.	Yeni	Tr.	s.	1
248.	Yenilgiye uğrat-	Tr.	dey.	1
249.	Yıldırım	Tr.	i.	1
250.	Zafer	Ar.	i.	2
251.	Zaferle	Ar. – Tr.	zf.	1
252.	Zaman kazanma	Ar. – Tr.	i.f.	1

Tablo 2.18.2. II. Kitap 18. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Ağzı kulaklarına varmak	-	+	+
2.	Burç	-	+	+
3.	Bütün tehlikeleri göze almak	-	+	+
4.	Dilaver	-	+	-
5.	Etrafa velvele	-	+	+

	vermek			
6.	Gözünü korkutmak	-	+	+
7.	Mahir	-	+	+
8.	Muhasara	-	+	+
9.	Müdafî	-	+	+
10.	Sel gibi akmak	-	+	+
11.	Silahşör	-	+	+
12.	Taarruz	-	+	+
13.	Tekfur	-	+	+

1.3.19. On Dokuzuncu Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Konuşan Dağlar Ve Kayalar	Söyleşi (sohbet)	Radyo Kültür Yayınları	204

Bazı mağaralar ve dağlar vardır, uzaktan söylenenleri aynen tekrarlarlar. Söylenenlerin bu şekilde geri dönmesine eskiden aksiseda denirdi. Bugün ise yankı denmektedir.

Bir sesin yankısı genellikle, o sesin çıktığı yere döndüğü hâlde bazı seslerin yankıları hiç akla hayale gelmeyecek yerlere gider. Alp dağlarında, kırk yıl evvel, tünel açmak için patlatılan tonlarca dinamitin gürültüsü, birkaç kilometre uzaklıktaki köylerden işitilmediği hâlde otuz kilometre uzaklıktaki İsviçre köylerinden ve yüz altmış kilometre uzaklıktaki Alman köylerinden işitilmiştir. Yani patlatılan dinamitin gürültüsü çekirge gibi sıçrayarak çok uzak yerlere kadar gitmiştir. O zaman bu olay şöyle açıklanmıştır ki doğrudur: Patlama sırasında gökyüzünün kuzey bölümünde bulunan kalın ve kara bir bulut tabakası, aynanın ışığı yansıtması gibi, dinamit gürültüsünü gürültü yerinin aksi yönüne göndermiştir. Bu yüzden, bulutun yansıtma çevresinin dışında kalan yerler sesi duyamamışlardır.

Bazı seslerin yankıları, mermer üzerine düşmüş bir zıpızıpın sıçraması gibi birçok kere tekrarlanır. Geveze bir insanın çok konuşmasını andıran bu tekrarlamalar çok hoş bir etki yapar. Büyük Amerikan edibi Mark Twain (Mark Tveyn), söylenenleri on beş dakika durmadan tekrarlayan bir yerden bahseder. Böyle bir yankının, İngiltere'nin Oxford Kontluğu'ndaki bir vadide atılan tabanca sesinin, yirmi defa tekrarlandığı görülmektedir.

Roma civarında eski bir mezarın yakınında okunan bir şiir, okuma biter bitmez aynen tekrarlanmaktadır. Ancak böyle bir şeyin mümkün olabilmesi için şiiri yansıtan cismin, oldukça uzaklarda olması gerekir. Ancak bu takdirdedir ki okunan bir şiir, yankı ile karışmadan geri dönebilmektedir.

Dev aynalar hayali nasıl büyütürse bazı yankılar da hafifçe söylenen sözleri öyle büyütür. Tıpkı, bir hoparlörün insan sesini yükseltmesi gibi. Sicilya'da, Döninin Kulağı isimli mağarada, avuç içinde

buruşturulan bir kâğıt parçasının yankısı, âdetâ mitralyöz ateşi gibi kulak yırtıcı bir hâl almaktadır.

Üstü kubbeli bazı binaların bir ucunda söylenen bir fısıltı veya murultı hâlindeki bir ses, öbür ucunda gayet berrak bir şekilde işitilir. Camilerin bu şekilde yapılmasına özellikler itina eldir. İstanbul'daki Süleymaniye Camisi'nde bunun en parlak misalini bulabiliriz. Filhakika bu caminin mihrabında söylenen hafif bir söz caminin tam aksi yöndeki giriş kapısının önünde mükemmelen işitilir. Camileri bu şekilde inşa etmenin sebebi hoparlörün henüz icat edilmemiş olduğu zamanlarda, camiyi dolduran cemaatin, hocayı aynı zamanda işitmelerini sağlama gayesidir.

Tablo 2.19.1. II. Kitap 19. Metin Sözvarlığı Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Aç-	Tr.	f.	1
2.	Açıklan-	Tr.	f.	1
3.	Adeta	Ar.	zf.	1
4.	Akıl	Ar.	i.	1
5.	Aksi	Ar.	i.	2
6.	Aksiseda	Ar. – F.	i.	1
7.	Alman	Fr.	ö.i.	1
8.	Alp	Tr.	ö.i.	1
9.	Amerikan	İng.	ö.i.	1
10.	Ancak	Tr.	ed.	2
11.	Andıran	Tr.	s.f.	1
12.	Ateş	F.	i.	1
13.	Atılan	Tr.	s.f.	1
14.	Avuç içi	Tr.	i.	1
15.	Ayna	F.	i.	2
16.	Aynen	Ar.	zf.	2
17.	Aynı zamanda	Ar. – Tr.	zf.	1
18.	Bahset-	Ar. – Tr.	f.	1
19.	Bazı	Ar.	s. - z.	5
20.	Berrak	Ar.	s.	1
21.	Bina	Ar.	i.	1
22.	Bir	Tr.	s.	19
23.	Bir şey	Tr. – Ar.	z.	1
24.	Birçok	Tr.	s.	1
25.	Birkaç	Tr.	s.	1
26.	Biter bitmez	Tr.	ik.	1
27.	Bölüm	Tr.	i.	1
28.	Böyle	Tr.	zf.	2
29.	Bu	Tr.	s. – z.	8
30.	Bu takdirde	Tr. – Ar.	zf.	1
31.	Bugün	Tr.	i.	1
32.	Bulabil-	Tr.	f.	1

33.	Bulunan	Tr.	s.f.	1
34.	Bulut	Tr.	i.	2
35.	Buruşturulan	Tr.	s.f.	1
36.	Büyük	Tr.	s.	1
37.	Büyüt-	Tr.	s.	2
38.	Cami	Ar.	i.	5
39.	Cemaat	Ar.	i.	1
40.	Cisim	Ar.	i.	1
41.	Civar	Ar.	i.	1
42.	Çekirge	Tr.	i.	1
43.	Çevre	Tr.	i.	1
44.	Çık-	Tr.	f.	1
45.	Çok	Tr.	zf.	3
46.	Dağ	Tr.	i.	2
47.	Dakika	Ar.	i.	1
48.	De-	Tr.	f.	2
49.	De/da	Tr.	ed.	1
50.	Defa	Ar.	zf.	1
51.	Dev	F.	i.	1
52.	Dış	Tr.	i.	1
53.	Dinamit	Fr.<E.Yun.	i.	3
54.	Doğru	Tr.	s.	1
55.	Dolduran	Tr.	s.f.	1
56.	Dön-	Tr.	f.	1
57.	Dönebil-	Tr.	f.	1
58.	Döninin Kulağı	?- Tr.	ö.i.	1
59.	Dönme	Tr.	i.f.	1
60.	Durmada	Tr.	z.f.	1
61.	Duyama-	Tr.	f.	1
62.	Düşmüş	Tr.	s.f.	1
63.	-e kadar	Tr. – Ar.	ed.	1
64.	Edip	Ar.	i.	1
65.	En	Tr.	zf.	1
66.	Eski	Tr.	s.	1
67.	Eskiden	Tr.	zf.	1
68.	Etki yap-	Tr.	f.	1
69.	Evvel	Ar.	zf.	1
70.	Fısıltı	Tr.	i.	1
71.	Filhakika	Ar.	ün.	1
72.	Gaye	Ar.	i.	1
73.	Gayet	Ar.	i.	1
74.	Gelmeyecek	Tr.	s.f.	1
75.	Genellikle	Tr.	zf.	1
76.	Gerek-	Tr.	f.	1
77.	Geri	Tr.	i.	2
78.	Geveze	F.	s.	1
79.	Gibi	Tr.	ed.	5
80.	Giriş	Tr.	i.f.	1

81.	Git-	Tr.	f.	2
82.	Gökyüzü	Tr.	i.	1
83.	Gönder-	Tr.	f.	1
84.	Görül-	Tr.	f.	1
85.	Gürültü	Tr.	i.	4
86.	Hafif	Ar.	s.	1
87.	Hafifçe	Ar.	zf.	1
88.	Hal	Ar.	i.	3
89.	Hal al-	Ar. – Tr.	f.	1
90.	Hayal	Ar.	i.	2
91.	Henüz	F.	zf.	1
92.	Hiç	F.	s.	1
93.	Hoca	F.	i.	1
94.	Hoparlör	Fr.	i.	2
95.	Hoş	F.	s.	1
96.	Işık	Tr.	i.	1
97.	İcat edilme-	Ar. – Tr.	f.	1
98.	İçin	Tr.	ed.	2
99.	İle	Tr.	ed.	1
100.	İngiltere	İt.	ö.i.	1
101.	İnsan	Ar.	i.	2
102.	İnşa etme	Ar. – Tr.	i.f.	1
103.	İ-se	Tr.	f.	1
104.	İsimli	Ar. – Tr.	s.	1
105.	İstanbul	E. Yun.	ö.i.	1
106.	İsviçre	?	ö.i.	1
107.	İşitil-	Tr.	f.	3
108.	İşitilme-	Tr.	f.	1
109.	İşitme	Tr.	i.f.	1
110.	İtina edil-	Ar. – Tr.	f.	1
111.	Kağıt	Sogd.	i.	1
112.	Kalan	Tr.	s.f.	1
113.	Kalın	Tr.	s.	1
114.	Kapı	Tr.	i.	1
115.	Kara	Tr.	s.	1
116.	Karışmadan	Tr.	z.f.	1
117.	Kere	Ar.	zf.	1
118.	Kırk	Tr.	s.	1
119.	Ki	F.	ed.	2
120.	Kilometre	Fr.	i.	3
121.	Konuşma	Tr.	i.f.	1
122.	Köy	F.	i.	3
123.	Kubbeli	Ar. – Tr.	s.	1
124.	Kulak	Tr.	i.	1
125.	Kuzey	Tr.	i.	1
126.	Mağara	Ar.	i.	2
127.	Mark Tveyn	Tr.	s.ok	1
128.	Mark Twain	İng.	ö.i.	1

129.	Mermer	F.	i.	1
130.	Mezar	Ar.	i.	1
131.	Mırıltı	Tr.	i.	1
132.	Mihrap	Ar.	i.	1
133.	Misal	Ar.	i.	1
134.	Mitralyöz	Fr.	i.	1
135.	Mükemmelen	Ar.	zf.	1
136.	Mümkün olabilme	Ar. – Tr.	i.f.	1
137.	Nasıl	Tr. – Ar.	ed.	1
138.	O	Tr.	z. – s.	2
139.	Okuma	Tr.	i.f.	1
140.	Okunan	Tr.	s.f.	2
141.	Ol-	Tr.	f.	1
142.	Olay	Tr.	i.	1
143.	Oldukça	Tr.	z.f.	1
144.	Olma	Tr.	i.f.	1
145.	On beş	Tr.	s.	1
146.	Otuz	Tr.	s.	1
147.	Oxford Kontluğu	İng. - Fr. - Tr.	ö.i.	1
148.	Öbür	Tr.	s.	1
149.	Ön	Tr.	s.	1
150.	Öyle	Tr.	s.	1
151.	Özellikle	Tr.	zf.	1
152.	Parça	F.	s.	1
153.	Parlak	Tr.	s.	1
154.	Patlama	Tr.	i.f.	1
155.	Patlatılan	Tr.	s.f.	2
156.	Roma	Lat.	ö.i.	1
157.	Sağlama	Tr.	i.f.	1
158.	Sebep	Ar.	i.	1
159.	Ses	Tr.	i.	8
160.	Sıçrama	Tr.	i.f.	1
161.	Sıçrayarak	Tr.	z.f.	1
162.	Sırasında	Yun. – Tr.	zf.	1
163.	Sicilya	Lat.	ö.i.	1
164.	Söylenen	Tr.	s.f.	6
165.	Söz	Tr.	i.	2
166.	Süleymaniye Camisi	Ar.	ö.i.	1
167.	Şekil	Ar.	i.	4
168.	Şiir	Ar.	i.	3
169.	Şöyle	Tr.	zf.	1
170.	Tabaka	Ar.	i.	1
171.	Tabanca	Tr.	i.	1
172.	Tam	Tr.	s.	1
173.	Tekrarla-	Ar. – Tr.	f.	1
174.	Tekrarlama	Ar. – Tr.	i.f.	1
175.	Tekrarlan-	Ar. – Tr.	f.	3
176.	Tekrarlayan	Ar. – Tr.	s.f.	1

177.	Tıpkı	Ar.	s.	1
178.	Tonlarca	Fr. – Tr.	zf.	1
179.	Tünel	Fr.	i.	1
180.	Uç	Tr.	i.	2
181.	Uzak	Tr.	s.	3
182.	Uzaklık	Tr.	i.	3
183.	Üst	Tr.	i.	1
184.	Üzeri	Tr.	i.	1
185.	Vadi	Ar.	i.	1
186.	Var	Tr.	s.	1
187.	Ve	Ar.	ed.	3
188.	Veya	Tr.	ed.	1
189.	Yakın	Tr.	s.	1
190.	Yani	Ar.	ed.	1
191.	Yankı	Tr.	i.	8
192.	Yansıtın	Tr.	s.f.	1
193.	Yansıtma	Tr.	i.f.	2
194.	Yapılma	Tr.	i.f.	1
195.	Yer	Tr.	i.	6
196.	Yıl	Tr.	i.	1
197.	Yırtıcı	Tr.	i.	1
198.	Yirmi	Tr.	s.	1
199.	Yön	Tr.	i.	2
200.	Yükseltme	Tr.	i.f.	1
201.	Yüz almış	Tr.	s.f.	1
202.	Yüzden	Tr.	zf.	1
203.	Zaman	Ar.	i.	2
204.	Zıp-zıp	Tr.	i.	1

Tablo 2.19.2. II. Kitap 19. Metin Sözcük Çalışması Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Cemaat	-	+	-
2.	Filhakika	-	+	+
3.	Hoparlör	-	+	-
4.	Mihrap	-	+	-
5.	Mitralyöz	-	+	+

1.3.20. Yirminci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Dağ Başını Duman Almış	Tiyatro	Muhittin Nalbandoğlu	218

(Olay, 19 Mayıs 1919'da Samsun'un arkasındaki dağlarda bir evde geçer.)

Fatma'yla Hasan iki kardeştir. Babaları, anneleri ve nineleri Samsun'a, savaştan dönen ağabeylerini karılamaya gitmişlerdir.

Büyüklerinden vatanın tehlikede olduğunu öğrenen çocuklar, komşularının oğlu Kadir'le birlikte vatani korumak üzere yemin etmeye karar verirler.

(Çocuklar toplanırlar. Tam yemin edecekleri sırada kapı vurulur.)

HASAN – Dışarıda biri var.

KADRİ – Baban olmasın?

FATMA – Babam kapıyı vurmaz! Çeker açar. Bir yabancı bu!...

(Kapı gene vurulur.)

HASAN – Durun ben açayım.

(Gider, kapıyı açar. İçeri boz elbiseli, başı geniş kalpaklı çok genç bir subay girer.)

SUBAY – Merhaba çocuklar. Sizin evde büyük kimse yok mu?

HASAN – Büyükleri benim. Ne istiyorsunuz?

SUBAY – Demek evde yalnızsınız... Peki, bana bir küçük kova bulamaz mısınız?

KADRİ – Suyu ne edeceksiniz?

SUBAY – Bizim otomobil suyu kaynattı. Yokuşa çıkarken... Biraz suyunu değiştireceğiz.

HASAN – Fatma, şu kovayı doldur. Siz de kova dolana kadar oturun.

SUBAY – (Kapıdan dışarı bakar.) Paşa arabadan indi, biraz yürüyor. Kova çabuk dolar mı?

HASAN – Pınardan su pek az akar.

SUBAY – Çaresiz bekleyeceğiz...

KADRİ – Nereden geliyorsunuz siz?

SUBAY – Samsun'dan...

HASAN – İşittik ki Samsun'a da yabancı donanma gelecekmiş. Siz bir askersiniz. Neden böyle bir zamanda Samsun'dan kaçtığınız?

SUBAY – Kaçan kim? Tersine, kovalamaya, düşmanı kovmaya gidiyoruz.

KADRİ – Dağların ardında da düşman mı var?

SUBAY – Hayır! Ama, bu yurdun her yerine düşman gelebilir. Biliyorsunuz birçok yere düşman askerleri çıktı. Onların, büyük gemileri, topları, en son sistem silâhları var.

HASAN – Sizin yok mu?

SUBAY – Var, ama çok az. Üstelik de eski... Birçoklarının da ana parçaları sökülmiş.

KADRİ – Peki.

SUBAY – Şimdi, otomobiline su doldurduğunuz bir kumandan, bütün memleketi dolaşmak, bu yurdu kurtarmak için yola çıktı.

HASAN – *Bu kumandanın ne kadar askeri var?*
 SUBAY – *Belki hiç yok! Belki de bütün millet onun askeri...*
 KADRİ – *Yani?*
 (Bu sırada Fatma elinde kova ile içeri girer.)
 FATMA – *İşte suyun... Ama...*
 SUBAY – *Aması ne? Sana para vereyim...*
 FATMA – *Ben para istemem.*
 SUBAY – *Ya ne istersin?*
 HASAN – *Fatma!*
 FATMA – *(Onu hiç dinlemez gibi) Bu sana helâl olmaz... Eğer, burada sen de bizimle yemin etmezsen... Bu yurdu düşmandan kurtarıncaya dek elinden silâhını bırakmayacaksın...*
 SUBAY – *Biz o yemini çoktan ettik...*
 (Bu sırada dışarıdan ve uzaktan bir ses duyulur.)
 SES – *Dağ başını duman almış,
 Gümüş dere durmaz akar
 Güneş ufuktan şimdi doğar
 Yürüyelim arkadaşlar,*
 İÇERDEKİLER –
*Sesimizi yer, gök, su dinlesin
 Sert adımlarla her yer inlesin! inlesin!*
 SUBAY – *Duydunuz mu?*
 FATMA – *Kimin sesi bu?*
 SUBAY – *Vatanın sesi... Tarihin sesi... Geleceğin sesi...*
 HASAN – *(Kovayı alır, çıkarken)*
Size ilk yardımım bu küçük kova ile başlıyor. Sonra cephane, tüfek, hatta top bile taşıyacağız.
 (Çıkar.)
 SUBAY – *Var olun asil Türk çocukları. Sizin gibi çocukları olan bir millet elbette yaşar. Allahısmarladık.*
 FATMA – *Durun. Şey, sizin bu paşanızın adı ne?*
 SUBAY – *Mustafa Kemal!*
 (Dışardan yine Dağ başını duman almış marşı duyulurken perde iner.)

Tablo 2.20.1. II. Kitap 20. Metin Sözvarlığı Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	19	Tr.	s.	1
2.	1919	Tr.	s.	1
3.	Aç-	Tr.	f.	3
4.	Ad	Tr.	i.	1
5.	Adım	Tr.	i.	1
6.	Ağabey	Tr.	i.	1
7.	Ak-	Tr.	f.	2
8.	Al-	Tr.	f.	3
9.	Allaha ısmarladık	Ar. – Tr.	ün.	1
10.	Ama	Ar.	ed.	4
11.	Ana	Tr.	i.	1

12.	Anne	Tr.	i.	1
13.	Araba	Ar.	i.	1
14.	Arka	Tr.	i.	1
15.	Arkadaş	Tr.	i.	1
16.	Art	Tr.	i.	1
17.	Asil	Ar.	s.	1
18.	Asker	Ar.	i.	4
19.	Az	Tr.	s.	2
20.	Baba	Tr.	i.	3
21.	Bak-	Tr.	f.	1
22.	Baş	Tr.	i.	3
23.	Başla-	Tr.	f.	1
24.	Bekle-	Tr.	f.	1
25.	Belki	F.	ed.	2
26.	Ben	Tr.	z.	4
27.	Bırakma-	Tr.	f.	1
28.	Bil-	Tr.	f.	1
29.	Bile	Tr.	ed.	1
30.	Bir	Tr.	s.	9
31.	Biraz	Tr.	zf.	2
32.	Birçok	Tr.	s.	2
33.	Biri	Tr.	z.	1
34.	Birlikte	Tr.	zf.	1
35.	Biz	Tr.	z.	3
36.	Boz	Tr.	s.	1
37.	Böyle	Tr.	zf.	1
38.	Bu	Tr.	s. – z.	11
39.	Bulama-	Tr.	f.	1
40.	Bura	Tr.	zf.	1
41.	Bütün	Tr.	s.	2
42.	Büyük	Tr.	s.	4
43.	Cephane	Moğ.- F.	i.	1
44.	Çabuk	Tr.	s.	1
45.	Çaresiz	F. – Tr.	i.	1
46.	Çek-	Tr.	f.	1
47.	Çık-	Tr.	f.	4
48.	Çocuk	Tr.	i.	5
49.	Çok	Tr.	zf.	2
50.	Çoktan	Tr.	zf.	1
51.	Dağ	Tr.	i.	4
52.	De/da	Tr.	ed.	7
53.	Değiştir-	Tr.	f.	1
54.	Demek	Tr.	i.f.	1
55.	Dere	F.	i.	1
56.	Dışarı	Tr.	i.	4
57.	Dinle-	Tr.	f.	1
58.	Dinlemez	Tr.	s.f.	1
59.	Doğ-	Tr.	f.	1

60.	Dol-	Tr.	f.	3
61.	Dolaşmak	Tr.	i.f.	1
62.	Doldur-	Tr.	f.	1
63.	Donanma	Tr.	i.f.	1
64.	Dönen	Tr.	s.f.	1
65.	Duman	Tr.	i.	2
66.	Dur-	Tr.	f.	2
67.	Durma-	Tr.	f.	1
68.	Duy-	Tr.	f.	1
69.	Duyul-	Tr.	f.	1
70.	Duyurul-	Tr.	f.	1
71.	Düşman	F.	i.	5
72.	-e dek	Tr.	ed.	1
73.	-e kadar	Tr. – Ar.	ed.	1
74.	Eğer	F.	ed.	1
75.	El	Tr.	i.	2
76.	Elbette	Ar.	zf.	1
77.	Elbiseli	Ar. – Tr.	s.	1
78.	En son sistem	Tr. – Fr.	s.ö.	1
79.	Eski	Tr.	s.	1
80.	Et-	Tr.	f.	2
81.	Ev	Tr.	i.	3
82.	Fatma	Ar.	ö.i.	4
83.	FATMA	Ar.	ö.i.	5
84.	Geç-	Tr.	f.	1
85.	Gel-	Tr.	f.	2
86.	Gelebil-	Tr.	f.	1
87.	Gelecek	Tr.	s.f.	1
88.	Gemi	Tr.	i.	1
89.	Genç	Tr.	s.	1
90.	Gene	Tr.	zf.	1
91.	Geniş	Tr.	s.	1
92.	Gibi	Tr.	ed.	2
93.	Gir-	Tr.	f.	2
94.	Git-	Tr.	f.	3
95.	Gök	Tr.	s.	1
96.	Gümüş	Tr.	i.	1
97.	Güneş	Tr.	i.	1
98.	Hasan	Ar.	ö.i.	1
99.	HASAN	Ar.	ö.i.	10
100.	Hatta	Ar.	zf.	1
101.	Hayır	Ar.		1
102.	Helal olma-	Ar. – Tr.	f.	1
103.	Her	F.	s.	2
104.	Hiç	F.	s.	2
105.	İÇERDEKİLER	Tr.	ö.i.	1
106.	İçeri	Tr.	i.	2
107.	İçin	Tr.	ed.	1

108.	İki	Tr.	s.	1
109.	İle	Tr.	ed.	2
110.	İlk	Tr.	s.	1
111.	İn-	Tr.	f.	2
112.	İnle-	Tr.	f.	1
113.	İste-	Tr.	f.	2
114.	İsteme-	Tr.	f.	1
115.	İşit-	Tr.	f.	1
116.	İşte	Tr.	zf.	1
117.	Kaç-	Tr.	f.	1
118.	Kaçan	Tr.	s.f.	1
119.	Kadir	Ar.	ö.i.	1
120.	KADİR	Ar.	ö.i.	6
121.	Kalpaklı	Tr.	s.	1
122.	Kapı	Tr.	i.	5
123.	Karar ver-	Ar. – Tr.	f.	1
124.	Kardeş	Tr.	i.	1
125.	Karşılama	Tr.	i.f.	1
126.	Kaynat-	Tr.	f.	1
127.	Ki	F.	ed.	1
128.	Kim	Tr.	z.	2
129.	Kimse	Tr.	z.	1
130.	Komşu	Tr.	i.	1
131.	Koru-	Tr.	f.	1
132.	Kova	Tr.	i.	7
133.	Kovalama	Tr.	i.f.	1
134.	Kovma	Tr.	i.f.	1
135.	Kumandan	Fr.	i.	2
136.	Kurtarıncı	Tr.	z.f.	1
137.	Kurtarmak	Tr.	i.f.	1
138.	Küçük	Tr.	s.	2
139.	Marş	Fr.	i.	1
140.	Mayıs	Lat.	i.	1
141.	Memleket	Ar.	i.	1
142.	Merhaba	Lat.	i.	1
143.	Mi	Tr.	ed.	6
144.	Millet	Ar.	i.	2
145.	Mustafa Kemal	Ar.	ö.i.	1
146.	Ne	Tr.	ed.	5
147.	Ne kadar	Tr. – Ar.	zf.	1
148.	Neden	Tr.	ed.	1
149.	Nereden	Tr.	ed.	1
150.	Nine	Tr.	i.	1
151.	O	Tr.	s. – z.	4
152.	Oğul	Tr.	i.	1
153.	Ol-	Tr.	f.	2
154.	Olay	Tr.	i.	1
155.	Otomobil	Fr.	i.	2

156.	Otur-	Tr.	f.	1
157.	Öğrenen	Tr.	s.f.	1
158.	Para	F.	i.	2
159.	Parça	F.	i.	1
160.	Paşa	Tr.	ö.i.	2
161.	Pek	Tr.	zf.	1
162.	Peki	Tr.	ün.	2
163.	Perde	F.	i.	1
164.	Pınar	Tr.	i.	1
165.	Samsun	E. Yun.	ö.i.	5
166.	Savaş	Tr.	i.	1
167.	Sen	Tr.	z.	3
168.	Sert	Tr.	s.	1
169.	Ses	Tr.	i.	6
170.	SES	Tr.	ö.i.	1
171.	Sıra	Tr.	i.	3
172.	Silah	Ar.	i.	2
173.	Siz	Tr.	z.	8
174.	Sonra	Tr.	zf.	1
175.	Sökül-	Tr.	f.	1
176.	Su	Tr.	i.	6
177.	SUBAY	Tr.	ö.i.	18
178.	Subay	Tr.	i.	1
179.	Şey	Ar.	i.	1
180.	Şimdi	Tr.	zf.	2
181.	Şu	Tr.	s.	1
182.	Tam	Tr.	s.	1
183.	Tarih	Ar.	i.	1
184.	Taşı-	Tr.	f.	1
185.	Tehlike	Ar.	i.	1
186.	Tersine	Tr.	zf.	1
187.	Top	Tr.	i.	2
188.	Toplan-	Tr.	f.	1
189.	Tüfek	Tr.	i.	1
190.	Türk	Tr.	ö.i.	1
191.	Ufuk	Ar.	i.	1
192.	Uzak	Tr.	s.	1
193.	Üstelik	Tr.	zf.	1
194.	Üzere	Tr.	ed.	1
195.	Var	Tr.	s.	5
196.	Var ol-	Tr.	f.	1
197.	Vatan	Ar.	i.	3
198.	Ve	Ar.	ed.	1
199.	Ver-	Tr.	f.	1
200.	Vur-	Tr.	f.	1
201.	Vurul-	Tr.	f.	2
202.	Ya	Tr.	ün.	1
203.	Yabancı	Tr.	i.	2

204.	Yalnız	Tr.	s.	1
205.	Yani	Ar.	ed.	1
206.	Yardım	Tr.	i.	1
207.	Yaşa-	Tr.	f.	1
208.	Yemin	Ar.	i.	1
209.	Yemin et-	Ar. – Tr.	f.	2
210.	Yemin etme	Ar. – Tr.	i.f.	1
211.	Yer	Tr.	i.	4
212.	Yine	Tr.	zf.	1
213.	Yok	Tr.	s.	3
214.	Yokuş	Tr.	i.	1
215.	Yola çık-	Tr.	f.	1
216.	Yurt	Tr.	i.	2
217.	Yürü-	Tr.	f.	2
218.	Zaman	Ar.	i.	1

Tablo 2.20.2. II. Kitap 20. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Donanma	-	+	+
2.	Kumandan	-	+	+
3.	Ufuk	-	+	+

1.3.21. Yirmi Birinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Nasihat	Şiir	Karacaoğlan	71

Dinle sana bir nasihat edeyim,
Hatırdan gönülden geçici olma.
Yiğidin başına bir iş gelince
Anı yad illere açıcı olma.

Mecliste arif ol kelâmı dinle,
El iki söylerse sen birin söyle
Elinden geldikçe sen iy'lik eyle
Hatıra dokunup yıkıcı olma.

Dokunur hatıra kendisin bilmez,
Asilzadelerden hiç kemlikgelmez,
Sen iyilik et de o zayi olmaz
Darılıp da başa kakıcı olma.

El ariftir yoklar senin bendini,

Dağıtırlar tuzağını fendini,
Alçaklarda otur gözet kendini
Katı yükseklerden uçucu olma.

Muradım nasihat bunda söylemek,
Size lâyük olan onu dinlemek,
Sev seni seveni zay etme emek
Sevenin sözünden geçici olma.

Karac'oğlan söyler sözün başarır,
Aşkın deryasını boydan aşırır,
Seni bir mecliste hacil düşürür.
Kötülerle konup göçücü olma.

Tablo 2.21.1. II. Kitap 21. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Açıcı	Tr.	i.	1
2.	Alçak	Tr.	s.	1
3.	An(o)	Tr.	z.	1
4.	Arif	Ar.	i.	2
5.	Asilzade	Ar. – F.	i.	1
6.	Aş-	Tr.	f.	1
7.	Aşk	Ar.	i.	1
8.	Başa kakıcı	Tr.	s.	1
9.	Başar-	Tr.	f.	1
10.	Başına bir iş gel-	Tr.	dey.	1
11.	Bent	F.	i.	1
12.	Bilme-	Tr.	f.	1
13.	Bir	Tr.	s.	4
14.	Boy	Tr.	i.	1
15.	Bu	Tr.	s.	1
16.	Dağıt-	Tr.	f.	1
17.	Darılıp	Tr.	z.f.	1
18.	De/da	Tr.	ed.	2
19.	Derya	F.	i.	1
20.	Dinle-	Tr.	f.	2
21.	Dinlemek	Tr.	i.f.	1
22.	Dokun-	Tr.	f.	1
23.	Dokunup	Tr.	z.f.	1
24.	El	Tr.	i.	3
25.	Emek	Tr.	i.	1
26.	Fent	Ar.	i.	1
27.	Geçici	Tr.	s.	2
28.	Geldikçe	Tr.	z.f.	1
29.	Gelme-	Tr.	f.	1
30.	Göçücü	Tr.	s.	1
31.	Gönül	Tr.	i.	1
32.	Gözet-	Tr.	f.	1
33.	Hacil düşür-	Ar. – Tr.	dey.	1
34.	Hatır	Ar.	i.	3
35.	Hiç	F.	s.	1
36.	İki	Tr.	s.	1
37.	İl	Tr.	i.	1
38.	İy'lik eyle-	Tr.	f.	1
39.	İyilik et-	Tr.	f.	1
40.	Karac'oğlan	Tr.	ö.i.	1
41.	Katı	Tr.	s.	1
42.	Kelam	Ar.	i.	1
43.	Kendi	Tr.	z.	2

44.	Kemlik	Tr.	i.	1
45.	Konup	Tr.	z.f.	1
46.	Kötü	Tr.	s.	1
47.	Layık olan	Ar. – Tr.	s.f.	1
48.	Meclis	Ar.	i.	2
49.	Murat	Ar.	i.	1
50.	Nasihat	Ar.	i.	1
51.	Nasihat et-	Ar. – Tr.	f.	1
52.	O	Tr.	s. – z.	2
53.	Ol-	Tr.	f.	1
54.	Olma-	Tr.	f.	7
55.	Otur-	Tr.	f.	1
56.	Sen	Tr.	z.	7
57.	Sev-	Tr.	f.	1
58.	Seven	Tr.	s.f.	2
59.	Siz	Tr.	z.	1
60.	Söyle-	Tr.	f.	3
61.	Söylemek	Tr.	i.f.	1
62.	Söz	Tr.	i.	2
63.	Tuzak	Tr.	i.	1
64.	Uçucu	Tr.	s.	1
65.	Yad	Tr.	s.	1
66.	Yıkıcı	Tr.	s.	1
67.	Yiğit	Tr.	s.	1
68.	Yokla-	Tr.	f.	1
69.	Yüksek	Tr.	s.	1
70.	Zay etme-	Ar. – Tr.	f.	1
71.	Zayi olma-	Ar. – Tr.	f.	1

Tablo 2.21.2. II. Kitap 21. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Alçakta oturmak	-	+	+
2.	Arif	-	+	+
3.	Asilzade	-	+	+
4.	Başa kakmak	-	+	+
5.	Bent	-	+	+
6.	Fent	-	+	+
7.	Hacil düşürmek	-	+	+
8.	Kelam	-	+	+
9.	Kem	-	+	+
10.	Kendini gözetmek	-	+	+
11.	Meclis	-	+	+
12.	Murat	-	+	+
13.	Yad	-	+	+

14.	Yüksekten uçmak	-	+	+
15.	Zayi olmak	-	+	+

1.3.22. Yirmi İkinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Halide Edip Adıvar	Biyografi	Mehmet Önder	195

Kurtuluş Savaşı'mızın en sıkıntılı günlerinde, sırtında bir asker kaputu, cepheden cepheye koşan, Sakarya ve Dumlupınar Meydan Savaşları'nda, erlerimizle omuz omuza, onlara güç ve heyecan veren uyanık bir Türk kadını... O günlerde herkesin "Halide Onbaşı" diye adını saygıyla andığı bir kadın, tanınmış romancımız ve hikâyecimiz Halide Edip Adıvar.

İzmir'in düşmanlar tarafından işgalinden birkaç gün sonra, İstanbul'un Sultanahmet Meydanı'nda düzenlenen bir mitingde kürsiye çıkmış, çarşafını sıyrarak aslanlar gibi kükremişti o gün. O, konuştuğu meydanı dolduran on binlerce insan selini coşturuyor, Millî Mücadele ruhu dalga dalga şahlanıyordu. O günün hatıralarını "Türk'ün Ateşle İmtihanı" adlı eserinde Halide Edip şöyle anlatır:

"... Meydanın başına gelip de o kalabalığı görünce bana bir sükûnet geldi. Sultanahmet Camisinin minareleri, mavi boşluğa yükselen, ilâhî sanatkarın elinden çıkmış beyaz neyler gibiydi. Minarelerinde siyah bayraklar havada dalgalanıyordu. Kürsünün önüne geldiğim zaman hayatımın en önemli dakikalarından birini yaşadığımı hissettim. Vücudumun her zerresi elektriklenmiş gibiydi. Bu hâl, herhangi bir zamanda beni hemen öldürebilecek kudretteydi. Fakat o an, benim için unutulmaz bir tecrübedir. Çünkü, hiç sesi çıkmayan bu iki yüz bin kişinin ıstırabını bana aşılamaştı. İnanıyorum ki Sultanahmet'teki Halide, her günkü Halide değildir. O günkü Halide'nin kalbi, bütün Türk kalplerinden gelen bir hisle atıyor ve Halide'ye gelecek yılların faciasını duyuruyordu..."

O günden sonra Halide Edip'in adı, daha çok duyulmaya başlandı İstanbul'da. Bu vatansever, heyecanlı, güzel konuşan, güzel yazan aydın kadın, bir gün, eşi Adnan Adıvar'la gizlice Anadolu'ya geçivermiş, Mustafa Kemal'in safında yerini almıştı. Atatürk'ün emriyle, 1920 yılında Ankara'da, Anadolu Ajansını kurarak ilk millî hükümetin dış dünyayla bağlantısını sağladı. Millî Mücadele'yi sonuna kadar izledi. Cumhuriyetten sonra, eşiyle birlikte İngiltere'ye gitti. Bu kez Cambridge (Kembriç) ve Oxford (Oksford) gibi tanınmış üniversitelerde yine Türklüğü dile getiriyor, Türk'ü anlatıyordu. 1939 yılında yurda dönerek İstanbul Üniversitesi'nin Edebiyat Fakültesinde dersler verdi. 9 Ocak 1964'te radyo ve gazeteler onun ölümünü büyük bir üzüntüyle Türkiye'ye ve dünyaya duyuruyorlardı.

Tablo 2.22.1. II. Kitap 22. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	1920	Tr.	s.	1
2.	1939	Tr.	s.	1
3.	9 Ocak 1964	Tr.	ö.t.	1
4.	Ad	Tr.	i.	2
5.	Adlı	Tr.	s.	1
6.	Adnan Adıvar	Tr.	ö.i.	1
7.	Al-	Tr.	f.	1
8.	An	Tr.	i.	1
9.	An-	Tr.	f.	1
10.	Anadolu	E. Yun.	ö.i.	1
11.	Anadolu Ajansı	Yun.-Fr.-Tr.	ö.i.	1
12.	Ankara	E. Yun.	ö.i.	1
13.	Anlat-	Tr.	f.	2
14.	Asker	Ar.	i.	1
15.	Aslan	Tr.	i.	1
16.	Aşıla-	Tr.	f.	1
17.	At-	Tr.	f.	1
18.	Atatürk	Tr.	ö.i.	1
19.	Aydın	Tr.	s.	1
20.	Bağlantı	Tr.	i.	1
21.	Baş	Tr.	i.	1
22.	Başlan-	Tr.	f.	1
23.	Bayrak	Tr.	i.	1
24.	Ben	Tr.	z.	4
25.	Beyaz	Ar.	s.	1
26.	Bir	Tr.	s.	9
27.	Biri	Tr.	z.	1
28.	Birkaç	Tr.	s.	1
29.	Birlikte	Tr.	zf.	1
30.	Boşluk	Tr.	i.	1
31.	Bu	Tr.	z. – s.	4
32.	Bütün	Tr.	s.	1
33.	Büyük	Tr.	s.	1
34.	Cambridge	İng.	ö.i.	1
35.	Cephe	Ar.	i.	2
36.	Coştur-	Tr.	f.	1
37.	Cumhuriyet	Ar.	i.	1
38.	Çarşaf	F.	i.	1
39.	Çık-	Tr.	f.	1
40.	Çıkmayan	Tr.	s.f.	1
41.	Çok	Tr.	zf.	1
42.	Çünkü	F.	ed.	1
43.	Daha	Ar.	ed.	1
44.	Dakika	Ar.	i.	1

45.	Dalga dalga	Tr.	ik.	1
46.	Dalgalan-	Tr.	f.	1
47.	De/da	Tr.	ed.	1
48.	Değil	Tr.	ed.	1
49.	Ders ver-	Ar. – Tr.	f.	1
50.	Dış dünya	Tr. – Ar.	s.ö.	1
51.	Dile getir-	Tr.	dey.	1
52.	Diye	Tr.	ed.	1
53.	Dolduran	Tr.	s.f.	1
54.	Dönerek	Tr.	z.f.	1
55.	Dumlupınar Meydan Savaşı	Tr. – Ar.	ö.i.	1
56.	Duy-	Tr.	f.	1
57.	Duyulma	Tr.	i.f.	1
58.	Duyur-	Tr.	f.	1
59.	Dünya	Ar.	i.	1
60.	Düşman	F.	i.	1
61.	Düzenlenen	Tr.	s.f.	1
62.	-e kadar	Tr. – Ar.	ed.	1
63.	Edebiyat Fakültesi	Ar. - Fr. - Tr.	ö.i.	1
64.	Elektrikleniş	İng. – Tr.	i.f.	1
65.	Elinden çık-	Tr.	dey.	1
66.	Emir	Ar.	i.	1
67.	En	Tr.	zf.	2
68.	Er	Tr.	i.	1
69.	Eser	Ar.	i.	1
70.	Eş	Tr.	i.	2
71.	Facia	Ar.	i.	1
72.	Fakat	Ar.	ed.	1
73.	Gazete	İt.	i.	1
74.	Geçiver-	Tr.	f.	1
75.	Gel-	Tr.	f.	2
76.	Gelecek	Tr.	s.f.	1
77.	Gelen	Tr.	s.f.	1
78.	Gelip	Tr.	z.f.	1
79.	Gibi	Tr.	ed.	4
80.	Git-	Tr.	f.	1
81.	Gizlice	Tr.	zf.	1
82.	Görünce	Tr.	z.f.	1
83.	Güç	Tr.	i.	1
84.	Gün	Tr.	i.	9
85.	Güzel	Tr.	s.	2
86.	Hal	Ar.	i.	1
87.	Halide	Ar.	ö.i.	4
88.	Halide Edip	Ar.	ö.i.	2
89.	Halide Edip Adıvar	Ar. – Tr.	ö.i.	1
90.	Halide Onbaşı	Ar. – Tr.	ö.i.	1
91.	Hatıra	Ar.	i.	1
92.	Hava	Ar.	i.	1

93.	Hayat	Ar.	i.	1
94.	Hemen	F.	zf.	1
95.	Her	f.	s.	2
96.	Herhangi bir	F. – Tr.	s.	1
97.	Herkes	F.	z.	1
98.	Heyecan	Ar.	i.	1
99.	Heyecanlı	Ar. – Tr.	s.	1
100.	Hiç	F.	s.	1
101.	Hikayeci	Ar. – Tr.	i.	1
102.	His	Ar.	i.	1
103.	Hisset-	Ar. – Tr.	f.	1
104.	Hükümet	Ar.	i.	1
105.	Istırap	Ar.	i.	1
106.	İçin	Tr.	ed.	1
107.	İki yüz bin	Tr.	s.	1
108.	İlahi	Ar.	s.	1
109.	İlk	Tr.	i.	1
110.	İnan-	Tr.	f.	1
111.	İngiltere	İng.	ö.i.	1
112.	İnsan	Ar.	i.	1
113.	İstanbul	E. Yun.	ö.i.	2
114.	İstanbul Üniversitesi	E. Yun.- Fr.- Tr.	ö.i.	1
115.	İşgal	Ar.	i.	1
116.	İzle-	Tr.	f.	1
117.	İzmir	E. Yun.	ö.i.	1
118.	Kadın	Sogd.	i.	3
119.	Kalabalık	Ar. – Tr.	i.	1
120.	Kalp	Ar.	i.	1
121.	Kaput	Fr.	i.	1
122.	Kembriç	İng.	s.ok.	1
123.	Kez	Tr.	zf.	1
124.	Ki	F.	ed.	1
125.	Kişi	Tr.	i.	1
126.	Konuşan	Tr.	s.f.	1
127.	Konuştukça	Tr.	z.f.	1
128.	Koşan	Tr.	z.f.	1
129.	Kudret	Ar.	i.	1
130.	Kurarak	Tr.	z.f.	1
131.	Kurtuluş Savaşı	Tr.	ö.i.	1
132.	Kükre-	Tr.	f.	1
133.	Kürsü	Ar.	i.	2
134.	Mavi	Ar.	s.	1
135.	Meydan	Ar.	i.	2
136.	Milli	Ar.	s.	1
137.	Milli Mücadele	Ar.	ö.i.	2
138.	Minare	F.	i.	2
139.	Miting	İng.	i.	1
140.	Mustafa Kemal	Ar.	ö.i.	1

141.	Ney	F.	i.	1
142.	O	Tr.	z.	10
143.	Oksford	İng.	s.ok.	1
144.	Omuz omuza	Tr.	zf.	1
145.	On binlerce	Tr.	zf.	1
146.	Oxford	İng.	ö.i.	1
147.	Öldürebilecek	Tr.	s.f.	1
148.	Ölüm	Tr.	i.	1
149.	Ön	Tr.	i.	1
150.	Önemli	Tr.	s.	1
151.	Radyo	F.	i.	1
152.	Romancı	Fr.	i.	1
153.	Ruh	Ar.	i.	1
154.	Saf	Ar.	s.	1
155.	Sağla-	Tr.	f.	1
156.	Sakarya	E. Yun.	ö.i.	1
157.	Sanatkar	Ar. – F.	i.	1
158.	Saygıyla	Tr.	zf.	1
159.	Sel	Tr.	i.	1
160.	Ses	Tr.	i.	1
161.	Sıkıntılı	Tr.	s.	1
162.	Sırt	Tr.	i.	1
163.	Sıyrarak	Tr.	z.f.	1
164.	Siyah	F.	s.	1
165.	Son	Tr.	i.	1
166.	Sonra	Tr.	zf.	3
167.	Sultan Ahmet Meydanı	Ar. – Tr.	ö.i.	1
168.	Sultanahmet	Ar.	ö.i.	1
169.	Sultanahmet Camisi	Ar.	ö.i.	1
170.	Sükunet	Ar.	i.	1
171.	Şahlan-	F. – Tr.	f.	1
172.	Şöyle	Tr.	zf.	1
173.	Tanınmış	Tr.	s.f.	2
174.	Taraf	Ar.	i.	1
175.	Tecrübe	Ar.	i.	1
176.	Türk	Tr.	ö.i.	3
177.	Türk'ün Ateşle İmtihanı	Tr. – F. – Ar.	ö.i.	1
178.	Türkiye	Tr.	ö.i.	1
179.	Türklük	Tr.	i.	1
180.	Unutulmaz	Tr.	s.f.	1
181.	Uyanık	Tr.	s.	1
182.	Üniversite	Fr.	i.	1
183.	Üzüntüyle	Tr.	zf.	1
184.	Vatansever	Ar. – Tr.	s.	1
185.	Ve	Ar.	ed.	7
186.	Veren	Tr.	s.f.	1
187.	Vücut	Ar.	i.	1
188.	Yaşa-	Tr.	f.	1

189.	Yazan	Tr.	s.f.	1
190.	Yıl	Tr.	i.	3
191.	Yine	Tr.	zf.	1
192.	Yurt	Tr.	i.	1
193.	Yükselen	Tr.	s.f.	1
194.	Zaman	Ar.	i.	2
195.	Zerre	Ar.	i.	1

Tablo 2.22.2. II. Kitap 22. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Cepheden cepheye koşmak	-	+	-
2.	Facia	-	+	+
3.	Kaput	-	+	+
4.	Miting	-	+	+
5.	Ney	-	+	+
6.	Saf	-	+	+
7.	Uyanık	-	+	-

1.3.23. Yirmi Üçüncü Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Gazi Osman Paşa	Biyografi	Kemal Demiray (Basın'dan)	198

Osman Paşa Plevne'den çıkıyordu. Ama kaçarak ve teslim olarak değil. Balkanlara hâkim olmak ve İstanbul'un yolunu açmak için dört buçuk aydan beri Plevne'ye saldıran Rus orduları, Türk ordusunun dayanışını kıramıyorlardı. İki hücumun da hezimetle sonuçlanması üzerine Rus Çarı Aleksandr, savaş alanına geldi, Romen kralı da yardıma çağrıldı, büyük harp meclisi toplandı.

Üçüncü ve büyük saldırı 7 Eylül 1877'de başladı. Yüz bin kişilik Rus ve Romen ordusu Plevne'yi dört bir taraftan kuşatmıştı. 432 tane Rus topu, dört gece ateş kustu ve Plevne'de taş taş üstünde bırakmadı... Osman Paşa'nın otuz bin askeri ise boğaz boğaza, düşmana karşı koruyor ve bir adım gerilemiyordu. Osman Paşa, ordusunun önünde düşmana en yakın saflarda, müşir üniformasını giymiş, nişanlarını, apoletlerini takmış, onların maneviyatını kuvvetlendiriyor ve "Asker evlâtlarım!" diyordu... "Hiçbir şeyden korkmayınız. Düşmanın kurşunu size gelmez. İşte beni görün!"

Ve asker, Osman Paşa'yı tabyaların üzerinde, kurşun yağmuru altında dimdik görünce şahlanıyordu. Dördüncü günün sonunda, Rus ordusu paniğe uğradı. Kaçıyorlardı. Eğer Osman Paşa'nın elinde bir süvari birliği olsaydı... Ama yoktu...

Plevne dayanıyordu.

O hâlde ne yapmak gerekti?

Ünlü Rus Generali Totleben şöyle diyordu:

— Plevne hücumla zapt edilemez. Bir tek çare vardır. Plevne'yi kuşatmak ve Türk askerini aç bırakmak. Ancak, belki o zaman teslim olurlar.

Düşman bir kere daha aldanmıştı. Osman Paşa, Rus Orduları Başkumandanı Grandük Nikola'nın teslim mektubuna şu cevabı veriyordu:

“Askerlerimizin şevkinden hiçbir şey eksilmemiştir ve bunlar Osmanlı askerinin şerefini korumak için, yapmaları gereken her şeyi de henüz yapmış değillerdir. Bugüne kadar vatanımızın ve imanımızın uğruna seve seve kan döktük. Bundan sonra da, teslim olmaktansa savaşa devam edeceğiz. Dökülen kanın sorumluluğu bu dünyada da, öteki dünyada da bu savaşa sebep olanların üzerindedir.”

Türk ordusu, düşman çemberini yarıp çıkacaktı... Tek çare buydu. Dövüşmeden teslim olmak Türk tarihinde böyle aşağılık bir sayfa yoktu.

10 Aralık 1877 sabahı, gün ağarmadan Türk askeri “Allah, Allah!” sesleriyle düşman ordusunun içine daldı. Fakat, Rus birlikleri durmadan takviye alıyor, Türk ordusu ise ateşte eriyen kar gibi, ufaldıkça ufalıyordu.

Ve birden, kara haber asker arasında yayıldı: Osman Paşa vurulmuştu. Asker ne yapacağını şaşırды. Elindeki silâhta mermi kalmamıştı ama süngüsüne güveniyordu. Fakat, Osman Paşa olmayınca kime güvenecekti?

Savaşın talihı buydu. Ama şerefli bir talih.

Tablo 2.23.1. II. Kitap 23. Metin Sözvarlığı Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	10 Aralık 1877	Tr.	ö.t.	1
2.	432	Tr.	s.	1
3.	7 Eylül 1877	Tr. – Sür.	ö.t.	1
4.	Aç	Tr.	i.	1
5.	Açmak	Tr.	i.f.	1
6.	Adım	Tr.	i.	1
7.	Ağarmadan	Tr.	z.f.	1
8.	Alan	Tr.	s.f.	1
9.	Aldan-	Tr.	f.	1
10.	Allah	Ar.	ö.i.	2
11.	Alt	Tr.	i.	1
12.	Ama	Ar.	ed.	4
13.	Ancak	Tr.	ed.	1
14.	Apolet	Fr.	i.	1
15.	Ara	Tr.	i.	1
16.	Asker	Ar.	i.	9
17.	Aşağılık	Tr.	i.	1
18.	Ateş	F.	i.	1
19.	Ateş kus-	F. – Tr.	dey.	1
20.	Ay	Tr.	i.	1
21.	Balkanlar	Fr. – Tr.	ö.i.	1
22.	Başla-	Tr.	f.	1

23.	Belki	Tr. – F.	ed.	1
24.	Ben	Tr.	z.	1
25.	Beri	Tr.	zf.	1
26.	Bırakmak	Tr.	i.f.	1
27.	Bir	Tr.	s.	7
28.	Birden	Tr.	zf.	1
29.	Birlik	Tr.	i.	2
30.	Boğaz boğaza	Tr.	zf.	1
31.	Böyle	Tr.	zf.	1
32.	Bu	Tr.	s. – z.	6
33.	Buçuk	Tr.	i.	1
34.	Bugün	Tr.	i.	1
35.	Büyük	Tr.	s.	2
36.	Cevap	Ar.	i.	1
37.	Çağrıl-	Tr.	f.	1
38.	Çare	F.	i.	2
39.	Çember	F.	i.	1
40.	Çık-	Tr.	f.	2
41.	Daha	Ar.	ed.	1
42.	Dal-	Tr.	f.	1
43.	Dayan-	Tr.	f.	1
44.	Dayanış	Tr.	i.f.	1
45.	De-	Tr.	f.	2
46.	De/da	Tr.	ed.	6
47.	Değil	Tr.	ed.	2
48.	Devam et-	Ar. – Tr.	f.	1
49.	Dimdik	Tr.	s.	1
50.	Dökülen	Tr.	s.f.	1
51.	Dördüncü	Tr.	s.	1
52.	Dört	Tr.	s.	3
53.	Dövüşmeden	Tr.	z.f.	1
54.	Durmadan	Tr.	z.f.	1
55.	Dünya	Ar.	i.	2
56.	Düşman	F.	i.	6
57.	-e kadar	Tr. – Ar.	ed.	1
58.	Eğer	F.	ed.	1
59.	Eksilme-	Tr.	f.	1
60.	El	Tr.	i.	2
61.	En	Tr.	zf.	1
62.	Eriyen	Tr.	s.f.	1
63.	Evlat	Ar.	i.	1
64.	Fakat	Ar.	ed.	2
65.	Gece	Tr.	i.	1
66.	Gel-	Tr.	f.	1
67.	Gelme-	Tr.	f.	1
68.	Gerek-	Tr.	f.	1
69.	Gereken	Tr.	s.f.	1
70.	Gerileme-	Tr.	f.	1

71.	Gibi	Tr.	ed.	1
72.	Giymiş	Tr.	s.f.	1
73.	Gör-	Tr.	f.	1
74.	Görünce	Tr.	z.f.	1
75.	Grandük Nikola	Fr. – Rus.	ö.i.	1
76.	Gün	Tr.	i.	2
77.	Güven-	Tr.	f.	2
78.	Hakim olarak	Ar. – Tr.	z.f.	1
79.	Hal	Ar.	i.	1
80.	Harp meclisi	Ar. – Tr.	i.	1
81.	Henüz	F.	ed.	1
82.	Her	F.	s.	1
83.	Hezimet	Ar.	i.	1
84.	Hiçbir şey	F.- Tr. -Ar.	z.	2
85.	Hücum	Ar.	i.	2
86.	İç	Tr.	i.	1
87.	İçin	Tr.	ed.	2
88.	İki	Tr.	s.	1
89.	İman	Ar.	i.	1
90.	İ-se	Tr.	f.	2
91.	İstanbul	E. Yun.	ö.i.	1
92.	İşte	Tr.	zf.	1
93.	Kaç-	Tr.	f.	1
94.	Kaçarak	Tr.	z.f.	1
95.	Kalma-	Tr.	f.	1
96.	Kan	Tr.	f.	1
97.	Kan dök-	Tr.	dey.	1
98.	Kar	Tr.	i.	1
99.	Kara haber	Tr. – Ar.	s.ö.	1
100.	Karşı koy-	Tr.	f.	1
101.	Kere	Ar.	zf.	1
102.	Kırama-	Tr.	f.	1
103.	Kim	Tr.	z.	1
104.	Kişilik	Tr.	i.	1
105.	Korkma-	Tr.	f.	1
106.	Korumak	Tr.	i.f.	1
107.	Kral	Sırp.	i.	1
108.	Kurşun	Tr.	i.	2
109.	Kuşat-	Tr.	f.	1
110.	Kuşatmak	Tr.	i.f.	1
111.	Kuvvetlendir-	Ar. – Tr.	f.	1
112.	Maneviyat	Ar.	i.	1
113.	Mektup	Ar.	i.	1
114.	Mermi	Ar.	i.	1
115.	Müşir	Ar.	i.	1
116.	Ne	Tr.	ed.	1
117.	Ne yapacağını şaşır-	Tr.	dey.	1
118.	Nişan	F.	i.	1

119.	O	Tr.	z. – s.	3
120.	Ol-	Tr.	f.	1
121.	Olmayınca	Tr.	z.f.	1
122.	Ordu	Tr.	i.	8
123.	Osman Paşa	Ar. – Tr.	ö.i.	8
124.	Osmanlı	Ar. – Tr.	ö.i.	1
125.	Otuz bin	Tr.	s.	1
126.	Ön	Tr.	i.	1
127.	Öteki	Tr.	z.	1
128.	Paniğe uğra-	Fr. – Tr.	dey.	1
129.	Plevne	?	ö.i.	7
130.	Romen	Lat.	ö.i.	2
131.	Rus	Rus.	ö.i.	5
132.	Rus Çarı Aleksandr	Rus. – Tr.	ö.i.	1
133.	Rus Generali Totleben	Rus.-Tr.- Fr.	ö.i.	1
134.	Rus Orduları Başkumandanı	Rus.-Tr.- Fr.	ö.i.	1
135.	Sabah	Ar.	i.	1
136.	Saf	Ar.	i.	1
137.	Saldıran	Tr.	s.f.	1
138.	Saldırı	Tr.	i.	1
139.	Savaş	Tr.	i.	4
140.	Sayfa	Ar.	i.	1
141.	Sebeup olan	Ar. – Tr.	s.f.	1
142.	Ses	Tr.	i.	1
143.	Seve seve	Tr.	ik.	1
144.	Silah	Ar.	i.	1
145.	Siz	Tr.	z.	1
146.	Son	Tr.	i.	1
147.	Sonra	Tr.	zf.	1
148.	Sonuçlan-	Tr.	f.	1
149.	Sorumluluk	Tr.	i.	1
150.	Süngü	Tr.	i.	1
151.	Süvari	Tr.	i.	1
152.	Şahlan-	F. – Tr.	f.	1
153.	Şeref	Ar.	i.	1
154.	Şerefli	Ar. – Tr.	s.	1
155.	Şevk	Ar.	i.	1
156.	Şey	Ar.	i.	1
157.	Şöyle	Tr.	zf.	1
158.	Şu	Tr.	s.	1
159.	Tabya	Fr.	i.	1
160.	Takmış	Tr.	s.f.	1
161.	Takviye al-	Ar. – Tr.	f.	1
162.	Talih	Ar.	i.	2
163.	Tane	F.	i.	1
164.	Taraf	Ar.	i.	1
165.	Tarih	Ar.	i.	1
166.	Taş taş üstünde bırakma-	Tr.	dey.	1

167.	Tek	Tr.	s.	2
168.	Teslim	Ar.	i.	1
169.	Teslim ol-	Ar. – Tr.	f.	1
170.	Teslim olarak	Ar. – Tr.	z.f.	1
171.	Teslim olmak	Ar. – Tr.	i.f.	2
172.	Top	Tr.	i.	1
173.	Toplan-	Tr.	f.	1
174.	Türk	Tr.	ö.i.	6
175.	Ufaldıkça ufal-	Tr.	dey.	1
176.	Uğur	Tr.	i.	1
177.	Üçüncü	Tr.	s.	1
178.	Üniforma	Fr.	i.	1
179.	Ünlü	Tr.	s.	1
180.	Üzeri	Tr.	i.	3
181.	Var	Tr.	s.	2
182.	Vatan	Ar.	i.	1
183.	Ve	Ar.	ed.	14
184.	Ver-	Tr.	f.	1
185.	Vurul-	Tr.	f.	1
186.	Yağmur	Tr.	i.	1
187.	Yakın	Tr.	i.	1
188.	Yapma	Tr.	i.f.	1
189.	Yapmak	Tr.	i.f.	1
190.	Yapmış	Tr.	s.f.	1
191.	Yardım	Tr.	i.	1
192.	Yarıp	Tr.	z.f.	1
193.	Yayıll-	Tr.	f.	1
194.	Yok	Tr.	s.	2
195.	Yol	Tr.	i.	1
196.	Yüz bin	Tr.	s.	1
197.	Zaman	Ar.	i.	1
198.	Zapt edileme-	Ar. – Tr.	f.	1

Tablo 2.23.2. II. Kitap 23. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Apolet	-	+	+
2.	Ateş kusmak	-	+	-
3.	Hezimet	-	+	+
4.	Kara haber	-	+	+
5.	Karşı koymak	-	+	+
6.	Maneviyatını kuvvetlendirmek	-	+	-
7.	Müşir	-	+	-
8.	Nişan	-	+	+
9.	Saf	-	+	+
10.	Süvari	-	+	+

11.	Şahlanmak	-	+	+
12.	Şevk	-	+	+
13.	Tabya	-	+	-
14.	Takviye	-	+	+
15.	Taş taş üstünde bırakmamak	-	+	+
16.	Üniforma	-	+	+

1.3.24. Yirmi Dördüncü Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Çınar Ağacı İle Saz	Fabl	La Fontaine (çev. Doğan Özbay)	148

Kocaman gövdeli bir çınar ağacı, çok yakınındaki cılız bir saza şöyle seslenmiş:

— *Ne kadar zayıf, ne kadar nazlısın. Üzerine minicik bir kuş konsa boynunu bükmeye yeter. Bir de bana bak... Kalın, kocaman gövdem, kalın dallarım, binlerce yaprağım var. Bu dalların ve yaprakların arasından güneş ışınları bile geçemez. Fırtınalar benim için bir sinek vızıltısı gibidir. Kalın köklerim, yüzlerce metre uzanır. Eğer, gölgeme sığınmış olsaydın, seni fırtınalardan korurdum. Fakat sazlar daha çok dere kenarlarında bulunuyor. Onları da daha çok rüzgâr alıyor. Tabiat, size karşı haksız davranıyor.*

Saz, ulu ağaca cevap vermiş:

— *Ben hâlimden memnunum. Endişe etmeyin. Rüzgârın bana olan tesiri büyük ağaçlara olduğu gibi değildir. Ben rüzgârdan eğilirim ama, kırılmam. Büyük ağaçlar gövdelerini eğmeden fırtınalara zorluklara dayanmaya çalışırlar. Bir kasırga olunca görürüz.*

Saz, bu sözleri bitirince, ufukta bir kara bulut gözükmüş. Şiddetli bir kuzey rüzgârı ile kıyamet kopmuş. Saz yere katlanmış, ağaç sağlam durup dayanmış. Fakat fırtına kasırga olmuş. Rüzgâr kuvvetini iki kat arttırmış. Saz gene aynı kalmış. Aniden bir çatırtı ve gürültü kopmuş. Ortalık toz duman ve göz gözü görmez olmuş. Bir müddet sonra fırtına geçmiş, hava sakinleşmiş, etraf görünmeye başlamış. Saz başını kaldırıp bakmış. Fakat ulu ağacı görememiş. Merak ederek daha dikkatli bakmış. Bu sefer kökleri sökülmiş iri gövdenin boylu boyunca yere uzanmış, yanında yattığını fark etmiş.

Bu hikâyede çınar, gururla kendini beğenmenin cezasını çekmiş. Alçak gönüllü saz ise samimiyet ve mantıkla durumunu belirtmiş.

Kendine güvenmek iyi bir şeydir. Fakat, bu güven duygusu, aşırı bir gurur hâlini alırsa, tehlikeli olur.

Tablo 2.24.1. II. Kitap 24. Metin Sözcüklüğü Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Ağaç	Tr.	i.	6
2.	Al-	Tr.	f.	2
3.	Alçak gönüllü	Tr.	s.	1
4.	Ama	Ar.	ed.	1
5.	Aniden	Ar. – Tr.	zf.	1
6.	Ara	Tr.	i.	1
7.	Art-	Tr.	f.	1
8.	Aşırı	Tr.	i.	1
9.	Aynı	Ar.	s.	1
10.	Bak-	Tr.	f.	3
11.	Baş	Tr.	i.	1
12.	Başla-	Tr.	f.	1
13.	Belirt-	Tr.	f.	1
14.	Ben	Tr.	z.	5
15.	Bile	Tr.	ed.	1
16.	Binlerce	Tr.	s.	1
17.	Bir	Tr.	s.	11
18.	Bir şey	Tr.	z.	1
19.	Bitirince	Tr.	z.f.	1
20.	Boylu boyunca yere uzan-	Tr.	dey.	1
21.	Boynunu bükme	Tr.	dey.	1
22.	Bu	Tr.	s. – z.	5
23.	Bulun-	Tr.	f.	1
24.	Bulut	Tr.	i.	1
25.	Büyük	Tr.	s.	2
26.	Cevap ver-	Ar. – Tr.	f.	1
27.	Cezasını çek-	Ar. – Tr.	dey.	1
28.	Cılız	Tr.	s.	1
29.	Çalış-	Tr.	f.	1
30.	Çatırtı	Tr.	i.	1
31.	Çınar	F.	i.	2
32.	Çok	Tr.	zf.	3
33.	Daha	Tr.	zf.	3
34.	Dal	Tr.	i.	2
35.	Davran-	Tr.	f.	1
36.	Dayan-	Tr.	f.	1
37.	Dayanma	Tr.	i.f.	1
38.	De/da	Tr.	ed.	2
39.	Değil	Tr.	ed.	1
40.	Dere	F.	i.	1
41.	Dikkatli	Ar. – Tr.	s.	1
42.	Durum	Tr.	i.	1
43.	Durup	Tr.	z.f.	1

44.	-e karşı	Tr.	ed.	1
45.	Eğer	Tr.	ed.	1
46.	Eğil-	Tr.	f.	1
47.	Eğmeden	Tr.	z.f.	1
48.	Endişe etme-	F. – Tr.	f.	1
49.	Etraf	Ar.	i.	1
50.	Fakat	Ar.	ed.	4
51.	Fark et-	Ar. – Tr.	f.	1
52.	Fırtına	İt.	i.	5
53.	Geç-	Tr.	f.	1
54.	Geçeme-	Tr.	f.	1
55.	Gene	Tr.	zf.	1
56.	Gibi	Tr.	ed.	2
57.	Gölge	Tr.	i.	1
58.	Gör-	Tr.	f.	1
59.	Göreme-	Tr.	f.	1
60.	Görünme	Tr.	i.f.	1
61.	Gövde	Tr.	i.	3
62.	Gövdeli	Tr.	s.	1
63.	Göz gözü görme-	Tr.	dey.	1
64.	Gözük-	Tr.	f.	1
65.	Gurur	Tr.	i.	2
66.	Güneş	Tr.	i.	1
67.	Gürültü kop-	Tr.	dey.	1
68.	Güven duygusu	Tr.	s.ö.	1
69.	Güvenmek	Tr.	i.f.	1
70.	Haksız	Ar. – Tr.	s.	1
71.	Hal	Ar.	i.	1
72.	Halinden memnun	Ar. – Tr.	s.	1
73.	Hava	Ar.	i.	1
74.	Hikaye	Ar.	i.	1
75.	Işın	Tr.	i.	1
76.	İçin	Tr.	ed.	1
77.	İki	Tr.	s.	1
78.	İle	Tr.	ed.	1
79.	İri	Tr.	s.	1
80.	İ-se	Tr.	f.	1
81.	İyi	Tr.	s.	1
82.	Kal-	Tr.	f.	1
83.	Kaldırıp	Tr.	z.f.	1
84.	Kalın	Tr.	s.	3
85.	Kara	Tr.	s.	1
86.	Kasırga	Tr.	i.	2
87.	Kat	Tr.	i.	1
88.	Katlan-	Tr.	f.	1
89.	Kenar	F.	i.	1
90.	Kendi	Tr.	z.	1
91.	Kendini beğenme	Tr.	i.f.	1

92.	Kırılma-	Tr.	f.	1
93.	Kıyamet kop-	Tr.	dey.	1
94.	Kocaman	Tr.	s.	2
95.	Kon-	Tr.	f.	1
96.	Koru-	Tr.	f.	1
97.	Kök	Tr.	i.	2
98.	Kuş	Tr.	i.	1
99.	Kuvvet	Ar.	i.	1
100.	Kuzey	Tr.	i.	1
101.	Mantık	Ar.	i.	1
102.	Merak ederek	Ar. – Tr.	z.f.	1
103.	Metre	Fr.	i.	1
104.	Minicik	Fr. – Tr.	s.	1
105.	Müddet	Ar.	i.	1
106.	Nazlı	F. – Tr.	s.	1
107.	Ne kadar	Tr. – Ar.	zf.	2
108.	Ol-	Tr.	f.	5
109.	Olan	Tr.	s.f.	1
110.	Olunca	Tr.	z.f.	1
111.	Ora	Tr.	zf.	1
112.	Ortalık	Tr.	i.	1
113.	Rüzgar	F.	i.	4
114.	Sağlam	Tr.	s.	1
115.	Sakinleş-	Tr.	f.	1
116.	Samimiyet	Ar.	i.	1
117.	Saz	Tr.	i.	8
118.	Sefer	Ar.	i.	1
119.	Sen	Tr.	z.	1
120.	Seslen-	Tr.	f.	1
121.	Sığın-	Tr.	f.	1
122.	Sinek	Tr.	i.	1
123.	Siz	Tr.	z.	1
124.	Sonra	Tr.	zf.	1
125.	Sökülmüş	Tr.	s.f.	1
126.	Söz	Tr.	i.	1
127.	Şiddetli	Ar. – Tr.	s.	1
128.	Şöyle	Tr.	zf.	1
129.	Tabiat	Ar.	i.	1
130.	Tehlikeli	Ar. – Tr.	s.	1
131.	Tesir	Ar.	i.	1
132.	Toz duman	Tr. – Sans.	ik.	1
133.	Ufak	Tr.	s.	1
134.	Ulu	Tr.	s.	2
135.	Uzak	Tr.	s.	1
136.	Uzan-	Tr.	f.	1
137.	Üzeri	Tr.	i.	1
138.	Var	Tr.	s.	1
139.	Ve	Ar.	ed.	4

140.	Vızıltı	Tr.	i.	1
141.	Yakın	Tr.	s.	1
142.	Yan yat-	Tr.	f.	1
143.	Yaprak	Tr.	i.	2
144.	Yer	Tr.	i.	1
145.	Yeter	Tr.	s.f.	1
146.	Yüzlerce	Tr.	s.	1
147.	Zayıf	Ar.	s.	1
148.	Zorluk	F. – Tr.	i.	1

Tablo 2.24.2. II. Kitap 24. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Alçak gönüllü	-	+	+
2.	Cılız	-	+	+
3.	Işın	-	+	+
4.	Kasırga	-	+	+
5.	Mantık	-	+	+
6.	Saz	-	+	+
7.	Ulu	-	+	+

1.3.25. Yirmi Beşinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Vecizeler	Özdeyiş (vecize)	-	103

1. *Hayatta en hakikî mürşit ilimdir.*

M. Kemal ATATÜRK

2. *Zamanın silemediği hiçbir hatıra, ölümün sona erdiremediği hiçbir ıstırap yoktur.*

CERVANTES (Servantes)

3. *En önemli yağmur alın teridir.*

Cenap ŞAHABETTİN

4. *Taşıdığımız şeyler arasında en önemli olanı yüzünüzün ifadesidir.*

VOLTAİRE (Volter)

5. *Başakların içi boş olanıdır ki başını daima havada tutar.*

Fazıl Ahmet AYKAÇ

6. *Vatan, sıhhate benzer; kıymeti kaybedilince anlaşılır.*

Süleyman NAZİF

7. *Düşene gülen, ağlayandan çok olur.*

Namık KEMAL

8. *Akıllı insan düşündüğü her şeyi söylemez. Fakat her söylediğini düşünür.*

ARİSTO (Aristo)

9. *Dehanın yüzde biri hüner, yüzde doksan dokuzu da terdir.*

EDISON (Edison)

10. *Kuvvete dayanmayan adalet acizdir; adalete dayanmayan kuvvet zalimdir.*

PASCAL (Paskal)

11. *Düşünmek ve söylemek kolaydır, fakat yapmak ve bilhassa başarıyla sonuçlandırmak çok güçtür.*

Ziya GÖKALP

12. *Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir.*

M. Kemal ATATÜRK

Tablo 2.25.1. II. Kitap 25. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	1.	Tr.	s.	1
2.	10.	Tr.	s.	1
3.	11.	Tr.	s.	1
4.	12.	Tr.	s.	1
5.	2.	Tr.	s.	1
6.	3.	Tr.	s.	1
7.	4.	Tr.	s.	1
8.	5.	Tr.	s.	1
9.	6.	Tr.	s.	1
10.	7.	Tr.	s.	1
11.	8.	Tr.	s.	1
12.	9.	Tr.	s.	1
13.	Aciz	Ar.	s.	1
14.	Adalet	Ar.	i.	2
15.	Ağlayan	Tr.	s.f.	1
16.	Akıllı	Ar. – Tr.	s.	1
17.	Alın teri	Tr.	s.ö.	1
18.	Anlaşıl-	Tr.	f.	1
19.	Ara	Tr.	i.	1
20.	ARİSTO	Yun.	ö.i.	1
21.	Baş	Tr.	i.	1
22.	Başak	Tr.	i.	1
23.	Başarıyla	Tr.	zf.	1
24.	Benzer	Tr.	s.	1
25.	Bilhassa	Ar.	zf.	1
26.	Bir	Tr.	s.	1
27.	Biri	Tr.	z.	1
28.	Boş	Tr.	s.	1
29.	Cenap Şahabettin	Ar. – F.	ö.i.	1
30.	Cervantes	İsp.	ö.i.	1
31.	Çok	Tr.	zf.	2
32.	Daima	Ar.	zf.	1
33.	Damar	Tr.	i.	1
34.	Dayanmayan	Tr.	s.f.	2
35.	De/da	Tr.	ed.	1
36.	Deha	Ar.	i.	1

37.	Demek	Tr.	i.f.	1
38.	Düşen	Tr.	s.f.	1
39.	Düşün-	Tr.	f.	2
40.	Düşünmek	Tr.	i.f.	1
41.	EDISON	İng.	ö.i.	1
42.	Edison	İng.	ö.i.	1
43.	En	Tr.	zf.	3
44.	Fakat	Ar.	ed.	2
45.	Fazıl Ahmet Aykaç	Ar. – Tr.	ö.i.	1
46.	Güç	Tr.	i.	1
47.	Gülen	Tr.	s.f.	1
48.	Hakiki	Ar.	s.	1
49.	Hatıra	Ar.	i.	1
50.	Hava	F.	i.	1
51.	Hayat	Ar.	i.	2
52.	Her	F.	s.	2
53.	Hiçbir	F. – Tr.	z.	2
54.	Hüner	F.	i.	1
55.	Istrap	Ar.	i.	1
56.	İç	Tr.	i.	1
57.	İfade	Ar.	i.	1
58.	İlim	Ar.	i.	1
59.	İnsan	Ar.	i.	1
60.	Kalan	Tr.	s.f.	1
61.	Kaybedilince	Ar. – Tr.	z.f.	1
62.	Kıymet	Ar.	i.	1
63.	Ki	F.	ed.	1
64.	Kolay	Tr.	s.	1
65.	Kopmuş	Tr.	s.f.	1
66.	Kuvvet	Ar.	i.	2
67.	Millet	Ar.	i.	1
68.	Mustafa Kemal Atatürk	Ar. – Tr.	ö.i.	2
69.	Mürşit	Ar.	s.	1
70.	Namık Kemal	Ar.	ö.i.	1
71.	Ol-	Tr.	f.	1
72.	Olan	Tr.	s.f.	2
73.	Ölüm	Tr.	i.	1
74.	Önemli	Tr.	s.	2
75.	PASCAL	Yun.	ö.i.	1
76.	Paskal	Tr.	s.ok.	1
77.	Sanatsız	Ar. – Tr.	s.	1
78.	Servantes	Tr.	s.ok.	1
79.	Sihhat	Ar.	i.	1
80.	Sileme-	Tr.	f.	1
81.	Sona erme-	Tr.	f.	1
82.	Sonuçlandırmak	Tr.	i.f.	1
83.	Söyle-	Tr.	f.	1
84.	Söyleme-	Tr.	f.	1

85.	Söylemek	Tr.	i.f.	1
86.	Süleyman Nazif	Ar.	ö.i.	1
87.	Şey	Ar.	i.	2
88.	Taşı-	Tr.	f.	1
89.	Ter	Tr.	i.	1
90.	Tut-	Tr.	f.	1
91.	Vatan	Ar.	i.	1
92.	Ve	Ar.	ed.	2
93.	Voltaire	Fr.	ö.i.	1
94.	Volter	Tr.	s.ok.	1
95.	Yağmur	Tr.	i.	1
96.	Yapmak	Tr.	i.	1
97.	Yok	Tr.	s.	1
98.	Yüz	Tr.	i.	1
99.	Yüzde bir	Tr.	s.	1
100.	Yüzde doksan dokuz	Tr.	s.	1
101.	Zalim	Ar.	s.	1
102.	Zaman	Ar.	i.	1
103.	Ziya Gökalp	Ar. – Tr.	ö.i.	1

Tablo 2.25.2. II. Kitap 25. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Aciz	-	+	+
2.	Deha	-	+	+
3.	Hüner	-	+	+
4.	Mürşit	-	+	+

1.3.26. Yirmi Altıncı Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Atatürk Ve Milli Kültür	Makale	Atatürkçülük (III.Kitap)	186

Atatürk, kültürü şöyle tanımlamıştır: “ Kültür bir toplumun, devlet hayatında, fikir hayatında, yani ilimde, toplum biliminde ve güzel sanatlarda; ekonomik hayatta, yani tarımda, sanatta, ticaretle, kara, deniz ve hava ulaştırıcılığında yapabildiği şeylerin ortak sonucudur.”

Atatürkçülükte milî kültür, sürekli geliştirilmeli ve çağdaş uygarlık düzeyinin üstünde tutulmalıdır.

Atatürkçülükte, “Medeniyet yolunda yürümek ve başarılı olmak hayatın şartıdır. Medeniyet yolunda başarı, yenileşmeye bağlıdır.”

Son zamanlarda çağdaş uygarlığın dışında kalan ve içine kapanan Türk toplumu, yaşamak için ilerlemek, bunun için de uygarlığa ayak uydurmak zorundadır. Çünkü Atatürk'e göre : "Medeniyetin coşkun seli karşısında direnmek boşunadır ve o, gafil ve itaatsizlere karşı çok amansızdır. Dağları delen, göklere uçan, göze görünmeyen zerrelerden yıldızlara kadar her şeyi gören, aydınlatan, inceleyen medeniyetin kudret ve yüceliği karşısında çağ dışı kalmış zihniyetlerle, ilkel, boş inançlarla yürümeye çalışan milletler, yok olmaya mahkûmdurlar." Atatürk, Türk toplumunun uygar dünya içinde yerini almasını ve bu uygarlığı aşmasını isterken bu zorunluluğu şöyle belirtmiştir : "Asıl uğraşmaya mecbur olduğumuz şey, analarımızın ve atalarımızın oldukları gibi, yüksek kültürde ve yüksek fazilette dünya birinciliğini tutmaktır."

Atatürkçülük, çağdaş uygarlığa katılmayı öngörmekle birlikte, taklitçiliği reddeder. Atatürk bu fikrini ise: "Biz, batı medeniyetini, bir taklitçilik yapalım diye almıyoruz. Onda iyi olarak gördüklerimizi, kendi bünyemize uygun bulduğumuz için, dünya medeniyet seviyesi içinde benimsiyoruz." Sözleri ile açıklamaktadır.

Çağdaş gelişmelere sahip olan milletler, özellikle maddî imkânları ile askerî ve ekonomik alanlarda diğer ulusları kendilerine bağımlı kılmaktadır. Bağımlı kılınan milletler, eğer gerekli atılımlarla kendi uygarlıklarını geliştirmezlerse, gittikçe hızını arttıran uygarlık yarışında çok gerilerde kalmakta ve her yönden bağımlılıkları artmaktadır. Bu bakımdan çağdaş uygarlığa erişme yolunda her engeli aşmak, Türk milletinin dinamik idealine ulaşması için gereklidir. Bu idealdir ki milletimizi en uygar, en refahlı millet olarak yaşatacak ve varlığımızı yüceltecektir. Dinamik idealde millî kültürümüzü çağdaş uygarlık seviyesi üstüne çıkarmak için, bütün millî niteliklerimizi, bilhassa millî birlik ve beraberliğimizi daima güçlendirip geliştirmek ve millî kültürümüzü her türlü maddî araç ve sistemleri üretecek bir güce ulaştırmamız zorunludur.

Tablo 2.26.1. II. Kitap 26. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Açıkla-	Tr.	f.	1
2.	Alan	Tr.	s.f.	1
3.	Alma-	Tr.	f.	1
4.	Amansız	Ar. – Tr.	s.	1
5.	Ana	Tr.	i.	1
6.	Araç	Tr.	i.	1
7.	Art-	Tr.	f.	1
8.	Arttıran	Tr.	s.f.	1
9.	Asıl	Ar.	i.	1
10.	Askeri	Ar.	s.	1
11.	Aş-	Tr.	f.	1
12.	Aşma	Tr.	i.f.	1
13.	Ata	Tr.	ö.i.	1
14.	Atatürk	Tr.	ö.i.	4
15.	Atatürkçülük	Tr.	ö.i.	3

16.	Atılım	Tr.	i.	1
17.	Ayak uydurmak	Tr.	dey.	1
18.	Aydınlatan	Tr.	s.f.	1
19.	Bağımlı kıl-	Tr.	f.	1
20.	Bağımlı kılınan	Tr.	s.f.	1
21.	Bağımlılık	Tr.	i.	1
22.	Bağlı	Tr.	s.	1
23.	Bakımdan	Tr.	zf.	1
24.	Başarı	Tr.	i.	1
25.	Başarılı	Tr.	s.	1
26.	Batı	Tr.	i.	1
27.	Belirt-	Tr.	f.	1
28.	Benimse-	Tr.	f.	1
29.	Berberlik	F. – Tr.	i.	1
30.	Bilhassa	Ar.	zf.	1
31.	Bilim	Tr.	i.	1
32.	Bir	Tr.	s.	3
33.	Birincilik	Tr.	i.	1
34.	Birlik	Tr.	i.	2
35.	Biz	Tr.	z.	1
36.	Boş	Tr.	s.	1
37.	Boşuna	Tr.	zf.	1
38.	Bu	Tr.	s. – z.	6
39.	Bünye	Ar.	i.	1
40.	Bütün	Tr.	s.	1
41.	Coşkun	Tr.	s.	1
42.	Çağ dışı kalmış	Moğ. – Tr.	s.f.ö.	1
43.	Çağdaş	Tr.	i.	6
44.	Çalışan	Tr.	s.f.	1
45.	Çıkarmak	Tr.	i.f.	1
46.	Çok	Tr.	zf.	2
47.	Çünkü	F.	ed.	1
48.	Dağ	Tr.	i.	1
49.	Daima	Ar.	zf.	1
50.	De/da	Tr.	ed.	1
51.	Delen	Tr.	s.f.	1
52.	Deniz	Tr.	i.	1
53.	Devlet	Ar.	i.	1
54.	Dış	Tr.	i.	1
55.	Diğer	F.	s.	1
56.	Dinamik	Fr. < E.Yun.	i.	2
57.	Direnmek	Tr.	i.f.	1
58.	Diye	Tr.	zf.	1
59.	Dünya	Ar.	i.	3
60.	Düzey	Tr.	i.	1
61.	-e göre	Tr.	ed.	1
62.	-e kadar	Tr. – Ar.	ed.	1
63.	Eğer	F.	ed.	1

64.	Ekonomik	Fr.	i.	2
65.	En	Tr.	zf.	2
66.	Engel	Tr.	i.	1
67.	Erişme	Tr.	i.f.	1
68.	Fazilet	Ar.	i.	1
69.	Fikir	Ar.	i.	2
70.	Gafil	Ar.	i.	1
71.	Gelişme	Tr.	i.f.	1
72.	Geliştiril-	Tr.	f.	1
73.	Geliştirme-	Tr.	f.	1
74.	Geliştirmek	Tr.	i.f.	1
75.	Gerekli	Tr.	s.	2
76.	Geri	Tr.	i.	1
77.	Gibi	Tr.	ed.	1
78.	Gittikçe	Tr.	z.f.	1
79.	Gök	Tr.	s.	1
80.	Gör-	Tr.	f.	1
81.	Gören	Tr.	s.f.	1
82.	Göze görünmeyen	Tr.	s.f.	1
83.	Güç	Tr.	i.	1
84.	Güçlendirip	Tr.	z.f.	1
85.	Güzel sanatlar	Tr. – Ar.	i.	1
86.	Hava	F.	i.	1
87.	Hayat	Ar.	i.	4
88.	Her	F.	s.	4
89.	Hız	F.	i.	1
90.	İç	Tr.	i.	2
91.	İçin	Tr.	ed.	5
92.	İçine kapanan	Tr.	s.f.	1
93.	İdeal	Fr.	s.	3
94.	İle	Tr.	ed.	1
95.	İlerlemek	Tr.	i.f.	1
96.	İlim	Ar.	i.	1
97.	İlkel	Tr.	s.	1
98.	İmkan	Ar.	i.	1
99.	İnanç	Tr.	i.	1
100.	İnceleyen	Tr.	s.f.	1
101.	İ-se	Tr.	f.	1
102.	İste-	Tr.	f.	1
103.	İtaatsiz	Ar. – Tr.	s.	1
104.	İyi	Tr.	s.	1
105.	Kal-	Tr.	f.	1
106.	Kalan	Tr.	s.f.	1
107.	Kara	Tr.	i.	1
108.	Karşı	Tr.	i.	3
109.	Katılma	Tr.	i.f.	1
110.	Kendi	Tr.	z.	3
111.	Ki	F.	ed.	1

112.	Kudret	Ar.	i.	1
113.	Kültür	Fr.	i.	6
114.	Maddi	Ar.	i.	2
115.	Mahkum	Ar.	i.	1
116.	Mecbur ol-	Ar. – Tr.	f.	1
117.	Medeniyet	Ar.	i.	6
118.	Millet	Ar.	i.	6
119.	Milli	Ar.	s.	5
120.	Nitelik	Tr.	i.	1
121.	O	Tr.	z.	2
122.	Ol-	Tr.	f.	1
123.	Olarak	Tr.	z.f.	2
124.	Olmak	Tr.	i.f.	1
125.	Ortak	Tr.	i.	1
126.	Öngörmek	Tr.	i.f.	1
127.	Özellikle	Tr.	zf.	1
128.	Reddet-	Ar. – Tr.	f.	1
129.	Refahlı	Ar. – Tr.	s.	1
130.	Sahip olan	Ar. – Tr.	s.f.	1
131.	Sanat	Ar.	i.	1
132.	Sel	Tr.	i.	1
133.	Seviye	Ar.	i.	2
134.	Sistem	Fr. < E. Yun.	i.	1
135.	Son	Tr.	i.	1
136.	Sonuç	Tr.	i.	1
137.	Söz	Tr.	i.	1
138.	Sürekli	Tr.	s.	1
139.	Şart	Ar.	i.	1
140.	Şey	Ar.	i.	3
141.	Şöyle	Tr.	zf.	2
142.	Taklitçilik	Ar. – Tr.	i.	2
143.	Tanımlama-	Tr.	f.	1
144.	Tarım	Tr.	i.	1
145.	Ticaret	Ar.	i.	1
146.	Toplum	Tr.	i.	4
147.	Tut-	Tr.	f.	1
148.	Tutul-	Tr.	f.	1
149.	Türk	Tr.	ö.i.	3
150.	Türlü	Tr.	s.	1
151.	Uçan	Tr.	s.f.	1
152.	Uğraşma	Tr.	i.f.	1
153.	Ulaşma	Tr.	i.f.	1
154.	Ulaştırma	Tr.	i.f.	1
155.	Ulaştırıcılık	Tr.	i.	1
156.	Ulus	Tr.	i.	1
157.	Uygar	Tr.	s.	2
158.	Uygarlık	Tr.	i.	9
159.	Uygun bul-	Tr.	dey.	1

160.	Üretecek	Tr.	s.f.	1
161.	Üst	Tr.	i.	2
162.	Varlık	Tr.	i.	1
163.	Ve	Ar.	ed.	17
164.	Yani	Ar.	ed.	2
165.	Yap-	Tr.	f.	1
166.	Yapabil-	Tr.	f.	1
167.	Yarış	Tr.	i.	1
168.	Yaşamak	Tr.	i.f.	1
169.	Yaşat-	Tr.	f.	1
170.	Yenileşme	Tr.	i.f.	1
171.	Yer al-	Tr.	f.	1
172.	Yıldız	Tr.	i.	1
173.	Yok olma	Tr.	i.f.	1
174.	Yol	Tr.	i.	3
175.	Yön	Tr.	i.	1
176.	Yücelik	Tr.	i.	1
177.	Yücelt-	Tr.	f.	1
178.	Yüksek	Tr.	s.	2
179.	Yürüme	Tr.	i.f.	1
180.	Yürümek	Tr.	i.f.	1
181.	Zaman	Ar.	i.	1
182.	Zerre	Ar.	i.	1
183.	Zihniyet	Ar.	i.	1
184.	Zorunda	F. – Tr.	zf.	1
185.	Zorunlu	F. – Tr.	s.	1
186.	Zorunluluk	F. Tr.	i.	1

Tablo 2.26.2. II. Kitap 26. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Atılım	-	+	+
2.	Ayak uydurmak	-	+	+
3.	Fazilet	-	+	+
4.	Gafil	-	+	+
5.	İçine kapanmak	-	+	+
6.	İtaat	-	+	+
7.	Kudret	-	+	+
8.	Medeni	-	+	+

1.3.27. Yirmi Yedinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Atlıların Türküsü	Şiir	Faruk Nafiz Çamlıbel	46

*Türkoğlu böyledir, doğuştan atlı,
Her yolda şeref, şan arar geçeriz.
Atımız gönlümüz gibi kanatlı,
Dağları ovaya serer geçeriz.*

*Bu tunç mızraklılar dinç süvariler,
Sefere çıkınca yerle gök titrer.
Düşmana veririz ecelden haber,
Dostun hatırını sorar geçeriz.*

*Kalkınca savaşta atlar dörtünala,
Benzeriz şahlanan birer kartala.
Bir elde dizginler, bir elde pala,
Karşıya çıkanı kırar geçeriz.*

Tablo 2.27.1. II. Kitap 27. Metin Sözvarlığı Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Ara-	Tr.	f.	1
2.	At	Tr.	i.	2
3.	Atlı	Tr.	s.	1
4.	Benze-	Tr.	f.	1
5.	Bir	Tr.	s.	2
6.	Birer	Tr.	s.	1
7.	Böyle	Tr.	zf.	1
8.	Bu	Tr.	s.	1
9.	Çıkan	Tr.	s.f.	1
10.	Dağ	Tr.	i.	1
11.	Dinç	Tr.	s.	1
12.	Dizgin	Tr.	i.	1
13.	Doğuştan	Tr.	zf.	1
14.	Dost	F.	i.	1
15.	Dörtünala	Tr. – Ar.	zf.	1
16.	Düşman	F.	i.	1
17.	Ecel	Ar.	i.	1
18.	El	Tr.	i.	2
19.	Geç-	Tr.	f.	4
20.	Gibi	Tr.	ed.	1

21.	Gök	Tr.	i.	1
22.	Gönül	Tr.	i.	1
23.	Haber	Ar.	i.	1
24.	Hatırını sor-	Ar. – Tr.	dey.	1
25.	Her	F.	s.	1
26.	Kalkınca	Tr.	z.f.	1
27.	Kanatlı	Tr.	s.	1
28.	Karşı	Tr.	i.	1
29.	Kartal	Tr.	i.	1
30.	Kır-	Tr.	f.	1
31.	Mızraklı	Ar. – Tr.	s.	1
32.	Ova	Tr.	i.	1
33.	Pala	İt.	i.	1
34.	Savaş	Tr.	i.	1
35.	Sefere çıkınca	Ar. – Tr.	z.f.	1
36.	Ser-	Tr.	f.	1
37.	Süvari	F.	i.	1
38.	Şahlanan	F. – Tr.	s.f.	1
39.	Şan	Ar.	i.	1
40.	Şeref	Ar.	i.	1
41.	Titre-	Tr.	f.	1
42.	Tunç	Tr.	i.	1
43.	Türkoğlu	Tr.	ö.i.	1
44.	Ver-	Tr.	f.	1
45.	Yer	Tr.	i.	1
46.	Yol	Tr.	i.	1

Tablo 2.27.2. II. Kitap 27. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Dizgin	-	+	+
2.	Dörtnala kalkmak	-	+	+
3.	Ecelden haber vermek	-	+	+
4.	Mızrak	-	+	+
5.	Pala	-	+	+
6.	Sefer	-	+	+
7.	Süvari	-	+	+
8.	Şahlanmak	-	+	+

1.3.28. Yirmi Sekizinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Bayrak	İnceleme	Yeni Rehber Ansiklopedisi	164

Bayrak, bir milletin varlığının timsali, tarihinin hatırasıdır. Devletin hâkimiyetini, bağımsızlığını ve şerefini temsil eder ve ona bu sebepten saygı gösterilir.

Çok eski zamanlarda kurulan devletler, kavimleri bayrak veya bayrağa benzeyen semboller kullandılar. Kullanılan sembol yere düşünce, o tarafın savaşı kaybedip bozguna uğradığı anlaşılırdı.

Türklerin, Müslüman olmalarından önce kurdukları devletlerde, kullandıkları bayraklar hakkında çeşitli rivayetler vardır. Kesinleşmiş bilgiler olmamasına rağmen, Göktürklerin kurt başlı gök bayrak, Kırgızların kırmızı ve yeşil, Uygurların insan resimli, Büyük Hun İmparatorluğunun ejderha resimli koyu sarı, Avrupa Hunlarının kuş resimli beyaz, Akhunların üç yıldızlı beyaz bayraklar kullandıklarında tarihçilerin ittifakı vardır.

Türkler, dokuzuncu asırda İslâmiyeti kabul ettikten sonra da bayraklarında İslâmî motif ve unsurlar ön plâna geçti. Bunun yanı sıra millî motif ve semboller de bu bayraklarda yer almaya devam etti. İlk Müslüman Türk devletlerinden Gaznelilerin bayraklarında yeşil zemin üstüne beyaz hilâl ve hüma resimleri vardı. Karahanlıların ise üzerinde dokuz tuğ resmi bulunan turuncu renkli bayrakları vardı. Diğer Müslüman Türk devletlerinden, Harzemşahlar siyah, Bâbüir İmparatorluğu kırmızı-sarı bayraklara sahip olmuşlardır.

Büyük Selçuklu İmparatorluğu'nun ilk yıllarında mavi zemin üstüne beyaz çift kartal sembolü ve siyah çizgili gerilmiş hâlde yay ve ok resimleri varken, daha sonra siyah renkli bayrak kullanılmıştır. Bu bayrak, Anadolu Selçukluları tarafından da benimsenmiştir.

Osmanlı Devleti'nin kurucusu Osman Gaziye Anadolu Selçuklu hükümdarı Gıyâsettin Mes'ut'un gönderdiği bayrak beyazdı. Bu bayrak Osmanlıların ilk bayrağı olmuştur.

İlk defa Yavuz Sultan Selim'in Çaldıran Seferi'nde kullanılan yeşil renkli bayrak, bu devirden sonra hemen her zaman sık sık kullanılmıştır.

Birinci Mahmut devrinde donanmada yeşil bayrak kabul edilmiş, Üçüncü Selim zamanında, bu renk kırmızıya çevrilerek hilâl şeklinin yanına sekiz köşeli bir yıldız ilâve edilmiştir.

Kırmızı zemin üzerine hilâl ve yıldız bulunan bayrak, Osmanlılarda ilk defa 1793 yılında devletin resmî bayrağı olarak kabul edilmiştir. Ancak bu bayraktaki yıldız sekiz köşeliydi. 1842 yılında Abdülmecid Han zamanında yıldızın beş köşeli olması kararlaştırılarak Osmanlı bayrağının şekli kesinleşti.

Cumhuriyet Devri'nde ilk defa olarak 29 Mayıs 1936 tarihli ve 2994 sayılı kanunla Türk bayrağının şekli ve nispetleri kesin olarak tespit edilmiştir.

Tablo 2.28.1. II. Kitap 28. Metin Sözcüklüğü Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	1793	Tr.	s.	1
2.	1842	Tr.	s.	1
3.	29 Mayıs 1936	Tr. – Lat.	ö.t.	1
4.	2994	Tr.	s.	1
5.	Abdülmecid Han	Ar. – Tr.	ö.i.	1
6.	Akhunlar	Tr.	ö.i.	1
7.	Alma	Tr.	i.f.	1
8.	Anadolu Selçukluları	E.Yun. – Tr.	ö.i.	2
9.	Ancak	Tr.	ed.	1
10.	Anlaşılm-	Tr.	f.	1
11.	Asır	Ar.	i.	1
12.	Avrupa Hunları	E. Yun. – Tr.	ö.i.	1
13.	Babür İmparatorluğu	?-Lat. – Tr.	ö.i.	1
14.	Bağımsızlık	Tr.	i.	1
15.	Bayrak	Tr.	i.	23
16.	Benimsen-	Tr.	f.	1
17.	Benzeyen	Tr.	s.f.	1
18.	Beş	Tr.	s.	1
19.	Beyaz	Ar.	s.	5
20.	Bilgi	Tr.	i.	1
21.	Bir	Tr.	s.	2
22.	Birinci Mahmut	Tr. – Ar.	ö.i.	1
23.	Bozguna uğra-	Tr.	dey.	1
24.	Bu	Tr.	s.- z.	8
25.	Bulunan	Tr.	s.f.	2
26.	Büyük Hun İmparatorluğu	Tr. – Lat.	ö.i.	1
27.	Büyük Selçuklu İmp.	Tr. – Lat.	ö.i.	1
28.	Cumhuriyet Devri	Ar.	ö.i.	1
29.	Çaldıran Seferi	Tr. – Ar.	ö.i.	1
30.	Çeşitli	F. – Tr.	s.	1
31.	Çevrilerek	Tr.	z.f.	1
32.	Çift	F.	i.	1
33.	Çizgili	Tr.	s.	1
34.	Çok	Tr.	zf.	1
35.	Daha	Ar.	ed.	1
36.	De/da	Tr.	ed.	3
37.	Defa	Ar.	zf.	3
38.	Devam et-	Ar. – Tr.	f.	1
39.	Devir	Ar.	i.	2
40.	Devlet	Ar.	i.	6
41.	Diğer	F.	s.	1
42.	Dokuz	Tr.	s.	1
43.	Dokuzuncu	Tr.	s.	1

44.	Donanma	Tr.	i.f.	1
45.	Düşünce	Tr.	i.	1
46.	-e rağmen	Tr. -	ed.	1
47.	Ejderha	F.	i.	1
48.	Eski	Tr.	s.	1
49.	Gazneliler	? – Tr.	ö.i.	1
50.	Geç-	Tr.	f.	1
51.	Gerilmiş	Tr.	s.f.	1
52.	Gıyasettin Mesut	Ar. – F.	ö.i.	1
53.	Göktürkler	Tr.	ö.i.	1
54.	Gönder-	Tr.	f.	1
55.	Hakimiyet	Ar.	i.	1
56.	Hakk	Ar.	i.	1
57.	Hal	Ar.	i.	1
58.	Harzemşahlar	F. – Tr.	ö.i.	1
59.	Hatıra	Ar.	i.	1
60.	Hemen	F.	zf.	1
61.	Her	F.	s.	1
62.	Hilal	Ar.	i.	3
63.	Hükümdar	Ar.	i.	1
64.	Hüma	F.	i.	1
65.	İlave et-	Ar. – Tr.	f.	1
66.	İlk	Tr.	i.	6
67.	İnsan	Ar.	i.	1
68.	İ-se	Tr.	f.	1
69.	İslami	Ar.	s.	1
70.	İslamiyet	Ar.	ö.i.	1
71.	İttifak	Ar.	i.	1
72.	Kabul edil-	Ar. – Tr.	f.	2
73.	Kabul et-	Ar. – Tr.	f.	1
74.	Kanun	Ar.	i.	1
75.	Karahanlılar	Tr.	ö.i.	1
76.	Kararlaştırılarak	Ar. – Tr.	z.f.	1
77.	Kartal	Tr.	i.	1
78.	Kavim	Ar.	i.	1
79.	Kaybedip	Ar. – Tr.	z.f.	1
80.	Kesin	Tr.	s.	1
81.	Kesinleş-	Tr.	f.	1
82.	Kesinleşmiş	Tr.	s.f.	1
83.	Kırgızlar	Tr.	ö.i.	1
84.	Kırmızı	Ar.	s.	4
85.	Koyu	Tr.	s.	1
86.	Köşeli	F. – Tr.	s.	3
87.	Kullan-	Tr.	f.	3
88.	Kullanıl-	Tr.	f.	2
89.	Kullanılan	Tr.	s.f.	2
90.	Kur-	Tr.	f.	1
91.	Kurt başlı	Tr.	s.	1

92.	Kurucu	Tr.	i.	1
93.	Kurulan	Tr.	s.f.	1
94.	Kuş	Tr.	i.	1
95.	Mavi	Ar.	s.	1
96.	Millet	Ar.	i.	1
97.	Milli	Ar.	s.	1
98.	Motif	Fr.	i.	2
99.	Müslüman	Ar.	ö.i.	3
100.	Nispet	Ar.	i.	1
101.	O	Tr.	z. – s.	2
102.	Ok	Tr.	i.	1
103.	Ol-	Tr.	f.	1
104.	Olarak	Tr.	z.f.	3
105.	Olma	Tr.	i.f.	2
106.	Olma-	Tr.	f.	1
107.	Osman Gazi	Ar.	ö.i.	1
108.	Osmanlı	Ar. – Tr.	ö.i.	1
109.	Osmanlı Devleti	Ar. – Tr.	ö.i.	1
110.	Osmanlılar	Ar. – Tr.	ö.i.	2
111.	Ön	Tr.	i.	1
112.	Önce	Tr.	zf.	1
113.	Plan	Fr.	i.	1
114.	Renk	F.	i.	1
115.	Renkli	F. – Tr.	s.	3
116.	Resim	Ar.	i.	3
117.	Resimli	Ar. – Tr.	s.	3
118.	Resmi	Ar.	s.	1
119.	Rivayet	Ar.	i.	1
120.	Sahip ol-	Ar. – Tr.	f.	1
121.	Sarı	Tr.	s.	2
122.	Savaş	Tr.	i.	1
123.	Saygı gösteril-	Tr.	f.	1
124.	Sayı	Tr.	s.	1
125.	Sebe	Ar.	i.	1
126.	Sekiz	Tr.	s.	2
127.	Sembol	Fr. < E.Yun.	i.	4
128.	Sık sık	Tr.	ik.	1
129.	Siyah	F.	s.	3
130.	Sonra	Tr.	zf.	3
131.	Şekil	Ar.	i.	3
132.	Şeref	Ar.	i.	1
133.	Taraf	Ar.	i.	2
134.	Tarih	Ar.	i.	1
135.	Tarihçi	Ar. – Tr.	i.	1
136.	Tarihli	Ar. – Tr.	s.	1
137.	Temsil et-	Ar. – Tr.	f.	1
138.	Tespit edil-	Ar. – Tr.	f.	1
139.	Timsal	Ar.	i.	1

140.	Tuğ	Tr.	i.	1
141.	Turuncu	F. – Tr.	s.	1
142.	Türk	Tr.	ö.i.	3
143.	Türkler	Tr.	ö.i.	2
144.	Unsur	Ar.	i.	1
145.	Uygurlar	Tr.	ö.i.	1
146.	Üç	Tr.	s.	1
147.	Üçüncü Selim	Tr. – Ar.	ö.i.	1
148.	Üst	Tr.	i.	2
149.	Üzeri	Tr.	i.	2
150.	Var	Tr.	s.	5
151.	Varlık	Tr.	i.	1
152.	Ve	Ar.	ed.	11
153.	Veya	Ar.	ed.	1
154.	Yan	Tr.	i.	1
155.	Yanı sıra	Tr.	zf.	1
156.	Yavuz Sultan Selim	Tr. – Ar.	ö.i.	1
157.	Yay	Tr.	i.	1
158.	Yer	Tr.	i.	2
159.	Yeşil	Tr.	s.	4
160.	Yıl	Tr.	i.	3
161.	Yıldız	Tr.	i.	4
162.	Yıldızlı	Tr.	s.	1
163.	Zaman	Ar.	i.	4
164.	Zemin	F.	i.	3

Tablo 2.28.2. II. Kitap 28. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Bozguna uğramak	-	+	+
2.	Donanma	-	+	+
3.	Hakim	-	+	-
4.	Hâkim	-	+	-
5.	Hakimiyet	-	+	+
6.	Hüma	-	+	+
7.	İttifak	-	+	+
8.	Kavim	-	+	+
9.	Motif	-	+	+
10.	Nispet	-	+	+
11.	Rivayet	-	+	+
12.	Sembol	-	+	+
13.	Timsal	-	+	+

1.3.29. Yirmi Dokuzuncu Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Gerçek Bir Hikaye	Anı (hatıra)	Peyami Safa	144

Paris'te 1938'de, Casino de Paris (Kazino dö Paris)'in vestiyeri kadın, temsil bittikten sonra Amerikalı müşterilerinden birine pardösüsünü giydirir.

Müşteri hemen pardösüyü çıkarır:

— Bu benim değil, der.

Vestiyer, Amerikalının trençkotunu arar, arar, bulamaz. Yanlışlıkla bunu bir müşteriye giydirdiğini anlar, hatta onun da yüzünü hatırlar. Trençkotun cebinde 150 dolar kadar para ve Amerikan sigaraları vardır. Vestiyer kadın bütün bunları ödemekle kalmayacak, tiyatro ile mukavelesi de bozulacaktır. Telâş içindedir. Amerikalıdan ertesi güne kadar mühlet ister. O geceyi uykusuz geçirir ve düşünür: “Yanlışlıkla bu trençkotu giyip giden müşteri Fransız'sa geri getireceği şüphelidir. İngiliz'se geri getireceği muhakkaktır.” Böylece, zihninde bütün milletlere göre birer ahlâk notu verir.

Ertesi gün, sabahtan itibaren, gözleri kapıdadır.

Öğleye doğru, zayıf, gözlüklü, orta yaşlı ve orta boylu bir adam çıkagelir ve trençkotu ceplerindeki dolarlar ve sigaralarla vestiyere teslim eder. Kadın sevinçten deli gibidir. Namuslu müşteriye bir çift orkestra koltuğu hediye etmek ister, kabul ettiremez. Sorar:

— Fransız mısınız

— Hayır, madam.

— İngiliz?

— Hayır.

— İtalyan?

— Hayır, madam, ben Türk'üm.

O zaman, kadın gece düşündüklerini anlattıktan sonra:

— Türkler hiç hatırıma gelmemişti, der.

Ve müşteriye, Türk bayrağının rengini hatırlatan, kırmızı ve beyaz güllerden acele yaptırdığı buketi hediye eder.

Bu hikâye doğrudur, çünkü buketi alan Türk benim. Trençkotu iade etmek benim için üstünde durulmayacak kadar ehemmiyetsiz bir hareketti. Sadece vazifemi yapmıştım. Fakat kadının bu harekete karşı gösterdiği hayret ve hassasiyet, dünya ahlâkına karşı duyduğu şüphenin bir tezahürü olmak bakımından, beni ondan fazla hayrete düşürmüştü. İnsanlar bu kadar mı birbirlerine itimatlarını kaybetmişlerdir?

Tablo 2.29.1. II. Kitap 29. Metin Sözvarlığı Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	150	Tr.	s.	1
2.	1938	Tr.	s.	1
3.	Acele	Ar.	i.	1
4.	Adam	İb.	i.	1

5.	Ahlak	Ar.	i.	2
6.	Alan	Tr.	s.f.	1
7.	Amerikalı	İt.<Lat. – Tr.	ö.i.	3
8.	Amerikan	İt.< Lat.- İng.	ö.i.	1
9.	Anla-	Tr.	f.	1
10.	Anlat-	Tr.	f.	1
11.	Ara-	Tr.	f.	2
12.	Bakımından	Tr.	zf.	1
13.	Bayrak	Tr.	i.	1
14.	Ben	Tr.	z.	5
15.	Beyaz	Ar.	s.	1
16.	Bir	Tr.	s.	5
17.	Birbiri	Tr.	z.	1
18.	Birer	Tr.	s.	1
19.	Biri	Tr.	z.	1
20.	Bit-	Tr.	f.	1
21.	Boylu	Tr.	s.	1
22.	Bozul-	Tr.	f.	1
23.	Böylece	Tr.	zf.	1
24.	Bu	Tr.	s. – z.	7
25.	Buket	Fr.	i.	2
26.	Bulama-	Tr.	f.	1
27.	Bütün	Tr.	s.	2
28.	Casino de Paris	İt. – Fr.	ö.i.	1
29.	Cep	Ar.	i.	2
30.	Çıka gel-	Tr.	f.	1
31.	Çıkar-	Tr.	f.	1
32.	Çift	F.	s.	1
33.	Çünkü	F.	ed.	1
34.	De-	Tr.	f.	2
35.	De/da	Tr.	ed.	2
36.	Değil	Tr.	i.	1
37.	Doğru	Tr.	s.	1
38.	Dolar	İng.	i.	2
39.	Durulmayacak	Tr.	z.f.	1
40.	Duy-	Tr.	f.	1
41.	Dünya	Ar.	i.	1
42.	Düşün-	Tr.	f.	2
43.	-e doğru	Tr.	ed.	1
44.	-e kadar	Tr. – Ar.	ed.	1
45.	-e karşı	Tr.	ed.	2
46.	Ehemmiyetsiz	Ar. – Tr.	s.	1
47.	Ertesi	Tr.	s.	2
48.	Fakat	Ar.	ed.	1
49.	Fazla	Ar.	s.	1
50.	Fransız	İt.	ö.i.	2
51.	Gece	Tr.	i.	2
52.	Geçir-	Tr.	f.	1

53.	Geri	Tr.	i.	2
54.	Getir-	Tr.	f.	2
55.	Giden	Tr.	s.f.	1
56.	Giydir-	Tr.	f.	2
57.	Giyip	Tr.	z.f.	1
58.	Göre	Tr.	ed.	1
59.	Göster-	Tr.	f.	1
60.	Gözleri kapıda ol-	Tr.	dey.	1
61.	Gözlüklü	Tr.	s.	1
62.	Gül	F.	i.	1
63.	Gün	Tr.	i.	2
64.	Hareket	Ar.	i.	2
65.	Hassasiyet	Ar.	i.	1
66.	Hatıra gelme-	Ar. – Tr.	f.	1
67.	Hatırla-	Ar. – Tr.	f.	1
68.	Hatırlatan	Ar. – Tr.	s.f.	1
69.	Hatta	Ar.	ed.	1
70.	Hayır	Ar.	i.	3
71.	Hayret	Ar.	i.	1
72.	Hayrete düşür-	Ar. – Tr.	f.	1
73.	Hediye et-	Ar. – Tr.	f.	1
74.	Hediye etmek	Ar. – Tr.	i.f.	1
75.	Hemen	F.	zf.	1
76.	Hiç	F.	s.	1
77.	Hikaye	Ar.	i.	1
78.	İade etmek	Ar.	i.f.	1
79.	İç	Tr.	i.	1
80.	İçin	Tr.	ed.	1
81.	İle	Tr.	ed.	1
82.	İngiliz	İng.	ö.i.	2
83.	İnsan	Ar.	i.	1
84.	İste-	Tr.	f.	2
85.	İtalyan	İt.	ö.i.	1
86.	İtibaren	Ar.	zf.	1
87.	İtimat	Ar.	i.	1
88.	Kabul ettireme-	Ar. – Tr.	f.	1
89.	Kadar	Ar.	ed.	3
90.	Kadın	Sogd.	i.	5
91.	Kalma-	Tr.	f.	1
92.	Kaybet-	Ar. – Tr.	f.	1
93.	Kazino dö Paris	İt. – Fr.	s.ok.	1
94.	Kırmızı	Tr.	s.	1
95.	Koltuk	Tr.	i.	1
96.	Madam	Fr.	s.	2
97.	Mi	Tr.	ed.	2
98.	Millet	Ar.	i.	1
99.	Muhakkak	Ar.	i.	1
100.	Mukavele	Ar.	i.	1

101.	Mühlet	Ar.	i.	1
102.	Müşteri	Ar.	i.	6
103.	Namuslu	Ar. – Tr.	s.	1
104.	Not ver-	Fr. – Tr.	f.	1
105.	O	Tr.	z. – s.	4
106.	Olmak	Tr.	i.f.	1
107.	Orkestra	İt.	i.	1
108.	Orta	Tr.	s.	1
109.	Ödemek	Tr.	i.f.	1
110.	Öğle	Tr.	i.	1
111.	Para	F.	i.	1
112.	Pardösü	Fr.	i.	2
113.	Paris	Fr.	ö.i.	1
114.	Renk	F. < Sansk.	i.	1
115.	Sabah	Ar.	i.	1
116.	Sadece	F. – Tr.	zf.	1
117.	Sevinçten deli gibi ol-	Tr.	dey.	1
118.	Sigara	İt. – Fr.	i.	2
119.	Sonra	Tr.	zf.	2
120.	Sor-	Tr.	f.	1
121.	Şüphe	Ar.	i.	1
122.	Şüpheli	Ar. – Tr.	s.	1
123.	Telaş	F.	i.	1
124.	Temsil	Ar.	i.	1
125.	Teslim et-	Ar. – Tr.	f.	1
126.	Tezahür	Ar.	i.	1
127.	Tiyatro	İt. < E. Yun.	i.	1
128.	Trençkot	İng.	i.	5
129.	Türk	Tr.	ö.i.	3
130.	Türkler	Tr.	ö.i.	1
131.	Uykusuz	Tr.	s.	1
132.	Üst	Tr.	i.	1
133.	Var	Tr.	s.	1
134.	Vazife	Ar.	i.	1
135.	Ve	Ar.	ed.	8
136.	Vestiye	Fr.	i.	4
137.	Yanlışlık	Tr.	i.	2
138.	Yap-	Tr.	f.	1
139.	Yaptır-	Tr.	f.	1
140.	Yaşlı	Tr.	s.	1
141.	Yüz	Tr.	s.	1
142.	Zaman	Ar.	i.	1
143.	Zayıf	Ar.	s.	1
144.	Zihin	Ar.	i.	1

Tablo 2.29.2. II. Kitap 29. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	İtimat	-	+	+
2.	Madam	-	+	+
3.	Mukavele	-	+	+
4.	Mühlet	-	+	+
5.	Orkestra koltuğu	-	+	-
6.	Sevinçten deli gibi olmak	-	+	+
7.	Tezahür	-	+	+
8.	Trençkot	-	+	+
9.	Vestiye	-	+	+

1.3.30. Otuzuncu Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Türk Dili Ve Atatürk	Biyografi	Atatürkçülük (III.Kitap)	167

Dil, millî kültürün ilerlemesi ve yayılmasında önemli bir araç olduğu gibi, millî duygunun gelişmesinde ve bağımsızlığın korunmasında da önemli bir etkidir. Ayrıca dil, milleti oluşturan kişilerin birbirini kolayca anlaması ve millî bütünlüğün korunması için bir zorunluluktur. Türk milletini meydana getiren unsurların başında Türk dili vardır. Türk'üm diyen herkesin Türk dilini bilmesi ve kullanması şarttır. Türk dili, her yönü ile millî olmalıdır. Millet kavramı için zorunlu olan kültür ve ülkü birliğinin, dil birliği olmaksızın gerçekleşebilmesi söz konusu değildir. Atatürk bu gerçeği, "Millet; dil, kültür ve ülkü birliği ile birbirlerine bağlı olan vatandaşların oluşturduğu siyasî ve sosyal toplumdur." şeklinde belirtmiştir. Türk milletinin iki parçadan meydana gelmesi mümkün değildir. Bu temel esas, her şeyden çok, dil için geçerlidir.

Türkiye'de dile, yani Türkçeye önem verilmesi, Atatürk'ün milliyetçilik ilkesinin gereğidir. Atatürkçülük' te "Milliyetin çok belirgin niteliklerinden biri de dildir. "Türk milletindenim." Diyen insan, her şeyden evvel ve mutlaka Türkçe konuşmalıdır. Türkçe konuşmayan bir insan, Türk kültürüne, topluluğuna bağlılığını iddia ederse buna inanmak doğru olmaz."

Atatürk, "Türk milletinin dili Türkçedir. Türk dili, dünyada en güzel, en zengin ve en kolay olabilecek bir dildir... Türk dili Türk milleti için kutsal bir hazinedir. Çünkü, Türk milleti, geçirdiği sayısız tehlikeli felâketler içinde, ahlâkının, geleneklerinin, hatıralarının, çıkarlarının kısaca bugün kendi milletini yapan her şeyin, dili sayesinde korunduğunu görüyor. Türk dili Türk milletinin kalbidir, zihnidir." Diyerek dilimize olan güven ve inancını belirtmiştir. Millet'in sahip olduğu her türlü millî ve

kültürel değerlerin korunması, dildeki zenginlik ve sadelik ile yakından ilişkilidir.

Türk diline gereken önemin verilmesini öngören Atatürkçülükte : “Türk dili zengin, geniş bir dildir. Her kavramı ifade kabiliyeti vardır. Yalnız onun bütün varlıklarını aramak, bulmak, toplamak, onlar üzerinde çalışmak lâzımdır.” der. Türk dilinin özündeki zengin hazinenin gün ışığına çıkarılması, bütün Türk milletinin başta gelen millî görevlerindedir.

Sonuç olarak Türk dilinin sadeleştirilmesi ve geliştirilmesi, Atatürkçülüğün üzerinde önemle durduğu konulardan biridir. Atatürk, bu gerçeği “Millî bilincin ayakta kalabilmesi ve uyanık bulunması için dil ve tarih uğrunda çalışmaya mecburuz.” şeklinde vurgulamıştır.

Tablo 2.30.1. II. Kitap 30. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Ahlak	Ar.	i.	1
2.	Anlama	Tr.	i.f.	1
3.	Araç	Tr.	i.	1
4.	Aramak	Tr.	i.f.	1
5.	Atatürk	Tr.	ö.i.	4
6.	Atatürkçülük	Tr.	ö.i.	3
7.	Ayakta kalabilme	Tr.	dey.	1
8.	Ayrıca	Tr.	zf.	1
9.	Bağımsızlık	Tr.	i.	1
10.	Bağlı	Tr.	s.	1
11.	Bağlılık	Tr.	i.	1
12.	Baş	Tr.	i.	2
13.	Belirgin	Tr.	s.	1
14.	Belirt-	Tr.	f.	2
15.	Bilinç	Tr.	i.	1
16.	Bilme	Tr.	i.f.	1
17.	Bir	Tr.	s.	7
18.	Birbiri	Tr.	z.	2
19.	Biri	Tr.	z.	2
20.	Birlik	Tr.	i.	3
21.	Bu	Tr.	s. – z.	4
22.	Bugün	Tr.	i.	1
23.	Bulmak	Tr.	i.f.	1
24.	Bulunma	Tr.	i.f.	1
25.	Bütün	Tr.	s.	2
26.	Bütünlük	Tr.	s.	1
27.	Çalışma	Tr.	i.f.	1
28.	Çalışmak	Tr.	i.f.	1
29.	Çıkar	Tr.	s.	1
30.	Çok	Tr.	zf.	2
31.	Çünkü	F.	ed.	1
32.	De-	Tr.	f.	1

33.	De/da	Tr.	ed.	2
34.	Değer	Tr.	s.	1
35.	Değil	Tr.	i.	2
36.	Dil	Tr.	i.	24
37.	Diyen	Tr.	s.f.	2
38.	Diyerek	Tr.	z.f.	1
39.	Doğru	Tr.	s.	1
40.	Dur-	Tr.	f.	1
41.	Duygu	Tr.	i.	1
42.	Dünya	Ar.	i.	1
43.	En	Tr.	zf.	3
44.	Esas	Ar.	s.	1
45.	Etken	Tr.	i.	1
46.	Evvel	Ar.	zf.	1
47.	Felaket	Ar.	i.	1
48.	Geçerli	Tr.	s.	1
49.	Geçir-	Tr.	f.	1
50.	Gelen	Tr.	s.f.	1
51.	Gelenek	Tr.	i.	1
52.	Gelişme	Tr.	i.f.	1
53.	Geliştirilme	Tr.	i.f.	1
54.	Geniş	Tr.	s.	1
55.	Gerçek	Tr.	i.	2
56.	Gerçekleşebilme	Tr.	i.f.	1
57.	Gerek	Tr.	s.	1
58.	Gereken	Tr.	s.f.	1
59.	Gibi	Tr.	ed.	1
60.	Gör-	Tr.	f.	1
61.	Görev	Tr.	i.	1
62.	Gün ışığına çıkarılma	Tr.	dey.	1
63.	Güven	Tr.	i.	1
64.	Güzel	Tr.	s.	1
65.	Hatıra	Ar.	i.	1
66.	Hazine	Ar.	i.	2
67.	Her	F.	s.	3
68.	Her şey	F. – Ar.	z.	3
69.	Herkes	F.	z.	1
70.	İç	Tr.	i.	1
71.	İçin	Tr.	ed.	5
72.	İddia et-	Ar. – Tr.	f.	1
73.	İfade	Ar.	i.	1
74.	İki	Tr.	s.	1
75.	İle	Tr.	ed.	3
76.	İlerleme	Tr.	i.f.	1
77.	İlişkili	Tr.	s.	1
78.	İlke	Tr.	i.	1
79.	İnanç	Tr.	i.	1
80.	İnanmak	Tr.	i.f.	1

81.	İnsan	Ar.	i.	2
82.	Kabiliyet	Ar.	i.	1
83.	Kalp	Ar.	i.	1
84.	Kavram	Tr.	i.	2
85.	Kendi	Tr.	z.	1
86.	Kısaca	Tr.	zf.	1
87.	Kişi	Tr.	i.	1
88.	Kolay	Tr.	s.	1
89.	Kolayca	Tr.	zf.	1
90.	Konu	Tr.	i.	2
91.	Konuş-	Tr.	f.	1
92.	Konuşmayan	Tr.	s.f.	1
93.	Korun-	Tr.	f.	1
94.	Korunma	Tr.	i.f.	3
95.	Kullanma	Tr.	i.f.	1
96.	Kutsal	Tr.	s.	1
97.	Kültür	Fr.	i.	3
98.	Kültürel	Fr.	s.	1
99.	Lazım	Ar.	s.	1
100.	Mecbur	Ar.	i.	1
101.	Meydana gelme	Ar. – Tr.	i.f.	1
102.	Meydana getiren	Ar. – Tr.	s.f.	1
103.	Millet	Ar.	i.	13
104.	Milli	Ar.	s.	7
105.	Milliyet	Ar.	i.	1
106.	Milliyetçilik	Ar. – Tr.	i.	1
107.	Mutlaka	Ar.	zf.	1
108.	Mümkün	Ar.	s.	1
109.	Nitelik	Tr.	i.	1
110.	O	Tr.	z.	2
111.	Ol-	Tr.	f.	2
112.	Olabilecek	Tr.	s.f.	1
113.	Olan	Tr.	s.f.	3
114.	Olarak	Tr.	z.f.	1
115.	Olma-	Tr.	f.	1
116.	Olmaksızın	Tr.	zf.	1
117.	Oluştur-	Tr.	f.	1
118.	Oluşturan	Tr.	s.f.	1
119.	Önem	Tr.	i.	3
120.	Önemli	Tr.	s.	2
121.	Öngören	Tr.	s.f.	1
122.	Öz	Tr.	i.	1
123.	Parça	F.	s.	1
124.	Sadeleştirilme	F. – Tr.	i.f.	1
125.	Sadelik	F. – Tr.	i.	1
126.	Sahip ol-	Ar. – Tr.	f.	1
127.	Sayesinde	F. – Tr.	zf.	1
128.	Sayısız	Tr.	s.	1

129.	Siyasi	Ar.	s.	1
130.	Sonuç	Tr.	i.	1
131.	Sosyal	Fr.	s.	1
132.	Söz	Tr.	i.	1
133.	Şart	Ar.	s.	1
134.	Şekil	Ar.	i.	1
135.	Şeklinde	Ar. – Tr.	zf.	1
136.	Tarih	Ar.	i.	1
137.	Tehlikeli	Ar. – Tr.	s.	1
138.	Temel	Yun.	s.	1
139.	Toplamak	Tr.	i.f.	1
140.	Topluluk	Tr.	i.	1
141.	Toplum	Tr.	i.	1
142.	Türk	Tr.	ö.i.	20
143.	Türkçe	Tr.	ö.i.	4
144.	Türkiye	Tr.	ö.i.	1
145.	Türlü	Tr.	s.	1
146.	Uğur	Tr.	i.	1
147.	Unsur	Tr.	i.	1
148.	Uyanık	Tr.	s.	1
149.	Ülkü	Tr.	i.	2
150.	Üzeri	Tr.	i.	2
151.	Var	Tr.	s.	2
152.	Varlık	Tr.	i.	1
153.	Vatandaş	Ar. – Tr.	i.	1
154.	Ve	Ar.	ed.	15
155.	Verilme	Tr.	i.f.	2
156.	Vurgula-	Tr.	f.	1
157.	Yakın	Tr.	s.	1
158.	Yalnız	Tr.	s.	1
159.	Yani	Ar.	ed.	1
160.	Yapan	Tr.	s.f.	1
161.	Yayıma	Tr.	i.f.	1
162.	Yön	Tr.	i.	1
163.	Zengin	F.	s.	3
164.	Zenginlik	F. – Tr.	i.	1
165.	Zihin	Ar.	i.	1
166.	Zorunlu	F. – Tr.	s.	1
167.	Zorunluluk	F. – Tr.	i.	1

Tablo 2.30.2. II. Kitap 30. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
	-	-	-	-

1.3.31. Otuz Birinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
İftara Davet	Mizah Yazısı	İbrahim Alaaddin Gövsä	172

— Hemşire, geçen ramazan o kadar yalvardım. Hiç gelmemiştiniz. Artık bu sene muhakkak iftara bekliyorum!

— Teşekkür ederim kardeş fakat biliyorsunuz ki kabil değil.

— Hep böyle söylüyorsunuz iki gözüm, neden kabil olmayacakmış anlamıyorum.

— Bir defa ta Erenköyü'nden Şehzadebaşı'na... Nasıl olur düşünün!

— Allah Allah! Niçin olmayacakmış? Gece dönecek değilsiniz ya.

— Cidden mümkün değil. Bizimkini yalnız bırakmam ki...

— Yalnız bırakmayacaksınız a efendiciğim. Beraber geleceksiniz...

— Doğrusu hemşire böyle şeyler bize pek uzak. Çocukları ne yaparız?

— A, vallahi kardeş... Düşündüğünüz şeye bakın... Elbette çocukları da beraber getireceksiniz. Sanki bizde yatacak yer mi yok? Koskoca ev. Çifte çifte oda. Tıklım tıklım yatak... Sizin odanız hazırdır bile.

— Siz ısrar ettikçe ben âdeta mahcup oluyorum. Fakat dedim ya... İmkânı yok. Kaynanam ne yapar? Yerinden kımlıdayamadığını biliyorsunuz.

— Bakınız işte bu da mazeret değil... Elbette onu birkaç gece bekleyecek birisi bulunur. Görümce hanım ne güne duruyor? Ona haber gönderirsiniz. Varsın birkaç gün de o uğraşsın!

— (Düşünür)...

— Hem biraz rahat edersiniz... Eğlenir, açılırsınız. Akşam üstleri gezinti çok eğlenceli olur. İftardan sonra beyler çocukları Karagöz'e götürürler. Biz de tiyatroya gideriz.

— Mademki bu kadar ısrar ediyorsunuz. Hatırınızdan çıkmayacağım. İşte kararımı verdim. Ramazanın üçüncü gecesi hep beraber sizdeyiz.

— (Düşünür)...

— Direklerle arası'nın o meşhur ramazan civiltısını biz de görelim.

— Bozularak)... Doğrusu... Pek de imrenilecek şey değil ya... Kuru kalabalık...

— Ne olsa yine eğlencelidir elbette!

— Telâşla) Hem kadınlara rahat vermezler ki... Hele geceleri...

- Zarar yok, Direklerarası'nda dolaşmayız. Tiyatroya gideriz.
 — Onların da görülecek yeri yok ya... Hep eski piyesler...
 — İyi piyes tesadüf etmezse biz gitmeyiz. Çocuklar gezmiş eğlenmiş olurlar...
 — Çocuklar, beyefendi... Hep bir odada... Rahatsız olmasanız bari...
 — Estağfurullah, niye rahatsız olalım? Birkaç gece için... Ben nasıl olsa bizim beyi kandırırım.
 — Artık kusura bakmazsanız. Tek şiltede biraz üst üste olacaksınız ama... Kaynım da birkaç haftadır bizde misafirdir de...
 — A, ne zararı var efendiciğim... Birkaç gece için... Mademki odamız hazır...
 — Allah vere de halam da gelmiş olmasa... Bugünlerde kızlarıyla gelecekti. İnşallah onlar yerleşmiş olurlar da size tavan arasındaki küçük odayı veririz. Hizmetçi varsın sofada yatsın. Fakat biz iftar yemeklerini lokantadan alıyoruz. Bey yalnız bize göre pazarlık etmiş de...

Tablo 2.31.1. II. Kitap 31. Metin Sözvarlığı Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	A	Tr.	i.	3
2.	Açıl-	Tr.	f.	1
3.	Adeta	Ar.	zf.	1
4.	Akşam	Sogd.	i.	1
5.	Al-	Tr.	f.	1
6.	Allah	Ar.	ö.i.	3
7.	Ama	Ar.	ed.	1
8.	Anlama-	Tr.	f.	1
9.	Artık	Tr.	ed.	2
10.	Bak-	Tr.	f.	2
11.	Bari	F.	zf.	1
12.	Bekle-	Tr.	f.	2
13.	Ben	Tr.	z.	2
14.	Beraber	F.	zf.	3
15.	Bey	Tr.	s.	3
16.	Beyefendi	Tr. - Rum.	s.	1
17.	Bırakama-	Tr.	f.	2
18.	Bil-	Tr.	f.	2
19.	Bile	Tr.	zf.	1
20.	Bir	Tr.	s.	2
21.	Biraz	Tr.	s.	2
22.	Biri	Tr.	z.	1
23.	Birkaç	Tr.	s.	5
24.	Biz	Tr.	z.	10
25.	Bozularak	Tr.	z.f.	1
26.	Bu	Tr.	s. - z.	3
27.	Bugün	Tr.	i.	1
28.	Bulun-	Tr.	f.	1

29.	Cıvıltı	Tr.	i.	1
30.	Cidden	Ar.	zf.	1
31.	Çıkma-	Tr.	f.	1
32.	Çifte çifte	F. – Tr.	ik.	1
33.	Çocuk	Tr.	i.	5
34.	Çok	Tr.	zf.	1
35.	De-	Tr.	f.	1
36.	De/da	Tr.	ed.	11
37.	Defa	Ar.	zf.	1
38.	Değil	Tr.	i.	5
39.	Direklerarası	Tr.	i.	2
40.	Doğru	Tr.	s.	2
41.	Dolaşma-	Tr.	f.	1
42.	Dön-	Tr.	f.	1
43.	Dur-	Tr.	f.	1
44.	Düşün-	Tr.	f.	4
45.	Efendi	Rum.	s.	2
46.	Eğlen-	Tr.	f.	1
47.	Eğlenceli	Tr.	s.	2
48.	Eğlenmiş	Tr.	s.f.	1
49.	Elbette	Ar.	zf.	3
50.	Erenköy	Tr.	ö.i.	1
51.	Eski	Tr.	s.	1
52.	Estağfurullah	Ar.	ün.	1
53.	Ev	Tr.	i.	1
54.	Fakat	Ar.	ed.	3
55.	Gece	Tr.	i.	6
56.	Geçen	Tr.	s.f.	1
57.	Gel-	Tr.	f.	2
58.	Gelme-	Tr.	f.	1
59.	Gelmiş	Tr.	s.f.	1
60.	Getir-	Tr.	f.	1
61.	Gezinti	Tr.	i.	1
62.	Gezmiş	Tr.	s.f.	1
63.	Git-	Tr.	f.	2
64.	Gitme-	Tr.	f.	1
65.	Gönder-	Tr.	f.	1
66.	Gör-	Tr.	f.	1
67.	Göre	Tr.	ed.	1
68.	Görülecek	Tr.	s.f.	1
69.	Görümce	Tr.	i.	1
70.	Götür-	Tr.	f.	1
71.	Göz	Tr.	i.	1
72.	Gün	Tr.	i.	2
73.	Haber	Ar.	i.	1
74.	Hafta	F.	i.	1
75.	Hala	Ar.	zf.	1
76.	Hanım	Tr.	s.	1

77.	Hatır	Ar.	i.	1
78.	Hazır	Ar.	s.	2
79.	Hele	F.	zf.	1
80.	Hem	F.	ed.	2
81.	Hemşire	F.	i.	2
82.	Hep	Tr.	s.	5
83.	Hiç	F.	s.	1
84.	Hizmetçi	Ar. – Tr.	i.	1
85.	Israr et-	Ar. – Tr.	f.	1
86.	Israr ettikçe	Ar. – Tr.	z.f.	1
87.	İçin	Tr.	ed.	2
88.	İftar	Ar.	i.	3
89.	İmkan	Ar.	i.	1
90.	İmrenilecek	Tr.	s.f.	1
91.	İnşallah	Ar.	ün.	1
92.	İşte	Tr.	zf.	2
93.	İyi	Tr.	s.	1
94.	Kabil	Ar.	i.	2
95.	Kadar	Ar.	ed.	2
96.	Kadın	Sogd.	i.	1
97.	Kandır-	Tr.	f.	1
98.	Karagöz	Tr.	ö.i.	1
99.	Karar ver-	Ar. – Tr.	f.	1
100.	Kardeş	Tr.	i.	2
101.	Kayın	Tr.	i.	1
102.	Kaynana	Tr.	i.	1
103.	Kımıldayama-	Tr.	f.	1
104.	Kız	Tr.	i.	1
105.	Ki	F.	ed.	2
106.	Koskoca	Tr.	s.	1
107.	Kuru kalabalık	Tr.	i.	1
108.	Kusura bakma-	Tr.	dey.	1
109.	Küçük	Tr.	s.	1
110.	Lokanta	İt.	i.	1
111.	Mademki	Ar. – F.	ed.	2
112.	Mahcup ol-	Ar. – Tr.	f.	1
113.	Mazeret	Ar.	i.	1
114.	Meşhur	Ar.	s.	1
115.	Mi	Tr.	ed.	1
116.	Misafir	Ar.	s.	1
117.	Muhakkak	Ar.	s.	1
118.	Mümkün	Ar.	s.	1
119.	Nasıl	Tr. – Ar.	ed.	2
120.	Ne	Tr.	ed.	5
121.	Neden	Tr.	ed.	1
122.	Niçin	Tr.	ed.	1
123.	Niye	Tr.	zf.	1
124.	O	Tr.	z. – s.	7

125.	Oda	Tr.	i.	5
126.	Ol-	Tr.	f.	7
127.	Olma-	Tr.	f.	3
128.	Pazarlık et-	F. – Tr.	f.	1
129.	Pek	Tr.	s.	2
130.	Piyes	Fr.	i.	2
131.	Rahat et-	Ar. – Tr.	f.	1
132.	Rahat verme-	Ar. – Tr.	dey.	1
133.	Rahatsız ol-	Ar. – Tr.	f.	2
134.	Ramazan	Ar.	ö.i.	3
135.	Sanki	Tr. – F.	ed.	1
136.	Sene	Tr.	i.	1
137.	Siz	Tr.	z.	4
138.	Sofa	Ar.	i.	1
139.	Sonra	Tr.	zf.	1
140.	Şehzadebaşı	F. – Tr.	ö.i.	1
141.	Şey	Ar.	i.	3
142.	Şilte	F.	i.	1
143.	Ta	Tr.	ün.	1
144.	Tavan arası	Tr.	i.	1
145.	Tek	Tr.	s.	1
146.	Telaş	F.	i.	1
147.	Tesadüf etme-	Ar. – Tr.	f.	1
148.	Teşekkür et-	Ar. – Tr.	f.	1
149.	Tıklım tıklım	Tr.	ik.	1
150.	Tiyatro	İt.	i.	2
151.	Uğraş-	Tr.	f.	1
152.	Uzak	Tr.	s.	1
153.	Üçüncü	Tr.	s.	1
154.	Üst	Tr.	i.	3
155.	Vallahi	Ar.	ün.	1
156.	Var	Tr.	s.	1
157.	Var-	Tr.	f.	2
158.	Ver-	Tr.	f.	2
159.	Ya	Tr.	ün.	4
160.	Yalnız	Tr.	ed.	3
161.	Yalvar-	Tr.	f.	1
162.	Yan	Tr.	i.	1
163.	Yap-	Tr.	f.	2
164.	Yat-	Tr.	f.	1
165.	Yatacak	Tr.	s.f.	1
166.	Yatak	Tr.	i.	1
167.	Yemek	Tr.	i.f.	1
168.	Yer	Tr.	i.	2
169.	Yerleşmiş	Tr.	s.f.	1
170.	Yine	Tr.	zf.	1
171.	Yok	Tr.	s.	4
172.	Zarar	Ar.	i.	2

Tablo 2.31.2. II. Kitap 31. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Hemşire	-	+	+
2.	Kuru	-	+	-
3.	Sofa	-	+	+
4.	Şilte	-	+	+

1.3.32. Otuz İkinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Talih	Söyleşi (sohbet)	Şevket Rado	148

Talihli olmanın ilk şartı insanın bir kabiliyeti olmasıdır. Her insanın da mutlaka bir şeye kabiliyeti vardır. Talihli olmak için onu geliştirmeye çalışmakla işe başlamak gerekiyor. Adama rastlarsınız; senelerce çalışmış, tuttuğu işte hiçbir başarı gösterememiştir. Böylesinin adı talihsiz olur. Günün birinde bu adam eline bir işporta geçirir. Yavaş yavaş sermayeyi büyütür. Zengin olur. Bu sefer herkes onu “Ne talihli adam!” diye imrenerek seyreder. Halbuki bu adam aslında ne talihsizdir, ne de talihli. Sadece hayatla pençeleşerek kabiliyetini işletmeyi bilmiş bir adamdır.

Talihli olmanın ikinci şartı insanın kendisine inanması, nefesine itimat etmesidir. Ama bu inanç hiçbir zaman gurur derecesine çıkmamalı. Fazla büyümüş, havaleli bir burun mutlaka bir yere çarpacaktır. Çarptığı zaman da sahibinin başına bir kaza geleceği için kendisine “talihsiz” denecektir. Halbuki bunda talihsizlik diye bir şey yoktur. Boş bir gurur insanın başına olmaz işler açabilir.

Bir zamanlar Mein (Mayn) Balıkçısı diye talihi ile meşhur bir adam varmış. Mein kıyılarında balık pek az tutulduğu hâlde, bu adam ne zaman balığa çıksa boş dönmez, sepetler dolusu balıkla gelirmiş. Adam bu yüzden para kazanırken, talihi de dillere destan olmuş. O kadar ki birinin fazla talihi olduğunu anlatmak için “Mein Balıkçısı gibi talihli” demek âdet hâline gelmiş. Günün birinde balıkçı ölmüş. Tören için evine gelenler Mein Balıkçısı'nın evinde balık ve su üzerine zengin bir kütüphane olduğunu hayretle görmüşler; adamın balık avından boş dönmemesinin sebebi o zaman anlaşılmış.

Demek ki bazen bilgiyi de yanılarak talih zannettiğimiz oluyor. Hatta ara sıra cesur, gözünü budaktan esirgemeyen adamları da, cesur olduklarını unutarak talihli sanırız. Halbuki onlar elde ettikleri her şeyi cesaretleri sayesinde elde etmişlerdir. Nice insanlar vardır ki sırf cesaretleri olmadığı, zamanında atılmaktan korktukları için bir şey yapamaz ve kendilerini talihsiz zannederler. Hâlbuki ne kabiliyeti, ne gayreti, ne bilgisi, ne cesareti, ne de nefesine itimadı olan insanların durdukları yerde bir şeyi yapmalarına ve dolayısıyla talihli olmalarına imkân var mı?

Tablo 2.32.1. II. Kitap 32. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Açabil-	Tr.	f.	1
2.	Ad	Tr.	i.	1
3.	Adam	İb.	i.	9
4.	Adet	Ar.	i.	1
5.	Ama	Ar.	ed.	1
6.	Anlaşıl-	Tr.	f.	1
7.	Anlatmak	Tr.	i.f.	1
8.	Ara sıra	Tr.	zf.	1
9.	Aslında	Ar. – Tr.	zf.	1
10.	Atılmak	Tr.	i.f.	1
11.	Av	Tr.	i.	1
12.	Az	Tr.	s.	1
13.	Balık	Tr.	i.	5
14.	Balıkçı	Tr.	i.	1
15.	Baş	Tr.	i.	2
16.	Başarı	Tr.	i.	1
17.	Başlamak	Tr.	i.f.	1
18.	Bazen	Ar.	zf.	1
19.	Bilgi	Tr.	i.	2
20.	Bilmiş	Tr.	s.f.	1
21.	Bir	Tr.	s.	16
22.	Biri	Tr.	z.	1
23.	Boş	Tr.	s.	3
24.	Böyle	Tr.	zf.	1
25.	Bu	Tr.	s. – z.	7
26.	Burun	Tr.	i.	1
27.	Büyümüş	Tr.	s.f.	1
28.	Büyüt-	Tr.	f.	1
29.	Cesaret	Ar.	i.	3
30.	Cesur	Ar.	s.	1
31.	Çalış-	Tr.	s.	1
32.	Çalışmak	Tr.	i.f.	1
33.	Çarp-	Tr.	f.	2
34.	Çık-	Tr.	f.	1
35.	Çıkma-	Tr.	f.	1
36.	De-	Tr.	f.	3
37.	De/da	Tr.	ed.	6
38.	Demek	Tr.	i.f.	2
39.	Den-	Tr.	f.	1
40.	Derece	Ar.	i.	1
41.	Dillere destan ol-	Tr. – F.	dey.	1
42.	Dolayısı	Tr.	i.	1
43.	Dolu	Tr.	s.	1
44.	Dönme-	Tr.	f.	1

45.	Dönmeme	Tr.	i.f.	1
46.	Dur-	Tr.	f.	1
47.	El	Tr.	i.	1
48.	Elde et-	Tr.	f.	2
49.	Etme	Tr.	i.f.	1
50.	Ev	Tr.	i.	2
51.	Fazla	Ar.	s.	2
52.	Gayret	Ar.	i.	1
53.	Geçir-	Tr.	f.	1
54.	Gel-	Tr.	f.	3
55.	Gelen	Tr.	s.f.	1
56.	Geliştirme	Tr.	i.f.	1
57.	Gerek-	Tr.	f.	1
58.	Gibi	Tr.	ed.	1
59.	Gör-	Tr.	f.	1
60.	Göstereme-	Tr.	f.	1
61.	Gurur	Ar.	i.	2
62.	Gün	Tr.	i.	2
63.	Hal	Ar.	i.	2
64.	Halbuki	Ar. – Tr. – F.	ed.	4
65.	Hatta	Ar.	zf.	1
66.	Havaleli	Ar. – Tr.	s.	1
67.	Hayat	Ar.	i.	1
68.	Hayret	Ar.	i.	1
69.	Her	F.	s.	2
70.	Herkes	F.	z.	1
71.	Hiçbir	F. – Tr.	z.	2
72.	İçin	Tr.	ed.	5
73.	İkinci	Tr.	s.	1
74.	İle	Tr.	ed.	1
75.	İlk	Tr.	s.	1
76.	İmkan	Ar.	i.	1
77.	İmrenerek	Tr.	z.f.	1
78.	İnanç	Tr.	i.	1
79.	İnanma	Tr.	i.f.	1
80.	İnsan	Ar.	i.	6
81.	İş	Tr.	i.	3
82.	İşletme	Tr.	i.f.	1
83.	İşporta	İt. < E.Yun.	i.	1
84.	İtimat	Ar.	i.	2
85.	Kabiliyet	Ar.	i.	4
86.	Kadar	Ar.	ed.	1
87.	Kaza	Ar.	i.	1
88.	Kazan-	Tr.	f.	1
89.	Kendi	Tr.	z.	3
90.	Kıyı	Tr.	i.	1
91.	Ki	F.	ed.	3
92.	Kork-	Tr.	f.	1

93.	Kütüphane	Ar.	i.	1
94.	Mayn	?	s.ok.	1
95.	Mein	?	ö.i.	1
96.	Mein Balıkçısı	? – Tr.	ö.i.	3
97.	Meşhur	Ar.	s.	1
98.	Mi	Tr.	ed.	1
99.	Mutlaka	Ar.	zf.	2
100.	Ne	Tr.	ed.	9
101.	Nefis	Ar.	i.	2
102.	Nice	Tr.	zf.	1
103.	O	Tr.	z. – s.	5
104.	Ol-	Tr.	f.	6
105.	Olan	Tr.	s.f.	1
106.	Olma	Tr.	i.f.	5
107.	Olmak	Tr.	i.f.	1
108.	Olmaz	Tr.	s.f.	1
109.	Öl-	Tr.	f.	1
110.	Para	F.	i.	1
111.	Pek	Tr.	s.	1
112.	Pençeleşerek	F. – Tr.	z.f.	1
113.	Rastla-	F. – Tr.	f.	1
114.	Sadece	F. – Tr.	zf.	1
115.	Sahip	Ar.	i.	1
116.	San-	Tr.	f.	1
117.	Sayesinde	F. – Tr.	zf.	1
118.	Sebep	Ar.	i.	1
119.	Sefer	Ar.	i.	1
120.	Senelerce	Tr.	zf.	1
121.	Sepet	F.	i.	1
122.	Sermaye	F.	i.	1
123.	Seyret-	Ar. – Tr.	f.	1
124.	Sırf	Ar.	zf.	1
125.	Su	Tr.	i.	1
126.	Şart	Ar.	i.	2
127.	Şey	Ar.	i.	5
128.	Talih	Ar.	i.	4
129.	Talihli	Ar. – Tr.	s.	8
130.	Talihsiz	Ar. – Tr.	s.	4
131.	Talihsizlik	Ar. – Tr.	i.	1
132.	Tören	Tr.	i.	1
133.	Tut-	Tr.	f.	1
134.	Tutul-	Tr.	f.	1
135.	Unutarak	Tr.	z.f.	1
136.	Üzeri	Tr.	i.	1
137.	Var	Tr.	s.	4
138.	Ve	Ar.	ed.	3
139.	Yanılarak	Tr.	z.f.	1
140.	Yapama-	Tr.	f.	1

141.	Yapma	Tr.	i.f.	1
142.	Yavaş yavaş	Tr.	ik.	1
143.	Yer	Tr.	i.	2
144.	Yok	Tr.	s.	1
145.	Yüzden	Tr.	zf.	1
146.	Zaman	Ar.	i.	6
147.	Zannet-	Ar. – Tr.	f.	2
148.	Zengin	F.	s.	2

Tablo 2.32.2. II. Kitap 32. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Dillere destan olmak	-	+	+
2.	Gözünü budaktan esirgememek	-	+	+
3.	Havaleli	-	+	+
4.	Hayatla pençeleşmek	-	+	+
5.	İşporta	-	+	+
6.	İtimat	-	+	+
7.	Kabiliyet	-	+	+
8.	Nefis	-	+	+
9.	Pençe	-	+	-
10.	Sermaye	-	+	+

1.3.33. Otuz Üçüncü Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Atatürk Ve Sanat	Biyografi	Atatürkçülük (III. Kitap)	177

Atatürk sanatı şöyle tarif eder: “Sanat, güzelliğin ifadesidir. Bu ifade söz ile olursa şiir, nağme ile olursa müzik, resim ile olursa ressamlık, yontma, oyma ile olursa heykeltıraşlık, bina ile olursa mimarlık... olur.” “Sanatkâr da, toplumda uzun mücadele ve gayretlerden sonra alnında ışığı ilk hisseden insandır.” Sanatkâr ile bütün millet, bütün insanlık övünür. Sanatkâr, insanlığın ortak değeridir.

Sanat, çıkar duygularından uzak olarak ruha hoş olanı tanıtır. Sanat, insanın özgür olarak karar vermesini, becerisini ortaya koymasını sağlar.

Çağlar boyunca tarihçiler, milletleri incelerken siyasî ve ekonomik yapılarıyla birlikte sanat düzeylerini de ele almışlardır. Birlikte yaşanan

geçmişte, aynı güzel hisleri paylaşmanın, insanları birleştiren önemli bir etken olduğu görülmüştür.

Türkiye'nin ve Türk milletinin her konuda daha da ileriye gitmesini, dünya üzerindeki en ileri toplumlardan biri, hatta en ileri olanı hâline gelmesini isteyen Atatürk, (...) "Yüksek bir insan toplumu olan Türk milletinin tarihî bir özelliği de, güzel sanatları sevmek ve onda yükselmektir. Bunun içindir ki milletimizin yüksek karakterini, yorulmaz çalışkanlığını, doğuştan gelen zekâsını, ilme bağlılığını, güzel sanatlar sevgisini ve millî birlik duygusunu devamlı olarak ve her türlü vasıta ve önlemlerle besleyerek geliştirmek, millî idealimizdir." diyerek milletimizin güzel sanatlar alanında benimsemesi gereken davranışı bütün açıklığı ile vurgulamıştır.

Atatürkçülük, güzel sanatların tüm dallarında gelişmeyi öngörür. Atatürk'ün üzerinde öncelikle durduğu sanat dallarından bir de tiyatrodur. Çünkü, "Tiyatro, sinema, gramofon, radyo ve telgraf gibi, fikirlerin yayımı ve duyurulması için çok önemli ve etkili bir vasıta"dır." Bu nedenle Atatürk, 1924 yılında Ankara'da kurulan "Musiki Muallimi Mektebi"ni, 1936'da "Devlet Konservatuarı" hâline getirmiştir. Böylece, tiyatro, opera ve müzik sanatçılarının yetiştirilmesinde ve Türk Devlet Tiyatrosunun kurulmasında önemli bir adım atmıştır.

Sanata ve sanatkâra büyük değer veren Atatürk, "Efendiler, hepiniz milletvekili olabilirsiniz, bakan olabilirsiniz, hatta cumhurbaşkanı olabilirsiniz; fakat sanatkâr olamazsınız." sözleriyle sanatkârlığın yüceliğini ifade etmiştir. Elini öpmek isteyen bir tiyatro sanatçısına ise, "Sanatkâr el öpemez. Sanatkârın eli öpülür." diyerek toplumun sanatçıya önem vermesi gerektiğini vurgulamıştır.

Tablo 2.33.1. II. Kitap 33. Metin Sözvarlığı Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	1924	Tr.	s.	1
2.	1936	Tr.	s.	1
3.	Açıklık	Tr.	i.	1
4.	Adım	Tr.	i.	1
5.	Alan	Tr.	s.f.	1
6.	Alın	Tr.	i.	1
7.	Ankara	E. Yun.	ö.i.	1
8.	At-	Tr.	f.	1
9.	Atatürk	Tr.	ö.i.	5
10.	Atatürkçülük	Tr.	ö.i.	1
11.	Aynı	Ar.	s.	1
12.	Bağlılık	Tr.	i.	1
13.	Bakan	Tr.	s.f.	1
14.	Beceri	Tr.	i.	1
15.	Benimseme	Tr.	i.f.	1
16.	Besleyerek	Tr.	z.f.	1
17.	Bina	Ar.	i.	1
18.	Bir	Tr.	s.	6

19.	Biri	Tr.	z.	2
20.	Birleştiren	Tr.	s.f.	1
21.	Birlik	Tr.	i.	1
22.	Birlikte	Tr.	zf.	2
23.	Boyunca	Tr.	zf.	1
24.	Böylece	Tr.	zf.	1
25.	Bu	Tr.	s. – z.	3
26.	Bütün	Tr.	s.	1
27.	Büyük	Tr.	s.	1
28.	Cumhurbaşkanı	Ar. – Tr.	i.	1
29.	Çağ	Tr.	i.	1
30.	Çalışkanlık	Tr.	i.	1
31.	Çıkar	Tr.	i.	1
32.	Çok	Tr.	zf.	1
33.	Çünkü	F.	ed.	1
34.	Daha	Tr.	zf.	1
35.	Dal	Tr.	i.	2
36.	Davranış	Tr.	i.f.	1
37.	De/da	Tr.	ed.	5
38.	Değer	Tr.	i.	2
39.	Devamlı	Ar. – Tr.	zf.	1
40.	Devlet Konservatuvarı	Ar. – Fr. – Tr.	ö.i.	1
41.	Diyerek	Tr.	z.f.	2
42.	Doğuş	Tr.	i.f.	1
43.	Dur-	Tr.	f.	1
44.	Duygu	Tr.	i.	2
45.	Duyurulma	Tr.	i.f.	1
46.	Dünya	Ar.	i.	1
47.	Düzey	Tr.	i.	1
48.	Efendi	Yun.	s.	1
49.	Ekonomik	Fr.	s.	1
50.	El	Tr.	i.	3
51.	Ele al-	Tr.	dey.	1
52.	En	Tr.	zf.	2
53.	Etken	Tr.	i.	1
54.	Etkili	Tr.	s.	1
55.	Fakat	Ar.	ed.	1
56.	Fikir	Ar.	i.	1
57.	Gayret	Ar.	i.	1
58.	Geçmiş	Tr.	s.f.	1
59.	Gelen	Tr.	s.f.	1
60.	Gelişme	Tr.	i.f.	1
61.	Geliştirmek	Tr.	i.f.	1
62.	Gelme	Tr.	i.f.	1
63.	Gerek-	Tr.	f.	1
64.	Gereken	Tr.	s.f.	1
65.	Getir-	Tr.	f.	1
66.	Gibi	Tr.	ed.	1

67.	Gitme	Tr.	i.f.	1
68.	Görül-	Tr.	f.	1
69.	Gramofon	Fr. < E. Yun.	i.	1
70.	Güzel	Tr.	s.	5
71.	Güzellik	Tr.	i.	1
72.	Hal	Ar.	i.	2
73.	Hatta	Ar.	zf.	2
74.	Hep	Tr.	s.	1
75.	Her	F.	s.	2
76.	Heykeltıraşlık	Ar. – Tr.	i.	1
77.	His	Ar.	i.	1
78.	Hisseden	Ar. – Tr.	s.f.	1
79.	Hoş	F.	s.	1
80.	Işık	Tr.	i.	1
81.	İçin	Tr.	ed.	2
82.	İdeal	Fr. < Lat.	i.	1
83.	İfade	Ar.	i.	2
84.	İfade et-	Ar. – Tr.	f.	1
85.	İle	Tr.	ed.	5
86.	İleri	Tr.	i.	3
87.	İlim	Ar.	i.	1
88.	İlk	Tr.	s.	1
89.	İncele-	Tr.	f.	1
90.	İnsan	Ar.	i.	4
91.	İnsanlık	Ar. – Tr.	i.	1
92.	İ-se	Tr.	f.	1
93.	İsteyen	Tr.	s.f.	2
94.	Karakter	Fr. < E .Yun.	i.	1
95.	Karar verme	Ar. – Tr.	i.f.	1
96.	Ki	F.	ed.	1
97.	Konu	Tr.	i.	1
98.	Koyma	Tr.	i.f.	1
99.	Kurulan	Tr.	s.f.	1
100.	Kurulma	Tr.	i.f.	1
101.	Millet	Ar.	i.	5
102.	Milletvekili	Ar. – Tr.	i.	1
103.	Milli	Ar.	s.	2
104.	Mimarlık	Ar. – Tr.	i.	1
105.	Musiki Muallimi Mektebi	Ar. – Tr.	ö.i.	1
106.	Mücadele	Ar.	i.	1
107.	Müzik	Fr. < E. Yun.	i.	1
108.	Nağme	Ar.	i.	1
109.	Neden	Tr.	ed.	1
110.	O	Tr.	z.	1
111.	Ol-	Tr.	f.	6
112.	Olabil-	Tr.	f.	3
113.	Olama-	Tr.	f.	1
114.	Olan	Tr.	s.f.	3

115.	Olarak	Tr.	z.f.	3
116.	Opera	İt.	i.	1
117.	Orta	Tr.	s.	1
118.	Ortak	Tr.	i.	1
119.	Oyma	Tr.	i.f.	1
120.	Öncelikle	Tr.	zf.	1
121.	Önem	Tr.	i.	1
122.	Önemli	Tr.	s.	3
123.	Öngör-	Tr.	f.	1
124.	Önlem	Tr.	i.	1
125.	Öpme-	Tr.	f.	1
126.	Öpmek	Tr.	i.f.	1
127.	Öpül-	Tr.	f.	1
128.	Özellik	Tr.	i.	1
129.	Özgür	Tr.	s.	1
130.	Paylaşma	Tr.	i.f.	1
131.	Radyo	Fr. / İng. < Lat.	i.	1
132.	Ressamlık	Ar. – Tr.	i.	1
133.	Ruh	Ar.	i.	1
134.	Sağla-	Tr.	f.	1
135.	Sanat	Ar.	i.	12
136.	Sanatçı	Ar. – Tr.	i.	3
137.	Sanatkar	Ar. – F.	i.	6
138.	Sanatkarlık	Ar. – F. – Tr.	i.	1
139.	Sevgi	Tr.	i.	1
140.	Sevmek	Tr.	i.f.	1
141.	Sinema	Fr.	i.	1
142.	Siyasi	Ar.	s.	1
143.	Sonra	Tr.	zf.	1
144.	Söz	Tr.	i.	2
145.	Şiir	Ar.	i.	1
146.	Şöyle	Tr.	zf.	1
147.	Tanııt-	Tr.	f.	1
148.	Tarif et-	Ar. – Tr.	f.	1
149.	Tarihçi	Ar. – Tr.	i.	1
150.	Tarihi	Ar.	s.	1
151.	Telgraf	Fr. < E. Yun.	i.	1
152.	Tiyatro	İt.	i.	4
153.	Toplum	Tr.	i.	4
154.	Tüm	Tr.	s.	1
155.	Türk	Tr.	ö.i.	2
156.	Türk Devlet Tiyatrosu	Tr. – Ar. – İt.	ö.i.	1
157.	Türkiye	Tr.	ö.i.	1
158.	Türlü	Tr.	s.	1
159.	Uzak	Tr.	s.	1
160.	Uzun	Tr.	s.	1
161.	Üzeri	Tr.	i.	2
162.	Vasıta	Ar.	i.	2

163.	Ve	Ar.	ed.	13
164.	Veren	Tr.	s.f.	1
165.	Verme	Tr.	i.f.	1
166.	Vurgula-	Tr.	f.	2
167.	Yapı	Tr.	i.	1
168.	Yaşanılan	Tr.	s.f.	1
169.	Yayım	Tr.	i.	1
170.	Yetiştirilme	Tr.	i.f.	1
171.	Yıl	Tr.	i.	1
172.	Yontma	Tr.	i.f.	1
173.	Yorulmaz	Tr.	s.f.	1
174.	Yücelik	Tr.	i.	1
175.	Yüksek	Tr.	s.	2
176.	Yükselmek	Tr.	i.	1
177.	Zeka	Ar.	i.	1

Tablo 2.33.2. II. Kitap 33. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Gramofon	-	+	-
2.	Konservatuvar	-	+	-
3.	Muallim	-	+	+
4.	Opera	-	+	-

1.3.34. Otuz Dördüncü Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Mustafa Kemal'in Kağınsı	Şiir	Fazıl Hüsnü Dağlarca	139

*Yediyordu Elif kağınsını
Kara geceden geceden.
Sankim elif elif uzuyordu, inceliyordu.
Uzak cephelerin acısıydı gıcirtular.
İnliyordu dağın ardı, yasla.
Her bir heceden heceden.*

*Mustafa Kemal'in kağınsı derdi, kağınsına,
Mermi taşırdı öteye, dağ taş aşardı,
Çabuk giderdi, çok götürürdü Elifçik,
Nam salmıştı asker içinde,
Bu kez herkesten evvel almıştı yükünü.
Doğrulmuştu yola önceden önceden.*

Öküzleriyle kardeş gibiydi Elif,

*Yemezdi içmezdi, yemeden içmeden onlar,
Kocabaş, çok ihtiyardı, çok zayıftı
Mahzundu bütün bütün Sarıkız, yanı sıra.
Gecenin ulu ağırlığına karşı
Hafiftiler, inceden inceden.*

*İriydi Elif, kuvvetliydi kağrı başında,
Elma elmaydı yanakları, üzüm üzümdü gözleri,
Kınalı ellerinden rüzgâr geçerdi daim.
Toprak gülümserdi çarıklı ayaklarına.
Alını, yeşilini kapmıştı, geçirmişti.
Niceden niceden.*

*Durdu birdenbire Kocabaş, ova bayır durdu,
Nazar mı değdi göklerden ne?
Dah etti, yok. Dahha! dedi, gitmez...
Ta gerilerden başka kağrılar yetişti geçti gacıır gucur.
Nasıl dururdu Mustafa Kemal'in kağrısı,
Kahroldu Elifçik düşünceden düşünceden.*

*Aman Kocabaş, ayağını öpeyim Kocabaş,
Vur beni, öldür beni, koma yollarda beni,
Geçer, götürür ana, çocuk mermisini askercığın,
Koma yollarda beni, kulun köpeğin olayım,
Bak hele üzerimden ses seda uzaklaşır,
Düşerim gerilere icyeden icyeden.*

*Kocabaş yığıldı çamura
Büyüdü gözleri büyüdü, yürek kadar.
Örtüldü gözleri örtüldü hep.
Kalır mı Mustafa Kemal'in kağrısı, bacım,
Kocabaş'ın yerine koştı kendini Elifçik,
Yürüdü düşman üstüne, yüceden yüceden.*

Tablo 2.34.1. II. Kitap 34. Metin Sözvarlığı Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Acı	Tr.	i.	1
2.	Ağırlık	Tr.	i.	1
3.	Al	Tr.	s.	1
4.	Al-	Tr.	f.	1
5.	Aman	Ar.	ün.	1
6.	Ana	Tr.	i.	1
7.	Art	Tr.	i.	1
8.	Asker	Ar.	i.	1
9.	Askercik	Ar. – Tr.	i.	1
10.	Aş-	Tr.	f.	1
11.	Ayak	Tr.	i.	2

12.	Bacı	Tr.	i.	1
13.	Bak-	Tr.	f.	1
14.	Baş	Tr.	i.	1
15.	Başka	Tr.	s.	1
16.	Bayır	Tr.	i.	1
17.	Ben	Tr.	z.	4
18.	Bir	Tr.	s.	1
19.	Birdenbire	Tr.	zf.	1
20.	Bu	Tr.	s.	1
21.	Bütün	Tr.	s.	2
22.	Büyük-	Tr.	f.	2
23.	Cephe	Ar.	i.	1
24.	Çabuk	F.	s.	1
25.	Çamur	Tr.	i.	1
26.	Çarıklı	Tr.	s.	1
27.	Çocuk	Tr.	i.	1
28.	Çok	Tr.	zf.	3
29.	Dağ	Tr.	i.	2
30.	Dah et-	Tr.	f.	1
31.	Dahha	Tr.	ün.	1
32.	Daim	Ar.	i.	1
33.	De-	Tr.	f.	2
34.	Değ-	Tr.	f.	1
35.	Doğrul-	Tr.	f.	1
36.	Dur-	Tr.	f.	3
37.	Düş-	Tr.	f.	1
38.	Düşman	F.	i.	1
39.	Düşünce	Tr.	i.	2
40.	-e karşı	Tr.	ed.	1
41.	El	Tr.	i.	1
42.	Elif	Ar.	ö.i.	5
43.	Elifçik	Ar. – Tr.	ö.i.	3
44.	Elma	Tr.	i.	2
45.	Evvel	Ar.	zf.	1
46.	Gacıır gucur	Tr.	ik.	1
47.	Gece	Tr.	i.	3
48.	Geç-	Tr.	f.	3
49.	Geçir-	Tr.	f.	1
50.	Geri	Tr.	i.	2
51.	Gıcırtı	Tr.	i.	1
52.	Gibi	Tr.	ed.	1
53.	Git-	Tr.	f.	1
54.	Gitme-	Tr.	f.	1
55.	Gök	Tr.	i.	1
56.	Götür-	Tr.	f.	2
57.	Göz	Tr.	i.	3
58.	Gülümse-	Tr.	f.	1
59.	Hafif	Ar.	s.	1

60.	Hece	Ar.	i.	2
61.	Hele	F.	zf.	1
62.	Hep	Tr.	s.	1
63.	Her	F.	s.	1
64.	Herkes	F.	z.	1
65.	İç	Tr.	i.	1
66.	İçme-	Tr.	f.	1
67.	İçmeden	Tr.	z.f.	1
68.	İhtiyar	Ar.	i.	1
69.	İnce	Tr.	s.	2
70.	İncel-	Tr.	f.	1
71.	İnle-	Tr.	f.	1
72.	İri	Tr.	s.	1
73.	İyice	Tr.	zf.	2
74.	Kadar	Ar.	ed.	1
75.	Kağnı	Tr.	i.	7
76.	Kahrol-	Ar. – Tr.	f.	1
77.	Kal-	Tr.	f.	1
78.	Kap-	Tr.	f.	1
79.	Kara	Tr.	s.	1
80.	Kardeş	Tr.	i.	1
81.	Kendi	Tr.	z.	1
82.	Kez	Tr.	zf.	1
83.	Kınalı	Tr.	s.	1
84.	Kocabaş	Tr.	ö.i.	6
85.	Koma-	Tr.	f.	2
86.	Koş-	Tr.	f.	1
87.	Kulu köpeği ol-	Tr.	dey.	1
88.	Kuvvetli	Ar. – Tr.	s.	1
89.	Mahzun	Ar.	s.	1
90.	Mermi	Ar.	i.	2
91.	Mi	Tr.	ed.	2
92.	Mustafa Kemal	Ar.	ö.i.	3
93.	Nam sal-	F. – Tr.	dey.	1
94.	Nasıl	Tr. – Ar.	ed.	1
95.	Nazar	Ar.	i.	1
96.	Ne	Tr.	ed.	1
97.	Nice	Tr.	zf.	2
98.	O	Tr.	z.	1
99.	Ova	Tr.	i.	1
100.	Öküz	? Toh. / Tr.	i.	1
101.	Öldür-	Tr.	f.	1
102.	Önce	Tr.	zf.	2
103.	Öp-	Tr.	f.	1
104.	Örtül-	Tr.	f.	2
105.	Öte	Tr.	i.	1
106.	Rüzgar	F.	i.	1
107.	Sanki	Tr. – F.	ed.	1

108.	Sarıköz	Tr.	ö.i.	1
109.	Seda	Ar.	i.	1
110.	Ses	Tr.	i.	1
111.	Ta	Tr.	ün.	1
112.	Taş	Tr.	i.	1
113.	Taşı-	Tr.	f.	1
114.	Toprak	Tr.	i.	1
115.	Ulu	Tr.	s.	1
116.	Uza-	Tr.	f.	1
117.	Uzak	Tr.	s.	1
118.	Uzaklaş-	Tr.	f.	1
119.	Üst	Tr.	i.	1
120.	Üzeri	Tr.	i.	1
121.	Üzüm	Tr.	i.	2
122.	Vur-	Tr.	f.	1
123.	Yanak	Tr.	i.	1
124.	Yanı sıra	Tr.	zf.	1
125.	Yas	Tr.	i.	1
126.	Yeme-	Tr.	f.	1
127.	Yemeden	Tr.	z.f.	1
128.	Yer	Tr.	i.	1
129.	Yeşil	Tr.	s.	1
130.	Yet-	Tr.	f.	1
131.	Yetiş-	Tr.	f.	1
132.	Yığıl-	Tr.	f.	1
133.	Yok	Tr.	s.	1
134.	Yol	Tr.	i.	3
135.	Yüce	Tr.	s.	2
136.	Yük	Tr.	i.	1
137.	Yürek	Tr.	i.	1
138.	Yürü-	Tr.	f.	1
139.	Zayıf	Ar.	s.	1

Tablo 2.34.2. II. Kitap 34. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Cephe	-	+	+
2.	Çarık	-	+	+
3.	Kağnı	-	+	+
4.	Mahzun	-	+	+
5.	Nam salmak	-	+	+
6.	Yedmek	-	+	+

1.3.35. Kitap Sonu Sözlükçe

Kelimeler Ve Deyimler Sözlüğü

A

Aciz: Gücü bir işe yetmez olanın durumu, güçsüzlük.

Ağzı kulaklarına varmak: (dey) Çok sevinmek.

Akın: 1. Savaşta düşman ülkelerine yapılan saldırı. 2. Kalabalık bir şeyin arkası kesilmeyen bir geliş durumunda olması.

Aktör: Erkek oyuncu.

Alafranga: Frenklerin (Avrupalıların) töre, adet ve hayatına uygun, Frenklerle ilgili, alaturka karşıtı.

Alaturka: 1. Eski Türk gelenek, görenek, adet ve hayatına uygun, alafranga karşıtı. 2. (mec.) Düzensiz, yöntemsiz.

Alay: 1. Herhangi bir törende ya da gösteride yer alan kalabalık. 2. Genel olarak üç tabur ve bunlara bağlı birliklerden meydana gelen asker topluluğu. 3. Bir kemse ile eğlenme.

Alçak gönüllü: Aşağı olanları kendisi ile eşit tutan veya kendi değerini olduğundan aşağı gösteren kimse.

Alçakta oturmak: Alçak gönüllü olmak, mütevazı olmak.

Âlem: 1. Dünya, cihan. 2. Çevre. 3. Durum ve şartlar. 4. El gün, herkes. 5. eğlence. 6. Kendine özgü birçok nitelikleri bulunan şey.

Alıcı gözüyle bakmak: (dey.) (Kendine bir şey alacak müşteri gibi) İnceden inceye gözden geçirmek.

Alın teri: Emek, güç.

Apolet: Subaylarda rütbeyi göstermek için üniformaların omuzlarına takılan işaretli parça, omuzluk.

Arif: Çok anlayışlı ve sezgili kimse.

Asilzade: 1. Soylu, yüksek soylu, temiz ve görgülü aileden gelen kimse. 2. Eskiden Avrupa'da içindeki insanlarla birlikte bir ülke parçasının kendi malı sayıldığı kimse.

Atılım: 1. İleri atılma, hızla ilerleme, hamle. 2. Sayı kazanmak amacıyla yapılan atılış, hücum.

Ayak uydurmak: (dey.) 1. Bir gidişe, bir davranışa uymak. 2. Yürüyüşte adımlarını başkalarınıninkine uydurmak.

Avare: İşsiz, kararsız ve şaşkınca dolaşan.

B

Bağdaş kurmak: Sol ayağını sağ uyluğunun, sağ ayağını da sol uyluğunun altına alarak oturmak.

Basmakalıp: Bayağı, herkes tarafından bilinen.

Baş a kakmak: (dey.) Yapılan bir iyiliği yüzüne vurarak birini incitmek.

Başına üşüşmek: (dey.) Başına toplanmak.

Bayağı: 1. Aşağılık. 2. Kibarca olmayan. 3. Hiçbir özelliği bulunmayan.

Belge: 1. Bir kimsenin niteliğini ya da kendisine verilen bir hakkı bildiren kağıt. 2. Bir olguyu gösteren ya da bir savla ilgili olarak bilgi veren yazı (vesika).

Bent: 1. Suyu biriktirmek için önüne yapılan set. 2. Birçok dörtlükten meydana gelen şiirin her parçası.

Beşerî: İnsanoğlu ile ilgili.

Bilinç: Bir toplulukta ruh etkinliğinin ya da durumunun topu.

Birinin ipiyle kuyuya inmek: (dey.) Birinin sözüyle bir işe girişmek.

Boğazı düğümlenmek: (dey.) Üzüntüden boğazı tıkanmak.

Boyun eğmek: (dey.) isteyerek ya da istemeyerek uymak, katlanmak.

Bozguna uğramak: (dey.) Yenilip perişan olmak.

Bölük: 1. Bir bütünden ayrı tutulmuş olan kısım. 2. Saç örgüsü. 3. Üçü ya da dördü bir tabur meydana getiren ve öbür birliklerin temeli sayılan birlik.

Bön bön bakmak: (dey.) Anlamayarak safça şaşkın bakmak.

Burç: Kale duvarlarından daha yüksek, yuvarlak, dört köşe ya da çok köşeli kale çıkıntısı.

Bütün tehlikeleri göze almak: Her türlü tehlikeye razı olmak.

C

Can kulağıyla dinlemek: (dey.) Çok dikkatle dinlemek.

Cephe: 1. Alın. 2. (Yapılarda) Yüz. 3. Savaş meydanında düşmana bakan en ileri noktaların meydana getirdiği çizgi. 4. Savaş bölgesi.

Cılız: Çok zayıf ve güçsüz.

Ç

Çarık: Kenarları kıvrılıp iki ucu dikilen ham deri parçasından yapılmış köylü pabucu.

Çehre: 1. Yüz. 2. Görünüş.

Çelimsiz: Zayıf ve çelimi bozuk olan.

Çivit: Mavi renkli, bitkisel bir toz boya olup en çok, sarılığı gidermek için, az miktarda, beyaz çamaşırın son suyuna katılır.

D

Daire: 1. Devlet işlerini çeviren kurumlardan her biri ve bunların, içinde çalıştıkları yapı. 2. Bir yapıda ya da gemide belli bir işe ayrılmış bölüm.

Defnedilmek: Ölünün toprağa verilmesi.

Deha: İnsan zekasının, insan kişiliğinin erişebileceği en yüksek kerte, dâhilik.

Dem tutmak: (dey.) 1. Çayın, rengini suya bırakması. 2. Saz veya sesle nağme yapılırken başka bir sazla, başka nağme ya da seslerle eşlik etmek.

Derme çatma: 1. Şuradan, buradan toplanmış olup aralarında uygunluk bulunmayan, 2. İyi seçilmemiş gereçlerle yapılan.

Dert yanmak: (dey.) Derdini sızlanarak anlatmak.

Destan yaratmak: (dey.) Destanlara konu olacak kadar büyük kahramanlıklar yapmak.

Dilinden düşürmemek: (dey.) Sürekli olarak bahsetmek, unutmamak.

Dillere destan olmak: (dey.) Bir olay veya bir niteliğin halk arasında yayılmak.

Dizgin: Hayvanların ağızındaki gemin uçlarına bağlanarak onu yönlendirmeye yarayan kayış.

Doludizgin: (Süvari ve at arabası için) Son hızla.

Donanma: 1. Bir devletin deniz kuvvetleri. 2. Aynı amaçla kullanılan gemilerin bütünü.

Dörtnala kalkmak: (dey.) Çok hızlı koşmak.

Dudak bükmek: (dey.) Bir şeyi beğenmediğini davranışlarıyla anlatmak.

E

Ebrulu: Üzerinde damar damar ayrı renkler bulunan.

Ecelden haber vermek: (dey.) Ölümü hatırlatmak.

Eceli gelmek: (dey.) Ölmek.

Encik: Kedi, köpek gibi çok memeli hayvanların yavrusu, enik.

Etrafa velvele vermek: (dey.) Çevresini telaş içinde bırakmak.

F

Facia: Çok üzüntü veren, acıklı olay, afet.

Fazilet: Erdem.

Fent: Düzen, hile.

Feragat: Hakkından kendi isteğiyle vazgeçmek.

Fes: Eskiden, yurdumuzda şapka yerine kullanılan, kırmızı ve kalın çuhadan yapılmış, tepesinde püskülü olan silindir biçiminde bir başlık.

Filhakika: Gerçekten, hakikaten.

Firar etmek: Kaçmak.

Furya: Olağandan çok fazla bulunma durumu.

G

Gafil: Çevresinde olup bitenleri sezmeyen, aymaz.

Gecesini gündüzüne katmak: Büyük çaba göstermek.

Gönlü şen olmak: Mutlu, huzurlu, neşeli olmak.

Göz alabildiğine: Gözün görebileceği en uzak yerlere kadar.

Göz atmak: (dey.) Kısaca bakıvermek.

Göze almak: (dey.) Gelebilecek her türlü zararı ve tehlikeyi önceden kabullenmek.

Gözleri parlamak: (dey.) Yüzünde sevinç ve istek belirlemek.

Gözü gönlü açılmak: (dey.) Ferahlamak.

Gözünü budaktan esirgememek: (dey.) Olur olmaz tehlikelere aldırılmamak.

Gözünü korkutmak: (dey.) Yıldırımak.

Göz yummak: (dey.) Kusurları görmemezlikten gelmek, hoş görmek, bağışlamak.

Gülle: 1. Eskiden som taş ya da demirden yuvarlak bir biçimde yapılan, şimdi ise çelikten silindir biçiminde ve bir ucu sivri olarak yapıp içine patlayıcı maddeler konulan top tanesi. 2. Yarışmacıların elden geldiğince ileri atmaya çalıştıkları madensel küre.

Gülzar: Gül bahçesi.

H

Hacil düşürmek: Mahcup etmek.

Hâkimiyet: Egemenlik.

Hakkını bağışlamak: Hakkını, emeğini helal etmek.

Hasatçı: Hasat yapma işçiliği.

Hasım: 1. Davalı bir işte çalışanların her biri. 2. Düşman, yağı.

Hassa: Hükümdarı korumakla görevli askerî sınıf.

Havaleli: Gereğinden çok yüksek olup, insana üstüne yıkılacak duygusu veren.

Hayal meyal hatırlamak: (dey.) Belli belirsiz, açık seçik olmayan bir durumda.

Hayatla pençeleşmek: (dey.) Hayatın zorluklarıyla mücadele etmek.

Hemşire: 1. Kız kardeş, bacı. 2. Diplomalı hasta bakıcı kadın.

Hezimet: Bozgun, yenilgi.

Hol: sofa.

Humma: (Hastalıkta) Ateş.

Huruç: Çıkma, çıkış.

Hüküm: 1. Yargı. 2. Egemenlik. 3. Önem. 4. Etki, hız, şiddet.

Hüma: Devlet kuşu, saadet, kutluluk.

Hüner: Beceri isteyen ustalık, beceriklilik.

Hüzün: İç kapanıklığı, gönül üzünlüğü.

İ

İçini boşaltmak: (dey.) Derdini, meramını anlatmak.

İçine kapanmak: (dey.) Duygularını kimseye açmamak.

İdealist: Ülkücü.

İhsan: Bir büyüğün, birinin gönlünü etmek için, yaptığı bağış ya da bağışta bulunması, kayra, lütuf, inayet, atıfet.

İlginç: İlgi çekici, enteresan.

İlham: İç doğma, esin.

İlim: Bilim.

İlkel: 1. Zaman bakımından en eski olan. 2. İlk durumunda kalmış olan, iptidai.

İltifat: Yüziine bakma, gönliünü okşama, güler yüz gösterme, hatırını sorma, tatlı davranma, ilgilenme.

İrade: 1. İsteme. 2. Bir şeyi yapmayı ya da yapmamayı belirten iç güç, isteme yetkisi. 3. Buyrultu.

İrfan: 1. Bilme, anlama. 2. Gerçeğe ulaştırıcı güçlü bir sezış, varış.

İskele: 1. Vapurların, kayıkların yanaşıp rampa edebilmesi için yapılan suya doğru uzatılmış, ahşap ya da kâgir köprü, yanaşıklık. 2. Bu köprüden gemiye uzatılan iğreti ikinci köprü. 3. Yapıların dışında keresteden kat kat kurulan, çalışmak için üzerine çıkılan yapı.

İstikamet: 1. Doğruluk. 2. Doğrultu. 3. Yön.

İşporta: Gezici satıcıların mallarını koymaya yarayan yayvan sepet ya da bu işi gören ona benzer araç.

İtaat: Söz dinleme, Boyun eğme.

İtimat: Güven, güvenç, güvenlik.

İttifak: Uyuşma, bağlaşma.

K

Kabiliyet: Yetenek.

Kadrini bilmek: Kıymetini bilmek.

Kafeterya: Müşterilerin kendi kendilerine servis yaptıkları lokanta.

Kağrı: İki tekerlekli, tekerlekleri tek parça, dingili tekerlekle birlikte dönen öküz arabası.

Kahramanlık destanı yazmak: (dey.) Destanlara konu olacak kadar büyük kahramanlıklar göstermek.

Kâmil: Yetkin, erişkin, eksiksiz, ağırbaşlı, mükemmel.

Kan gövdeyi götürmek: (dey.) Çok kan dökülmüş olmak, çok insan öldürölmek.

Kaput: Asker paltosu.

Kara haber: (dey.) Ölüm veya felaket haberi.

Kara toprağa girmek: (dey.) Ölmek.

Karar: (Parçada) Karagöz oyununda şekilleri oynatmaya yarayan küçük sopa.

Karşı koymak: (dey.) Direnmek, dayanmak.

Kasırğa: Çevrintili ve pek zorlu rüzgâr.

Kavim: Budun.

Kelâm: 1. Söz. 2. Allah'ın varlığını ve İslâm dininin doğruluğunu konu edinen bilim.

Kem: 1. Kötü söz. 2. Ayarı ya da tartısı düşük.

Kendini gözetmek: (dey.) Davranışlarına dikkat etmek.

Kın: Bıçak, kılıç gibi kesici araçların kabı.

Kırıp geçirmek: (dey.) 1. Yıkarak ya da öldürerek topluca yok etmek. 2. Pek sert davranarak dağıtmak.

Kıt kanaat geçinmek: (dey.) Yoksulluk içinde ve güçlölkle (geçinmek).

Kızan: 1. Erkek çocuk. 2. Zeybek. 3. Delikanlı; Silahlı köy delikanlısı.

Konak: 1. Yolculukta, geceyi geçirmek için kullanılan yer.2. Şehir içinde büyük ve gösterişli ev. 3. Küçük başlarında görölen kepek tabakası.

Konservatuvar: Müzik, tiyatro ve bale öğretiminin yapıldığı yer.

Kooperatif: İş birliğine dayanan ortaklık.

Kudret: Güç, erek, erke, iktidar.

Kumandan: Komutan.

L

Lütuf: İyilik, kayra, ihsan, inayet, atıfet.

M

Madam: Evlenmiş bayan anlamında olup Müslüman olmayanlar için kullanılır.

Mahir: Becerikli, usta, eli uz.

Mahzun: Üzgün, gönü üzgün.

Mantık: 1. Gerçeği ararken yapılan zihin işlemlerinden hangilerinin doğru ve hangilerinin yanlış yola çıktığını gösteren bilim, eseme. 2. Gereklik, erek ya da yargı ile iş, araç ya da kanıt arasında tutarlık, eseme.

Meclis: 1. Bir işi konuşmak için yapılan toplantı ve bu toplantının yapıldığı yer, şûra. 2. Dostlar toplantısı.

Meçhul: Bilinmeyen, bilinmedik.

Medenî: Uygur.

Merhum: Rahmetli.

Mızrak: Kargı.

Mihnet: Sıkıntı.

Milis kuvvetleri: Orduya yardımcı olarak toplanan halk kuvveti.

Miting: Gösteri amacıyla veya bir olaya dikkati çekmek için, genellikle açık yerlerde yapılan toplantı.

Mitralyöz: Makineli tüfek.

Monarşi: Tek erklik.

Motif: Süs, sık sık tekrarlanan çizgi süsü.

Muallim: Öğretmen.

Muhasara: Kuşatma, sarma, çevirme.

Mukavele: Sözleşme.

Muradına kavuşmak: (dey.) Arzusunun gerçekleşmesi, isteğine kavuşmak.

Murat: İstek, dilek.

Muzaffer olmak: Zafer kazanmak.

Muzip: Takılğan.

Mübarek: 1. Kutlu, uğurlu. 2. Beğenilen, sevilen şeyler için söylenir. 3. Kızılan, şaşılın kimse ya da şeyler için de alay yollu kullanılır.

Mücahit: Kutsal ülküler uğruna savaşan.

Müdafî: Savunan, savunucu.

Müessese: Kuruluş, kurum.

Müfrez: Bir asker birliğinden ayrılan kol.

Mühlet: Bir işin yapılması ya da bir borcun ödenmesi için gösterilen süre, vade, mehil.

Mülazım: (Eskiden) Teğmen.

Mürşit: Doğru yolu gösteren, kılavuz.

Müttefik: Bağlaşık, birleşik.

N

Nafaka: 1. Yiyecek parası. 2. Birinin geçindirmekle yükümlü bulunduğu kimselere mahkeme kararıyla bağlanan aylık.

Nam salmak. (dey.) Her tarafta adı duyulmak.

Nefer: 1. Kimse, kişi. 2. (Eskiden) Er.

Nefis: Beden istekleri.

Nefsi körelmek: İsteğini üstün körü gidermek.

Nesil: 1. Döl, soy. 2. Göbek, kuşak.

Ney: Türk müziğinde yer alan, kaval biçiminde, yanık sesli, kamıştan bir üfleme çalgısı.

Nimet: Allah tarafından sağlandığına inanılan kutsal yardım, kutsal verim, iyilik.

Nispet: 1. Oran. 2. Bağıntı, ilgi, ilinti. 3. Sırf birini üzme için yapılan iş.

Nişan: 1. işaret, iz, belirti, alamet. 2. Kurşun, taş vb. ile vurulmak istenen hedef.

O

Ordugâh: Ordunun açıkta bulunduğu yer.

Oylum: 1. Oyulma. 2. Hacim, cirim. 3. Resimde derinlik, üç boyutluluk etkisi.

Ö

Ödlek: Korkak, tabansız, yüreksiz.

P

Paça: 1. Pantolon, don ya da şalvarın baldırlara geçen bölümü. 2. Kasaplık hayvanların kesilmiş ayağı ve bundan yapılan yemek.

Pala: Namlusu geniş ve eğmel kılıç.

Peder: Eskiden baba anlamında kullanılırdı.

Peygamber ahlaklı: Peygamber kadar iyi ahlaklı olmak.

Peyke: Genellikle eski kahve ve evlerde bulunan duvara bitişik alçak tahta sedir, kerevet.

Postal: Konçlu ve kaba potin.

R

Randevu: Belli bir saatte belli bir yerde buluşma sözleşmesi.

Rivayet: Söylenti.

S

Sadık: 1. (Birine) İçten bağlı, sadakatli. 2. Doğru gerçek.

Saf: 1. Dizi, sıra. 2. Katıksız, arı. 3. Kurnazlığa akli ermeyen.

Sağılmak: Kuşun, kayar gibi aşağıya inmesi.

Saka: 1. Evlere çeşmeden su taşımayı iş edinmiş olan kimse. 2. Serçegillerden, başında ve boynunda kırmızı, sarı tüyleri bulunan, güzel öttüğü için kafeste beslenen, küçük bir kuş.

Sanayi: Ham maddeleri işlemek, enerji kaynaklarını yaratmak için kullanılan yöntemlerin ve araçların bütünü, endüstri.

Sapan: Çocukların kuş vurmak için kullandıkları, iki ucuna lastik ve lastiklerin arasına genişçe bir meşin parçası bağlı bulunan çatal.

Sarsak: İhtiyarlıktan ya da hastalıktan güçsüz kalıp vücudu titrer gibi sarsılادuran.

Saz: 1. Mızrapla çalınan uzun saplı halk çalgısı. 2. Kamış ve daha çok ince kamış, hasır otu, kiliz, kofa.

Sefalet: Yoksulluk, yoksulluk sıkıntısı.

Sefer: 1. Yolculuk. 2. Savaşa gidiş, savaş. 3. Kez, yol, defa.

Sel gibi akmak: (dey.) Büyük bir kalabalık halinde ve hızla ilerlemek.

Sembol: Simge.

Sencileyin: Senin gibi.

Sermaye: Anamal, başmal, anapara.

Sevinçten deli gibi olmak. (dey.) Çok sevinmek.

Silahşör: silahlı adam, silah eri, savaşçı.

Sofa: Evlerde oda kapılarının açıldığı genişçe yer, hol.

Soyu kurumak: (dey.) Ailesi tükenmek.

Süvari: 1. Atlı. 2. Atlı asker. 3. Vapur kaptanı.

Ş

Şafak: Alaca karanlık.

Şahlanmak: 1. (At) Şaha kalkmak. 2. Öfkelenip saldıracakmış gibi bir tavır takınmak.

Şakak: Göz, alın ve yanak arasında, elmacık kemiğinin üstünde bulunan çukurumsu bölge.

Şefkat: Sevecenlik.

Şevk: 1. İstek, heves. 2. Sevinç, neşe.

Şilte: Üstünde oturulan, yatılan, içi yünlü, pamukla doldurulmuş döşek.

T

Taarruz: Saldırı.

Tabiat aşığı: Tabiatı çok seven.

Tadı damağında kalmak: (dey.) Tadını unutamamak.

Tahtaboş: Damın, en çok çamaşır sermeye yarayan ve çinko ile döşeli bulunan düz bölümü, taraça.

Takatten düşmek: Halsiz kalmak; gücünü, kuvvetini kaybetmek.

Takviye: 1. Sağlamaştırma, kuvvetlendirme, berkitme, pekiştirme. 2. Yardımcı kuvvet, destek.

Tası tarağı toplayıp kayıplara karışmak: (dey.) Eşyalarını toplayıp kimsenin bilmediği bir yere gitmek.

Taşlık: 1. Taşlı yer. 2. Taşla döşenmiş avlu. 3. Kuşların midesi.

Taş taş üstünde bırakmamak: (dey.) Baştan başa yıkıp yerle bir etmek.

Tekfur: Bizans İmparatorluğu'nun bağımsız valilerine ve Anadolu'nun kimi Hıristiyan beylerine verilen ad.

Tekke: Eskiden, tarikat adamlarının toplanıp ayin yaptıkları yer, dergâh.

Tekne: Deniz taşıtı.

Tertip: 1. Sıra, dizi, düzen. 2. Hazırlama, niyet, kombinezon. 3. Doktorun hastaya verdiği ilaç düzeni.

Teşebbüs: 1. Girişimcilik. 2. Girişme, el atma, girişim. 3. Öncelik.

Tezahür: 1. Belirti. 2. Belirme, görünme, gözükme, ortaya çıkma.

Tıkanmak: 1. Soluğu tutulmak. 2. İştahı kalmayıp yemek yiyememek.

Tırabzan: Merdiven parmaklığı.

Timsal: Simge. Sembol.

Trençkot: Yağmurluk.

Tümen: Genellikle ünlü bir kimse için yaptırılan ve içinde o kimsenin mezarı bulunan yapı.

U

Ufuk: Çevren, gözlem erimi.

Ulu: Erdemleri bakımından çok büyük.

Ü

Ün: 1. Ses. 2. İyi bir nitelikle bilinip tanınmış olma durumu şan, şöhret, nam.

Üniforma: Aynı işi yapanların giydikleri, tüzükle belirtilmiş bir örnek giysi.

V

Vadi: 1. Koyak. 2. Alan, yol, tarz.

Vasiyet: Bir kimsenin sağ iken, öldükten sonra yapılmasını istediği şey.

Vatan aşkıyla dolu olmak: (dey.) Vatanını çok sevmek.

Vazifesine ısınmak: (dey.) Yapacağı işe alışmak.

Veranda: Camlı taraça.

Vestiyer: Otel, lokanta gibi birçok kişinin girip çıktığı yerlerde, şapka, palto, pardösü gibi eşyayı bırakmak ve korumak için ayrılmış yer.

Vezir: 1. İmparatorluk zamanında devletin bakanlık, valilik gibi yüksek görevlerini gören ve paşa unvanını taşıyan kimse. 2. Satrançta önemce ikinci gelen taş.

Y

Yad: 1. Başka. 2. Yabancı.

Yakut: Pembe veya erguvan tonları ile karışık koyu kırmızı renkte, değerli bir taş.

Yamak: Yardımcı uşak.

Yatağan: Uzun, ağır ve namlusu eğmeç bir çeşit savaş bıçağı.

Yedmek: Çekip peşi sıra götürmek, yedeğinde götürmek.

Yitik: Yitmiş olan, kayıp, zayı.

Yoksulluk içinde debelenmek: (dey.) Çok fakir olmak, fakirlikten çırpınmak.

Yollara düşmek: (dey.) Bir zorun etkisi altında yola çıkmak.

Yular: Hayvanın başlığına ya da tasmaına bağlanan ip.

Yüksekten uçmak: (dey.) Kimseyi beğenmemek; herkese tepeden bakmak, kibirli olmak.

Yüzü allak bullak olmak: (dey.) Yüzü karma karışık olmak.

Yüzü gülmek: (dey.) Sevinci yüzünden anlaşılmaq.

Yüzünden hayreti okunmak: (dey.) Çok şaşırdığı yüzünden anlaşılmaq.

Z

Zaferden zafere koşmak: (dey.) Ardı ardına zaferler kazanmak.

Zayi olmak: Boşa gitmek, ziyan olmak.

Zerzevat: Sebze.

Zindan: Hapishane.

Ziyade: 1. Daha çok. 2. Caminin ana yapısı ile çevre duvarları arasında kalan üstü açık bölümlere verilen ad.

1.4. III. Kitap

1.4.1. Birinci Metin

Metnin Başlığı	Metnin Türü	Metnin Yazarı	Söz Varlığı
Peri Bacaları	Gezi Yazısı	Yaşar Kemal	198

İkinciye doğru yola düşüp Göreme'ye geldik. Göreme'de peri bacaları ormanına düştük. Göreme, büyücek bir koyakta. Biz doğu yanından geldik. Üst başa oturduk. Az ilerimizde büyük bir orman başlıyor.

Buradan, bu oturduğumuz yerden bakınca bacalar ormanı, hiç sonu yokmuş gibi görünüyor. Ormanda türlü şekiller. Kendini bir heykel ormanında sanırsın. Yürüyen, duran, hemen kalkıp koşacakmış gibi tetikte duran, uçmağa hazırlanan, at, insan, kuş başları, kartal kanatları, keşişler, sarıklı hocalar, doludizgin atlar... Saymakla bitmez. .. Halat çeken bir alay... Ata binmiş gelin... Gelin alayı... Bir büyü içinde kalıyor insan... Seyrederken bütün bunları, dünyayı unutuyorsun. Öteki, gerçek dünyayı, ağacı, kuşu, tarlası, evleri ile bıçak gibi kesip o dünyada hiç yaşamamışsın gibi bu peri bacaları dünyasına kendini kapıp koyuveriyorsun... Dizlerinde derman kalmıyor hayretten. Başın dönüyor.

...

Bu, türlü biçimlere, türlü hareketlere halk, burada türlü efsaneler yaratmış. Maçan'daki bacalar ormanının efsanesi şudur:

Zamanında buralar, güzel bir ülkeymiş. Bereket fışkırmış topraklarından. İnsanlar, birbirlerini sayarlarmış, severlermiş. Fakiri fakir, zengini zengin değilmiş. Hırsızlık, katillik yokmuş. Üzümler ballı, buğdaylar taneliymiş. Bura halkının bir tek kaygısı varmış, o da ölümden... Bir kapalı ülkeymiş. O yüzden de kimler, kimsecikler yani istilacılar uğramazmış. Bu nedenle askerleri azmış. Askeri ne yapsınlar! ...

Yıllardan bir yıl, günlerden bir gün bakmışlar ki Maçan'dan beri yazıtı yabanı tutmuş bir ordu gelir. Yakıp yıkıp gelir. Asker yok karşı koyacak... Güzel ülkeleri yakılıp yıkılacak. Bütün halk, gözleri yaşlı toplanmışlar bir tepeye, gelenleri seyredelermiş... Ne gelir elden! Ölümünden ölüm beğen... Korkudan titrer, vaveylaları gökyüzünü tutarken bir bakmışlar ki önlerinde duran, az sonra ülkelerini darmadağın edecek olan ordu yerinden kımıldamaz. Aman, bu nasıl iş? Gece olmuş, ordu kımıldamamış; sabah olmuş gene öyle. Ertesi, daha ertesi gün ordu durup durur. Cesaret edip ordunun yanına varamamış kimse. En sonunda bir çoban, değneğini havaya fırlatıp: "Ölümse de ölüm. Ben varacağım ben varacağım duran ordunun yanına." demiş koşarak inmiş koyağa. Varmış ki bir de ne görsün, tüm ordu taş kesmiş. Haber vermiş. Güzel ülkede toy, düğün başlamış, kırk gün kırk gece.

İşte, şimdi Maçan'da bir ordu, peri bacaları olmuş, bir ordu donmuş kalmış. Yum gözünü, ordu hareket edecek gibi. Mızrakları ellerinde, silahları bellerinde saf saf olmuş bir ordu.

Tablo 3.1.1. III. Kitap 1. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Ağaç	Tr.	i.	1
2.	Alay	Tr.	i.	2
3.	Aman	Ar.	i.	1
4.	Asker	Ar.	i.	2
5.	Aşağı	Tr.	i.	1
6.	At	Tr.	i.	3
7.	Az	Tr.	s.	2
8.	Baca	Tr.	i.	2
9.	Bak-	Tr.	f.	2
10.	Bakınca	Tr.	z.f.	1
11.	Ballı	Tr.	s.	1
12.	Baş	Tr.	i.	2
13.	Başı dön-	Tr.	dey.	1
14.	Başla-	Tr.	f.	1
15.	Başla-	Tr.	f.	1
16.	Beğen-	Tr.	f.	1
17.	Bel	Tr.	i.	1
18.	Ben	Tr.	z.	1
19.	Bereket	Ar.	i.	1
20.	Beri	Tr.	i.	1
21.	Bıçak	Tr.	i.	1
22.	Biçim	Tr.	i.	1
23.	Binmiş	Tr.	s.f.	1
24.	Bir	Tr.	s.	18
25.	Birbiri	Tr.	z.	1
26.	Bitme-	Tr.	f.	1
27.	Biz	Tr.	z.	1
28.	Bu	Tr.	s.	6
29.	Buğday	Tr.	i.	1
30.	Bura	Tr.	i.	4
31.	Bütün	Tr.	s.	2
32.	Büyü	Tr.	i.	1
33.	Büyücek	Tr.	s.	1
34.	Büyük	Tr.	s.	1
35.	Cesaret et-	Ar.- Tr.	f.	1
36.	Çeken	Tr.	s.f.	1
37.	Çoban	F.	i.	1
38.	Daha	Tr.	z.f.	1
39.	Darmadağın	Tr.	s.	1
40.	De-	Tr.	f.	1
41.	De/da	Tr.	ed.	4
42.	Değil	Tr.	i.	1
43.	Değnek	Tr.	i.	1

44.	Derman	F.	i.	1
45.	Diz	Tr.	i.	1
46.	Doğu	Tr	i.	1
47.	Doludizgin	Tr.	s.ö.	1
48.	Donup kal-	Tr.	dey.	1
49.	Dur-	Tr.	f.	1
50.	Duran	Tr.	s.f.	4
51.	Durup	Tr.	z.f.	1
52.	Düğün	Tr.	i.	1
53.	Dünya	Ar.	i.	4
54.	Düş-	Tr.	f.	1
55.	-e doğru	Tr.	ed.	1
56.	Edecek	Tr.	s.f.	1
57.	Efsane	F.	i.	1
58.	El	Tr.	i.	2
59.	En	Tr.	zf.	1
60.	Ertesi	Tr.	s.	2
61.	Ev	Tr.	i.	1
62.	Fakir	Ar.	i.	2
63.	Fırlatıp	Tr.	z.f.	1
64.	Fışkır-	Tr.	f.	1
65.	Fil	Ar.	i.	1
66.	Gece	Tr.	i.	2
67.	Gel-	Tr.	f.	5
68.	Gelen	Tr.	s.f.	1
69.	Gelin	Tr.	i.	2
70.	Gene	Tr.	zf.	1
71.	Gerçek	Tr.	i.	1
72.	Gibi	Tr	ed.	5
73.	Gökyüzü	Tr.	i.	1
74.	Gör-	Tr.	f.	1
75.	Göreme	Tr.	ö.i.	3
76.	Görün-	Tr.	f.	1
77.	Göz	Tr.	i.	2
78.	Gün	Tr.	i.	4
79.	Güzel	Tr.	s.	3
80.	Haber ver-	Ar.-Tr.	f.	1
81.	Halat	Tr.	i.	1
82.	Halk	Ar.	i.	3
83.	Hareket	Ar.	i.	1
84.	Hareket et-	Ar.-Tr.	f.	1
85.	Hava	Ar.	i.	1
86.	Hayret	Ar.	i.	1
87.	Hazırlanan	Ar.-Tr.	s.f.	1
88.	Hemen	F.	zf.	1
89.	Heykel	Ar.	i.	1
90.	Hırsızlık	Tr.	i.	1
91.	Hiç	F.	zf.	2

92.	Hoca	F.	i.	1
93.	İç	Tr.	i.	1
94.	ikindi	Tr.	i.	1
95.	İle	Tr.	ed.	1
96.	İleri	Tr.	i.	1
97.	İN-	Tr.	f.	1
98.	İnsan	Ar.	i.	3
99.	İstilacı	Ar.	i.	1
100.	İş	Tr.	i.	1
101.	İşte	Tr.	ed.	1
102.	Kal-	Tr.	f.	1
103.	Kalkıp	Tr.	z.f.	1
104.	Kalma-	Tr.	f.	1
105.	Kanat	Tr.	i.	1
106.	Kapalı	Tr.	s.	1
107.	Kapıp koyuver-	Tr.	dey.	1
108.	Karşı koy-	Tr.	f.	1
109.	Kartal	Tr.	i.	1
110.	Katillik	Ar.-Tr.	i.	1
111.	Kaygı	Tr.	i.	1
112.	Kendi	Tr.	z.	2
113.	Kesip	Tr.	z.f.	1
114.	Keşiş	F.	i.	1
115.	Kımıldama-	Tr.	f.	2
116.	Kırk	Tr.	s.	2
117.	Ki	F.	ed.	3
118.	Kim	Tr.	z.	1
119.	Kimse	Tr.	i.	1
120.	Kimsecik	Tr.	i.	1
121.	Korku	Tr.	i.	1
122.	Koş-	Tr.	f.	1
123.	Koşarak	Tr.	z.f.	1
124.	Koyak	Tr.	i.	2
125.	Kuş	Tr.	i.	2
126.	Mızrak	Ar.	i.	1
127.	Nasıl	Tr.	ed.	1
128.	Ne	Tr.	ed.	3
129.	Neden	Tr.	ed.	1
130.	O	Tr.	z.	3
131.	Ol-	Tr.	f.	3
132.	Olmuş	Tr.	s.f.	1
133.	Ordu	Tr.	i.	11
134.	Orman	Tr.	i.	6
135.	Otur-	Tr.	f.	2
136.	Ölüm	Tr.	i.	5
137.	Ön	Tr.	i.	1
138.	Öteki	Tr.	z.	1
139.	Öyle	Tr.	zf.	1

140.	Peri bacası	Tr.	i.	3
141.	Sabah	Ar.	i.	1
142.	Saf saf	Ar.	ik.	1
143.	San-	Tr.	f.	1
144.	Sarıklı	Tr.	s.	1
145.	Say-	Tr.	f.	1
146.	Saymak	Tr.	i.f.	1
147.	Sev-	Tr.	f.	1
148.	Seyrederken	Ar.-Tr.	i	1
149.	Seyret-	Ar.- Tr.	f.	1
150.	Silah	Ar.	i.	1
151.	Son	Tr.	i.	2
152.	Sonra	Tr.	i.	1
153.	Şekil	Ar.	i.	1
154.	Şimdi	Tr.	zf.	1
155.	Şu	Tr.	s.	1
156.	Taneli	F.-Tr.	s.	1
157.	Tarla	Tr.	i.	1
158.	Taş kes-	Tr.	dey.	1
159.	Tek	Tr.	s.	1
160.	Tepe	Tr.	i.	1
161.	Tetik	Tr.	i.	1
162.	Titre-	Tr.	f.	1
163.	Toplan-	Tr.	f.	1
164.	Toprak	Tr.	i.	1
165.	Toy	Tr.	i.	1
166.	Tut-	Tr.	f.	1
167.	Tutarken	Tr.	z.f.	1
168.	Tüm	Tr.	i.	1
169.	Türlü	Tr.	s.	6
170.	Uçmak	Tr.	i.f.	1
171.	Uğramama-	Tr.	f.	1
172.	Unut-	Tr.	f.	1
173.	ülke	Tr.	i.	5
174.	Üst	Tr.	i.	1
175.	Üzüm	Tr.	i.	1
176.	Var	Tr.	s.	1
177.	Var-	Tr.	f.	2
178.	Varama-	Tr.	f.	1
179.	Vaveyla	Ar.	i.	1
180.	Yakılıp	Tr.	z.f.	1
181.	Yakıp	Tr.	z.f.	1
182.	Yan	Tr.	i.	3
183.	Yani	Ar.	ed.	1
184.	Yap-	Tr.	f.	1
185.	Yaşamamış	Tr.	s.f.	1
186.	Yaşlı	Tr.	s.	1
187.	Yazı yaban	Tr.	s.ö.	1

188.	Yer	Tr.	i.	2
189.	Yıkıl-	Tr.	f.	1
190.	Yıkıp	Tr.	z.f.	1
191.	Yıl	Tr.	i.	2
192.	Yok	Tr.	s.	3
193.	yola düş-	Tr.	d.	1
194.	Yum-	Tr.	f.	1
195.	Yürüyen	Tr.	s.f.	1
196.	Yüzden	Tr.	zf.	1
197.	Zaman	Ar.	i.	1
198.	Zengin	F.	i.	2

Tablo 3.1.2. III. Kitap 1. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Efsane	+	-	-
2.	İstila	-	+	-
3.	Kesiş	+	-	-
4.	Koyak	+	-	-
5.	Mızrak	-	+	-
6.	Toy	-	+	-
7.	Vaveyla	-	+	-
8.	Yazı yaban	-	+	-

1.4.2. İkinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
İnsanla Güzel	Şiir	İlhan Geçer	79

*Her şey insanla güzel,
Doğan güne karşı gerinen evler,
Mavi rüzgarların koştığı sokak!
İnsan olmazsa kötü resimler gibi
Lacivert bahçelerde başlayan bahar,
Temmuz tarlalarında başak.*

*İnsanlar, canım insanlar!
Işıklar, güneşler hep sizin için
Sizinle anlamlı gökler ve deniz,
Sizinle bölüşür sevinci kuşlar,
Siz varsanız, korkunç değil
Karanlığı gecelerin.*

*Çoğunuz iyi yürekli insanlar,
Ama mutsuz!
Acı hep mevsimler yörenizde,*

*Ekmeğiniz kıt,
Aşınız tuzsuz.*

*Sabahlar sizinle aydınlık,
Elleriniz uzandıkça mavi bulutlar,
Sizin için kızarır dallarda yemiş,
Bir sevince karşılık, bin acınız var.*

*Dostluklar sıcak, sevgiler sonsuz,
Savaşlar, kinler, öfkeler neden?
Bırakıp gidersiniz gene de,
Dünya bu kadar güzelken!*

Tablo 3.2.1. III. Kitap 2. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1	Acı	Tr.	i.	2
2	Ama	Ar.	ed.	1
3	Anlamlı	Tr.	s.	1
4	Aş	Tr.	i.	1
5	Aydınlık	Tr.	i.	1
6	Bahar	F.	i.	1
7	Bahçe	F.	i.	1
8	Başak	Tr.	i.	1
9	Başlayan	Tr.	s.f.	1
10	Bırakıp git-	Tr.	f.	1
11	Bin	Tr.	s.	1
12	Bir	Tr.	s.	1
13	Bölüş-	Tr.	f.	1
14	Bu	Tr.	s.	1
15	Bulut	Tr.	i.	1
16	Can	F.	i.	1
17	Çok	Tr.	zf.	1
18	Dal	Tr.	i.	1
19	De /da	Tr.	ed.	1
20	Değil	Tr.	i.	1
21	Deniz	Tr.	i.	1
22	Doğan	Tr.	s.f.	1
23	Dostluk	F. – Tr.	i.	1
24	Dünya	Ar.	i.	1
25	Ekme	Tr.	i.	1
26	El	Tr.	i.	1
27	Ev	Tr.	i.	1
28	Gece	Tr.	i.	1
29	Gene	Tr.	ed.	1
30	Gerinen	Tr.	s.f.	1
31	Gibi	Tr.	ed.	1

32	Gök	Tr.	i.	1
33	Gün	Tr.	i.	1
34	Güneş	Tr.	i.	1
35	Güzel	Tr.	s.	2
36	Hep	Tr.	zf.	2
37	Her	F.	s.	1
38	Işık	Tr.	i.	1
39	İçin	Tr.	ed.	2
40	İnsan	Ar.	i.	5
41	İyi	Tr.	s.	1
42	Kadar	Ar.	ed.	1
43	Karanlık	Tr.	i.	1
44	Karşı	Tr.	ed.	1
45	Karşılık	Tr.	i.	1
46	Kıt	Tr.	i.	1
47	Kızır-	Tr.	f.	1
48	Kin	F.	i.	1
49	Korkunç	Tr.	i.	1
50	Koş-	Tr.	f.	1
51	Kötü	Tr.	s.	1
52	Kuş	Tr.	i.	1
53	Lacivert	F.	s.	1
54	Mavi	Ar.	s.	1
55	Mevsim	Ar.	i.	1
56	Mutsuz	Tr.	s.	1
57	Neden	Tr.	ed.	1
58	Olma-	Tr.	f.	1
59	Öfke	Tr.	i.	1
60	Resim	Ar.	i.	1
61	Rüzgar	F.	i.	1
62	Sabah	Ar.	i.	1
63	Savaş	Tr.	i.	1
64	Sevgi	Tr.	i.	1
65	Sevinç	Tr.	i.	2
66	Sıcak	Tr.	i.	1
67	Siz	Tr.	z.	6
68	Sokak	Tr.	i.	1
69	Sonsuz	Tr.	s.	1
70	Şey	Ar.	i.	1
71	Tarla	Tr.	i.	1
72	Temmuz	Ar.	i.	1
73	Tuzsuz	Tr.	s.	1
74	Uzadıkça	Tr.	z.f.	1
75	Var	Tr.	s.	2
76	Ve	Ar.	ed.	1
77	Yemiş	Tr.	i.	1
78	Yöre	Tr.	i.	1
79	Yürekli	Tr.	s.	1

Tablo 3.2.2. III. Kitap 2. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Aş	-	+	+
2.	Bırakıp gitmek	-	+	-
3.	Kıt	+	-	-
4.	Kin	-	+	-
5.	Yöre	-	+	+
6.	Yürek	-	+	-

1.4.3. Üçüncü Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Ertuğrul Bey'in Ölümü	Roman	Kemal Tahir	242

(Devlet Ana, Kemal Tahir'in çok ünlü bir romanıdır. Romanda Osmanlı Devleti'nin kuruluş yılları bir destan havası içinde anlatılır. Romana adını veren Devlet Hatun, Kayıların kadın beylerindendir; Bacıbey adıyla da bilinir. Okuyacağınız parça, Osman Beyin babası Ertuğrul Gazinin ölümünün anlatıldığı bölümdür.)

-Yukarıda gök yarıldı... Aşağıda yer yıkıldı... Öldü Ertuğrul babamız, öldüüü...

Koca meydan taş kesilmişti. Herkes, Ertuğrul'un bu marazı alt edip kalkamayacağını biliyor, gece yatarken ölüm bağırtısıyla uyanmayı bekliyordu. Öyleyken hiç umulmaz bir belaya uğramışlar gibi yedi diyardan sürünüp gelmiş bu karmakarışık savaşçı milleti, kan hısmı Kayılar kadar vurulmuştu can evinden...

Herkesten önce Bacıbey boşandı, dizlerini döverek yere çöktü, davul gibi sesiyle bağırmaya başladı:

-Kaba sarıkları yere çalın adamlar. Yakaları çekip yırtın. Övündüğüm ak arslan gitti... Acı tırnakları yüzünüze çalın karılar, al yanakları yolun, düşmanlarına korku salan gitti. Kızlar gülmesin, gelinler kına yakmasın. Ölüm aldı, yer gizledi. Yalan dünya kime kaldı. Gelimli gidimli dünya vay... Sonucu ölümlü dünya...

Can evinden çekip çıkardığı ağıt, öteki bacıları da hemen kavramıştı. Dövünerek ağlayan Bacıbeyin ardı sıra, sözleri birbirlerinden alıp birbirlerine vererek dövünmeye giriştiler:

-Vay Kayı'nın ulusu... Vay ulusun umudu, Yiğit Ertuğrul.

-Vay ak sakalı er meydanında ağarmış... Vay düşmanlara medet çağırtmış Ertuğrul.

-Vay akli derinlere erenimiz... Vay belamıza kanat gerenimiz...

-Vay kılıcını göklere asan... Gün ortası düşman basan... Basıp dağıtan...

-Karşı yatan kara dağı sorar isen yaylandı Bey, yaylan hani?

-Vay Kara Osman Beyimizin, Ak Gündüz Alp'in yiğit Savcı Gazinin yiğit babası...

-Vay dünyayı kara gördüm, akan suyu akmaz gördüm... Vay vay söndü ocaklarım, çakmakları yakmaz gördüm.

Ertuğrul Beyin çocukluk arkadaşı, ahi yoldaşı, savaşlarda eşi, kardeşten ileri kan kardeşi Akçakoca ağır ağır gelmiş, orta yerde durmuştu. Yaşı sekseni aşkın olduğu halde, koca çınar gövdesi gibi dik, ak sakalı göbeğe indiği halde ölümsüz Hızır Peygamber gibi çevikti. Elleri göğsünde, ağıtın soluk yerini bekledi. Elini kaldırdı:

-Ağlamakla olmaz. Ölen ağıtla geri gelmez. Er yaşadı, yiğit öldü, ne mutlu! Akli ererekten, dili dönerekten gitti, ne mutlu. Helallik istedi hepimizden... -Biraz bekledi, meydandakiler anlamadıklarından sessizlik uzayınca çıkışır gibi bağırdı.-Verdiniz mi?

Meydan bir anda gök gibi gürlledi:

-Helal olsun.

-Vasiyet vardır. "Ölümlüm duyulmadan, kendinize yararlıyı seçin ki ülkemiz başsız kalmasın." buyurdu. Yiğidiz, ünlü savaşçıyız ama çokluk değiliz. Ülkemiz küçüktür, yenilsek gerileyip toparlanmaya yetmez. Düşman haber almadan yeni beyimizi seçmeliyiz. Seçim şimdi gerektir.

Tablo 3.3.1. III. Kitap 3.Metin Sözcüklüğü Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1	Acı	Tr.	i.	1
2	Ad	Tr.	i.	2
3	Adam	İb.	i.	1
4	Ağarmış	Tr.	s.f.	1
5	Ağır ağır	Tr.	ik.	1
6	Ağıt	Tr.	i.	2
7	Ağlamak	Tr.	i.f.	1
8	Ağlayan	Tr.	s.f.	1
9	Ahi	Ar.	i.	1
10	Ak	Tr.	s.	1
11	Ak Gündüz Alp	Tr.	ö.i.	1
12	Akan	Tr.	s.f.	1
13	Akçakoca	Tr.	ö.i.	1
14	Akıl	Ar.	i.	1
15	Akmaz	Tr.	s.f.	1
16	Aksakal	Tr.	i.	2
17	Al	Tr.	s.	1
18	Al-	Tr.	f.	1
19	Alıp	Tr.	z.f.	1
20	Almadan	Tr.	z.f.	1
21	Alt et-	Tr.	dey.	1
22	Ama	Ar.	ed.	1
23	An	Tr.	i.	1
24	Anlama-	Tr.	f.	1

25	Anlatıl-	Tr.	f.	2
26	Ardı sıra	Tr.	zf.	1
27	Arkadaş	Tr.	i.	1
28	Arslan	Tr.	i.	1
29	Asan	Tr.	s.f.	1
30	Aşağı	Tr.	i.	1
31	Aşkın	Tr.	s.	1
32	Baba	Tr.	i.	3
33	Bacı	Tr.	i.	1
34	Bacı Bey	Tr.	ö.i.	3
35	Bağır-	Tr.	f.	1
36	Bağırma	Tr.	i.f.	1
37	Bağırta	Tr.	i.	1
38	Basan	Tr.	s.f.	1
39	Basıp	Tr.	z.f.	1
40	Başla-	Tr.	f.	1
41	Başsız	Tr.	s.	1
42	Bekle-	Tr.	i.	3
43	Bela	Ar.	i.	2
44	Bey	Tr.	i.	3
45	Bil-	Tr.	f.	1
46	Bilin-	Tr.	f.	1
47	Bir	Tr.	s.	4
48	Biraz	Tr.	zf.	1
49	Birbiri	Tr.	z.	2
50	Boşan-	Tr.	f.	1
51	Bölüm	Tr.	i.	1
52	Bu	Tr.	s.	2
53	Buyur-	Tr.	f.	1
54	Can evi	F.-Tr.	mec.	1
55	Can evinden vurul-	F.-Tr.	dey.	1
56	Çağırılmış	Tr.	s.f.	1
57	Çakmak	Tr.	i.	1
58	Çal-	Tr.	f.	2
59	Çekip	Tr.	z.f.	2
60	Çevik	Tr.	s.	1
61	Çıkar-	Tr.	f.	1
62	Çıkış-	Tr.	f.	1
63	Çınar	F.	i.	1
64	Çocukluk	Tr.	i.	1
65	Çok	Tr.	zf.	1
66	Çokluk	Tr.	i.	1
67	Çök-	Tr.	f.	1
68	Dağ	Tr.	i.	1
69	Dağitan	Tr.	s.f.	1
70	Davul	Tr.	i.	1
71	De /da	Tr.	ed.	3
72	Değil	Tr.	i.	1

73	Derin	F.	s.	1
74	Destan	F.	i.	1
75	Devlet Ana	Ar.-Tr.	ö.i.	1
76	Devlet Hatun	Ar.-Tr	ö.i.	1
77	Dik	Tr.	s.	1
78	Dişyar	Ar.	i.	1
79	Diz	Tr.	i.	1
80	Döverek	Tr.	z.f.	1
81	Dövünerek	Tr.	z.f.	1
82	Dövünme	Tr.	i.f.	1
83	Dur-	Tr.	f.	1
84	Duyulmadan	Tr.	z.f.	1
85	Dünya	Ar.	i.	1
86	Düşman	f.	i.	4
87	El	Tr.	i.	2
88	Er	Tr.	i.	1
89	Er meydanı	Tr.-Ar.	s.ö.	1
90	Eren	Tr.	i.	1
91	Ertuğrul	Tr.	ö.i.	5
92	Ertuğrul Gazi	Tr.-Ar.	ö.i.	1
93	Eş	Tr.	i.	1
94	Gece	Tr.	i.	1
95	Gel-	Tr.	f.	2
96	Gelimli gidimli dünya	Tr.-Ar.	dey.	1
97	Gelin	Tr.	i.	1
98	Gerek	Tr.	s.	2
99	Gerileyip	Tr	z.f.	1
100	Gibi	Tr.	ed.	6
101	Giriş-	Tr.	f.	1
102	Git-	Tr.	f.	2
103	Gizle-	Tr.	f.	1
104	Göbek	Tr.	i.	1
105	Göğüs	Tr.	i.	1
106	Gök	Tr.	i.	3
107	Gör-	Tr.	f.	3
108	Gövde	Tr.	i.	1
109	Gülme-	Tr.	f.	1
110	Gün ortası	Tr.	zf.	1
111	Gürle-	Tr.	f.	1
112	Haber	Ar.	i.	1
113	Hal	Ar.	i.	2
114	Hani	Tr.	ed.	1
115	Hava	Ar.	i.	1
116	Helal	Ar.	s.	1
117	Helallik	Ar.-Tr	i.	1
118	Hemen	F.	zf.	1
119	Hep	Tr.	zf.	1
120	Herkes	F.	z.	2

121	Hısm	Tr.	i.	1
122	Hızır Peygamber	Ar.	ö.i.	1
123	Hiç	F.	zf.	1
124	İç	Tr.	i.	1
125	İleri	Tr.	i.	1
126	İN-	Tr.	f.	1
127	İse	Tr.	f.	1
128	İste-	Tr.	f.	1
129	Kaba	Tr.	s.	1
130	Kadar	Ar.	ed.	1
131	Kadın	Sogd.	i.	1
132	Kal-	Tr.	f.	1
133	Kaldır-	Tr.	f.	1
134	Kalkama-	Tr.	f.	1
135	Kalma-	Tr.	f.	1
136	Kan	Tr.	i.	1
137	Kan kardeş	Tr.	s.ö.	1
138	Kanat geren	Tr.	s.f.	1
139	Kara	Tr.	s.	3
140	Kardeş	Tr.	i.	1
141	Karı	Tr.	i.	1
142	Karmakarışık	Tr.	s.	1
143	Karşı	Tr.	i.	1
144	Kavra-	Tr.	f.	1
145	Kayılar	Tr.	ö.i.	3
146	Kemal Tahir	Ar.	ö.i	1
147	Kendi	Tr.	z.	1
148	Kılıç	Tr.	i.	1
149	Kına	Ar.	i.	1
150	Kız	Tr.	i.	1
151	Ki	F.	ed.	1
152	Kim	Tr.	z.	1
153	Koca	Tr.	s.	1
154	Koca	Tr.	s.	1
155	Korku	Tr.	i.	1
156	Kuruluş	Tr.	i.	1
157	Küçük	Tr.	s.	1
158	Maraz	Ar.	i.	1
159	Medet	Ar.	i.	1
160	Meydan	Ar.	i.	3
161	Mi	Tr.	ed.	1
162	Millet	Ar.	i.	1
163	Mutlu	Tr.	s.	1
164	Ne	Tr.	ed.	1
165	Ocağı sön-	Tr.	dey.	1
166	Oku-	Tr.	f.	1
167	Ol-	Tr.	f.	2
168	Olma-	Tr.	f.	1

169	Orta yer	Tr	s.ö.	1
170	Osman Bey	Ar.-Tr.	ö.i.	2
171	Osmanlı Devleti	Ar.	ö.i.	1
172	Öl-	Tr.	f.	3
173	Ölen ağıtla geri gelmez.	Tr.	at.söz.	1
174	Ölüm	Tr.	i.	4
175	Ölümlü dünya	Tr.-Ar.	dey.	1
176	Ölümsüz	Tr.	s.	1
177	Önce	Tr.	zf.	1
178	Öteki	Tr.	z.	1
179	Övün-	Tr.	f.	1
180	Öyleyken	Tr.	zf.	
181	Parça	F.	i.	1
182	Roman	Fr.	i.	3
183	Salan	Tr.	s.f.	1
184	Sarık	Tr.	i.	1
185	Savaş	Tr.	i.	1
186	Savaşçı	Tr.	i.	2
187	Savcı Gazi	Tr.-Ar.	ö.i.	1
188	Seç-	Tr.	f.	2
189	Seçim	Tr.	i.	2
190	Seksen	Tr.	s.	1
191	Ses	Tr.	i.	1
192	Sessizlik	Tr.	i.	1
193	Soluk	Tr.	i.	1
194	Sonuç	Tr.	i.	1
195	Sor-	Tr.	f.	1
196	Söz	Tr.	i.	1
197	Su	Tr.	i.	1
198	Sürünüp	Tr.	z.f.	1
199	Şimdi	Tr.	zf.	1
200	Taş kesil-	Tr.	dey.	1
201	Tırnak	Tr.	i.	1
202	Toparlanma	Tr.	i.f.	1
203	Uğramış	Tr.	s.f.	1
204	Ulus	Tr.	i.	2
205	Umulmaz	Tr.	s.	1
206	Umut	Tr.	i.	1
207	Uyanma	Tr.	i.f.	1
208	Uzayınca	Tr.	z.f.	1
209	Ülke	Tr.	i.	2
210	Ünlü	Tr.	s.	2
211	Var	Tr.	s.	1
212	Vasiyet	Ar.	i.	1
213	Vay	Tr.	ün.	12
214	Ver-	Tr.	f.	1
215	Veren	Tr.	s.f.	1
216	Vererek	Tr.	z.f	1

217	Yak-	Tr.	f.	1
218	Yaka	Tr.	i.	1
219	Yakmaz	Tr.	s.f.	1
220	Yalan dünya	Tr.-Ar.	dey.	1
221	Yanak	Tr.	i.	1
222	Yararlı	Tr.	s.	1
223	Yarıl-	Tr.	f.	1
224	Yaş	Tr.	i.	1
225	Yaşa-	Tr.	f.	1
226	Yatan	Tr.	s.f.	1
227	Yatarken	Tr.	z.f.	1
228	Yayla	Tr.	i.	1
229	Yaylan-	Tr.	f.	1
230	Yedi	Tr.	s.	1
231	Yeni	Tr.	s.	1
232	Yenil-	Tr.	f.	1
233	Yer	Tr.	i.	5
234	Yetme-	Tr.	f.	1
235	Yıkıl-	Tr.	f.	1
236	Yıl	Tr.	i.	1
237	Yırt-	Tr.	f.	1
238	Yiğit	Tr.	s.	5
239	Yol-	Tr.	f.	1
240	Yoldaş	Tr.	i.	1
241	Yukarı	Tr.	i.	1
242	Yüz	Tr.	i.	1

Tablo 3.3.2. III. Kitap 3. Metin Sözcük Çalışması Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Bacı	-	+	+
2.	Başsız kalmak	-	+	-
3.	Can evinden vurulmak	-	+	+
4.	Er	-	+	-
5.	Hısım	-	+	+
6.	Maraz	-	+	+
7.	Ocağı sönmek	-	+	+
8.	Vasiyet	-	+	+
9.	Yiğit	-	+	-

1.4.4. Dördüncü Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Kızıl Derili Reisinin Çevre Dersi	Mektup	Reis Seattle	229

(ABD Başkanı Lincoln (Linkoln), 1854 yılında Kızılderili bir kabile reisi olan Seattle (Setil)'a Kızılderililere ait olan toprakları satın almak istediğini belirten bir mektup gönderir. Okuyacağınız parça, Kızılderili Reisinin bu mektuba cevabıdır.)

Beyaz Saray'daki Büyük Beyaz Reis,

Bu toprakların her parçası halkım için kutsaldır. Çam ağaçlarının pırıldayan iğneleri, vızıldayan böcekler, ak kumsallı kıyıları, karanlık ormanlar ve sabah vakti çayırları örten buğu, halkımın anılarını ve geçirdiği yüzlerce yıllık deneylerinin bir parçasıdır. Ormanların ve ağaçların damarlarını dolaşan su, atalarımın anılarını taşır. Biz buna inanırız beyazlar için durum böyle değildir. Bir beyaz ölüp yıldızlar evrenine göçtüğü zaman, doğduğu toprakları unuttur; bizim ölümlerimizse doğduğu toprakları unutmaz. Çünkü bir Kızılderili, gerçek anasının toprak olduğunu bilir.

Washington (Washington)'daki Büyük Beyaz Reis, bizden toprak satın almak istediğini yazıyor. Bu, bizim için çok büyük bir özveri olur. Büyük Beyaz Reis, bize rahatça yaşayacağımız bir yerin ayrılacağını, bize babalık edeceğini, biz Kızılderililerin ise onun çocukları olacağımızı söylüyor. Bu önerinizi düşüneneğiz. Ama yine de önerinizi kabul etmemizin kolay olmayacağını itiraf etmek zorundayım. Çünkü topraklarımız bizim için kutsaldır. Derelerin ve ırmakların suyu, bizim için sadece akıp giden su değildir; atalarımızın kanıdır aynı zamanda. Biz dereleri ve ırmakları kardeşlerimiz gibi severiz. Siz de aynı sevgiyi gösterecek misiniz kardeşlerimize?

Biliyorum beyazlar bizim gibi düşünmezler. Sizin için bir parça toprağın ötekinden ayrımı yoktur. Beyaz adam, topraktan almak istediğini alınca başka serüvenlere atılır. Beyaz adam, anası olan toprağa ve kardeşi olan gökyüzüne alınıp satılacak, işlenecek, yağmalanacak bir şey gibi bakar. Onun bu ihtirasıdır ki toprakları çölleştirecek ve her şeyi yiyip bitirecektir.

Beyaz adamın kurduğu kentleri de anlamayız biz Kızılderililer. Bu kentlerde barış ve huzur yoktur. Beyaz adamın kurduğu kentlerde bir çiçeğin taç yapraklarının açarken çıkardığı sesler, bir kelebeğin uçarken çıkardığı kanat sesleri duyulmaz.

Belki vahşi olduğum için anlayamıyorum. Ben ve halkım için önemli olan şeyler oldukça başka. İnsan bir su birikintisinin çevresinde toplanmış kurbağaların, ağaçlardaki kuşların ve doğanın seslerini duymadıkça yaşamın ne anlamı, ne değeri olur? Biz Kızılderilileriz ve

anlamıyoruz. Biz Kızılderililer, bir su birikintisini, yüzümüzü yalayan rüzgarın sesini ve kokusunu severiz.

Hava önemlidir bizim için. Ağaçlar, hayvanlar ve insanlar aynı havayı solur. Beyaz adam için bunun da önemi yoktur. Ancak bu toprakları size satacak olursak havanın temizliğine önem vermeyi de öğrenmeniz gerekecek. Çocuklarınıza havanın kutsal bir şey olduğunu, havanın temizliğine önem vermek gerektiğini öğretmelisiniz. Hem nasıl kutsal olmasın hava? Atalarımız doğdukları gün ilk soluklarını, ölürlen de son soluklarını bu havayla solumuşlardır.

Toprak satmamız için yaptığınız öneriyi inceleyeceğim. Eğer bu öneriyi kabul edersek bizim de bir koşulumuz olacak: Beyaz adam, bu topraklar üzerinde yaşayan tüm canlılara saygı gösterecektir.

Şu gerçeği iyi biliyorum: Toprak insana değil, insan toprağa aittir. Bu dünyadaki her şey, bir ailenin bireylerini birbirine bağlayan kan gibi ortaktır ve birbirine bağlıdır. Dünyanın başına gelen felaket, insanoğlunun başına gelmiş demektir.

Bildiğimiz bir gerçek daha var, aynı Tanrı'nın yaratıklarıdır. Beyaz adam, bir gün belki bu gerçeği de anlayacak ve kardeş olduğumuzun farkına varacaktır. Siz, yine de tanrılarımızın başka olduğunu düşünmekte özgürsünüz. Ama hepimizi yaratan Tanrı için aramızda hiçbir fark yoktur. Ve Kızılderililer gibi Tanrı da toprağa değer verir. Toprağa saygısızlık Tanrı'nın kendisine saygısızlıktır.

Bir gün bakacaksınız; gökteki kartallar, dağları örten ormanlar yok olmuş, yaban atları evcilleştirilmiş ve her yer insanoğlunun kokusuyla dolmuş. İşte o gün, insanoğlu için yaşamın sonu ve varlığını sürdürme savaşının başlangıcı gelip çatmış olacak...

Tablo 3.4.1. III. Kitap 4. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	(Linkoln)	Tr.	s.ok.	1
2.	(Setil)	Tr.	s.ok.	1
3.	(Washington)	Tr.	s.ok.	1
4.	1854	Tr.	s.	1
5.	ABD	İng.-Tr.- Ar.	kst.	1
6.	Aç-	Tr.	f.	1
7.	Adam	İb.	i.	7
8.	Ağaç	Tr.	i.	4
9.	Aile	Ar.	i.	1
10.	Ait	Ar.	s.	2
11.	Ak	Tr.	s.	1
12.	Akıp	Tr.	z.f.	1
13.	Alınca	Tr.	z.f.	1
14.	Alınıp	Tr.	z.f.	1
15.	Almak	Tr.	i.f.	1
16.	Ama	Ar.	ed.	2
17.	Ana	Tr.	i.	2

18.	Anı	Tr.	i.	2
19.	Anla-	Tr.	f.	1
20.	Anlam	Tr.	i.	1
21.	Anlama-	Tr.	f.	3
22.	Ara	Tr.	i.	1
23.	At	Tr.	i.	1
24.	Ata	Tr.	i.	3
25.	Atıl-	Tr.	f.	1
26.	Ayırım	Tr.	i.	1
27.	Aynı	Ar.	s.	3
28.	Ayrı-	Tr.	f.	1
29.	Babalık	Tr.	i.	1
30.	Bağlayan	Tr.	s.f.	1
31.	Bağlı	Tr.	s.	1
32.	Bak-	Tr.	f.	2
33.	Bariş	Tr.	i.	1
34.	Baş	Tr.	i.	2
35.	Başka	Tr.	s.	3
36.	Başkan	Tr.	i.	1
37.	Başlangıç	Tr.	i.	1
38.	Belirten	Tr.	s.f.	1
39.	Belki	Tr. – F.	ed.	2
40.	Ben	Tr.	z.	1
41.	Beyaz	Ar.	s.	10
42.	Beyaz Saray	Ar.-F.	ö.i.	1
43.	Bil-	Tr.	f.	4
44.	Bir	Tr.	s.	20
45.	Birbiri	Tr.	z.	2
46.	Birey	Tr.	i.	1
47.	Birikinti	Tr.	i.	2
48.	Biz	Tr.	z.	16
49.	Böcek	Tr.	i.	1
50.	Böyle	Tr.	zf.	1
51.	Bu	Tr.	s.	14
52.	Buğu	Tr.	i.	1
53.	Büyük	Tr.	s.	1
54.	Büyük Beyaz Reis	Tr. – Ar.	ö.i.	3
55.	Canlı	F. – Tr.	i.	1
56.	Cevap	Ar.	i.	1
57.	Çam	Tr.	i.	2
58.	Çayır	Tr.	i.	1
59.	Çevre	Tr.	i.	1
60.	Çıkar-	Tr.	f.	2
61.	Çiçek	Tr..	i.	1
62.	Çocuk	Tr.	i.	2
63.	Çok	Tr.	s.	1
64.	Çölleştir-	Tr.	f.	1
65.	Çünkü	F.	ed.	2

66.	Dağ	Tr.	i.	1
67.	Damar	Tr.	i.	1
68.	De /da	Tr.	ed.	9
69.	Değer	Tr.	i.	1
70.	Değer ver-	Tr.	f.	1
71.	Değil	Tr.	i.	3
72.	Demek	Tr.	i.f.	1
73.	Deney	Tr.	i.	1
74.	Dere	Tr.	i.	2
75.	Doğ-	Tr.	f.	3
76.	Doğa	Tr.	i.	1
77.	Dol-	Tr.	f.	1
78.	Dolaşan	Tr.	s.f.	1
79.	Durum	Tr.	i.	1
80.	Duymadıkça	Tr.	z.	1
81.	Duyulma-	Tr.	f.	1
82.	Dünya	Ar.	i.	2
83.	Düşün-	Tr.	f.	1
84.	Düşünme-	Tr.	f.	1
85.	Düşünmek	Tr.	i.f.	1
86.	Eğer	F.	ed.	1
87.	Et-	Tr.	f.	1
88.	Evcilleştir-	Tr.	f.	1
89.	Evren	Tr.	i.	1
90.	Fark	Ar.	i.	1
91.	Farkına var-	Ar.-Tr.	f.	1
92.	Felaket	Ar.	i.	1
93.	Geçir-	Tr.	f.	1
94.	Gelen	Tr.	s.f.	1
95.	Gelip çat-	Tr.	dey.	1
96.	Gelmiş	Tr.	s.f.	1
97.	Gerçek	Tr.	i.	4
98.	Gibi	Tr.	ed.	4
99.	Giden	Tr.	s.f.	1
100.	Göç-	Tr.	f.	1
101.	Gök	Tr.	i.	1
102.	Gökyüzü	Tr.	i.	1
103.	Gönder-	Tr.	f.	1
104.	Göz	Tr.	i.	1
105.	Gün	Tr.	i.	4
106.	Halk	Ar.	i.	3
107.	Hem	F.	zf.	1
108.	Hep	Tr.	z.	1
109.	Her	F.	s.	4
110.	Hiçbir	F.-Tr.	z.	1
111.	Huzur	Ar.	i.	1
112.	Irmak	Tr.	i.	2
113.	İçin	Tr.	ed.	13

114.	İğne	Tr.	i.	1
115.	İhtiras	Ar.	i.	1
116.	İlk	Tr.	s.	1
117.	İnan-	Tr.	f.	1
118.	İncele-	Tr.	f.	1
119.	İnsan	Ar.	i.	4
120.	İnsanoğlu	Ar. – Tr.	i.	3
121.	İ-se	Tr.	f.	1
122.	İste-	Tr.	f.	3
123.	İşlenecek	Tr.	s.f.	1
124.	İşte	Tr.	ed.	1
125.	İtiraf et-	Ar. – Tr.	f.	1
126.	İyi	Tr.	s.	1
127.	Kabile	Ar.	i.	1
128.	Kabul et-	Ar. – Tr.	f.	2
129.	Kan	Tr.	i.	2
130.	Kanat	Tr.	i.	1
131.	Karanlık	Tr.	i.	1
132.	Kardeş	Tr.	i.	4
133.	Kartal	Tr.	i.	1
134.	Kelebek	Tr.	i.	1
135.	Kendi	Tr.	z.	1
136.	Kent	Tr.	i.	3
137.	Kıyı	Tr.	i.	1
138.	Kızılderili	Tr.	ö.i.	9
139.	Ki	F.	ed.	1
140.	Kolay	Tr.	s.	1
141.	Koşul	Tr.	i.	1
142.	Kumsallı	Tr.	s.	1
143.	Kur-	Tr.	f.	2
144.	Kurbağa	Tr.	i.	1
145.	Kuş	Tr.	i.	1
146.	Kutsal	Tr.	i.	4
147.	Lincoln	İng.	ö.i.	1
148.	Mektup	Ar.	i.	2
149.	Mi	Tr.	ed.	1
150.	Nasıl	Tr.	ed.	1
151.	Ne	Tr.	ed.	2
152.	O	Tr.	z.	3
153.	Oku-	Tr.	f.	1
154.	Ol-	Tr.	f.	11
155.	Olan	Tr.	s.f.	5
156.	Oldukça	Tr.	zf.	1
157.	Olma-	Tr.	f.	1
158.	Olma-	Tr.	f.	1
159.	Orman	Tr.	i.	3
160.	Ortak	Tr.	i.	1
161.	Ölü	Tr.	i.	1

162.	Ölüp	Tr.	z.f.	1
163.	Ölürken	Tr.	z.f.	1
164.	Önemli	Tr.	s.	2
165.	Öneri	Tr.	i.	4
166.	Örten	Tr.	s.f.	2
167.	Öteki	Tr.	z.	1
168.	Özgür	Tr.	s.	1
169.	Özveri	Tr.	i.	1
170.	Parça	F.	i.	4
171.	Pırıldayan	Tr.	s.f.	1
172.	Rahatça	Ar.-Tr.	zf.	1
173.	Reis	Ar.	i.	2
174.	Sabah	Ar.	i.	1
175.	Sadece	F.-Tr.	zf.	1
176.	Satılacak	Tr.	s.f.	1
177.	Satın almak	Tr.	i.	2
178.	Satma	Tr.	i.f.	1
179.	Savaş	Tr.	i.	1
180.	Saygı göster-	Tr.	f.	1
181.	Saygısızlık	Tr.	i.	2
182.	Seattle	İng.	ö.i.	1
183.	Serüven	F	i.	1
184.	Ses	Tr.	i.	4
185.	Sevgi göster-	Tr.	f.	1
186.	Soluk	Tr.	i.	2
187.	Son	Tr.	s.	2
188.	Söyle-	Tr.	f.	1
189.	Su	Tr.	i.	5
190.	Sürdürebilme	Tr.	i.	1
191.	Şey	Ar.	i.	5
192.	Şu	Tr.	s.	1
193.	Tanrı	Tr.	i.	5
194.	Taşı-	Tr.	f.	1
195.	Toplanmış	Tr.	s.f.	1
196.	Toprak	Tr.	i.	18
197.	Tüm	Tr.	s.	1
198.	Uçarken	Tr.	z.f.	1
199.	Unut-	Tr.	f.	1
200.	Unutma-	Tr.	f.	1
201.	Üzeri	Tr.	i.	1
202.	Vahşi	Ar.	s.	1
203.	Vakit	Ar.	i.	1
204.	Var	Tr.	s.	1
205.	Varlık	Tr.	i.	1
206.	Ve	Ar.	ed.	19
207.	Vızıldayan	Tr.	s.f.	1
208.	Washington	İng.	ö.i.	1
209.	Yaban	Tr.	i.	1

210.	Yağmalanacak	Tr.	s.f.	1
211.	Yap-	Tr.	f.	1
212.	Yaprak	Tr.	i.	1
213.	Yaratan	Tr.	s.f.	1
214.	Yaratık	Tr.	i.	1
215.	Yaşa-	Tr.	f.	1
216.	Yaşam	Tr.	i.	2
217.	Yaşayan	Tr.	s.f.	1
218.	Yaz-	Tr.	f.	1
219.	Yer	Tr.	i.	2
220.	Yıl	Tr.	i.	1
221.	Yıldız	Tr.	i.	1
222.	Yıllık	Tr.	s.	1
223.	Yine	Tr.	zf.	2
224.	Yiyip bitir-	Tr.	f.	1
225.	Yok	Tr.	s.	4
226.	Yok ol-	Tr.	f.	1
227.	Yüzlerce	Tr.	s.	1
228.	Zaman	Ar.	i.	2
229.	Zor	F.	s.	1

Tablo 3.4.2. III. Kitap 4. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Beyaz Saray	+	-	-
2.	İhtiras	-	+	+
3.	İtiraf etmek	-	+	+
4.	Kent	-	+	-
5.	Öneri	-	+	+
6.	Özveri	-	+	+
7.	Serüven	-	+	+
8.	Vahşi	-	+	+

1.4.5. Beşinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Nasrettin Hoca	Biyografi	Ahmet Köklügiller	189

Nasrettin Hoca, ince taşlamaları ile yüzyıllardan beri halkımızı güldürüp düşündüren bir söz ustasıdır; bir bilgedir. Ünü yurt sınırlarını aşmış, Türk adını bütün dünyaya duyurmuştur.

Hayatı hakkında elimizde kesin bilgi yoktur. Bazılarına göre Selçuklular Devrinde, bazılarına göre de Timur'un Anadolu'yu ele geçirdiği zamanlarda yaşamıştır.

Eldeki kaynaklardan, birinci söylentinin daha doğru olacağı sanılıyor. Buna göre Hoca, 1208 yılında Sivrihisar'ın Horto köyünde doğmuştur. Babası, aynı köyün imamı olan Abdullah Efendidir. Abdullah Efendi, çağına göre ileri görüşlü, aydın bir kişidir. Oğluna okuma yazma öğretmiş, Arapça din dersleri vermiştir. Nasrettin, bunlarla yetinmemiş, çevresinde ün yapan başka kişilerden de dersler almıştır. Sonra Konya'ya gitmiş, medresede okumuştur. Akşehir'e yerleşmiş, 1258'te orada ölmüştür.

Akşehirliler, çok sevdikleri Hocaya adına yakışır bir türbe yaptırmışlar. Söylentiye göre türbesi de kendisi gibi gülermiş. Üstü açılmış, duvarları yokmuş. Fakat kocaman bir kapısı varmış. Kapının üstünde de değirmen taşı gibi bir kilit asılıymış... İstersen gülme, gülmeden geçip gidenin başına er geç ağlanacak bir hal gelirmiş...

Hoca, ağızdan ağza anlatılarak günümüze dek gelen fıkralarında, doğru bulmadığı birçok şeyi eleştirmiştir. Onun asıl amacı, insanları güldürmek değil, düşündürmek ve eğlendirmektir. Söyleyeceklerini doğrudan söylemez, bir gülümsemenin ardına gizler. Hocanın eleştirisine uğrayanlar ya da o anda orada hazır bulunanlar, önce kıs kıs gülerler, sonra da batırılan iğnenin acısı ile kendilerine gelirler.

Hocanın fıkraları gülüp geçilecek boş sözler değildir. Üzerinde uzun uzun düşünülecek; sonuçlar çıkarılacak; öğretici, eğitici gerçeklerdir. Bunlarda her şeyi ile halkımız vardır. Sevinci ve derdi ile halkımızın yaşantısı vardır. Onun içindir ki halkımız, bunları sevmiş, benimsemiş; her yerde, her fırsatta anlatmış; bütün canlılığı ile zamanımıza dek gelmesini sağlamış; "kuşa benzemek, fincancı katırlarını ürkütme, bıraktığı yerde otlamak, tabanları kaldırmak, ipe un sermek..." gibi birçok sözünü deyimleştirmiştir.

Yazılı bir metin bırakmadığı halde, fıkralarının yaygınlığı ve canlılığı şunu gösteriyor ki Hocamız bugün de hocalığına devam etmektedir. Ondan öğreneceğimiz çok şey var.

Tablo 3.5.1. III. Kitap 5. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	1208	Tr.	s.	1
2.	1285	Tr.	s.	1
3.	Abdullah Efendi	Ar. – Yun.	ö.i.	2
4.	Acı	Tr.	i.	1
5.	Açık	Tr.	s.	1
6.	Ad	Tr.	i.	2
7.	Ağızdan ağza	Tr.	s.ö.	1
8.	Ağlanacak	Tr.	s.f.	1
9.	Akşehir	Tr. – F.	ö.i.	1
10.	Akşehirli	Tr. – F.	ö.i.	1
11.	Amaç	Tr.	i.	1
12.	An	Ar.	i.	1
13.	Anadolu	E.Yun.	ö.i.	1
14.	Anlat-	Tr.	f.	1
15.	Anlatılacak	Tr.	s.f.	1
16.	Arapça	Ar. – Tr.	ö.i.	1
17.	Art	Tr.	i.	1
18.	Asıl	Ar.	i.	1
19.	Asılı	Tr.	s.	1
20.	Aş-	Tr.	f.	1
21.	Aydın	Tr.	s.	1
22.	Aynı	Ar.	s.	1
23.	Baba	Tr.	i.	1
24.	Baş	Tr.	i.	1
25.	Başka	Tr.	s.	1
26.	Batırılan	Tr.	s.f.	1
27.	Bazı	Tr.	s.	2
28.	Benimse-	Tr.	f.	1
29.	Beri	Tr.	i.	1
30.	Bırakma-	Tr.	f.	1
31.	Bıraktığı yerde otlamak	Tr.	dey.	1
32.	Bilge	Tr.	i.	1
33.	Bilgi	Tr.	i.	1
34.	Bir	Tr.	s.	9
35.	Birçok	Tr.	z.	2
36.	Birinci	Tr.	s.	1
37.	Boş	Tr.	i.	1
38.	Bu	Tr.	s. – z.	4
39.	Bugün	Tr.	b.i	1
40.	Bulma-	Tr.	f.	1
41.	Bulunan	Tr.	s.f.	1
42.	Bütün	Tr.	s.	2

43.	Canlılık	F. – Tr.	i.	2
44.	Çağ	Moğ.	i.	1
45.	Çevre	Tr.	i.	1
46.	Çıkarılacak	Tr.	s.f.	1
47.	Çok	Tr.	s. – zf.	2
48.	Daha	Tr.	zf.	1
49.	De /da	Tr.	ed.	6
50.	Değil	Tr.	i.	2
51.	Değirmen taşı	Tr.	i.	1
52.	Dek	Tr.	ed.	2
53.	Ders	Ar.	i.	1
54.	Ders al-	Ar. – Tr.	f.	1
55.	Ders ver-	Ar. – Tr.	f.	1
56.	Dert	F.	i.	1
57.	Devam et-	Ar. – Tr.	f.	1
58.	Deyimleştir-	Tr.	f.	1
59.	Din	Ar.	i.	1
60.	Doğ-	Tr.	f.	1
61.	Doğru	Tr.	s.	2
62.	Doğrudan	Tr.	zf.	1
63.	Duvar	F.	i.	1
64.	Duyur-	Tr.	f.	1
65.	Dünya	Ar.	i.	1
66.	Düşündüren	Tr.	s.f.	1
67.	Düşündürmek	Tr.	f.	1
68.	Düşünülecek	Tr.	s.f.	1
69.	Eğitici	Tr.	s.	1
70.	Eğitmek	Tr.	i.f.	1
71.	El	Tr.	i.	2
72.	Ele geçir-	Tr.	dey.	1
73.	Eleştir-	Tr.	f.	1
74.	Eleştiri	Tr.	i.	1
75.	Er geç	Tr.	ik.	1
76.	Fakat	Ar.	ed.	1
77.	Fıkra	Ar.	i.	3
78.	Fırsat	Ar.	i.	1
79.	Fincancı katırlarını ürkütme	Ar. – Tr.	dey.	1
80.	Geçip	Tr.	z.f.	1
81.	Gel-	Tr.	f.	1
82.	Gelen	Tr.	s.f.	1
83.	Gelme	Tr.	i.f.	1
84.	Gerçek	Tr.	s.	1
85.	Gibi	Tr.	ed.	3
86.	Giden	Tr.	s.f.	1
87.	Git-	Tr.	f.	1
88.	Gizle-	Tr.	f.	1
89.	Göre	Tr.	ed.	5
90.	Göster-	Tr.	f.	1

91.	Gül-	Tr.	f.	2
92.	Güldürmek	Tr.	i.f.	1
93.	Güldürüp	Tr.	z.f.	1
94.	Gülme-	Tr.	f.	1
95.	Gülmeden	Tr.	z.f.	1
96.	Gülümseme	Tr.	i.f.	1
97.	Gülüp geçilecek	Tr.	s.f.	1
98.	Gün	Tr.	i.	1
99.	Hakkında	Ar. – Tr.	ed.	1
100.	Hal	Ar.	i.	2
101.	Halk	Ar.	i.	4
102.	Hayat	Ar.	i.	1
103.	Hazır	Ar.	s.	1
104.	Her	F.	s.	3
105.	Hoca	F.	i.	7
106.	Horto	?	ö.i.	1
107.	İçin	Tr.	ed.	1
108.	İğne	Tr.	i.	1
109.	İle	Tr.	ed.	5
110.	İleri görüşlü	Tr.	i.	1
111.	İmam	Ar.	i.	1
112.	İnce	Tr.	s.	1
113.	İnsan	Ar.	i.	1
114.	İpe un sermek	Tr.	dey.	1
115.	İste-	Tr.	f.	1
116.	Kapı	Tr.	i.	2
117.	Kaynak	Tr.	i.	1
118.	Kendi	Tr.	z.	1
119.	Kendine gel-	Tr.	f.	1
120.	Kesin	Tr.	s.	1
121.	Kıs kıs	Tr.	ik.	1
122.	Ki	F.	ed.	2
123.	Kilit	Yun.	i.	1
124.	Kişi	Tr.	i.	2
125.	Kocaman	Tr.	s.	1
126.	Konya	Lat.	ö.i.	1
127.	Köy	F.	i.	2
128.	Kuşa benzemek	Tr.	dey.	1
129.	Medrese	Ar.	i.	1
130.	Metin	Ar.	i.	1
131.	Nasrettin	Ar.- F.	ö.i.	1
132.	Nasrettin Hoca	F.	ö.i.	1
133.	O	Tr.	z. – s.	4
134.	Oğul	Tr.	i.	1
135.	Oku-	Tr.	f.	1
136.	Okuma	Tr.	i.f.	1
137.	Ol-	Tr.	f.	1
138.	Olan	Tr.	s.f.	1

139.	Ora	Tr.	i.	2
140.	Öğren-	Tr.	f.	1
141.	Öğret-	Tr.	f.	1
142.	Öğretici	Tr.	i.	1
143.	Öl-	Tr.	f.	1
144.	Önce	Tr.	zf.	1
145.	Sağla-	Tr.	f.	1
146.	Sanıl-	Tr.	f.	1
147.	Selçuklular Devri	Tr. – Ar.	ö.i.	1
148.	Sev-	Tr.	f.	2
149.	Sevinç	Tr.	i.	1
150.	Sınır	Yun.	i.	1
151.	Sivrihisar	Tr. – Ar.	ö.i.	1
152.	Sonra	Tr.	zf.	2
153.	Sonuç	Tr.	i.	1
154.	Söyleme-	Tr.	f.	1
155.	Söylenti	Tr.	i.	2
156.	Söyleyecek	Tr.	s.f.	1
157.	Söz	Tr.	i.	3
158.	Şey	Ar.	i.	3
159.	Şu	Tr.	s.	1
160.	Tabanları kaldırmak	Tr.	dey.	1
161.	Taşlama	Tr.	i.	1
162.	Timur	Moğ.	ö.i.	1
163.	Türbe	Ar.	i.	2
164.	Türk	Tr.	i.	1
165.	Uğrayan	Tr.	s.f.	1
166.	Usta	F.	i.	1
167.	Uzun uzun	Tr.	s.	1
168.	Ün	Tr.	i.	2
169.	Üst	Tr.	i.	2
170.	Üzeri	Tr.	i.	1
171.	Var	Tr.	s.	4
172.	Ve	Ar.	ed.	3
173.	Ya da	Tr.	ed.	1
174.	Yakış-	Tr.	f.	1
175.	Yapan	Tr.	s.f.	1
176.	Yaptır-	Tr.	f.	1
177.	Yaşa-	Tr.	f.	1
178.	Yaşantı	Tr.	i.	1
179.	Yaygınlık	Tr.	i.	1
180.	Yazılı	Tr.	s.	1
181.	Yazma	Tr.	i.f.	1
182.	Yer	Tr.	i.	1
183.	Yerleş-	Tr.	f.	1
184.	Yetinme-	Tr.	f.	1
185.	Yıl	Tr.	i.	1
186.	Yok	Tr.	s.	2

187.	Yurt	Tr.	i.	1
188.	Yüzyıl	Tr.	i.	1
189.	Zaman	Ar.	i.	2

Tablo 3.5.2. III. Kitap 5. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Bıraktığı yerde otlamak	-	+	+
2.	Bilge	+	-	-
3.	Ders	-	+	+
4.	Eleştiri	-	+	+
5.	Fincancı katırlarını ürkütmek	-	+	+
6.	İpe un sermek	-	+	+
7.	Kuşa benzemek	-	+	+
8.	Medrese	+	-	-
9.	Tabanları kaldırmak	-	+	+
10.	Taşlamak	+	-	-
11.	Türbe	-	+	+

1.4.6. Altıncı Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Onuncu Yıl Nutku	Söylev(nutuk)	M. Kemal Atatürk	234

(Yurdumuzun kurtarıcısı ve cumhuriyetimizin kurucusu, büyük önder Atatürk; ülkemizin çağdaş uygarlık düzeyine ulaşabilmesi için birçok devrimler yapmıştır. Siyasal, toplumsal, kültürel ve ekonomik alanlarda yapılan bu devrimlerin tümü Atatürk'ün ölümsüz eserleridir. Fakat Atatürk'ün en büyük eseri Türkiye Cumhuriyeti'dir. Çünkü Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşu çok büyük bir emek çaba gerektirmiştir. Atatürk ve arkadaşları özveriyle çalışarak ulusumuzu özgürlüğüne ve bağımsızlığına kavuşturmuşlar ve saltanatı kaldırarak cumhuriyetimizi kurmuşlardır.

Aşağıda okuyacağınız konuşmasında Atatürk, en büyük eseri olan cumhuriyetimizin onuncu yılına ulaşmasından duyduğu büyük mutluluğu dile getirmektedir.)

Türk milleti,

Kurtuluş Savaşı'na başladığımızın on beşinci yılındayız. Bugün, cumhuriyetimizin onuncu yılını doldurduğu en büyük bayramdır.

Kutlu olsun!

Bu anda büyük Türk milletinin bir ferdi olarak, bu kutlu güne kavuşmanın en derin sevinci ve heyecanı içindeyim.

Yurттаşlarım,

Az zamanda çok ve büyük işler yaptık. Bu işlerin en büyüğü, temeli Türk kahramanlığı ve yüksek Türk kültürü olan Türkiye Cumhuriyeti'dir.

Bundaki muvaffakiyeti Türk milletinin ve onun değerli ordusunun bir ve beraber olarak azimkarane yürümesine borçluyuz. Fakat yaptıklarımızı asla kafi göremeyiz! Çünkü daha çok ve daha büyük işler yapmak mecburiyetinde ve azmindeyiz. Yurdumuzu dünyanın en mamur ve en medeni memleketi seviyesine çıkaracağız. Milletimizi en geniş refah vasıta ve kaynaklarına sahip kılacağız. Milli kültürümüzü, muasır medeniyet seviyesinin üstüne çıkaracağız.

Bunun için bizce zaman ölçüsü, geçmiş asırların gevşetici zihniyetine göre değil, asrımızın sür'at ve hareket mefhumuna göre düşünülmelidir. Geçen zamana nispetle daha çok çalışacağız. Daha az zamanda, daha büyük işler başaracağız. Bunda da muvaffak olacağımıza şüphem yoktur. Çünkü Türk milletinin karakteri yüksektir. Türk milleti çalışkandır. Türk milleti zekidir. Çünkü Türk milleti, milli birlik ve beraberlikle güçlükleri yenmesini bilmiştir. Ve çünkü, Türk milletinin yürümekte olduğu terakki ve medeniyet yolunda, elinde ve kafasında tuttuğu meş'ale, müspet ilimdir. Şunu da ehemmiyetle tebarüz ettirmeliyim ki yüksek bir insan cemiyeti olan Türk milletinin tarihi bir vasfı da, güzel sanatları sevmek ve onda yükselmektir. Bunun içindir ki milletimizin yüksek karakterini, yorulmaz çalışkanlığını, fitri zekasını, ilme bağlılığını, güzel sanatlara sevgisini, milli birlik duygusunu mütemadiyen ve her türlü vasıta ve tedbirlerle besleyerek inkişaf ettirmek milli ülkümüzdür.

Türk milletine çok yaraşan bu ülkü, onu bütün beşeriyette hakiki huzurun temini yolunda, kendine düşen medeni vazifeyi yapmakta muvaffak kılacaktır.

Büyük Türk milleti,

On beş yıldan beri giriştiğimiz işlerde muvaffakiyet vadeden çok sözlerimi işittin. Bahtiyarım ki bu sözlerimin hiçbirinde, milletimin hakkımdaki itimadını sarsacak bir isabetsizliğe uğramadım.

Bugün, aynı iman ve kat'iyetle söylüyorum ki milli ülküye, tam bir bütünlükle yürümekte olan Türk milletinin büyük millet olduğu bütün medeni alem, az zamanda, bir kere daha tanıyacaktır.

Asla şüphem yoktur ki Türklüğün unutulmuş büyük medeni vasfı ve büyük medeni kabiliyeti, bundan sonraki inkişafı ile atının yüksek medeniyet ufkunda yeni bir güneş gibi doğacaktır.

Türk milleti,

Ebediyete akıp giden her on senede, bu büyük millet bayramını daha büyük şereflerle, saadetlerle, huzur ve refah içinde kutlamayı gönülden dilerim.

Ne mutlu Türk'üm diyene!

Tablo 3.6.1. III. Kitap 6. Metin Sözcüklüğü Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Akıp giden	Tr.	s.f	1
2.	Alan	Tr.	i.	1
3.	Alem	Ar.	i.	1
4.	An	Ar.	i.	1
5.	Arkadaş	Tr.	i.	1
6.	Asır	Ar.	i.	2
7.	Asla	Ar.	zf.	2
8.	Aşağı	Tr.	i.	1
9.	Atatürk	Tr.	ö.i.	5
10.	Ati	Ar.	i.	1
11.	Aynı	Ar.	s.	1
12.	Az	Tr.	zf.	3
13.	Azim	Ar.	i.	1
14.	Azimkarane	Ar.	zf.	1
15.	Bağımsızlık	Tr.	i.	1
16.	Bağlılık	Tr.	i.	1
17.	Bahtiyar	F.	s.	1
18.	Başar-	Tr.	f.	1
19.	Başla-	Tr.	f.	1
20.	Bayram	Tr.	i.	2
21.	Berber	F.	zf.	1
22.	Berberlik	F. – Tr.	i.	1
23.	Beri	Tr.	zf.	1
24.	Besleyerek	Tr.	z.f.	1
25.	Beşeriyet	Ar.	i.	1
26.	Bil-	Tr.	f.	1
27.	Bir	Tr.	s.	9
28.	Birçok	Tr.	s.	1
29.	Birlik	Tr.	i.	2
30.	Bizce	Tr.	zf.	1
31.	Borçlu	Sogd. – Tr.	s.	1
32.	Bu	Tr.	s. – z.	12
33.	Bugün	Tr.	i.	2
34.	Bütün	Tr.	s.	2
35.	Bütünlük	Tr.	i.	1
36.	Büyük	Tr.	s.	17
37.	Cemiyet	Ar.	i.	1
38.	Cumhuriyet	Ar.	i.	4
39.	Çaba	Tr.	i.	1
40.	Çağdaş	Moğ. – Tr.	i.	1
41.	Çalış-	Tr.	f.	1

42.	Çalışarak	Tr.	z.f.	1
43.	Çalışkan	Tr.	s.	1
44.	Çalışkanlık	Tr.	i.	1
45.	Çıkar-	Tr.	f.	2
46.	Çok	Tr.	zf. – s.	6
47.	Çünkü	F.	ed.	5
48.	Daha	Tr.	ed. – zf.	7
49.	De /da	Tr.	ed.	3
50.	Değerli	Tr.	s.	1
51.	Değil	Tr.	i.	1
52.	Derin	Tr.	s.	1
53.	Devrim	Tr.	i.	2
54.	Dile-	Tr.	f.	1
55.	Dile getir-	Tr.	dey.	1
56.	Diyen	Tr.	s.f.	1
57.	Doğ-	Tr.	f.	1
58.	Doldur-	Tr.	f.	1
59.	Duy-	Tr.	f.	1
60.	Duygu	Tr.	i.	1
61.	Dünya	Ar.	i.	1
62.	Düşen	Tr.	s.f.	1
63.	Düşünül-	Tr.	f.	1
64.	Düzey	Tr.	i.	1
65.	Ebediyet	Ar.	i.	1
66.	Ehemmiyet	Ar.	i.	1
67.	Ekonomik	Fr.	i.	1
68.	El	Tr.	i.	1
69.	Emek	Tr.	i.	1
70.	En	Tr.	zf.	8
71.	Eser	Ar.	i.	3
72.	Ettir-	Tr.	f.	1
73.	Ettirmek	Tr.	i.f.	1
74.	Fakat	Ar.	ed.	2
75.	Fert	Ar.	i.	1
76.	Fitri	Ar.	s.	1
77.	Geçen	Tr.	s.f.	1
78.	Geçmiş	Tr.	s.f.	1
79.	Geniş	Tr.	i.	1
80.	Gerektir-	Tr.	f.	1
81.	Gevşetici	Tr.	i.	1
82.	Gibi	Tr.	ed.	1
83.	Giriş-	Tr.	f.	1
84.	Gönül	Tr.	i.	1
85.	Göre	Tr.	zf.	2
86.	Göreme-	Tr.	f.	1
87.	Güçlük	Tr.	i.	1
88.	Gün	Tr.	i.	1
89.	Güneş	Tr.	i.	1

90.	Güzel sanatlar	Tr. – Ar.	i.	2
91.	Hakiki	Ar.	s.	1
92.	Hakkı	Tr.	i.	1
93.	Hareket	Ar.	i.	1
94.	Her	F.	s.	2
95.	Heyecan	Ar.	i.	1
96.	Hiçbir	F. – Tr.	s.	1
97.	Huzur	Ar.	i.	2
98.	İç	Tr.	i.	2
99.	İçin	Tr.	ed.	3
100.	İle	Tr.	ed.	1
101.	İlim	Ar.	i.	2
102.	İman	Ar.	i.	1
103.	İnkışaf	Ar.	i.	2
104.	İnsan	Ar.	i.	1
105.	İsabetsizlik	Ar. – Tr.	i.	1
106.	İş	Tr.	i.	5
107.	İşit-	Tr.	f.	1
108.	İtimat	Ar.	i.	1
109.	Kabiliyet	Ar.	i.	1
110.	Kafa	Ar.	i.	1
111.	Kafi	Ar.	i.	1
112.	Kahramanlık	F. – Tr.	i.	1
113.	Kaldırarak	Tr.	z.f.	1
114.	Karakter	Fr. < E. Yun.	i.	2
115.	Katıyet	Ar.	i.	1
116.	Kavuşma	Tr.	i.f.	1
117.	Kavuştur-	Tr.	f.	1
118.	Kaynak	Tr.	i.	1
119.	Kendi	Tr.	z.	1
120.	Kere	Ar.	zf.	1
121.	Ki	F.	ed.	5
122.	Konuşma	Tr.	i.f.	1
123.	Kur-	Tr.	f.	1
124.	Kurtarıcı	Tr.	i.	1
125.	Kurtuluş Savaşı	Tr.	ö.i.	1
126.	Kurucu	Tr.	i.	1
127.	Kuruluş	Tr.	i.f.	1
128.	Kutlama	Tr.	i.f.	1
129.	Kutlu	Tr.	s.	2
130.	Kültür	Fr.	i.	2
131.	Kültürel	Fr.	s.	1
132.	Mamur	Ar.	i.	1
133.	Mecburiyet	Ar.	i.	1
134.	Medeni	Ar.	s.	5
135.	Medeniyet	Ar.	i.	3
136.	Mefhum	Ar.	i.	1
137.	Memleket	Ar.	i.	1

138.	Meş'ale	Ar.	i.	1
139.	Millet	Ar.	i.	18
140.	Milli	Ar.	s.	5
141.	Muasır	Ar.	s.	1
142.	Mutlu	Tr.	s.	1
143.	Mutluluk	Tr.	i.	1
144.	Muvaffak	Ar.	i.	1
145.	Muvaffak kıl-	Ar. – Tr.	f.	1
146.	Muvaffakiyet	Ar.	i.	2
147.	Müspet	Ar.	i.	1
148.	Mütemadiyen	Ar.	zf.	1
149.	Ne	Tr.	ed.	1
150.	Nispet	Ar.	i.	1
151.	O	Tr.	z.	3
152.	Oku-	Tr.	f.	1
153.	Ol-	Tr.	f.	4
154.	Olan	Tr.	s.f.	4
155.	Olarak	Tr.	z.f.	2
156.	On	Tr.	s.	1
157.	On beş	Tr.	s.	1
158.	On beşinci	Tr.	s.	1
159.	Onuncu	Tr.	s.	2
160.	Ordu	Tr.	i.	1
161.	Ölçü	Tr.	i.	1
162.	Ölümsüz	Tr.	s.	1
163.	Önder	Tr.	s.	1
164.	Özgürlük	Tr.	i.	1
165.	Özveri	Tr.	i.	1
166.	Refah	Ar.	i.	2
167.	Saadet	Ar.	i.	1
168.	Sahip kıl-	Ar. – Tr.	f.	1
169.	Saltanat	Ar.	i.	1
170.	Sarsacak	Tr.	z.f.	1
171.	Sene	Tr.	i.	1
172.	Sevgi	Tr.	i.	1
173.	Sevinç	Tr.	i.	1
174.	Seviye	Ar.	i.	2
175.	Sevmek	Tr.	i.f.	1
176.	Siyasal	Ar.	s.	1
177.	Sonra	Tr.	zf.	1
178.	Söyle-	Tr.	f.	1
179.	Söz	Tr.	i.	2
180.	Sür'at	Ar.	i.	1
181.	Şeref	Ar.	i.	1
182.	Şu	Tr.	s.	1
183.	Şüphe	Ar.	i.	2
184.	Tam	Ar.	s.	1
185.	Tanı-	Tr.	f.	1

186.	Tarihi	Ar.	s.	1
187.	Tebarüz	Ar.	i.	1
188.	Tedbir	Ar.	i.	1
189.	Temel	Gr.	i.	1
190.	Temin	Ar.	i.	1
191.	Terakki	Ar.	i.	1
192.	Toplumsal	Tr.	s.	1
193.	Tut-	Tr.	f.	1
194.	Tüm	Tr.	s.	1
195.	Türk	Tr.	ö.i.	16
196.	Türkiye Cumhuriyeti	Tr. – Ar.	ö.i.	3
197.	Türklük	Tr.	ö.i.	1
198.	Türlü	Tr.	s.	1
199.	Ufuk	Tr.	i.	1
200.	Uğrama-	Tr.	f.	1
201.	Ulaşabilme	Tr.	i.f.	1
202.	Ulaşma	Tr.	i.f.	1
203.	Ulus	Moğ.	i.	1
204.	Unutulmuş	Tr.	s.f.	1
205.	Uygarlık	Tr.	i.	1
206.	Ülke	Tr.	i.	1
207.	Ülkü	Tr.	i.	3
208.	Üst	Tr.	i.	1
209.	Vadeden	Ar. – Tr.	s.f.	1
210.	Vasf	Ar.	i.	2
211.	Vasita	Ar.	i.	2
212.	Vazife	Ar.	i.	1
213.	Ve	Ar.	ed.	26
214.	Yap-	Tr.	f.	3
215.	Yapılan	Tr.	s.f.	1
216.	Yapmak	Tr.	i.f.	2
217.	Yaraşan	Tr.	s.f.	1
218.	Yeni	Tr.	s.	1
219.	Yenme	Tr.	i.f.	1
220.	Yıl	Tr.	i.	4
221.	Yok	Tr.	s.	2
222.	Yol	Tr.	i.	2
223.	Yorulmaz	Tr.	s.f.	1
224.	Yurt	Tr.	i.	2
225.	Yurttaş	Tr.	i.	1
226.	Yüksek	Tr.	s.	5
227.	Yükselmek	Tr.	i.f.	1
228.	Yürü-	Tr.	f.	1
229.	Yürüme	Tr.	i.f.	1
230.	Yürümek	Tr.	i.f.	1
231.	Zaman	Ar.	i.	5
232.	Zeka	Ar.	i.	1
233.	Zeki	Ar.	s.	1

234.	Zihniyet	Ar.	i.	1
------	----------	-----	----	---

Tablo 3.6.2. III. Kitap 6. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Azimkarane	+	-	-
2.	Mamur	+	-	-
3.	Fıtri	+	-	-
4.	Muvaffakiyet	-	+	-
5.	Bahtiyar	-	+	-
6.	İtimat	-	+	-
7.	Mefhum	-	+	-
8.	Muasır	-	+	-
9.	Tebarüz ettirmek	-	+	-
10.	İnkişaf	-	+	+
11.	Ati	-	+	+

1.4.7. Yedinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Kağıtsız Kalemsiz	Şiir	Bedri Rahmi Eyüpoğlu	58

*Ömürbillah okul yüzü görmemiş,
Ak ellere kurşun kalem değmemiş,
Kaderine küsmüş bize küsmemiş,
Kilimi dokuyan ellere kurban.*

*Ömürbillah okul yüzü görmemiş,
Bu kadar nakışı nerde bellemiş?
Bir çimdik kağıda kalem sürmemiş,
Kağıtsız kalemsiz güllere kurban.*

*Ömürbillah okul nedin bilmemiş
Doya doya, kana kana gülmemiş
Sevincin böylesin kimse görmemiş,
Gülmeden güldüren dillere kurban.*

*Ömürbillah okul yüzü görmemiş,
Kömür gözler ak kağıdı bilmemiş,
Bu koca kilimi nasıl donatmış?
Hiç almadan veren kullara kurban.*

*Kilim ısmarladım Orhaneli'ne,
Elleri kınalı çilli geline.*

Kırk altı temmuzu düştü önüme, / Çörelers köyünün yoluna kurban.

Tablo 3.7.1. III. Kitap 7. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Ak	Tr.	s.	2
2.	Almadan	Tr.	z.f.	1
3.	Belle-	Tr.	f.	1
4.	Bilme-	Tr.	f.	2
5.	Bir	Tr.	s.	1
6.	Biz	Tr.	z.	1
7.	Böyle	Tr.	zf.	1
8.	Bu	Tr.	s.	2
9.	Çilli	Tr.	s.	1
10.	Çimdik	Tr.	i.	1
11.	Çörelers köyü	Tr.	ö.i.	1
12.	Değme-	Tr.	f.	1
13.	Dil	Tr.	i.	1
14.	Dokuyan	Tr.	s.f.	1
15.	Donat-	Tr.	f.	1
16.	Doya doya	Tr.	ik.	1
17.	Düş-	Tr.	f.	1
18.	El	Tr.	i.	3
19.	Gelin	Tr.	i.	1
20.	Görme	Tr.	i.f.	4
21.	Gül	F.	i.	1
22.	Güldüren	Tr.	s.f.	1
23.	Gülme-	Tr.	f.	1
24.	Gülmeden	Tr.	z.f.	1
25.	Hiç	F.	s.	1
26.	İsmarla-	Tr.	f.	1
27.	Kadar	Ar.	ed.	1
28.	Kader	Ar.	i.	1
29.	Kağıt	Sogd.	i.	2
30.	Kağıtsız	Sogd. – Tr.	s.	1
31.	Kalem	Sanskr.	i.	1
32.	Kalemsiz	Sanskr. – Tr.	s.	1
33.	Kana kana	Tr.	ik.	1
34.	Kınalı	Ar. – Tr.	s.	1
35.	Kırk altı	Tr.	s.	1
36.	Kilim	F.	i.	3
37.	Kimse	Tr.	z.	1
38.	Koca	Tr.	s.	1
39.	Kömür göz	Tr.	s.ö.	1
40.	Kul	Tr.	i.	1

41.	Kurban	Ar.	i.	5
42.	Kurşun kalem	Tr. – Sanskr.	i.	1
43.	Küs	Tr.	s.	1
44.	Küsme-	Tr.	f.	1
45.	Nakış	Ar.	i.	1
46.	Nasıl	Tr. – Ar.	ed.	1
47.	Ne	Tr.	ed.	1
48.	Nere	Tr.	zf.	1
49.	Okul	Fr.	i.	4
50.	Orhaneli	Tr.	ö.i.	1
51.	Ömürbillah	Ar.	ün.	4
52.	Ön	Tr.	i.	1
53.	Sevinç	Tr.	i.	1
54.	Sürme-	Tr.	f.	1
55.	Temmuz	Ar.	i.	1
56.	Veren	Tr.	s.f.	1
57.	Yol	Tr.	i.	1
58.	Yüz	Tr.	s. – i.	3

Tablo 3.7.2. III. Kitap 7. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Ömürbillah	+	-	-
2.	Nakış	+	-	-
3.	Belleme	-	+	-
4.	Koca	-	+	-
5.	Çimdik	-	+	+
6.	Çilli	-	+	-
7.	Donatmak	-	+	+

1.4.8. Sekizinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Eskileri Okumak	Sohbet	Mehmet Kaplan	185

Eskileri okumak, batı kültürünün başlıca özelliklerinden birisidir. Batılı aydın, kendi medeniyetinin kaynaklarını yakından tanır, onunla da yetinmeyerek bütün insanlığın geçmişine karşı derin bir ilgi duyar. Batı uygarlığının temelini, eski eserleri okumak ve anlamak teşkil eder.

İlkel topluluklar ve kültürsüz insanlar, tarih bilincine sahip değildirler; onlar yalnızca buldukları zaman içinde yaşarlar. Onlar için dünya, insanlık, medeniyet ve millet sadece görebildiklerinden ibarettir. Onların görüş ufukları dardır. Bundan dolayı onlar, içinde yaşadıkları

şartları ve meseleleri de derin olarak kavrayamazlar. Duyguları ve düşünceleri sığ, köksüz ve çocukçadır.

Bir milletin ve genel olarak insanlığın asırlar boyunca yaşadığı macera kadar heyecan verici ve öğretici ne vardır? Toplumların ve kişilerin karıştıkları sorunlar, onları çözümlmek için nasıl çalıştıkları, aldanmaları, başarıları hakkındaki en derin bilgiyi tarihten, tarihin kaynağı olan eski eserlerden öğrenebiliriz. Dikkatle incelenirse bugüne ait bütün meselelerin, inançların, fikirlerin ve eserlerin köklerinin geçmişe gittiği, zaman içinde geliştiği ve değiştiği görülür.

Dünyada geçmişine karşı en kayıtsız milletlerden biri muhakkak ki biziz. Batılı araştırmacılar, bizi bizden çok daha iyi biliyorlar. Onların bize dair yazdıklarının yanında, bizim kendimize dair yazdıklarımız hem ek az hem de çok ilkel kalır.

Medeni olmak için medeniyet tarihini bilmek, milletin ve insanlığın geçmişini kültür vasıtasıyla yeniden yaşamak icap eder.

Eskileri okumak demek, onları taklit etmek veya aynen devam ettirmek demek değildir. Aksine geçmiş bilinci, bize zamanımızı tanıttığı gibi gelecek duygusunu da kazandıracaktır.

Tarih, eski eserlerde yaşar. Eski anıtlar, eski yazıtlar, akan zamanın bir anını saklar. Onlarda bir devrin düşüncesi, duygusu, zevki, hayat görüşü ve ideali gizlidir. Eski kabuğu kırarak bu insani öze kadar gitmek lazımdır.

Ancak cahiller, tembeller, sanat hakkında bir fikri olmayanlar için kolayını ararlar. Asıl eseri anlamaya çalışacak yerde onların kendi anlayacakları hale getirilmesini isterler. Eskilerin hiçbir değerinin olmadığını söylemek ve onlara kayıtsız kalmak, daha kestirme bir yoldur. Cahillikten daha kolay ne vardır?

Fakat medeni Avrupalı bu kolay yolu değil de zor yolu seçiyor. Eski eserleri, yerin altından, kütüphane köşelerinden çıkarıyor; kelime kelime sökmeye uğraşıyor da onda eski insanların duygu ve düşüncelerini bularak insanlık kültürüne bir şeyler katıyor.

Tablo 3.8.1. III. Kitap 8. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Ait	Ar.	i.	1
2.	Akan	Tr.	s.f.	1
3.	Aksine	Ar.	zf.	1
4.	Aldanma	Tr.	i.f.	1
5.	Alt	Tr.	i.	1
6.	An	Ar.	i.	1
7.	Ancak	Tr.	ed.	1
8.	Anıt	Tr.	i.	1
9.	Anlama	Tr.	i.f.	1
10.	Anlamak	Tr.	i.f.	1
11.	Anlayacak	Tr.	s.f.	1
12.	Ara-	Tr.	f.	1
13.	Araştırmacı	Tr.	i.	1

14.	Asıl	Ar.	i.	1
15.	Asır	Ar.	i.	1
16.	Avrupalı	Gr. – Tr.	ö.i.	1
17.	Aydın	Tr.	i.	1
18.	Aynen	Ar.	zf.	1
19.	Az	Tr.	zf.	1
20.	Başarı	Tr.	i.	1
21.	Başlıca	Tr.	zf.	1
22.	Batı	Tr.	ö.i.	2
23.	Batılı	Tr.	ö.i.	2
24.	Bil-	Tr.	f.	1
25.	Bilgi	Tr.	i.	1
26.	Bilinç	Tr.	i.	2
27.	Bilmek	Tr.	i.f.	1
28.	Bir	Tr.	s.	7
29.	Biri	Tr.	z.	2
30.	Biz	Tr.	z.	6
31.	Boyunca	Tr.	zf.	1
32.	Bu	Tr.	s. – z.	3
33.	Bugün	Tr.	i.	1
34.	Bularak	Tr.	z.f.	1
35.	Bulun-	Tr.	f.	1
36.	Bütün	Tr.	s.	2
37.	Cahil	Ar.	s.	1
38.	Cahillik	Ar. – Tr.	i.	1
39.	Çalış-	Tr.	f.	1
40.	Çalışacak	Tr.	s.f.	1
41.	Çıkar-	Tr.	f.	1
42.	Çocukça	Tr.	zf.	1
43.	Çok	Tr.	zf.	2
44.	Çözümlemek	Tr.	i.f.	1
45.	Daha	Ar.	ed.	3
46.	Dair	Ar.	i.	2
47.	Dar	Tr.	s.	1
48.	De /da	Tr.	ed.	6
49.	Değer	Tr.	i.	1
50.	Değil	Tr.	i.	3
51.	Değiş-	Tr.	f.	1
52.	Demek	Tr.	i.f.	1
53.	Derin	Tr.	s.	3
54.	Devam ettir-	Ar. –Tr.	f.	1
55.	Devir	Ar.	i.	1
56.	Dikkat	Ar.	i.	1
57.	Dolayı	Tr.	zf.	1
58.	Duygu	Tr.	i.	4
59.	Dünya	Ar.	i.	2
60.	Düşünce	Tr.	i.	3
61.	-e karşı	Tr.	ed.	2

62.	En	Tr.	zf.	2
63.	Eser	Ar.	i.	6
64.	Eski	Tr.	s.	11
65.	Fakat	Ar.	ed.	1
66.	Fikir	Ar.	i.	2
67.	Geçmiş	Tr.	s.f.	5
68.	Gelecek	Tr.	s.f.	1
69.	Geliş-	Tr.	f.	1
70.	Genel	Tr.	s.	1
71.	Getirilme	Tr.	i.f.	1
72.	Gibi	Tr.	ed.	1
73.	Git-	Tr.	f.	1
74.	Gitmek	Tr.	i.f.	1
75.	Gizli	Tr.	s.	1
76.	Görebil-	Tr.	f.	1
77.	Görül-	Tr.	f.	1
78.	Görüş	Tr.	i.f.	1
79.	Hakkı	Ar.	i.	2
80.	Hal	Ar.	i.	1
81.	Hayat görüşü	Ar. – Tr.	s.ö.	1
82.	Hem	F.	ed.	2
83.	Heyecan verici	Ar. – Tr.	i.	1
84.	Hiçbir	F. – Tr.	s.	1
85.	İbaret	Ar.	i.	1
86.	İcap et-	Ar. – Tr.	f.	1
87.	İç	Tr.	i.	3
88.	İçin	Tr.	ed.	3
89.	İdeal	Fr.	s.	1
90.	İlgi duy-	Tr.	f.	1
91.	İlkel	Tr.	s.	2
92.	İnanç	Tr.	i.	1
93.	İncele-	Tr.	f.	1
94.	İnsan	Ar.	i.	2
95.	İnsani	Ar.	s.	1
96.	İnsanlık	Ar. – Tr.	i.	5
97.	İste-	Tr.	f.	1
98.	İş	Tr.	i.	1
99.	İyi	Tr.	s.	1
100.	Kabuk	Tr.	i.	1
101.	Kadar	Ar.	ed.	2
102.	Kal-	Tr.	f.	1
103.	Karşılaş-	Tr.	f.	1
104.	Kat-	Tr.	f.	1
105.	Kavrayama-	Tr.	f.	1
106.	Kayıtsız	Ar. – Tr.	s.	1
107.	Kayıtsız kalmak	Ar. – Tr.	i.f.	1
108.	Kaynak	Tr.	i.	2
109.	Kazandır-	Tr.	f.	1

110.	Kelime kelime	Ar.	ik.	1
111.	Kendi	Tr.	z.	3
112.	Kestirme	Tr.	i.f.	1
113.	Kırarak	Tr.	z.f.	1
114.	Ki	F.	ed.	1
115.	Kişi	Tr.	i.	1
116.	Kolay	Tr.	s.	3
117.	Kök	Tr.	i.	1
118.	Köksüz	Tr.	s.	1
119.	Köşe	F.	i.	1
120.	Kültür	Fr.	i.	3
121.	Kültürsüz	Fr. – Tr.	s.	1
122.	Kütüphane	Ar. – F.	i.	1
123.	Lazım	Ar.	s.	1
124.	Macera	Ar.	i.	1
125.	Medeni	Ar.	s.	2
126.	Medeniyet	Ar.	i.	3
127.	Mesele	Ar.	i.	1
128.	Millet	Ar.	i.	4
129.	Muhakkak	Ar.	s.	1
130.	Müessese	Ar.	i.	1
131.	Nasıl	Tr. – Ar.	ed.	1
132.	Ne	Tr.	ed.	2
133.	O	Tr.	z. – s.	12
134.	Okumak	Tr.	i.f.	3
135.	Olan	Tr.	s.f.	1
136.	Olarak	Tr.	z.f.	2
137.	Olma-	Tr.	f.	1
138.	Olmak	Tr.	i.f.	1
139.	Olmayan	Tr.	s.f.	1
140.	Öğrenebil-	Tr.	f.	1
141.	Öğretici	Tr.	i.	1
142.	Öz	Tr.	i.	1
143.	Özellik	Tr.	i.	1
144.	Pek	Tr.	s.	1
145.	Sadece	F. – Tr.	zf.	1
146.	Sahip	Ar.	i.	1
147.	Sakla-	Tr.	f.	1
148.	Sanat	Ar.	i.	1
149.	Seç-	Tr.	f.	1
150.	Sığ	Tr.	s.	1
151.	Sorun	Tr.	i.	1
152.	Sökme	Tr.	i.f.	1
153.	Söylemek	Tr.	i.f.	1
154.	Şart	Ar.	i.	1
155.	Şey	Ar.	i.	1
156.	Taklit et-	Ar. – Tr.	f.	1
157.	Tanı-	Tr.	f.	1

158.	Tanı- t-	Tr.	f.	1
159.	Tarih	Ar.	i.	5
160.	Tembel	F.	s.	1
161.	Temel	Gr.	s.	1
162.	Teşkil et-	Ar. – Tr.	f.	1
163.	Topluluk	Tr.	i.	1
164.	Toplum	Tr.	i.	1
165.	Ufak	Tr.	s.	1
166.	Uğraş-	Tr.	f.	1
167.	Uygarlık	Tr.	i.	1
168.	Var	Tr.	s.	2
169.	Vasıta	Ar.	i.	1
170.	Ve	Ar.	ed.	15
171.	Veya	Ar.	ed.	1
172.	Yakın	Tr.	s.	1
173.	Yalnızca	Tr.	zf.	1
174.	Yan	Tr.	i.	1
175.	Yaşa-	Tr.	f.	4
176.	Yaşamak	Tr.	i.f.	1
177.	Yaz-	Tr.	f.	2
178.	Yazıt	Tr.	i.	1
179.	Yeniden	Tr.	zf.	1
180.	Yer	Tr.	i.	2
181.	Yetinmeyerek	Tr.	z.f.	1
182.	Yol	Tr.	i.	3
183.	Zaman	Ar.	i.	4
184.	Zevk	Ar.	i.	1
185.	Zor	F.	s.	1

Tablo 3.8.2. III. Kitap 8. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Eski	+	-	-
2.	İlkel	-	+	-
3.	Sökmek	-	+	-
4.	Kültür	-	+	+
5.	Medeniyet	-	+	+
6.	Medeni	-	+	+
7.	Teşkil etmek	-	+	+
8.	Mesele	-	+	+
9.	Muhakkak	-	+	+
10.	İdeal	-	+	-
11.	İcap etmek	-	+	+

1.4.9. Dokuzuncu Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Uzun Kavak	Hikaye(öykü)	Talip Apaydın	222

Durmuş dayı, kaşlarını çatmıştı. Yüzü karanlıktı.
-Ben ölmeden kestirmem Bekir Çavuş, dedi. Öleyim de öyle kesin.
-Emme bu hayırlı bir iş Durmuş dayı. Köyün köprüsüne öz yapacağız. Gelen geçen dua edecek. Tam senin kavağın yeri. Bizi eli boş çevirme.
-Öyle emme ben öleyim de öyle kesin.
-Olmaz Durmuş dayı, çocuk gibi konuşma. Köprü bu yıl yapılacak. İki uzun öz lazım. Baktık, düşündük, seninkinden uygunu yok. İster parayla sat, ister hayrına ver.
Muhtar Bekir Çavuş üsteledi:
- Ne diyorsun Durmuş dayı? Verecek misin, söyle de gidelim?
-Ne deyim oğul, siz bilirsiniz...
-Olur mu canım, mal senin Durmuş dayı. Verirsen alacağız, zorla değil.
Ömer, oturduğu yerde kımlılandı. Muhtara “Üstelemeyin.” der gibi göz kırptı. “Sonra razı ederiz onu, üzülmeğin.”
-...Peki, biz gidelim. Hadi hoşça kal...
Durmuş dayı cevap vermedi. Duymamış gibiydi. Başı yerde düşünüyordu. Ömer, onları uğurlamak için dışarı çıktı.
-Kusura bakmayın, dedi. Çocuklaştı iyice. Kavak kesilince kendisinin de öleceğini sanıyor.
-Yaa, niye?
-Öyle işte, inanmış. Her zaman söyler durur. “Bu kavakla birlikte öleceğim.” der.
-Kesmeyelim öyleyse.
-Yok canım, keseriz boş ver. Aslında köprüye vermek istiyor. En uygunu da bu. Emme ben öleyim de öyle kesin, diyor. Pek sever nedense. O kavağa vurgun. Yaz kış görmeden edemez. Bağçadaki öbür ağaçların hepsi bir yana, bu bir yana. Ne zaman bağçaya gitse, başını kaldırır uzun uzun bakar. Dibine varır gezinir. Eliyle okşar. Öyle düşkün o kavağa nedense. Sat diye çok gelen oldu, satmadı. Bize de her gün tembih eder, “Aman satmayın, ben ölmeden kesmeyin.” diye.
-Ne edeceğiz peki?
-Keseriz canım. Haberi olmadan gider keseriz. Köprüye vermek istiyor zati. Biraz üzülür, küser emme sonunda alışır.
-Sen onunla bir daha konuş, dedi muhtar. Bütün köylü bir olmuş, senden bu kavağı istiyor de. Köprüünün hayrı sana yeter de. Hacca gitmiş gibi

olacaksın de. Biz onun yerine beş kavak diker, büyütürüz de. Gönlini et işte. Hadi hoşça kal.

-Güle güle, kusura bakmayın.

İçeri girdi. Babası ocak başında hala düşünüyordu. Sinmiş ufalmış gibiydi. Neden sonra başını kaldırdı.

-Kesin Ömer, dedi, kavağı kesin de köprüye ver oğlum. İşe yarasın.

Sesi ağlamaklıydı.

-Peki baba, dedi Ömer.

Başka bir şey konuşmadılar. Akşam yemeğinden sonra ocak başındaki yerine oturdu, kara kara düşünmeye başladı. Hep yere bakıyordu. Hiç kımldamıyordu.

Durmuş dayı, gözlerini ocağa dikti. Yanan kütüğün ateşine bakıp uzun düşüncelere daldı. Kendi kendine eriyor, tükeniyordu sanki.

Geç yattı. Gene de uyuyamadı. Birkaç yıl önce ölen karısını düşündü. Onunla konuştu kendi kendine.

-Ya karı, dedi. Kavağı da kesiyorlar. Bir o kaldıydı. O da devrilecek. Hiç yaşıtım, akranım kalmadı. Köy değişti. İnsanlar değişti. Sen de yoksun. Gayri benim yaşamam fazla. Tadı tuzu kalmadı dünyanın. Şurada, kapının önünde dikilir, bakardım, derenin içinde onu görürdüm. Bir o kalmıştı eski günlerimizden. Büyük oğlumun doğduğu gün dikmişim. Senle ben birlikte büyüttük onu. Ellerimizle suladık, dibini kabarttık. Her yıl yeşermesini izledik. Fidanken ağaç yaptık. Köyün en uzun selvi kavağı oldu. İşteee... onu da kesecekler şimdi.

Durmuş dayı, yavaş yavaş kendinden geçti ve uyudu. Sabahleyin, Durmuş dayıyı ölü buldular. Cenazeyi kaldırdıktan sonra kavağı kesmeye gittiler.

Tablo 3.9.1. III. Kitap 9. Metin Sözcüklüğü Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Ağaç	Tr.	i.	2
2.	Ağlamaklı	Tr.	s.	1
3.	Akran	Ar.	i.	1
4.	Akşam yemeği	Ar. – Tr.	i.	1
5.	Al-	Tr.	f.	1
6.	Alış-	Tr.	f.	1
7.	Aman	Ar.	ed.	1
8.	Aslında	Ar. – Tr.	zf.	1
9.	Ateş	F.	i.	1
10.	Baba	Tr.	i.	2
11.	Bağça	F.	i.	2
12.	Bak-	Tr.	f.	2
13.	Bak-	Tr.	f.	2
14.	Bakıp	Tr.	z.f.	1
15.	Baş	Tr.	i.	3
16.	Başka	Tr.	ed.	1
17.	Başla-	Tr.	f.	1

18.	Bekir Çavuş	Ar. – Tr.	ö.i.	2
19.	Ben	Tr.	z.	6
20.	Beş	Tr.	s.	1
21.	Bil-	Tr.	f.	1
22.	Bir	Tr.	s.	6
23.	Biraz	Tr.	s.	1
24.	Birkaç	Tr.	s.	1
25.	Birlikte	Tr.	zf.	2
26.	Biz	Tr.	z.	4
27.	Boş ver-	Tr.	f.	1
28.	Bu	Tr.	z. – s.	6
29.	Bütün	Tr.	s.	1
30.	Büyük	Tr.	s.	1
31.	Büyüt-	Tr.	f.	2
32.	Can	F.	i.	3
33.	Cenaze	Ar / F.	i.	1
34.	Cevap verme-	Ar. – Tr.	f.	1
35.	Çık-	Tr.	f.	1
36.	Çocuk	Tr.	i.	1
37.	Çocuklaş-	Tr.	f.	1
38.	Çok	Tr.	z.	1
39.	Daha	Ar.	ed.	1
40.	De-	Tr.	f.	15
41.	De /da	Tr.	ed.	11
42.	Değil	Tr.	i.	1
43.	Değiş-	Tr.	f.	2
44.	Dere	F.	i.	1
45.	Devril-	Tr.	f.	1
46.	Dışarı	Tr.	i.	1
47.	Dik-	Tr.	f.	1
48.	Dikil-	Tr.	f.	1
49.	Dile-	Tr.	f.	1
50.	Dip	Tr.	i.	2
51.	Diye	Tr.	zf.	2
52.	Doğ-	Tr.	f.	1
53.	Dua et-	Ar. – Tr.	f.	1
54.	Dur-	Tr.	f.	1
55.	Durmuş dayı	Tr.	ö.i.	9
56.	Duymamış	Tr.	s.f.	1
57.	Dünya	Ar.	i.	1
58.	Düşkün	Tr.	s.	1
59.	Düşün-	Tr.	f.	4
60.	Düşünceye dal-	Tr.	dey.	1
61.	Edeme-	Tr.	f.	1
62.	El	Tr.	i.	2
63.	Eli boş çevirme-	Tr.	dey.	1
64.	Emme	Tr.	i.f.	4
65.	En	Tr.	zf.	2

66.	Eri-	Tr.	f.	1
67.	Eski	Tr.	s.	1
68.	Et-	Tr.	f.	1
69.	Fazla	Ar.	s.	1
70.	Fidan	Yun.	i.	1
71.	Gayri	F. < Ar.	i.	1
72.	Geç	Tr.	i.	1
73.	Geçen	Tr.	s.f.	1
74.	Gelen	Tr.	s.f.	2
75.	Gene	Tr.	zf.	1
76.	Gezin-	Tr.	f.	1
77.	Gibi	Tr.	ed.	4
78.	Gir-	Tr.	f.	1
79.	Git-	Tr.	f.	5
80.	Gönlünü et-	Tr.	dey.	1
81.	Gör-	Tr.	f.	1
82.	Görmeden	Tr.	z.f.	1
83.	Göz kırp-	Tr.	f.	1
84.	Gözünü dik-	Tr.	dey.	1
85.	Güle güle	Tr.	ik.	1
86.	Gün	Tr.	i.	3
87.	Haber	Ar.	i.	1
88.	Hacca gitmiş gibi ol-	Ar. – Tr.	dey.	1
89.	Hadi	Ar.	ün.	2
90.	Hala	Ar.	ed.	1
91.	Hayırına	Ar. – Tr.	zf.	2
92.	Hayırlı	Ar. – Tr.	s.	1
93.	Hepsi	Tr.	z.	1
94.	Her	F.	s.	3
95.	Hiç	F.	s.	2
96.	Hoşça kal-	F. – Tr.	f.	2
97.	İç	Tr.	i.	1
98.	İçeri	Tr.	i.	1
99.	İçin	Tr.	ed.	1
100.	İki	Tr.	s.	1
101.	İnan-	Tr.	f.	1
102.	İnsan	Ar.	i.	1
103.	İste-	Tr.	f.	5
104.	İş	Tr.	i.	1
105.	İşe yara-	Tr.	f.	1
106.	İşte	Tr.	zf.	3
107.	İyice	Tr.	zf.	1
108.	İzle-	Tr.	f.	1
109.	Kabart-	Tr.	f.	1
110.	Kal-	Tr.	f.	2
111.	Kaldır-	Tr.	f.	3
112.	Kalma-	Tr.	f.	1
113.	Kapı	Tr.	i.	1

114.	Kara kara düşün-	Tr.	dey.	1
115.	Karanlık	Tr.	i.	1
116.	Karı	Tr.	i.	2
117.	Kaşlarını çat-	Tr.	dey.	1
118.	Kavak	F.	i.	11
119.	Kendi	Tr.	z.	5
120.	Kendinden geç-	Tr.	dey.	1
121.	Kes-	Tr.	f.	9
122.	Kesilince	Tr.	z.f.	1
123.	Kesin	Tr.	s.	1
124.	Kesme	Tr.	i.f.	1
125.	Kesme-	Tr.	f.	2
126.	Kestirme-	Tr.	f.	1
127.	Kımıldama-	Tr.	f.	1
128.	Kımıldan-	Tr.	f.	1
129.	Kış	Tr.	i.	1
130.	Konuş-	Tr.	f.	2
131.	Konuşma-	Tr.	f.	2
132.	Köprü	Tr.	i.	6
133.	Köy	F.	i.	3
134.	Köylü	F. – Tr.	s.	1
135.	Kusura bakma-	Ar. – Tr.	dey.	2
136.	Küs-	Tr.	f.	1
137.	Kütük	Tr.	i.	1
138.	Lazım	Ar.	s.	1
139.	Mal	Ar.	i.	1
140.	Mi	Tr.	ed.	2
141.	Muhtar	Ar.	i.	3
142.	Ne	Tr.	ed.	4
143.	Neden	Tr.	ed.	3
144.	Niye	Tr.	zf.	1
145.	O	Tr.	z.	13
146.	Ocak	Tr.	i.	1
147.	Ocak başı	Tr.	s.ö.	2
148.	Oğul	Tr.	i.	3
149.	Okşa-	Tr.	f.	1
150.	Ol-	Tr.	f.	4
151.	Olma-	Tr.	f.	1
152.	Olmadan	Tr.	z.f.	1
153.	Otur-	Tr.	f.	2
154.	Öbür	Tr.	s.	1
155.	Öl-	Tr.	f.	5
156.	Ölen	Tr.	s.f.	1
157.	Ölmeden	Tr.	z.f.	2
158.	Ölü bul-	Tr.	f.	1
159.	Ömer	Ar.	ö.i.	4
160.	Ön	Tr.	i.	1
161.	Önce	Tr.	zf.	1

162.	Öyle	Tr.	zf.	7
163.	Öz	Tr.	i.	2
164.	Para	F.	i.	1
165.	Pek	Tr.	s.	1
166.	Peki	Tr.	ün.	3
167.	Razı et-	Ar. – Tr.	f.	1
168.	Sabahleyin	Ar. – Tr.	zf.	1
169.	San-	Tr.	f.	1
170.	Sanki	Tr. – F.	ed.	1
171.	Sat-	Tr.	f.	2
172.	Satma-	Tr.	f.	2
173.	Selvi	F.	i.	1
174.	Sen	Tr.	z.	8
175.	Ses	Tr.	i.	1
176.	Sev-	Tr.	f.	1
177.	Sinmiş	Tr.	s.f.	1
178.	Siz	Tr.	z.	1
179.	Son	Tr.	i.	1
180.	Sonra	Tr.	zf.	4
181.	Söyle-	Tr.	f.	2
182.	Sula-	Tr.	f.	1
183.	Şimdi	Tr.	zf.	1
184.	Şura	Tr.	zf.	1
185.	Tadı tuzu kalma-	Tr.	dey.	1
186.	Tam	Ar.	s.	1
187.	Tembih et-	Ar. – Tr.	f.	1
188.	Tüken-	Tr.	f.	1
189.	Ufalmış	Tr.	s.f.	1
190.	Uğurlamak	Tr.	i.f.	1
191.	Uygun	Tr.	s.	2
192.	Uyu-	Tr.	f.	1
193.	Uyuma-	Tr.	f.	1
194.	Uzun	Tr.	s.	3
195.	Uzun uzun	Tr.	ik.	1
196.	Üstele-	Tr.	f.	1
197.	Üsteleme-	Tr.	f.	1
198.	Üzül-	Tr.	f.	1
199.	Üzülme-	Tr.	f.	1
200.	Var-	Tr.	f.	1
201.	Ve	Ar.	ed.	1
202.	Ver-	Tr.	f.	6
203.	Vurgun	Tr.	s.	1
204.	Yaa	Tr.	ün.	2
205.	Yan	Tr.	i.	2
206.	Yanan	Tr.	s.f.	1
207.	Yap-	Tr.	f.	2
208.	Yapıl-	Tr.	f.	1
209.	Yaşama	Tr.	i.f.	1

210.	Yaşıt	Tr.	i.	1
211.	Yat-	Tr.	f.	1
212.	Yavaş yavaş	Tr.	ik.	1
213.	Yaz	Tr.	i.	1
214.	Yer	Tr.	i.	6
215.	Yeşerme	Tr.	i.f.	1
216.	Yet-	Tr.	f.	1
217.	Yıl	Tr.	i.	3
218.	Yok	Tr.	s.	3
219.	Yüz	Tr.	s.	1
220.	Zaman	Ar.	i.	2
221.	Zati	Ar.	i.	1
222.	Zorla	F. – Tr.	zf.	1

Tablo 3.9.2. III. Kitap 9. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Selvi kavak	+	-	-
2.	Öz	+	+	-
3.	Hayırlı iş	-	+	-
4.	Çocuk gibi konuşmak	-	+	-
5.	Hacca gitmiş gibi olmak	-	+	-
6.	Kara kara düşünmek	-	+	+
7.	Üstelemek	-	+	+
8.	Çocuklaşmak	-	+	+
9.	Tembih etmek	-	+	+
10.	Hayırlı	-	-	+
11.	Hac	-	-	+

1.4.10. Onuncu Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Bağımsızlık Barışı	Söyleşi	Ceyhun Atuf Kansu	172

Barış bir yağmurdur, ekin yeşil biter rahmetinde; barış bir güneştir, çiçek güler ışığında; barış bir seher yelidir, bebeler mutlulukla büyür.

Barış böyle güzel bir kardaştır da insanlara, bir kardaşı olmadan, ulusların yüzü gülmez, beli doğrulmaz, ili yücelmez, dili çiçek olup açmaz ki... Barışın ulus toprağındaki güzel kardaşı bağımsızlıktır. Halkın gülü

barış ise ulusun gülü de bağımsızlıktır. Barışla güzelleşir bağımsızlık ve bağımsızlıkla yücelir barış...

Kardeşlar, her bir savaşın ardından bir barış gelir. Dünya kurulalı, uluslar kavgasının yasası bu. Ne var ki savaşın ardından bir barış gelir, onurlu barış; bir barış gelir onursuz barış. Bir barış gelir, ulusu tutsak kılar; bir barış gelir, ulus özgür dimdik durur.

Savaşın ardından onursuz bir barış, tutsaklık, uyduluk, sömürge barışı gelirse halk dikilir bu barışın karşısına... Yeniden savaşa girer. Savaşı barışa yeğler, başlar Kurtuluş Savaşı... Ve de Kurtuluş Savaşı'nın ardından gelen barış, işte o güzel barış, o onurlu barış, o kurtuluş barışı olur ki buna bağımsızlık barışı denir.

Türk halkı, Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra, dış düşmanın iç hainlerle birleşip Türk ulusunun boynuna taktığı onursuz barış halkasını yani tutsaklık barışını kabul etmedi. Savaş bitmişti, yorgun ve bitkindi ama "Böyle gelen barış senin olsun ey padişah!" deyip yeni bir savaşa girişti. Onurunu, yurdunu ve gerçek bağımsızlığını kurtarmaya yani güzelim Kurtuluş Savaşı'nı vermeye... Kurtuluş Savaşı'nın ardından, onur gülü, tam bağımsızlık geldi ki işte hepimizin dilediği, Türk halkının kan ve göz yaşı ile suladığı gül bahçesi kadar güzel bir barış; bağımsızlık barışı...

Kardeşlar, tam bağımsızlık nedir? Soralım da bağımsızlık aşığı Mustafa Kemal'in yiğit dilinden alalım karşılığını: " Tam bağımsızlık demek, elbette siyasa, maliye, iktisat, adalet, askerlik, kültür gibi her alanda tam bağımsızlık ve tam özgürlük demektir. Bu saydıklarımızın herhangi birinde bağımsızlıktan yoksunluk, ulusun ve ülkenin gerçek anlamıyla bütün bağımsızlığından yoksunluğu demektir."

Bu sözleri daha 1921'de Kurtuluş Savaşı'nın ateşi içinde söylüyor Mustafa Kemal Paşa... Söylüyor da Kurtuluş Savaşı'nın nasıl bir bağımsızlık için yapıldığını bütün dünyaya duyuruyor.

Tam bağımsızlık demek, ulus, yurdunu istediği gibi yönetecek; parana, gelirine, giderine sahip olacaksın; madenini, fabrikasını, demir yolunu, ormanını kendin işletip buralardan çıkardığın zenginliği kendin için kullanacaksın... Kendi orduna sahip olacaksın, adalet direğini kendi yasalarıyla, kendi yüce yargıçlarıyla dik tutacaksın... Kendi çocuklarını, kendi dilinle, kendi dileğinle, kendi kültür peteğinin balıyla besleyip büyüteceksin demek... Sözün kıyası, tam bağımsızlık; güzel vatan ilimize, türkü masal dilimize, topraktaki gülümüze sahip olmak demektir.

İşte kardeşlar, böyle bir barışı yazdırdılar Kurtuluş Savaşı yiğitleri, Lozan'da yetmiş iki devlete...

Tablo 3.10.1. III. Kitap 10. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	1921	Tr.	s.	1
2.	Açma-	Tr.	f.	1
3.	Adalet	Ar.	i.	2
4.	Al-	Tr.	f.	1
5.	Alan	Tr.	i.	1
6.	Ama	Ar.	ed.	1

7.	Anlam	Tr.	i.	1
8.	Art	Tr.	i.	5
9.	Askerlik	Ar. – Tr.	i.	1
10.	Aşık	Ar.	s.	1
11.	Ateş	F.	i.	1
12.	Bağımsızlık	Tr.	i.	17
13.	Bahçe	F.	i.	1
14.	Bal	Tr.	i.	1
15.	Barış	Tr.	i.	30
16.	Başla-	Tr.	f.	1
17.	Bebe	Tr.	i.	1
18.	Beli doğrulma-	Tr.	dey.	1
19.	Besleyip	Tr.	z.f.	1
20.	Bir	Tr.	s.	16
21.	Birinci Dünya Savaşı	Tr. – Ar.	ö.i.	1
22.	Birleşip	Tr.	z.f.	1
23.	Bit-	Tr.	f.	1
24.	Bitkin	Tr.	s.	1
25.	Boyun	Tr.	i.	1
26.	Böyle	Tr.	zf.	3
27.	Bu	Tr.	s. – z.	5
28.	Bura	Tr.	zf.	1
29.	Bütün	Tr.	s.	2
30.	Büyü-	Tr.	f.	1
31.	Büyüt-	Tr.	f.	1
32.	Çıkar-	Tr.	f.	1
33.	Çiçek	Tr.	i.	2
34.	Çocuk	Tr.	i.	1
35.	Daha	Tr.	ed.	1
36.	De/da	Tr.	ed.	5
37.	Demek	Tr.	i.f.	6
38.	Demir yolu	Tr.	i.	1
39.	Den-	Tr.	f.	1
40.	Devlet	Ar.	i.	1
41.	Deyip	Tr.	z.f.	1
42.	Dış	Tr.	i.	1
43.	Dik tut-	Tr.	f.	1
44.	Dikil-	Tr.	f.	1
45.	Dil	Tr.	i.	4
46.	Dile-	Tr.	f.	1
47.	Dilek	Tr.	i.	1
48.	Dimdik dur-	Tr.	f.	1
49.	Direk	Tr.	i.	1
50.	Duyur-	Tr.	f.	1
51.	Dünya	Ar.	i.	2
52.	Düşman	F.	i.	1
53.	Ekin	Tr.	i.	1
54.	Elbette	Ar.	zf.	1

55.	Ey	Tr.	ün.	1
56.	Fabrika	İt.	i.	1
57.	Gel-	Tr.	f.	7
58.	Gelen	Tr.	s.f.	2
59.	Gelir	Tr.	i.	1
60.	Gerçek	Tr.	i.	2
61.	Gibi	Tr.	ed.	2
62.	Gider	Tr.	s.f.	1
63.	Giriş-	Tr.	f.	2
64.	Gözyaşı	Tr.	i.	1
65.	Gül	F.	i.	5
66.	Gül-	Tr.	f.	1
67.	Güneş	Tr.	i.	1
68.	Güzel	Tr.	s.	6
69.	Güzelleş-	Tr.	f.	1
70.	Hain		s.	1
71.	Halk	Ar.	i.	4
72.	Halka	Ar.	i.	1
73.	Hep	Tr.	s.	1
74.	Her	F.	s.	2
75.	Herhangi biri	F. – Tr.	s.	1
76.	Işık	Tr.	i.	1
77.	İç	Tr.	i.	2
78.	İçin	Tr.	ed.	2
79.	İktisat	Ar.	i.	1
80.	İl	Tr.	i.	2
81.	İle	Tr.	ed.	1
82.	İnsan	Ar.	i.	1
83.	İ-se	Tr.	f.	1
84.	İste-	Tr.	f.	1
85.	İşletip	Tr.	z.f.	1
86.	İşte	Tr.	zf.	3
87.	Kabul etme-	Ar. – Tr.	f.	1
88.	Kadar	Ar.	ed.	1
89.	Kan	Tr.	i.	1
90.	Kardaş	Tr.	i.	6
91.	Karşı	Tr.	ed.	1
92.	Karşılık	Tr.	i.	1
93.	Kavga	F.	i.	1
94.	Kendi	Tr.	z.	9
95.	Kısa	Tr.	s.	1
96.	Ki	F.	ed.	4
97.	Kullan-	Tr.	f.	1
98.	Kurtarma	Tr.	i.f.	1
99.	Kurtuluş	Tr.	i.f.	1
100.	Kurtuluş Savaşı	Tr.	ö.i.	7
101.	Kurul-	Tr.	f.	1
102.	Kültür	Fr.	i.	2

103.	Lozan	?	ö.i.	1
104.	Maden	Ar.	i.	1
105.	Maliye	Ar.	i.	1
106.	Masal	Ar.	i.	1
107.	Mustafa Kemal	Ar.	ö.i.	1
108.	Mustafa Kemal Paşa	Ar. – Tr.	ö.i.	1
109.	Mutluluk	Tr.	i.	1
110.	Nasıl	Tr. – Ar.	ed.	1
111.	Ne	Tr.	ed.	2
112.	O	Tr.	z. – s.	3
113.	Ol-	Tr.	f.	2
114.	Olmadan	Tr.	z.f.	1
115.	Olup	Tr.	z.f.	1
116.	Onur	Tr.	i.	2
117.	Onurlu	Tr.	s.	2
118.	Onursuz	Tr.	s.	3
119.	Ordu	Tr.	i.	1
120.	Orman	Tr.	i.	1
121.	Özgür	Tr.	s.	1
122.	Özgürlük	Tr.	i.	1
123.	Padişah	F.	i.	1
124.	Para	F.	i.	1
125.	Petek	Erm.	i.	1
126.	Rahmet	Ar.	i.	1
127.	Sahip ol-	Ar. – Tr.	f.	3
128.	Savaş	Tr.	f.	7
129.	Say-	Tr.	f.	1
130.	Seher yeli	Ar. – Tr.	i.	1
131.	Sen	Tr.	z.	1
132.	Siyasa	Ar.	i.	1
133.	Sonra	Tr.	zf.	1
134.	Sor-	Tr.	f.	1
135.	Sömürge	Tr.	i.	1
136.	Söyle-	Tr.	f.	2
137.	Söz	Tr.	i.	2
138.	Sula-	Tr.	f.	1
139.	Tak-	Tr.	f.	1
140.	Tam	Ar.	s.	7
141.	Toprak	Tr.	i.	3
142.	Tutsak kıl-	Tr.	f.	1
143.	Tutsaklık	Tr.	i.	2
144.	Türk	Tr.	ö.i.	3
145.	Türkü	Tr.	i.	1
146.	Ulus	Moğ.	i.	9
147.	Uyduluk	Tr.	i.	1
148.	Ülke	Tr.	i.	1
149.	Var	Tr.	s.	1
150.	Vatan	Ar.	i.	1

151.	Ve	Ar.	ed.	7
152.	Verme	Tr.	i.f.	1
153.	Yağmur	Tr.	i.	1
154.	Yani	Ar.	ed.	2
155.	Yapıl-	Tr.	f.	1
156.	Yargıç	Tr.	i.	1
157.	Yasa	Tr.	i.	2
158.	Yazdır-	Tr.	f.	1
159.	Yeğle-	Tr.	f.	1
160.	Yeni	Tr.	s.	1
161.	Yeniden	Tr.	zf.	1
162.	Yeşil	Tr.	s.	1
163.	Yetmiş iki	Tr.	s.	1
164.	Yiğit	Tr.	s.	2
165.	Yoksunluk	Tr.	i.	2
166.	Yorgun	Tr.	s.	1
167.	Yönet-	Tr.	f.	1
168.	Yurt	Tr.	i.	2
169.	Yüce	Tr.	s.	1
170.	Yücel-	Tr.	f.	2
171.	Yüzü gülme-	Tr.	dey.	1
172.	Zenginlik	F. – Tr.	i.	1

Tablo 3.10.2. III. Kitap 10. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Rahmet	+	-	-
2.	Seher	+	-	-
3.	Barış	-	+	-
4.	Bağımsızlık	-	+	-
5.	Antlaşma	-	+	+
6.	Kültür	-	+	+
7.	Kültür peteği	-	+	-
8.	Petek	-	+	-

1.4.11. On Birinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Karacaoğlan'la Yayla Göçü	Betimleme(tasvir)	Cahit Öztelli	181

Kıştan çıkınca Yörüklerin ilk işi yayla hazırlığıdır. Komşu obalarla haberleşerek göç gününü kararlaştırdık. Genç kızlar, elbiselerini temizlemeye başladılar. Çobanlar, davarın eksik çanlarını yenilediler.

Delikanlılar silahlarını sildiler. Oba ağasının atları tımar edildi. Obalarda kutlu, mutlu bir bayram kuruldu. Kıştan buyana her işi ağır tutan obalar makine gibi çalışmaya başladılar.

Ağa, obada iş bölümü yaptı. Nineler develeri çulladı. Güzel gelinler kilimleri silkeledi. Yetişkin kızlar, mayaların zillerini çullara dikti. Her kişi kendine düşeni yaptı. Laf mı bu, yayla göçü var, yayla göçü var... Yalnız biz mi ilk yazın sevinciyle davarlar, develer, kuzular hoplayıp zıplayarak, böğrüşüp koşarak oynastılar.

Seher yeli esti. İbibikler öttü. Millet ayakta... Tan yeri attı. Bütün eşya heybelere, çuvallara kondu. Gelinler süslendi. Genç kızlar cicili bicili feslerini kaşlarının üstüne yıktılar.

Obabaşı kızlardan birini katarbaşı seçti. Bu seçilme kızı sevindirdi. Çünkü katarbaşı kız, o yıl muhakkak evlendirilecektir.

Katarın başında gidecek maya, kilimler, halılar, çanlarla süslendi. Katarbaşı kız, başını güzelce donattı. Eline süslenen mayanın yularını aldı. Delikanlılar, ona kendilerini beğendirmek için yarışa başladı.

Katar dizildi yaylaya doğru. Karşı dumanlı dağlara gün ışıkları vurdu. Şimdi türküler başlar. Dağ eteklerine çıkıyoruz. Orta yaşlı bir gelin, kıvrak bir yayla türküsüne başladı:

Yüce dağ başında yanar bir ışık

Işık bekleyen yiğit aşık

Ak buğday benizli, zülfü dolaşık

Göç giderken bir güzele rastladım

Bu sefer, gençlik günlerinin özlemi içinde, aldı bir yaşlı:

Yedeğinde bir tülüce beserek

Çeker gider ökçesini basarak

Kendi güzel amma, boyu kıсарak

Göç giderken bir güzele rastladım.

Katarbaşı güzel Suna kıs kıs güldü, eliyle ağzını örterken yüreklere çarpıntı veren tatlı sesli bir gelin aldı sözü. Katar içinde gelinlerin değeri vardı:

Altın kirmenini almış eline

Yüzünü çevirmiş yayla yoluna

Tanrı'm güzelliği vermiş geline

Göç giderken bir geline rastladım

Daha böyle nice Karacaoğlan türküleri söyleyerek, pınar başlarına konarak, konak konak, vara vara vardık yaylalara...

Tablo 3.11.1. III. Kitap 11. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Ağa	Moğ.	s.	2
2.	Ağır	Tr.	s.	1
3.	Ağız	Tr.	i.	1
4.	Ak	Tr.	s.	1
5.	Al-	Tr.	f.	4
6.	Altın	Tr.	i.	1

7.	Amma	Ar.	ed.	1
8.	Aşık	Ar.	s.	1
9.	At	Tr.	i.	1
10.	At-	Tr.	f.	1
11.	Ayak	Tr.	i.	1
12.	Basarak	Tr.	z.f.	1
13.	Baş	Tr.	i.	2
14.	Başla-	Tr.	f.	5
15.	Bayram	Tr.	i.	1
16.	Bekleyen	Tr.	s.f.	1
17.	Beserek	Tr.	i.	1
18.	Bir	Tr.	s.	11
19.	Biri	Tr.	z.	1
20.	Biz	Tr.	z.	1
21.	Boy	Tr.	i.	1
22.	Böğrüşüp	Tr.	z.f.	1
23.	Böyle	Tr.	zf.	1
24.	Bu	Tr.	s. – z.	3
25.	Bu sefer	Tr. – Ar.	zf.	1
26.	Buğday benizli	Tr.	s.	1
27.	Bütün	Tr.	s.	1
28.	Cicili bicili	Tr.	s.	1
29.	Çalışma	Tr.	i.f.	1
30.	Çan	Tr.	i.	2
31.	Çarpıntı	Tr.	i.	1
32.	Çek-	Tr.	f.	1
33.	Çık-	Tr.	f.	2
34.	Çoban	F.	i.	1
35.	Çul	F. / Ar.	i.	2
36.	Çulla-	F. – Tr.	f.	1
37.	Çünkü	f.	ed.	1
38.	Dağ	Tr.	i.	2
39.	Dağ başı	Tr.	s.ö.	1
40.	Daha	Ar.	ed.	1
41.	Davar	Tr.	i.	2
42.	Değer	Tr.	i.	1
43.	Delikanlı	Tr.	i.	2
44.	Deve	Tr.	i.	2
45.	Dik-	Tr.	f.	1
46.	Dizil-	Tr.	f.	1
47.	Dolaşık	Tr.	i.	1
48.	Donat-	Tr.	f.	1
49.	Dumanlı	Sansk. – Tr.	s.	1
50.	-e doğru	Tr.	ed.	1
51.	Eksik	Tr.	s.	1
52.	El	Tr.	i.	3
53.	Elbise	Ar.	i.	1
54.	Es-	Tr.	f.	1

55.	Eşya	Ar.	i.	1
56.	Etek	Tr.	i.	1
57.	Evlendiril-	Tr.	f.	1
58.	Fes	Ar.	i.	1
59.	Gelin	Tr.	i.	7
60.	Genç	Tr.	i.	2
61.	Gençlik	Tr.	i.	1
62.	Gibi	Tr.	ed.	1
63.	Gidecek	Tr.	s.f.	1
64.	Giderken	Tr.	z.f.	3
65.	Git-	Tr.	f.	1
66.	Göç	Tr.	i.	6
67.	Gün	Tr.	i.	3
68.	Güzel	Tr.	s.	5
69.	Güzelce	Tr.	zf.	1
70.	Güzellik	Tr.	i.	1
71.	Haberleşerek	Ar. – Tr.	z.f.	1
72.	Halı	F.	i.	1
73.	Hazırlık	Ar. – Tr.	i.	1
74.	Her	F.	s.	2
75.	Heybe	Ar.	i.	1
76.	Hoplayıp	Tr.	z.f.	1
77.	Işık	Tr.	i.	3
78.	İbibik	Tr.	i.	1
79.	İç	Tr.	i.	2
80.	İçin	Tr.	ed.	1
81.	İlk	Tr.	i.	1
82.	İlk yaz	Tr.	i.	1
83.	İş	Tr.	i.	2
84.	İş bölümü	Tr.	i.	1
85.	Karacaoğlan	Tr.	ö.i.	1
86.	Kararlaştır-	Tr.	f.	1
87.	Karşı	Tr.	i.	1
88.	Kaş	Tr.	i.	1
89.	Katar	Ar.	i.	3
90.	Katarbaşı	Ar. – Tr.	i.	4
91.	Kendi	Tr.	z.	1
92.	Kendine düşeni yap-	Tr.	dey.	1
93.	Kendini beğendir-	Tr.	dey.	1
94.	Kıs kıs gül-	Tr.	dey.	1
95.	Kısarak	Tr.	s.	1
96.	Kıış	Tr.	i.	2
97.	Kıvrak	Tr.	s.	1
98.	Kız	Tr.	i.	7
99.	Kilim	F.	i.	2
100.	Kirmen	Tr.	i.	1
101.	Kişi	Tr.	i.	1
102.	Komşu	Tr.	i.	1

103.	Kon-	Tr.	f.	1
104.	Konak konak	Tr.	ik.	1
105.	Konarak	Tr.	z.f.	1
106.	Koşarak	Tr.	z.f.	1
107.	Kurul-	Tr.	f.	1
108.	Kutlu	Tr.	s.	1
109.	Kuzu	Tr.	i.	1
110.	Laf	F.	i.	1
111.	Makine	İt. < Lat.	i.	1
112.	Maya	F.	i.	3
113.	Mi	Tr.	ed.	2
114.	Millet	Ar.	i.	1
115.	Muhakkak	Ar.	zf.	1
116.	Mutlu	Tr.	s.	1
117.	Nice	Tr.	zf.	1
118.	Nine	Tr.	i.	1
119.	O	Tr.	z.	2
120.	Oba	Tr.	i.	5
121.	Obabaşı	Tr.	i.	1
122.	Orta yaşlı	Tr.	s.	1
123.	Oynaş-	Tr.	f.	1
124.	Ökçe	Tr.	i.	1
125.	Örterken	Tr.	z.f.	1
126.	Öt-	Tr.	f.	1
127.	Özlem	Tr.	i.	1
128.	Pınar başı	Tr.	i.	1
129.	Rastla-	F. – Tr.	f.	3
130.	Seç-	Tr.	f.	1
131.	Seçilme	Tr.	i.f.	1
132.	Seher yeli	Ar. – Tr.	i.	1
133.	Sesli	Tr.	s.	1
134.	Sevinç	Tr.	i.	1
135.	Sevindir-	Tr.	f.	1
136.	Sil-	Tr.	f.	1
137.	Silah	Ar.	i.	1
138.	Silkele-	Tr.	f.	1
139.	Söyleyerek	Tr.	z.f.	1
140.	Söz	Tr.	i.	1
141.	Suna	Tr.	i.	1
142.	Süslen-	Tr.	f.	2
143.	Süslenen	Tr.	s.f.	1
144.	Şimdi	Tr.	zf.	1
145.	Tanrı	Tr.	ö.i.	1
146.	Tanyeri	Tr.	i.	1
147.	Tatlı	Tr.	s.	1
148.	Temizleme	Tr.	i.f.	1
149.	Tımar et-	F. – Tr.	f.	1
150.	Tutan	Tr.	s.f.	1

151.	Tülüce	Tr.	s.	1
152.	Türkü	Tr.	i.	3
153.	Üst	Tr.	i.	1
154.	Var	Tr.	s.	2
155.	Var-	Tr.	f.	1
156.	Vara vara	Tr.	ik.	1
157.	Ver-	Tr.	f.	1
158.	Veren	Tr.	s.f.	1
159.	Vur-	Tr.	f.	1
160.	Yalnız	Tr.	s.	1
161.	Yan	Tr.	i.	1
162.	Yan-	Tr.	f.	1
163.	Yap-	Tr.	f.	1
164.	Yarış	Tr.	i.	1
165.	Yaşlı	Tr.	s.	1
166.	Yayla	Tr.	i.	7
167.	Yedek	Tr.	i.	1
168.	Yenile-	Tr.	f.	1
169.	Yetişkin	Tr.	s.	1
170.	Yık-	Tr.	f.	1
171.	Yıl	Tr.	i.	1
172.	Yiğit	Tr.	s.	1
173.	Yol	Tr.	i.	1
174.	Yörük	Tr.	i.	1
175.	Yular	Tr.	i.	1
176.	Yüce	Tr.	s.	1
177.	Yürek	Tr.	i.	1
178.	Yüz çevir-	Tr.	dey.	1
179.	Zıplayarak	Tr.	z.f.	1
180.	Zil	F.	i.	1
181.	Zülüf	F.	i.	1

Tablo 3.11.2. III. Kitap 11. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Oba	+	-	-
2.	Tülüce	+	-	-
3.	Beserek	+	-	-
4.	Kıсарak	+	-	-
5.	Kirmen	+	-	-
6.	Maya	-	+	+
7.	İşi ağır tutmak	-	+	-
8.	Makine gibi çalışmak	-	+	-

1.4.12. On İkinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Öğretmene Yakarış	Fıkra	Arzu Çalış (öğrenci)	219

Önce sevmeyi öğretmelisin bana, her güzel şeyin sevmekle başladığını bildiğin için. Elimden tutup götürmeden atomun çekirdeğine, oradan uzayın derinliklerine; yanı başındakileri tanıtmalısın ilkin... Anamı, babamı ve kardeşimi; sonra arkadaşımı, vatandaşımı ve ulusumu. Vücudum kadar iyi tanınmalıyım yurdumu. Savunmak için onurunu, güzelliğini, özgürlüğünü onun. Halkımı tanıtmalısın bana. Kendiminki kadar iyi bilmeliyim, sevgisini, korkusunu, bilgisini ve duygusunu onun.

Yaşamdan tat almasını öğretmelisin önce bana. Öğrettiğin bir türkü olmalı dudaklarımda. Gönlümdeki güneş de sen olmalısın. Öyle şeyler öğretmelisin ki bana, karda ve fırtınada hep ayakta kalabilmeliyim.

Bilgi denizinde yol göster bana. Korkmadan ilerlet beni insan beyninin labirentleri arasında. Senin kıvılcımlandırdığın öğrenme içgüdümle ilim Çin’de bile olsa giderim peşinden artık. Yeter ki insanlığı öğretmiş ol önce sen bana. İlim doğal olarak onu izleyecektir. Seninle atayım sağlıklı düşünce ve duyarlılığın, sağlam bir kişiliğin temellerini. Kabalığı, bencilliği ve bağınazlığı aşağılamayı, onlarla yılmadan savaşmayı öğret bana. “Fikri hür, irfanı hür, vicdanı hür” bir gençliğin parçası olayım senin katkıyla.

Seninle araştırayım, gözleyeyim, yapayım. Seninle beraber yeni buluşları, bilgileri izlemek; tiyatrolara, konserlere gitmek, seninle tartışmak, çağımı seninle yorumlayabilmek istiyorum. Bunu başarabilmek için okumayı öğret bana ama anlayarak ve usa vurarak okumayı. Ve ana dilimi öğret bana; anlamak ve anlatabilmek için...

Yaşam değer kazanmalı, bana verdiğin değerlere inandıkça. Bir incir yaprağına bakmasını öğret bana. Kendi avuçlarımda içinde de gezebilmeyi ve gökyüzünün her yerde mavi olduğunu öğret. Acımayı öğret bana. Yanımdaki mutsuzken gülmenin anlamsızlığını göster. Özüm, karamsarlık değil sevinç ve coşku dolsun. Gülümse hep bana. Gerçeklere gözlerimi kapatmakta, ağzımı açmayıp kulaklarımı tıkamakta ısrar edersem uyandır beni.

Mahsur kaldığım köyümde bile gel, bul beni. Yardım et, kurtarayım köylümü hala Orta Çağ’ın kara ekmeğini yemekten. Köyümü sevdir bana. Bilmeliyim uzaklarda daha kalkınmış yaşamlar olduğunu. Anadolu’mdan daha bahtsız topraklar var, onları da bilmeliyim. Gitmem, görmem daha çok öğrenmem için isteklendirmelisin beni. Ama içime öyle bir tohum atmalsın ki serpildikçe çiçekleri, meyvesi yurt sevgisi olmalı. Çeşmesinden su akıtmayı, buğdayından bire bin almayı öğrenmeliyim senden. Köylümü sımsıkı kucaklamalıyım, sevgimle ve bilgimle.

Hepsinden önce Atatürk’ümü öğret bana. Kalıplaşmış sözcüklerle, anlamsızlaşmış tarihlerle donmasın o; çağımı usumla,

emeğimle yorumladıkça ben, yaşasın o, yurdumun bayındır toprakları üzerinde.

Öğret bana ki kara tohumdan çıkıp bir başak gibi ışıklı göklere savrulayım... Yurdumun ekmeği, insanlığın yüz akı olayım...

Tablo 3.12.1. III. Kitap 12. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Acıma	Tr.	i.f.	1
2.	Açmayıp	Tr.	z.f.	1
3.	Ağız	Tr.	i.	1
4.	Akıtma	Tr.	i.f.	1
5.	Al-	Tr.	f.	1
6.	Alma	Tr.	i.	1
7.	Ama	Ar.	ed.	2
8.	Ana	Tr.	i.	1
9.	Ana dil	Tr.	i.	1
10.	Anadolu	E. Yun.	ö.i.	1
11.	Anlamak	Tr.	i.f.	1
12.	Anlamsızlaşmış	Tr.	s.f.	1
13.	Anlamsızlık	Tr.	i.	1
14.	Anlatabilmek	Tr.	i.f.	1
15.	Anlayarak	Tr.	z.f.	1
16.	Ara	Tr.	i.	1
17.	Araştır-	Tr.	f.	1
18.	Arkadaş	Tr.	i.	1
19.	Artık	Tr.	ed.	1
20.	Aşağılama	Tr.	i.f.	1
21.	At-	Tr.	f.	2
22.	Atatürk	Tr.	ö.i.	1
23.	Atom çekirdeği	Fr. < E. Yun. – Tr.	i.	1
24.	Avuç	Tr.	i.	1
25.	Ayakta kalabil-	Tr.	dey.	1
26.	Baba	Tr.	i.	1
27.	Bağnazlık	Tr.	i.	1
28.	Bahtsız	F. – Tr.	s.	1
29.	Bakma	Tr.	i.f.	1
30.	Bana	Tr.	z.	21
31.	Başak	Tr.	i.	1
32.	Başarabilmek	Tr.	i.f.	1
33.	Başla-	Tr.	f.	1
34.	Bayındır	Tr.	s.	1
35.	Bencillik	Tr.	i.	1
36.	Beraber	F.	zf.	1
37.	Beyin	Tr.	i.	1
38.	Bil-	Tr.	f.	4
39.	Bile	Tr.	ed.	2

40.	Bilgi	Tr.	i.	4
41.	Bin	Tr.	s.	1
42.	Bir	Tr.	s.	7
43.	Bu	Tr.	s.	1
44.	Buğday	Tr.	i.	1
45.	Bul-	Tr.	f.	1
46.	Buluş	Tr.	i.f.	1
47.	Coşku	Tr.	i.	1
48.	Çağ	Moğ.	i.	2
49.	Çeşme	F.	i.	1
50.	Çıkıp	Tr.	z.f.	1
51.	Çiçek	Tr.	i.	1
52.	Çin	F. < Sogd.	i.	1
53.	Çok	Tr.	zf.	1
54.	Daha	Ar.	ed.- zf.	3
55.	De/da	Tr.	ed.	3
56.	Değer	Tr.	i.	2
57.	Değil	Tr.	i.	1
58.	Deniz	Tr.	i.	1
59.	Derinlik	Tr.	i.	1
60.	Doğal	Tr.	s.	1
61.	Dol-	Tr.	f.	1
62.	Donma-	Tr.	f.	1
63.	Dudak	Tr.	i.	1
64.	Duyarlılık	Tr.	i.	1
65.	Duygu	Tr.	i.	1
66.	Düşünce	Tr.	i.	1
67.	Ekmek	Tr.	i.	2
68.	El	Tr.	i.	1
69.	Emek	Tr.	i.	1
70.	Fırtına	İt.	i.	1
71.	Fikir	Ar.	i.	1
72.	Gel-	Tr.	f.	1
73.	Gençlik	Tr.	i.	1
74.	Gerçek	Tr.	s.	1
75.	Gezebilme	Tr.	i.f.	1
76.	Gibi	Tr.	ed.	1
77.	Git-	Tr.	f.	1
78.	Gitme-	Tr.	f.	1
79.	Gitmek	Tr.	i.f.	1
80.	Gök	Tr.	i.	1
81.	Gökyüzü	Tr.	i.	1
82.	Gönül	Tr.	i.	1
83.	Görme-	Tr.	f.	1
84.	Göster-	Tr.	f.	1
85.	Götürmeden	Tr.	z.f.	1
86.	Göz	Tr.	i.	1
87.	Gözle-	Tr.	f.	1

88.	Gülme	Tr.	i.f.	1
89.	Gülümse-	Tr.	f.	1
90.	Güzel	Tr.	s.	1
91.	Güzellik	Tr.	i.	1
92.	Hala	Ar.	ed.	1
93.	Halk	Ar.	i.	1
94.	Hep	Tr.	s.	2
95.	Hepsi	Tr.	z.	1
96.	Her	F.	s.	2
97.	Hür	Ar.	s.	3
98.	Israr et-	Ar. – Tr.	f.	1
99.	Işıklı	Tr.	s.	1
100.	İç	Tr.	i.	2
101.	İçgüdü	Tr.	i.	1
102.	İçin	Tr.	ed.	5
103.	İlerlet-	Tr.	f.	1
104.	İlim	Ar.	i.	2
105.	İlkin	Tr.	zf.	1
106.	İnandıkça	Tr.	z.f.	1
107.	İncir	F.	i.	1
108.	İnsan	Ar.	i.	1
109.	İnsanlık	Ar. – Tr.	i.	2
110.	İrfan	Ar.	i.	1
111.	İste-	Tr.	f.	1
112.	İsteklendir-	Tr.	f.	1
113.	İyi	Tr.	s.	2
114.	İzle-	Tr.	f.	1
115.	İzlemek	Tr.	i.f.	1
116.	Kabalık	Tr.	i.	1
117.	Kadar	Ar.	ed.	2
118.	Kalıplaşmış	Ar.	s.f.	1
119.	Kalkınmış	Tr.	s.f.	1
120.	Kapatmak	Tr.	i.f.	1
121.	Kar	Tr.	i.	1
122.	Kara	Tr.	s.	2
123.	Karamsarlık	Tr.	i.	1
124.	Kardeş	Tr.	i.	1
125.	Katkı	Tr.	i.	1
126.	Kazan-	Tr.	f.	1
127.	Kendi	Tr.	z.	2
128.	Kıvılcımlandır-	Tr.	f.	1
129.	Ki	F.	ed.	4
130.	Kişilik	Tr.	i.	1
131.	Konser	Fr.	i.	1
132.	Korkmadan	Tr.	z.f.	1
133.	Korku	Tr.	i.	1
134.	Köy	F.	i.	2
135.	Köylü	F. – Tr.	s.	2

136.	Kucaklama	Tr.	i.f.	1
137.	Kulak	Tr.	i.	1
138.	Kurtar-	Tr.	f.	1
139.	Labirent	Fr. < E. Yun.	i.	1
140.	Mahsur kal-	Ar. – Tr.	f.	1
141.	Mavi	Ar.	s.	1
142.	Meyve	F. < Sogd.	i.	1
143.	Mutsuzken	Tr.	z.f.	1
144.	O	Tr.	z. – s.	7
145.	Okuma	Tr.	i.f.	2
146.	Ol-	Tr.	f.	9
147.	Olarak	Tr.	z.f.	1
148.	Onur	Tr.	i.	1
149.	Ora	Tr.	zf.	1
150.	Orta Çağ	Tr. -Moğ.	ö.i.	1
151.	Öğren-	Tr.	f.	1
152.	Öğrenme	Tr.	i.f.	2
153.	Öğret-	Tr.	f.	12
154.	Öğretmiş	Tr.	s.f.	1
155.	Önce	Tr.	zf.	4
156.	Öyle	Tr.	zf.	2
157.	Öz	Tr.	i.	1
158.	Özgürlük	Tr.	i.	1
159.	Parça	F.	s.	1
160.	Peş	F.	i.	1
161.	Sağlam	Tr.	s.	1
162.	Sağlıklı	Tr.	s.	1
163.	Savaşma	Tr.	i.f.	1
164.	Savrul-	Tr.	f.	1
165.	Savunmak	Tr.	i.f.	1
166.	Sen	Tr.	z.	10
167.	Serpildikçe	Tr.	z.f.	1
168.	Sevdir-	Tr.	f.	1
169.	Sevgi	Tr.	i.	3
170.	Sevinç	Tr.	i.	1
171.	Sevme	Tr.	i.f.	1
172.	Sevmek	Tr.	i.f.	1
173.	Sımsıkı	Tr.	s.	1
174.	Sonra	Tr.	zf.	1
175.	Sözcük	Tr.	i.	1
176.	Su	Tr.	i.	1
177.	Şey	Ar.	i.	2
178.	Tanı-	Tr.	f.	1
179.	Tanıt-	Tr.	f.	2
180.	Tarih	Ar.	i.	1
181.	Tartışmak	Tr.	i.f.	1
182.	Tat	Tr.	i.	1
183.	Temel	Gr.	s.	1

184.	Tıkamak	Tr.	i.f.	1
185.	Tiyatro	İt. < E. Yun.	i.	1
186.	Tohum	F.	i.	2
187.	Toprak	Tr.	i.	2
188.	Tutup	Tr.	z.f.	1
189.	Türkü	Tr.	i.	1
190.	Ulus	Moğ.	i.	1
191.	Us	Tr.	i.	1
192.	Usa vurarak	Tr.	z.f.	1
193.	Uyandır-	Tr.	f.	1
194.	Uzak	Tr.	s.	1
195.	Uzay	Tr.	i.	1
196.	Üzeri	Tr.	i.	1
197.	Var	Tr.	s.	1
198.	Vatandaş	Ar. – Tr.	i.	1
199.	Ve	Ar.	ed.	12
200.	Ver-	Tr.	f.	1
201.	Vicdan	Ar.	i.	1
202.	Vücut	Ar.	i.	1
203.	Yan	Tr.	i.	1
204.	Yanı başı	Tr.	i.	1
205.	Yap-	Tr.	f.	1
206.	Yaprak	Tr.	i.	1
207.	Yardım et-	Tr.	f.	1
208.	Yaşa-	Tr.	f.	1
209.	Yaşam	Tr.	i.	3
210.	Yemek	Tr.	i.f.	1
211.	Yeni	Tr.	s.	1
212.	Yer	Tr.	i.	1
213.	Yeter	Tr.	s.f.	1
214.	Yılmadan	Tr.	z.f.	1
215.	Yol göster-	Tr.	f.	1
216.	Yorumladıkça	Tr.	z.f.	1
217.	Yorumlayabilmek	Tr.	i.f.	1
218.	Yurt	Tr.	i.	4
219.	Yüz akı	Tr.	i.	1

Tablo 3.12.2. III. Kitap 12. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Labirent	+	-	-
2.	İrfan	+	-	-
3.	Mahsur kalmak	+	-	-
4.	Yüz akı	-	+	+

1.4.13. On Üçüncü Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Nerede İnsan Varsa Orada Umut Vardır	Deneme	Afşar Timuçin	212

Nerede insan varsa orada umut vardır. İnsanın bulunduğu yerde umut bitmez, yok olmaz. İnsanla gelen ilk şeydir umut, insanla giden ilk şey. Bir şehir bombalandıysa, taş taş üstünde kalmadıysa; ancak yıkıntılar arasında çocuk iniltileri geliyorsa orada umut vardır. İniltiler kesilir ve yerini konuşmalar, sevinç çılgınlıkları alır.

Nerede yürek çarpıyorsa orada umut çiçekleniyor demektir. Umut da aşk gibi sağlıklı insanın varlığından atamadığı bir gerçekliktir. Hastalıkların, kırimların, yıkımların, salgınların altından otlar gibi umut yeşerir hep yalanlar, yanlışlar, oyunlar, düzenler geçicidir. Zaman gider ama üriin ve umut kalır. Umut, hemen bir tasarıya dönüşür, tasarı hemen bir çabaya bağlanır, bir de bakarsınız ki insanın yapıcı elleri işliyor. Toprağı, bezi, tahtayı işliyor. Boyalar birleşiyor, resim oluyor; taşlar kırılıyor, yontu oluyor.

Nerede umut varsa orada insan vardır. Umutsuzluk ölümdür. “Tamam bitti işte, artık tamam, bir daha olmayacak.” diyenlere bakmayın. Neymiş tamam olan? İnsanın var olduğu yerde hiçbir şey tamam değil. Nerede insan varsa orada eksiklik vardır. İnsanın dünyası bir bitmemişlikler dünyasıdır. Tamam diyen, kendini bitirmiştir. İnsanlar biter, insan sürer. İnsan sürecektir, bastığı toprak var oldukça. Makine seslerinin yükseldiği yerde umut nasıl bitirmiş? Baltanın oduna gömüldüğü yerde, turpanın otlara pırl pırl sokulduğu yerde, küreklerin suyu hışır hışır yardığı yerde her şey bitebilir ama umut bitemez. Ekmek bitebilir, su bitebilir ama umut bitemez.

Umutsuzlar mikrop saçar dünyaya. “Tamam bitti işte.” der umutsuz. “Artık olmayacak.” Nedir olmayacak olan? Güneş doğmayacak mı? Tohum patlamayacak mı? Balıklarımı vermem mi diyecek denizler? Yağmurlaşmaktan mı kaçınacak bulutlar? Rüzgar esmeye yanaşmayacak mı?

İnsanın olduğu yerde bitimler yoktur. İnsanın olduğu yerde değişmeler vardır. Değişmelerden umut doğar. Yıkımlardan bile umut doğar. Bombalanan kentler eskisinden daha güzel kurulur. Düşmandan daha büyük düşmandır umutsuzluk. Umutsuzluğa düşen kent yenilir. Umutsuzluğa düşen insan, ipi eliyle geçirir boğazına. Umutsuzluğa düşen kaptan, gemiyi kayalara bindirir. Umutsuzluğa düşen savaşçı yenilir. Nerede umutsuzluk varsa orada bitmişlik vardır. Umutsuzluğun olduğu yerde insan yoktur artık. İnsan biçiminde canlılar vardır, birbirlerini yiyen canlılar...

Umutsuzlar da çöpler gibi yok olur gider, suyla rüzgarla. Geriye umutlar kalır. Gerçek insanlar, direnen, inanan, savaşan insanlar kalır. Düştüğü yerden sızlanmadan kalkan, tutsak edildiği yerde korkularla içli dışlı olmadan kendini toplayan, hiçbir şeysiz bırakıldığı yerde hemen bir

toparlanma tasarısı kuruveren, her şeyin pisleştiği yerde pisliğe bulaşmadan varlığını sürdürmeyi beceren insanlar... Onlar çağımızın adlı ve adsız kahramanlarıdır.

Nerede insan varsa orada umut vardır. Vişnelerin karaya çalan kırmızısı gibi, incirlerin sayılmakla bitmeyen çekirdekleri gibi, bir odanın penceresinden bir çırpıda girip bir portakalın yuvarlağını kaplayan gün ışığı gibi, bir kelebeğin kanadına konan yağmur daması gibi umut...

Tablo 3.13.1. III. Kitap 13. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Adlı	Tr.	s.	1
2.	Adsız	Tr.	s.	1
3.	Al-	Tr.	f.	1
4.	Alt	Tr.	i.	1
5.	Ama	Ar.	ed.	3
6.	Ancak	Tr.	ed.	1
7.	Ara	Tr.	i.	1
8.	Artık	Tr.	ed.	3
9.	Aşk	Ar.	i.	1
10.	Atama-	Tr.	f.	1
11.	Bağlan-	Tr.	f.	1
12.	Bak-	Tr.	f.	1
13.	Bakma-	Tr.	f.	1
14.	Balık	Tr.	i.	1
15.	Balta	Tr. / Akad.	i.	1
16.	Bas-	Tr.	f.	1
17.	Beceren	Tr.	s.f.	1
18.	Bez	Tr.	i.	1
19.	Bırakıl-	Tr.	f.	1
20.	Bıçım	Tr.	i.	1
21.	Bile	Tr.	ed.	1
22.	Bindir-	Tr.	f.	1
23.	Bir	Tr.	s.	12
24.	Birbiri	Tr.	z.	1
25.	Birleş-	Tr.	f.	1
26.	Bit-	Tr.	f.	4
27.	Bitebil-	Tr.	f.	3
28.	Biteme-	Tr.	f.	2
29.	Bitim	Tr.	i.	1
30.	Bitir-	Tr.	f.	1
31.	Bitme-	Tr.	f.	1
32.	Bitmemişlik	Tr.	i.	1
33.	Bitmeyen	Tr.	s.f.	1
34.	Bitmişlik	Tr.	i.	1
35.	Bombalan-	İt. – Tr.	f.	1
36.	Bombalanan	İt. – Tr.	s.f.	1

37.	Boya	Tr.	i.	1
38.	Bulaşmadan	Tr.	z.f.	1
39.	Bulun-	Tr.	f.	1
40.	Bulut	Tr.	i.	1
41.	Büyük	Tr.	s.	1
42.	Canlı	F. – Tr.	i.	2
43.	Çaba	Tr.	i.	1
44.	Çağ	Moğ.	i.	1
45.	Çalan	Tr.	s.f.	1
46.	Çarp-	Tr.	f.	1
47.	Çekirdek	Tr.	i.	1
48.	Çıglık	Tr.	i.	1
49.	Çırpı	Tr.	i.	1
50.	Çiçeklen-	Tr.	f.	1
51.	Çocuk	Tr.	i.	2
52.	Çöp	Tr. / F.	i.	1
53.	Daha	Ar.	ed.	3
54.	Damla	Tr.	i.	1
55.	De-	Tr.	f.	2
56.	De/da	Tr.	ed.	3
57.	Değil	Tr.	i.	1
58.	Değişme	Tr.	i.f.	2
59.	Demek	Tr.	i.f.	1
60.	Deniz	Tr.	i.	1
61.	Direnen	Tr.	s.f.	1
62.	Diyen	Tr.	s.f.	2
63.	Doğ-	Tr.	f.	2
64.	Doğma-	Tr.	f.	1
65.	Dönüş-	Tr.	f.	1
66.	Dünya	Ar.	i.	3
67.	Düş-	Tr.	f.	1
68.	Düşen	Tr.	s.f.	4
69.	Düşman	F.	i.	2
70.	Düzen	Tr.	i.	1
71.	Ekmek	Tr.	i.	2
72.	Ekmek	Tr.	i.f.	1
73.	Eksiklik	Tr.	i.	1
74.	El	Tr.	i.	1
75.	Eski	Tr.	s.	1
76.	Esmeye	Tr.	i.f.	1
77.	Geçici	Tr.	i.	1
78.	Gel-	Tr.	f.	1
79.	Gelen	Tr.	s.f.	1
80.	Gemi	Tr.	i.	1
81.	Gerçek	Tr.	i.	1
82.	Gerçeklik	Tr.	i.	1
83.	Geri	Tr.	i.	1
84.	Gibi	Tr.	ed.	7

85.	Giden	Tr.	s.f.	1
86.	Girip	Tr.	z.f.	1
87.	Git-	Tr.	f.	2
88.	Gömül-	Tr.	f.	1
89.	Gün ışığı	Tr.	i.	1
90.	Güneş	Tr.	i.	1
91.	Güzel	Tr.	s.	1
92.	Hastalık	F. – Tr.	i.	1
93.	Hemen	Ar.	zf.	3
94.	Hep	Tr.	s.	1
95.	Her şey	F. – Ar.	z.	2
96.	Hışır hışır	Tr.	ik.	1
97.	Hiçbir	F. – Tr.	s.	2
98.	İçli dışlı	Tr.	zf.	1
99.	İlk	Tr.	i.	2
100.	İnanan	Tr.	s.f.	1
101.	İncir	F.	i.	1
102.	İnilti	Tr.	i.	2
103.	İnsan	Ar.	i.	22
104.	İpi eliyle boğazına geçir-	Tr.	dey.	1
105.	İşle-	Tr.	f.	2
106.	İşte	Tr.	zf.	2
107.	Kaçın-	Tr.	f.	1
108.	Kahraman	F.	s.	1
109.	Kal-	Tr.	f.	3
110.	Kalkan	Tr.	s.f.	1
111.	Kanat	Tr.	i.	1
112.	Kaplayan	Tr.	s.f.	1
113.	Kaptan	Ven. < Lat.	i.	1
114.	Kara	Tr.	s.	1
115.	Kaya	Tr.	i.	1
116.	Kelebek	Tr.	i.	1
117.	Kendi	Tr.	z.	2
118.	Kent	Sogd.	i.	2
119.	Kesil-	Tr.	f.	1
120.	Kırıl-	Tr.	f.	1
121.	Kırım	Tr.	i.	1
122.	Kırmızı	Tr.	s.	1
123.	Ki	F.	s.	1
124.	Konan	Tr.	s.f.	1
125.	Konuşma	Tr.	i.f.	1
126.	Korku	Tr.	i.	1
127.	Koşma-	Tr.	f.	1
128.	Kurul-	Tr.	f.	1
129.	Kuruveren	Tr.	s.f.	1
130.	Kürek	Tr.	i.	1
131.	Makine	İt. < E. Yun.	i.	1
132.	Mi	Tr.	ed.	6

133.	Mikrop	Fr. < E .Yun.	i.	1
134.	Nasıl	Tr. – Ar.	ed.	1
135.	Ne	Tr.	ed.	1
136.	Nedir	Tr.	ed.	1
137.	Nerede	Tr.	zf.	6
138.	O	Tr.	z.	1
139.	Oda	Tr.	i.	1
140.	Odun	Tr.	i.	1
141.	Ol-	Tr.	f.	7
142.	Olan	Tr.	s.f.	2
143.	Oldukça	Tr.	z.f.	1
144.	Olma-	Tr.	f.	3
145.	Olmadan	Tr.	z.f.	1
146.	Olmayacak	Tr.	s.f.	1
147.	Ora	Tr.	zf.	7
148.	Ot	Tr.	i.	2
149.	Oyun	Tr.	i.	1
150.	Ölüm	Tr.	i.	1
151.	Patlama-	Tr.	f.	1
152.	Pencere	F.	i.	1
153.	Pırıl pırıl	Tr.	ik.	1
154.	Pişleş-	Tr.	f.	1
155.	Pislik	Tr.	i.	1
156.	Portakal	İt. < Lat.	i.	1
157.	Resim	Ar.	i.	1
158.	Rüzgar	F.	i.	2
159.	Saç-	Tr.	f.	1
160.	Sağlıklı	Tr.	s.	1
161.	Salgın	Tr.	i.	1
162.	Savaşan	Tr.	s.f.	1
163.	Savaşçı	Tr.	i.	1
164.	Sayılmak	Tr.	i.f.	1
165.	Ses	Tr.	i.	1
166.	Sevinç	Tr.	i.	1
167.	Sızlanmadan	Tr.	z.f.	1
168.	Sokul-	Tr.	f.	1
169.	Su	Tr.	i.	3
170.	Sür-	Tr.	f.	2
171.	Sürdürme	Tr.	i.f.	1
172.	Şehir	F.	i.	1
173.	Şey	Ar.	i.	4
174.	Tahta	F.	i.	1
175.	Tamam	Ar.	s.	6
176.	Tasarı	Tr.	i.	2
177.	Taş	Tr.	i.	1
178.	Taş taş üstünde kalma-	Tr.	dey.	1
179.	Tırpan	E. Yun.	i.	1
180.	Tohum	F.	i.	1

181.	Toparlanma	Tr.	i.f.	1
182.	Toplayan	Tr.	s.f.	1
183.	Toprak	Tr.	i.	2
184.	Tutsak edil-	Tr.	f.	1
185.	Umut	Tr.	i.	18
186.	Umutsuz	Tr.	s.	3
187.	Umutsuzluk	Tr.	i.	8
188.	Ürün	Tr.	i.	1
189.	Var	Tr.	s.	15
190.	Varlık	Tr.	i.	2
191.	Ve	Ar.	ed.	3
192.	Verme-	Tr.	f.	1
193.	Vişne	Sl.	i.	1
194.	Yağmur	Tr.	i.	1
195.	Yağmurlaşmak	Tr.	i.f.	1
196.	Yalan	Tr.	i.	1
197.	Yanaşma-	Tr.	f.	1
198.	Yanlış	Tr.	s.	1
199.	Yapıcı	Tr.	i.	1
200.	Yar-	Tr.	f.	1
201.	Yenil-	Tr.	f.	2
202.	Yer	Tr.	i.	14
203.	Yeşerir	Tr.	s.f.	1
204.	Yıkım	Tr.	i.	2
205.	Yıkıntı	Tr.	i.	1
206.	Yiyen	Tr.	s.f.	1
207.	Yok	Tr.	s.	4
208.	Yontu	Tr.	i.	1
209.	Yuvarlak	Tr.	i.	1
210.	Yüksel-	Tr.	f.	1
211.	Yürek	Tr.	i.	1
212.	Zaman	Ar.	i.	1

Tablo 3.13.2. III. Kitap 13. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Umut	+	-	-
2.	Yontu	+	-	-
3.	Çiçeklenmek	-	+	-
4.	Yıkıntı	-	+	-
5.	Kent	-	+	-
6.	Tutsak	-	+	-

1.4.14. On Dördüncü Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Masallarımız	Ön söz	Eflatun Cem Güney	174

Bizim de bir masal dünyamız var; uçsuz bucaksız bir dünya bu! Keloğlan'ı da içine alır, Köroğlu'nu da; peri kızını da içine alır, dev anasını da; seni de içine alır, beni de; gene de bir fındık kabuğuna sığar, yedi dünyaya sığmaz.

Hani, şu masal dünyasını bir dönüp dolanayım diye, demir çarık, demir asa yola düşseniz, dere tepe düz, altı ayla bir güz gitseniz, bir arpa boyu yol giderseniz ancak! İyisi mi gelin derelerden sel gibi, tepelerden yel gibi geçerek; lale, sümbül derleyip soğuk sular içerek; daha da yorulursanız Hızır'ın atına binerek bir tandır başına götüreyim sizi. Vay ne masallar ne masallar var orada; makas kesmedik, iğne batmadık masallar! Oturup bunları dinlemekle kalkıp şu dünyayı dolaşmak bir bence.

Öyle ya, masal deyip geçmeyin; kökleri vardır geçmişte, dayanır durur dağ gibi... Dalları var üstümüzde, yeşerir gider bağ gibi... Ama anlatılacağı gibi anlatılırsa... Zira asıl tadı anlatılışındadır bunların; hele masal, ağızyla iki tekerleyip bir yuvarlamasını bilen masal ustalarından dinlenirse tadına doyum olamaz doğrusu.

Ha, işte bu niyetle sizi bir tandır başına götüreyim dedim ama bir yer bulabilirsek ne mutlu! Çünkü Allah'ın kışı, tandırın başı olur da kim gelmez. Çağrılan da gelir, çağrılmayan da; haylanan da gelir huylanana da; ahlanan da gelir ohlanan da; Kambur Ese de gelir Sarı Köse de; hasılı, seyrek basandan sık dokuyana, bir taşla iki kuş vurandan her yumurtaya bir kulp takana kadar kim var, kim yok, sırtı bütün, karnı tok... Cümlesi gelir toplanır ama masalcı başını masala başlatmak kolay mı? Mübarek, kendini naza çektikçe çeker; onu söyletmek için her biri bir dereden su getirmeye başlar. Kimi yukarıdan atıp aşağıdan tutar, kimi ağızını yumup dilini yutar; kimi ince eğirip sık dokur, kimi süt dökmüş kedi gibi oturur; kimi akıntıya kürek çeker, kiminin kırdığı ceviz kırkı geçer; daha daha bir yığın maval martaval derken masalcımızın çenesi açılır, gayri öyle bir dizip koşar ki ağızından bal akar, dili de kaymak çalar balın üstüne!

İmdi; kalem benim, söz onun; nokta benim, harf onun; okuyun okuyabildiğiniz kadar. Okudukça gönlünüz gül olup açılacak, diliniz de bülbül olup şakıyacak...

Tablo 3.14.1. III. Kitap 14. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Açıl-	Tr.	f.	1
2.	Ağız	Tr.	i.	1
3.	Ağızından bal ak-	Tr.	dey.	1
4.	Ağızını yumup dilini yut-	Tr.	dey.	1
5.	Ahlanan	Tr.	s.f.	1
6.	Akıntıya kürek çek-	Tr.	dey.	1
7.	Al-	Tr.	f.	3
8.	Allah	Ar.	ö.i.	1
9.	Altı ay bir güz git-	Tr.	dey.	1
10.	Ama	Ar.	ed.	3
11.	Anlatıl-	Tr.	f.	2
12.	Anlatılış	Tr.	i.f.	1
13.	Asa	Ar.	i.	1
14.	Asıl	Ar.	s.	1
15.	At	Tr.	i.	1
16.	Bağ	F.	i.	1
17.	Bal	Tr.	i.	1
18.	Başla-	Tr.	f.	1
19.	Başlat-	Tr.	f.	1
20.	Ben	Tr.	z.	3
21.	Bence	Tr.	zf.	1
22.	Bilen	Tr.	s.f.	1
23.	Binerek	Tr.	z.f.	1
24.	Bir	Tr.	s.	11
25.	Bir arpa boyu yol git-	Tr.	dey.	1
26.	Bir taşla iki kuş vuran	Tr.	s.f. – dey.	1
27.	Biz	Tr.	z.	1
28.	Bu	Tr.	z. – s.	4
29.	Bulabil-	Tr.	f.	1
30.	Bülbül	F.	i.	1
31.	Cümle	Ar.	i.	1
32.	Çağrılan	Tr.	s.f.	1
33.	Çağrılmayan	Tr.	s.f.	1
34.	Çal-	Tr.	f.	1
35.	Çarık	Tr.	i.	1
36.	Çenesi açıl-	Tr.	dey.	1
37.	Çünkü	f.	ed.	1
38.	Dağ	Tr.	i.	1
39.	Daha	Tr.	ed. – zf.	3
40.	Dal	Tr.	i.	1
41.	Dayan-	Tr.	f.	1
42.	De-	Tr.	f.	1
43.	De/da	Tr.	ed.	18
44.	Demir	Tr.	i.	2

45.	Dere	F.	i.	1
46.	Dere tepe düz git-	F. – Tr.	dey.	1
47.	Derken	Tr.	z.f.	1
48.	Derleyip	Tr.	z.f.	1
49.	Dev anası	F. – Tr.	s.ö.	1
50.	Deyip geçme-	Tr.	dey.	1
51.	Dil	Tr.	i.	2
52.	Dinlemek	Tr.	i.f.	1
53.	Dinlen-	Tr.	f.	1
54.	Diye	Tr.	zf.	1
55.	Dizip koş-	Tr.	dey.	1
56.	Doğrusu	Tr.	i.	1
57.	Dolan-	Tr.	f.	
58.	Dolaşmak	Tr.	i.f.	1
59.	Dönüp	Tr.	z.f.	1
60.	Dur-	Tr.	f.	1
61.	Dünya	Ar.	i.	4
62.	Fındık	Ar.	i.	1
63.	Gayri	F.	zf.	1
64.	Geçerek	Tr.	z.f.	1
65.	Geçmiş	Tr.	s.f.	1
66.	Gel-	Tr.	f.	6
67.	Gelme-	Tr.	f.	1
68.	Gene	Tr.	zf.	1
69.	Gibi	Tr.	ed.	5
70.	Git-	Tr.	f.	1
71.	Gönül	Tr.	i.	1
72.	Götür-	Tr.	f.	2
73.	Gül	F.	i.	1
74.	Ha	Tr.	ün.	1
75.	Hani	Tr.		1
76.	Harf	Ar.	i.	1
77.	Hasılı	Ar. – Tr.	s.	1
78.	Haylanan	Tr.	s.f.	1
79.	Hele	F.	zf.	1
80.	Her biri bir dereden su getir-	Tr.	dey.	1
81.	Her yumurtaya bir kulp takan	Tr.	dey. – s.f.	1
82.	Hızır	Ar.	ö.i.	1
83.	Huylanan	Tr.	s.f.	1
84.	İç	Tr.	i.	3
85.	İçerek	Tr.	z.f.	1
86.	İçin	Tr.	ed.	1
87.	İğne batmadık	Tr.	s.f.	1
88.	İki	Tr.	s.	1
89.	İmdi	Tr.	zf.	1
90.	İnce eleyip sık doku-	Tr.	dey.	1
91.	İşte	Tr.	zf.	1
92.	İyi	Tr.	s.	1

93.	Kabuk	Tr.	i.	1
94.	Kadar	Ar.	ed.	2
95.	Kalem	Sanskr.	i.	1
96.	Kalkıp	Tr.	z.f.	1
97.	Kambur Ese	Yun. – Ar.	ö.i.	1
98.	Karnı tok	Tr.	s.	1
99.	Kaymak	Tr.	i.	1
100.	Keloğlan	Tr.	ö.i.	1
101.	Kendi	Tr.	z.	1
102.	Kırdığı ceviz kırkı geç-	Tr.	dey.	1
103.	Kış	Tr.	i.	1
104.	Ki	F.	ed.	1
105.	Kim	Tr.	z.	3
106.	Kimi	Tr.	z.	6
107.	Kolay	Tr.	s.	1
108.	Kök	Tr.	i.	1
109.	Köroğlu	Tr.	ö.i.	1
110.	Lale	F.	i.	1
111.	Makas kesmedik	Ar. – Tr.	s.f.	1
112.	Martaval	Arg.	i.	1
113.	Masal	F.	i.	9
114.	Masalcı	F. – Tr.	i.	1
115.	Masalcı başı	F. – Tr.	i.	1
116.	Maval	Arg. / Ar.	i.	1
117.	Mi	Tr.	ed.	2
118.	Mutlu	Tr.	s.	1
119.	Mübarek	Ar.	s.	1
120.	Naza çek-	F. – Tr.	dey.	1
121.	Ne	Tr.	ed.	3
122.	Niyet	Ar.	i.	1
123.	Nokta	Ar.	i.	1
124.	O	Tr.	z.	3
125.	Ohlanan	Tr.	s.f.	1
126.	Oku-	Tr.	f.	1
127.	Okudukça	Tr.	z.f.	1
128.	Okuyabil-	Tr.	f.	1
129.	Ol-	Tr.	f.	1
130.	Olup	Tr.	z.f.	2
131.	Ora	Tr.	zf.	1
132.	Oturup	Tr.	z.f.	1
133.	Öyle	Tr.	zf.	2
134.	Peri kızı	Zend.> F. – Tr.	ö.i.	1
135.	Sarı Köse	Tr.	ö.i.	1
136.	Sel	Tr.	i.	1
137.	Sen	Tr.	z.	1
138.	Seyrek basan	Tr.	s.f.	1
139.	Sığ-	Tr.	f.	1

140.	Sığma-	Tr.	f.	1
141.	Sık dokuyan	Tr.	s.f.	1
142.	Sırtı bütün	Tr.	s.	1
143.	Siz	Tr.	z.	2
144.	Soğuk	Tr.	i.	1
145.	Söyletmek	Tr.	i.f.	1
146.	Söz	Tr.	i.	1
147.	Su	Tr.	i.	1
148.	Sümbül	Ar.	i.	1
149.	Süt dökmüş kedi gibi otur-	Tr.	dey.	1
150.	Şakı-	Tr.	f.	1
151.	Şu	Tr.	s.	2
152.	Tadına doyum olma-	Tr.	dey.	1
153.	Tandır başı	Tr.	i.	3
154.	Tat	Tr.	i.	1
155.	Tekerleyip	Tr.	z.f.	1
156.	Tepe	Tr.	i.	1
157.	Toplan-	Tr.	f.	1
158.	Uçsuz bucaksız	Tr.	s.	1
159.	Usta	F.	i.	1
160.	Üst	Tr.	i.	2
161.	Var	Tr.	s.	5
162.	Vay	Tr.	ün.	1
163.	Ya	Tr.	ün.	1
164.	Yedi dünya	Tr. – Ar.	s.ö.	1
165.	Yel	Tr.	i.	1
166.	Yer	Tr.	i.	1
167.	Yeşer-	Tr.	f.	1
168.	Yığın	Tr.	i.	1
169.	Yok	Tr.	s.	1
170.	Yola düş-	Tr.	dey.	1
171.	Yorul-	Tr.	f.	1
172.	Yukarıdan atıp aşağıdan tut-	Tr.	dey.	1
173.	Yuvarlama	Tr.	i.f.	1
174.	Zira	F.	zf.	1

Tablo 3.14.2. III. Kitap 14. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Asa	+	-	-
2.	İmdi	+	-	-
3.	Hızır	+	-	-
4.	Tandır	-	+	-
5.	Çarık	-	+	-
6.	Hasılı	-	+	-
7.	Kalp	-	+	-

1.4.15. On Beşinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Hidayet'in Dünyası	Gezi Yazısı	Nazlı Eray	231

Kurban Bayramı'nda Karadeniz'e doğru uzandım. Çoktandır özlemiş olduğum o sonsuz, Sümerbank basmasını anımsatan çılgın yeşillik; insana yüz vermeyen Karadeniz'in koyu renk dalgaları, kıyılarıdaki yarı insansız kentler çekti beni. Gezi otobüsümüzün ilk durağı Hattuşaş'ta bizi ulu taşlar, yemyeşil vadiler, akasya ağaçları ve bu insansız kalıntıları bekleyen bekçiler karşıladılar.

Boy boy taştan oydukları Hitit arslanları, o devrin askerlerini gösteren kabartmaları satıyorlardı açık kentin kapısında.

Artık var olmayan bir uygarlığın kalıntıları ve onun üstünde ekmek parası kazanmaya çalışan bizim insanlarımız...

Büyük tapınağı gezerken, yanıma bir bekçi yaklaştı. Adı Hidayet'miş.

"Abla siz geçen gün televizyona çıktınız mı?" diye sordu.

Gerçekten şaşırılmışım. Bugünün uygarlığından kilometrelerce uzakta, dağın başında, eski Hitit krallarının dünyasında yaşayan Hidayet, güncel olayları takip ediyordu demek!

"Hidayet" dedim "Nasıl geçiyor burada günler? Sıkılıyor musunuz bazen? Her zaman turist gelir mi?"

"Gelmesine gelir de abla, bu Almanya ile aramızdaki gerginlikten sonra biraz azaldı."

"Kaç yıldır buradasın?"

"Yaklaşık otuz..."

"Buralar artık senin sayılır."

"Tabii." dedi büyük bir doğallıkla.

O zaman anladım ki Hidayet, oradaki kalıntıların hepsini taş taş ezber biliyor; sanki Hitit kralı ile akraba!

"Hiç ayrılmadın mı buradan?"

"Dokuz yıl önce İstanbul'a gittim. Başımı sokacak bir ev bulamayınca gene buraya döndüm."

Hidayet, yeniden büyük tapınağa dönmüştü. Evinde gibi rahattı. Anlatıyordu bana:

"Şu gördüğünüz, kralın banyosu. Su, bu delikten girer; şu delikten akarmış."

"Yaa..."

"Evet. Şu karşıki iki ulu kayanın arasında eskiden bir asma köprü varmış. Kral geçsin diye. Bakın şu karşıdaki ağaçların dibinden kutsal su çıkarmış..."

"Kral için mi?"

"Tabii onun için... Efendim, şu yeşil taş Mısır'dan getirilmiş. Şurada tonozlar varmış. Maalesef çalındılar."

Hidayet ve arkadaşları ile vedalaşıp bu eski uygarlıktan kalan taş parçalarını, hayali asma köprüleri, yeşil vadiyi, hafif bulutlu gökyüzünü geride bırakıp otobüse bindim.

Hidayet arkamdan bağırdı:

“Tanıt bizi abla!”

“Tamam Hidayet, merak etme.” dedim.

Ben, belki de Hidayet’in düşlerinde yüceleşen büyük tapınağı, kral sarayını, mermerden banyosunda kutsal su ile banyo yapan kralları unutacağımı hiç sanmıyorum.

Bir yerde Hidayet’in dünyası orası. İstanbul’da başını sokacak bir ev bulamamış Hidayet; saraylarda, tapınaklarda yaşıyor şimdi. Tanrıları ile kralları ile baş başa.

Hattuşaş kalıntılarını çoktan geride bıraktık. Ardından küçük çocukların bıçakla taştan oydukları Hitit arslanlarının kükremelerini duyuyorum. Unutulmuş insansız taşlar, asırlarca durdukları gibi öylece duruyorlar.

Bir süre sonra otobüsümüz Amasya’ya varacak. Kentin ortasından akan nehre aksi vuran eski evleri göreceğim. Çay bahçesinde gazoz içeceğim. Osmanlı şehzadelerinin yaşadığı bu eski ve güzel kentte olacağım. Belki bir kartpostalı arayacağım. Sonra gene mermerden Hitit arslanlarının kükremelerini duyacağım ve Hidayet’i düşüneceğim.

Tablo 3.15.1. III. Kitap 15. Metin Sözcüğü Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Abla	Tr.	i.	3
2.	Açık	Tr.	s.	1
3.	Ad	Tr.	i.	1
4.	Ağaç	Tr.	i.	2
5.	Ak-	Tr.	f.	1
6.	Akan	Tr.	s.f.	1
7.	Akasya	Yun.	i.	1
8.	Akis	Ar.	i.	1
9.	Akraba	Ar.	i.	1
10.	Almanya	Fr. < Lat.	ö.i.	1
11.	Amasya	E. Yun.	ö.i	1
12.	Anımsatan	Tr.	s.f.	1
13.	Anla-	Tr.	f.	1
14.	Anlat-	Tr.	f.	1
15.	Ara	Tr.	i.	2
16.	Ara-	Tr.	f.	1
17.	Arka	Tr.	i.	1
18.	Arkadaş	Tr.	i.	1
19.	Arslan	Tr.	i.	3
20.	Art	Tr.	i.	1
21.	Artık	Tr.	ed.	2
22.	Asırlarca	Ar. – Tr.	zf.	1
23.	Asker	Ar.	i.	1
24.	Asma köprü	Tr.	i.	2
25.	Ayrılma-	Tr.	f.	1

26.	Azal-	Tr.	f.	1
27.	Bağır-	Tr.	f.	1
28.	Bak-	Tr.	f.	1
29.	Banyo	İt.	i.	2
30.	Banyo yapan	İt. – Tr.	s.f.	1
31.	Basma	Tr.	i.	1
32.	Baş	Tr.	i.	2
33.	Baş başa	Tr.	zf.	1
34.	Başkent	Tr. – Sogd.	i.	1
35.	Bazen	Ar.	zf.	1
36.	Bekçi	Tr.	i.	2
37.	Bekleyen	Tr.	s.f.	1
38.	Belki	F.	ed.	2
39.	Ben	Tr.	z.	3
40.	Bıçak	Tr.	i.	1
41.	Bırak-	Tr.	f.	1
42.	Bırakıp	Tr.	z.f.	1
43.	Bin-	Tr.	f.	1
44.	Bir	Tr.	s.	9
45.	Biraz	Tr.	zf.	1
46.	Biz	Tr.	z.	3
47.	Boy boy	Tr.	ik.	1
48.	Bu	Tr.	z. – s.	5
49.	Bugün	Tr.	i.	1
50.	Bulamamış	Tr.	s.f.	1
51.	Bulamayınca	Tr.	z.f.	1
52.	Bulutlu	Tr.	s.	1
53.	Bura	Tr.	zf.	5
54.	Büyük	Tr.	s.	4
55.	Çalın-	Tr.	f.	1
56.	Çalışan	Tr.	s.f.	1
57.	Çay bahçesi	Çin.-F.-Tr.	i.	1
58.	Çek-	Tr.	f.	1
59.	Çık-	Tr.	f.	2
60.	Çılgın	Tr.	s.	1
61.	Çocuk	Tr.	i.	1
62.	Çoktan	Tr.	zf.	2
63.	Dağın taşın başı	Tr.	s.ö.	1
64.	Dalga	Tr.	i.	1
65.	De-	Tr.	f.	3
66.	De/da	Tr.	ed.	2
67.	Delik	Tr.	s.	2
68.	Demek	Tr.	i.f.	1
69.	Devir	Ar.	i.	1
70.	Dip	Tr.	i.	1
71.	Diye	Tr.	zf.	2
72.	Doğallık	Tr.	i.	1
73.	Dokuz	Tr.	s.	1

74.	Dolaş-	Tr.	f.	1
75.	Dön-	Tr.	f.	2
76.	Dur-	Tr.	f.	2
77.	Durak	Tr.	i.	1
78.	Duy-	Tr.	f.	2
79.	Dünya	Ar.	i.	1
80.	Düş	Tr.	i.	1
81.	Düşün-	Tr.	f.	1
82.	-e doğru	Tr.	ed.	1
83.	Efendi	Yun.	s.	1
84.	Ekmek parası	Tr. - F.	s.ö.	1
85.	Eski	Tr.	s.	4
86.	Eskiden	Tr.	zf.	1
87.	Ev	Tr.	i.	4
88.	Evet	Pehlevice	i.	1
89.	Ezbere bil-	F. – Tr.	dey.	1
90.	Gazoz	Fr.	i.	1
91.	Geç-	Tr.	f.	2
92.	Geçen	Tr.	s.f.	1
93.	Gel-	Tr.	f.	2
94.	Gelme	Tr.	i.f.	1
95.	Gene	Tr.	zf.	2
96.	Gerçekten	Tr.	zf.	1
97.	Gerginlik	Tr.	i.	1
98.	Geri	Tr.	i.	2
99.	Getiril-	Tr.	f.	1
100.	Gezerken	Tr.	z.f.	1
101.	Gezi	Tr.	i.	1
102.	Gibi	Tr.	ed.	2
103.	Gir-	Tr.	f.	1
104.	Git-	Tr.	f.	1
105.	Gökyüzü	Tr.	i.	1
106.	Gör-	Tr.	f.	2
107.	Gösteren	Tr.	s.f.	1
108.	Gün	Tr.	i.	2
109.	Güncel	Tr.	i.	1
110.	Güzel	Tr.	s.	1
111.	Hafif	Ar.	s.	1
112.	Hattuş	Eti.	ö.i.	3
113.	Hayali	Ar.	s.	1
114.	Hepsi	Tr.	z.	1
115.	Her zaman	F. – Ar.	zf.	1
116.	Hiç	F.	s.	2
117.	Hidayet	Ar.	ö.i.	12
118.	Hitit	Fr.	ö.i.	6
119.	İç-	Tr.	f.	1
120.	İçin	Tr.	ed.	2
121.	İki	Tr.	s.	1

122.	İle	Tr.	ed.	5
123.	İlk	Tr.	i.	1
124.	İnsan	Ar.	i.	2
125.	İnsansız	Ar. – Tr.	s.	3
126.	İstanbul	E.Yun.	ö.i.	2
127.	Kabartma	Tr.	i.f.	1
128.	Kaç	Tr.	s.	1
129.	Kalan	Tr.	s.f.	1
130.	Kalıntı	Tr.	i.	5
131.	Kapı	Tr.	i.	1
132.	Karadeniz	Tr.	ö.i.	2
133.	Karşı	Tr.	i.	2
134.	Karşıla-	Tr.	f.	1
135.	Kartpostalcı	Fr. – Tr.	i.	1
136.	Kaya	Tr.	i.	1
137.	Kazanma	Tr.	i.f.	1
138.	Kent	Sogd.	i.	4
139.	Kıyı	Tr.	i.	1
140.	Ki	F.	ed.	1
141.	Kilometrelerce	Fr. – Tr.	zf.	1
142.	Koyu	Tr.	s.	1
143.	Kral	Sırp.	i.	8
144.	Kurban Bayramı	Ar. – Tr.	ö.i.	1
145.	Kutsal	Tr.	s.	2
146.	Küçük	Tr.	s.	1
147.	Kükreme	Tr.	i.f.	2
148.	Maalesef	Ar.	zf.	1
149.	Merak etme-	Ar. – Tr.	f.	1
150.	Mermer	F.	i.	2
151.	Mı?	Tr.	ed.	4
152.	Mısır	Ar.	ö.i.	1
153.	Nasıl	Tr. – Ar.	ed.	1
154.	Nehir	Ar.	i.	1
155.	O	Tr.	z. – s.	5
156.	Ol-	Tr.	f.	1
157.	Olan	Tr.	s.f.	2
158.	Olay	Tr.	i.	1
159.	Ora	Tr.	zf.	2
160.	Orta	Tr.	s.	1
161.	Osmanlı	Ar. – Tr.	ö.i.	1
162.	Otobüs	Fr. / İng.	i.	3
163.	Otuz	Tr.	s.	1
164.	Oy-	Tr.	f.	2
165.	Önce	Tr.	zf.	1
166.	Öylece	Tr.	zf.	1
167.	Özlemiş	Tr.	s.f.	1
168.	Parça	F.	i.	1
169.	Rahat	Ar.	s.	1

170.	Renk	F.	i.	1
171.	Sanki	Tr. – F.	ed.	1
172.	Sanma-	Tr.	f.	1
173.	Saray	F.	i.	2
174.	Sat-	Tr.	f.	1
175.	Sayıl-	Tr.	f.	1
176.	Sen	Tr.	z.	1
177.	Sıkıl-	Tr.	f.	1
178.	Siz	Tr.	z.	1
179.	Sokacak	Tr.	s.f.	2
180.	Sonra	Tr.	zf.	3
181.	Sonsuz	Tr.	s.	1
182.	Sor-	Tr.	f.	1
183.	Su	Tr.	i.	3
184.	Sümerbank	? – Alm. / İt.	ö.i.	1
185.	Süre	Tr.	i.	1
186.	Şaşır-	Tr.	f.	1
187.	Şehzade	F.	i.	1
188.	Şimdi	Tr.	zf.	1
189.	Şu	Tr.	s. – z.	5
190.	Şurada	Tr.	zf.	1
191.	Tabii	Ar.	i.	2
192.	Takip et-	Ar. – Tr.	f.	1
193.	Tamam	Ar.	s.	1
194.	Tanıt-	Tr.	f.	1
195.	Tanrı	Tr.	i.	1
196.	Tapınak	Tr.	i.	4
197.	Taş	Tr.	i.	6
198.	Taş taş	Tr.	ik.	1
199.	Televizyon	Fr.< E. Yun. – Lat.	i.	1
200.	Tonoz	E. Yun.	i.	1
201.	Turist	İng.	i.	1
202.	Ulu	Tr.	s.	2
203.	Unut-	Tr.	f.	1
204.	Unutulmuş	Tr.	s.f.	1
205.	Uygarlık	Tr.	i.	4
206.	Uzak	Tr.	s.	1
207.	Uzan-	Tr.	f.	1
208.	Üst	Tr.	i.	1
209.	Vadi	Ar.	i.	2
210.	Var	Tr.	s.	2
211.	Var-	Tr.	f.	1
212.	Var olmayan	Tr.	s.f.	1
213.	Ve	Ar.	ed.	5
214.	Vedalaşıp	Ar. – Tr.	z.f.	1
215.	Vuran	Tr.	s.f.	1
216.	Yaa	Tr.	ün.	1

217.	Yaklaş-	Tr.	f.	1
218.	Yaklaşık	Tr.	s.	1
219.	Yan	Tr.	i.	1
220.	Yarı	Tr.	i.	1
221.	Yaşa-	Tr.	f.	2
222.	Yaşayan	Tr.	s.f.	1
223.	Yemyeşil	Tr.	s.	1
224.	Yeniden	Tr.	zf.	1
225.	Yer	Tr.	i.	1
226.	Yeşil	Tr.	s.	2
227.	Yeşillik	Tr.	i.	1
228.	Yıl	Tr.	i.	2
229.	Yüceleşen	Tr.	s.f.	1
230.	Yüz vermeyen	Tr.	s.f.	1
231.	Zaman	Ar.	i.	1

Tablo 3.15.2. III. Kitap 15. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Kabartma	+	-	-
2.	Tonoz	+	-	-

1.4.16. On Altıncı Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
İnsanın Bitmeyen Macerası	Makale	M. İlin – E. Segal	247

Yer yuvarlağı, büyük bir kitap gibi tam ayaklarımızın altında duruyor. Yer kabuğunu oluşturan her tortul tabaka, bir kitap sayfası gibidir. Biz, bu kitabın en son sayfasındayız. İlk yapraklar çok derinde. Okyanusların dibinde ve kıt'aların temeli orada. Bu ilk yapraklara, kitabın ilk bölümlerine daha varamadık. Orada neler yazılı olduğunu ancak tahmin edebiliyoruz.

Toprak katmanları arasındaki bitki ve hayvan artıklarından, kalıntılarından. Deniz kabuklarından, insanların ilk yerleştikleri alanlara bıraktıklarından günümüze kalan çeşitli parçalardan, dünyanın tüm tarihini sayfa sayfa okuyabiliyoruz.

Kitabın kahramanı yani insan ancak en son sayfalarda belirir. İlk bakışta bu büyük kitabın kahramanının insan olmadığı sanılabilir. Eski zamanların dev fil ve gergedanlarının yanında insan, ikinci derecede bir varlık gibi görünür. Fakat yavaş yavaş bu yeni kahraman; mamutların, dinazorların arasından sıyrılıp ön plana çıkmaya başladı. Ve bir gün geldi

ki insan, bu büyük kitabın yalnız kahramanı değil aynı zamanda onun yazarlarından biri oldu.

Yeryüzünde insanlar, büyük bir hızla çoğaldılar. Zamanla bu çoğalmanın hızı arttı. İnsanlar bütün dünyaya yayıldılar. İnsan, kendisi gibi hayvanları da çevreleyen doğal sınırları zorlamaya başladı. Alet yapmayı öğrendi. Önceleri yemediği şeylerle beslenmeye başladı. Doğayı, kendisine karşı daha cömert olmaya zorladı. Önceleri tek bir insan topluluğunun yaşadığı yerlerde sonraları iki hatta üç insan topluluğu geçinebilir oldu.

Taş Devrinde bilim diye bir şey yoktu. Ancak, insan deneyimleri az az birikmeye başlamıştı. İş bölümü de şimdiki gibi gelişmiş değildi. Ama o zaman da öğrenmek gerekliydi.

Vahşi hayvanların izini sürmek, vurulan hayvanın derisini yüzmek, kulübe kurmak, taştan bıçak yapmak bütün bunlar hüner ve ustalık isterdi.

Hüner ve ustalık nereden alınırdı? İnsan usta olarak doğmaz. Ustalık, sonradan öğrenilir. İnsanın hayvanlardan ne kadar uzaklaştığı, ondan ne kadar farklı olduğu asıl bu noktada görülür. İnsan aletlerini kendisi yapar, onlarla doğmaz. Bunun için de onları kullanma yetisi, ana babasından miras olarak değil; öğretmenlerinden ve deneyim sahibi insanlardan alır. Her insan topluluğunda, ömürleri boyunca edindikleri iş deneyimlerini gençlere aktaran bilgili yaşlı erkekler ve kadınlar olmuştur.

Peki ama insan, kendi ustalığını ve deneyimlerini başkalarına nasıl aktarabilir/ göstermekle ve anlatmakla... Bunun için de dil gereklidir.

...

Peki, Taş Devri insanları nasıl anlaşıyorlardı? Tüm vücutlarıyla... Henüz özel bir konuşma olmadığı için Taş Devri insanların bütün vücudu konuşurdu. Yüzünün kasları, omuzlar, ayaklar, en çok da eller...

Jestlerle konuşma dilinden bugün de yararlanıyoruz. “Evet!” demek istediğimiz zaman, çoğu durumlarda bir baş hareketiyle yetiniriz. “Orada!” veya “Oraya!” demek istediğimiz zaman parmaklarımızla işaret ederiz. Hatta bunun için, işaret parmağı dediğimiz bir parmağımız bile var. Selamlaşırken başımızı eğeriz... Çaresizliğimizi anlatmak üzere omuz silkeriz, ellerimizi açarız, dudak ısırırız, dudak бүkeriz, ayağımızı yere vururuz, el sallarız, başımızı iki elimizin arasına alırız, elimizi uzatırız... İşte size içinde tek söz olmayan konuşmalar...

...

İnsan zaman içinde gelişti. O geliştikçe beyni de gelişiyor, hacmi büyüyordu. Ve insanın sonsuza kadar sürecektir olan bu büyük macerasında artık çok önemli bir silahı vardı: beyni...

Tablo 3.16.1. III. Kitap 16. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Aç-	Tr.	f.	1
2.	Aktarabil-	Tr.	f.	1
3.	Aktaran	Tr.	s.f.	1
4.	Al-	Tr.	f.	2
5.	Alan	Tr.	i.	1
6.	Alet	Ar.	i.	2
7.	Alın-	Tr.	f.	1
8.	Alt	Tr.	i.	1
9.	Ama	Ar.	ed.	2
10.	Ana	Tr.	i.	1
11.	Ancak	Tr.	ed.	3
12.	Anlaş-	Tr.	f.	1
13.	Anlatmak	Tr.	i.f.	2
14.	Ara	Tr.	i.	3
15.	Art-	Tr.	f.	1
16.	Artık	Tr.	ed.	2
17.	Asıl	Ar.	s.	1
18.	Ayak	Tr.	i.	3
19.	Aynı zamanda	Tr. – Ar.	zf.	1
20.	Az az	Tr.	ik.	1
21.	Baba	Tr.	i.	1
22.	Bakış	Tr.	i.f.	1
23.	Baş	Tr.	i.	3
24.	Başkaları	Tr.	z.	1
25.	Başla-	Tr.	f.	4
26.	Belir-	Tr.	f.	1
27.	Beslenme	Tr.	i.f.	1
28.	Beyin	Tr.	i.	2
29.	Bıçak	Tr.	i.	1
30.	Bırak-	Tr.	f.	1
31.	Bile	Tr.	zf.	1
32.	Bilgili	Tr.	s.	1
33.	Bilim	Tr.	i.	1
34.	Bir	Tr.	s.	11
35.	Biri	Tr.	z.	1
36.	Birikme	Tr.	i.f.	1
37.	Bitki	Tr.	i.	1
38.	Biz	Tr.	z.	1
39.	Bölüm	Tr.	i.	1
40.	Bu	Tr.	z. – s.	12
41.	Bugün	Tr.	i.	1
42.	Bük-	Tr.	f.	1
43.	Bütün	Tr.	s.	3
44.	Büyü-	Tr.	f.	1

45.	Büyük	Tr.	s.	5
46.	Cömert	F.	s.	1
47.	Çaresizlik	F. – Tr.	i.	1
48.	Çeşitli	F. – Tr.	s.	1
49.	Çevreleyen	Tr.	s.f.	1
50.	Çoğal-	Tr.	f.	1
51.	Çoğalma	Tr.	i.f.	1
52.	Çoğu	Tr.	z.	1
53.	Çok	Tr.	zf.	3
54.	Daha	Tr.	ed.	2
55.	De-	Tr.	f.	1
56.	De/da	Tr.	ed.	8
57.	Değil	Tr.	i.	3
58.	Demek	Tr.	i.f.	2
59.	Deneyim	Tr.	i.	4
60.	Deniz kabuğu	Tr.	i.	1
61.	Derece	Ar.	i.	1
62.	Deri	Tr.	i.	1
63.	Derin	Tr.	s.	1
64.	Dev	F.	i.	1
65.	Dil	Tr.	i.	2
66.	Dinozor	İng. < E. Yun.	i.	1
67.	Dip	Tr.	i.	1
68.	Diye	Tr.	zf.	1
69.	Doğa	Tr.	i.	1
70.	Doğal	Tr.	s.	1
71.	Doğma-	Tr.	f.	2
72.	Dudak	Tr.	i.	2
73.	Dur-	Tr.	f.	1
74.	Durum	Tr.	i.	1
75.	Dünya	Ar.	i.	2
76.	-e kadar	Tr. – Ar.	ed.	1
77.	-e karşı	Tr.	ed.	1
78.	Edin-	Tr.	f.	1
79.	Eğ-	Tr.	f.	1
80.	El	Tr.	i.	5
81.	En	Tr.	zf.	3
82.	Erkek	Tr.	i.	1
83.	Eski	Tr.	s.	1
84.	Evet	Pehlevice	i.	1
85.	Fakat	Ar.	ed.	1
86.	Farklı	Ar. – Tr.	s.	1
87.	Fil	Ar. < F. < Akad.	i.	1
88.	Geçinebil-	Tr.	f.	1
89.	Gel-	Tr.	f.	1
90.	Geliş-	Tr.	f.	2
91.	Gelişmiş	Tr.	s.f.	1
92.	Geliştikçe	Tr.	z.f.	1

93.	Genç	Tr.	s.	1
94.	Gerekli	Tr.	s.	2
95.	Gergedan	F. < Sanskr.	i.	1
96.	Gibi	Tr.	ed.	5
97.	Görül-	Tr.	f.	1
98.	Görün-	Tr.	f.	1
99.	Göstermek	Tr.	i.f.	1
100.	Gün	Tr.	i.	2
101.	Hacim	Ar.	i.	1
102.	Hafta	F.	i.	2
103.	Hareket	Ar.	i.	1
104.	Hayvan	Ar.	i.	5
105.	Henüz	F.	zf.	1
106.	Her	F.	s.	2
107.	Hız	F.	i.	1
108.	Hızla	F. – Tr.	zf.	1
109.	Hüner	F.	i.	2
110.	Isır-	Tr.	f.	1
111.	İç	Tr.	i.	2
112.	İçin	Tr.	ed.	4
113.	İki	Tr.	s.	2
114.	İkinci	Tr.	s.	1
115.	İlk	Tr.	i.	5
116.	İnsan	Ar.	i.	21
117.	İste-	Tr.	f.	3
118.	İş	Tr.	i.	1
119.	İş bölümü	Tr.	i.	1
120.	İşaret et-	Ar. – Tr.	f.	1
121.	İşaret parmağı	Ar. – Tr.	i.	1
122.	İşte	Tr.	zf.	1
123.	İzini sürmek	Tr.	i.f.	1
124.	Jest	Fr.	i.	1
125.	Kadar	Ar.	ed.	2
126.	Kadın	Sogd.	i.	1
127.	Kahraman	F.	s.	4
128.	Kalan	Tr.	s.f.	1
129.	Kalıntı	Tr.	i.	1
130.	Kas	Tr.	i.	1
131.	Katman		i.	1
132.	Kendi	Tr.	z.	4
133.	Kıta	Ar.	i.	1
134.	Ki	F.	ed.	1
135.	Kitap	Ar.	i.	7
136.	Konuş-	Tr.	f.	1
137.	Konuşma	Tr.	i.f.	3
138.	Kullanma	Tr.	i.f.	1
139.	Kulübe	F. / E. Yun.	i.	1
140.	Kurmak	Tr.	i.f.	1

141.	Macera	Ar.	i.	1
142.	Mamut	Fr.	i.	1
143.	Miras	Ar.	i.	1
144.	Nasıl	Tr. – Ar.	ed.	2
145.	Ne	Tr.	ed.	3
146.	Nereden	Tr.	zf.	1
147.	Nokta	Ar.	i.	1
148.	O	Tr.	z.- s.	6
149.	Okuyabil-	Tr.	f.	1
150.	Okyanus	Ar. < E. Yun.	i.	1
151.	Ol-	Tr.	f.	5
152.	Olan	Tr.	s.f.	1
153.	Olarak	Tr.	z.f.	2
154.	Olma	Tr.	i.f.	1
155.	Olma-	Tr.	f.	2
156.	Olmayan	Tr.	s.f.	1
157.	Oluşturan	Tr.	s.f.	1
158.	Omuz	Tr.	i.	1
159.	Omuz silk-	Tr.	dey.	1
160.	Ora	Tr.	zf.	4
161.	Öğren-	Tr.	f.	1
162.	Öğrenil-	Tr.	f.	1
163.	Öğrenmek	Tr.	i.f.	1
164.	Öğretmen	Tr.	i.	1
165.	Ömür boyunca	Ar. – Tr.	zf.	1
166.	Ön plana çıkma	Tr. -	i.f.	1
167.	Önce	Tr.	zf.	2
168.	Önemli	Tr.	s.	1
169.	Özel	Tr.	s.	1
170.	Parça	F.	i.	1
171.	Parmak	Tr.	i.	2
172.	Peki	Tr.	zf.	2
173.	Sahip	Ar.	i.	1
174.	Salla-	Tr.	f.	1
175.	Sanılabil-	Tr.	f.	1
176.	Sayfa	Ar.	i.	3
177.	Sayfa sayfa	Ar.	ik.	1
178.	Selamlaş-	F. – Tr.	f.	1
179.	Sınır	Yun.	i.	1
180.	Sıyrılıp	Tr.	z.f.	1
181.	Silah	Ar.	i.	1
182.	Siz	Tr.	z.	1
183.	Son	Tr.	i.	2
184.	Sonra	Tr.	zf.	2
185.	Sonsuz	Tr.	s.	1
186.	Söz	Tr.	i.	1
187.	Sürecek	Tr.	s.f.	1
188.	Şey	Ar.	i.	2

189.	Şimdi	Tr.	zf.	1
190.	Tabaka	Ar.	i.	1
191.	Tahmin edebil-	Ar. – Tr.	f.	1
192.	Tam	Ar.	s.	1
193.	Tarih	Ar.	i.	1
194.	Taş	Tr.	i.	1
195.	Taş Devri	Tr. – Ar.	ö.i.	3
196.	Tek	Tr.	i.	2
197.	Temel	Gr.	i.	1
198.	Topluluk	Tr.	i.	3
199.	Toprak	Tr.	i.	1
200.	Tortul	Tr.	i.	1
201.	Tüm	Tr.	s.	2
202.	Usta	F.	i.	1
203.	Ustalık	F. – Tr.	i.	4
204.	Uzaklaş-	Tr.	f.	1
205.	Uzat-	Tr.	f.	1
206.	Üç	Tr.	s.	1
207.	Üzere	Tr.	i.	1
208.	Vahşi	Ar.	s.	1
209.	Var	Tr.	s.	2
210.	Varama-	Tr.	f.	1
211.	Varlık	Tr.	i.	1
212.	Ve	Ar.	ed.	11
213.	Veya	Ar.	ed.	1
214.	Vur-	Tr.	f.	1
215.	Vurulan	Tr.	s.f.	1
216.	Vücut	Ar.	i.	2
217.	Yalnız	Tr.	zf.	1
218.	Yan	Tr.	i.	1
219.	Yani	Ar.	zf.	1
220.	Yap-	Tr.	f.	1
221.	Yapma	Tr.	i.f.	1
222.	Yapmak	Tr.	i.f.	1
223.	Yaprak	Tr.	i.	2
224.	Yararlan-	Tr.	f.	1
225.	Yaşa-	Tr.	f.	1
226.	Yaşlı	Tr.	s.	1
227.	Yavaş yavaş	Tr.	ik.	1
228.	Yayıl-	Tr.	f.	1
229.	Yazar	Tr.	s.f.	1
230.	Yazılı	Tr.	s.	1
231.	Yeme-	Tr.	f.	1
232.	Yeni	Tr.	s.	1
233.	Yer	Tr.	i.	2
234.	Yer kabuğu	Tr.	i.	1
235.	Yer yuvarlağı	Tr.	i.	1
236.	Yerleş-	Tr.	f.	1

237.	Yeryüzü	Tr.	i.	1
238.	Yeti	Tr.	i.	1
239.	Yetin-	Tr.	f.	1
240.	Yok	Tr.	s.	1
241.	Yüz	Tr.	i.	1
242.	Yüzmek	Tr.	i.f.	1
243.	Zaman	Ar.	i.	5
244.	Zamanla	Ar. – Tr.	zf.	1
245.	Zorla-	F. – Tr.	f.	1
246.	Zorlama	F. – Tr.	i.f.	1

Tablo 3.16.2. III. Kitap 16. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Yer yuvarlağı	-	+	-
2.	Macera	-	+	-
3.	Silah	-	+	-
4.	Tortul	-	+	-
5.	Katman	-	+	-
6.	Mamut	-	+	-
7.	Dinozor	-	+	+
8.	Jest	-	+	+

1.4.17. On Yedinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Bebeklerin Ulusu Yok	Şiir	Ataol Behramoğlu	63

*İlk kez yurdumdan uzakta yaşadım bu duyguyu,
Bebeklerin ulusu yok.
Başlarını tutuşları aynı,
Bakarken gözlerinde aynı merak,
Ağlarken aynı, seslerinin tonu.*

*Bebekler, çiçeği insanlığımızın,
Güllerin en hası, en goncası;
Sarışın bir ışık parçası kimi,
Kimi kapkara üzüm tanesi.*

*Babalar, çıkarmayın onları akıldan;
Analar, koruyun bebeklerinizi.
Susturun susturun, söyletmeyin,
Savaştan yıkımdan söz ederse biri.*

*Bırakalım sevdıyla büyüsunler,
Serpilip gelişinler fidan gibi.
Senin, benim hiç kimsenin değil;
Bütün bir yeryüzünüdür onlar,
Bütün insanlığın göz bebeği.*

*İlk kez yurdumdan uzakta yaşadım bu duyguyu,
Bebeklerin ulusu yok.
Bebekler çiçeği insanlığımızın
Ve geleceğin biricik umudu...*

Tablo 3.17.1. III. Kitap 17. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Ağla-	Tr.	f.	1
2.	Akıl	Ar.	i.	1
3.	Ana	Tr.	i.	1
4.	Aynı	Ar.	i.	3
5.	Baba	Tr.	i.	1
6.	Bak-	Tr.	f.	1
7.	Baş	Tr.	i.	1
8.	Bebek	Tr.	i.	5
9.	Ben	Tr.	z.	1
10.	Bırak-	Tr.	f.	1
11.	Bir	Tr.	s.	2
12.	Biri	Tr.	z.	1
13.	Biricik	Tr.	s.	1
14.	Bu	Tr.	s.	2
15.	Bütün	Tr.	s.	2
16.	Büyü-	Tr.	f.	1
17.	Çıkarma-	Tr.	f.	1
18.	Çiçek	Tr.	i.	2
19.	Değil	Tr.	i.	1
20.	Duygu	Tr.	i.	2
21.	En	Tr.	zf.	2
22.	Fidan	Yun.	i.	1
23.	Gelecek	Tr.	s.f.	1
24.	Geliş-	Tr.	f.	1
25.	Gibi	Tr.	ed.	1
26.	Gonca	F.	i.	1
27.	Göz	Tr.	i.	1
28.	Göz bebeği	Tr.	i.	1
29.	Gül	F.	i.	1
30.	Has	Ar.	s.	1
31.	Hiç kimse	F. – Tr.	z.	1
32.	Işık	Tr.	i.	1

33.	İlk	Tr.	i.	2
34.	İnsanlık	Ar. – Tr.	i.	3
35.	Kapkara	Tr.	s.	1
36.	Kez	Tr.	zf.	2
37.	Kimi	Tr.	z.	2
38.	Koru-	Tr.	f.	1
39.	Merak	Ar.	i.	1
40.	O	Tr.	s. – z.	2
41.	Parça	F.	i.	1
42.	Sarışın	Tr.	s.	1
43.	Savaş	Tr.	i.	1
44.	Sen	Tr.	z.	1
45.	Serpilip	Tr.	z.f.	1
46.	Ses	Tr.	i.	1
47.	Sevda	Ar.	i.	1
48.	Söyletme-	Tr.	f.	1
49.	Söz et-	Tr.	f.	1
50.	Sustur-	Tr.	f.	2
51.	Tane	F.	i.	1
52.	Ton	Fr.	i.	1
53.	Tutuş	Tr.	i.f.	1
54.	Ulus	Moğ.	i.	2
55.	Umut	Tr.	i.	1
56.	Uzak	Tr.	s.	2
57.	Üzüm	Tr.	i.	1
58.	Ve	Ar.	ed.	1
59.	Yaşa-	Tr.	f.	2
60.	Yeryüzü	Tr.	i.	1
61.	Yıkım	Tr.	i.	1
62.	Yok	Tr.	s.	2
63.	Yurt	Tr.	i.	2

Tablo 3.17.2. III. Kitap 17. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Serpilip gelişmek	-	+	-
2.	Biricik umut	-	+	-
3.	Ton	-	+	-
4.	Göz bebeği	-	+	-
5.	Akıldan çıkarmamak	-	+	-

1.4.18. On Sekizinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Uzayın Çocukları	Bilimkurgu	Orhan Mehmet Duru	238

(Çok gelişmiş bir gezegenden yola çıkan bir grup yaratık, uzayın sonsuz derinliklerinde bilimsel araştırmalar yapmaktadır. Bir gezegene arkadaşlarını indiren uzaylılar, arkadaşlarının dönüşünü merak ve endişe içinde beklemektedir.)

Yaratık, uzantısıyla dokununca, aydınlandı karşısındaki ekranlardan biri. Şimdi üçüncü gezegenin yüzeyini görebiliyordu ayrıntılı biçimde. Daha iyi görebilmek için iyice büyüttü görüntüyü, düğmelerle oynayarak. Alışılmışın dışında bir gezegendi bu. Atmosferi oksijen yüklüydü en başta. Gezegenin yüzeyinin büyük bir bölümü sularla kaplıydı, dağınık kara parçaları arasında. Uzayın her bölümünde bulunabilirdi su ama bu kadar çok suyu bir arada görmemişti yaşamı boyunca yaratık. Amonyak denizleri, sıvı hidrojen gölleri olağan görüntüleri başka yıldız sistemlerinde. Bu kadar çok su ve suyun çeşitli biçimleri bir arada olsun; bu kadar çok buz, bulut bulunsun olacak şey değildi doğrusu. Ama Tanrı'nın uzayında o kadar çok seçenek vardı ki... Hemen hemen sonsuz denilebilirdi olasılıklara. İstatistik yasaları ya da olabilirlik yasaları geçerliydi bir yerde. Kendileri de buna göre eğitilmişlerdi, uzaya açılmadan önce. Alışkanlıklara kaptırdı mı kendini bir yaratık, uyumazdı sonra yeni koşullara bir türlü. Tehditler yaratırdı bu durum. Kendinizi sonsuzluk çölünde bulabilirdiniz bir anda. Hiçlik, yok oluş ve devinim yoksunluğuna erişme.

Alicının ekranına bakıyordu yaratık ilgiyle. İşte bir başka gezegenin yüzeyi! Yabancılaşma giderilebilecek, haritası yapılacak bu gezegenin; sınıflandırılacak, adı verilecek... Bilimsel dosyası düzenlenecek bir gezegen daha. Bıkmalık veriyordu bir bakıma bu iş. Bilim, yorulmak bilmiyordu oysa. Durmadan yeni bilgiler, yeni gözlemler, yeni araçlar, yeni gelişimler istiyordu, salt gerçeğe ve amaçlarına ulaşmak için. Neydi bilimin amacı? Kestiremiyordu bunu pek. Bilimin susamışlığını seziyordu yalnız. Uzayı yöneten yasalar böyle istiyordu belki de. Bilimin emrinde çalış, bilime katkıda bulun! Belli başlı değişmez yasalardan biriydi bu.

“Ehh... Biz de uzayın çocuklarıyız...” diye düşündü yaratık. Başka bir sorun daha vardı karşısında.

“Haber alamıyorum. Bütün ilişkiler koptu...” anlamına gelen titreşimler oluşturdu yaratık. Bir çeşit anlaşma biçimiydi bu. “Gezegenin yüzeyine gönderdiğimiz birimden bilgi alamıyoruz.”

Ardında duran bir başka yaratık: “Evet yitirdik onu şimdilik.” diye cevap verdi ve ekrana duyargalarını iyice yaklaştırarak sordu: “Neresi bu?”

“Kuzey Yarım Küresi...” diye titreşti ulaşım uzmanı. “Kuzey Yarım Küresi. Burası doğudan batıya uzanan bir su denizi. Yani hidrojenioksit. Ağır su bile değil. Son olarak bu çevreden haber geldi.

Şuradaki adaların çevresinde yok oldu birden. Su üzerinde yüzen ilkel araçların sık geçtiği yer burası.”

“Bu çevrede bir yerde olmalı, yüzeye gönderdiğimiz harita uzmanı... Gemimizi değişmez yörüngeye oturtalım ve bu çevreyi gözleyelim devamlı. İşaret gelirse kurtarırsınız onu.”

“En doğrusu bu.” diye titreşimler saçtı çevresine alıcı ile uğraşan yaratık.

İkisi de gezegenin yüzeyindeki türdaşlarına büyük bir bağlılık duyuyorlardı şimdi.

Tablo 3.18.1. III. Kitap 18. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Açılmadan	Tr.	z.f.	1
2.	Ad	Tr.	i.	1
3.	Ada	Tr.	i.	1
4.	Ağır	Tr.	s.	1
5.	Alama-	Tr.	f.	2
6.	Alıcı	Tr.	i.	2
7.	Alışılmış	Tr.	s.f.	1
8.	Alışkanlık	Tr.	i.	1
9.	Ama	Ar.	ed.	2
10.	Amaç	Tr.	i.	2
11.	Amonyak	Fr. < E. Yun.	i.	1
12.	Anlam	Tr.	i.	1
13.	Anlaşma	Tr.	i.f.	1
14.	Ara	Tr.	i.	1
15.	Araç	Tr.	i.	2
16.	Araştırma	Tr.	i.f.	1
17.	Arkadaş	Tr.	i.	2
18.	Art	Tr.	i.	1
19.	Atmosfer	Fr.	i.	1
20.	Aydınlan-	Tr.	f.	1
21.	Ayrıntılı	Tr.	s.	1
22.	Bağlılık	Tr.	i.	1
23.	Bak-	Tr.	f.	1
24.	Baş	Tr.	i.	1
25.	Başka	Tr.	s.	4
26.	Batı	Tr.	i.	1
27.	Beklemek	Tr.	i.f.	1
28.	Belki	Tr. – F.	ed.	1
29.	Belli başlı	Tr.	s.	1
30.	Bıkkınlık ver-	Tr.	f.	1
31.	Biçim	Tr.	i.	3
32.	Bile	Tr.	zf.	1
33.	Bilgi	Tr.	i.	2
34.	Bilim	Tr.	i.	5

35.	Bilimsel	Tr.	s.	2
36.	Bilme-	Tr.	f.	1
37.	Bir	Tr.	s.	16
38.	Bir arada	Tr.	zf.	2
39.	Bir bakıma	Tr.	zf.	1
40.	Biranda	Tr.	zf.	1
41.	Birden	Tr.	zf.	1
42.	Biri	Tr.	z.	2
43.	Birim	Tr.	i.	1
44.	Biz	Tr.	z.	1
45.	Boyunca	Tr.	zf.	1
46.	Bölüm	Tr.	i.	2
47.	Böyle	Tr.	zf.	1
48.	Bu	Tr.	s. – z.	14
49.	Bu kadar	Tr.- Ar.	ed.	2
50.	Bulabil-	Tr.	f.	1
51.	Bulun-	Tr.	f.	2
52.	Bulunabil-	Tr.	f.	1
53.	Bulut	Tr.	i.	1
54.	Burası	Tr.	z.	2
55.	Buz	Tr.	i.	1
56.	Bütün	Tr.	s.	1
57.	Büyük	Tr.	s.	2
58.	Büyüt-	Tr.	f.	1
59.	Cevap ver-	Ar. – Tr.	f.	1
60.	Çalış-	Tr.	f.	1
61.	Çeşit	F.	i.	1
62.	Çeşitli	F. – Tr.	s.	1
63.	Çevre	Tr.	i.	5
64.	Çıkan	Tr.	s.f.	1
65.	Çocuk	Tr.	i.	1
66.	Çok	Tr.	zf.	6
67.	Çöl	F.	i.	1
68.	Dağınık	Tr.	i.	1
69.	Daha	Tr.	zf.	3
70.	De/da	Tr.	ed.	4
71.	Değil	Tr.	i.	2
72.	Değişmez	Tr.	s.f.	2
73.	Denilebil-	Tr.	f.	1
74.	Deniz	Tr.	i.	2
75.	Derinlik	Tr.	i.	1
76.	Devamlı	Ar. – Tr.	zf.	1
77.	Devinim	Tr.	i.	1
78.	Dış	Tr.	i.	1
79.	Diye	Tr.	zf.	4
80.	Doğrusu	Tr.	i.	2
81.	Doğu	Tr.	i.	1
82.	Dokununca	Tr.	z.f.	1

83.	Dosya	Fr.	i.	1
84.	Dönüş	Tr.	i.f.	1
85.	Duran	Tr.	s.f.	1
86.	Durmada	Tr.	z.f.	1
87.	Durum	Tr.	i.	1
88.	Duy-	Tr.	f.	1
89.	Duyarga	Tr.	i.	1
90.	Düğme	Tr.	i.	1
91.	Düşün-	Tr.	f.	1
92.	Düzenlen-	Tr.	f.	1
93.	Eğitilmiş	Tr.	s.f.	1
94.	Ehh	Tr.	ün.	1
95.	Ekran	Fr.	i.	3
96.	Emir	Ar.	i.	1
97.	En	Tr.	zf.	2
98.	Endişe	F.	i.	1
99.	Erişme	Tr.	i.f.	1
100.	Evet	Pehlevice	i.	1
101.	Geç-	Tr.	f.	1
102.	Geçerli	Tr.	s.	1
103.	Gel-	Tr.	f.	2
104.	Gelen	Tr.	s.f.	1
105.	Gelişim	Tr.	i.	1
106.	Gelişmiş	Tr.	s.f.	1
107.	Gemi	Tr.	i.	1
108.	Gerçek	Tr.	i.	1
109.	Gezegen	Tr.	i.	10
110.	Gideril-	Tr.	f.	1
111.	Göl	Tr.	i.	1
112.	Gönder-	Tr.	f.	2
113.	Göre	Tr.	zf.	1
114.	Görebil-	Tr.	f.	1
115.	Görebilmek	Tr.	i.f.	1
116.	Görme-	Tr.	f.	1
117.	Görüntü	Tr.	i.	2
118.	Gözle-	Tr.	f.	1
119.	Gözlem	Tr.	i.	1
120.	Grup	Fr.	i.	1
121.	Haber	Ar.	i.	2
122.	Harita	Ar. < Aram.	i.	2
123.	Hemen hemen	Ar.	ik.	1
124.	Her	F.	s.	1
125.	Hiçlik	F. – Tr.	i.	1
126.	Hidrojenioksit	Fr.	i.	1
127.	İç	Tr.	i.	1
128.	İçin	Tr.	ed.	2
129.	İki	Tr.	s.	1
130.	İle	Tr.	ed.	1

131.	İlgi	Tr.	i.	1
132.	İlişki	Tr.	i.	1
133.	İlkel	Tr.	s.	1
134.	İndiren	Tr.	s.f.	1
135.	İstatistik	Fr. / Alm.	i.	1
136.	İste-	Tr.	f.	2
137.	İş	Tr.	i.	1
138.	İşaret	Ar.	i.	1
139.	İşte	Tr.	zf.	1
140.	İyi	Tr.	s.	1
141.	İyice	Tr.	zf.	2
142.	Kadar	Ar.	ed.	1
143.	Kaplı	Tr.	s.	1
144.	Kaptır-	Tr.	f.	1
145.	Kara parçası	Tr. – F.	i.	1
146.	Karşı	Tr.	i.	2
147.	Katkı	Tr.	i.	1
148.	Kendi	Tr.	z.	3
149.	Kestireme-	Tr.	f.	1
150.	Ki	F.	ed.	1
151.	Kop-	Tr.	f.	1
152.	Koşul	Tr.	i.	1
153.	Kurtar-	Tr.	f.	1
154.	Kuzey Yarım Küresi	Tr.	ö.i.	2
155.	Merak	Ar.	i.	1
156.	Mı?	Tr.	ed.	1
157.	Ne	Tr.	ed.	1
158.	Nere	Tr.	zf.	1
159.	O	Tr.	z.	2
160.	O kadar	Tr. – Ar.	ed.	1
161.	Oksijen	Fr.	i.	1
162.	Ol-	Tr.	f.	2
163.	Olabil-	Tr.	f.	1
164.	Olacak	Tr.	s.f.	1
165.	Olağan	Tr.	s.	1
166.	Olarak	Tr.	z.f.	1
167.	Olasılık	Tr.	i.	1
168.	Oluştur-	Tr.	f.	1
169.	Oturt-	Tr.	f.	1
170.	Oynayarak	Tr.	z.f.	1
171.	Oysa	Tr.	ed.	1
172.	Önce	Tr.	zf.	1
173.	Pek	Tr.	s.	1
174.	Saç-	Tr.	f.	1
175.	Salt	Tr.	i.	1
176.	Seçenek	Tr.	i.	1
177.	Sez-	Tr.	f.	1

178.	Sık	Tr.	s.	1+
179.	Sınıflandırıl-	Ar. – Tr.	f.	1
180.	Sıvı hidrojen	Tr. – Fr.	i.	1
181.	Sistem	Fr. < E. Yun.	i.	1
182.	Son	Tr.	i.	1
183.	Sonra	Tr.	zf.	1
184.	Sonsuz	Tr.	s.	2
185.	Sonsuzluk	Tr.	i.	1
186.	Sor-	Tr.	f.	1
187.	Sorun	Tr.	i.	1
188.	Su	Tr.	i.	8
189.	Susamışlık	Tr.	i.	1
190.	Şey	Ar.	i.	1
191.	Şimdi	Tr.	zf.	2
192.	Şimdilik	Tr.	i.	1
193.	Şura	Tr.	zf.	1
194.	Tanrı	Tr.	i.	1
195.	Tehdit	Ar.	i.	1
196.	Titreş-	Tr.	f.	1
197.	Titreşim	Tr.	i.	2
198.	Türdaş	Tr.	i.	1
199.	Türlü	Tr.	s.	1
200.	Uğraşan	Tr.	s.f.	1
201.	Ulaşım	Tr.	i.	1
202.	Ulaşmak	Tr.	i.f.	1
203.	Uyama-	Tr.	f.	1
204.	Uzanan	Tr.	s.f.	1
205.	Uzantı	Tr.	i.	1
206.	Uzay	Tr.	i.	6
207.	Uzaylı	Tr.	i.	1
208.	Uzman	Tr.	i.	2
209.	Üçüncü	Tr.	s.	1
210.	Üzeri	Tr.	i.	1
211.	Var	Tr.	s.	2
212.	Ve	Ar.	ed.	6
213.	Veril-	Tr.	f.	1
214.	Ya da	Tr.	ed.	1
215.	Yabancılaşma	Tr.	i.f.	1
216.	Yaklaştıracak	Tr.	s.f.	1
217.	Yalnız	Tr.	s.	1
218.	Yani	Ar.	zf.	1
219.	Yapıl-	Tr.	f.	1
220.	Yapmak	Tr.	i.f.	1
221.	Yarat-	Tr.	f.	1
222.	Yaratık	Tr.	i.	9
223.	Yasa	Tr.	i.	4
224.	Yaşam	Tr.	i.	1
225.	Yeni	Tr.	s.	6

226.	Yer	Tr.	i.	3
227.	Yıldız	Tr.	i.	1
228.	Yitir-	Tr.	f.	1
229.	Yok ol-	Tr.	f.	1
230.	Yok oluş	Tr.	i.f.	1
231.	Yoksunluk	Tr.	i.	1
232.	Yol	Tr.	i.	1
233.	Yorulmak	Tr.	i.f.	1
234.	Yöneten	Tr.	s.f.	1
235.	Yörünge	Tr.	i.	1
236.	Yükle-	Tr.	f.	1
237.	Yüzen	Tr.	s.f.	1
238.	Yüzey	Tr.	i.	6

Tablo 3.18.2. III. Kitap 18. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Alıcı	-	+	-
2.	Amonyak	+	-	-
3.	Atmosfer	-	+	-
4.	Devinim	-	+	+
5.	Duyarga	+	-	-
6.	Gezegen	-	+	+
7.	Olasılık	-	+	+
8.	Seçenek	-	+	+
9.	Uzay	-	+	+
10.	Yaratık	+	-	-
11.	Yıldız sistemleri	-	+	+
12.	Yörünge	-	+	+

1.4.19. On Dokuzuncu Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Atatürkçü Düşüncede Akılcılık Ve Bilim	Makale	Osman Güngör FeYZoğlu	200

Atatürk, “Hayatta en hakiki mürşit ilimdir” diyor. Onun bu sözle ne demek istediğini anlatabilmek için önce “mürşit” sözünün anlamını açıklayalım: Mürşit demek; doğru yolu gösteren, kılavuz demektir. Buna göre insanların ve toplumların hayatında en gerçek yol gösterici en yanlışsız kılavuz, bilim oluyor.

Bilim, yalnızca gerçeği arar ve ona değer verir. Gerçek dışı şeylerin bilimde yeri yoktur. O halde, bilimi kendine kılavuz yapan insan ve toplumlar, gerçeğin yolunda ilerler. Bu yol; doğrunun, doğruluğun yoludur. Doğruluğun olduğu yerde de iyilik ve güzellik vardır. İnsan ya da toplum, bu yolda dünyayı, geleceği ve her şeyi olduğu gibi görebilir. Böyle olunca da uygarlık yarışında güvenli adımlarla ilerler. Her yeni gün bir ilerleme, bir gelişme ve kalkınma günü olur. Çünkü bu yolda tutuculuk yoktur, geri kalma yoktur. Akıl, yeteneklerini gerektiği gibi kullanabilir. İnsan, bilgisizlikten, bilgisizliğin karanlığından kurtulur. Yaşadığı hayatı daha iyi tanır. Daha iyi yaşamının yollarını bulur. Atatürk, “Akıl ve mantığın çözümlenemeyeceği mesele yoktur.” derken aklın insan yaşamındaki önemini belirtmektedir. “Bizim akıl, mantık, zeka ile hareket etmek en belirgin özelliğimizdir. Bütün hayatımızı dolduran olaylar bu gerçeğin delilidir.” sözü onun tüm yaşamında akla, mantığa ve zekaya önem verdiğini göstermektedir. Çünkü akılcı insanlar, sorumlulukla hareket ederler. Milli birlik ve beraberlik için çaba gösterirler. Rahatın, huzurun ve mutluluğun milli birlik ve beraberlikten geçtiğini bilirler.

Bilimin yasaları vardır. Birtakım varsayımlar, kişisel görüşler ve kalıplaşmış katı düşüncelerin bilim diye tanıtılması her zaman olagelmıştır. Ama bunlar bilim olmadığı gibi bilimin ortaya koyduğu gerçeği de hiçbir zaman değiştiremezler.

Bilim, ancak doğrunun ve gerçeğin ortamında oluşur. Ancak onunla iyiye ve güzele gidilebilir. Böyle olduğu için bilim, insanda hoşgörü yaratır. Katı ve kalıplaşmış düşünceli, ön fikirli olmayan insanlar yetiştirme ortamını oluşturur. Bilimin verileri ile iyi insan, iyi vatandaş yetiştirme olanakları elde edilebilir. Bilime dayalı gerçeklerle yetiştirilmiş insanlar, hiçbir görüş ve düşüncenin tutsağı ve yobazı olmazlar. Bir ülke, bilimi kendine kılavuz seçerse her alanda büyük ilerlemeler gösterir. Dünya uygarlık düzeyinin üstüne çıkar. Önde olur, ileriye gider. Atatürk’e göre; “Medeniyetin buluşlarının, tekniğin harikalarının dünyayı değişiklikten değişikliğe uğrattığı bir devirde, asırlık köhne zihniyetlerle, geçmişe bağlılıkla varlığın korunması mümkün değildir.” Bu nedenle Atatürk: “İlim ve fen, nerede ise oradan alacağız ve her millet ferdinin kafasına koyacağız.” diyerek bize yol göstermektedir.

Öyleyse tekrar edebiliriz: “Hayatta en hakiki mürşit ilimdir.”
Bugünkü sözcüklerle söyleyelim: Hayatta en gerçek yol gösterici bilimdir.
Atatürk, bu sözü ile Türk toplumunu bilimden başka, yanıltıcı ve doğru yoldan saptırıcı düşüncelerin ve inançların kılavuzluğundan kurtarma amacını ortaya koymuştur.

Tablo 3.19.1. III. Kitap 19. Metin Sözcüğü Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Açıkla-	Tr.	f.	1
2.	Adım	Tr.	i.	1
3.	Akıl	Ar.	i.	5
4.	Akılcı	Ar. – Tr.	i.	1
5.	Al-	Tr.	f.	1
6.	Alan	Tr.	s.f.	1
7.	Ama	Ar.	ed.	1
8.	Amaç	Tr.	i.	1
9.	Ancak	Tr.	ed.	2
10.	Anlam	Tr.	i.	1
11.	Anlatabilmek	Tr.	i.f.	1
12.	Ara-	Tr.	f.	1
13.	Asırlık	Ar. – Tr.	i.	1
14.	Atatürk	Tr.	ö.i.	5
15.	Bağlılık	Tr.	i.	1
16.	Başka	Tr.	s.	1
17.	Belirgin	Tr.	s.	1
18.	Belirt-	Tr.	f.	1
19.	Berberlik	F. – Tr.	i.	2
20.	Bil-	Tr.	f.	1
21.	Bilgisizlik	Tr.	i.	2
22.	Bilim	Tr.	i.	15
23.	Bir	Tr.	s.	4
24.	Bir takım	Tr.	s.	1
25.	Birlik	Tr.	i.	2
26.	Biz	Tr.	z.	2
27.	Böyle	Tr.	zf.	2
28.	Bu	Tr.	z. – s.	9
29.	Bugün	Tr.	i.	1
30.	Bul-	Tr.	f.	1
31.	Buluş	Tr.	i.f.	1
32.	Bütün	Tr.	s.	1
33.	Büyük	Tr.	s.	1
34.	Çaba	Tr.	i.	1
35.	Çık-	Tr.	f.	1
36.	Çözümleyeme-	Tr.	f.	1
37.	Çünkü	F.	ed.	2
38.	Daha	Tr.	zf.	2

39.	Dayalı	Tr.	s.	1
40.	De-	Tr.	f.	1
41.	De/da	Tr.	ed.	2
42.	Değer	Tr.	i.	1
43.	Değil	Tr.	i.	1
44.	Değişiklik	Tr.	i.	2
45.	Değiştireme-	Tr.	f.	1
46.	Delil	Ar.	i.	1
47.	Demek	Tr.	i.f.	3
48.	Derken	Tr.	z.f.	1
49.	Devir	Ar.	i.	1
50.	Diye	Tr.	zf.	1
51.	Diyerek	Tr.	z.f.	1
52.	Doğru	Tr.	s. – ed.	4
53.	Doğruluk	Tr.	i.	2
54.	Dolduran	Tr.	s.f.	1
55.	Dünya	Ar.	i.	3
56.	Düşünce	Tr.	i.	3
57.	Düşünceli	Tr.	s.	1
58.	Düzey	Tr.	i.	1
59.	Elde edilebil-	Tr.	f.	1
60.	En	Tr.	zf.	6
61.	Fert	Ar.	i.	1
62.	Geç-	Tr.	f.	1
63.	Geçmiş	Tr.	s.f.	1
64.	Gelişme	Tr.	i.f.	1
65.	Gerçek	Tr.	i.	9
66.	Gerçek dışı	Tr.	i.	1
67.	Gerek-	Tr.	f.	1
68.	Geri	Tr.	i.	1
69.	Gibi	Tr.	ed.	3
70.	Gidilebil-	Tr.	f.	1
71.	Git-	Tr.	f.	1
72.	Göre	Tr.	zf.	2
73.	Görebil-	Tr.	f.	1
74.	Görüş	Tr.	i.f.	3
75.	Göster-	Tr.	f.	4
76.	Gösteren	Tr.	s.f.	1
77.	Gün	Tr.	i.	2
78.	Güvenli	Tr.	s.	1
79.	Güzel	Tr.	s.	1
80.	Güzellik	Tr.	i.	1
81.	Hakiki	Ar.	s.	2
82.	Hareket et-	Ar. – Tr.	f.	1
83.	Hareket etmek	Ar. – Tr.	i.f.	1
84.	Harika	Ar.	s.	1
85.	Hayat	Ar.	i.	6
86.	Her	F.	s.	4

87.	Her zaman	F. – Ar.	zf.	1
88.	Hiçbir	F. – Tr.	s.	2
89.	Hoşgörü	F. – Tr.	i.	1
90.	Huzur	Ar.	i.	1
91.	İçin	Tr.	ed.	3
92.	İle	Tr.	ed.	3
93.	İler-	Tr.	f.	1
94.	İleri	Tr.	i.	1
95.	İlerle-	Tr.	f.	1
96.	İlerleme	Tr.	i.f.	2
97.	İlim	Ar.	i.	3
98.	İnanç	Tr.	i.	1
99.	İnsan	Ar.	i.	10
100.	İ-se	Tr.	f.	1
101.	İste-	Tr.	f.	1
102.	İyi	Tr.	s.	5
103.	İyilik	Tr.	i.	1
104.	Kafa	Ar.	i.	1
105.	Kalıplaşmış	Ar. – Tr.	s.f.	2
106.	Kalkınma	Tr.	i.f.	1
107.	Kalma	Tr.	i.f.	1
108.	Karanlık	Tr.	i.	1
109.	Katı	Tr.	i.	2
110.	Kendi	Tr.	z.	2
111.	Kılavuz	Tr.	i.	4
112.	Kılavuzluk	Tr.	i.	1
113.	Kişisel	Tr.	s.	1
114.	Korunma	Tr.	i.f.	1
115.	Koy-	Tr.	f.	1
116.	Köhne	F.	i.	1
117.	Kullanabil-	Tr.	f.	1
118.	Kurtarma	Tr.	i.f.	1
119.	Kurtul-	Tr.	f.	1
120.	Mantık	Ar.	i.	3
121.	Medeniyet	Ar.	i.	1
122.	Mesele	Ar.	i.	1
123.	Millet	Ar.	i.	1
124.	Milli	Ar.	s.	2
125.	Mutluluk	Tr.	i.	1
126.	Mümkün	Ar.	s.	1
127.	Mürşit	Ar.	s.	4
128.	Ne	Tr.	ed.	1
129.	Neden	Tr.	ed.	1
130.	O	Tr.	z.	4
131.	O halde	Tr. – Ar.	zf.	1
132.	Ol-	Tr.	f.	6
133.	Olagel-	Tr.	f.	1
134.	Olanak	Tr.	i.	1

135.	Olay	Tr.	i.	1
136.	Olma-	Tr.	f.	2
137.	Olmayan	Tr.	s.f.	1
138.	Olunca	Tr.	z.f.	1
139.	Oluş-	Tr.	f.	1
140.	Oluştur-	Tr.	f.	1
141.	Ora	Tr.	zf.	1
142.	Ortam	Tr.	i.	2
143.	Ortaya koy-	Tr.	dey.	2
144.	Ön	Tr.	i.	1
145.	Ön fikirli	Tr. – Ar.	s.	1
146.	Önce	Tr.	zf.	1
147.	Önem	Tr.	i.	1
148.	Önem ver-	Tr.	f.	1
149.	Öyleyse	Tr.	zf.	1
150.	Özellik	Tr.	i.	1
151.	Rahat	Ar.	i.	1
152.	Saptırıcı	Tr.	i.	1
153.	Seç-	Tr.	f.	1
154.	Sorumluluk	Tr.	i.	1
155.	Söyle-	Tr.	f.	1
156.	Söz	Tr.	i.	4
157.	Sözcük	Tr.	i.	1
158.	Şey	Ar.	i.	2
159.	Tanı-	Tr.	f.	1
160.	Tanıtilma	Tr.	i.f.	1
161.	Teknik	Fr. < E. Yun.	i.	1
162.	Tekrar edebil-	Ar. – Tr.	f.	1
163.	Toplum	Tr.	i.	4
164.	Tutsak	Tr.	i.	1
165.	Tutuculuk	Tr.	i.	1
166.	Tüm	Tr.	s.	1
167.	Türk	Tr.	ö.i.	1
168.	Uğrat-	Tr.	f.	1
169.	Uygarlık	Tr.	i.	2
170.	Ülke	Tr.	i.	1
171.	Üst	Tr.	i.	1
172.	Var	Tr.	s.	2
173.	Varlık	Tr.	i.	1
174.	Varsayım	Tr.	i.	1
175.	Vatandaş	Ar. – Tr.	i.	1
176.	Ve	Ar.	ed.	21
177.	Ver-	Tr.	f.	1
178.	Veri	Tr.	i.	1
179.	Ya da	Tr.	ed.	1
180.	Yalnızca	Tr.	zf.	1
181.	Yanılıgısız	Tr.	s.	1
182.	Yanıltıcı	Tr.	i.	1

183.	Yapan	Tr.	s.f.	1
184.	Yarat-	Tr.	f.	1
185.	Yarış	Tr.	i.	1
186.	Yasa	Tr.	i.	1
187.	Yaşa-	Tr.	f.	2
188.	Yaşam	Tr.	i.	2
189.	Yeni	Tr.	s.	1
190.	Yer	Tr.	i.	2
191.	Yetenek	Tr.	i.	1
192.	Yetiştirilmiş	Tr.	s.f.	1
193.	Yetiştirme	Tr.	z.f.	2
194.	Yobaz	?Tr.	i.	1
195.	Yok	Tr.	s.	4
196.	Yol	Tr.	i.	9
197.	Yol gösterici	Tr.	i.	2
198.	Zaman	Ar.	i.	1
199.	Zeka	Ar.	i.	2
200.	Zihniyet	Ar.	i.	1

Tablo 3.19.2. III. Kitap 19. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Hurafe	+	-	-
2.	Katı	-	+	-
3.	Yobaz	+	-	-
4.	Yol	-	+	-

1.4.20. Yirminci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Hiroşima Çocukları	Anı (hatıra)	Dr. Arata Osada	237

6 Ağustos sabahı... Babamın ateşi vardı, yataktan kalkamadı. Herkes gitmişti. Ablamla ben okula gitmeye hazırlanıyorduk.

“Hava saldırısı!” diye bir ses duyduk.

Acele eve döndüm, oynamaya başladım. Bu saldırıları kanıksamıştım artık. Sonra tehlike geçti işareti verildi, ben de okula gittim. Öğretmen daha gelmediği için konuşmaya başladık. Çok geçmeden bir gürültü oldu. Gökyüzünde, güneydoğu yönünde bir uçak gördük. Uçak, gitgide irileşerek başımızın eline geldi. Gözüm hep uçaktaydı. Düşman uçağı mı yoksa Japon uçağı mı bilmiyordum. Sonra birden beyaz paraşüt gibi bir şey düşmeye başladı. Beş altı saniye içinde her şey sapsarı oldu. Gözüm güneşten kamaşmış gibiydi. Bir iki saniye sonra da: Güüüüm!... Her yer karardı; başımıza taş, kiremit yağmaya başladı. Bir an kendimden

geçtim. Üzerime tahtalar, direkler yığılıyordu. “Ne oluyor yahu! Öleceğim!” diye bağırmağa başladım. Acıyla kendime geldim. Hemen sürünerek dışarıya çıktım. Her yan, uzanmış yatan insanlarla doluydu. Çoğunun yüzü kömür gibiydi.

Tam, oooh kurtuldum, diyecekken sol elim acımaya başladı. İyice bakınca derimin dirseğimden parmaklarıma kadar yüzülmüş olduğunu gördüm. Zaman geçirmeden eve dönmek istedim. Yönümü hesaplayarak koşmaya başladığım sırada, “Yoşican” diye bir ses duydum. Döndüm baktım, ablamdı. Giysileri paçavra gibiydi, yüzü öyle değişmişti ki olduğum yerde donakaldım.

İkimizde eve doğru yürümeye başladık. Evimiz dümdüz olmuştu. Görünürde kimsecikler yoktu. Çevreyi dolaştık, yeniden geldik. Baktık babam oradaydı. Çatıyı kaldırmaya, altından bir şey çıkarmaya uğraşıyordu. Galiba sonra vazgeçti, yanımıza geldi.

Annemi sordum. Yorgun bir sesle: “Öldü” dedi. Tepemden aşağı kaynar sular döküldü. Gözlerim karadı. Hiçbir şey düşünemiyordum.

Biraz sonra babam: “Başına ne oldu?” diye sordu. Başıma dokundum, yapış yapıştı. Elimi enseme doğru götürdüm, kıpkırmızı kandı.

Çok geçmeden çamurlu bir yağmur yağmaya başladı. Demir yolu köprüsünün altına girdik. Yağmurun ardından buz gibi bir soğuk başladı. Yanan bir evin yanına yaklaşarak alevlerinde ısındık. Bizim gibi ısınmaya çalışanlar pek çoktu. Hepsi de yaralıydı. Yüzleri şişmiş dudakları morarmıştı. İçlerinden biri elindeki Japon bayrağını sallıyor: “Yaşasın!” diye bağııyordu. Delirmişti galiba.

Bir başkası: “Ben ordu komutanıyım.” diyordu.

...

Aynı gün savaş sona erdi.

...

Annem bana pastalar, çörekler yapardı. Bir yere gitse biz okuldan dönmeden evine gelirdi. Ablalarım işten gelirken bana kitap, oyuncak alırlardı. İyi anneciğim, benim tatlı anneciğim, ölünce her halde cennete gitmişsindir. Annemin cennetteki hayali hep gözlerimin önünde. Üzerinde çok hoş bir giysi var, tıpkı melek gibi. Bize hep: “Çocuklar, birbirinizle iyi geçinin.” derdi.

Benim güzel annemle ablalarım savaş ve atom bombası yüzünden öldüler. Bunun için bir tek insanı bile suçlamıyorum. Yalnız savaştan tiksiniyorum. Bu pis savaşın tekrarlanmamasını istiyorum.

Savaş, hepimizin düşmanı. Savaşı bir köşeye itersek, barış gelirse cennetteki annem mutlu olur sanıyorum.

Tablo 3.20.1. III. Kitap 20. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	6	Tr.	s.	1
2.	Abla	Tr.	i.	4
3.	Acele	Ar.	i.	1
4.	Acı	Tr.	i.	1
5.	Acıma	Tr.	i.f.	1
6.	Ağustos	Yun.	i.	1
7.	Al-	Tr.	f.	1
8.	Alev	Tr.	i.	1
9.	Alt	Tr.	i.	2
10.	Altı	Tr.	s.	1
11.	Anne	Tr.	i.	5
12.	Anneçığım	Tr.	ün.	2
13.	Art	Tr.	i.	1
14.	Artık	Tr.	ed.	1
15.	Ateş	F.	i.	1
16.	Atom bombası	Fr. – İt. – Tr.	i.	1
17.	Aynı	Ar.	s.	1
18.	Baba	Tr.	i.	3
19.	Bağır-	Tr.	f.	1
20.	Bağırma	Tr.	i.f.	1
21.	Bak-	Tr.	f.	2
22.	Bakinca	Tr.	z.f.	1
23.	Barış	Tr.	i.	1
24.	Baş	Tr.	i.	4
25.	Başkası	Tr.	z.	1
26.	Başla-	Tr.	f.	10
27.	Bayrak	Tr.	i.	1
28.	Ben	Tr.	z.	7
29.	Beş	Tr.	s.	1
30.	Beyaz	Ar.	s.	1
31.	Bile	Tr.	zf.	1
32.	Bilme-	Tr.	f.	1
33.	Bir	Tr.	s.	16
34.	Bir an	Tr. – Ar.	zf.	1
35.	Biraz	Tr.	s.	1
36.	Birbiri	Tr.	z.	1
37.	Birden	Tr.	zf.	1
38.	Biri	Tr.	z.	1
39.	Biz	Tr.	z.	3
40.	Bu	Tr.	s.	3
41.	Buz	Tr.	i.	1
42.	Cennet	Ar. < Aram.	i.	3
43.	Çalışan	Tr.	s.f.	1
44.	Çamurlu	Tr.	s.	1

45.	Çatı	Tr.	i.	1
46.	Çevre	Tr.	i.	1
47.	Çık-	Tr.	f.	1
48.	Çıkarma	Tr.	i.f.	1
49.	Çocuk	Tr.	i.	1
50.	Çoğu	Tr.	z.	1
51.	Çok	Tr.	zf.	4
52.	Çörek	Tr.	i.	1
53.	Daha	Tr.	zf.	1
54.	De-	Tr.	f.	3
55.	De/da	Tr.	ed.	3
56.	Değişmiş	Tr.	s.f.	1
57.	Delir-	Tr.	f.	1
58.	Demir yolu	Tr.	i.	1
59.	Deri	Tr.	i.	1
60.	Dışarı	Tr.	i.	1
61.	Direk	Tr.	i.	1
62.	Dirsek	Tr.	i.	1
63.	Diye	Tr.	zf.	5
64.	Diyecekken	Tr.	z.f.	1
65.	Dokun-	Tr.	f.	1
66.	Dolaş-	Tr.	f.	1
67.	Dolu	Tr.	s.	1
68.	Donakal-	Tr.	f.	1
69.	Dön-	Tr.	f.	2
70.	Dönmeden	Tr.	z.f.	1
71.	Dönmek	Tr.	i.f.	1
72.	Dudak	Tr.	i.	1
73.	Duy-	Tr.	f.	2
74.	Dümdüz	Tr.	s.	1
75.	Düşman	F.	i.	2
76.	Düşme	Tr.	i.f.	1
77.	Düşüneme-	Tr.	f.	1
78.	-e doğru	Tr.	ed.	2
79.	-e kadar	Tr. – Ar.	ed.	1
80.	El	Tr.	i.	3
81.	Ense	Tr.	i.	1
82.	Ev	Tr.	i.	6
83.	Galiba	Ar.	zf.	2
84.	Geç-	Tr.	f.	1
85.	Geçin-	Tr.	f.	1
86.	Geçmeden	Tr.	z.f.	2
87.	Gel-	Tr.	f.	6
88.	Gelme-	Tr.	f.	1
89.	Gibi	Tr.	ed.	7
90.	Gir-	Tr.	f.	1
91.	Git-	Tr.	f.	4
92.	Git gide	Tr.	zf.	1

93.	Gitme	Tr.	i.f.	1
94.	Giysi	Tr.	i.	2
95.	Gökyüzü	Tr.	i.	1
96.	Gör-	Tr.	f.	2
97.	Görünürde	Tr.	zf.	1
98.	Götür-	Tr.	f.	1
99.	Göz	Tr.	i.	4
100.	Gün	Tr.	i.	1
101.	Güneş	Tr.	i.	1
102.	Güney doğu	Tr.	ö.i.	1
103.	Gürültü	Tr.	i.	1
104.	Güüüüm	Tr	ün.	1
105.	Güzel	Tr.	s.	1
106.	Hava	F.	i.	1
107.	Hayal	Ar.	i.	1
108.	Hazırlan-	Ar. – Tr.	f.	1
109.	Hemen	Ar.	zf.	1
110.	Hep	Tr.	s.	4
111.	Hepsi	Tr.	z.	1
112.	Her	F.	s.	3
113.	Herhalde	F. – Ar.	zf.	1
114.	Herkes	F.	z.	1
115.	Hesaplayarak	Ar. – Tr.	z.f.	1
116.	Hiçbir	F. – Tr.	s.	1
117.	Hoş	F.	s.	1
118.	Isın-	Tr.	f.	1
119.	Isınma	Tr.	i.f.	1
120.	İç	Tr.	i.	1
121.	İçin	Tr.	ed.	2
122.	İçinde	Tr.	zf.	1
123.	İki	Tr.	s.	2
124.	İnsan	Ar.	i.	2
125.	İrileşerek	Tr.	z.f.	1
126.	İste-	Tr.	f.	2
127.	İş	Tr.	i.	1
128.	İşaret	Ar.	i.	1
129.	İt-	Tr.	f.	1
130.	İyi	Tr.	s.	2
131.	İyice	Tr.	zf.	1
132.	Japon	Jap.	ö.i.	2
133.	Kaldırma	Tr.	i.f.	1
134.	Kalkama-	Tr.	f.	1
135.	Kamaşmış	Tr.	s.f.	1
136.	Kan	Tr.	i.	1
137.	Kanıkça-	Tr.	f.	1
138.	Karar-	Tr.	f.	2
139.	Kendinden geç-	Tr.	dey.	1
140.	Kendine gel-	Tr.	dey.	1

141.	Kıpkırmızı	Tr.	s.	1
142.	Ki	F.	ed.	1
143.	Kimsecik	Tr.	z.	1
144.	Kiremit	Yun.	i.	1
145.	Kitap	Ar.	i.	1
146.	Komutan	Tr.	i.	1
147.	Konuşma	Tr.	i.f.	1
148.	Koşma	Tr.	i.f.	1
149.	Kömür	Tr.	i.	1
150.	Köprü	Tr.	i.	1
151.	Köşe	F.	i.	1
152.	Kurtul-	Tr.	f.	1
153.	Melek	Ar.	i.	1
154.	Mi	Tr.	ed.	2
155.	Morar-	Erm. – Tr.	f.	1
156.	Mutlu	Tr.	s.	1
157.	Ne	Tr.	ed.	2
158.	Okul	Fr.	i.	3
159.	Ol-	Tr.	f.	8
160.	Oooh	Tr.	ün.	1
161.	Orada	Tr.	zf.	1
162.	Ordu	Tr.	i.	1
163.	Oynama	Tr.	i.f.	1
164.	Oyuncak	Tr.	i.	1
165.	Öğretmen	Tr.	i.	1
166.	Öl-	Tr.	f.	3
167.	Ölünce	Tr.	z.f.	1
168.	Ön	Tr.	i.	1
169.	Öyle	Tr.	zf.	1
170.	Paçavra	F.	i.	1
171.	Paraşüt	Fr.	i.	1
172.	Parmak	Tr.	i.	1
173.	Pasta	İt.	i.	1
174.	Pek	Tr.	s.	1
175.	Pis	Tr.	i.	1
176.	Sabah	Ar.	i.	1
177.	Saldırı	Tr.	i.	2
178.	Salla-	Tr.	f.	1
179.	San-	Tr.	f.	1
180.	Saniye	Ar.	i.	2
181.	Sapsarı	Tr.	s.	1
182.	Savaş	Tr.	i.	6
183.	Ses	Tr.	i.	3
184.	Sırada	Tr.	zf.	1
185.	Soğuk	Tr.	i.	1
186.	Sol	Tr.	i.	1
187.	Sona er-	Tr.	f.	1
188.	Sonra	Tr.	zf.	5

189.	Sor-	Tr.	f.	2
190.	Suçlama-	Tr.	f.	1
191.	Sürünerek	Tr.	z.f.	1
192.	Şey	Ar.	i.	4
193.	Şiş-	Tr.	f.	1
194.	Tahta	F.	i.	1
195.	Tam	Ar.	s.	1
196.	Taş	Tr.	i.	1
197.	Tatlı	Tr.	s.	1
198.	Tehlike	Ar.	i.	1
199.	Tek	Tr.	i.	1
200.	Tekrarlanmama	Ar. – Tr.	i.f.	1
201.	Tepesinden aşağı kaynar sular dökül-	Tr.	dey.	1
202.	Tıpkı	Ar.	s.	1
203.	Tiksin-	Tr.	f.	1
204.	Uçak	Tr.	i.	5
205.	Uğraş-	Tr.	f.	1
206.	Uzanmış	Tr.	s.f.	1
207.	Üzeri	Tr.	i.	3
208.	Var	Tr.	s.	2
209.	Vazgeç-	F. – Tr.	f.	1
210.	Ve	Ar.	ed.	1
211.	Veril-	Tr.	f.	1
212.	Yağma	Tr.	i.f.	2
213.	Yağmur	Tr.	i.	2
214.	Yahu	Ar.	ün.	1
215.	Yaklaşarak	Tr.	z.f.	1
216.	Yalnız	Tr.	s.	1
217.	Yan	Tr.	i.	3
218.	Yanan	Tr.	s.f.	1
219.	Yap-	Tr.	f.	1
220.	Yapış yapış	Tr.	ik.	1
221.	Yaralı	Tr.	s.	1
222.	Yaşasın	Tr.	ün.	1
223.	Yatak	Tr.	i.	1
224.	Yatan	Tr.	s.f.	1
225.	Yeniden	Tr.	zf.	1
226.	Yer	Tr.	i.	3
227.	Yığıl-	Tr.	.f.	1
228.	Yok	Tr.	s.	1
229.	Yoksa	Tr.	zf.	1
230.	Yorgun	Tr.	s.	1
231.	Yoşican	Jap.	ö.i.	1
232.	Yön	Tr.	i.	2
233.	Yürüme	Tr.	i.f.	1
234.	Yüz	Tr.	s. – i.	3
235.	Yüzülmüş	Tr.	s.f.	1

236.	Yüzünden	Tr.	zf.	1
237.	Zaman geçirmeden	Ar. – Tr.	zf.	1

Tablo 3.20.2. III. Kitap 20. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Barış	-	+	-
2.	Cennet	-	+	-
3.	Düşman	-	+	-
4.	Giysi	-	+	-
5.	Kanıksamak	+	-	-
6.	Mutlu	-	+	-
7.	Paçavra	+	-	-
8.	Savaş	-	+	-
9.	Tatlı	+	+	-

1.4.21. Yirmi Birinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
La Fonten Orman Mahkemesinde	Fabl	Yalvaç Ural	79

*Bir gün hayvanlar,
 Kendileriyle ilgili
 Gülmece öyküleri yazan
 La Fonten'i
 Ormanda yakaladılar.
 Ve onu doğruca götürüp
 Yargılamak için
 Orman mahkemesine çıkardılar.
 Aslan yargıçtı.
 Sordu: "La Fonten
 Ne istiyorsun bizlerden?
 Neden bizleri
 İyiler, kötüler,
 Aptallar, akıllılar,
 Güzeller, çirkinler,
 Tembeller, çalışkanlar diye
 İkiye bölüp
 Birbimize düşürüyorsun?
 Hem sen bu öyküleri
 Yazmadan önce
 Hiçbir insan bizim için
 Böyle düşünmez,*

*Hiçbir hayvan da bu denli
 Birbirine
 Düşman kesilmezdi.
 Sen yazmadan önce
 Eşek, eşek değildi;
 Daha bürünmemişti benim postuma,
 Taşmazdı insanların yükünü.
 Karınca da bu denli cimri değildi...
 Ve yaz günleri çalışırken
 Türküler söylediği için kendisine,
 Her zaman yardım ederdi
 Ağustos böceğine.
 Bizlerden ne kötülük gördün ki
 Hepimize böyle kendince
 Ön adlar takıyor
 Büyükleri, küçükleri
 Bize güldürüyorsun?"*

Tablo 3.21.1. III. Kitap 21. Metin Sözcüklüğü Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Ağustos böceği	Yun. – Tr.	i.	1
2.	Akıllı	Ar. – Tr.	s.	1
3.	Aptal	Ar.	s.	1
4.	Aslan	Tr.	i.	1
5.	Ben	Tr.	z.	1
6.	Bir	Tr.	s.	1
7.	Birbiri	Tr.	z.	1
8.	Birbirine düşür-	Tr.	dey.	1
9.	Biz	Tr.	z.	5
10.	Bölüp	Tr.	z.f.	1
11.	Böyle	Tr.	zf.	2
12.	Bu	Tr.	s.	3
13.	Bürünme-	Tr.	f.	1
14.	Büyük	Tr.	s.	1
15.	Cimri	F.	i.	1
16.	Çalış-	Tr.	f.	1
17.	Çalışkan	Tr.	s.f.	1
18.	Çıkar-	Tr.	f.	1
19.	Çirkin	F.	i.	1
20.	Daha	Tr.	zf.	1
21.	De/da	Tr.	ed.	2
22.	Değil	Tr.	i.	2
23.	Denli	Tr.	zf.	2
24.	Diye	Tr.	zf.	1
25.	Doğruca	Tr.	zf.	1
26.	Düşman kesilme-	F. – Tr.	f.	1

27.	Düşünme-	Tr.	f.	1
28.	Eşek	Tr.	i.	2
29.	Gör-	Tr.	f.	1
30.	Götürüp	Tr.	z.f.	1
31.	Güldür-	Tr.	f.	1
32.	Gülmece	Tr.	i.	1
33.	Gün	Tr.	i.	2
34.	Güzel	Tr.	s.	1
35.	Hayvan	Ar.	i.	2
36.	Hem	F.	ed.	1
37.	Hep	Tr.	s.	1
38.	Her	F.	s.	1
39.	Hiçbir	F. – Tr.	s.	2
40.	İçin	Tr.	ed.	3
41.	İki	Tr.	s.	1
42.	İlgili	Tr.	s.	1
43.	İnsan	Ar.	i.	2
44.	İste-	Tr.	f.	1
45.	İyi	Tr.	s.	1
46.	Karınca	Tr.	i.	1
47.	Kendi	Tr.	z.	2
48.	Kendince	Tr.	zf.	1
49.	Ki	F.	ed.	1
50.	Kötü	Tr.	s.	
51.	Kötülük	Tr.	i.	1
52.	Küçük	Tr.	s.	1
53.	La Fonten	Fr.	ö.i.	2
54.	Mahkeme	Ar.	i.	1
55.	Ne	Tr.	ed.	2
56.	Neden	Tr.	ed.	1
57.	O	Tr.	z.	1
58.	Orman	Tr.	i.	2
59.	Ön ad	Tr.	i.	1
60.	Önce	Tr.	zf.	2
61.	Öykü	Tr.	i.	2
62.	Post	F.	i.	1
63.	Sen	Tr.	z.	2
64.	Sor-	Tr.	f.	1
65.	Söyle-	Tr.	f.	1
66.	Tak-	Tr.	f.	1
67.	Taşıma-	Tr.	f.	1
68.	Tembel	F.	i.	1
69.	Türkü	Tr.	i.	1
70.	Ve	Ar.	ed.	2
71.	Yakala-	Tr.	f.	1
72.	Yanan	Tr.	s.f.	1
73.	Yardım et-	F. – Tr.	f.	1
74.	Yargıç	Tr.	i.	1

75.	Yargılamak	Tr.	i.f.	1
76.	Yaz	Tr.	i.	1
77.	Yazmadan	Tr.	z.f.	2
78.	Yük	Tr.	i.	1
79.	Zaman	Ar.	i.	1

Tablo 3.21.2. III. Kitap 21. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Cimri	-	+	+
2.	Gülmece	-	+	-
3.	Mahkeme	-	+	-
4.	Ön ad	-	+	+
5.	Post	-	+	-
6.	Yargıç	-	+	-

1.4.22. Yirmi İkinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Bizim Evlatlarımız Olmuşlardır	Anı	Muhterem Erenli	190

Çanakkale Savaşı'nın üzerinden yıllar geçmiştir. Ama bu olay unutulmamıştır. Olayı içinde yaşayanlar, kuşkusuz onu daha iyi değerlendirmesini bilirler. Türkler, bu savaşa katılmaya zorlanmışlardır. Yurdunu savunmak, her ulusun en doğal hakkıdır. Bu nedenle yurdunu savunan Mehmetçik, kanı ve canı karşılığı da olsa, bir karış toprağını vermemek için savaşmıştır, yurdunu savunmuştur.

Şükrü Kaya Bey, İçişleri Bakanıdır ve Çanakkale bölgesine teftişe gidecektir. Atatürk, kendisinden Şehitlik Anıtı'nda bir konuşma yapmasını ister. Bunu Şükrü Kaya Bey, şöyle anlatır:

...Çanakkale bölgesine teftişe gidecektim. Veda etmek için Atatürk'e uğradım zaman bana şöyle dedi:

- Çanakkale'ye gittiğiniz zaman, aziz şehitlerimizi de ziyaret edeceksin. Bu görevi yapacağına kuşum yok!... Söyleyeceğin söz ile davranışlarını da tahmin ediyorum. Ama sen, hitap edencesine bir konuşma ve tutum içinde bulunacaksın. Çanakkale'de yalnız bizim şehitlerimiz değil, bu topraklar üstünde kanlarını döken diğer insanları da o kahraman savaşçılarını da saygı ile anacaksın!...

- Paşam, ben bunu yapamam. Çünkü bu sözler ancak sizin söyleyeceğiniz yüksek sözlerdir

- Söyleyeceksin!... Çanakkale'den dünyaya karşı böyle konuşacaksın, senin böyle konuşman gerekir!...

Gece köşke gene geldiğim zaman Atatürk, elime bir kağıt uzattı. Yapmamı istediği konuşmayı hazırlamıştı bile. Yabancı savaşçılara yapacağım konuşmamın sözcükleri şöyleydi:

“... Bu yurdun toprakları üstünde kanlarını döken kahramanlar!... Burada bir dost ülkenin toprağındasınız. Huzur ve sessizlik içinde uyuyunuz. Sizler, Mehmetçikle yan yana, koyun koyunasınız.”

“Uzak diyarlardan evlatlarını savaşa gönderen anneler... Gözyaşlarınızı dindiriniz. Evlatlarınız bizim bağrımızdadır. Huzur içinde rahat rahat uyuyacaklardır. Onlar, bu toprakta canlarını verdikten sonra, artık BİZİM EVLATLARIMIZ OLMUŞLARDIR...”

Atatürk'ün toprağında yendiği uluslara karşı yüksek insanlık duygularını anlamını taşıyan sözcükleri kapsamiş olan bu konuşmayı da yaptıktan sonra Ankara'ya döndüm.

Meğer, Mehmetçik Anıtı'nın başında söylenen bu sözleri not eden birkaç basın mensubu, olayı hemen gazetelerine aktarmışlar. Bu konuşma bütün dünyaya yayılmıştı. Aradan hafta geçmeden bana telgraflar yağmaya başladı. Günlerce sonra da Avustralya ve Yeni Zelanda'dan mektuplar geldi.

Gözleri yaşlı anneler, kardeşler, politikacılar, askerler; bu konuşmamdan dolayı bana övgü ve tebriklerini bildirdiler... Oysa bu jest ve sözcükler, o dahi ve eşsiz lider Mustafa Kemal Atatürk'ündü.

O, dün yendiği uluslara karşı düşmanlık, kin beslememiş; en insani, en uygar duygularla dostluk elini uzatmıştır. Bu sefer, bu örneği de ülkesinin İçişleri Bakanı aracılığı ile duyurmuştu. Onun parolası: “Yurtta barış, cihanda barış.” idi.

Tablo 3.22.1. III. Kitap 22. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Aktar-	Tr.	f.	1
2.	Ama	Ar.	ed.	2
3.	An-	Tr.	f.	1
4.	Ancak	Tr.	ed.	1
5.	Ankara	E. Yun.	ö.i.	1
6.	Anlam	Tr.	i.	1
7.	Anlat-	Tr.	f.	1
8.	Anne	Tr.	i.	2
9.	Aracılık	Tr.	i.	1
10.	Aradan	Tr.	zf.	1
11.	Artık	Tr.	ed.	1
12.	Asker	Ar.	i.	1
13.	Atatürk	Tr.	ö.i.	4
14.	Avustralya	?	ö.i.	1
15.	Aziz	Ar.	i.	1
16.	Bağır	Tr.	i.	1
17.	Barış	Tr.	i.	1
18.	Basın	Tr.	i.	1

19.	Başında	Tr.	zf.	1
20.	Başla-	Tr.	f.	1
21.	Ben	Tr.	z.	4
22.	Besleme-	Tr.	f.	1
23.	Bil-	Tr.	f.	1
24.	Bildir-	Tr.	f.	1
25.	Bile	Tr.	zf.	1
26.	Bir	Tr.	s.	5
27.	Birkaç	Tr.	s.	1
28.	Biz	Tr.	z.	3
29.	Bölge	Tr.	i.	2
30.	Böyle	Tr.	zf.	2
31.	Bu	Tr.	s. – z.	16
32.	Bu sefer	Tr. – Ar.	zf.	1
33.	Bulun-	Tr.	f.	1
34.	Bura	Tr.	zf.	1
35.	Bütün	Tr.	s.	1
36.	Can	F.	i.	2
37.	Cihan	F.	i.	1
38.	Çanakkale	Tr. – Ar.	ö.i.	5
39.	Çanakkale Savaşı	Tr. – Ar.	ö.i.	1
40.	Çünkü	F.	ed.	1
41.	Daha	Tr.	zf.	1
42.	Dahi	Ar.	s.	1
43.	Davranış	Tr.	i.f.	1
44.	De-	Tr.	f.	1
45.	De/da	Tr.	ed.	8
46.	Değerlendirme	Tr.	i.f.	1
47.	Değil	Tr.	i.	1
48.	Diğer	Tr.	s.	2
49.	Dindir-	Tr.	f.	1
50.	Doğal	Tr.	s.	1
51.	Dolayı	Tr.	zf.	1
52.	Dost	F.	i.	1
53.	Dostluk	F. – Tr.	i.	1
54.	Döken	Tr.	s.f.	2
55.	Dön-	Tr.	f.	1
56.	Duygu	Tr.	i.	2
57.	Duyur-	Tr.	f.	1
58.	Dün	Tr.	i.	1
59.	Dünya	Ar.	i.	2
60.	Düşmanlık	F. – Tr.	i.	1
61.	El	Tr.	i.	2
62.	En	Tr.	zf.	3
63.	Eşsiz	Tr.	s.	1
64.	Evlat	Ar.	i.	3
65.	Gazete	İt.	i.	1
66.	Gece	Tr.	i.	1

67.	Geç-	Tr.	f.	1
68.	Geçmeden	Tr.	z.f.	1
69.	Gel-	Tr.	f.	2
70.	Gene	Tr.	zf.	1
71.	Gerek-	Tr.	f.	1
72.	Git-	Tr.	f.	3
73.	Gönderen	Tr.	z.f.	1
74.	Görev	Tr.	i.	1
75.	Gözleri yaşlı	Tr.	s.	1
76.	Gözyaşı	Tr.	i.	1
77.	Günlerce	Tr.	zf.	1
78.	Hafta	F.	i.	1
79.	Hakk	Ar.	i.	1
80.	Hazırla-	Ar. – Tr.	f.	1
81.	Hemen	Ar.	zf.	1
82.	Her	F.	s.	1
83.	Hitap edercesine	Ar. – Tr.	zf.	1
84.	Huzur	Ar.	i.	2
85.	i-	Tr.	f.	1
86.	İçin	Tr.	ed.	2
87.	İçinde	Tr.	zf.	3
88.	İçişleri Bakanı	Tr.	i.	2
89.	İle	Tr.	ed.	3
90.	İnsan	Ar.	i.	1
91.	İnsani	Ar.	s.	1
92.	İnsanlık	Ar.	i.	1
93.	İste-	Tr.	f.	2
94.	İyi	Tr.	s.	1
95.	Jest	Fr.	i.	1
96.	Kağıt	Sogd.	i.	1
97.	Kahraman	F.	s.	2
98.	Kan	Tr.	i.	3
99.	Kapsamış	Tr.	s.f.	1
100.	Kardeş	Tr.	i.	1
101.	Karış	Tr.	i.	1
102.	Karşılık	Tr.	i.	1
103.	Katılma	Tr.	i.f.	1
104.	Kendi	Tr.	z.	1
105.	Kin	F.	i.	1
106.	Konuş-	Tr.	f.	1
107.	Konuşma	Tr.	i.f.	8
108.	Koyun koyuna	Tr.	zf.	1
109.	Köşk	F.	i.	1
110.	Kuşku	Tr.	i.	1
111.	Kuşkusuz	Tr.	s.	1
112.	Lider	İng.	i.	1
113.	Meğer	F.	zf.	1
114.	Mehmetçik	Ar. – Tr.	i.	2

115.	Mehmetçik Anıtı	Ar. – Tr.	ö.i.	1
116.	Mektup	Ar.	i.	1
117.	Mensup	Ar.	s.	1
118.	Mustafa Kemal Atatürk	Ar. – Tr.	ö.i.	1
119.	Neden	Tr.	ed.	1
120.	Not eden	Fr. – Tr.	s.f.	1
121.	O	Tr.	z. – s.	6
122.	Ol-	Tr.	f.	2
123.	Olan	Tr.	s.f.	1
124.	Olay	Tr.	i.	3
125.	Oysa	Tr.	zf.	1
126.	Örnek	Tr.	i.	1
127.	Övgü	Tr.	i.	1
128.	Parola	İt.	i.	1
129.	Paşa	Tr.	s.	1
130.	Politikacı	İt. < E. Yun.	i.	1
131.	Rahat rahat	Ar.	ik.	1
132.	Savaş	Tr.	i.	2
133.	Savaş-	Tr.	f.	1
134.	Savaşçı	Tr.	i.	2
135.	Savun-	Tr.	f.	1
136.	Savunan	Tr.	s.f.	1
137.	Savunmak	Tr.	i.f.	1
138.	Saygı	Tr.	i.	1
139.	Sen	Tr.	z.	2
140.	Sessizlik	Tr.	i.	1
141.	Siz	Tr.	z.	2
142.	Sonra	Tr.	zf.	3
143.	Söyle-	Tr.	f.	3
144.	Söylenen	Tr.	s.f.	1
145.	Söz	Tr.	i.	4
146.	Sözcük	Tr.	i.	3
147.	Şehit	Ar.	i.	2
148.	Şehitlik Anıtı	Ar. – Tr.	ö.i.	1
149.	Şöyle	Tr.	zf.	3
150.	Şükrü Kaya Bey	Ar. – Tr.	ö.i.	2
151.	Tahmin et-	Ar. – Tr.	f.	1
152.	Taşıyan	Tr.	s.f.	1
153.	Tebrik	Ar.	i.	1
154.	Teftiş	Ar.	i.	2
155.	Telgraf	Fr. / İng.	i.	1
156.	Toprak	Tr.	i.	6
157.	Tutum	Tr.	i.	1
158.	Türk	Tr.	ö.i.	1
159.	Uğra-	Tr.	f.	1
160.	Ulus	Moğ.	i.	3
161.	Unutulma-	Tr.	f.	1
162.	Uygar	Tr.	s.	1

163.	Uyu-	Tr.	f.	2
164.	Uzak	Tr.	s.	1
165.	Uzat-	Tr.	f.	2
166.	Ülke	Tr.	i.	1
167.	Üst	t.r	i.	2
168.	Üzeri	Tr.	i.	1
169.	Ve	Ar.	ed.	8
170.	Veda etmek	Ar. – Tr.	i.f.	1
171.	Ver-	Tr.	f.	1
172.	Vermemek	Tr.	i.f.	1
173.	Yabancı	Tr.	i.	1
174.	Yağma	Tr.	i.f.	1
175.	Yalnız	Tr.	s.	1
176.	Yan yana	Tr.	zf.	1
177.	Yap-	Tr.	f.	3
178.	Yapama-	Tr.	f.	1
179.	Yapma	Tr.	i.f.	2
180.	Yaşanan	Tr.	s.f.	1
181.	Yayı-	Tr.	f.	1
182.	Yen-	Tr.	f.	2
183.	Yeni Zelanda	Tr. - ?	ö.i.	1
184.	Yıl	Tr.	i.	1
185.	Yok	Tr.	s.	1
186.	Yurt	Tr.	i.	5
187.	Yüksek	Tr.	s.	2
188.	Zaman	Ar.	i.	3
189.	Ziyaret et-	Ar. – Tr.	f.	1
190.	Zorlan-	F. – Tr.	f.	1

Tablo 3.22.2. III. Kitap 22. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Avustralya	+	-	-
2.	Basın mensubu	-	+	-
3.	Jest	-	+	+
4.	Teftiş	-	+	-
5.	Yeni Zelanda	+	-	-

1.4.23. Yirmi Üçüncü Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Mutluluğun Ölçüleri	Deneme	İlhan Selçuk	221

Balkonun penceresinde bir minik kedi var. Miyavlayıp duruyor. Besbelli aç ve üşümüş. İçeri alın, okşayın, ısıtın, süt verin. Az sonra pembe diliyle yalanıp mırlanmaya başlayacak.

Minik kedi, biraz önce soğuktan ve açlıktan acı çekiyordu. Dışarıda kalsaydı, bir süre sonra donacaktı. Şimdi rahat ve mutlu. Çevresi ile bedeni uyumlu.

Kaldırım kenarında bir ihtiyar, kimsesiz. Paçavralarla sarmış bedenini. Dileniyor, titriyor, midesi boş, gözleri anlamsız. Sertleşmiş damarları doğaya uymakta zorluk çekiyor, kanı çekiymiş gibi vücudundan.

İhtiyar adamı alın, soba başına götürün, bir kase sıcak çorba verin, o saat canlanacak gözleri, bir nefes alacak insanca...

İhtiyar adam, kaldırım kenarında bir gece daha kalsa, belki sabaha çıkmazdı.

Kaplanı kutuplara götürün, önce penguen kovalayacak kısa bir süre, sonra dönüp ölecek. Beyaz ayı, Afrika'da sudan çıkmış balığa dönecek. Sudan çıkmış balık, bir iki çırpınıp can verecek. Leylek, çevresiyle uyumunu sağlamak için kışın sıcak ülkelere uçacak, yazın evimizin damına yuva kuracak. Ay'a giden ilk astronot, dünya koşullarını taşıyacak beraberinde...

Canlı yaratık, çevresiyle uyumunu sürdürdüğünce yaşar. Bu uyumun tamlığında bulur mutluluğunu...

Toplum koşulları, çevresidir insanın. Bu çevreyle uyum sağladıkça insan, mutludur. Uyumsuzluk başladı mutsuzluk da boy verir. Kazandığı para yaşamasına yetmedi mi insanın, çevresiyle uyumsuzluğun tohumları serpilmiştir. Fabrika işçisi, ücretini çoğaltmak ister. Çünkü ocağına aş, çocuklarına okul, hastasına doktor ve ilaç gerekir. Çalıştığıncaya kazanamazsa başlar uyumsuzluk. Patronla arasındaki anlaşmazlık belki de greve dönüşür.

Eşiyle yaşantısında bir uyum sağlayamayan kişi mutsuzdur. Evde cehenneme döner hayat, denizaltı gemisinde havasız kalmış gemici gibi, odadan odaya dolanır insan... Toplum, nasıl evrenin bir uzantıysa, kişiler de toplumun bütünü içinde parçalarıdır. Bu parçaların uyumsuzluğu, dişlileri birbirine uymayan makine gibi zırlıtlı dırılıtlı çıkarır.

Müslüman kilisede rahat değildir, Hristiyan camide ne yapacağını şaşırır. Mini etekli kadını hareme kapatmak, uyuşamayacağı bir yaşama mahkum etmektir. Fikir özgürlüğüne alışmış kişinin diktatörlük düzeniyle uyuşma olanağı yoktur. Toplum düzeniyle uyuşamayan aydın acı çeker sürekli... Toplumu değiştirmeye ve kendi fikirleriyle uyuşur bir niteliğe dönüştürmeye çabalar. Bazen konuşur, bazen yazar, bazen çizer, bazen siyasi partiye girer, bazen oy sandığına koşar çevresini değiştirmek için.

Tablo 3.23.1. III. Kitap 23. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Acı	Tr.	i.	2
2.	Aç	Tr.	i.	1
3.	Açlık	Tr.	i.	1
4.	Adam	İb.	i.	2
5.	Afrika	?	ö.i.	1
6.	Al-	Tr.	f.	2
7.	Alışmış	Tr.	s.f.	1
8.	Anlamsız	Tr.	s.	1
9.	Anlaşmazlık	Tr.	i.	1
10.	Ara	Tr.	i.	1
11.	Astronot	İng.	i.	1
12.	Aş	Sanskr.	i.	1
13.	Ay	Tr.	i.	1
14.	Aydın	Tr.	i.	1
15.	Az	Tr.	zf.	1
16.	Balık	Tr.	i.	1
17.	Balkon	Fr.	i.	1
18.	Baş	Tr.	i.	1
19.	Başla-	Tr.	f.	3
20.	Bazen	Ar.	zf.	5
21.	Beden	Ar.	i.	2
22.	Belki	Tr. – F.	ed.	2
23.	Beraberinde	F. – Tr.	zf.	1
24.	Besbelli	Tr.	zf.	1
25.	Beyaz ayı	Ar. – Tr.	i.	1
26.	Bir	Tr.	s.	11
27.	Bir iki	Tr.	s.	1
28.	Biraz	Tr.	s.	1
29.	Birbiri	Tr.	z.	1
30.	Boş	Tr.	s.	1
31.	Boy	Tr.	i.	1
32.	Bu	Tr.	s. – z.	3
33.	Bul-	Tr.	f.	1
34.	Bütün	Tr.	s.	1
35.	Cami	Ar.	i.	1
36.	Can	F.	i.	1
37.	Canlan-	F. – Tr.	f.	1
38.	Canlı	F. – Tr.	i.	1
39.	Cehennem	Ar. < İb.	i.	1
40.	Çaba	Tr.	i.	1
41.	Çalıştığınca	Tr.	zf.	1
42.	Çek-	Tr.	f.	3
43.	Çekilmiş	Tr.	s.f.	1
44.	Çevre	Tr.	i.	7

45.	Çıkar-	Tr.	f.	1
46.	Çıkmiş	Tr.	s.f.	1
47.	Çırpınıp	Tr.	z.f.	1
48.	Çiz-	Tr.	f.	1
49.	Çocuk	Tr.	i.	1
50.	Çoğaltmak	Tr.	i.f.	1
51.	Çorba	F.	i.	1
52.	Çünkü	F.	ed.	1
53.	Daha	Tr.	zf.	1
54.	Dam	Sanskr.	i.	1
55.	Damar	Tr.	i.	1
56.	De/da	Tr.	ed.	3
57.	Değil	Tr.	i.	1
58.	Değıştirme	Tr.	i.f.	1
59.	Değıştirmek	Tr.	i.f.	1
60.	Denizaltı	Tr.	i.	1
61.	Dışarı	Tr.	i.	1
62.	Diktatörlük	Fr. < Lat. - Tr.	i.	1
63.	Dil	Tr.	i.	1
64.	Dilen-	Tr.	f.	1
65.	Dişli	Tr.	s.	1
66.	Doğa	Tr.	i.	1
67.	Doktor	Fr.	i.	1
68.	Dolan-	Tr.	f.	1
69.	Don-	Tr.	f.	1
70.	Donup	Tr.	z.f.	1
71.	Dön-	Tr.	f.	1
72.	Dönüş-	Tr.	f.	1
73.	Dönüştürme	Tr.	i.f.	1
74.	Dur-	Tr.	f.	1
75.	Dünya	Ar.	i.	1
76.	Düzen	Tr.	i.	2
77.	Eş	Tr.	i.	1
78.	Ev	Tr.	i.	2
79.	Evren	Tr.	i.	1
80.	Fabrika	İt. < Lat.	i.	1
81.	Fikir	Ar.	i.	2
82.	Gece	Tr.	i.	1
83.	Gemi	Tr.	i.	1
84.	Gemici	Tr.	i.	1
85.	Gerek-	Tr.	f.	1
86.	Gibi	Tr.	ed.	3
87.	Giden	Tr.	s.f.	1
88.	Götür-	Tr.	f.	2
89.	Göz	Tr.	i.	2
90.	Grev	Fr.	i.	1
91.	Harem	Ar.	i.	1

92.	Hasta	F.	i.	1
93.	Havasız	Ar. – Tr.	s.	1
94.	Hayat	Ar.	i.	1
95.	Hristiyan	Yun.	ö.i.	1
96.	Isıt-	Tr.	f.	1
97.	İçeri	Tr.	i.	1
98.	İçin	Tr.	ed.	2
99.	İçinde	Tr.	zf.	1
100.	İhtiyar	Ar.	i.	3
101.	İlaç	Ar.	i.	1
102.	İle	Tr.	ed.	2
103.	İnsan	Ar.	i.	4
104.	İnsanca	Ar. – Tr.	zf.	1
105.	İste-	Tr.	f.	1
106.	İşçi	Tr.	i.	1
107.	Kadın	Sogd.	i.	1
108.	Kal-	Tr.	f.	2
109.	Kaldırım	Yun.	i.	2
110.	Kalmış	Tr.	s.f.	1
111.	Kan	Tr.	i.	1
112.	Kapatmak	Tr.	i.f.	1
113.	Kaplan	Tr.	i.	1
114.	Kase	F.	i.	1
115.	Kazan-	Tr.	f.	1
116.	Kazanama-	Tr.	f.	1
117.	Kedi	Yun.	i.	2
118.	Kenar	F.	i.	2
119.	Kendi	Tr.	z.	1
120.	Kısa	Tr.	s.	1
121.	Kışın	Tr.	zf.	1
122.	Kilise	Yun.	i.	1
123.	Kimstesiz	Tr.	s.	1
124.	Kişi	Tr.	i.	3
125.	Konuş-	Tr.	f.	1
126.	Koş-	Tr.	f.	1
127.	Koşul	Tr.	i.	2
128.	Kovala-	Tr.	f.	1
129.	Kur-	Tr.	f.	1
130.	Kutup	Ar.	i.	1
131.	Leylek	Ar.	i.	1
132.	Mahkum et-	Ar. – Tr.	f.	1
133.	Makine	İt. < Lat.	i.	1
134.	Mı	Tr.	ed.	2
135.	Mırlanma	Tr.	i.f.	1
136.	Mide	Ar.	i.	1
137.	Mini etekli	Fr. – Tr.	s.	1
138.	Minik	Fr.	s.	2
139.	Miyavlayıp	Tr.	z.f.	1

140.	Mutlu	Tr.	s.	2
141.	Mutluluk	Tr.	i.	1
142.	Mutsuz	Tr.	s.	1
143.	Mutsuzluk	Tr.	i.	1
144.	Müslüman	Ar.	ö.i.	1
145.	Nasıl	Tr. – Ar.	ed.	1
146.	Ne yapacağını şaşır-	Tr.	dey.	1
147.	Nefes al-	Ar. – Tr.	f.	1
148.	Nitelik	Tr.	i.	1
149.	O saat	Tr. – Ar.	zf.	1
150.	Ocak	Tr.	i.	1
151.	Oda	Tr.	i.	2
152.	Okşa-	Tr.	f.	1
153.	Okul	Fr.	i.	1
154.	Olanak	Tr.	i.	1
155.	Oy sandığı	Tr. – Ar.	i.	1
156.	Öl-	Tr.	f.	1
157.	Önce	Tr.	zf.	2
158.	Özgürlük	Tr.	i.	1
159.	Paçavra	F.	i.	1
160.	Para	F.	i.	1
161.	Parça	F.	i.	2
162.	Patron	Ven.	i.	1
163.	Pembe	F.	s.	1
164.	Pencere	F.	i.	1
165.	Penguen	Fr.	i.	1
166.	Rahat	Ar.	i.	2
167.	Sabaha çıkama-	Ar. – Tr.	dey.	1
168.	Sağladıkça	Tr.	z.f.	1
169.	Sağlayamayan	Tr.	s.f.	1
170.	Sar-	Tr.	f.	1
171.	Serpil-	Tr.	f.	1
172.	Sertleşmiş	Tr.	s.f.	1
173.	Sıcak	Tr.	s.	2
174.	Siyasi parti	Ar. – Fr.	i.	1
175.	Soba	Mac.	i.	1
176.	Soğuk	Tr.	i.	1
177.	Sonra	Tr.	zf.	3
178.	Su	Tr.	i.	1
179.	Sudan çıkmış balığa dön-	Tr.	dey.	1
180.	Sürdürdüğünce	Tr.	z.f.	1
181.	Süre	Tr.	i.	2
182.	Sürekli	Tr.	zf.	1
183.	Süt	Tr.	i.	1
184.	Şimdi	Tr.	zf.	1
185.	Tamlık	Ar. – Tr.	i.	1
186.	Taşı-	Tr.	f.	1
187.	Titre-	Tr.	f.	1

188.	Tohum	F.	i.	1
189.	Toplum	Tr.	i.	5
190.	Uç-	Tr.	f.	1
191.	Uymak	Tr.	i.f.	1
192.	Uymayan	Tr.	s.f.	1
193.	Uyum	Tr.	i.	4
194.	Uyum sağlamak	Tr.	i.f.	1
195.	Uyumlu	Tr.	s.	1
196.	Uyumsuzluk	Tr.	i.	4
197.	Uyuş-	Tr.	f.	1
198.	Uyuşama-	Tr.	f.	1
199.	Uyuşamayan	Tr.	s.f.	1
200.	Uyuşma	Tr.	i.f.	1
201.	Uzantı	Tr.	i.	1
202.	Ücret	Ar.	i.	1
203.	Ülke	Tr.	i.	1
204.	Üşümüş	Tr.	s.f.	1
205.	Var	Tr.	s.	1
206.	Ve	Ar.	ed.	5
207.	Ver-	Tr.	f.	4
208.	Vücut	Ar.	i.	1
209.	Yalanıp	Tr.	z.f.	1
210.	Yaratık	Tr.	i.	1
211.	Yaşa-	Tr.	f.	1
212.	Yaşam	Tr.	i.	1
213.	Yaşama	Tr.	i.f.	1
214.	Yaşantı	Tr.	i.	1
215.	Yaz-	Tr.	f.	1
216.	Yazın	Tr.	zf.	1
217.	Yetme-	Tr.	f.	1
218.	Yok	Tr.	s.	1
219.	Yuva	Tr.	i.	1
220.	Zırlıtı dırılı	Tr.	ik.	1
221.	Zorluk	F. – Tr.	i.	1

Tablo 3.23.2. III. Kitap 23. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Diktatörlük	-	+	+
2.	Sudan çıkmış balığa dönmek	-	+	+

1.4.24. Yirmi Dördüncü Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Ölüm Çukurunda	Röportaj	Tunca Bengin – Yalçın Çınar	294

Torosların zirvesinde sekizi kız, yirmi biri erkek yirmi dokuz genç, ölüme meydan okuyor. Dünyanın en derin mağaralarını tanımak, yer altı dünyasının gizemlerini ortaya çıkarmak amacıyla bir kanca ve bir tek iple korkusuzca yüzlerce metreye inen gençlerle birlikteyiz. İstanbul’da günlerce gidiş planları yaptığımız korkusuz mağaracı gençlerle şimdi ölüm mağarasının yolundayız. Kervanımız, ağır ağır yol alıyor. Konuşulan, düşünülen tek şey, yüzlerce metre derinliğe sahip mağara ve bizi bekleyenler... İçimizde belli etmesek de yer altı dünyasının bilinmezliğinin korkuları ve acabaları var.

Havanın zaman zaman yağışlı olması da gözü pek mağaracıları ürkütüyor. Deneyimli mağaracılar, dikine mağaralarda saatlerce kalan hatta yüzlerce metre derinlikte kamp kuranlar için en tehlikeli durumun yağışlar olduğunu söylüyorlar. Dışarıdaki yağmurun mağaraya şelale gibi aktığını belirten mağaracılar, “İnsan aklına bile getirmek istemiyor ama inerken geçtiğimiz bir çukur, dönüşümüzde tamamen su olabilir. Tabii bu da sizin gelecekte fosil olmanız demektir.” diyorlar. Kısacası ayı, yılan ve akrep hatta Türkiye’deki mağaralarda ender görülmesine rağmen “semender” olarak adlandırılan şeffaf mağara yaratıkları şimdilik diğer riskler yanında hafif kalıyor.

...

Anamur’un boğucu sıcağını ve rutubetini geride bırakarak minibüsle eşyamızı getiren kamyonun sürücülere. “Allah’a emanet olun!” diyerek üç yayla köylüsü ve rehberimiz Hasan Doğan’la bizi baş başa bıraktı. Öğle yaklaşırken yükleri taşıyacak deve ve katırlar henüz ortada yoktu. Herkes merakla birbirine bakarken bir yayla köylüsünün: “Bizim de çok derin bir mağaramız var.” sözleri grubu heyecanlandırdı. Grup üyelerinden Ender, Togan ve Osman bugüne kadar hiç keşfedilmemiş, köylülerin “Ölüm Çukuru” adını taktıkları bu karanlığa inmeye karar verdiler.

Mağaranın derinliklerinden gelen kuş sesleri ve bazı anlaşılmasız gürültüler herkesi ürkütüyordu. Ama mağaranın gizemi de ayrı bir çekiciliğe neden oluyordu. Mağaranın giriş, daha doğrusu iniş ağzındaki manzara çok güzeldi. Ama bu vahşi güzellik aynı zamanda korkunç bir tuzağın da dekoru olabilirdi. Çamurlu Yaylası’ndaki köylüler, yıllardır keşfedilmeyen Ölüm Çukuru’nun sırrının çözüleceğinden mutlu gibi görünüyorlardı. Ancak inme cesaretini gösteren gençlere biraz da acıyarak baktıkları belliydi.

...

İpin bağlanacağı yerin tespitinden sonra, önce Ender hazırlandı. Yayla sakinleri de kadın erkek, çoluk çocuk mağaranın ürkütücü ağzında yerlerini aldılar. Ancak bu, inişi yapacak olan mağaracı için çok tehlikeli bir durumdu. Çünkü mağaranın bacayı andıran ağzındaki yerlerin

yakınlarına yerleşen köylülerin ayakları altında ezilen yumuşak kayalar, ufalanıyor; küçük parçalar halinde mağaranın karanlığına düşüyordu. Halbuki küçücük bir taş parçası otuz metreden sonra öldürücü bir füzeye dönüşebilir. Bu yüzden mağaranın ağzındakiler iyice uzaklaştırıldı.

Ender birkaç dakika sonra gözden kayboldu. Sadece karpit ışığından gördüklerini yukarı anlatırken bağırışları duyuluyordu. Herkes merakla beklerken, bayan mağaracılardan birinin “Hayır olamaz!” çığılığı sessizliği bozdu. Herkes ürkek bakışlarla birbirini süzerken, bayan mağaracının elindeki feneri düşürdüğü anlaşıldı ve gönüllere su serpildi.

Ender'den sonra Togan da gözden kayboldu. Sanki mağara ikisini de yutmuştu. Birkaç dakika her ikisinden de ses alınamadı. Osman, inişe hazırlanırken iki gencin “Çıkıyoruz.” diye bağırışları duyuldu. Yılların Ölüm Çukuru'nun sırrı artık çözülmüştü. Yedi bucuk metrelik bir mağaraydı bu. Köylüler mutluydular. Ama yine de çocuklarını ölüm çukurundan uzak durmaları için uyardılar.

Yedi bucuk metrelik bir mağara için bu denli heyecanlaşmıştık. Ya Çukurpınar'da ne yapacaktık?

Tablo 3.24.1. III. Kitap 24. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Acaba	Ar.	zf.	1
2.	Acıyarak	Tr.	z.f.	1
3.	Ad tak-	Tr.	f.	1
4.	Adlandırılan	Tr.	s.f.	1
5.	Ağır ağır	Tr.	ik.	1
6.	Ağız	Tr.	i.	4
7.	Ak-	Tr.	f.	1
8.	Akıl	Ar.	i.	1
9.	Akrep	Ar.	i.	1
10.	Aktar-	Tr.	f.	1
11.	Al-	Tr.	f.	1
12.	Alınama-	Tr.	f.	1
13.	Allah'a emanet ol-	Ar. – Tr.	dey.	1
14.	Alt	Tr.	i.	1
15.	Ama	Ar.	ed.	4
16.	Amaç	Tr.	i.	1
17.	Anamur	E. Yun.	ö.i.	1
18.	Ancak	Tr.	ed.	2
19.	Andıran	Tr.	s.f.	1
20.	Anlaşılmaz	Tr.	f.	1
21.	Anlaşılmaz	Tr.	s.f.	1
22.	Artık	Tr.	i.	1
23.	Ayak	Tr.	i.	1
24.	Ay1	Tr.	i.	1
25.	Aynı zamanda	Ar. – Tr.	zf.	1
26.	Ayrı	Tr.	s.	1

27.	Baca	F.	i.	1
28.	Bağır-	Tr.	f.	1
29.	Bağırış	Tr.	i.f.	1
30.	Bağlan-	Tr.	f.	1
31.	Bak-	Tr.	f.	2
32.	Bakış	Tr.	i.f.	1
33.	Baş başa	Tr.	zf.	1
34.	Bayan	Tr.	s.	2
35.	Bazı	Ar.	z.	1
36.	Bekle-	Tr.	f.	1
37.	Bekleyen	Tr.	s.f.	1
38.	Belirten	Tr.	s.f.	1
39.	Belli	Tr.	s.	1
40.	Belli etme-	Tr.	f.	1
41.	Bırak-	Tr.	f.	1
42.	Bırakarak	Tr.	z.f.	1
43.	Bile	Tr.	zf.	1
44.	Bilinmezlik	Tr.	i.	1
45.	Bir	Tr.	s.	12
46.	Biraz	Tr.	zf.	1
47.	Birbiri	Tr.	z.	2
48.	Biri	Tr.	z.	1
49.	Birkaç	Tr.	s.	2
50.	Birlikte	Tr.	zf.	1
51.	Bit-	Tr.	f.	1
52.	Biz	Tr.	z.	4
53.	Boğucu	Tr.	i.	1
54.	Boz-	Tr.	f.	1
55.	Bu	Tr.	z. – s.	7
56.	Buçuk	Tr.	s.	2
57.	Bugün	Tr.	i.	1
58.	Cesaret	Ar.	i.	1
59.	Çamurlu	Tr.	s.	1
60.	Çamurlu Yaylası	Tr.	ö.i.	1
61.	Çekicilik	Tr.	i.	1
62.	Çıglık	Tr.	i.	1
63.	Çık-	Tr.	f.	1
64.	Çocuk	Tr.	i.	1
65.	Çok	Tr.	zf.	3
66.	Çoluk çocuk	Tr.	ik.	1
67.	Çözül-	Tr.	f.	2
68.	Çukur	Tr.	i.	3
69.	Çukurpınar	Tr.	ö.i.	1
70.	Çünkü	F.	ed.	1
71.	Daha	Tr.	zf.	1
72.	Dakika	Ar.	i.	2
73.	De-	Tr.	f.	1
74.	De/da	Tr.	ed.	12

75.	Dekor	Fr.	i.	1
76.	Demek	Tr.	i.f.	1
77.	Deneyimli	Tr.	s.	1
78.	Denli	Tr.	zf.	1
79.	Derin	Tr.	i.	2
80.	Derinlik	Tr.	i.	4
81.	Deve	Tr.	i.	1
82.	Dışarıda	Tr.	zf.	1
83.	Diğer	F.	s.	1
84.	Dikine	Tr.	zf.	1
85.	Diye	Tr.	zf.	1
86.	Diyerek	Tr.	z.f.	1
87.	Doğru	Tr.	ed.	1
88.	Dolabil-	Tr.	f.	1
89.	Dönüş	Tr.	i.f.	1
90.	Dönüşebil-	Tr.	f.	1
91.	Durma	Tr.	i.f.	1
92.	Durum	Tr.	i.	2
93.	Duyul-	Tr.	f.	2
94.	Dünya	Ar.	i.	3
95.	Düş-	Tr.	f.	1
96.	Düşünülen	Tr.	s.f.	1
97.	Düşür-	Tr.	f.	1
98.	-e kadar	Tr. – Ar.	ed.	1
99.	-e rağmen	Tr. – Ar.	ed.	1
100.	El	Tr.	i.	1
101.	En	Tr.	zf.	2
102.	Ender	Tr.	s.	1
103.	Ender	Tr.	ö.i.	4
104.	Erkek	Tr.	i.	2
105.	Eşya	Ar.	i.	1
106.	Ezilen	Tr.	s.f.	1
107.	Fener	Yun.	i.	1
108.	Fosil	Fr. < Lat.	i.	1
109.	Füze	Fr.	i.	1
110.	Geç-	Tr.	f.	1
111.	Gelecek	Tr.	s.f.	1
112.	Gelen	Tr.	s.f.	1
113.	Genç	Tr.	s.	5
114.	Geri	Tr.	i.	1
115.	Getiren	Tr.	s.f.	1
116.	Getirmek	Tr.	i.f.	1
117.	Gibi	Tr.	ed.	2
118.	Gidiş	Tr.	i.f.	1
119.	Giriş	Tr.	i.f.	1
120.	Gizem	Tr.	i.	2
121.	Gönüllere su serpil-	Tr.	dey.	1
122.	Gör-	Tr.	f.	1

123.	Görülme	Tr.	i.f.	1
124.	Görün-	Tr.	f.	1
125.	Gösteren	Tr.	s.f.	1
126.	Gözden kaybol-	Tr. – Ar.	dey.	2
127.	Gözü pek	Tr.	s.	1
128.	Grup	Fr.	i.	2
129.	Günlerce	Tr.	zf.	1
130.	Gürültü	Tr.	i.	1
131.	Güzel	Tr.	s.	1
132.	Güzellik	Tr.	i.	1
133.	Hafif kal-	Ar. – Tr.	dey.	1
134.	Hal	Ar.	i.	1
135.	Halbuki	Ar.-T.-F.	ed.	1
136.	Hasan Doğan	Ar. – Tr.	ö.i.	1
137.	Hatta	Ar.	zf.	2
138.	Hava	Ar.	i.	1
139.	Hayır	Ar.	i.	1
140.	Hazırlan-	Ar. – Tr.	f.	2
141.	Henüz	F.	zf.	1
142.	Her	F.	s.	1
143.	Herkes	F.	z.	4
144.	Heyecanlan-	Ar. – Tr.	f.	1
145.	Heyecanlandır-	Ar. – Tr.	f.	1
146.	Hiç	F.	s.	1
147.	Işık	Tr.	i.	1
148.	İç	Tr.	i.	1
149.	İçin	Tr.	ed.	4
150.	İki	Tr.	s.	3
151.	İnen	Tr.	s.f.	1
152.	İnerken	Tr.	z.f.	1
153.	İniş	Tr.	i.f.	3
154.	İnme	Tr.	i.f.	2
155.	İnsan	Ar.	i.	1
156.	İp	Tr.	i.	2
157.	İstanbul	E. Yun.	ö.i.	1
158.	İsteme-	Tr.	f.	1
159.	İster istemez	Tr.	ik.	1
160.	İyice	Tr.	zf.	1
161.	Kadın	Sogd.	i.	1
162.	Kalan	Tr.	s.f.	1
163.	Kamp	İng.	i.	1
164.	Kamyon	Fr.	i.	1
165.	Kanca	İt.	i.	1
166.	Karanlık	Tr.	i.	2
167.	Karar ver-	Ar. – Tr.	f.	1
168.	Karpit	İng.	i.	1
169.	Katır	Tr.	i.	1
170.	Kaya	Tr.	i.	1

171.	Kervan	F.	i.	1
172.	Keşfedilemeyen	Ar. – Tr.	s.f.	1
173.	Keşfedilmemiş	Ar. – Tr.	s.f.	1
174.	Kısacası	Tr.	i.	1
175.	Kız	Tr.	i.	1
176.	Konuşulan	Tr.	s.f.	1
177.	Korku	Tr.	i.	1
178.	Korkunç	Tr.	i.	1
179.	Korkusuz	Tr.	s.	1
180.	Korkusuzca	Tr.	zf.	1
181.	Köylü	F. – Tr.	i.	6
182.	Kuran	Tr.	s.f.	1
183.	Kuş	Tr.	i.	1
184.	Küçükük	Tr.	s.	1
185.	Küçük	Tr.	s.	1
186.	Mağara	Ar.	i.	17
187.	Mağaracı	Tr. – Tr.	i.	7
188.	Manzara	Ar.	i.	1
189.	Merak	Ar.	i.	2
190.	Metre	Fr.	i.	4
191.	Metrelik	Fr. – Tr.	i.	2
192.	Meydan oku-	Ar. – Tr.	dey.	1
193.	Minibüs	Fr. / İng.	i.	2
194.	Mutlu	Tr.	s.	2
195.	Ne	Tr.	ed.	1
196.	Neden ol-	Tr.	f.	1
197.	Ol-	Tr.	f.	1
198.	Olabil-	Tr.	f.	1
199.	Olama-	Tr.	f.	1
200.	Olan	Tr.	s.f.	1
201.	Olarak	Tr.	z.f.	1
202.	Olma	Tr.	i.f.	2
203.	Orta	Tr.	i.	1
204.	Ortaya çıkarmak	Tr.	i.f.	1
205.	Otuz	Tr.	s.	1
206.	Öğle	Tr.	i.	1
207.	Öldürücü	Tr.	i.	1
208.	Ölüm	Tr.	i.	4
209.	Ölüm Çukuru	Tr.	ö.i.	2
210.	Önce	Tr.	zf.	1
211.	Parça	F.	i.	2
212.	Plan	Fr.	i.	1
213.	Rehber	F.	i.	1
214.	Risk	Fr.	i.	1
215.	Rutubet	Ar.	i.	1
216.	Saatlerce	Ar. – Tr.	zf.	1
217.	Sadece	F. – Tr.	zf.	1
218.	Sahip	Ar.	s.	1

219.	Sakin	Ar.	s.	1
220.	Sanki	Tr. – F.	ed.	1
221.	Sekiz	Tr.	s.	1
222.	Semender	F.	i.	1
223.	Ses	Tr.	i.	2
224.	Sessizlik	Tr.	i.	1
225.	Sıcak	Tr.	i.	1
226.	Sır	Tr.	i.	2
227.	Siz	Tr.	z.	1
228.	Sonra	Tr.	zf.	4
229.	Söyle-	Tr.	f.	1
230.	Söz	Tr.	i.	1
231.	Su	Tr.	i.	1
232.	Sürücü	Tr.	i.	1
233.	Süz-	Tr.	f.	1
234.	Şeffaf	Ar.	s.	1
235.	Şelale	Ar.	i.	1
236.	Şey	Ar.	i.	1
237.	Şimdi	Tr.	zf.	1
238.	Şimdilik	Tr.	i.	1
239.	Tabii	Ar.	s.	1
240.	Tamamen	Ar.	zf.	1
241.	Tanımak	Tr.	i.f.	1
242.	Taş	Tr.	i.	1
243.	Taşıyacak	Tr.	s.f.	1
244.	Taşıyan	Tr.	s.f.	1
245.	Tehlikeli	Ar. – Tr.	s.	2
246.	Tek	Tr.	i.	2
247.	Tespit	Ar.	i.	1
248.	Tırman-	Tr.	f.	1
249.	Togan	Tr.	ö.i.	2
250.	Toros	?	ö.i.	1
251.	Tuzak	Tr.	i.	1
252.	Türkiye	Tr.	ö.i.	1
253.	Ufalan-	Tr.	f.	1
254.	Uyar-	Tr.	f.	1
255.	Uzak	Tr.	s.	1
256.	Uzaklaştırıl-	Tr.	f.	1
257.	Üç	Tr.	s.	1
258.	Ürkek	Tr.	s.	1
259.	Ürküt-	Tr.	f.	2
260.	Ürkütücü	Tr.	i.	1
261.	Üye	Tr.	i.	1
262.	Vahşi	Ar.	s.	1
263.	Var	Tr.	s.	2
264.	Ve	Ar.	ed.	10
265.	Ya	Tr.	ün.	1
266.	Yağış	Tr.	i.f.	1

267.	Yağışlı	Tr.	s.	1
268.	Yağmur	Tr.	i.	1
269.	Yakın	Tr.	s.	1
270.	Yaklaş-	Tr.	f.	1
271.	Yan	Tr.	i.	1
272.	Yap-	Tr.	f.	3
273.	Yaratık	Tr.	i.	1
274.	Yayla	Tr.	i.	3
275.	Yedi	Tr.	s.	2
276.	Yer	Tr.	i.	3
277.	Yer altı	Tr.	i.	2
278.	Yerleşen	Tr.	s.f.	1
279.	Yıl	Tr.	i.	2
280.	Yılan	Tr.	i.	1
281.	Yine	Tr.	zf.	1
282.	Yirmi bir	Tr.	s.	1
283.	Yirmi dokuz	Tr.	s.	1
284.	Yok	Tr.	s.	1
285.	Yol	Tr.	i.	2
286.	Yol al-	Tr.	f.	1
287.	Yukarı	Tr.	i.	1
288.	Yumuşak	Tr.	s.	1
289.	Yut-	Tr.	f.	1
290.	Yük	Tr.	i.	1
291.	Yüzden	Tr.	zf.	1
292.	Yüzlerce	Tr.	zf.	3
293.	Zaman zaman	Ar.	ik.	1
294.	Zirve	Ar.	i.	1

Tablo 3.24.2. III. Kitap 24. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Anamur	+	-	-
2.	Düden	-	+	+
3.	Fosil	+	-	-
4.	Gizem	+	-	-
5.	Kamp	-	+	+
6.	Karpit	+	-	-
7.	Kervan	-	+	-
8.	Mağara	-	+	+
9.	Mağaracılık	-	+	-
10.	Risk	-	+	-
11.	Semender	-	+	+
12.	Zirve	-	+	-

1.4.25. Yirmi Beşinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Yılkı Atı	Roman	Abbas Sayar	226

(Okuyacağınız parça, Yılkı Atı adlı romandan alınmıştır. Romanda, kışın sahibi tarafından kırlara bırakılan yaşlı bir atın yaşama mücadelesi anlatılmaktadır.)

Ovaya karışık bir kışneme yayıldı. Ardından uzun uzun ulumalar duyuldu. Demirkır Aygır koşuyordu. Yiğitleri peşinden geliyorlardı. Cenge böyle iştahlı koşmak, böyle cesur, gairesiz koşmak az görülürdü. Boyun dikişlerinde, ayak atışlarında büyük bir gurur oturuyordu. Kışnemeleri mertlik doluydu.

Kar tozuntusu ardından üç canavar gördüler. Üç boz kurt, üç iri, üç korkusuz kurt duruyordu karşılarında. Canavarların bakışları endişesizdi. Atlara bakıyorlardı. Kurtlardan biri burnunu gök boşluğuna uzattı, uludu. Diğerleri peşinden sağ ve sol boşluğa doğru uludular. Sonra atları beklediler. Aygır, fırtına gibi hızlı idi. Kurtlara elli metre kadar yaklaşınca kurtlar da olanca hızlarıyla fırladılar. Hepsi hedeflerini seçmişlerdi. Kışneme, çenileme, uluma arasında birbirlerine hızla çarpan iki hayvanın pat küt arası çarpışma sesi duyuldu. Bir yığın kemik, bir yığın et, yürek gücü ve öfke ile birbirlerine çarpmışlardı. Zorlu güçler birbirlerine girmişti. Kurt, Aygır'ın göğüs boşluğuna bindirdi. Güçlü, yaman bir vuruştı bu. Şahlanmış at, kışnemelerle birlikte ön ayakları ve ağız ile kurda saldırdı. Zorlu vuruşlar yaptı. Kurt çeniledi ve geriledi. Aygır bir daha saldırdı. Kurt yana kaydı. Çevik at hemen çifte atış aralığına geçti. Kaşla göz arası döndü ve korkunç bir çifte fırlattı. Kurt çeniledi ve yıkıldı. İflahsız bir çifte idi bu. Olduramaz bir çiftteydi. Kurt çenesinden yemişti çiftteyi. Çene kemikleri küllü ufak olmuştu. Dişleri birbirine karışmıştı. Sol gözü yukarı fırlamıştı. Ağzından kan boşanıyordu. Aygır, saniye ölçüsünde işini bitirdiğini anladı. Diğer atlarla boğuşan kurtlara doğru fırladı. Her zaman güvendiği, her savaşta peşinde yer alan iki at ayrı ayrı kurtlara saldırmıştı. Yaman bir boğuşma oluyordu. Atların kışnemeleri, kurtların çenilemeli ulumaları ovayı titretiyordu. Sesler yelin acı ışığını yeniyor, bir oraya bir buraya tozan karların arasından ova boşluğuna yayılıyordu. Çok geçmeden sesler çevre köylere ulaştı. Sayısız köpek, kulaklarını diktiler, ses gelen yöne sürekli bir havlayış bıraktılar. Köylerde konuşmalar oldu:

-Yılkılar canavarla kapıştılar. Allah zabınuna acısın. Ne gavur ki canavar. Bir perişanı yıkmadan geri döner mi hiç!...Yok öyle olmuyordu. Boğuşan iki kurt, atlarla başa çıkamadı. Aygır savaşa katılır katılmaz kurtlardan biri döngeri etti. Bu yenilgiyi sezmiş gibi diğer kurt da boğuşmayı bıraktı ve kaçan kurdun peşine düştü. Atlar bir süre kurtları kovaladılar. Sonra gururlu adımlarla alelacele diğer atların yanına döndüler. Her biri kendine göre bir kışneme tutturdu. Fırtına vız geliyordu cümlesine. Aygır, hırsla atlara sürtündü. Sonra ovanın ortasındaki ırmağa doğru yürüdü. Diğerleri peşine takıldılar. Uzaklardan yine kurt ulumaları geliyordu ama atlar hiç oralı olmuyorlardı.

Tablo 3.25.1. III. Kitap 25. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Acı	Tr.	i.	1
2.	Acı-	Tr.	f.	1
3.	Adım	Tr.	i.	1
4.	Adlı	Tr.	s.	1
5.	Ağız	Tr.	i.	2
6.	Alan	Tr.	s.f.	1
7.	Alelacele	Ar.	zf.	1
8.	Alın-	Tr.	f.	1
9.	Allah	Ar.	ö.i.	1
10.	Ama	Ar.	ed.	1
11.	Anla-	Tr.	f.	1
12.	Anlatıl-	Tr.	f.	1
13.	Ara	Tr.	i.	3
14.	Aralık	Tr.	i.	1
15.	Ardından	Tr.	zf.	2
16.	At	Tr.	i.	13
17.	Atış	Tr.	i.f.	2
18.	Ayak	Tr.	i.	2
19.	Aygır	Tr.	i.	6
20.	Ayrı ayrı	Tr.	ik.	1
21.	Az	Tr.	zf.	1
22.	Bak-	Tr.	f.	1
23.	Bakış	Tr.	i.f.	1
24.	Başa çıkama-	Tr.	dey.	1
25.	Bekle-	Tr.	f.	1
26.	Bırak-	Tr.	f.	2
27.	Bırakılan	Tr.	s.f.	1
28.	Bindir-	Tr.	f.	1
29.	Bir	Tr.	s.	17
30.	Birbiri	Tr.	z.	3
31.	Birbirine gir-	Tr.	dey.	1
32.	Biri	Tr.	z.	3
33.	Birlikte	Tr.	zf.	1
34.	Bitir-	Tr.	f.	1
35.	Boğuşan	Tr.	s.f.	2
36.	Boğuşma	Tr.	i.f.	2
37.	Boşan-	Tr.	f.	1
38.	Boşluk	Tr.	i.	3
39.	Boyun	Tr.	i.	1
40.	Bozkurt	Tr.	ö.i.	1
41.	Böyle	Tr.	zf.	2
42.	Bu	Tr.	s. – z.	3
43.	Buna	Tr.	zf.	1
44.	Burun	Tr.	i.	1

45.	Büyük	Tr.	s.	1
46.	Canavar	F.	i.	4
47.	Cenk	F.	i.	1
48.	Cesur	Ar.	s.	1
49.	Cümle	Ar.	i.	1
50.	Çarp-	Tr.	f.	1
51.	Çarpan	Tr.	s.f.	1
52.	Çarpma	Tr.	i.f.	1
53.	Çene	F.	i.	2
54.	Çenile-	Tr.	f.	2
55.	Çenileme	Tr.	i.f.	1
56.	Çenilemeli	Tr.	s.	1
57.	Çevik	F.	s.	1
58.	Çevre	Tr.	i.	1
59.	Çifte	F.	i.	5
60.	Çok geçmeden	Tr.	z.f.	1
61.	Daha	Tr.	zf.	1
62.	De/da	Tr.	ed.	2
63.	Demirkır Aygır	Tr.	ö.i.	1
64.	Diğer	Tr.	s.	5
65.	Dik-	Tr.	f.	1
66.	Dikiş	Tr.	i.f.	1
67.	Diş	Tr.	i.	1
68.	Dolu	Tr.	s.	1
69.	Dön-	Tr.	f.	3
70.	Döngeri et-	Tr.	f.	1
71.	Dur-	Tr.	f.	1
72.	Duyul-	Tr.	f.	2
73.	-e doğru	Tr.	ed.	3
74.	Elli	Tr.	s.	1
75.	Endişesiz	F. – Tr.	s.	1
76.	Et	Tr.	i.	1
77.	Fırıla-	Tr.	f.	3
78.	Fırlat-	Tr.	f.	1
79.	Fırtına	İt.	i.	2
80.	Gailesiz	Ar. – Tr.	s.	1
81.	Gavur	Ar.	i.	1
82.	Geç-	Tr.	f.	1
83.	Gel-	Tr.	f.	2
84.	Gelen	Tr.	s.f.	1
85.	Geri	Tr.	i.	1
86.	Gerile-	Tr.	f.	1
87.	Gibi	Tr.	ed.	2
88.	Göğüs boşluğu	Tr.	i.	1
89.	Gök	Tr.	s.	1
90.	Gör-	Tr.	f.	1
91.	Göre	Tr.	zf.	1
92.	Görül-	Tr.	f.	1

93.	Göz	Tr.	i.	1
94.	Gurur	Ar.	i.	1
95.	Gururlu	Ar. – Tr.	s.	1
96.	Güç	Tr.	i.	2
97.	Güçlü	Tr.	s.	1
98.	Güven-	Tr.	f.	1
99.	Havlayış	Tr.	i.f.	1
100.	Hayvan	Ar.	i.	1
101.	Hedef	Ar.	i.	1
102.	Hemen	F.	zf.	1
103.	Hepsi	Tr.	z.	1
104.	Her	F.	s.	3
105.	Hırs	Ar.	i.	1
106.	Hız	F.	i.	2
107.	Hızlı	F. – Tr.	s.	1
108.	Hiç	F.	s.	2
109.	Irmak	Tr.	i.	1
110.	Islık	Tr.	i.	1
111.	i-	Tr.	f.	2
112.	İflahsız	Ar. – Tr.	s.	1
113.	İki	Tr.	s.	3
114.	İle	Tr.	ed.	2
115.	İri	Tr.	s.	1
116.	İş	Tr.	i.	1
117.	İştahlı	Ar. – Tr.	s.	1
118.	Kaçan	Tr.	s.f.	1
119.	Kadar	Ar.	ed.	1
120.	Kan	Tr.	i.	1
121.	Kapış-	Tr.	f.	1
122.	Kar	Tr.	i.	2
123.	Karış-	Tr.	f.	1
124.	Karışık	Tr.	i.	1
125.	Karşı	Tr.	ed.	1
126.	Kaşla göz arası	Tr.	dey.	1
127.	Katıl-	Tr.	f.	1
128.	Katılma-	Tr.	f.	1
129.	Kemik	Tr.	i.	2
130.	Kendi	Tr.	z.	1
131.	Kır	Tr.	s.	1
132.	Kışın	Tr.	zf.	1
133.	Ki	F.	ed.	1
134.	Kışneme	Tr.	i.f.	6
135.	Konuşma	Tr.	i.f.	1
136.	Korkunç	Tr.	i.	1
137.	Korkusuz	Tr.	s.	1
138.	Koş-	Tr.	f.	1
139.	Koşmak	Tr.	i.f.	2
140.	Kovala-	Tr.	f.	1

141.	Köpek	Tr.	i.	1
142.	Köy	F.	i.	2
143.	Kulak	Tr.	i.	1
144.	Kurt	Tr.	i.	19
145.	Kül ufak ol-	Tr.	dey.	1
146.	Mertlik	F. – Tr.	i.	1
147.	Metre	Fr.	i.	1
148.	Mi	Tr.	ed.	1
149.	Mücadele	Ar.	i.	1
150.	Ne	Tr.	ed.	1
151.	Oku-	Tr.	f.	1
152.	Ol-	Tr.	f.	2
153.	Olanca	Tr.	zf.	1
154.	Olma-	Tr.	f.	1
155.	Ondurmaz	Tr.	s.f.	1
156.	Ora	Tr.	zf.	1
157.	Oralı olma-	Tr.	dey.	1
158.	Orta	Tr.	i.	1
159.	Otur-	Tr.	f.	1
160.	Ova	Tr.	i.	4
161.	Öfke	Tr.	i.	1
162.	Ölçü	Tr.	i.	1
163.	Ön	Tr.	i.	1
164.	Parça	F.	i.	1
165.	Pat küt	Tr.	ik.	1
166.	Perişan	F.	s.	1
167.	Peş	F.	i.	4
168.	Peşine düş-	F. – Tr.	dey.	1
169.	Roman	Fr.	i.	2
170.	Sağ	Tr.	i.	1
171.	Sahip	Ar.	s.	1
172.	Saldır-	Tr.	f.	3
173.	Saniye	Ar.	i.	1
174.	Savaş	Tr.	i.	2
175.	Sayısız	Tr.	s.	1
176.	Seç-	Tr.	f.	1
177.	Ses	Tr.	i.	4
178.	Sezmiş	Tr.	s.f.	1
179.	Sol	Tr.	i.	2
180.	Sonra	Tr.	zf.	3
181.	Süre	Tr.	i.	1
182.	Sürekli	Tr.	zf	1
183.	Sürtün-	Tr.	f.	1
184.	Şahlanmış	Tr.	s.f.	1
185.	Takıl-	Tr.	f.	1
186.	Tarafından	Ar. – Tr.	zf.	1
187.	Titret-	Tr.	f.	1
188.	Toz	Tr.	i.	1

189.	Tozan	Tr.	s.f.	1
190.	Tuttur-	Tr.	f.	1
191.	Ulaş-	Tr.	f.	1
192.	Ulu-	Tr.	f.	2
193.	Uluma	Tr.	i.f.	4
194.	Uzak	Tr.	s.	1
195.	Uzat-	Tr.	f.	1
196.	Uzun uzun	Tr.	ik.	1
197.	Üç	Tr.	s.	4
198.	Ve	Ar.	ed.	7
199.	Vız gel-	Tr.	dey.	1
200.	Vuruş	Tr.	i.f.	2
201.	Yaklaşınca	Tr.	z.f.	1
202.	Yaman	Tr.	s.	2
203.	Yana kay-	Tr.	f.	2
204.	Yap-	Tr.	f.	1
205.	Yaşama	Tr.	i.f.	1
206.	Yaşlı	Tr.	s.	1
207.	Yayıl-	Tr.	f.	2
208.	Ye-	Tr.	f.	1
209.	Yel	Tr.	i.	1
210.	Yenilgi	Tr.	i.	1
211.	Yer	Tr.	i.	2
212.	Yığın	Tr.	i.	2
213.	Yıkıl-	Tr.	f.	1
214.	Yıkmadan	Tr.	z.f.	1
215.	Yılkı Atı	Tr.	ö.i.	1
216.	Yılkılık	Tr.	i.	1
217.	Yiğit	Tr.	s.	1
218.	Yine	Tr.	zf.	1
219.	Yok	Tr.	s.	1
220.	Yön	Tr.	i.	1
221.	Yukarı	Tr.	i.	1
222.	Yürek	Tr.	i.	1
223.	Yürü-	Tr.	f.	1
224.	Zabın	İsp.	i.	1
225.	Zaman	Ar.	i.	1
226.	Zorlu	F. – Tr.	s.	2

Tablo 3.25.2. III. Kitap 25. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Aygır	-	+	+
2.	Canavar	-	+	+
3.	Cenk	-	+	+
4.	Çenilemek	+	-	-
5.	Gaile	+	-	-
6.	İflah	-	+	+
7.	Kısrak	-	+	+
8.	Oralı olmamak	-	+	-
9.	Zabın	+	-	-

1.4.26. Yirmi Altıncı Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Ormanlarımız Tehlikede	Köşe Yazısı	Abdi İpekçi	156

Sıcaklarla birlikte orman yangınlarının başlaması, dikkatleri tekrar bu büyük tehlike üzerine çekmiştir. Bir gün, bu güzel vatanın çöl haline geldiği görülmek istenmiyorsa bütün politik düşünceleri bir yana atmak ve bu ana dava üzerine eğilmek lazımdır.

Nitekim yeni anayasayı hazırlamakta olan ilim heyeti de bu can alıcı noktaya gereken önemi vermekte ve “Orman suçluları için af kanunu çıkarılamaz. Ormancılık siyasi propagandalara mevzu olamaz.” şeklinde bir maddenin anayasaya konması için hassasiyet göstermektedir.

1950-1960 devresinde ormanlarımızı yakıp yıkanlar hakkında dört defa af kanunu çıkarılmıştır. Basın suçluları için af talepleri devamlı şekilde redde uğrarken yurdu çöle çevirmek isteyenlerin, kısa fasılalarla ceza evlerinden çıkarılması, sadece politik düşüncelerin sonucuydu.

Orman meselesinin bir anayasa konusu haline getirilmesi, yerinde bir harekettir. Aksi halde bir tarım ülkesi olarak yaşamaya devam etmemiz için çok gerekli olan asgari orman alanına kavuşmak mümkün olamayacaktır. Bu asgari ölçünün de ülkemizin toplam alanının yüzde yirmi beşi olduğu belirtilmektedir. Orman davasının, ormanları yakanları hapsedmekle halledilemeyeceğini de unutmamak gerekir. Nasıl ki bunları bir müddet sonra serbest bırakmakla halledilmediği gibi...

Orman davası ancak, orman bölgelerinde sıkışmış, geçim imkansızlığı içinde kıvranan köylerimizi kendi kendilerine yeter hale getirmekle halledilebilecektir. Ya buralarda küçük sanayi merkezleri yaratmak veya bu köyleri orman bölgeleri dışına nakletmek gerekir. “Orman suçluları için af kanunu çıkarılamaz.” ibaresi anayasaya yerleştirilirken, bu orman köylerinin kalkındırılması ile ilgili geniş bir plan da acele uygulamaya konulmalıdır. Bu iki hususu birbirinden ayrı düşünmenin imkanı yoktur.

Tablo 3.26.1. III. Kitap 26. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	1950	Tr.	s.	1
2.	1960	Tr.	s.	1
3.	Acele	Ar.	i.	1
4.	Af	Ar.	i.	4
5.	Aksi	Ar.	s.	1
6.	Alan	Tr.	s.f.	2
7.	Ana	Tr.	i.	1
8.	Anayasa	Tr.	i.	4
9.	Ancak	Tr.	ed.	1
10.	Asgari	Ar.	s.	2
11.	Atmak	Tr.	i.f.	1
12.	Ayrı	Tr.	s.	1
13.	Basın	Tr.	i.	1
14.	Başlama	Tr.	i.f.	1
15.	Belirtil-	Tr.	f.	1
16.	Bırakmak	Tr.	i.f.	1
17.	Bir	Tr.	s.	8
18.	Birbiri	Tr.	z.	1
19.	Birlikte	Tr.	zf.	1
20.	Bölge	Tr.	i.	2
21.	Bu	Tr.	z. – s.	9
22.	Bura	Tr.	zf.	1
23.	Bütün	Tr.	s.	1
24.	Büyük	Tr.	s.	1
25.	Can alıcı	F. – Tr.	s.	1
26.	Ceza evi	Ar. – Tr.	i.	1
27.	Çek-	Tr.	f.	1
28.	Çevirmek	Tr.	i.f.	1
29.	Çıkarıl-	Tr.	f.	1
30.	Çıkarılama-	Tr.	f.	2
31.	Çıkarılma	Tr.	i.f.	1
32.	Çok	Tr.	zf.	1
33.	Çöl	F / Moğ.	i.	2
34.	Dava	Ar.	i.	3
35.	De/da	Tr.	ed.	4
36.	Defa	Ar.	zf.	1
37.	Devam etme	Ar. – Tr.	i.f.	1
38.	Devamlı	Ar. – Tr.	zf.	1
39.	Devre	Ar.	i.	1
40.	Dış	Tr.	i.	1
41.	Dikkat	Ar.	i.	1
42.	Dört	Tr.	s.	1
43.	Düşünce	Tr.	i.	2
44.	Düşünme	Tr.	i.f.	1

45.	Eğilmek	Tr.	i.f.	1
46.	Fasıla	Ar.	i.	1
47.	Geçim	Tr.	i.	1
48.	Gel-	Tr.	f.	1
49.	Geniş	Tr.	s.	1
50.	Gerek-	Tr.	f.	2
51.	Gereken	Tr.	s.f.	1
52.	Gerekli	Tr.	s.	1
53.	Getirilme	Tr.	i.f.	1
54.	Getirmek	Tr.	i.f.	1
55.	Gibi	Tr.	ed.	1
56.	Görülme	Tr.	i.f.	1
57.	Göster-	Tr.	f.	1
58.	Gün	Tr.	i.	1
59.	Güzel	Tr.	s.	1
60.	Hakkında	Ar. – Tr.	zf.	1
61.	Hal	Ar.	i.	4
62.	Halledilebil-	Ar. – Tr.	f.	1
63.	Halledileme-	Ar. – Tr.	f.	1
64.	Halledilme-	Ar. – Tr.	f.	1
65.	Hapsetmek	Ar. – Tr.	i.f.	1
66.	Hareket	Ar.	i.	1
67.	Hassasiyet	Ar.	i.	1
68.	Hazırla-	Ar. – Tr.	f.	1
69.	Heyet	Ar.	i.	1
70.	Husus	Ar.	i.	1
71.	İbare	Ar.	i.	1
72.	İçin	Tr.	ed.	5
73.	İçinde	Tr.	zf.	1
74.	İki	Tr.	s.	1
75.	İle	Tr.	ed.	1
76.	İlgili	Tr.	s.	1
77.	İlim	Ar.	i.	1
78.	İmkan	Ar.	i.	1
79.	İmkansızlık	Ar. – Tr.	i.	1
80.	İstenme-	Tr.	f.	1
81.	İsteyen	Tr.	s.f.	1
82.	Kalkındırılma	Tr.	i.f.	1
83.	Kanun	Ar.	i.	3
84.	Kavuşmak	Tr.	i.f.	1
85.	Kendi kendine	Tr.	zf.	1
86.	Kısa	Tr.	s.	1
87.	Kıvranan	Tr.	s.f.	1
88.	Ki	F.	ed.	1
89.	Konma	Tr.	i.f.	1
90.	Konu	Tr.	i.	1
91.	Konul-	Tr.	f.	1
92.	Köy	F.	i.	3

93.	Küçük	Tr.	s.	1
94.	Lazım	Ar.	s.	1
95.	Madde	Ar.	i.	1
96.	Merkez	Ar.	i.	1
97.	Mesele	Ar.	i.	1
98.	Mevzu	Ar.	i.	1
99.	Milli	Ar.	s.	1
100.	Müddet	Ar.	i.	1
101.	Mümkün	Ar.	s.	1
102.	Nakletmek	Ar.	i.f.	1
103.	Nasıl	Tr. – Ar.	ed.	1
104.	Nitekim	Tr. – F.	zf.	1
105.	Nokta	Ar.	i.	1
106.	Ol-	Tr.	f.	1
107.	Olama-	Tr.	f.	2
108.	Olan	Tr.	s.f.	2
109.	Olarak	Tr.	z.f.	1
110.	Orman	Tr.	i.	12
111.	Ormancılık	Tr.	i.	1
112.	Ölçü	Tr.	i.	1
113.	Önem ver-	Tr.	f.	1
114.	Plan	Fr.	i.	1
115.	Politik	Fr. < E. Yun.	s.	2
116.	Propaganda	Y. Lat.	i.	1
117.	Red	Ar.	i.	1
118.	Sadece	F. – Tr.	zf.	1
119.	Sanayi	Ar.	i.	1
120.	Serbest	F.	s.	1
121.	Sıcak	Tr.	i.	1
122.	Sıkışmış	Tr.	s.f.	1
123.	Siyasi	Ar.	s.	1
124.	Sonra	Tr.	zf.	1
125.	Sonuç	Tr.	i.	1
126.	Suçlu	Tr.	s.	3
127.	Şekil	Ar.	i.	2
128.	Talep	Ar.	i.	1
129.	Tarım	Tr.	i.	1
130.	Tehlike	Ar.	i.	1
131.	Tekrar	Ar.	i.	1
132.	Toplam	Tr.	i.	1
133.	Uğra-	Tr.	f.	1
134.	Unutmamak	Tr.	i.f.	1
135.	Uygulama	Tr.	i.f.	1
136.	Ülke	Tr.	i.	2
137.	Üzeri	Tr.	i.	2
138.	Vatan	Ar.	i.	1
139.	Ve	Ar.	ed.	2
140.	Veya	Ar.	ed.	1

141.	Ya	Tr.	ün.	1
142.	Yakan	Tr.	s.f.	1
143.	Yakıp	Tr.	z.f.	1
144.	Yan	Tr.	i.	1
145.	Yangın	Tr.	i.	1
146.	Yaratmak	Tr.	i.f.	1
147.	Yaşama	Tr.	i.f.	1
148.	Yeni	Tr.	s.	1
149.	Yerinde	Tr.	zf.	1
150.	Yerleştiril-	Tr.	f.	1
151.	Yeter	Tr.	s.	1
152.	Yıkan	Tr.	s.f.	1
153.	Yirmi beş	Tr.	s.	1
154.	Yok	Tr.	s.	1
155.	Yurt	Tr.	i.	1
156.	Yüzde	Tr.	i.	1

Tablo 3.26.2. III. Kitap 26. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Asgari	-	+	+
2.	Dava	-	+	-
3.	Defa	-	+	-
4.	Devamlı	-	+	-
5.	Devre	-	+	-
6.	Fasıla	-	+	+
7.	Hassasiyet	-	+	+
8.	İbare	-	+	+
9.	Kanun	-	+	-
10.	Mevzu	-	+	-
11.	Nakletmek	-	+	-
12.	Talep	-	+	-

1.4.27. Yirmi Yedinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Dostluk	Deneme	Sabahattin Eyüboğlu	222

İki dost birbirine fazla düşkün olmayagörsün, er geç bir kara kedi giriverir aralarına. Kara kedilerin daniskaları da bizdedir doğrusu. Allem kallem, iki dostun gönül ve iş birliğini bozar bu kara kediler. En kabasından, en şeytanına kadar türlü dedikoduları, birer ısırgan otu gibi getirir sürerler dostluğun can evine: güven duygusuna.

Bu doğru gökleri altında ne dostluklar çözülmüştür pisi pisine, ne işler yarım kalmıştır bir kallesin uyandırırverdiği sinsi kuşuklarla! Dedikodu, aslana dünyasını zehir eden sivrisinek gibi ne gürbüz yüreklerin hakkından gelmiştir. Dostlarda kabahat: Kulak vermesinler onun bunun sözüne diyeceksiniz. Ben de öyle diyorum. Diyorum ama her türlüünden öğrendiğim dedikoduya ben de kulak vermezlik edemiyorum her zaman. İnsanın tek başına karşı koyacağı belalardan değil bu. Salgın mikrobu gibi bir şey. Zayıf bir anınızı bulup biniveriyor dalınıza. Dostluksa, medeniyetlerin getirebileceği mutlulukların topuna bedel olan dostluksa, çok kolay aşınıyor, rutubetten nem kapıyor; üstüne sisler, bulutlar, giderek yıldırımlar çekiyor.

Dostlukları bozanların başında dost olmayanlar gelir. Kendi varamadıkları cömert bir bağlılığı başkalarında gördüler mi ya inanmaz ya kıskanır ya da bu duygu birliğinin çıkardığı aydınlıktan yarasarlar gibi ürkerler. Sevmeyen insanlar, seven insanları hoş görmek şöyle dursun, bir kaşık suda boğmaya çalışırlar.

...

İçindeki gizli bir hastalıktan, kendisinin bile bilmediği bir çeşit zehirli kötülüklerden ötürü kimseleri sevmeyen, hiçbir dostuna güvenmeyen, giderek kendini seveni en büyük düşmanı sayan insan kardeşlerimiz var. Onlardan insanlığa yarar bir şeyler geleceğini ummak, sıtmanın, veremin, yıldırımın, zehrin yararlı olduğuna inanmak kadar saçmadır.

...

Bizim geleneklerimizde dostluğun tarihsel bir tadı vardır. Dostluk üstüne ne güzel sözlerimiz, deyişlerimiz, türkülerimiz vardır. Böyleyken bir pula dost satanlarımız, simit satıcılarımız kadar boldur nedense... İnsan bir dostu satar da ondan değerli ne alabilir ki? Dostu olmayanın nesi olur dünyada? Hangi sevinç kavuşan iki dostun sevinci ile boy ölçüşebilir? Hangi ölüm bir dostu yitirmekten daha acıdır?

Dostluk olmayan yerde, hiçbir insanca değer gelişebileceğine inanmıyorum. Hiçbir düzen, dostluğa dayanmadıkça mutluluk getirmeyen insana. Dostluğa inanmayan, hiçbir dostuna güvenmeyen insanlar vardır ya asıl inanılmayacak, güvenilmeyecek insanlar onlardır belki de. Haklı haksız düştükleri acı yalnızlık, onları ister istemez bencillığe ve insanları küçümserliğe, sevmezliğe götürür. Dostsuzluk, yükselmek için işlerine yarayabilir; dost kırmaktan korkmayan, kendini beğenmişliğin verdiği yüzüzlükle yukarı katlara kestirmeden gidebilir. O zaman seyredin siz, o dost kıranın nasıl insan kırdığını... Kendisine bağlanan umutları nasıl yele verdiğini görürsünüz.

Tablo 3.27.1. III. Kitap 27. Metin Sözvarlığı Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Acı	Tr.	i.	2
2.	Alabil-	Tr.	f.	1
3.	Allem kallem	Ar.	ik.	1
4.	Alt	Tr.	i.	1

5.	Ama	Ar.	ed.	1
6.	An	Ar.	i.	1
7.	Ara	Tr.	i.	1
8.	Asıl	Ar.	s.	1
9.	Aslan	Tr.	i.	1
10.	Aşın-	Tr.	f.	1
11.	Aydınlık	Tr.	i.	1
12.	Bağlanan	Tr.	s.f.	1
13.	Bağlılık	Tr.	i.	1
14.	Baş	Tr.	i.	1
15.	Başka	Tr.	s.	1
16.	Bedel	Ar.	i.	1
17.	Bela	Ar.	i.	1
18.	Belki	Tr. – F.	ed.	1
19.	Ben	Tr.	z.	2
20.	Bencillik	Tr.	i.	1
21.	Bile	Tr.	zf.	1
22.	Biniver-	Tr.	f.	1
23.	Bir	Tr.	s.	12
24.	Bir kaşık suda boğma	Tr.	dey.	1
25.	Birbiri	Tr.	z.	1
26.	Birer	Tr.	s.	1
27.	Birlik	Tr.	i.	1
28.	Biz	Tr.	z.	2
29.	Bol	Tr.	s.	1
30.	Boy ölçüşebil-	Tr.	dey.	1
31.	Boz-	Tr.	f.	1
32.	Bozan	Tr.	s.f.	1
33.	Böyleyken	Tr.	z.f.	1
34.	Bu	Tr.	z. – s.	5
35.	Bulut	Tr.	z.f.	1
36.	Bulut	Tr.	i.	1
37.	Büyük	Tr.	s.	1
38.	Can evi	F. – Tr.	s.ö.	1
39.	Cömert	F.	s.	1
40.	Çalış-	Tr.	f.	1
41.	Çek-	Tr.	f.	1
42.	Çeşit	F.	i.	1
43.	Çıkar-	Tr.	f.	1
44.	Çok	Tr.	zf.	1
45.	Çözül-	Tr.	f.	1
46.	Daha	Tr.	zf.	1
47.	Dal	Tr.	i.	1
48.	Daniska	Alm.	i.	1
49.	Dayanmadıkça	Tr.	z.f.	1
50.	De-	Tr.	f.	3
51.	De/da	Tr.	ed.	5
52.	Dedikodu	Tr.	i.	3

53.	Değer	Tr.	s.	1
54.	Değerli	Tr.	s.	1
55.	Değil	Tr.	i.	1
56.	Deyiş	Tr.	i.f.	1
57.	Doğrusu	Tr.	zf.	1
58.	Doğu	Tr.	i.	1
59.	Dost	F.	i.	13
60.	Dostluk	F. – Tr.	i.	10
61.	Dostsuzluk	F. – Tr.	i.	1
62.	Dur-	Tr.	f.	1
63.	Duygu	Tr.	i.	1
64.	Dünya	Ar.	i.	2
65.	Düş-	Tr.	f.	1
66.	Düşkün	Tr.	s.	1
67.	Düşman	F.	i.	1
68.	Düzen	Tr.	i.	1
69.	-e kadar	Tr. – Ar.	ed.	1
70.	Edeme-	Tr.	f.	1
71.	Eden	Tr.	s.f.	1
72.	En	Tr.	zf.	3
73.	Er geç	Tr.	ik.	1
74.	Fazla	Ar.	s.	2
75.	Gel-	Tr.	f.	2
76.	Gelenek	Tr.	i.	1
77.	Gelişebil-	Tr.	f.	1
78.	Getir-	Tr.	f.	1
79.	Getirebil-	Tr.	f.	1
80.	Getirme-	Tr.	f.	1
81.	Gibi	Tr.	ed.	4
82.	Gidebil-	Tr.	f.	1
83.	Giderek	Tr.	z.f.	2
84.	Giriver-	Tr.	f.	1
85.	Gizli	Tr.	s.	1
86.	Gök	Tr.	i.	1
87.	Gönül	Tr.	i.	1
88.	Gör-	Tr.	f.	3
89.	Götür-	Tr.	f.	1
90.	Gürbüz	F.	s.	1
91.	Güven duygusu	Tr.	i.	1
92.	Güvenilmeyecek	Tr.	s.f.	1
93.	Güvenmeyen	Tr.	s.f.	2
94.	Güzel	Tr.	s.	1
95.	Hakkından gel-	Ar. – Tr.	dey.	1
96.	Haklı	Ar. – Tr.	s.	1
97.	Haksız	Ar. – Tr.	s.	1
98.	Hangi	Tr.	s.	2
99.	Hastalık	F. – Tr.	i.	1
100.	Her	F.	s.	2

101.	Hiçbir	F. – Tr.	s.	4
102.	Hoş	F.	s.	1
103.	Isırgan otu	Tr.	i.	1
104.	İçin	Tr.	ed.	1
105.	İçinde	Tr.	zf.	1
106.	İğren-	Tr.	f.	1
107.	İki	Tr.	s.	3
108.	İle	Tr.	ed.	1
109.	İnanılmayacak	Tr.	s.f.	1
110.	İnanma-	Tr.	f.	2
111.	İnanmak	Tr.	i.f.	1
112.	İnanmayan	Tr.	s.f.	1
113.	İnsan	Ar.	i.	10
114.	İnsanca	Ar. – Tr.	zf.	1
115.	İnsanlık	Ar. – Tr.	i.	1
116.	İster istemez	Tr.	ik.	1
117.	İş	Tr.	i.	2
118.	İş birliği	Tr.	i.	1
119.	Kaba	Tr.	s.	1
120.	Kabahat	Ar.	i.	1
121.	Kadar	Ar.	ed.	2
122.	Kal-	Tr.	f.	1
123.	Kalles	Ar.	i.	1
124.	Kap-	Tr.	f.	1
125.	Kara kedi	Tr. – Yun.	i.	3
126.	Kardeş	Tr.	i.	1
127.	Karşı koy-	Tr.	f.	1
128.	Kat	Tr.	i.	1
129.	Kavuşan	Tr.	s.f.	1
130.	Kendi	Tr.	z.	4
131.	Kendini beğenmişlik	Tr.	i.	1
132.	Kestirme	Tr.	i.f.	1
133.	Kır-	Tr.	f.	1
134.	Kıran	Tr.	s.f.	1
135.	Kırmak	Tr.	i.f.	1
136.	Kıskan-	Tr.	f.	1
137.	Ki	F.	ed.	1
138.	Kimse	Tr.	z.	1
139.	Kolay	Tr.	s.	1
140.	Korkmayan	Tr.	s.f.	1
141.	Kötülük	Tr.	i.	1
142.	Kulak verme-	Tr.	dey.	1
143.	Kulak vermezlik	Tr.	i.	1
144.	Kuşku	Tr.	i.	1
145.	Küçümserlik	Tr.	i.	1
146.	Medeniyet	Ar.	i.	1
147.	Mi?	Tr.	ed.	1
148.	Mikrop	Fr. < E. Yun.	i.	1

149.	Mutluluk	Tr.	i.	2
150.	Nasıl	Tr. – Ar.	ed.	2
151.	Ne	Tr.	ed.	6
152.	Nedense	Tr.	zf.	1
153.	Nem	F.	i.	1
154.	O	Tr.	z. – s.	7
155.	Ol-	Tr.	f.	2
156.	Olan	Tr.	s.f.	1
157.	Olmaya görsün	Tr.	zf.	1
158.	Olmayan	Tr.	s.f.	3
159.	Ölüm	Tr.	i.	1
160.	Ötürü	Tr.	ed.	1
161.	Öyle	Tr.	zf.	1
162.	Pisi pisine	Tr.	zf.	1
163.	Pul	F.	i.	1
164.	Rutubet	Ar.	i.	1
165.	Saçma	Tr.	s.	1
166.	Salgın	Tr.	i.	1
167.	Sat-	Tr.	f.	1
168.	Satan	Tr.	s.f.	1
169.	Saticı	Tr.	i.	1
170.	Sayan	Tr.	s.f.	1
171.	Seven	Tr.	s.f.	2
172.	Sevinç	Tr.	i.	2
173.	Sevmeyen	Tr.	s.f.	2
174.	Sevmezlik	Tr.	i.	1
175.	Seyret-	Ar. – Tr.	f.	1
176.	Sıtma	Tr.	i.	1
177.	Simit	Ar.	i.	1
178.	Sinsi	Tr.	s.	1
179.	Sis	Tr.	i.	1
180.	Sivrisinek	Tr.	i.	1
181.	Siz	Tr.	z.	1
182.	Söz	Tr.	i.	2
183.	Sür-	Tr.	f.	1
184.	Şey	Ar.	i.	2
185.	Şeytan	Ar. < İb.	i.	1
186.	Şöyle	Tr.	zf.	1
187.	Tarihsel	Ar. – Tr.	s.	1
188.	Tat	Tr.	i.	1
189.	Tek başına	Tr.	zf.	1
190.	Topu	Tr.	z.	1
191.	Türkü	Tr.	i.	1
192.	Türlü	Tr.	s.	2
193.	Ummak	Tr.	i.f.	1
194.	Umut	Tr.	i.	1
195.	Uyandırır-	Tr.	f.	1
196.	Ürk-	Tr.	f.	1

197.	Üst	Tr.	i.	2
198.	Var	Tr.	s.	4
199.	Ve	Ar.	ed.	2
200.	Ver-	Tr.	f.	1
201.	Verem	Ar.	i.	1
202.	Vurama-	Tr.	f.	1
203.	Ya	Tr.	ed.	3
204.	Ya da	Tr.	ed.	1
205.	Yalnızlık	Tr.	i.	1
206.	Yarar	Tr.	s.	1
207.	Yararlı	Tr.	s.	1
208.	Yarasa	Tr.	i.	1
209.	Yarayabil-	Tr.	f.	1
210.	Yarım	Tr.	i.	1
211.	Yele ver-	Tr.	dey.	1
212.	Yer	Tr.	i.	1
213.	Yıldırım	Tr.	i.	2
214.	Yitirmek	Tr.	i.f.	1
215.	Yukarı	Tr.	i.	1
216.	Yükselmek	Tr.	i.f.	1
217.	Yürek	Tr.	i.	1
218.	Yüzsüzlük	Tr.	i.	1
219.	Zaman	Ar.	i.	2
220.	Zayıf	Ar.	s.	1
221.	Zehir	F.	i.	2
222.	Zehirli	F. – Tr.	s.	1

Tablo 3.27.2. III. Kitap 27. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Allem kalem etmek	-	+	+
2.	Aralarına kara kedi girmek	-	+	+
3.	Buluttan nem kapmak	-	+	+
4.	Cömert bağıllık	-	+	-
5.	Dal	-	+	-
6.	Dalina binmek	-	+	-
7.	Gürbüz	-	+	+
8.	Güven duygusu	-	+	-
9.	Kulak vermek	-	+	+
10.	Sinsi kuşukular	-	+	-
11.	Şeytanca dedikodu	-	+	-

1.4.28. Yirmi Sekizinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Atatürk'ün Kişiliği	Makale	Ahmet Kapulu	178

Atatürk, üstün bir kişiliğe sahipti. Bu nedendir ki hep sevildi, sayıldı; yaptığı her işte daima başarılı oldu.

Atatürk, bir idealistti. En büyük amacı, Türk ulusunun çağdaş dünyada hak ettiği yeri almasıydı. O, ülkemizi “dünyanın en medeni ve en mamur” ülkelerinden biri olarak görmek istiyordu. İlke ve devrimlerinin temel amacı da buydu.

Atatürk, ideallerini gerçekleştirebilmek için daima kararlı ve tutarlı davranmıştır. Bu uğurda savaşmaktan hiçbir zaman vazgeçmemiştir. Daha Kurtuluş Savaşı başlamadan ulusal bir parola olarak dilden dile dolaşan “Ya istiklal ya ölüm!” sözü onun ne kadar kararlı bir insan olduğunu gösterir.

Kurtuluş Savaşı'nın son günleridir. Atatürk, arkadaşlarına:

-Taarruz haberini aldığınız zaman hesap ediniz. On beşinci gün İzmir'de olacağız, der.

- Kimse bu kadar kısa sürede zaferin kazanılacağına inanmak istemez. 26 Ağustos 1922 günü Büyük Taarruz başlar. Türk ordusu, 9 Eylül 1922'de İzmir'e girer. Atatürk, arkadaşlarına:

-Bir gün yanılmışım, der. Çünkü Türk orduları on beş günde değil, on dört günde İzmir'e girmiştir.

Atatürk, her zaman doğruyu söyleyen, açık sözlü bir insandı. Ulusuna daima gerçekleri anlattı. “Hakikatleri konuşmaktan çekinmeyiniz.” sözü, onun, etrafındaki insanların da açık sözlü olmasını istediğini gösterir. O, “Ben, düşündüklerimi daima halkın huzurunda söylemeliyim. Yanlışım varsa halk beni tekzip eder.” derdi.

Atatürk, sabırlı ve disiplinli bir insandı. Düşünür, inceler, araştırır öyle karar verirdi. Daha Samsun'a çıktığı günlerde yeni bir devlet kurmayı düşünüyordu. Bu devletin yönetim biçimi cumhuriyet olacaktı. O, bu konuda kararlıydı. Ancak sabırlı hareket etti. Adım adım cumhuriyetin kurumlarını oluşturdu. TBMM'yi kurdu. Fakat cumhuriyetin ilanı için en uygun koşulların oluşmasını sabırla bekledi. Günün gelince de padişahlık yönetimine son verdi ve cumhuriyeti ilan etti.

Atatürk, birleştirici ve bütünleştirici bir kişiliğe sahipti. Kurtuluş Savaşı'ni, tüm ulusu aynı amaç etrafında toplayarak kazandı. Ayı ayrı cephelerde savaşanları ve bu ülkeyi seven tüm insanları bir araya getirdi. Cumhuriyeti kurarken, devrimleri yaparken hep birleştirici, bütünleştirici bir insan oldu. Ayrılıkları bir yana koyup ulusal amaçlar etrafında birleşmemizi sağladı.

O, az yetişen örnek insanlardan biridir. Onun örnek kişiliği, ilke ve devrimleri bugün de yolumuzu aydınlatmaya devam ediyor. Türk ulusu, onu çok sevdi ve hep sevecek. Çünkü o, her şeyi bizim için yaptı. Tüm yaşamını ulusumuza adadı.

Tablo 3.28.1. III. Kitap 28. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	1922	Tr.	s.	2
2.	26	Tr.	s.	1
3.	9	Tr.	s.	1
4.	Açık sözlü	Tr.	s.	2
5.	Ada-	Tr.	f.	1
6.	Adım adım	Tr.	ik	1
7.	Ağustos	Yun. / Lat.	i.	1
8.	Al-	Tr.	f.	1
9.	Alma	Tr.	i.f.	1
10.	Amaç	Tr.	i.	4
11.	Ancak	Tr.	ed.	1
12.	Anlat-	Tr.	f.	1
13.	Ara	Tr.	i.	1
14.	Araştır-	Tr.	f.	1
15.	Arkadaş	Tr.	i.	2
16.	Atatürk	Tr.	ö.i.	8
17.	Aydınlatma	Tr.	i.f.	1
18.	Aynı	Ar.	s.	1
19.	Ayrı ayrı	Tr.	ik.	1
20.	Ayrılık	Tr.	i.	1
21.	Az	Tr.	zf.	1
22.	Başarılı	Tr.	s.	1
23.	Başla-	Tr.	f.	1
24.	Başlamadan	Tr.	z.f.	1
25.	Bekle-	Tr.	f.	1
26.	Ben	Tr.	z.	2
27.	Biçim	Tr.	i.	1
28.	Bir	Tr.	s.	12
29.	Biri	Tr.	z.	2
30.	Birleşme	Tr.	i.f.	1
31.	Birleştirici	Tr.	i.	2
32.	Biz	Tr.	z.	1
33.	Bu	Tr.	s. – z.	7
34.	Bugün	Tr.	i.	1
35.	Bütünleştirici	Tr.	i.	2
36.	Büyük	Tr.	s.	2
37.	Cephe	Ar.	i.	1
38.	Cumhuriyet	Ar.	i.	5
39.	Çağdaş	Moğ. – Tr.	i.	1
40.	Çekinme-	Tr.	f.	1
41.	Çık-	Tr.	f.	1
42.	Çok	Tr.	zf.	1
43.	Çünkü	F.	ed.	2
44.	Daha	Tr.	zf.	2

45.	Daima	Ar.	zf.	4
46.	Davran-	Tr.	f.	1
47.	De-	Tr.	f.	3
48.	De/da	Tr.	ed.	4
49.	Değil	Tr.	i.	1
50.	Devam	Ar.	i.	1
51.	Devlet	Ar.	i.	2
52.	Devrim	Tr.	i.	3
53.	Dilden dile	Tr.	zf.	1
54.	Disiplinli	Fr.	s.	1
55.	Doğru	Tr.	ed.	1
56.	Dolaşan	Tr.	s.f.	1
57.	Dünya	Ar.	i.	2
58.	Düşün-	Tr.	f.	3
59.	En	Tr.	zf.	4
60.	Et-	Tr.	f.	3
61.	Etraf	Ar.	i.	3
62.	Eylül	Sür. < Süm.	i.	1
63.	Fakat	Ar.	ed.	1
64.	Gelince	Tr.	z.f.	1
65.	Gerçek	Tr.	i.	1
66.	Gerçekleştirebilmek	Tr.	i.f.	1
67.	Getir-	Tr.	f.	1
68.	Gir-	Tr.	f.	2
69.	Görmek	Tr.	i.f.	1
70.	Göster-	Tr.	f.	2
71.	Gün	Tr.	i.	8
72.	Haber	Ar.	i.	1
73.	Hak et-	Ar. – Tr.	f.	1
74.	Hakikat	Ar.	i.	1
75.	Halk	Ar.	i.	2
76.	Hareket	Ar.	i.	1
77.	Hep	Tr.	s.	3
78.	Her	F.	s.	3
79.	Hesap et-	Ar. – Tr.	f.	1
80.	Hiçbir	F. – Tr.	s.	1
81.	Huzur	Ar.	i.	1
82.	İçin	Tr.	ed.	3
83.	İdeal	Fr. – Lat.	i.	1
84.	İdealist	Fr.	i.	1
85.	İlan	Ar.	i.	2
86.	İlke	Tr.	i.	2
87.	İnanmak	Tr.	i.f.	1
88.	İncele-	Tr.	f.	1
89.	İnsan	Ar.	i.	7
90.	İste-	Tr.	f.	2
91.	İsteme-	Tr.	f.	1
92.	İstiklal	Ar.	i.	1

93.	İş	Tr.	i.	1
94.	İzmir	Gr.	ö.i.	3
95.	Kadar	Ar.	ed.	2
96.	Karar ver-	Ar. – Tr.	f.	1
97.	Kararlı	Ar. – Tr.	s.	3
98.	Kazan-	Tr.	f.	1
99.	Kazanıl-	Tr.	f.	1
100.	Kısa	Tr.	s.	1
101.	Ki	F.	ed.	1
102.	Kimse	Tr.	z.	1
103.	Kişilik	Tr.	i.	3
104.	Konu	Tr.	i.	1
105.	Konuşmak	Tr.	i.f.	1
106.	Koşul	Tr.	i.	1
107.	Koyup	Tr.	z.f.	1
108.	Kur-	Tr.	f.	2
109.	Kurma	Tr.	i.f.	1
110.	Kurtuluş Savaşı	Tr.	ö.i.	3
111.	Kurum	Tr.	i.	1
112.	Mamur	Ar.	i.	1
113.	Medeni	Ar.	s.	1
114.	Ne	Tr.	ed.	1
115.	Neden	Tr.	ed.	1
116.	O	Tr.	z. – s.	9
117.	Ol-	Tr.	f.	5
118.	Olarak	Tr.	z.f.	2
119.	Olma	Tr.	i.f.	1
120.	Oluş-	Tr.	f.	1
121.	Oluştur-	Tr.	f.	1
122.	On beş	Tr.	s.	1
123.	On beşinci	Tr.	s.	1
124.	On dört	Tr.	s.	1
125.	Ordu	Tr.	i.	2
126.	Ölüm	Tr.	i.	1
127.	Örnek	Tr.	i.	2
128.	Öyle	Tr.	zf.	1
129.	Padişahlık	F. – Tr.	i.	1
130.	Parola	İt.	i.	1
131.	Sabır	Ar.	i.	2
132.	Sabırlı	Ar. – Tr.	s.	1
133.	Sağla-	Tr.	f.	1
134.	Sahip	Ar.	i.	2
135.	Samsun	E. Yun.	ö.i.	1
136.	Savaşan	Tr.	s.f.	1
137.	Savaşmak	Tr.	i.f.	1
138.	Sayıł-	Tr.	f.	1
139.	Sev-	Tr.	f.	2
140.	Seven	Tr.	s.f.	1

141.	Sevil-	Tr.	f.	1
142.	Son	Tr.	i.	2
143.	Söyle-	Tr.	f.	1
144.	Söyleyen	Tr.	s.f.	1
145.	Söz	Tr.	i.	2
146.	Süre	Tr.	i.	1
147.	Şey	Ar.	i.	1
148.	Taarruz	Ar.	i.	2
149.	TBMM	Tr. – Ar.	kıs.	1
150.	Tekzip et-	Ar. – Tr.	f.	1
151.	Temel	Gr.	s.	1
152.	Toplayarak	Tr.	z.f.	1
153.	Tutarlı	Tr.	s.	1
154.	Tüm	Tr.	s.	3
155.	Türk	Tr.	ö.i.	4
156.	Uğurda	Tr.	zf.	1
157.	Ulus	Moğ.	i.	5
158.	Ulusal	Moğ. – Tr.	s.	2
159.	Uygun	Tr.	s.	1
160.	Ülke	Tr.	i.	3
161.	Üst	Tr.	i.	1
162.	Var	Tr.	s.	1
163.	Vazgeçme-	F. – Tr.	f.	1
164.	Ve	Ar.	ed.	9
165.	Ver-	Tr.	f.	1
166.	Ya	Tr.	ed.	2
167.	Yan	Tr.	i.	1
168.	Yanıl-	Tr.	f.	1
169.	Yanlış	Tr.	s.	1
170.	Yap-	Tr.	f.	3
171.	Yaşam	Tr.	i.	1
172.	Yeni	Tr.	s.	1
173.	Yer	Tr.	i.	1
174.	Yetişen	Tr.	s.f.	1
175.	Yol	Tr.	i.	1
176.	Yönetim	Tr.	i.	2
177.	Zafer	Ar.	i.	1
178.	Zaman	Ar.	i.	3

Tablo 3.28.2. III. Kitap 28. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Hakikat	-	+	-
2.	İdeal	+	-	-
3.	Taarruz	+	-	-
4.	Tekzip etmek	-	+	-

1.4.29. Yirmi Dokuzuncu Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Beni De Götür Öğretmenim	Röportaj	Özcan Ercan	230

Öğretmen Sıdıka Avar, Elazığ Kız Enstitüsü müdürü ve örnek bir cumhuriyet öğretmeni idi. Zor koşullarda kızlarımızı okutmak, bilgilendirmek için olağanüstü çaba göstermiş bir kahramandı. Köy köy dolaşıp okumak isteyen kızları topluyor ve okula getiriyordu.

“Nazımiye köylerinde bir köy zengininin evindeyiz. Uzun yoldan geldiğimizden dinleniyoruz. Etrafımızda evin insanları bize ikramda bulunuyorlar. Birden odaya fişek gibi bir kız girdi. Nefes nefese... Tam ortada durdu. Kalabalık içinde aranıyordu. Yanakları ateş gibi yanıyor, siyah sürmeli gözleri kıvılcımlanıyordu. On beş yaşlarındaydı. Gözleri, aradığını belirleyemeyince sordu:

- Müdüre kim?

-Benim kızım...

-Allah aşkına beni de götür... Munzur'un başı için beni okula götür. Sakın beni bırakma, ben okumak istiyorum.

Bir taraftan dizlerimi öpüyor, bir taraftan da sözünü kesmeden ısrar ediyordu. Saçlarını okşadım:

- Elbette yavrum, başımın üzerinde yerin var, sen bu kadar istersin de ben, seni nasıl götürmem! dedim.

Konuşmamız dışarıdan gelen cırtlak bir bağırişla kesildi. Bunu duyan Zariif, yerinden fırladı, kapıya koştu, kapattı ve sırtıyla destek olmaya çalıştı. Bir yandan bunu yapıyor, diğer yandan dışarıdaki kişiye bağıriyordu:

- Hayır, hayır gideceğim; bu sefer ne yaparsan yap, gideceğim. Okumak istiyorum, beni engellemezsiniz.”

Sıdıka Avar, yerinden kalktı, Zariif'e:

-Annendir yavrum, ana Allah yarısıdır. Onun iznini, rızasını alalım. Aç kapıyı, dedi.

“Zariif'in karşısında duran kadın, yırtık elbisesinin yakasını beline kadar açık, iskeletinin üzerinde kavrulmuş, bir deri bir kemik, yaşlı bir kadın. Gözler ve ağız çukurlar içinde. Bir insan harabesi... Kadın, Zariif'in üstüne atıldı. Karşılıklı bağıriyor, dövüşüyorlardı. Kadın, ısrarla o giderse kendini öldüreceğini, onsuz yaşayamayacağını söylüyor; Zariif de asıl orada kalıp okula gitmezse öleceğini bağıra bağıra tüm köye ilan ediyordu. O, gideceğim diyor; annesi ise ölürüm yine seni göndermem, diyordu.

Biz çaresizlik içinde yola çıktık. Zariif de bizi izliyordu. Onu götürüp okutabilmek, içimde bir dilek halinde kutsallaşıyordu. Annesi de “Hayır!” diye bağıra bağıra bizimle birlikte geliyordu. Bir aralık gözden kaybolunca içim rahatladı. Ama biraz sonra kadın destek alarak erkek kardeşi ve onun karısıyla üç kişi olarak karşımıza çıktı. Üçü birden Zariif'e saldırdılar. Zariif hala:

- Sizinle geleceğim, diye ağlıyordu. O sırada annesi ve eniştesi jandarmaya gittiler. Ben de Zariif'e:

- Atla arabaya, dedim. Kamyonu bindi ve gece olmasına rağmen yola çıktık.”

Ne yazık ki Zariif'i okula hiç götüremedi Avar Öğretmen... Jandarmalar kamyonu yolda çevirdiler. 16 yaşında olduğu için onu böyle zorla alamayacağını söylediler. Zariif, ailesi ile birlikte karanlıkta yok olup gitti. Avar Öğretmenin yüreğini dağlamıştı. Kanayan bir yara gibi yaşamı boyunca hep işledi.

Tablo 3.29.1. III. Kitap 29. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	16	Tr.	s.	1
2.	Aç-	Tr.	f.	1
3.	Açık	Tr.	s.	1
4.	Ağız	Tr.	i.	1
5.	Ağla-	Tr.	f.	1
6.	Aile	Ar.	i.	1
7.	Ak-	Tr.	f.	1
8.	Al-	Tr.	f.	1
9.	Alama-	Tr.	f.	1
10.	Alarak	Tr.	z.f.	1
11.	Alın	Tr.	i.	1
12.	Allah	Ar.	ö.i.	1
13.	Allah aşkına	Ar. – Tr.	ün.	1
14.	Ama	Ar.	ed.	1
15.	Ana	Tr.	i.	1
16.	Anne	Tr.	i.	4
17.	Ara-	Tr.	f.	1
18.	Araba	Ar.	i.	1
19.	Aralık	Tr.	i.	1
20.	Aran-	Tr.	f.	1
21.	Asıl	Ar.	s.	1
22.	Ateş	F.	i.	1
23.	Atıl-	Tr.	f.	1
24.	Atla-	Tr.	f.	1
25.	Avar Öğretmen	Tr.	ö.i.	2
26.	Bağır-	Tr.	f.	1
27.	Bağıra bağıra	Tr.	ik.	2
28.	Bağırış	Tr.	i.f.	1
29.	Bağırış-	Tr.	f.	1
30.	Baş	Tr.	i.	2
31.	Bel	Tr.	i.	1
32.	Belirleyemeyince	Tr.	z.f.	1
33.	Ben	Tr.	z.	8
34.	Beyaz	Ar.	s.	1

35.	Bırakma-	Tr.	f.	1
36.	Bilgilendirmek	Tr.	i.f.	1
37.	Bin-	Tr.	f.	1
38.	Bir	Tr.	s.	13
39.	Bir deri bir kemik	Tr.	s.ö.	1
40.	Biraz	Tr.	zf.	1
41.	Birden	Tr.	zf.	2
42.	Birlikte	Tr.	zf.	2
43.	Biz	Tr.	z.	4
44.	Boyunca	Tr.	zf.	1
45.	Böyle	Tr.	zf.	1
46.	Bu	Tr.	s. – z.	5
47.	Bulun-	Tr.	f.	1
48.	Cırtlak	Tr.	s.	1
49.	Cumhuriyet	Ar.	i.	1
50.	Çaba	Ar.	i.	1
51.	Çalış-	Tr.	f.	1
52.	Çaresizlik	F. – Tr.	i.	1
53.	Çevir-	Tr.	f.	1
54.	Çevrele-	Tr.	f.	1
55.	Çık-	Tr.	f.	1
56.	Çukur	Tr.	i.	1
57.	De-	Tr.	f.	5
58.	De/da	Tr.	ed.	7
59.	Destek	F.	i.	2
60.	Dışarı	Tr.	i.	2
61.	Diğer	Tr.	i.	1
62.	Dilek	Tr.	i.	1
63.	Dinlen-	Tr.	f.	1
64.	Diye	Tr.	zf.	2
65.	Diz	Tr.	i.	1
66.	Dolaşım	Tr.	z.f.	1
67.	Dövüş-	Tr.	f.	1
68.	Dur-	Tr.	f.	1
69.	Duran	Tr.	s.f.	1
70.	Duyan	Tr.	s.f.	1
71.	Elazığ Kız Enstitüsü	Ar. – Tr. – Fr.	ö.i.	1
72.	Elbette	Ar.	zf.	1
73.	Elbise	Ar.	i.	1
74.	Engelleyeme-	Tr.	f.	1
75.	Enişte	F.	i.	1
76.	Erkek	Tr.	i.	1
77.	Etraf	Ar.	i.	1
78.	Ev	Tr.	i.	2
79.	Fırıla-	Tr.	f.	1
80.	Fişek	F.	i.	1
81.	Gece	Tr.	i.	1
82.	Gel-	Tr.	f.	3

83.	Gelen	Tr.	s.f.	1
84.	Getir-	Tr.	f.	1
85.	Gibi	Tr.	ed.	3
86.	Gir-	Tr.	f.	1
87.	Git-	Tr.	f.	6
88.	Gitme-	Tr.	f.	1
89.	Gönderme-	Tr.	f.	1
90.	Göster-	Tr.	f.	1
91.	Götür-	Tr.	f.	2
92.	Götüreme-	Tr.	f.	1
93.	Götürme-	Tr.	f.	1
94.	Götürüp	Tr.	z.f.	1
95.	Göz	Tr.	i.	3
96.	Gözden kaybolunca	Tr.	z.f.	1
97.	Hal	Ar.	i.	1
98.	Hala	Ar.	zf.	1
99.	Harabe	Ar.	i.	1
100.	Hayır	Ar.	i.	3
101.	Hiç	F.	s.	1
102.	Israr	Ar.	i.	1
103.	Israr et-	Ar. – Tr.	f.	1
104.	i-	Tr.	f.	1
105.	İç	Tr.	i.	2
106.	İçin	Tr.	ed.	3
107.	İçinde	Tr.	zf.	3
108.	İkram	Ar.	i.	1
109.	İlan et-	Ar. – Tr.	f.	1
110.	İle	Tr.	ed.	1
111.	İnsan	Ar.	i.	2
112.	İ-se	Tr.	f.	1
113.	İskelet	Fr. < E. Yun.	i.	1
114.	İste-	Tr.	f.	3
115.	İsteyen	Tr.	s.f.	1
116.	İşle-	Tr.	f.	1
117.	İzin	Tr.	i.	1
118.	İzle-	Tr.	f.	1
119.	Jandarma	Fr.	i.	2
120.	Kadar	Ar.	ed.	2
121.	Kadın	Sogd.	i.	5
122.	Kahraman	F.	s.	1
123.	Kalabalık	Ar. – Tr.	i.	1
124.	Kalıp	Ar.	i.	1
125.	Kalk-	Tr.	f.	1
126.	Kamyon	Fr.	i.	2
127.	Kanayan	Tr.	s.f.	1
128.	Kapat-	Tr.	f.	1
129.	Kapı	Tr.	i.	2
130.	Karanlık	Tr.	i.	1

131.	Kardeş	Tr.	i.	1
132.	Karı	Tr.	i.	1
133.	Karşı	Tr.	i.	2
134.	Karşılıklı	Tr.	zf.	1
135.	Kavrul-	Tr.	f.	1
136.	Kendi	Tr.	z.	1
137.	Kesil-	Tr.	f.	1
138.	Kesmeden	Tr.	z.f.	1
139.	Kıvılcımlan-	Tr.	f.	1
140.	Kıvırcık	Tr.	s.	1
141.	Kız	Tr.	i.	4
142.	Ki	F.	i.	1
143.	Kim	Tr.	z.	1
144.	Kişi	Tr.	i.	2
145.	Konuşma	Tr.	i.f.	1
146.	Koş-	Tr.	f.	1
147.	Koşul	Tr.	i.	1
148.	Köy	F.	i.	3
149.	Köy köy	F.	ik.	1
150.	Kutsallaş-	Tr.	f.	1
151.	Munzur	?	ö.i.	1
152.	Müdire	Ar.	i.	1
153.	Müdür	Ar.	i.	1
154.	Nasıl	Tr. – Ar.	ed.	1
155.	Nazimiye	Ar.	ö.i.	1
156.	Ne	Tr.	ed.	2
157.	Nefes nefese	Ar. – Tr.	ik.	1
158.	O	Tr.	z. – s.	7
159.	Oda	Tr.	i.	1
160.	Okşa-	Tr.	f.	1
161.	Okul	Fr.	i.	4
162.	Okumak	Tr.	i.f.	3
163.	Okutabilmek	Tr.	i.f.	1
164.	Okutmak	Tr.	i.f.	1
165.	Ol-	Tr.	f.	1
166.	Olağanüstü	Tr.	s.	1
167.	Olarak	Tr.	z.f.	1
168.	Olma	Tr.	i.f.	2
169.	On beş	Tr.	s.	1
170.	Onsuz	Tr.	s.	1
171.	Ora	Tr.	zf.	1
172.	Orta	Tr.	i.	1
173.	Öğretmen	Tr.	i.	2
174.	Öl-	Tr.	f.	2
175.	Öldür-	Tr.	f.	1
176.	Öp-	Tr.	f.	1
177.	Örnek	Tr.	i.	1
178.	Rağmen	Ar.	ed.	1

179.	Rahatla-	Ar. – Tr.	f.	1
180.	Rıza	Ar.	i.	1
181.	Saç	Tr.	i.	2
182.	Sakın	Tr.	zf.	1
183.	Saldır-	Tr.	f.	1
184.	Sefer	Ar.	i.	1
185.	Sen	Tr.	z.	3
186.	Sıdika Avar	Ar. – Tr.	ö.i.	2
187.	Sırada	Tr.	zf.	1
188.	Sırt	Tr.	i.	1
189.	Siyah	Ar.	i.	2
190.	Siz	Tr.	z.	1
191.	Sonra	Tr.	zf.	1
192.	Sor-	Tr.	f.	1
193.	Söyle-	Tr.	f.	1
194.	Söyleme	Tr.	i.f.	1
195.	Söz	Tr.	i.	1
196.	Sürmeli	Tr.	s.	1
197.	Tam	Ar.	s.	1
198.	Taraf	Ar.	i.	2
199.	Ter	Tr.	i.	1
200.	Topla-	Tr.	f.	1
201.	Tüm	Tr.	s.	1
202.	Uzun	Tr.	s.	1
203.	Üç	Tr.	s.	2
204.	Üst	Tr.	i.	1
205.	Üzeri	Tr.	i.	2
206.	Var	Tr.	s.	1
207.	Ve	Ar.	s.	7
208.	Yaka	Tr.	i.	1
209.	Yan	Tr.	i.	2
210.	Yan-	Tr.	f.	1
211.	Yanak	Tr.	i.	1
212.	Yap-	Tr.	f.	3
213.	Yara	Tr.	i.	1
214.	Yarı	Tr.	s.	1
215.	Yaş	Tr.	i.	2
216.	Yaşam	Tr.	i.	1
217.	Yaşayama-	Tr.	f.	1
218.	Yaşlı	Tr.	s.	1
219.	Yavru	Tr.	i.	2
220.	Yazık	Tr.	i.	1
221.	Yer	Tr.	i.	3
222.	Yırtık	Tr.	i.	1
223.	Yine	Tr.	zf.	1
224.	Yok olup	Tr.	z.f.	1
225.	Yol	Tr.	i.	2
226.	Yola çık-	Tr.	f.	2

227.	Yüreğini dağla-	Tr.	f.	1
228.	Zarif	Ar.	ö.i.	11
229.	Zengin	F.	s.	1
230.	Zor	F.	s. – z.	2

Tablo 3.29.2. III. Kitap 29. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Enstitü	+	-	-
2.	Munzur'un başı için	+	-	-
3.	Nazımiye	+	-	-
4.	Ömür tüketmek	-	+	-
5.	Yüreğini dağlamak	-	+	+

1.4.30. Otuzuncu Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Yunus Balığının Sırtındaki Çocuk	Söylence (efsane)	Ali Püsküllüoğlu	198

Şimdiki gibi bir zamanlar da yine Milas'ın limanıydı Güllük. Yaman balıkçıları o yörede ünlüydü. Ekmeğini denizden çıkarırdı bu deniz insanları. Şendiler, birbirlerine bağıydılar. Biri sevindi mi hepsi mutlu olurdu; biri acıya mı uğradı, hepsi karalar giyerdi onunla birlikte. Şimdiki gibi o zaman da küçük bir yerdü Güllük.

Demem o ki herkes birbirini tanırdı.

Hele bir Hermiyas vardı ki onu tanımayan yoktu Güllük'te. Güllük'ün en güzel çocuğuydu Hermiyas. Bir tek anasından başka kimseciği yoktu Hermiyas'ın. Anacığı onu gözünden sakınır, dizinin dibinden ayırmazdı.

Günlerden bir gün, sıcak bir yaz günü, Hermiyas'ın arkadaşları kapıya dayandılar: "Hadi denize Hermiyas!" dediler. "Hadi denize!"

Hermiyas, anasından izin istedi ama anası, "Olmaz." dedi, "Olmaz Hermiyas."

O vakit Güllük'ün çocukları, başladılar Hermiyas'la alay etmeye:

"Anası bırakmaz ki onu..."

"Kaçamaz ki bizim gibi..."

"Anasının dizi dibinden ayrılmaz o, kızlar gibi!..."

Arkadaşlarının bu söyledikleri Hermiyas'a dokunmuştu. Bunu anlayan anası: "Hermiyas'ım, peki hadi sen de git denize... Ama ne olur açılma. Denizin neleyeceği bilinmez." dedi.

Hermiyas, "Olur ana!" deyip fırladı arkadaşlarının ardından. Az sonra tuzlu Ege'nin suları çocuk sesleriyle doldu. Çocuklar, serin sularına daldılar Ege'nin.

Bir süre sonra sesler kesildi kıyıda. Ege'nin hafif dalgalarının çıkardığı sestten başka bir şey duyulmaz oldu. Derken, o şen, o canlı çocuk sesleriyle yeniden doldu kıyı. Ama aralarında Hermiyas yoktu. Kara haber bir anda yayıldı Güllük'e, Güllük'ün güzel çocuğu Hermiyas'ı aldı Ege!" diye.

Bundan sonrası şöyle anlatır eskiler:

Günler geçmiş aradan. Günlerden bir gün, bir balıkçı, kayığını kıyıya çeker çekmez koşmuş Güllük'ün içine, bir yandan da bağırtıyormuş. "Gördüm, gördüm!" diye.

"Ne gördün?" demişler.

Balıkçı:

"Gördüm! Gördüm!" der dururmuş. Bir süre sonra kendine gelmiş. O zaman, "Anlat." demişler, "Ne gördün? Nedir bu halin?"

"Hermiyas'ı gördüm. Güllük'ün en güzel çocuğu Hermiyas'ı gördüm."

"Peki" demişler, "Nasıl? Düş olmasın seninki?"

Balıkçı:

"Düş olur mu hiç?" demiş, "Gördüm diyorum size, şu gözlerimle gördüm. Bir yunus balığının sırtındaydı."

Bunları anlatmış balıkçı ama inanmamış kimse.

"Peki, niye kurtarmadın onu? Niye alıp gelmedin?"

"Şunlara bak!" demiş balıkçı. "Nasıl alıp gelirdim? Mutlu görünüyordu Hermiyas. Üstelik de ben yaklaştırmaya kalmadan, dalıyordu sulara yunus. Ege'nin ak köpüklerini bilmez misiniz?"

Aradan yine günler geçmiş... Bir sabah, daha gün doğmadan yine bir haber yayılmış Güllük'e, "Hermiyas bulunmuş" diye... "Bulunmuş ama..." diyorlarmış da gerisini söylemiyorlarmış. Bunu duyan Güllüklüler koşmuş kıyıya.

Bir de bakmışlar ki ne göreler? Hermiyas, kumlara yatar sessiz soluksuz. Ve de bir balık. O da yatar oracıkta. Anlamışlar ki balıkçının anlattığı balık bu. İçlerinden yaşlı biri "Güllüklüler" demiş, "Beni yi dinleyin! Şu gördüğünüz olay üstüne düşünün biraz. Dostluk işte budur."

"Hele anlat. Ne demek istiyorsun?"

"Hermiyas'la yunus balığının dostluğunu görmüyor musunuz? Denize bırakmamış onu, getirip kıyıya bırakmış."

"Ama o da ölü." demişler. Yaşlı adam:

"Öyle, o da ölü." demiş. "Dostunu kıyıya çıkarmış ama kendi de dayanmamış buna. Birlikte olmak dilemiş."

Bunun üzerine işi anlayan Güllüklüler, aralarında para toplamışlar. Yunus balığı ile Hermiyas'ın bir anıtını yaptırmışlar, dostluğun simgesi olsun diye.

Dostluk var oldukça bu efsane de yaşayacaktır.

Tablo 3.30.1. III. Kitap 30. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Acı	Tr.	i.	1
2.	Açılma-	Tr.	f.	1
3.	Adam	İb.	i.	1
4.	Ak	Tr.	s.	1
5.	Al-	Tr.	f.	1
6.	Alay etme	Rum. – Tr.	i.f.	1
7.	Alıp	Tr.	z.f.	2
8.	Ama	Ar.	ed.	7
9.	An	Ar.	i.	1
10.	Ana	Tr.	i.	7
11.	Anacık	Tr.	i.	1
12.	Anıt	Tr.	i.	1
13.	Anla-	Tr.	f.	1
14.	Anlat-	Tr.	f.	5
15.	Anlayan	Tr.	s.f.	2
16.	Ara	Tr.	i.	4
17.	Ardı	Tr.	i.	1
18.	Arkadaş	Tr.	i.	3
19.	Az	Tr.	zf.	1
20.	Bağır-	Tr.	f.	1
21.	Bağlı	Tr.	s.	1
22.	Bak-	Tr.	f.	2
23.	Balık	Tr.	i.	5
24.	Balıkçı	Tr.	i.	7
25.	Başka	Tr.	s.	2
26.	Başla-	Tr.	f.	1
27.	Ben	Tr.	z.	2
28.	Bırak-	Tr.	f.	1
29.	Bırakma-	Tr.	f.	2
30.	Bilinme-	Tr.	f.	1
31.	Bilme-	Tr.	f.	1
32.	Bir	Tr.	s.	19
33.	Biraz	Tr.	s.	1
34.	Birbiri	Tr.	z.	2
35.	Biri	Tr.	z.	3
36.	Birlikte	Tr.	zf.	2
37.	Biz	Tr.	z.	1
38.	Bu	Tr.	s. – z.	12
39.	Bulun-	Tr.	f.	2
40.	Canlı	F. – Tr.	i.	1
41.	Çek-	Tr.	f.	2
42.	Çıkar-	Tr.	f.	3
43.	Çocuk	Tr.	i.	7
44.	Daha	Tr.	zf.	1

45.	Dal-	Tr.	f.	2
46.	Dalga	Tr.	i.	1
47.	Dayanama-	Tr.	f.	1
48.	De-	Tr.	f.	14
49.	De/da	Tr.	ed.	13
50.	Deme	Tr.	ün.	1
51.	Demek	Tr.	i.f.	1
52.	Deniz	Tr.	i.	7
53.	Derken	Tr.	z.f.	1
54.	Deyip	Tr.	z.f.	1
55.	Dile-	Tr.	f.	1
56.	Dinle-	Tr.	f.	1
57.	Diye	Tr.	zf.	4
58.	Dizinin dibinden ayırma-	Tr.	dey.	2
59.	Doğmadan	Tr.	z.f.	1
60.	Dokun-	Tr.	f.	1
61.	Dol-	Tr.	f.	2
62.	Dost	F.	i.	1
63.	Dostluk	F. – Tr.	i.	4
64.	Dur-	Tr.	f.	1
65.	Duyan	Tr.	s.f.	1
66.	Duyulma-	Tr.	f.	1
67.	Düş	Tr.	i.	2
68.	Düşün-	Tr.	f.	1
69.	Efsane	F.	i.	1
70.	Ege	Gr.	ö.i.	5
71.	Ekmek	Tr.	i.	1
72.	En	Tr.	zf.	2
73.	Eski	Tr.	s.	1
74.	Fırıla-	Tr.	f.	1
75.	Geç-	Tr.	f.	2
76.	Gel-	Tr.	f.	1
77.	Gelme-	Tr.	f.	1
78.	Geri	Tr.	i.	1
79.	Getirip	Tr.	z.f.	1
80.	Gibi	Tr.	ed.	4
81.	Git-	Tr.	f.	1
82.	Gör-	Tr.	f.	11
83.	Göre	Tr.	zf.	1
84.	Görme-	Tr.	f.	1
85.	Görün-	Tr.	f.	1
86.	Göz	Tr.	i.	1
87.	Gözünden sakın-	Tr.	dey.	1
88.	Güllük	F. – Tr.	ö.i.	10
89.	Güllüklüler	F. – Tr.	ö.i.	3
90.	Gün	Tr.	i.	8
91.	Güzel	Tr.	s.	3
92.	Haber	Ar.	i.	1

93.	Hadi	Ar.	ün.	3
94.	Hafif	Ar.	s.	1
95.	Hal	Ar.	i.	1
96.	Hele	F.	zf.	2
97.	Hepsi	Tr.	z.	2
98.	Herkes	F.	z.	1
99.	Hermiyas	E. Yun.	ö.i.	20
100.	Hiç	F.	s.	1
101.	İç	Tr.	i.	2
102.	İle	Tr.	ed.	1
103.	İnanma-	Tr.	f.	1
104.	İnsan	Ar.	i.	1
105.	İste-	Tr.	f.	2
106.	İş	Tr.	i.	1
107.	İşte	Tr.	zf.	1
108.	İyi	Tr.	s.	1
109.	İzin	Tr.	i.	1
110.	Kaçama-	Tr.	f.	1
111.	Kalmadan	Tr.	z.f.	1
112.	Kapıya dayan-	Tr.	dey.	1
113.	Kara haber	Tr. – Ar.	s.ö.	1
114.	Karalar giy-	Tr.	dey.	1
115.	Kayık	Tr.	i.	1
116.	Kendi	Tr.	z.	1
117.	Kendine gel-	Tr.	dey.	1
118.	Kesil-	Tr.	f.	1
119.	Kıyı	Tr.	i.	6
120.	Kız	Tr.	i.	1
121.	Ki	F.	ed.	5
122.	Kimse	Tr.	z.	1
123.	Kimsecik	Tr.	i.	1
124.	Koş-	Tr.	f.	1
125.	Koşuş-	Tr.	f.	1
126.	Köpük	Tr.	i.	1
127.	Kum	Tr.	i.	1
128.	Kurtarma-	Tr.	f.	1
129.	Küçükük	Tr.	s.	1
130.	Liman	Yun.	i.	1
131.	Mi	Tr.	ed.	4
132.	Milas	E. Yun.	ö.i.	1
133.	Mutlu	Tr.	s.	2
134.	Nasıl	Tr. – Ar.	ed.	2
135.	Ne	Tr.	ed.	5
136.	Nedir	Tr.	ed.	1
137.	Neyle-	Tr.	f.	1
138.	Niye	Tr.	zf.	2
139.	O	Tr.	s. – z.	17
140.	Ol-	Tr.	f.	6

141.	Olay	Tr.	i.	1
142.	Olma-	Tr.	f.	3
143.	Olmak	Tr.	i.f.	1
144.	Oracık	Tr.	i.	1
145.	Ölü	Tr.	i.	2
146.	Öyle	Tr.	zf.	1
147.	Para	F.	i.	1
148.	Peki	Tr.	ün.	3
149.	Sabah	Ar.	i.	1
150.	Sen	Tr.	z.	2
151.	Serin	Tr.	i.	1
152.	Ses	Tr.	i.	4
153.	Sessiz	Tr.	s.	1
154.	Sevin-	Tr.	f.	1
155.	Sıcak	Tr.	i.	1
156.	Sırt	Tr.	i.	1
157.	Simge	Tr.	i.	1
158.	Siz	Tr.	z.	1
159.	Soluksuz	Tr.	s.	1
160.	Sonra	Tr.	zf.	4
161.	Söyle-	Tr.	f.	1
162.	Söyleme-	Tr.	f.	1
163.	Su	Tr.	i.	3
164.	Süre	Tr.	i.	2
165.	Şen	F.	s.	2
166.	Şey	Ar.	ed.	1
167.	Şimdi	Tr.	zf.	2
168.	Şöyle	Tr.	zf.	1
169.	Şu	Tr.	s. – z.	3
170.	Tanı-	Tr.	f.	1
171.	Tanımayan	Tr.	s.f.	1
172.	Tek	Tr.	i.	1
173.	Topla-	Tr.	f.	1
174.	Uğra-	Tr.	f.	1
175.	Ünlü	Tr.	s.	1
176.	Üst	Tr.	i.	1
177.	Üstelik	Tr.	i.	1
178.	Üzeri	Tr.	i.	1
179.	Vakit	Ar.	i.	1
180.	Var	Tr.	s.	1
181.	Var oldukça	Tr.	z.f.	1
182.	Ve	Ar.	ed.	1
183.	Yaklaşma	Tr.	i.f.	1
184.	Yaman	Tr.	s.	1
185.	Yan	Tr.	i.	1
186.	Yaptır-	Tr.	f.	1
187.	Yaşa-	Tr.	f.	1
188.	Yaşlı	Tr.	s.	2

189.	Yat-	Tr.	f.	2
190.	Yayıł-	Tr.	f.	2
191.	Yaz	Tr.	i.	1
192.	Yeniden	Tr.	zf.	1
193.	Yer	Tr.	i.	1
194.	Yine	Tr.	zf.	3
195.	Yok	Tr.	s.	3
196.	Yöre	Tr.	i.	1
197.	Yunus	İb.	i.	4
198.	Zaman	Ar.	i.	3

Tablo 3.30.2. III. Kitap 30. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Anıt	+	-	-
2.	Canlı	-	+	-
3.	Dokunmak	-	+	-
4.	Karalar giymek	-	+	-
5.	Yaman	+	-	-

1.4.31. Otuz Birinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Atatürk Ve Milli Eğitim	Makale	Atatürkçülük III. Kitap	169

Türk ulusunun çağdaş uygarlığa ulaşmasında eğitimin önemli bir yeri vardır. Atatürk, Kurtuluş Savaşı'nın en bunalımlı günlerinde 16 Temmuz 1921'de Ankara'da bir maarif kongresinin toplanmasını sağlamıştır. Bu kongre, onun eğitime ne kadar büyük bir önem verdiğinin en güzel kanıtıdır. Atatürk, bu kongrede yaptığı konuşmada, eğitim sistemimizin yeniden yapılanmasının gereğini açıkça belirtmiştir. Çünkü, ulumuzu mutluluğa götürme yolunda eğitimin çok önemli bir yeri ve önemi vardır.

Atatürkçü eğitim anlayışına göre eğitimimiz ulusal bir nitelikte olmalıdır. Çocuklarımıza ve gençlerimize ulusal amaçları gerçekleştirmeye yönelik bir eğitim verilmelidir. Eğitim sistemimizin ulusal olması demek; cumhuriyetimizin dayandığı tam bağımsızlık ve ulusal egemenlik esaslarına, ulusal kimliğimize. Atatürk ilke ve devrimlerine uygun olması demektir.

Eğitimimiz, çağdaş bir anlayışta olmalıdır. Çünkü çağın gereklerinden uzak bir eğitim, geri kalmamıza yol açar. Çağdaş uygarlık düzeyini, bilim ve tekniği temel alan bir eğitim çağdaş bir eğitimidir.

Çağdaş eğitim anlayışının gereklerinden biri de öğretim birliğidir. Öğretim birliği sağlanmadan yani tüm yurttaşlarımıza aynı eğitim verilmeden ulusal birlik ve bütünlüğün sağlanması olası değildir. Atatürk bunu şöyle belirtiyor: “Milletimizin, memleketimizin okulları bir olmalıdır. Bütün memleket evladı, kadın ve erkek aynı şekilde oradan çıkmalıdır.” Milli eğitimimizin temel niteliklerinden biri de karma eğitimidir. Karma eğitimden anlaşılması gereken, kız erkek ayırımı yapılmaksızın çocuklarımızın aynı okullarda, aynı sınıflarda eğitim görmesidir. Karma eğitim, kadın erkek eşitliğinin de bir gereğidir.

Atatürkçü düşüncenin öngördüğü eğitim; yaygın, demokratik ve halkçı bir eğitimidir. Yani tüm ulusun yetişmesini, gelişmesini, kültürlü vatandaşlar olmasını sağlayan bir eğitimidir. Akılcı, uygar ve kültürlü yurttaşları yetiştirmek ancak eğitimin yaygınlaştırılması ile gerçekleşir. Bu nedenle Atatürk, eğitimin yaygınlaştırılmasını istiyordu. Onun: “Milli eğitim ışığının memleketin en derin köşelerine kadar ulaşmasına, yayılmasına özellikle dikkat ediyoruz.” sözü cumhuriyetin eğitim anlayışını belirtmektedir. Tüm yurttaşların eksiksiz olarak eğitilmesi, cumhuriyetimizin temel amaçlarından biridir. Atatürk, bunun ne denli gerekli olduğunu şu sözlerle açıklamaktadır: “Hedefe yalnız çocukları yetiştirmekle ulaşamayız. Çocuklar geleceğindir. Çocuklar, geleceği yapacak adamlardır. Fakat geleceği yapacak olan bu çocukları yetiştirecek analar, babalar, kardeşler hepsi şimdiden az çok aydınlatılmalıdır ki yetiştirecekleri çocukları bu millet ve memlekete hizmet edebilecek, yararlı olabilecek şekilde yetiştirsinsinler.”

Tablo 3.31.1. III. Kitap 31. Metin Sözvarlığı Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	16	Tr.	s.	1
2.	1921	Tr.	s.	1
3.	Açıkça	Tr.	zf.	1
4.	Açıkla-	Tr.	f.	1
5.	Adam	İb.	i.	1
6.	Akılcı	Ar. – Tr.	i.	1
7.	Alan	Tr.	s.f.	1
8.	Amaç	Tr.	i.	2
9.	Ana	Tr.	i.	1
10.	Ancak	Tr.	ed.	1
11.	Ankara	E.Yun.	ö.i.	1
12.	Anlaşılma	Tr.	i.f.	1
13.	Anlayış	Tr.	i.f.	4
14.	Atatürk	Tr.	ö.i.	5
15.	Atatürkçü	Tr.	i.	3
16.	Aydınlatıl-	Tr.	f.	1
17.	Ayırım	Tr.	i.	1
18.	Aynı	Ar.	s.	4
19.	Az çok	Tr.	ik.	1

20.	Baba	Tr.	i.	1
21.	Bağımsızlık	Tr.	i.	1
22.	Belirt-	Tr.	f.	3
23.	Bilim	Tr.	i.	1
24.	Bir	Tr.	s.	14
25.	Biri	Tr.	z.	3
26.	Birlik	Tr.	i.	3
27.	Bu	Tr.	z. – s.	7
28.	Bunalımlı	Tr.	s.	1
29.	Bütün	Tr.	s.	1
30.	Bütünlük	Tr.	i.	1
31.	Büyük	Tr.	s.	1
32.	Cumhuriyet	Ar.	i.	3
33.	Çağ	Moğ.	i.	1
34.	Çağdaş	Moğ.-Tr.	i.	5
35.	Çık-	Tr.	f.	1
36.	Çocuk	Tr.	i.	7
37.	Çok	Tr.	zf.	1
38.	Çünkü	F.	ed.	2
39.	Dayan-	Tr.	f.	1
40.	De/da	Tr.	ed.	3
41.	Değil	Tr.	i.	1
42.	Demek	Tr.	i.f.	2
43.	Demokratik	Fr. < E. Yun.	s.	1
44.	Denli	Tr.	zf.	1
45.	Derin	Tr.	i.	1
46.	Devrim	Tr.	i.	1
47.	Dikkat et-	Ar. - Tr.	f.	1
48.	Düşünce	Tr.	i.	1
49.	Düzyey	Tr.	i.	1
50.	Edebilecek	Tr.	s.f.	1
51.	Egemenlik	Tr.	i.	1
52.	Eğitilme	Tr.	i.f.	1
53.	Eğitim	Tr.	i.	26
54.	Eksiksiz	Tr.	s.	1
55.	En	Tr.	zf.	3
56.	Erkek	Tr.	i.	3
57.	Esas	Ar.	s.	1
58.	Eşitlik	Tr.	i.	1
59.	Evlat	Ar.	i.	1
60.	Fakat	Ar.	ed.	1
61.	Gelecek	Tr.	s.f.	3
62.	Gelişme	Tr.	i.f.	1
63.	Genç	Tr.	s.	1
64.	Gerçek	Tr.	i.	1
65.	Gerçekleş-	Tr.	f.	1
66.	Gerçekleştirme	Tr.	i.f.	1
67.	Gerek	Tr.	i.	3

68.	Gereken	Tr.	s.f.	1
69.	Gerekli	Tr.	s.	1
70.	Geri	Tr.	i.	1
71.	Göre	Tr.	zf.	1
72.	Görme	Tr.	i.f.	1
73.	Götürme	Tr.	i.f.	1
74.	Gün	Tr.	i.	1
75.	Güzel	Tr.	s.	1
76.	Halkçı	Ar. – Tr.	i.	1
77.	Hedef	Ar.	i.	1
78.	Hepsi	Tr.	z.	1
79.	Hizmet	Ar.	i.	1
80.	Işık	Tr.	i.	1
81.	İle	Tr.	ed.	1
82.	İlke	Tr.	i.	1
83.	İste-	Tr.	f.	1
84.	Kadar	Ar.	ed.	2
85.	Kadın	Sogd.	i.	2
86.	Kalma	Tr.	i.f.	1
87.	Kant	Tr.	i.	1
88.	Kardeş	Tr.	i.	1
89.	Karma	Tr.	i.f.	3
90.	Kız	Tr.	i.	1
91.	Ki	F.	ed.	1
92.	Kimlik	Tr.	i.	1
93.	Kongre	Fr. < Lat.	i.	3
94.	Konuşma	Tr.	i.f.	1
95.	Köşe	F.	i.	1
96.	Kurtuluş Savaşı	Tr.	ö.i.	1
97.	Kültürlü	Fr. – Tr.	s.	2
98.	Maarif	Ar.	i.	1
99.	Memleket	Ar.	i.	4
100.	Millet	Ar.	i.	2
101.	Milli	Ar.	s.	2
102.	Mutluluk	Tr.	i.	1
103.	Ne	Tr.	ed.	2
104.	Neden	Tr.	ed.	1
105.	Nitelik	Tr.	i.	2
106.	O	Tr.	z.	2
107.	Okul	Fr.	i.	2
108.	Ol-	Tr.	f.	4
109.	Olabilecek	Tr.	s.f.	1
110.	Olan	Tr.	s.f.	1
111.	Olarak	Tr.	z.f.	1
112.	Olası	Tr.	i.	1
113.	Olma	Tr.	i.f.	3
114.	Ora	Tr.	zf.	1
115.	Öğretim	Tr.	i.	2

116.	Önem ver-	Tr.	f.	1
117.	Önemli	Tr.	s.	2
118.	Öngör-	Tr.	f.	1
119.	Özellikle	Tr.	zf.	1
120.	Sağla-	Tr.	f.	1
121.	Sağlanma	Tr.	i.f.	1
122.	Sağlanmadan	Tr.	z.f.	1
123.	Sağlayan	Tr.	s.f.	1
124.	Sınıf	Ar.	i.	1
125.	Sistem	Fr. < E. Yun.	i.	2
126.	Söz	Tr.	i.	2
127.	Şekil	Ar.	i.	2
128.	Şimdiden	Tr.	zf.	1
129.	Şöyle	Tr.	zf.	1
130.	Şu	Tr.	s.	1
131.	Tam	Ar.	s.	1
132.	Teknik	Fr.	i.	1
133.	Temel	Gr.	s.	3
134.	Temmuz	Ar.	i.	1
135.	Toplanma	Tr.	i.f.	1
136.	Tüm	Tr.	s.	3
137.	Türk	Tr.	ö.i.	1
138.	Ulaşama-	Tr.	f.	1
139.	Ulaşma	Tr.	i.f.	2
140.	Ulus	Moğ.	i.	3
141.	Ulusal	Moğ. – Tr.	s.	6
142.	Uygar	Tr.	s.	1
143.	Uygarlık	Tr.	i.	2
144.	Uygun	Tr.	s.	1
145.	Uzak	Tr.	s.	1
146.	Var	Tr.	s.	2
147.	Vatandaş	Ar. – Tr.	i.	1
148.	Ve	Ar.	ed.	9
149.	Veril-	Tr.	f.	1
150.	Verilmeden	Tr.	z.f.	1
151.	Yalnız	Tr.	s.	1
152.	Yani	Ar.	ün.	2
153.	Yap-	Tr.	f.	3
154.	Yapılanma	Tr.	i.f.	1
155.	Yapılmaksızın	Tr.	zf.	1
156.	Yararlı	Tr.	s.	1
157.	Yaygın	Tr.	s.	1
158.	Yaygınlaştırılma	Tr.	i.f.	2
159.	Yayılma	Tr.	i.f.	1
160.	Yeniden	Tr.	zf.	1
161.	Yer	Tr.	i.	2
162.	Yetişme	Tr.	i.f.	1
163.	Yetiştir-	Tr.	f.	2

164.	Yetiştirecek	Tr.	s.f.	1
165.	Yetiştirmek	Tr.	i.f.	2
166.	Yol	Tr.	i.	1
167.	Yol aç-	Tr.	dey.	1
168.	Yönelik	Tr.	i.	1
169.	Yurттаş	Tr.	i.	3

Tablo 3.31.2. III. Kitap 31. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Devrim	-	+	-
2.	Egemenlik	-	+	+
3.	Evlat	-	+	+
4.	İlke	-	+	-
5.	Kurultay	-	+	-
6.	Maarif kongresi	+	-	-

1.4.32. Otuz İkinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Cici Semer	Öykü	Muzaffer İzgü	186

Eşeklerin tümü bir araya gelmişler. Kimi anırmuş, kimi tozlu bir yer bulup debelenmiş. Kimisi de bulduğu karpuz kabuğunu kemirmiş. Sonra oturmuşlar, şundan bundan konuşmaya başlamışlar. Ama genç eşekler, yaşlı eşeklere saygılı. Yaşlı eşekler konuşurken genç eşekler söze karışmıyor, onları dinliyorlarmış. Yaşlı eşeğin biri, yıllar önce nasıl tozlu bir yer bulup debelendiğini ballandıra ballandıra anlatmış.

Daha sonra söz semerlere gelmiş. Her eşek kendi semeriyle övünmüştü:

- Vallahi benim semerimin dünyada bir eşi daha yoktur.

- Senin semerin benimkinin yanında ne ki? Benim semerim kaymak gibi. Sahibim üzerime iki çuval atsa bile tınmıyorum. Bakın şu sırtıma, hiç yağır görebilecek misiniz?

Ötekiler bağırılmışlar:

- Bizim de yağırımız yok, bizim de yağırımız yok.

En yaşlı eşek:

- Susun bakalım! diye bağırılmış. Hiç birimizin sırtında yağır yok; çünkü hepimizin semerini yapan aynı adam, aynı usta.

Gerçekten o ülkede tüm semerleri aynı usta yaparmış. Yaptığı semer eşeğin sırtına hokka gibi otururmuş. Çünkü semerci bilimsel çalışmış. Semer dikeceği eşeğin ölçüsünü almadan dünyada semer yapmazmış. Ne yazık ki bir süre sonra semer ustası ölüvermiş! Yeni bir semer ustası bulunmuş. Eski ustanın dükkanına yerleşmiş, kurmuş tezgahını, yapmış reklamını:

- Bir semer dikerim ki ben, öteki usta benim yanımda hiç kalır! Semerin tahta omurgasını erikten, yanlarını cevizden yaparım. Altına astar geçirir, kurdeleler takarım. Kolanı ince kıldan, atkıyı has pamuktan bağlarım...İlk kez, genç eşeğin sahibi gitmiş bu yeni semerciye, semer ismarlamış.

- Hay hay! demiş yeni usta.

Geçmiş eşeğin karşısına şöyle bir bakmış:

- Gel yarın al, demiş.

- Ölçü falan almayacak mısın?

Gülmüş yeni usta:

- Ben işimin o denli eriyim ki ölçü almama gerek yok. Benim yaptığım semer hokka gibi oturacak göreceksiniz.

Görmüşler! Eşeğin sırtı iki günde yağır olmuş. Tüm eşekler, genç eşeğin başına birikmişler, yağıra bakmışlar.

- Vah vah, demişler.

Genç eşek:

- Merak etmeyin, çok yakında aynı şey sizin de başınıza gelecek!... demiş. Eskimiş semerler, yaptırılmış yeni semerler; eskimiş semerler, yaptırılmış semerler. Tüm eşeklerin her yanı yağıra kesmiş. Ülkede yağırsız eşek kalmadıktan sonra, en yaşlı eşek:

- Arkadaşlar demiş, bu böyle olmaz... Ne yapalım, ne edelim bu ustadan kurtulmaya bakalım.

Öteki eşekler bağırılmışlar:

- Peki, ne yapalım?

Yaşlı eşek:

- Miting yapalım, demiş. Yeni semer ustasını istenmeyen adam ilan edelim.

Tüm eşekler, yeni semer ustasının dükkanına doğru yürümeye başlamışlar.

- Yeni ustayı istemeyiz, biz bu semeri giymeyiz!

- Sırtımız yağır oldu, ustamız sağır oldu!

- Yağırda sinek çok, semerde hiç insaf yok!

Semercinin dükkanının önüne toplanmışlar, hep bir ağızdan bağırmaya başlamışlar.

Genç eşek, geriden hızlı hızlı koşmuş gelmiş, olanca sesiyle bağırmuş:

Arkadaşlar, sevgili arkadaşlar, dinleyin beni... Arkadaşlar biz semerle de semerciyle de boşuna uğraşıyoruz... Biz eşek olduktan sonra bize semer vuran çok olur... Onun için eşeklikten kurtulalım...

Tablo 3.32.1. III. Kitap 32. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Adam	İb.	i.	2
2.	Ağız	Tr.	i.	1
3.	Al-	Tr.	f.	1
4.	Alma	Tr.	i.f.	1

5.	Alma-	Tr.	f.	2
6.	Almadan	Tr.	z.f.	1
7.	Alt	Tr.	i.	1
8.	Ama	Ar.	ed.	1
9.	Anır-	Tr.	f.	1
10.	Anlat-	Tr.	f.	1
11.	Ara	Tr.	i.	1
12.	Arkadaş	Tr.	i.	4
13.	Astar	F.	i.	1
14.	At-	Tr.	f.	1
15.	Atkı	Tr.	i.	1
16.	Aynı	Ar.	s.	4
17.	Bağır-	Tr.	f.	4
18.	Bağırma	Tr.	i.f.	1
19.	Bağla-	Tr.	f.	1
20.	Bak-	Tr.	f.	5
21.	Ballandıra ballandıra	Tr.	ik.	1
22.	Baş	Tr.	i.	1
23.	Başına gel-	Tr.	dey.	1
24.	Başla-	Tr.	f.	3
25.	Ben	Tr.	z.	8
26.	Bile	Tr.	zf.	1
27.	Bilimsel	Tr.	s.	1
28.	Bir	Tr.	s.	10
29.	Biri	Tr.	z.	1
30.	Birik-	Tr.	f.	1
31.	Biz	Tr.	z.	6
32.	Boşuna	Tr.	zf.	1
33.	Böyle	Tr.	zf.	1
34.	Bu	Tr.	s. – z.	4
35.	Bul-	Tr.	f.	1
36.	Bulun-	Tr.	f.	1
37.	Bulup	Tr.	z.f.	2
38.	Ceviz	Ar. < Aram.	i.	1
39.	Çalış-	Tr.	f.	1
40.	Çok	Tr.	zf.	3
41.	Çuval	F.	i.	1
42.	Çünkü	F.	ed.	2
43.	Daha	Tr.	zf.	2
44.	De-	Tr.	f.	6
45.	De/da	Tr.	ed.	6
46.	Debelen-	Tr.	f.	2
47.	Denli	Tr.	zf.	1
48.	Dik-	Tr.	f.	2
49.	Dinle-	Tr.	f.	2
50.	Diye	Tr.	zf.	1
51.	Dükkan	Ar. < Aram.	i.	3
52.	Dünya	Ar.	i.	2

53.	-e doğru	Tr.	ed.	1
54.	En	Tr.	zf.	2
55.	Er	Tr.	i.	1
56.	Erik	Tr.	i.	1
57.	Eski	Tr.	s.	1
58.	Eski-	Tr.	f.	2
59.	Eş	Tr.	i.	1
60.	Eşek	Tr.	i.	23
61.	Eşeklik	Tr.	i.	1
62.	Et-	Tr.	f.	1
63.	Falan	Ar.	s.	2
64.	Geç-	Tr.	f.	1
65.	Geçir-	Tr.	f.	1
66.	Gel-	Tr.	f.	4
67.	Genç	Tr.	s.	6
68.	Gerçek	Tr.	i.	1
69.	Gerek	Tr.	s.	1
70.	Geri	Tr.	i.	1
71.	Gibi	Tr.	ed.	1
72.	Git-	Tr.	f.	1
73.	Giyme-	Tr.	f.	1
74.	Gör-	Tr.	f.	2
75.	Görebil-	Tr.	f.	1
76.	Gül-	Tr.	f.	1
77.	Gün	Tr.	i.	1
78.	Has	Ar.	s.	1
79.	Hay huy	Tr.	ik.	1
80.	Hep	Tr.	s.	2
81.	Her	F.	s.	2
82.	Hızlı hızlı	F. – Tr.	ik.	1
83.	Hiç	F.	s.	3
84.	Hiçbiri	F. – Tr.	z.	1
85.	Hokka gibi otur-	Ar. – Tr.	dey.	2
86.	İsmarla-	Tr.	f.	1
87.	İçin	Tr.	ed.	1
88.	İki	Tr.	s.	2
89.	İlan et-	Ar. – Tr.	f.	1
90.	İlk	Tr.	i.	1
91.	İnce	Tr.	s.	1
92.	İnsaf	Ar.	i.	1
93.	İsteme-	Tr.	f.	1
94.	İstenmeyen	Tr.	s.f.	1
95.	İş	Tr.	i.	1
96.	Kabuk	Tr.	i.	1
97.	Kal-	Tr.	f.	1
98.	Kalma-	Tr.	f.	1
99.	Karış-	Tr.	f.	1
100.	Karpuz	F.	i.	1

101.	Karşı	Tr.	ed.	1
102.	Kaymak	Tr.	i.	1
103.	Kemir-	Tr.	f.	1
104.	Kendi	Tr.	z.	1
105.	Kes-	Tr.	f.	1
106.	Kez	Tr.	zf.	1
107.	Kıl	Tr.	i.	1
108.	Ki	F.	ed.	4
109.	Kimi	Tr.	z.	3
110.	Kolan	Tr.	i.	1
111.	Konuş-	Tr.	f.	1
112.	Konuşma	Tr.	i.f.	1
113.	Koş-	Tr.	f.	1
114.	Kur-	Tr.	f.	1
115.	Kurdele	İt.	i.	1
116.	Kurtul-	Tr.	f.	1
117.	Kurtulma	Tr.	i.f.	1
118.	Merak etme-	Ar. – Tr.	f.	1
119.	Mi	Tr.	ed.	2
120.	Miting	İng.	i.	1
121.	Nasıl	Tr. – Ar.	ed.	1
122.	Ne	Tr.	ed.	5
123.	O	Tr.	z. – s.	4
124.	Ol-	Tr.	f.	5
125.	Olanca	Tr.	zf.	1
126.	Omurga	Tr.	i.	1
127.	Otur-	Tr.	f.	1
128.	Ölçü	Tr.	i.	3
129.	Ölüver-	Tr.	f.	1
130.	Ön	Tr.	i.	1
131.	Önce	Tr.	zf.	1
132.	Öteki	Tr.	s.	3
133.	Övün-	Tr.	f.	1
134.	Pamuk	F. / E. Yun.	i.	1
135.	Peki	Tr.	ün.	1
136.	Reklam	Fr.	i.	1
137.	Sağır	Tr.	s.	1
138.	Sahip	Ar.	i.	2
139.	Saygılı	Tr.	s.	1
140.	Semer	Yun.	i.	26
141.	Semerci	Yun. – Tr.	i.	4
142.	Sen	Tr.	z.	1
143.	Ses	Tr.	i.	1
144.	Sevgili	Tr.	i.	1
145.	Sırt	Tr.	i.	5
146.	Sinek	Tr.	i.	1
147.	Siz	Tr.	z.	1
148.	Sonra	Tr.	zf.	5

149.	Söz	Tr.	i.	2
150.	Sus-	Tr.	f.	1
151.	Süre	Tr.	i.	1
152.	Şey	Ar.	i.	1
153.	Şöyle	Tr.	zf.	1
154.	Şu	Tr.	s.	1
155.	Şundan bundan	Tr.	zf.	1
156.	Tahta	F.	i.	1
157.	Tak-	Tr.	f.	1
158.	Tezgaah	F.	i.	1
159.	Tınma-	Tr.	f.	1
160.	Toplan-	Tr.	f.	1
161.	Tozlu	Tr.	s.	2
162.	Tüm	Tr.	s.	5
163.	Uğraş-	Tr.	f.	1
164.	Usta	F.	i.	13
165.	Ülke	Tr.	i.	2
166.	Üzeri	Tr.	i.	1
167.	Vah vah	Tr.	ün.	1
168.	Vallahi	Ar.	ün.	1
169.	Varan	Tr.	s.f.	1
170.	Yağır	Tr.	i.	9
171.	Yağırsız	Tr.	s.	1
172.	Yakında	Tr.	zf.	1
173.	Yan	Tr.	i.	4
174.	Yap-	Tr.	f.	8
175.	Yapan	Tr.	s.f.	1
176.	Yapma-	Tr.	f.	1
177.	Yaptırıl-	Tr.	f.	2
178.	Yarın	Tr.	i.	1
179.	Yaşlı	Tr.	s.	6
180.	Yazık	Tr.	i.	1
181.	Yeni	Tr.	s.	8
182.	Yer	Tr.	i.	2
183.	Yerleş-	Tr.	f.	1
184.	Yıl	Tr.	i.	1
185.	Yok	Tr.	s.	6
186.	Yürüme	Tr.	i.f.	1

Tablo 3.32.2. III. Kitap 32. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Astar	-	+	-
2.	Ballandıra ballandıra anlatmak	-	+	+
3.	Eş	-	+	-

4.	İşinin eri olmak	-	+	-
5.	Kolan	-	+	-
6.	Miting	-	+	-
7.	Semer	-	+	+
8.	Tınmamak	-	+	+
9.	Yağır	+	-	-

1.4.33. Otuz Üçüncü Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Vatan İçin	Tiyatro	Namık Kemal	225

(Silistre Kalesi düşman kuşatması altındadır. Kale içindeki bir avuç asker ve gönüllü, canları pahasına kaleyi savunmaya çalışmaktadır.)

İKİNCİ PERDE

İKİNCİ MECLİS

Sıtkı Bey- Kalede kalmak isteyenler bir tarafa ayırmsın!

Bir Gönüllü- Hep burada kalmak istiyoruz ki buraya geldik!

Birbirimizden niçin ayrılacağız?

Sıtkı Bey- (Hiç kimseye yüz vermeyerek) Ağalar! Düşman suyu geçti. Şehrin öbür tarafında herkes birbirine giriyor. Memleket bir iki güne kadar bütün bütün kuşatılacak gibi görünüyor. Allah zeval vermesin, devlet kalesini kendi askeriyle de korur. İçinizde her kim burada bulunmak istemezse paşadan izin var, hemen bugün dışarı çıksın.

Bir Gönüllü- Düşman çok, asker az... Bizi daha azaltmak mı istiyorsunuz?

Abdullah Çavuş- Asker az olmakla kıyamet mi kopar? Azdan az olur, çoktan çok.

Sıtkı Bey- kıyamet mi kopar? Kıyamet mi kopar? Sen sus da biraz şunlar söylesin!

Abdullah Çavuş- Ay ben söyleyince kıyamet mi...

Sıtkı Bey- (Sözünü keserek) Süphanallah! Ağalar! Kuşatılmada kurşundan, gülleden başka açlık, susuzluk da var. Kim kendini kurtarmak isterse...

Bir Gönüllü- (Albayın karşısına gelerek) Bey! Bey! Biz buraya kendi isteğimizle geldik! Gelişimiz ancak bugün içindi. Siz bir elinizle bize düşmanı gösteriyorsunuz, bir elinizle kaçacak kapıyı! Saçıma sakalıma ak düşmediğine mi bakıyorsun? Ben yaşadığımı kafi görüyorum. Kefenimi boynuma, şehitliği gözüme aldım. Bağdat'tan buraya kadar o niyetle geldim!

Abdullah Çavuş- işte hepsi de böyle söyleyecek, hepsi de bu akılda... Ay! Ne darlıyorsun? Bir kere de iş benim dediğim gibi çıkarsa kıyamet mi kopar?

Sıtkı Bey- (Hiçbirine iltifat etmeyerek gönüllüye) Birader sözüm size değil!

Bir Gönüllü- Hangimizdir?

Diğer Bir Gönüllü- hangimizi daha kavga başlamadan düşmandan yüz çevirecek kadar alçak zannediyorsun?

Sıtkı Bey- Pekala! Siz de benim gibi vatan yolunda ölmek istiyorsunuz. Gayretiniz Allah'ın yanında boşa gitmez. Hayatınız giderse adınız kalır. İnsan olan için öldükten sonra güzel bir ad bırakmak belki hiç ölmekten hayırlıdır. Gönünüzü sağlam tutun. Ölümden korkmayın ki korksanız da korkmasanız da elbette bir gün gelir, sizi bulur! Kurtulamayacağı şeyden kaçmak, insana yakışmaz! (Zekiye'ye) Çocuk!

Zekiye- Efendim!

Sıtkı Bey- (Garip bir bakışla yüzüne bakarak) Sen kimsin?

Zekiye- (Telaşla) Adem!

Sıtkı Bey- Adın nedir?

Zekiye- (Kendini toparlayarak) Adem efendim!

Sıtkı Bey- (Kendi kendine) Ne münasebetsiz hulyalar! (Zekiye'ye) Sen kaleden çıkabilirsin.

Zekiye- Kalede kalmaya izin yok mu?

Sıtkı Bey- Çocuğum, ne işe yararsın ki seni alıkoyalım?

Zekiye- Vatan için öleceğim! Başka ne hizmet istersiniz?

Sıtkı Bey- Sen daha silah kullanamazsın.

Zekiye- Ben size canımı sunuyorum. Siz bana yaşımın küçüklüğünü söylüyorsunuz. Buraya adam öldürmek için mi geldiniz, ölmek için mi? Öldürmek içinse beni de öldürün. Ölmek için ise inanın ki vatan için sizden daha kolay, daha rahat ölürüm.

Abdullah Çavuş- Hayır beyim! Ben ölmeden kale elden gitmez. Öldükten sonra da lakırdı söyleyemem ya! Nasıl "Kıyamet mi kopar?" derim.

Zekiye- Benden ne istiyorsunuz? Lütfen çocuklarınıza da devlet yolunda ölmeye izin verin... Bu kadar gençler veremden, vebadan ölüyor, bir ikisi de kurşundan, güllenden ölürse ne olur?

Sıtkı Bey- (Şefkatle Zekiye'nin yüzüne bakarak) Çocuk... (Kendi kendine) Bıyıklı ölmek ister, ak sakallı ölmek ister... Ne diyeyim? Allah hepsini vatana bağışlasın!

Tablo 3.33.1. III. Kitap 33. Metin Sözvarlığı Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Abdullah Çavuş	Ar. – Tr.	ö.i.	5
2.	Açlık	Tr.	i.	1
3.	Ad	Tr.	i.	3
4.	Adam	İb.	i.	1
5.	Adem	İb.	ö.i.	2
6.	Ağa	Tr.	s.	2
7.	Ak	Tr.	s.	1
8.	Akıl	Ar.	i.	1
9.	Aksakallı	Ar.	s.	1
10.	Albay	Tr.	s.	2
11.	Alçak	Tr.	s.	1
12.	Alıkoy-	Tr.	f.	1

13.	Allah	Ar.	ö.i.	3
14.	Alt	Tr.	i.	1
15.	Ancak	Tr.	ed.	1
16.	Asker	Ar.	i.	4
17.	Avuç	Tr.	i.	1
18.	Ay	Tr.	i.	2
19.	Ayrıl-	Tr.	f.	2
20.	Az	Tr.	zf.	4
21.	Azaltmak	Tr.	i.f.	1
22.	Bağdat	?	ö.i.	1
23.	Bağışla-	Tr.	f.	1
24.	Bak-	Tr.	f.	1
25.	Bakarak	Tr.	z.f.	2
26.	Bakış	Tr.	i.f.	1
27.	Başka	Tr.	s.	2
28.	Başlamadan	Tr.	z.f.	1
29.	Belki	Tr. – F.	ed.	1
30.	Ben	Tr.	z.	9
31.	Bey	Tr.	s.	3
32.	Bırakmak	Tr.	i.f.	1
33.	Bıyiksız	Tr.	s.	1
34.	Bir	Tr.	s.	16
35.	Birader	F.	i.	1
36.	Biraz	Tr.	s.	1
37.	Birbiri	Tr.	z.	2
38.	Biz	Tr.	z.	3
39.	Boşa gitme-	Tr.	dey.	1
40.	Boyun	Tr.	i.	1
41.	Böyle	Tr.	zf.	1
42.	Bu	Tr.	z. – s.	2
43.	Bugün	Tr.	i.	2
44.	Bul-	Tr.	f.	1
45.	Bulunmak	Tr.	i.f.	1
46.	Bura	Tr.	zf.	6
47.	Bütün bütün	Tr.	ik.	1
48.	Can pahasına	F. – Tr.	zf.	1
49.	Çalış-	Tr.	f.	1
50.	Çık-	Tr.	f.	2
51.	Çıkabil-	Tr.	f.	1
52.	Çocuk	Tr.	i.	5
53.	Çok	Tr.	zf.	3
54.	Daha	Tr.	zf.	5
55.	Darıl-	Tr.	f.	1
56.	De-	Tr.	f.	4
57.	De/da	Tr.	ed.	12
58.	Değil	Tr.	i.	1
59.	Devlet	Ar.	i.	2
60.	Dışarı	Tr.	i.	1

61.	Diğer	Tr.	s.	1
62.	Düşman	F.	i.	5
63.	Düşme-	Tr.	f.	1
64.	Efendim	Yun. – Tr.	ün.	2
65.	El	Tr.	i.	2
66.	Elbette	Ar.	zf.	1
67.	Elden git-	Tr.	dey.	1
68.	Elden gitme-	Tr.	dey.	1
69.	Galiba	Ar.	zf.	1
70.	Garip	Ar.	s.	1
71.	Gayret	Ar.	i.	1
72.	Geç-	Tr.	f.	1
73.	Gel-	Tr.	f.	6
74.	Geliş	Tr.	i.f.	1
75.	Genç	Tr.	s.	1
76.	Gibi	Tr.	ed.	3
77.	Gir-	Tr.	f.	1
78.	Git-	Tr.	f.	1
79.	Gönül	Tr.	i.	1
80.	Gönüllü	Tr.	s.	7
81.	Gör-	Tr.	f.	1
82.	Görün-	Tr.	f.	1
83.	Göster-	Tr.	f.	1
84.	Göze al-	Tr.	dey.	1
85.	Gülle	F.	i.	2
86.	Gün	Tr.	i.	2
87.	Güzel	Tr.	s.	1
88.	Hangi	Tr.	s.	2
89.	Hayat	Ar.	i.	1
90.	Hayırlı	Ar. – Tr.	s.	1
91.	Hemen	Ar.	zf.	1
92.	Hep	Tr.	s.	1
93.	Hepsi	Tr.	z.	3
94.	Her	F.	s.	1
95.	Hiç	F.	s.	2
96.	Hiçbiri	F. – Tr.	z.	1
97.	Hulya	Ar. < E. Yun.	i.	1
98.	İç	Tr.	i.	2
99.	İçin	Tr.	ed.	8
100.	İçinde	Tr.	zf.	1
101.	İki	Tr.	s.	2
102.	İkinci	Tr.	s.	2
103.	İltifat etmeyerek	Ar. – Tr.	z.f.	1
104.	İnan-	Tr.	f.	1
105.	İnsan	Ar.	i.	2
106.	İ-se	Tr.	f.	1
107.	İste-	Tr.	f.	8
108.	İstek	Tr.	i.	1

109.	İsteme-	Tr.	f.	1
110.	İsteyen	Tr.	s.f.	1
111.	İş	Tr.	i.	2
112.	İşte	Tr.	zf.	1
113.	İzin	Tr.	i.	3
114.	Kaçacak	Tr.	s.f.	1
115.	Kaçmak	Tr.	i.f.	1
116.	Kadar	Ar.	ed.	2
117.	Kader	Ar.	i.	1
118.	Kafi	Ar.	s.	1
119.	Kal-	Tr.	f.	1
120.	Kale	Ar.	i.	8
121.	Kalınca	Tr.	z.f.	1
122.	Kalma	Tr.	i.f.	1
123.	Kalmak	Tr.	i.f.	2
124.	Kapı	Tr.	i.	1
125.	Karşı gelerek	Tr.	z.f.	1
126.	Kavga	F.	i.	1
127.	Kefen	Ar. < E. Yun.	i.	1
128.	Kendi	Tr.	z.	4
129.	Kendi kendine	Tr.	zf.	2
130.	Kere	Ar.	s.	1
131.	Keserek	Tr.	z.f.	1
132.	Kıyamet	Ar.	i.	1
133.	Kıyamet kop-	Ar. – Tr.	dey.	7
134.	Ki	F.	ed.	5
135.	Kim	Tr.	z.	3
136.	Kimse	Tr.	z.	2
137.	Kolay	Tr.	s.	1
138.	Kork-	Tr.	f.	1
139.	Korkma-	Tr.	f.	2
140.	Koru-	Tr.	f.	1
141.	Kullanama-	Tr.	f.	1
142.	Kurşun	Tr.	i.	2
143.	Kurtarmak	Tr.	i.f.	1
144.	Kurtulama-	Tr.	f.	1
145.	Kuşatılacak	Tr.	s.f.	1
146.	Kuşatılma	Tr.	i.f.	1
147.	Kuşatma	Tr.	i.f.	1
148.	Küçüklük	Tr.	i.	1
149.	Lakırdı	Tr.	i.	1
150.	Lütfen	Ar.	ün.	1
151.	Meclis	Ar.	i.	1
152.	Memleket	Ar.	i.	1
153.	Mi	Tr.	ed.	10
154.	Münasebetsiz	Ar. – Tr.	s.	1
155.	Nasıl	Tr. – Ar.	ed.	1
156.	Ne	Tr.	ed.	8

157.	Niçin	Tr.	ed.	1
158.	Niyet	Ar.	i.	1
159.	O	Tr.	z.	1
160.	Ol-	Tr.	f.	2
161.	Olan	Tr.	s.f.	1
162.	Olmak	Tr.	i.f.	1
163.	Öbür	Tr.	s.	1
164.	Öl-	Tr.	f.	6
165.	Öldür-	Tr.	f.	1
166.	Öldürmek	Tr.	i.f.	2
167.	Ölme	Tr.	i.f.	1
168.	Ölmeden	Tr.	z.f.	1
169.	Ölmek	Tr.	i.f.	5
170.	Ölmemek	Tr.	i.f.	1
171.	Ölüm	Tr.	i.	1
172.	Paşa	Tr.	s.	1
173.	Pekala	Tr. – Ar.	zf.	1
174.	Perde	F.	i.	1
175.	Rahat	Ar.	i.	1
176.	Saç	Tr.	i.	1
177.	Sağlam	Tr.	i.	1
178.	Sakal	Tr.	i.	1
179.	Savunma	Tr.	i.f.	1
180.	Sen	Tr.	z.	6
181.	Sıtkı Bey	Ar. – Tr.	ö.i.	13
182.	Silah	Ar.	i.	1
183.	Silistre Kalesi	Lat. – Ar. – Tr.	ö.i.	1
184.	Siz	Tr.	z.	7
185.	Sonra	Tr.	zf.	2
186.	Söyle-	Tr.	f.	3
187.	Söyleyeme-	Tr.	f.	1
188.	Söyleyince	Tr.	z.f.	1
189.	Söz	Tr.	i.	2
190.	Su	Tr.	i.	1
191.	Sus-	Tr.	f.	1
192.	Susuzluk	Tr.	i.	1
193.	Süphanallah	Ar.	ün.	1
194.	Şefkatle	Ar. – Tr.	zf.	1
195.	Şehir	F.	i.	1
196.	Şehitlik	Ar. – Tr.	i.	1
197.	Şey	Ar.	i.	1
198.	Şu	Tr.	s.	2
199.	Taraf	Ar.	i.	2
200.	Telaş	F.	i.	1
201.	Toplayarak	Tr.	z.f.	1
202.	Tut-	Tr.	f.	1
203.	Vakit	Ar.	i.	1
204.	Var	Tr.	s.	2

205.	Vatan	Ar.	i.	4
206.	Ve	Ar.	ed.	1
207.	Veba	Ar.	i.	1
208.	Ver-	Tr.	f.	1
209.	Verem	Ar.	i.	1
210.	Verme-	Tr.	f.	1
211.	Ya	Tr.	ed.	1
212.	Yakışma-	Tr.	f.	1
213.	Yaklaşarak	Tr.	z.f.	1
214.	Yan	Tr.	i.	1
215.	Yara-	Tr.	f.	1
216.	Yaşa-	Tr.	f.	1
217.	Yine	Tr.	zf.	1
218.	Yol	Tr.	i.	2
219.	Yüz	Tr.	i.	2
220.	Yüz çevirecek	Tr.	s.f.	1
221.	Yüz vermeyerek	Tr.	z.f.	1
222.	Zannet-	Ar. – Tr.	f.	1
223.	Zavallı	Ar. – Tr.	s.	1
224.	Zekiye	Ar.	ö.i.	10
225.	Zeval	Ar.	i.	1

Tablo 3.33.2. III. Kitap 33. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Birader	+	-	-
2.	Gülle	-	+	+
3.	Kıyamet	-	+	+
4.	Kıyamet kopmak	-	-	+
5.	Süphanallah	-	+	+
6.	Zeval vermemek	+	-	-
7.	Ziyan olmak	-	+	+

1.4.34. Otuz Dördüncü Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
İnsan Sevgisi Ve Evrensellik	Makale	Atatürkçülük III. Kitap	132

Atatürk, yurdunu ve ulusunu çok seven bir önderdi. “Yurt toprağı! Sana her şey feda olsun. Kutlu olan sensin. Hepimiz senin için fedaiyiz...” derken bu sevgiyi dile getirmektedir. O, ulusumuzun kurtuluşu ve bağımsızlığı için her şeyi göze alarak Kurtuluş Savaşı’nu zaferle sonuçlandırmıştır. Tüm ulusumuzu birlik ve dayanışma duyguları içinde birleştirebilmiştir.

Atatürk’ün özelliklerinden biri de insan sevgisidir. Bu sevgi, yalnız kendi ulusunu sevmeyi, diğer ulusları hor görmeyi gerektiren bir sevgi değildir. Başka ulusların geleneklerine, göreneklerine, dinlerine, inançlarına karşı hoşgörüyü ve saygı duymayı gerektiren soylu bir duygudur.

İnsan, elbette en çok kendi ulusunu ve yurdunu sever. Bundan daha doğal bir duygu yoktur. Ancak bu duygu, diğer insanlardan nefret etmemizi değil, tüm insanları sevmemizi gerektirir.

Türkiye, devletler ailesinin bir üyesidir. Türkiye’nin bu ailedeki görevi, kendisi için olduğu kadar, diğer devletlerin de barış içinde mutlu olarak yaşamaları yolunda çalışmaktadır. Atatürk, bu konudaki düşüncelerini şöyle açıklamaktadır:

“İnsan, mensup olduğu milletin varlığını ve mutluluğunu düşündüğü kadar bütün dünya milletlerinin huzur ve refahını düşünmeli ve kendi milletinin mutluluğuna ne kadar kıymet veriyorsa bütün dünya milletlerinin mutluluğuna elinden geldiği kadar hizmet etmeye çalışmalıdır.”

İnsanlar ve uluslar arasındaki ilişkilerde bencil amaçların maskeleyiği savaş felsefesine yer yoktur. İnsanlar, en büyük kayıplarını savaş alanlarında vermiştir. Atatürk’e göre:

“İnsanları mutlu edecek tek vasıta, onları birbirlerine yaklaştırarak, onlara birbirini sevdirek, karşılıklı maddi ve manevi ihtiyaçlarını karşılamaya yarayan hareket ve enerjidir. Dünya barışı içinde insanlığın gerçek mutluluğu, ancak bu yüksek ideal yolcularının çoğalması ve başarılı olmasıyla mümkün olacaktır.”

Tablo 3.34.1. III. Kitap 34. Metin Sözvarlığı Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Açıkla-	Tr.	f.	1
2.	Aile	Ar.	i.	2
3.	Alan	Tr.	i.	1
4.	Amaç	Tr.	i.	1
5.	Ancak	Tr.	ed.	2

6.	Ara	Tr.	i.	1
7.	Atatürk	Tr.	ö.i.	4
8.	Bağımsızlık	Tr.	i.	1
9.	Barış	Tr.	i.	2
10.	Başarılı	Tr.	s.	1
11.	Başka	Tr.	s.	1
12.	Bencil	Tr.	s.	1
13.	Bir	Tr.	s.	5
14.	Birbiri	Tr.	z.	2
15.	Biri	Tr.	z.	1
16.	Birleştirebil-	Tr.	f.	1
17.	Birlik	Tr.	i.	1
18.	Bu	Tr.	s. – z.	7
19.	Bütün	Tr.	s.	2
20.	Büyük	Tr.	s.	1
21.	Çalış-	Tr.	f.	1
22.	Çalışmak	Tr.	i.f.	1
23.	Çoğalma	Tr.	i.f.	1
24.	Çok	Tr.	zf.	2
25.	Daha	Tr.	zf.	1
26.	Dayanışma	Tr.	i.f.	1
27.	De/da	Tr.	ed.	2
28.	Değil	Tr.	i.	2
29.	Derken	Tr.	z.f.	1
30.	Devlet	Ar.	i.	2
31.	Diğer	Tr.	s.	3
32.	Dile getir-	Tr.	dey.	1
33.	Din	Ar. < İb.	i.	1
34.	Doğal	Tr.	s.	1
35.	Duygu	Tr.	i.	4
36.	Dünya	Ar.	i.	3
37.	Düşün-	Tr.	f.	2
38.	Düşünce	Tr.	i.	1
39.	Edecek	Tr.	s.f.	1
40.	El	Tr.	i.	1
41.	Elbette	Ar.	i.	1
42.	En	Tr.	zf.	2
43.	Enerji	Fr. < E. Yun.	i.	1
44.	Feda	Ar.	i.	1
45.	Fedai	Ar.	i.	1
46.	Felsefe	Ar. < E. Yun.	i.	1
47.	Gel-	Tr.	f.	1
48.	Gelenek	Tr.	i.	1
49.	Gerçek	Tr.	i.	1
50.	Gerektir-	Tr.	f.	1
51.	Gerektiren	Tr.	s.f.	2
52.	Göre	Tr.	zf.	1
53.	Görenek	Tr.	i.	1

54.	Görev	Tr.	i.	1
55.	Göze alarak	Tr.	z.f.	1
56.	Hareket	Ar.	i.	1
57.	Hep	Tr.	s.	1
58.	Her	F.	s.	2
59.	Hizmet etme	Ar. – Tr.	i.f.	1
60.	Hor görme	F. – Tr.	i.f.	1
61.	Hoşgörü	F. – Tr.	i.	1
62.	Huzur	Ar.	i.	1
63.	İçin	Tr.	ed.	3
64.	İçinde	Tr.	zf.	3
65.	İdeal	Fr.	i.	1
66.	İhtiyaç	Ar.	i.	1
67.	İlişki	Tr.	i.	1
68.	İnanç	Tr.	i.	1
69.	İnsan	Ar.	i.	8
70.	İnsanlık	Ar. – Tr.	i.	1
71.	Kadar	Ar.	ed.	4
72.	Karşı	Tr.	i.	1
73.	Karşılama	Tr.	i.f.	1
74.	Karşılıklı	Tr.	zf.	1
75.	Kayıp	Ar.	s.	1
76.	Kendi	Tr.	z.	4
77.	Kıymet	Ar.	i.	1
78.	Konu	Tr.	i.	1
79.	Kurtuluş	Tr.	i.f.	1
80.	Kurtuluş savaşı	Tr.	i.	1
81.	Kutlu	Tr.	s.	1
82.	Maddi	Ar.	i.	1
83.	Manevi	Ar.	i.	1
84.	Maskele-	Fr. < Yun. – Tr.	f.	1
85.	Mensup	Ar.	s.	1
86.	Millet	Ar.	i.	4
87.	Mutlu	Tr.	s.	2
88.	Mutluluk	Tr.	i.	4
89.	Mümkün	Ar.	s.	1
90.	Ne	Tr.	ed.	1
91.	Nefret etme	Ar. – Tr.	i.f.	1
92.	O	Tr.	z.	3
93.	Ol-	Tr.	f.	4
94.	Olan	Tr.	s.f.	1
95.	Olarak	Tr.	z.f.	1
96.	Olma	Tr.	i.f.	1
97.	Önder	Tr.	i.	1
98.	Özellik	Tr.	i.	1
99.	Refah	Ar.	i.	1
100.	Savaş	Tr.	i.	2
101.	Saygı duyma	Tr.	i.f.	1

102.	Sen	Tr.	z.	3
103.	Sev-	Tr.	f.	1
104.	Sevdirerek	Tr.	z.f.	1
105.	Seven	Tr.	s.f.	1
106.	Sevgi	Tr.	i.	4
107.	Sevme	Tr.	i.f.	2
108.	Sonuçlandır-	Tr.	f.	1
109.	Soylu	Tr.	s.	1
110.	Şey	Ar.	i.	2
111.	Şöyle	Tr.	zf.	1
112.	Tek	Tr.	i.	1
113.	Toprak	Tr.	i.	1
114.	Tüm	Tr.	s.	2
115.	Türkiye	Tr.	ö.i.	2
116.	Ulus	Moğ.	i.	8
117.	Üye	Tr.	i.	1
118.	Varlık	Tr.	i.	1
119.	Vasıta	Ar.	i.	1
120.	Ve	Ar.	ed.	12
121.	Ver-	Tr.	f.	2
122.	Yaklaştırarak	Tr.	z.f.	1
123.	Yalnız	Tr.	s.	1
124.	Yarayan	Tr.	s.f.	1
125.	Yaşama	Tr.	i.f.	1
126.	Yer	Tr.	i.	1
127.	Yok	Tr.	s.	2
128.	Yol	Tr.	i.	1
129.	Yolcu	Tr.	i.	1
130.	Yurt	Tr.	i.	3
131.	Yüksek	Tr.	s.	1
132.	Zafer	Ar.	i.	1

Tablo 3.34.2. III. Kitap 34. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Fedai	-	+	+
2.	Hor görmek	+	-	-
3.	Hoşgörü	-	+	+
4.	Mensup olmak	+	-	-
5.	Vasıta	-	+	-

1.4.35. Otuz Beşinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Şairlerimiz, Yazarlarımız	Söyleşi (sohbet)	Seyit Kemal Karaalioğlu	180

Sanatçı, ulusun ileriye sezmesi, özgürlüğe geçmesi için halkın sesini yansıtır. Kendi çıkarlarını değil, halkın çıkarlarını savunur. Duyar, duyurur; görür, gösterir; düşünür, düşündürür; sözcüklerin büyüdü diliyle insanı, doğayı, toplumu dile getirir.

Şair, yaşantımızı daha renkli, dünyamızı daha güzel, günlerimizi daha anlamlı kılar, bize yaşama sevinci verir. Alıştığımız değişleri aşan bir anlatım yeteneği hazırlar. Yeni bir duyuş, yeni bir görüş getirir. Varlığını halkın diline borçlu olduğunu bilir. Büyük bir kitlenin yüzyıllar boyunca uğraşarak ortaya çıkardığı dili, en güzel biçimde dizeleştirir. Böylelikle bir ilerleyişi ölümsüzleştirir, dilin ilerleyişini gelecek kuşaklara ulaştırır.

Yazar, gerçeği arar, gerçeği bulur, gerçeği yazar. Karanlıkta yürüyenleri gücü yettiğince aydınlatır. Kendini toplumun bir parçası sayar; insanların içine bakacakları bir ayna tutar. Okuru ile kendi arasında iki yakayı birleştiren köprü ödevini görür. Çağının adamı olur. Halkın sorunlarıyla ilgilenir, dönemin gereklerini yerine getirir. Göz boyamaktan, yalandan kaçınır; ne düşünüyorsa ne görüyorsa onu yazar.

Toplumla en yakın ilişkiyi kuran sanat dalı, edebiyattır. Ulusun gelişimi, uygarlık yolunda ilerleyişi, onun kültürel temelinin gücü ile ilgilidir. Bizim duyan gönlümüz, duyuran sesimiz buradadır. Toplumsal gelişmeleri hazırlayanlar, bizi daha aydınlık yarınlara çıkaranlar, hep edebiyatımızın “fikri hür, irfanı hür, vicdanı hür” sanatçıları olmuştur. Bir ulus, aydın edebiyatçılar yetiştirmedikçe aydınlığa kavuşamaz. Dili bozulur, kültürü soysuzlaşır; bir gün, daha güçlü uluslar tarafından sömürülüp yutulduğunu görür.

Edebiyatta kendi sesimizi bulabilmemiz, kendi kendimiz olabilmemiz, şairlerimizle yazarlarımıza bağlıdır. Yapıtlarını hayranlıkla okuduğumuz bu kişilerin, hangi aşamalardan geçtiklerini yaşantılarında buluyoruz. Sevinçleriyle acılarının nedenlerini, yaratıcı güçlerinin köklerini tüm renkli ayrıntılarıyla biyografilerinin sırlı kutusundan çıkartıyoruz.

Yaşadığımız dünyayı, çağımızın havasını, değer yargılarını etkili bir anlatımla yansıtan şairlerimizle yazarlarımızı okudukça geleceği daha açık görüyoruz. Bizi uygarlık düzeyine fırlatacak en güçlü dinamonun, en güçlü projektörün kalem olduğuna inanıyoruz.

Tablo 3.35.1. III. Kitap 35. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Acı	Tr.	i.	1
2.	Açık	Tr.	s.	1
3.	Adam	İb.	i.	1
4.	Alış-	Tr.	f.	1
5.	Anlamlı	Tr.	s.	1
6.	Anlatım	Tr.	i.	2
7.	Ara	Tr.	i.	1
8.	Ara-	Tr.	f.	1
9.	Aşama	Tr.	i.	1
10.	Aşan	Tr.	s.f.	1
11.	Aydın	Tr.	i.	1
12.	Aydınlat-	Tr.	f.	1
13.	Aydınlık	Tr.	i.	2
14.	Ayna	Ar.	i.	1
15.	Ayrıntı	Tr.	i.	1
16.	Bağlı	Tr.	s.	1
17.	Bakacak	Tr.	s.f.	1
18.	Biçim	Tr.	i.	1
19.	Bil-	Tr.	f.	1
20.	Bir	Tr.	s.	10
21.	Birleştiren	Tr.	s.f.	1
22.	Biyografi	Fr.	i.	1
23.	Biz	Tr.	z.	4
24.	Borçlu	Sogd. – Tr.	s.	1
25.	Boyunca	Tr.	zf.	1
26.	Bozul-	Tr.	f.	1
27.	Böylelik	Tr.	i.	1
28.	Bu	Tr.	s.	1
29.	Bul-	Tr.	f.	2
30.	Bulabilme	Tr.	i.f.	1
31.	Bura	Tr.	zf.	1
32.	Büyük	Tr.	s.	1
33.	Büyülü	Tr.	s.	1
34.	Çağ	Moğ.	i.	2
35.	Çıkar	Tr.	i.	2
36.	Çıkar-	Tr.	f.	1
37.	Çıkaran	Tr.	s.f.	1
38.	Çıkart-	Tr.	f.	1
39.	Daha	Tr.	zf.	6
40.	Dal	Tr.	i.	1
41.	Değer yargısı	Tr.	i.	1
42.	Değil	Tr.	i.	1
43.	Değiş	Tr.	i.f.	1
44.	Dil	Tr.	i.	5

45.	Dile getir-	Tr.	dey.	1
46.	Dinamo	Fr. / İng. < E. Yun.	i.	1
47.	Dizeleş-	Tr.	f.	1
48.	Doğa	Tr.	i.	1
49.	Dönem	Tr.	i.	1
50.	Duy-	Tr.	f.	1
51.	Duyan	Tr.	s.f.	1
52.	Duyur-	Tr.	f.	1
53.	Duyuran	Tr.	s.f.	1
54.	Duyuş	Tr.	i.f.	1
55.	Dünya	Ar.	i.	2
56.	Düşün-	Tr.	f.	2
57.	Düşündür-	Tr.	f.	1
58.	Düzy	Tr.	i.	1
59.	Edebiyat	Ar.	i.	3
60.	Edebiyatçı	Ar. – Tr.	i.	1
61.	En	Tr.	zf.	4
62.	Etkili	Tr.	s.	1
63.	Fırlatacak	Tr.	s.f.	1
64.	Fikir	Ar.	i.	1
65.	Geç-	Tr.	f.	1
66.	Geçme	Tr.	i.f.	1
67.	Gelecek	Tr.	s.f.	2
68.	Gelişim	Tr.	i.	1
69.	Gelişme	Tr.	i.f.	1
70.	Gerçek	Tr.	i.	3
71.	Gerek	Tr.	i.	1
72.	Getir-	Tr.	f.	1
73.	Gönül	Tr.	i.	1
74.	Gör-	Tr.	f.	5
75.	Görüş	Tr.	i.f.	1
76.	Göster-	Tr.	f.	1
77.	Göz boyamak	Tr.	dey.	1
78.	Güç	Tr.	i.	3
79.	Güçlü	Tr.	s.	3
80.	Gün	Tr.	i.	2
81.	Güzel	Tr.	s.	2
82.	Halk	Ar.	i.	4
83.	Hangi	Tr.	s.	1
84.	Hava	Ar.	i.	1
85.	Hayranlık	Ar. – Tr.	i.	1
86.	Hazırla-	Ar. – Tr.	f.	1
87.	Hazırlayan	Ar. – Tr.	s.f.	1
88.	Hep	Tr.	s.	1
89.	Hür	Ar.	i.	3
90.	İç	Tr.	i.	1
91.	İçin	Tr.	ed.	1
92.	İki	Tr.	s.	1

93.	İle	Tr.	ed.	2
94.	İleri	Tr.	i.	1
95.	İlerleyiş	Tr.	i.f.	3
96.	İlgilen-	Tr.	f.	1
97.	İlgili	Tr.	s.	1
98.	İlişki	Tr.	i.	1
99.	İnan-	Tr.	f.	1
100.	İnsan	Ar.	i.	2
101.	İrfan	Ar.	i.	1
102.	Kaçın-	Tr.	f.	1
103.	Kalem	Ar. / Sanskr.	i.	1
104.	Karanlık	Tr.	i.	1
105.	Kavuşama-	Tr.	f.	1
106.	Kendi	Tr.	z.	6
107.	Kıl-	Tr.	f.	1
108.	Kişi	Tr.	i.	1
109.	Kitle	Tr.	i.	1
110.	Kök	Tr.	i.	1
111.	Köprü	Tr.	i.	1
112.	Kuran	Tr.	s.f.	1
113.	Kuşak	Tr.	i.	1
114.	Kutu	E. Yun.	i.	1
115.	Kültür	Fr.	i.	1
116.	Kültürel	Fr.	s.	1
117.	Ne	Tr.	ed.	2
118.	Neden	Tr.	ed.	1
119.	O	Tr.	z.	2
120.	Oku-	Tr.	f.	1
121.	Okudukça	Tr.	z.f.	1
122.	Okur	Tr.	s.f.	1
123.	Ol-	Tr.	f.	4
124.	Olabilme	Tr.	i.f.	1
125.	Orta	Tr.	i.	1
126.	Ödev	Tr.	i.	1
127.	Ölümsüzleştir-	Tr.	f.	1
128.	Özgürlük	Tr.	i.	1
129.	Parça	F.	i.	1
130.	Projektör	Fr.	i.	1
131.	Renkli	F. – Tr.	s.	2
132.	Sanat	Ar.	i.	1
133.	Sanatçı	Ar. – Tr.	i.	2
134.	Savun-	Tr.	f.	1
135.	Say-	Tr.	f.	1
136.	Ses	Tr.	i.	3
137.	Sevinç	Tr.	i.	1
138.	Sezme	Tr.	i.f.	1
139.	Sırlı	Tr.	s.	1
140.	Sorun	Tr.	i.	1

141.	Soysuzlaş-	Tr.	f.	1
142.	Sömürülüp	Tr.	z.f.	1
143.	Sözcük	Tr.	i.	1
144.	Şair	Ar.	i.	3
145.	Taraf	Ar.	i.	1
146.	Temel	Gr.	s.	1
147.	Toplum	Tr.	i.	3
148.	Toplumsal	Tr.	s.	1
149.	Tut-	Tr.	f.	1
150.	Tüm	Tr.	s.	1
151.	Uğraşarak	Tr.	z.f.	1
152.	Ulaştır-	Tr.	f.	1
153.	Ulus	Moğ.	i.	4
154.	Uygarlık	Tr.	i.	2
155.	Varlık	Tr.	i.	1
156.	Ver-	Tr.	f.	1
157.	Vicdan	Ar.	i.	1
158.	Yaka	Tr.	i.	1
159.	Yakın	Tr.	s.	1
160.	Yalan	Tr.	i.	1
161.	Yansıt-	Tr.	f.	1
162.	Yansıtan	Tr.	s.f.	1
163.	Yapıt	Tr.	i.	1
164.	Yaratıcı	Tr.	i.	1
165.	Yarın	Tr.	i.	1
166.	Yaşa-	Tr.	f.	1
167.	Yaşama sevinci	Tr.	i.	1
168.	Yaşantı	Tr.	i.	2
169.	Yaz-	Tr.	f.	2
170.	Yazar	Tr.	s.f.	3
171.	Yeni	Tr.	s.	2
172.	Yerine getir-	Tr.	f.	1
173.	Yetenek	Tr.	i.	1
174.	Yetiştirmedikçe	Tr.	z.f.	1
175.	Yettiğince	Tr.	zf.	1
176.	Yol	Tr.	i.	1
177.	Yutul-	Tr.	f.	1
178.	Yürüyen	Tr.	s.f.	1
179.	Yüzyıl	Tr.	i.	1

Tablo 3.35.2. III. Kitap 35. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Çağının adamı olmak	-	+	+
2.	Dinamo	+	-	-
3.	Projektör	+	-	-
4.	Vicdan	+	-	-

1.4.36. Otuz Altıncı Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Kıyıdaki Tekne	Şiir	Zeki Ömer Defne	90

*Kurudum da kadit oldum kumlarda,
Sefer bekleye bekleye her gün ben.
Enginlerden bir rüzgar esmez mi serin serin,
Pul pul ürperişler geçer içimden.*

*Bir gün atlayıveresim gelir şu karşı kıyılardan,
Işıl ışıl, yeşil yeşil sulara.
Al başını, çek git der deli gönül,
Verip kendini bir büyük rüzgara.*

*Ta yanı başında durup da böyle,
Hasretini çektiren şeylere hasret gitmek!
Hem tut o sularçin halk ol, hayat ol,
Hem tut sonra o sulara hasret çek!...*

*Biraz dalacak olsam ta içimden bir şeyin
Çıkıp dolaştığını duyuyorum denizde...
Ama öyle bitirmiş ki kum beni,
Ardından bir türlü gidemiyorum işte...*

*Bazen ayak sesleri duyarım dört yanımda,
Bakarım, masmavi, levent bir umut...
Bakarım, sülün gibi bir serene sarılmış
Püfür püfür bir bulut.*

*Başımı, bordamı dövsün dalgalar,
Tuzlar tahtalarımı kemirsin istiyorum.
Çek beni fırtına, çek beni deniz!
Bırak beni sahil, bırak beni kum!
İnsanietinize sığınyorum!...*

Tablo 3.36.1. III. Kitap 36. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Al-	Tr.	f.	1
2.	Ama	Ar.	ed.	1
3.	Art	Tr.	i.	1
4.	Atlayiver-	Tr.	f.	1
5.	Ayak sesi	Tr.	i.	1
6.	Bak-	Tr.	f.	2
7.	Baş	Tr.	i.	3
8.	Bazen	Ar.	zf.	1
9.	Bekleye bekle	Tr.	ik.	1
10.	Ben	Tr.	z.	6
11.	Bırak-	Tr.	f.	2
12.	Bir	Tr.	s.	8
13.	Biraz	Tr.	s.	1
14.	Bitir-	Tr.	f.	1
15.	Borda	İt.	i.	1
16.	Böyle	Tr.	zf.	1
17.	Bulut	Tr.	i.	1
18.	Büyük	Tr.	s.	1
19.	Çek-	Tr.	f.	3
20.	Çıkıp	Tr.	z.f.	1
21.	Dal-	Tr.	f.	1
22.	Dalga	Tr.	i.	1
23.	De-	Tr.	f.	1
24.	De/da	Tr.	ed.	2
25.	Deli	Tr.	i.	1
26.	Deniz	Tr.	i.	2
27.	Dolaş-	Tr.	f.	1
28.	Dört yan	Tr.	i.	1
29.	Döv-	Tr.	f.	1
30.	Durup	Tr.	z.f.	1
31.	Duy-	Tr.	f.	2
32.	Engin	Tr.	i.	1
33.	Esmeye-	Tr.	f.	1
34.	Fırtına	İt.	i.	1
35.	Geç-	Tr.	f.	1
36.	Gel-	Tr.	f.	1
37.	Gibi	Tr.	ed.	1
38.	Gideme-	Tr.	f.	1
39.	Git-	Tr.	f.	1
40.	Gönül	Tr.	i.	1
41.	Gün	Tr.	i.	2
42.	Halk ol-	Ar. – Tr.	f.	1
43.	Hasret çek-	Ar. – Tr.	f.	2
44.	Hasret git-	Ar. – Tr.	dey.	1

45.	Hayat	Ar.	i.	1
46.	Hem	F.	ed.	2
47.	Her	F.	s.	1
48.	Işıl ışıl	Tr.	ik.	1
49.	İç	Tr.	i.	2
50.	İnsaniyet	Ar.	i.	1
51.	İste-	Tr.	f.	1
52.	İşte	Tr.	zf.	1
53.	Kadit	Ar.	i.	1
54.	Kemir-	Tr.	f.	1
55.	Kendi	Tr.	z.	1
56.	Kıyı	Tr.	i.	1
57.	Ki	F.	ed.	1
58.	Kum	Tr.	i.	3
59.	Kuru-	Tr.	f.	1
60.	Levent	F.	i.	1
61.	Masmavi	Tr. – Ar.	s.	1
62.	Mi	Tr.	ed.	1
63.	O	Tr.	z.	2
64.	Ol-	Tr.	f.	3
65.	Öyle	Tr.	zf.	1
66.	Pul pul	F.	ik.	1
67.	Püfür püfür	Tr.	ik.	1
68.	Rüzgar	F.	i.	2
69.	Sahil	Ar.	i.	1
70.	Sarıl-	Tr.	f.	1
71.	Sefer	Ar.	i.	1
72.	Seren	Tr.	s.f.	1
73.	Serin serin	Tr.	ik.	1
74.	Sığın-	Tr.	f.	1
75.	Sonra	Tr.	zf.	1
76.	Su	Tr.	i.	2
77.	Sularçin	Tr.	ed.	1
78.	Sülün	Tr.	i.	1
79.	Şey	Ar.	i.	2
80.	Şu	Tr.	s.	1
81.	Ta	Tr.	ün.	2
82.	Tahta	F.	i.	1
83.	Tut-	Tr.	f.	2
84.	Tuz	Tr.	i.	1
85.	Türlü	Tr.	s.	1
86.	Umut	Tr.	i.	1
87.	Ürperiş	Tr.	i.f.	1
88.	Verip	Tr.	z.f.	1
89.	Yan	Tr.	i.	1
90.	Yeşil yeşil	Tr.	ik.	1

Tablo 3.36.2. III. Kitap 36. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Baş	-	+	+
2.	Borda	-	+	+
3.	Halk olmak	+	-	-
4.	Hasret çekmek	-	-	+
5.	Hasret gitmek	-	-	+
6.	İnsaniyet	-	+	+
7.	Kadit	+	-	-
8.	Levent	-	+	+
9.	Seren	-	+	-
10.	Sularçin	+	-	-

1.4.37. Otuz Yedinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Uşun Koca Oğlu Seğrek Hikayesi	Öykü	Dede Korkut Hikayeleri (Haz.: Orhan Şaik Gökyay)	239

Hanım hey! Oğuz zamanında Uşun Koca derler bir kişi vardı. Ömründe iki oğlu vardı. Ulu oğlunun adı Eğrek idi. Bahadır, deli, yahşi yiğit idi. Bayındır Hanın divanına ne zaman isterse varır gelirdi. Beylerbeyi olan Kazan divanında buna hiç kapı baca yoktu. Beyleri çiğneyip Kazan'ın önüne otururdu. Kimseye dönüp bakmazdı.

Meğer hanım, gine bir gün beyleri çiğneyip oturunca, Ters-Uzamuş derlerdi, Oğuzların içinde bir yiğit vardı:

- Bire Uşun Koca-Oğlu, bu oturan beylerin her biri oturduğu yeri kılıcının emeğiyle almıştır. Bre sen baş mı kestir? Kan mı döktün? Aç mı doyurdun? Yalıncağ mı donattın? dedi.

Eğrek:

- Bire Ters-Uzamuş, baş kesip kan dönmek hüner midir? dedi.

Ters-Uzamuş:

- Evet hünerdir ya! dedi.

Ters-Uzamuş'ın sözü Eğrek'e işledi, kalktı. Kazan Beyden akın diledi. Kazan Bey akın verdi.

(Yiğitlik göstererek kendini kanıtlamak isteyen Eğrek, adamlarıyla yola çıkar. Ancak düşmanın tuzağına düşerek yakalanır. Tutsak edilir ve zindana konur. Aradan zaman geçer. Eğrek'in kardeşi Seğrek büyür. Fakat düşman elinde bir ağabeyinin olduğunu ona kimse söylemez. Bir gün, küçük bir çocuk Seğrek'e ağabeyinin düşman elinde tutsak olduğunu söyler. Bunun gerçek olup olmadığını merak eden Seğrek annesine gider. Ondan düşman elinde tutsak bir kardeşinin olduğunu öğrenir ve ağabeyini kurtarmak için yola çıkar. Ağabeyini tutsak eden beyin adamlarıyla savaşıyor. Onları perişan eder. Seğrek'le başa

zıkamayacaklarını anlayan düşmanlar, onun karşısına kardeşi Eğrek'i çıkarmaya karar verirler. Eğrek, yorgunluktan uyuyakalan kardeşinin baş ucuna gelir. Bakar ki ay parçası gibi bir yiğit uyumakta. Elindeki kopuzu çalarak onu uyandırır. Seğrek uyanır ve iki kardeş, konuşmaya başlarlar.)

“ Tan atarken yerimden doğruldum kardaş için,
Ak boz atları yorultmuşum kardaş için,
Kalenizde tutsak var mıdır, kafir, söyle bana,
Kara başım kurban olsun kafir sana.” dedi.

Ulu kardaşı Eğrek burada soylamış hanım, ne soylamış:

“Karlarda koparda yerini soracak olsam ne yerdir? Kara gece içinde yol yanılsan parolan nedir? Büyük bayrak taşıyan hanınız kim? Kavga günü önden tepeden alpınız kim? Yiğit senin baban kim? Alp erden gizlemek ayıp olur, adın nedir yiğit?” dedi.

Seğrek burada ulu kardaşına soylamış:

“Kara gece içinde yol yanılsam parolam Allah, büyük bayrak taşıyan hanımız Bayındır Han, kırış günü önden tepeden alpımız Salur Kazan, babamın adını sorarsan Uşun Koca, benim adımı sorarsan Seğrek, kardaşım adı Eğrek.” dedi.

Ulu kardaşı Eğrek burada soylamış görelim nasıl soylamış:

“Ağzın için öleyim kardaş

Dilin için öleyim kardaş

Er mi oldun kardaş

Gurbete kardaşını isteyerek sen mi geldin kardaş” dedi.

Kalkışıp iki kardaş sarmaşa dolaşa öpüştiler. Eğrek küçük kardaşının boynunu öptü. Seğrek de ağasının elini öptü.

Karşı yakadan kafirler ne olduğunu merak edip bakışlırdı. İki kardaş atlarına bindiler. Kılıç yürüttüler, kafiri bastılar, kırdılar, kaleye döktüler. Yine gelip ol koruya girdiler. Atları dışarı çıkardılar, sürüyü önlerine kattılar. Oğuz ellerine geldiler. Gümbür gümbür davullar çalındı. Ala büyük otağlar dikildi. Attan aygır, deveden buğra, koyundan koç kırıldı. Yemek içmek oldu.

Dedem Korkut gelip boy boyladı, soy soyladı.

Önü, sonu uzun yaşın ucu ölüm! Ölüm vakti geldiğinde Tanrı imandan ayırmasın! Günahınızı Muhammet Mustafa yüzü suyuna bağışlasın! Amin diyenler Tanrı'yı görsün! Hanım hey!

Tablo 3.37.1. III. Kitap 37. Metin Sözcüklüğü Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Aç	Tr.	i.	1
2.	Ad	Tr.	i.	5
3.	Adam	İb.	i.	2
4.	Ağa	Tr.	i.	1
5.	Ağabey	Tr.	s.	4
6.	Ağız	Tr.	i.	1
7.	Ak	Tr.	s.	1
8.	Akın	Tr.	i.	2
9.	Al-	Tr.	f.	1

10.	Ala	Tr	s.	1
11.	Allah	Ar.	ö.i.	1
12.	Alp	Tr.	s.	3
13.	Amin	Ar. < İb.	ün.	1
14.	Ancak	Tr.	ed.	1
15.	Anlayan	Tr.	s.f.	1
16.	Anne	Tr.	i.	1
17.	Ara	Tr.	i.	1
18.	At	Tr.	i.	4
19.	At-	Tr.	f.	1
20.	Ay parçası	Tr. – F.	i.	1
21.	Aygır	Tr.	i.	1
22.	Ayıp	Tr.	i.	1
23.	Ayırma-	Tr.	f.	1
24.	Baba	Tr.	i.	2
25.	Baca	F.	i.	1
26.	Bağışla-	Tr.	f.	1
27.	Bahadır	F.	ö.i.	1
28.	Bak-	Tr.	f.	1
29.	Bakış-	Tr.	f.	1
30.	Bakma-	Tr.	f.	1
31.	Bas-	Tr.	f.	1
32.	Baş	Tr.	i.	3
33.	Baş ucu	Tr.	i.	1
34.	Başa çıkama-	Tr.	dey.	1
35.	Başla-	Tr.	f.	1
36.	Bayındır Han	Tr.	ö.i.	2
37.	Bayrak	Tr.	i.	2
38.	Ben	Tr.	z.	2
39.	Bey	Tr.	s.	4
40.	Beylerbeyi	Tr.	ö.i.	1
41.	Bin-	Tr.	f.	1
42.	Bir	Tr.	s.	8
43.	Bire	Tr.	zf.	2
44.	Boy	Tr.	i.	1
45.	Boyla-	Tr.	f.	1
46.	Boyun	Tr.	i.	1
47.	Boz	Tr.	s.	1
48.	Bre	Tr.	ün.	1
49.	Bu	Tr.	s.	3
50.	Buğra	Tr.	i.	1
51.	Bura	Tr.	zf.	3
52.	Büyü-	Tr.	f.	1
53.	Büyük	Tr.	s.	3
54.	Çalarak	Tr.	z.f.	1
55.	Çalın-	Tr.	f.	1
56.	Çıkar-	Tr.	f.	1
57.	Çıkarma	Tr.	i.f.	1

58.	Çiğneyip	Tr.	z.f.	2
59.	Çocuk	Tr.	i.	1
60.	Davul	F.	i.	1
61.	De-	Tr.	f.	9
62.	De/da	Tr.	ed.	1
63.	Dede	Tr.	i.	1
64.	Deli	Tr.	i.	1
65.	Deve	Tr.	i.	1
66.	Dışarı	Tr.	i.	1
67.	Dikil-	Tr.	f.	1
68.	Dil	Tr.	i.	1
69.	Dile-	Tr.	f.	1
70.	Divan	Ar. / F.	i.	2
71.	Diyen	Tr.	s.f.	1
72.	Doğrul-	Tr.	f.	1
73.	Donat-	Tr.	f.	1
74.	Doyur-	Tr.	f.	1
75.	Dök-	Tr.	f.	1
76.	Dönüp	Tr.	z.f.	1
77.	Düşerek	Tr.	z.f.	1
78.	Düşman	F.	i.	5
79.	Eden	Tr.	s.f.	2
80.	Edil-	Tr.	f.	1
81.	Edip	Tr.	z.f.	1
82.	Eğrek	Tr.	ö.i.	11
83.	El	Tr.	i.	6
84.	Emek	Tr.	i.	1
85.	Er	Tr.	i. – s.	2
86.	Et-	Tr.	f.	1
87.	Evet	Pehlevice	i.	1
88.	Fakat	Ar.	ed.	1
89.	Gece	Tr.	i.	2
90.	Geç-	Tr.	f.	1
91.	Gel-	Tr.	f.	5
92.	Gelip	Tr.	z.f.	2
93.	Gerçek	Tr.	i.	1
94.	Gibi	Tr.	ed.	1
95.	Gine	Tr.	zf.	1
96.	Gir-	Tr.	f.	1
97.	Git-	Tr.	f.	1
98.	Gizlemek	Tr.	i.f.	1
99.	Gör-	Tr.	f.	2
100.	Göstererek	Tr.	z.f.	1
101.	Gurbet	Ar.	i.	1
102.	Gümbür gümbür	Tr.	ik.	1
103.	Gün	Tr.	i.	4
104.	Günah	F.	i.	1
105.	Han	Tr.	s.	1

106.	Hanım	Tr.	s.	4
107.	Her biri	F. – Tr.	z.	1
108.	Hey	Tr.	ün.	2
109.	Hiç	F.	s.	1
110.	Hüner	F.	i.	2
111.	i-	Tr.	f.	1
112.	İçin	Tr.	ed.	5
113.	İçinde	Tr.	zf.	3
114.	İçmek	Tr.	i.f.	1
115.	İki	Tr.	s.	4
116.	İman	Ar.	i.	1
117.	İste-	Tr.	f.	1
118.	İsteyen	Tr.	s.f.	1
119.	İsteyerek	Tr.	z.f.	1
120.	İşle-	Tr.	f.	1
121.	Kafir	Ar.	i.	4
122.	Kalarda koparda	?	ik.	1
123.	Kale	Ar.	i.	2
124.	Kalk-	Tr.	f.	1
125.	Kalkışıp	Tr.	z.f.	1
126.	Kan dökmek	Tr.	dey.	2
127.	Kanıtlamak	Tr.	i.f.	1
128.	Kapı	Tr.	i.	1
129.	Kara	Tr.	s.	3
130.	Karar	Ar.	i.	1
131.	Kardaş	Tr.	i.	14
132.	Kardeş	Tr.	i.	5
133.	Karşı	Tr.	i.	2
134.	Kat-	Tr.	f.	1
135.	Kavga	F.	i.	1
136.	Kazan	Tr.	ö.i.	2
137.	Kazan Bey	Tr.	ö.i.	2
138.	Kendi	Tr.	z.	1
139.	Kes-	Tr.	f.	1
140.	Kesip	Tr.	z.f.	1
141.	Kılıç	Tr.	i.	2
142.	Kır-	Tr.	f.	1
143.	Kırıl-	Tr.	f.	1
144.	Kırış	Tr.	i.f.	1
145.	Ki	F.	ed.	1
146.	Kim	Tr.	z.	3
147.	Kimse	Tr.	z.	2
148.	Kişi	Tr.	i.	1
149.	Koç	Tr.	i.	1
150.	Kon-	Tr.	f.	1
151.	Konuşma	Tr.	i.f.	1
152.	Kopuz	Tr.	i.	1
153.	Korkut	Tr.	i.	1

154.	Koru	Tr.	i.	1
155.	Koyun	Tr.	i.	1
156.	Kurban ol-	Ar. – Tr.	f.	1
157.	Kurtarmak	Tr.	i.f.	1
158.	Küçük	Tr.	s.	2
159.	Meğer	F.	ed.	1
160.	Merak	Ar.	i.	2
161.	Mi	Tr.	ed.	9
162.	Muhammet Mustafa	Ar.	ö.i.	1
163.	Nasıl	Tr. – Ar.	ed.	1
164.	Ne	Tr.	ed.	6
165.	O	Tr.	z.	5
166.	Oğul	Tr.	i.	3
167.	Oğuz	Tr.	ö.i.	3
168.	Ol-	Tr.	f.	1
169.	Olan	Tr.	s.f.	1
170.	Olma-	Tr.	f.	1
171.	Olup	Tr.	z.f.	1
172.	Otağ	Tr.	i.	1
173.	Otur-	Tr.	f.	2
174.	Oturan	Tr.	s.f.	1
175.	Oturunca	Tr.	z.f.	1
176.	Öğren-	Tr.	f.	1
177.	Öl-	Tr.	f.	2
178.	Ölüm	Tr.	i.	2
179.	Ömür	Ar.	i.	1
180.	Ön	Tr.	i.	5
181.	Öp-	Tr.	f.	2
182.	Öpüş-	Tr.	f.	1
183.	Parola	İt.	i.	2
184.	Perişan	F.	s.	1
185.	Salur Kazan	Tr.	ö.i.	1
186.	Sarmaşa dolaşa	Tr.	zf.	1
187.	Savaş-	Tr.	f.	1
188.	Seğrek	Tr.	ö.i.	8
189.	Sen	Tr.	z.	4
190.	Son	Tr.	i.	1
191.	Sor-	Tr.	f.	3
192.	Soy	Tr.	i.	1
193.	Soyla-	Tr.	f.	6
194.	Söyle-	Tr.	f.	2
195.	Söyleme-	Tr.	f.	1
196.	Söz	Tr.	i.	1
197.	Sürü	Tr.	i.	1
198.	Tan	Tr.	i.	1
199.	Tanrı	Tr.	ö.i.	2
200.	Taşıyan	Tr.	s.f.	2
201.	Tepe	Tr.	i.	2

202.	Ters-Uzamış	Tr.	ö.i.	4
203.	Tutsak	Tr.	i.	5
204.	Tuzak	Tr.	i.	1
205.	Uç	Tr.	i.	1
206.	Ulu	Tr.	s.	4
207.	Uşun Koca	Tr.	ö.i.	3
208.	Uyan-	Tr.	f.	1
209.	Uyandır-	Tr.	f.	1
210.	Uyu-	Tr.	f.	1
211.	Uyuyakalan	Tr.	s.f.	1
212.	Uzun	Tr.	s.	1
213.	Vakit	Ar.	i.	1
214.	Var	Tr.	s.	5
215.	Var-	Tr.	f.	1
216.	Ve	Ar.	ed.	3
217.	Ver-	Tr.	f.	2
218.	Ya	Tr.	ün.	1
219.	Yahşi	Tr.	s.	1
220.	Yaka	Tr.	i.	1
221.	Yakalan-	Tr.	f.	1
222.	Yalınca	Tr.	i.	1
223.	Yanı-	Tr.	f.	2
224.	Yaş	Tr.	i.	1
225.	Yemek	Tr.	i.f.	1
226.	Yer	Tr.	i.	4
227.	Yiğit	Tr.	s.	6
228.	Yiğitlik	Tr.	i.	1
229.	Yine	Tr.	zf.	1
230.	Yok	Tr.	s.	1
231.	Yol	Tr.	i.	2
232.	Yola çık-	Tr.	f.	2
233.	Yorgunluk	Tr.	i.	1
234.	Yorult-	Tr.	f.	1
235.	Yürüt-	Tr.	f.	1
236.	Yüzü suyu	Tr.	s.ö.	1
237.	Zaman	Ar.	i.	3
238.	Zindan	F.	i.	1

Tablo 3.37.2. III. Kitap 37. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Alp	+	-	-
2.	Bahadır	+	-	-
3.	Divan	+	-	-
4.	Kalarda koparda	+	-	-
5.	Soylamak	+	-	-
6.	Ulu	+	+	-
7.	Yahşi	+	-	-

1.4.38. Otuz Sekizinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Nutuk	Makale	Cemil Sönmez	129

Söylev adıyla da yayımlanan Nutuk, Atatürk'ün Kurtuluş Savaşı'nı ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunu anlatan büyük eseridir.

Atatürk, Nutuk'u Cumhuriyet Halk Partisi'nin 15 Ekim 1927 günü toplanan ve 23 Ekim 1927 gününe kadar devam eden Büyük Kongresi'nin ilk altı gününde (15-20 Ekim 1927) ve her gün ortalama altı saat kürsüde kalarak okumuştur. Nutuk'un altı gün sürmesi, dünya hitabet tarihinde eşine ender rastlanan uzunlukta bir olaydır.

Nutuk, basında ve kamuoyunda geniş bir ilgi ile karşılandı. Gazeteler günü gününe özetler veriyordu. Yurdun her yerinde, çeşitli kuruluşlardan ve vatandaşlardan Atatürk'e gönderilen bağlılık ve tasvip ifade eden telgraf ve mektuplar Ankara'da Hakimiyeti Milliye gazetesinde yayımlandı.

Nutuk, Atatürk'ün bir nevi siyasi vasiyetnamesi niteliğinde olan gençliğe hitabe ile sona eriyordu.

Afet İnan, Atatürk'ün bu bölümü yakın çevresinde okuduğu akşam heyecanını ve iki damla gözyaşını etrafındakilerden gizleyemediğini belirtmiştir.

Kongreyi izleyenlerden Mehmet Asım Us ve Yusuf Akçura'nın da o günlerde yayımlanmış yazılarından anladığımıza göre Atatürk, Gençliğe Hitabe'yi okurken kürsüde de heyecanlanmış, sesi titremiş ve gözlerinden yaşlar akmıştır.

Nutuk, Atatürk'ün anlatım gücünü, Türk dilini kullanmadaki ustalığını belirten edebi bir eserdir. Kurtuluş Savaşı'nın destanı olan Nutuk'un hazırlanmasında 300 belge belirtilmiş, ayrıca olayları anlatırken mektup, telgraf gibi diğer belgeler de eserde aynen verilmiştir.

Cumhuriyet tarihimizin temel taşı sayılan Nutuk, Türk ulusunun bugünlerine ve yarınlarına ışık tutacak bir kaynaktır.

Tablo 3.38.1. III. Kitap 38. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	15	Tr.	s.	2
2.	1927	Tr.	s.	3
3.	20	Tr.	s.	1
4.	23	Tr.	s.	1
5.	300	Tr.	s.	1
6.	Ad	Tr.	i.	1
7.	Afet İnan	Ar. – Tr.	ö.i.	1
8.	Ak-	Tr.	f.	1
9.	Akşam	Ar.	i.	1
10.	Altı	Tr.	s.	3
11.	Ankara	E.Yun.	ö.i.	1
12.	Anla-	Tr.	f.	1
13.	Anlat-	Tr.	f.	1
14.	Anlatan	Tr.	s.f.	1
15.	Anlatım	Tr.	i.	1
16.	Atatürk	Tr.	ö.i.	7
17.	Aynen	Ar.	zf.	1
18.	Ayrıca	Tr.	zf.	1
19.	Bağlılık	Tr.	i.	1
20.	Basın	Tr.	i.	1
21.	Belge	Tr.	i.	2
22.	Belirt-	Tr.	f.	1
23.	Belirten	Tr.	s.f.	1
24.	Belirtil-	Tr.	f.	1
25.	Bir	Tr.	s.	5
26.	Bölüm	Tr.	i.	1
27.	Bu	Tr.	s.	1
28.	Bugün	Tr.	i.	1
29.	Büyük	Tr.	s.	1
30.	Büyük Kongre	Tr. – Fr.	ö.i.	1
31.	Cumhuriyet	Ar.	i.	1
32.	Cumhuriyet Halk Partisi	Ar. – Fr. – Tr.	ö.i.	1
33.	Çeşitli	F. – Tr.	s.	1
34.	Çevre	Tr.	i.	1
35.	Damla	Tr.	i.	1
36.	De/da	Tr.	ed.	4
37.	Destan	F.	i.	1
38.	Devam	Ar.	i.	1
39.	Diğer	Tr.	s.	1
40.	Dil	Tr.	i.	1
41.	Dünya	Ar.	i.	1
42.	Edebi	Ar.	s.	1
43.	Eden	Tr.	s.f.	2
44.	Ekim	Tr.	i.	3

45.	Ender	Tr.	s.	1
46.	Eser	Ar.	i.	3
47.	Eş	Tr.	i.	1
48.	Etraf	Ar.	i.	1
49.	Gazete	İt.	i.	2
50.	Gençliğe Hitabe	Tr. – Ar.	ö.i.	1
51.	Gençlik	Tr.	i.	1
52.	Geniş	Tr.	s.	1
53.	Gibi	Tr.	ed.	1
54.	Gizleyeme-	Tr.	f.	1
55.	Gönderilen	Tr.	s.f.	1
56.	Göre	Tr.	zf.	1
57.	Göz	Tr.	i.	1
58.	Gözyaşı	Tr.	i.	1
59.	Güç	Tr.	i.	1
60.	Gün	Tr.	i.	8
61.	Hakimiyet i Milliye	Ar.	ö.i.	1
62.	Hazırlama	Ar. – Tr.	i.f.	1
63.	Her	F.	s.	2
64.	Heyecan	Ar.	i.	2
65.	Hitabe	Ar.	i.	1
66.	Hitabet	Ar.	i.	1
67.	Işık	Tr.	i.	1
68.	İfade	Ar.	i.	1
69.	İki	Tr.	s.	1
70.	İle	Tr.	ed.	2
71.	İlgi	Tr.	i.	1
72.	İlk	Tr.	i.	1
73.	İzleyen	Tr.	s.f.	1
74.	Kadar	Ar.	ed.	1
75.	Kalarak	Tr.	z.f.	1
76.	Kamuoyu	Tr.	i.	1
77.	Karşılan-	Tr.	f.	1
78.	Kaynak	Tr.	i.	1
79.	Kongre	Fr.	i.	1
80.	Kullanma	Tr.	i.f.	1
81.	Kurtuluş Savaşı	Tr.	ö.i.	2
82.	Kuruluş	Tr.	i.f.	2
83.	Kürsü	Ar.	i.	2
84.	Mehmet Asım Us	Ar. – Tr.	ö.i.	1
85.	Mektup	Ar.	i.	2
86.	Nevi	Ar.	i.	1
87.	Nitelik	Tr.	i.	1
88.	Nutuk	Ar.	ö.i.	8
89.	O	Tr.	z.	1
90.	Oku-	Tr.	f.	4
91.	Olan	Tr.	s.f.	2
92.	Olay	Tr.	i.	2

93.	Ortalama	Tr.	i.f.	1
94.	Özet	Tr.	i.	1
95.	Rastlanan	F. – Tr.	s.f.	1
96.	Saat	Ar.	i.	1
97.	Sayılan	Tr.	s.f.	1
98.	Ses	Tr.	i.	1
99.	Siyasi	Ar.	s.	1
100.	Sona er-	Tr.	f.	1
101.	Söylev	Tr.	i.	1
102.	Sürme	Tr.	i.f.	1
103.	Tarih	Ar.	i.	2
104.	Tasvip	Ar.	i.	1
105.	Telgraf	Fr. / İng.	i.	2
106.	Temel taşı	Gr. – Tr.	i.	1
107.	Titre-	Tr.	f.	1
108.	Toplanan	Tr.	s.f.	1
109.	Tutacak	Tr.	s.f.	1
110.	Türk	Tr.	ö.i.	2
111.	Türkiye Cumhuriyeti	Tr. – Ar.	ö.i.	1
112.	Ulus	Moğ.	i.	1
113.	Ustalık	F. – Tr.	i.	1
114.	Uzunluk	Tr.	i.	1
115.	Vasiyetname	Ar. – F.	i.	1
116.	Vatandaş	Ar. – Tr.	i.	1
117.	Ve	Ar.	ed.	11
118.	Ver-	Tr.	f.	1
119.	Veril-	Tr.	f.	1
120.	Yakın	Tr.	s.	1
121.	Yarın	Tr.	i.	1
122.	Yaş	Tr.	i.	1
123.	Yayımlan-	Tr.	f.	1
124.	Yayımlanan	Tr.	s.f.	1
125.	Yayımlanmış	Tr.	s.f.	1
126.	Yazı	Tr.	i.	1
127.	Yer	Tr.	i.	1
128.	Yurt	Tr.	i.	1
129.	Yusuf Akçura	İb. – Tr. – F.	ö.i.	1

Tablo 3.38.2. III. Kitap 38. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Ender	-	+	-
2.	Hitabe	+	-	-
3.	Hitabet	+	-	-
4.	Hitap etmek	+	-	-
5.	Kongre	+	-	-
6.	Nevi	-	+	-
7.	Tasvip	-	+	-

1.4.39. Otuz Dokuzuncu Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi	Söylev (nutuk)	Mustafa Kemal Atatürk	105

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklalini, Türk cumhuriyetini, ilelebet, muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegane temeli budur. Bu temel, senin, en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni, bu hazineden, mahrum etmek isteyecek, dahili ve harici, bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklal ve cumhuriyetini müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkan ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkan ve şerait, çok namüsaid bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklal ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetinin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elim ve daha vahim olmak üzere, memleketin dahilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalalet ve hatta hıyanet içinde bulunabilirler. Hatta bu iktidar sahipleri şahsi menfaatlerini, müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bitap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evladı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi, vazifen; Türk istiklal ve cumhuriyetini kurtarmaktır! Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda, mevcuttur!

Tablo 3.39.1. III. Kitap 39. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Ahval	Ar.	i.	1
2.	Asil	Ar.	s.	1
3.	Atılmak	Tr.	i.f.	1
4.	Aziz	Ar.	s.	1
5.	Bedhah	F.	s.	1
6.	Bilfiil	Ar.	zf.	1
7.	Bir	Tr.	s.	3
8.	Birinci	Tr.	s.	1
9.	Bitap	F.	s.	1
10.	Bu	Tr.	z. – s.	7
11.	Bulun-	Tr.	f.	1
12.	Bulunabil-	Tr.	f.	1
13.	Bütün	Tr.	s.	5
14.	Cebren	Ar.	zf.	1
15.	Cumhuriyet	Ar.	i.	4
16.	Çok	Tr.	zf.	1
17.	Dağıtıl-	Tr.	f.	1
18.	Daha	Tr.	zf.	2
19.	Dahi	Ar.	s.	2
20.	Dahili	Ar.	s.	2
21.	Dalalet	Ar.	i.	1
22.	Damar	Tr.	i.	1
23.	Dünya	Ar.	i.	1
24.	Düş-	Tr.	f.	1
25.	Düşman	F.	i.	1
26.	Düşmüş	Tr.	s.f.	1
27.	Düşünme-	Tr.	f.	1
28.	Edebil-	Tr.	f.	2
29.	Edil-	Tr.	f.	1
30.	Elim	Ar.	s.	1
31.	Emel	Ar.	i.	1
32.	Emsal	Ar.	i.	1
33.	En	Tr.	zf.	1
34.	Etmek	Tr.	i.f.	2
35.	Evlat	Ar.	i.	1
36.	Ey	Tr.	ün.	2
37.	Fakr u zaruret	Ar.	i.	1
38.	Gaflet	Ar.	i.	1
39.	Galibiyet	Ar.	i.	1
40.	Gençlik	Tr.	i.	1
41.	Giril-	Tr.	f.	1
42.	Görülmemiş	Tr.	s.f.	1
43.	Gün	Tr.	i.	1
44.	Harap	Ar.	s.	1

45.	Harici	Ar.	s.	1
46.	Hatta	Ar.	zf.	2
47.	Hazine	Ar.	i.	2
48.	Her	F.	s.	1
49.	Hıyanet	Ar.	i.	1
50.	Hile	Ar.	i.	1
51.	İçin	Tr.	ed.	1
52.	İçinde	Tr.	zf.	4
53.	İktidar	Ar.	i.	2
54.	İle	Tr.	ed.	1
55.	İlelebet	Ar.	zf.	1
56.	İmkan	Ar.	i.	2
57.	İsteyecek	Tr.	s.f.	1
58.	İstikbal	Ar.	i.	3
59.	İstiklal	Ar.	i.	4
60.	İşgal	Ar.	i.	1
61.	İşte	Tr.	zf.	1
62.	Kale	Ar.	i.	1
63.	Kan	Tr.	i.	1
64.	Kastedecek	Ar.	s.f.	1
65.	Kıymetli	Ar.	s.	1
66.	Köşe	F.	i.	1
67.	Kudret	Ar.	i.	1
68.	Kurtarmak	Tr.	i.f.	1
69.	Mahiyet	Ar.	i.	1
70.	Mahrum	Ar.	s.	1
71.	Mecburiyet	Ar.	i.	1
72.	Memleket	Ar.	i.	1
73.	Menfaat	Ar.	i.	1
74.	Mevcudiyet	Ar.	i.	1
75.	Mevcut	Ar.	s.	1
76.	Millet	Ar.	i.	1
77.	Muhafaza	Ar.	i.	1
78.	Muhtaç	Ar.	s.	1
79.	Müdafaa	Ar.	i.	2
80.	Mümessil	Ar.	i.	1
81.	Müstevli	Ar.	s.	1
82.	Namüsaid	F. – Ar.	s.	1
83.	Ol-	Tr.	f.	2
84.	Olabil-	Tr.	f.	3
85.	Olan	Tr.	s.f.	1
86.	Olmak	Tr.	i.f.	1
87.	Ordu	Tr.	i.	1
88.	Sahip	Ar.	s.	2
89.	Sen	Tr.	z.	2
90.	Siyasi	Ar.	s.	1
91.	Şahsi	Ar.	i.	1
92.	Şerait	Ar.	i.	4

93.	Temel	Gr.	s.	2
94.	Tersane	İt.	i.	1
95.	Tevhit	Ar.	i.	1
96.	Tezahür	Ar.	i.	1
97.	Türk	Tr.	ö.i.	5
98.	Üzere	Tr.	zf.	1
99.	Vahim	Ar.	s.	1
100.	Vatan	Ar.	i.	1
101.	Vazife	Ar.	i.	3
102.	Vaziyet	Ar.	i.	1
103.	Ve	Ar.	ed.	15
104.	Yegane	F.	i.	1
105.	Zapt edil-	Ar. – Tr.	f.	1

Tablo 3.39.2. III. Kitap 39. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
1.	Ahval	+	-	-
2.	Asil	-	+	-
3.	Bedhah	+	-	-
4.	Bilfiil	+	-	-
5.	Bitap	+	-	-
6.	Cebren	+	-	-
7.	Dahili	+	-	-
8.	Dalalet	+	-	-
9.	Gaflet	+	-	-
10.	Harici	+	-	-
11.	Hıyanet	+	-	-
12.	İlelebet	+	-	-
13.	Kudret	-	+	-
14.	Mevcudiyet	+	-	-
15.	Mevcut	-	+	-
16.	Muhtaç	-	+	-
17.	Mümessil	+	-	-
18.	Müstevli	+	-	-
19.	Namüsaid	+	-	-
20.	Şerait	+	-	-
21.	Tevhit	+	-	-
22.	Tezahür	+	-	-
23.	Vahim	+	-	-

1.4.40. Kırkıncı Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Türkiye	Şiir	Tahsin Saraç	46

(Dış ülkelerdeki Türk çocuklarına...)

*Türkiye sıcak bir ülke
Güneşi kocaman bir nar.*

*Dağı dağ, deniz ideniz
İnsanı insanca bakar.*

*Ayca konuşur, yıldızca
Bozkırda telli kavaklar.*

*Uzar yanık yanık türkülerle
Yayla kokuşlu ırmaklar.*

*Suskun bir sızı gibidir
Güz sonu tüten ocaklar.*

*Türkiye büyük ve sonsuz
İçimdeki özlem kadar.*

*Türkiye bir uzak pınar
Her gece uykuma akar...*

Tablo 3.40.1. III. Kitap 40. Metin Sözcük Varlığı Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Ak-	Tr.	f.	1
2.	Ayca	Tr.	i.	1
3.	Bak-	Tr.	f.	1
4.	Bir	Tr.	s.	4
5.	Bozkır	Tr.	i.	1
6.	Büyük	Tr.	s.	1
7.	Çocuk	Tr.	i.	1
8.	Dağ	Tr.	i.	2
9.	Deniz	Tr.	i.	2
10.	Dış	Tr.	i.	1
11.	Gece	Tr.	i.	1
12.	Gibi	Tr.	ed.	1
13.	Güneş	Tr.	i.	1
14.	Güz	Tr.	i.	1
15.	Her	F.	s.	1
16.	Irmak	Tr.	i.	1

17.	İç	Tr.	i.	1
18.	İnsan	Ar.	i.	1
19.	İnsanca	Ar. – Tr.	zf.	1
20.	Kadar	Ar.	ed.	1
21.	Kavak	F.	i.	1
22.	Kocaman	Tr.	s.	1
23.	Kokuşlu	Tr.	s.	1
24.	Konuş-	Tr.	f.	1
25.	Nar	F.	i.	1
26.	Ocak	Tr.	i.	1
27.	Özlem	Tr.	i.	1
28.	Pınar	Tr.	i.	1
29.	Sıcak	Tr.	s.	1
30.	Sızı	Tr.	i.	1
31.	Son	Tr.	i.	1
32.	Sonsuz	Tr.	s.	1
33.	Suskun	Tr.	s.	1
34.	Telli	Tr.	s.	1
35.	Türk	Tr.	ö.i.	1
36.	Türkiye	Tr.	ö.i.	3
37.	Türkü	Tr.	i.	1
38.	Tüten	Tr.	s.f.	1
39.	Uyku	Tr.	i.	1
40.	Uza-	Tr.	f.	1
41.	Uzak	Tr.	s.	1
42.	Ülke	Tr.	i.	2
43.	Ve	Ar.	ed.	1
44.	Yanık yanık	Tr.	ik.	1
45.	Yayla	Tr.	i.	1
46.	Yıldızca	Tr.	zf.	1

Tablo 3.40.2. III. Kitap 40. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
	-	-	-	-

1.4.41. Kırk Birinci Metin

Metnin başlığı	Metnin türü	Metnin Yazarı	Söz varlığı
Kitaplar Okumak	Söyleşi (sohbet)	Oktay Akbal	189

Kitaplar, kitaplar, kitaplar... Yetişmek zor hepsine. Ya okumaya zaman bulmak? En gücü de bu. Sabah çık evden, akşam gel, türlü iş gücü, türlü üzüntü, türlü yorgunluk. Kitaplara sıra ne zaman gelecek? Ancak yatakta, uykudan önceki yarım saat, bir saat. Bazen de gece yarısından sonra, uyku kaçınca bir saat daha!... O yarım saatler, bir saatler birike birike koca kitapları deviren zaman parçaları oluveriyor işte! Bir de yollarda, vapurlarda, otobüslerde okumak var. Kentin bir ucundan ötekine gideriz sabahları. Bir yer bulmuşsak oturacak, şöyle aydınlık bir pencere dibi. Kalabalık varsın sıkıştıkça sıkışsın, insanlar sabah perişanlıkları, umutsuzluklarıyla tepenizde homurdanıp dursun. Açarsınız kitabınızın yapraklarını, dalarsınız kendi evreninize...

Bir kitap okumak... Oscar Wilde(Oskar Vayld)'a göre: "Hangi kitabı okumalı, hangisini okumamalı, bu konuda bir kural koymak gülünçtür." Bilemezsiniz ki neyi okumalı, neyi okumamalı. Hiç değilse önce hangi kitabı, sonra hangisini? Zaman öylesine çok değil! Bir kişi otuz, kırk yıllık okuma yaşamı süresince gerçek anlamıyla kaç kitap okuyabilir?

Bir bakıyorum kitaplığıma da şöyle böyle iki, üç bin kitap var, daha da çok belki. Demek okusam okusam otuz kırk yılda ancak bu kadarını bitirebileceğim! Oysa daha ne çok kitap var bunların dışında. Kim bilir bazıları ne kadar da güzeldir. Denizde bir damla! Onu bile tadamıyoruz gerçekte. Gözü korkuyor kişinin. Sonu yok okumanın diye düşünüyor. Hem öyle yanlış kitaplar okuyoruz ki boşu boşuna zamanımızı zıyan ederek... "Kitap hiç aldatmayan bir arkadaştır." demiş ünlü bir kişi. Yalan, öyle bir aldatır ki! Yıllar sonra anlarsınız bunu, acısı içinize işleyerek.

...

Tek kitaba bağlanmak, tek gerçeği, tek değeri, tek anlamı onda bulmaktadır. Tehlikeli olur böyle kitapların yarattığı insanlar. Çok kitap, çok yönlü kılar bizi. Hoşgörüye daha açık yapar insanı. Bir tek değil birçok kitap okumalı.

Masam kitaplarla dolu. Hepsi yeni çıkmış. Hikayeler, romanlar, denemeler. Çeviriler, çeviriler... Hepsinin bir okuma zamanı var. Yarın mı öbür gün mü bir hafta sonra mı? Bir yıl ötede mi o zaman? Bilmiyorum. Ama gecelerimi, uykusuz gece yarılarını, kalabalık otobüslerde itişe kakışa aştığım yolu, bir deniz kıyısındaki masa başında geçireceğim bir saatlik dinlenmeyi, kısacası boş zaman parçalarını kitaplar, kitaplarla dolduracağımı biliyorum yalnız. Bu kadarı da yetiyor bana; bir huzur, bir mutluluk veriyor. Size vermiyor mu?

Tablo 3.41.1. III. Kitap 41. Metin Sözcük Tablosu

	Sözcük	Et.	Türü	Sıklığı
1.	Acı	Tr.	i.	1
2.	Aç-	Tr.	f.	1
3.	Açık	Tr.	s.	1
4.	Akşam	Ar.	i.	1
5.	Aldat-	Tr.	f.	1
6.	Aldatmayan	Tr.	s.f.	1
7.	Ama	Ar.	ed.	1
8.	Ancak	Tr.	ed.	2
9.	Anla-	Tr.	f.	1
10.	Anlam	Tr.	i.	2
11.	Arkadaş	Tr.	i.	1
12.	Aş-	Tr.	f.	1
13.	Aydınlık	Tr.	i.	1
14.	Bağlanmak	Tr.	i.f.	1
15.	Bak-	Tr.	f.	1
16.	Bazen	Ar.	zf.	1
17.	Bazı	Ar.	s.	1
18.	Belki	Tr. – Tr.	ed.	1
19.	Ben	Tr.	z.	1
20.	Bil-	Tr.	f.	2
21.	Bile	Tr.	zf.	1
22.	Bileme-	Tr.	f.	1
23.	Bilme-	Tr.	f.	1
24.	Bin	Tr.	s.	1
25.	Bir	Tr.	s.	23
26.	Birçok	Tr.	s.	1
27.	Birike birike	Tr.	ik.	1
28.	Bitirebil-	Tr.	f.	1
29.	Biz	Tr.	z.	1
30.	Boş	Tr.	s.	1
31.	Boşu boşuna	Tr.	zf.	1
32.	Böyle	Tr.	zf.	1
33.	Bu	Tr.	z.	6
34.	Bul-	Tr.	f.	1
35.	Bulmak	Tr.	i.f.	2
36.	Çeviri	Tr.	i.	2
37.	Çık-	Tr.	f.	2
38.	Çok	Tr.	zf.	5
39.	Daha	Tr.	zf.	4
40.	Dal-	Tr.	f.	1
41.	Damla	Tr.	i.	1
42.	De-	Tr.	f.	1
43.	De/da	Tr.	ed.	7
44.	Değer	Tr.	i.	1

45.	Değil	Tr.	i.	3
46.	Demek	Tr.	i.f.	1
47.	Deneme	Tr.	i.f.	1
48.	Deniz	Tr.	i.	2
49.	Deviren	Tr.	s.f.	1
50.	Dış	Tr.	i.	1
51.	Dinlenme	Tr.	i.f.	1
52.	Dip	Tr.	i.	1
53.	Diye	Tr.	zf.	1
54.	Doldur-	Tr.	f.	1
55.	Dolu	Tr.	s.	1
56.	Düşün-	Tr.	f.	1
57.	Ederek	Tr.	z.f.	1
58.	En	Tr.	zf.	1
59.	Ev	Tr.	i.	1
60.	Evren	Tr.	i.	1
61.	Gece	Tr.	i.	1
62.	Gece yarısı	Tr.	i.	2
63.	Geçirecek	Tr.	z.f.	1
64.	Gel-	Tr.	f.	2
65.	Gerçek	Tr.	i.	3
66.	Git-	Tr.	f.	1
67.	Göre	Tr.	zf.	1
68.	Gözü kork-	Tr.	dey.	1
69.	Güç	Tr.	i.	1
70.	Gülünç	Tr.	i.	1
71.	Gün	Tr.	i.	1
72.	Güzel	Tr.	s.	1
73.	Hafta	F.	i.	1
74.	Hangi	Tr.	s.	2
75.	Hangisi	Tr.	z.	2
76.	Hem	F.	ed.	1
77.	Hepsi	Tr.	z.	3
78.	Hiç	F.	s.	2
79.	Hikaye	Ar.	i.	1
80.	Homurdanıp dur-	Tr.	dey.	1
81.	Hoşgörü	F. – Tr.	i.	1
82.	Huzur	Ar.	i.	1
83.	İç	Tr.	i.	1
84.	İki	Tr.	s.	1
85.	İnsan	Ar.	i.	3
86.	İş güç	Tr.	ik.	1
87.	İşleyerek	Tr.	z.f.	1
88.	İşte	Tr.	zf.	1
89.	İtişe kakışa	Tr.	ik.	1
90.	Kaç	Tr.	s.	1
91.	Kaçınca	Tr.	z.f.	1
92.	Kadar	Ar.	ed.	3

93.	Kalabalık	Ar. – Tr.	i.	2
94.	Kendi	Tr.	z.	1
95.	Kent	Sogd.	i.	1
96.	Kıl-	Tr.	f.	1
97.	Kırk	Tr.	s.	2
98.	Kısacası	Tr.	zf.	1
99.	Kıyı	Tr.	i.	1
100.	Ki	F.	ed.	3
101.	Kim	Tr.	z.	1
102.	Kişi	Tr.	i.	3
103.	Kitap	Ar.	i.	21
104.	Kitaplık	Ar. – Tr.	i.	1
105.	Koca	Tr.	s.	1
106.	Konu	Tr.	i.	1
107.	Kural koymak	Tr.	i.f.	1
108.	Masa	Yun.	i.	1
109.	Masa başında	Yun. – Tr.	zf.	1
110.	Mi	Tr.	ed.	5
111.	Mutluluk	Tr.	i.	1
112.	Ne	Tr.	ed.	5
113.	O	Tr.	z.	4
114.	Oku-	Tr.	f.	4
115.	Okuma	Tr.	i.f.	4
116.	Okuma-	Tr.	f.	2
117.	Okumak	Tr.	i.f.	2
118.	Okusam okusam	Tr.	ik.	1
119.	Okuyabil-	Tr.	f.	1
120.	Ol-	Tr.	f.	1
121.	Oluver-	Tr.	f.	1
122.	Oscar Wilde	?	ö.i.	1
123.	Oskar Vayld	Tr.	s.ok.	1
124.	Otobüs	İng. / Fr.	i.	2
125.	Oturacak	Tr.	s.f.	1
126.	Otuz	Tr.	s.	2
127.	Oysa	Tr.	zf.	1
128.	Öbür	Tr.	s.	1
129.	Önce	Tr.	zf.	2
130.	Öte	Tr.	i.	1
131.	Öteki	Tr.	z.	1
132.	Öyle	Tr.	zf.	2
133.	Öylesine	Tr.	zf.	1
134.	Parça	F.	i.	2
135.	Pencere	F.	i.	1
136.	Perişanlık	F. – Tr.	i.	1
137.	Roman	Fr. – Lat.	i.	1
138.	Saat	Ar.	i.	5
139.	Saatlik	Ar. – Tr.	zf.	1
140.	Sabah	Ar.	i.	3

141.	Sıkış-	Tr.	f.	1
142.	Sıkıştıkça	Tr.	z.f.	1
143.	Sıra	Tr.	i.	1
144.	Siz	Tr.	z.	1
145.	Son	Tr.	i.	1
146.	Sonra	Tr.	zf.	4
147.	Süresince	Tr.	zf.	1
148.	Şöyle	Tr.	zf.	1
149.	Şöyle böyle	Tr.	ik.	1
150.	Tadama-	Tr.	f.	1
151.	Tehlikeli	Ar. – Tr.	s.	1
152.	Tek	Tr.	i.	5
153.	Tepe	Tr.	i.	1
154.	Türlü	Tr.	s.	3
155.	Uç	Tr.	i.	1
156.	Umutsuzluk	Tr.	i.	1
157.	Uyku	Tr.	i.	2
158.	Uykusuz	Tr.	s.	1
159.	Üç	Tr.	s.	1
160.	Ünlü	Tr.	s.	1
161.	Üzüntü	Tr.	i.	1
162.	Vapur	Fr. < Lat.	i.	1
163.	Var	Tr.	s.	5
164.	Ver-	Tr.	f.	1
165.	Verme-	Tr.	f.	1
166.	Ya	Tr.	ün.	1
167.	Yalan	Tr.	i.	1
168.	Yalnız	Tr.	s.	1
169.	Yanlış	Tr.	i.	1
170.	Yap-	Tr.	f.	1
171.	Yaprak	Tr.	i.	1
172.	Yarat-	Tr.	f.	1
173.	Yarım	Tr.	s.	2
174.	Yarın	Tr.	i.	1
175.	Yaşam	Tr.	i.	1
176.	Yatak	Tr.	i.	1
177.	Yer	Tr.	i.	1
178.	Yeri	Tr.	i.	1
179.	Yet-	Tr.	f.	1
180.	Yetişmek	Tr.	i.f.	1
181.	Yıl	Tr.	i.	3
182.	Yıllık	Tr.	i.	1
183.	Yok	Tr.	s.	1
184.	Yol	Tr.	i.	2
185.	Yorgunluk	Tr.	i.	1
186.	Yönlü	Tr.	s.	1
187.	Zaman	Ar.	i.	8
188.	Ziyan	Ar.	i.	1

189.	Zor	F.	i.	1
------	-----	----	----	---

Tablo 3.41.2. III. Kitap 41. Metin Sözcük Çalışmaları Tablosu

	Sözcük Ve Deyimler	Anlamı Verilenler	Anlamı Sorulanlar	Kitap Sonu Sözlükte Verilenler
	-	-	-	-

1.4.42. Kitap Sonu Sözlükçe

sözlük bölümü

sözlük kullanımı ile ilgili bazı temel bilgiler

- Sözcükler, sözlükte alfabetik sıralamaya göre verilir.
- İki heceli olan ancak ünlü ile başlayan bir çekim eki aldığında ikinci hecedeki ünlüsü düşen sözcüklerin bu durumu ağız,-ğzı; alın,-lnı; burun,-rnu biçiminde gösterilir.
- Kökenleri ayrı, söylenişleri bir olan sözcükler (sesteş sözcükler), ayrı maddelerde ben(I), ben(II); çay(I), çay(II) biçiminde gösterilir.
- Sözcük türleri açısından sözcüğün dil bilgisindeki yeri is. (isim); sf.(sıfat) ... biçiminde gösterilir.
- Sözcüklerin hangi dilden olduğu yine kısaltmalarla Ar., Far., Fr. ... biçiminde veya açıkça belirtilir.
- Sözcüklerin hangi bilim, sanat koluyla ilgili oldukları kısaltmalarla belirtilir: zool. (zooloji), mim. (mimarlık) gibi.
- Sözcüklerin türlü anlamları 1., 2. gibi numaralandırılarak verilir.
- Sözcüklerin mecaz anlamları mec. Kısaltması ile verilir.
- İlgili sözcüğün açıklanması sırasında gerekli görüldükçe sözcüğün cümle içinde kullanılışı da örneklendirilir.

sözlüklerde kullanılan bazı kısaltmalar ve anlamları

Alm.	Almanca
anat.	Anatomi
Ar.	Arapça
As.	Asker, askeri, askerlik
astr.	Astronomi
bağ.	Bağlaç
biy.	Biyoloji
bot.	Botanik
Cerm.	Cermence
coğ.	Coğrafya
db.	Dil bilimi
dbl.	Dil bilgisi
e.	Edat
ed.	Edebiyat
ekon.	Ekonomi

<i>Erm.</i>	<i>Ermenice</i>
<i>Far.</i>	<i>Farsça</i>
<i>fel.</i>	<i>Felsefe</i>
<i>fiz.</i>	<i>Fizik</i>
<i>fizy.</i>	<i>Fizyoloji</i>
<i>Fr.</i>	<i>Franstızca</i>
<i>geom.</i>	<i>Geometri</i>
<i>hık.</i>	<i>Halk ağızı</i>
<i>huk.</i>	<i>Hukuk</i>
<i>İng.</i>	<i>İngilizce</i>
<i>is.</i>	<i>İsim</i>
<i>İsp.</i>	<i>İspanyolca</i>
<i>jeol.</i>	<i>Jeoloji</i>
<i>kim.</i>	<i>Kimya</i>
<i>Lat.</i>	<i>Latince</i>
<i>man.</i>	<i>Mantık</i>
<i>mat.</i>	<i>Matematik</i>
<i>mec.</i>	<i>Mecaz</i>
<i>mim.</i>	<i>Mimarlık</i>
<i>müz.</i>	<i>Müzik</i>
<i>ped.</i>	<i>Pedagoji</i>
<i>psikol.</i>	<i>Psikoloji</i>
<i>Rus.</i>	<i>Rusça</i>
<i>sf.</i>	<i>Sıfat</i>
<i>sos.</i>	<i>Sosyoloji</i>
<i>sp.</i>	<i>Spor</i>
<i>tar.</i>	<i>Tarih</i>
<i>tiy.</i>	<i>Tiyatro</i>
<i>ünl.</i>	<i>Ünlem</i>
<i>zf.</i>	<i>Zarf</i>

sözlük

A

Af çıkarmak: Bir suçun bağışlanması için Türkiye Büyük Millet Meclisinden kanun çıkarmak.

Ahbab, -bı: is. Ar. 1. Kendisiyle yakın ilişki kurulup sevilen, sayılan kimse. 2. Seslenme sözü olarak da kullanılır: Baksana ahbab!

Akıntıya kürek çekmek: deyim Olmayacak bir iş uğrunda boşuna çabalamak.

Allem kalem etmek: deyim Bir işi istediği duruma getirmek için her türlü kurnazca çareye başvurmak.

Ana dava: Temel, asıl, esas problem.

Antlaşma: is. İki ya da daha çok devletin saldırmazlık, savaşta ittifak gibi konularda üstlenmelerini istediklerini belirttikleri belge ve belgede belirtilen durum.

Aralarına kara girmek: deyim İki dost birbirine gücenmek, iki dostun arasına soğukluk girmek.

Arınmak: 1. Temizlenmek. 2. Katıksız, arı duruma gelmek. 3. mec. Rahatlamak.

Asgari: sf. Ar. En az, en aşağı, en azından, en düşük.

Aş: is. Pişirilerek hazırlanan yemek.

Aşık -ğı: is. Ve sf. Ar. 1. Bir kimseye veya bir şeye karşı aşarı sevgi ve bağlılık duyan, vurgun, tutkun kimse. 2. Halk içinde yetişen, deyişlerini sazla söyleyen, sözlü şiir geleneğine bağlı halk şairi.

Ati: is. Gelecek.

Aygır: is. Damızlık erkek at.

B

Bacı: is. hlk. 1. Büyük kız kardeş, abla. 2. hlk. Kız kardeş. 3. Bir evde uzun zaman çalışmış yaşlı kadınlara (daha çok yaşlı zenci kadınlara) verilen unvan. 4. esk. Tarikat şeyhlerinin karısı.

Bağlantı: is. 1. İki veya daha çok şeyin birbiriyle bağlı, ilişik veya ilgili bulunması, irtibat. 2. İki şey arasında ilişki sağlayan bağ.

Bahtiyar: is. Far. Bahtı olan, bahtlı, talihli, mutlu.

Ballandırmak: mec. İmrendirecek biçimde övmek.

Barınmak: 1. Doğa etkilerinden korunmak için kapalı bir yere sığınmak. 2. Yerleşmek, yaşamak için uygun şartlar bularak oturmak: "Koca memlekette barınamadılar." 3. mec. Çevresiyle uyumlu, dirlik içinde yaşamak: " Girip çıktığı işlerde üç gün bile barınmadı." 4. mec. (Soyut kavramlar için) Bir yerde etkili olmak, geliştirecek ortamı bulmak.

Barikat: is. Fr. Bir yolu veya geçidi kapatmak için her türlü araçtan yararlanılarak yapılan engel.

Baş: is. den. (parçada) Deniz teknelerinde ön taraf.

Bıraktığı yerde otlamak: hlk. Deyim Uzun süredir hiçbir ilerleme ve değişiklik göstermemek.

Bibliyografya: is. Fr. Kaynaklar, kaynakça.

Bilim kurulu: Bir sorunu bilimsel yollaradan çözebilmek için bilim adamlarından özel olarak oluşturulmuş kurul.

Bir arpa boyu yol gitmek: deyim Hiç yol alamamak, çok az ilerleme sağlayabilmiş olmak.

Borda: is. İt. den. Geminin veya kayığın yanı.

Boylamak: 1. İstemeyerek bir yere gitme durumunda kalmak: " İkinizde hapsi boylarsınız." 2. Batmak: "Kayık denizin dibini boyladı." 3. Destan söylemek, anlatmak.

Buluttan nem kapmak: deyim En küçük bir şeyden alınmak, çok alıngan olmak.

C

Cambaz: is. Far. Yerde ve tel, at, bisiklet vb. üzerinde dengeye dayanan, tehlikeli, heyecan verici gösterileri yapan kimse, akrobat.

Canavar: is. Far. 1. Masallarda sözü geçen yabani, yırtıcı hayvan. 2. hlk. Kurt, domuz gibi cana kıyan yaban hayvanı. 3. mec. Haşarı, yaramaz çocuk. 4. sf. Mec. Acımasız, kötü ruhlu, zalim kimse.

Can evinden vurmak: deyim. En etkileyici yönünden saldırmak.

Cenk: is. Far. 1. Savaş, kavga. 2. mec. Büyük çaba, uğraş, kavga, çekişme.

Cimri: is. Elindeki parayı harcamaya kıyamayan.

Ç

Çağının adamı olmak: düşünce, tutum ve davranışlarıyla içinde bulunduğu çağa uyum sağlamak.

Çil: is. Çoğunlukla yüzde oluşan kahverengi küçük benekler.

Çimdik-ği: is. 1. Bir kimsenin etini iki parmak ucu arasına kıştırarak sıkıp acıtmak işi. 2. sf. Baş parmakla işaret parmağı arasına alınan miktar.

Çocuklaşmak: Çocuk gibi davranışlarda bulunmak.

Çok bilinmeyenli denklem: 1. mat. İki veya daha çok denklemden oluşan ve hepsinin birlikte ortak çözümü istenen takım. 2. mec. İçinden çıkılması güç sorunlar yumağı.

D

Demir kırı: is. Siyah, beyaz karışık, griye yakın renkte at donu.

Ders: is. Ar. 1. Bir konuda öğretmenin öğrenciye sınıfta, belli bir sürede verdiği bilgi. 2. mec. Bir olayın bellekte bıraktığı öğretici iz, öğüt, ibret.

Derya: is. Far. 1. esk. Deniz. 2. mec. Bir şeyin bol olduğu yer. "Çamur deryası."

Devinim: is. Hareket.

Devran: is. Ar. 1. esk. Dünya. 2. Kader, talih. 3. Zaman.

Diktatörlük: 1. Diktatör olma durumu. 2. Egemen ve mutlak bir siyasi gücün, bir veya bir çok kişinin oluşturduğu bir yürütme organınca, denetimsiz olarak yürütüldüğü siyasi düzen. 3. Bir diktatör tarafından yönetilen ülke.

Dinozor: is. Fr. Zool. Dinozorlar takımından boyu 20 m kadar olabilen ilk çağlarda yaşamış fosilleri kalmış olan bir sürüngen.

Donatmak: 1. Birinin giyimini sağlamak. 2. Göz alıcı şeyler kullanarak gösterişli bir duruma getirmek, süslemek.

Düden: is. Çoğ. Kireçli bölgelerde kirecin erimesi veya yer altındaki karstlı bir çukur tavanın çökmesiyle oluşan doğal kuyu.

Dünya gözüyle görmek: deyim. Ölmeden önce, sağlığında görmek.

E

Egemenlik-ği: is. Millet in ve onun tüzel kişiliği olan devletin yetkilerinin hepsi, hükümranlık, hakimiyet.

Eleştiri: is. Bir insanı, bir eseri, bir konuyu doğru ve yanlış yanlarını bulup göstermek amacıyla inceleme işi, tenkit.

Emsal-li: i. Ar. 1. Benzerler. 2. Yaşıt, eş, denk. 3. Örnek.

Entari: is. Ar. 1. Genellikle tek parçalı kadın giyeceği. 2. Arap ülkelerinde erkeklerin giydiği uzun, düz üstlük.

Er meydanı: güreş meydanı.

Evlad,-dı: is. Bir kimsenin oğlu veya kızı, çocuk.

F

Fasla: is. Ar. Aralık, ara, kesinti.

Fedai: is. Ar. Bir ülkü uğruna tehlikeli işlere girişerek canını esirgemeyen kimse, serdengeçti.

Fincancı katırlarını ürkütme: deyim. Zararı dokunabilecek bir kimsenin hoşuna gitmeyen bir davranışta bulunmak.

G

Galip: is. Ar. Bir yarışma, karşılaşma vb. sonunda yenen, üstün gelen, başarı kazanan.

Gereksinmek: ihtiyaç duymak.

Gezegen: is. Astr. Güneş çevresinde dolanan, ondan aldıkları ışığı yansıtan gök cisimlerinin ortak adı.

Göz kırpmak: 1. Göz kapağını kapayıp açmak. 2. Başkasına söylediklerinin doğru olmadığını işaretle anlatmak için, benimsediği kimseye bakarak gözünü kapayıp açmak.

Gözlem: is. Bir nesnenin, olayın veya bir gerçeğin, niteliklerini bilmek amacıyla, dikkatli ve planlı olarak ele alınıp incelenmesi.

Gözlem evi: is. Astr. Gök gözlemleri yapan, gök cisimlerini ve olaylarını inceleyen yer, rasathane

Gülle: is. Far. 1. Eskiden som taş veya demirden, yuvarlak bir biçimde yapılırken, günümüzde çelikten, silindir biçiminde, bir ucu sivri olarak yapılan top mermisi. 2. sp. Atletizm yarışmalarında atılan piringç veya piringçten daha sert bir maddeden yapılan madeni küre.

Gürbüz: sf. Sağlam, güçlü ve iyi gelişmiş, iri.

H

Hac, -ccı: is. Ar. 1. Genellikle tek tanrılı dinlerde kutsal olarak tanınan yerlerin, o dinden olanlarca yılın belli aylarında ziyaret edilmesi. 2. İslamın beş şartlarından olan, Müslümanlarca zilhicce ayında Mekke'de yapılan Kabe'yi ziyaret ve tavaf töreni.

Hasret çekmek: özlem duymak.

Hasret gitmek: özlemini çektiği, sevdiği bir yere veya kimseye kavuşmadan ölmek.

Hassasiyet: is. Ar. Hassaslık, duygunluk, duyarlık.

Haşlamak: 1. Bir şeyin üstüne kaynar su dökmek veya bir şeyi kaynar suya daldırmak. 2. Suda kaynatarak pişirmek. 3. mec. Sertçe paylamak, azarlamak.

Hatmi: is. Bot. Ebegümeçigillerden, bazı cinslerinin kök ve çiçekleri hekimlikte kullanılan çok yıllık otsu bir süs bitkisi.

Hava saldırısı: Uçak, helikopter, balon gibi hava araçları ile yapılan taarruz.

Hayırlı: sf. 1. Yararı, hayrı olan. 2. Uğurlu, iyi güzel.

Hayret: is. Ar. 1. Beklenmedik, garip bir şeyin sebep olduğu şaşkınlık, şaşırma. 2. ünl. Şaşırarak bir şey karşısında söylenir.

Hemşehri: is. Far. 1. Aynı ilden olan kimse, memleketli. 2. Arkadaş, ahbab anlamında bir seslenme sözü olarak kullanılır.

Her biri bir dereden su getirmek: deyim Birini kandırmak için türlü sebepler öne sürmek.

Heybe: is. Ar. 1. Binek hayvanının eyeri üzerine geçirilen veya omuzda taşınan, içine öteberi koymaya yarayan, kilim veya halıdan yapılmış iki gözlü torba. 2. Sapı omza geçirilebilen tek bir tür çanta.

Hısım: is. Soyca veya evlilik sonucu aralarında bağ bulunanlardan her biri, akraba.

Hidrojenioksit: Suyun kimyasal bileşimi.

Hokka gibi oturmak: deyim (Giysi için) Vücuda iyice uymak.

Hoşgörü: is. Her şeyi anlayışla karşılayarak olabildiği kadar hoş görme durumu, müsamaha, tolerans.

İ

İbare: is. Ar. Bir düşünce anlatan bir veya birkaç cümlelik söz.

İcap etmek: Gerekmek.

İflah: is. Ar. Kötü, güç bir durumdan kurtulma, iyi bir duruma gelme.

İhtiras: is. Ar. 1. Aşırı, güçlü istek. 2. Tutku.

İmkan: is. Ar. Yararlanılan uygun şart veya durum, olanak.

İnce eğirip sık dokumak: deyim Bir şeyi en küçük ayrıntılarına kadar araştırmak, gözden veya elden geçirmek.

İndeks: is. Fr. 1. Dizin 2. Bir gelişimi gösteren nicelikler veya değerler arasındaki ilişki.

İnkişaf: is. Ar. Gelişme, gelişim.

İnsanîyet: is. İnsanlık.

İnsanlık-ğı: is. 1. Bütün insanları içine alan varlık. İnsanlık alemi. 2. insanı insan yapan, insanın doğasını oluşturan niteliklerin hepsi. 3. insanın değerini, saygınlığını veren öz, insana yaraşır yaşama ve düşünme ilkesi. 4. İnsanı sevmek, insan sevgisi, insancıl olma.

İpe un sermek: deyim Geçersiz birtakım sebepler ileri sürerek istenilen işi yapmaktan kaçınmak.

İstikbal-li: is. Ar. 1. (Eskiden) Karşı çıkma, karşılama. 2. Gelecek zaman.

İstiklal-li: is. Ar. Bağımsızlık: İstiklal Savaşı. İstiklal Marşı.

İtiraf etmek: 1. Başkalarının bilinmesi kendi için sakıncalı görülen bir gerçeği saklamaktan vazgeçip açıklamak, söylemek. Bildirmek. 2. Kabul etmek.

J

Jest: is. Fr. 1. herhangi bir şeyi açıklamak için genellikle, el, kol veya baş ile yapılan içgüdüsel veya iradeli hareket. 2. Genellikle yerinde yapılan ve beğenilen davranış.

K

Kainat: is. Ar. 1.Evren. 2. Dünya 3. mec. Herkes.

Kamp: is. Fr. 1. Çadır veya baraka gibi eğreti araçlardan oluşturulan konak yeri: 2 Dinlenme kampı buradan biraz daha uzakta idi.” 2. Bir yerde konaklama: Kamp hayatı. 3. Tutsakların veya siyasi sürgünlerin toplandığı yer: Toplama kampı.

Kara kara düşünmek: deyim Çok üzüntülü olmak, düşünceye dalmak.

Kara yel: is. Kuzeybatıdan esen, genellikle soğuk, bazen fırtına niteliğinde yel, keşişleme karşıtı.

Karşın: e. Rağmen.

Kase: is. Far. Cam, çini, toprak vb.den yapılmış derince çanak.

Kastetmek: 1. Amaçlamak,amaç olarak almak; demek istemek: “... ev deyince kasabada dört beş tane zengin evini kastediyorum.” 2. Kötülük etmek, kıymak, zarar vermeyi istemek.

Katar: is. Ar. 1. Lokomotif ile vagonların oluşturduğu dizi, tren: Bugün beş katar kalkacak. 2. Taşıt dizisi: Yük katarı. 3. Bir arada giden hayvan dizisi: Deve katarı.

Katarbaşı: Katarın en önünde giderek yol gösteren, kılavuzluk eden.

Kaynakça: is. Belli bir konu, yer veya dönemle ilgili yayınları kapsayan veya en iyilerini seçen eser, bibliyografya, bibliyografi.

Kendini naza çekmek: deyim Nazlanmak.

Kısrak-ğı: Dişi at.

Kıyamet: is. Ar. 1. Tek tanrılı dinlerin inanışına göre dünyanın sonu ve bütün ölümlerin dirilerek mahşerde toplanacağı zaman. 2. mec. Gürültülü karışıklık, gürültü patırtı.

Kıyamet mi kopar: Ne olur, ne çıkar, ne önemi var?

Komedi: is. Fr. 1. Güldürü. 2. mec. Yalan ve yapmacık söz veya davranış. 3. mec. Gülmeye sebep olan olay veya olaylar.

Kulak vermek: deyim Merak edip dinlemek, işitmeye çalışmak.

Kuşa benzemek: deyim Bir şey düzeltilmek istenirken komik veya biçimsiz bir duruma gelmek.

Küçük sanayi merkezi: 25 kişiden daha az çalışanı olan sanayi işletmelerinin toplu olarak bulunduğu bölge.

Kültür: i. Fr. 1. Tarihi, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmede kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren

araçların bütünü. 2. bir topluma veya halk topluluğuna özgü düşünce ve sanat eserlerinin bütünü. 3. Muhakeme, zevk ve eleştirme yeteneklerinin öğrenim ve yaşantılar yoluyla geliştirilmiş biçimi. 4. Bireyin kazandığı bilgi: Tarih kültürü kuvvetli bir kişi.

L

Levent: is. Far. 1. Osmanlı donanmasında ve kıyılarda görev yapan asker sınıfı. 2. mec. Boylu boslu, yakışıklı kimse.

Lodos: is. Yun. 1. Güneyden ve güneybatıdan esen ve bazen de yağış getiren yerel rüzgar, kaba yel. 2. Bu rüzgarın estiği gün ve zaman: Lodosta balığa çıkılmaz. 3. Güney yönü: Lodosa bakan pencereler.

M

Mağara: is. Ar. 1. Bir yamaca veya kaya içine doğru uzanan, barınak olarak kullanılabilen yer kovuğu, in. 2. jeol. Ve coğ. Karst bölgelerinde kireç taşlarının erimesiyle oluşan, büyük, birbirine bağlı koridorlarla bağlı yer altı kovukları.

Mağara bilimi: is. Jeol. Konusu mağaraları, yer altındaki uçurumları, yarıkları, oyukları, yer altı akarsularını araştırmak ve incelemek olan bilim.

Mağaracı, mağara bilimci: Mağara bilimi ile uğraşan kimse.

Mahiyet: i. Ar. 1. Nitelik vasfı, öz. 2. mec. İç yüz: Meselenin mahiyetini bilmiyorsun.

Mahrum: sf. Yoksun.

Maraz: is. Ar. 1. Hastalık, illet. 2. Dayanılması güç durum.

Maya(I) is. Far. 1. Bazı besinlerin yapımında mayalanmayı sağlamak için konulan madde. 2. mec. Yaradılış, öz, nitelik..

Maya(II): is. Hlk. 1. Damızlık dişi hayvan. 2. Dişi deve.

Mecburiyet: is. Ar. Yükümlü, zorunlu olma durumu.

Medeni: sf. Ar. Kentlileşmiş, kırsallıktan kurtulmuş, uygar.

Medeniyet: is. Ar. Uygarlık.

Mehtap: is. Far. Ay ışığı.

Mehtaplı: Mehtabı olan.

Merkez: is. Ar. 1. mat. Bir dairenin veya bir küre yüzeyinin her noktasından aynı uzaklıkta bulunan iç nokta, özdek. 2. Bir ülkenin, bölgenin veya kuruluşun yönetim yeri: Ankara, Türkiye'nin merkezidir. 3. Bir işin öğretildiği yer: er eğitim merkezi. 4. Bir işin yoğun olarak yapıldığı yer: endüstri merkezi. 5. Belli bir yerin ortası: Şehir merkezi. 6. Polis karakolu.

Mesele: is. Ar. 1. Sorun. 2. Güç iş.

Meydan okumak: deyim Korkmadığını, çekinmediğini açıkça bildirmek; kavga veya yarışmaya çağırmak.

Muhabbet: is. 1. Sevgi. 2. Dostça konuşma, yarenlik.

Muhakkak: sf. Ar. 1. Doğruluğu, gerçekliği kesin olarak bilinen, gerçekliği kesinleşmiş. 2. zf. Her halde, ne olursa olsun, kesinlikle.

Müdafaa: is. Ar. Savunma, koruma.

Mürşit: is. Ve sf. Ar. 1. Doğru yolu gösteren, kılavuz. 2. Müritlerine tasavvufu öğreten, sırları ve gerçekleri gösteren tarikat şeyhi.

N

Name: is. Far. Mektup.

O

Ocağı sönmek: deyim Aile dağılmak, yok olmak, çoluk çocuk yok olmak.

Olasılık-ğı: is. Bir şeyin olabilmesi durumu, olasılırlık, ihtimal.

Otağ: is. Far. Büyük ve süslü çadır.

Ö

Ömür-mrü: is. Ar. Yaşama veya var olma süresi, yaşam, hayat.

Ön ad: is. 1. Kişilere verilen ilk ad. 2. Sıfat.

Öneride bulunmak: Önermek, teklif etmek.

Öpüp başına koymak: deyim 1. Bir nimeti veya kutsal sayılan bir varlığı saygıyla el üstünde tutmak, yüksekte tutmak. 2. Bir şeyi memnunlukla karşılamak, saygı duymak, saygı ile karşılamak.

Özveri: is. Bir amaç uğruna veya gerçekleştirilmesi istenen herhangi bir şey için kendi menfaatlerinden vazgeçme, fedakarlık.

P

Pare: is. Far. 1. Parça, kısım. 2. Tane, adet.

Politik, -ği: sf. Fr. Politika ile ilgili, siyasi, siyasal.

Poyraz: 1. Kuzeydoğudan esen soğuk rüzgar. 2. Kuzey yönü.

R

Refah: is. Ar. Bolluk, varlık ve rahatlık içinde yaşama.

Rüşvet: is. Ar. Yapıtılmak istenen bir işte yasa dışı kolaylık veya çabukluk için bir kimseye mal veya para olarak sağlanan çıkar.

S

Sakınmak: 1. Herhangi bir korku veya düşünce ile bir şeyi yapmaktan uzak durmak: Günahattan sakınmak. 2. Olabileceği düşünülen kötülöklere karşı önlemler almak: Hastalıktan sakınmak. 3. Korumak, esirgemek, gözetmek.

Sarık, -ğı: is. Kavuk, fes gibi bazı başlıkların üzerine sarılan tülbent veya şala verilen ad.

Seçenek, -ği: is. Seçme durumunda, birinin yerine seçilebilecek bir başka yol, yöntem, tutum, alternatif.

Sefer: is. Ar. 1. Yolculuk. 2. Genlikle yurt dışına yapılan askeri hareket, savaşa girme, savaş. 3. Kez, yol, defa: Bu sefer olan oldu.

Sembol, -lü: is. Fr. Duyularla ifade edilemeyen bir şeyi belirten somut nesne veya işaret, remiz, rumuz, timsal, simge: bayrak, vatanın sembolüdür.

Sembolik, -ği: sf. Fr. Sembolle ilgili, sembol niteliğinde olan, simgesel.

Semender: is. Far. 1. Semendergillerden, uzun gövdeli, dört bacaklı, kuyruklu, kertenkeleye benzeyen, birçok türü bulunan bir hayvan. 2. Ateşte yanmadığına, hatta ateşi söndürdüğüne inanılan efsanevi hayvan.

Semer: is. Yun. 1. Beygir, katır gibi hayvanların sırtına yerleştirilen, üzerine yük bağlanan veya binilen, iskeleti ağaçtan yastık. 2. Hamalların yük taşırken kullandığı deriden sırt yastığı, arkalık.

Semerci: is. Semer yapan veya satan kimse.

Serüven: is. Far. Bir kimsenin başından geçen veya içine atılmış olduğu heyecanlı olay, macera.

Seyahat: is. Ar. Gezi, yolculuk.

Seyahatname: is. Ar. Bir yazarın gezip gördüğü yerlerden edindiği bilgi ve izlenimlerini anlattığı eser.

Sıla: is. Ar. 1. Bir süre ayrı kaldığı bir yere veya yakınlarına kavuşmak. 2. (Gurbetteki bir kimse için) doğup büyüdüğü ve özlediği yer.

Söyleşi: is. 1. Arkadaşça, dostça karşılıklı konuşma, hasbıhal, sohbet. 2. ed. Bir bilim veya sanat konusunu, konuşmayı andıran biçimde inceleyerek anlatan edebiyat türü, sohbet.

Spiker: is. İng. Radyo ve televizyonda programları, haberleri sunan kimse.

Sudan çıkmış balığa dönmek: deyim Herhangi bir sebeple ne yapacağını bilememek, çok şaşırarak.

Süphanallah: ünl. Ar. Şaşma anlatır.

Sürgün: is. 1. Ceza olarak belli bir yerin dışında veya belli bir yerde oturtulan kimse. 2. Bir bitkide yeni süren filiz.

T

Tabanları kaldırmak: deyim Koşarak kaçmak.

Tahsildar: is. Ar. 1. Bir kimse veya bir kuruluş adına para toplamakla görevli kimse, alımcı. 2. Vergi toplayan kimse, vergici.

Tembih etmek: Bir şeyin belli bir biçimde ve yolla yapılmasını istemek, söylemek, uyarmak.

Tersane: is. İt. Gemi yapılan yer, gemilik, tezgah.

Teşkil etmek: Oluşturmak, ortaya çıkarmak.

Tınmamak: 1. Önem vermemek, ilgilenmemek, aldırış etmemek. 2. Ses çıkarmamak.

Trajedi: is. Fr. Konusunu efsanelerden veya tarihi olaylardan alan, acıklı sonuçlarla bağlanan bir tür tiyatro eseri, tragedya, ağılatı.

Türbe: is. Ar. Genellikle ünlü bir kimse için yaptırılan ve içinde o kimsenin mezarı bulunan yapı.

Türkü: is. Hece ölçüsüyle yazılmış ve halk ezgileriyle bestelenmiş manzume.

Türkü yakmak: Türküye ezgi yapmak.

U

Umar: is. Çare.

Uzay: is. 1. Bütün varlıkların içinde bulunduğu sonsuz boşluk, feza, mekan. 2. astr. Bütün gök cisimlerinin içinde bulunduğu sonsuz boşluk.

Ü

Üstelemek: Bir düşünce veya istek üzerinde durmak, direnmek, ısrar etmek.

V

Vadi: is. Ar. İki dağ arasındaki geçit, koyak.

Vahşi: sf. Ar. Yabani.

Vasiyet: is. Ar. 1. Bir kimsenin ölümünden sonra yapılmasını istediği şey. 2. Vasiyetname: rahmetlinin vasiyeti açılarak okundu.

Vazife: is. Ar. 1. Ödev: Artık vazife bitti, şimdi eğlenebiliriz. 2. Görev: Nedim, bugün vazifesine geç geldi.

Y

Yadigar: is. Far. Bir kimseyi veya bir olayı hatırlatan nesne veya kişi: Bu çocuk bize bir şehidin yadigarıydı.

Yalan dünya: hlk. Deyim Geçici, ölümlü hayat, yalancı dünya.

Yanık yanık söylemek: Dokunaklı, duygulu bir sesle söylemek.

Yenice: 1. sf. Oldukça yeni. 2. zf. (Zaman için) Yakın günlerde.

Yıldız sistemleri: Pek çok yıldızın küme olarak oluşturduğu topluluk.

Yılkı: is. 1. hlk. At, eşek gibi tek tırnaklı hayvan sürüsü. 2. Başiboş bırakılan at veya eşek.

Yitirmek: Kaybedilmek.

Yöre: is. Bir bölgenin belli bir yer ve çevresini kapsayan sınırlı bölümü, havali, mahal.

Yörüngen: is. Astr. Bir gök cisminin hareket etmesi süresince aldığı yol.

Yular: is. Bir yere bağlamak veya çekerek götürmek için hayvanın başlığına veya tasmaına bağlanan ip.

Yumurtaya kulp takmak: deyim Bahane bulmakta usta olmak.

Yüreğini dağlamak: deyim Acıyla ve özlemle içi yanmak, acıyla kıvranmak.

Yüz akı: Utanmayı gerektiren bir durumu olmama, onur.

Yüzsüz: sf. Mec. Utanmaz, sıkılmaz, çekinmez, arsız.

Z

Ziyan olmak: Boşuna harcanmak, zarar görmek.

1.5. Ders Kitapları Tür Dağılımı

Tablo 4.1.1. 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Tür Dağılım Tablosu

Metin Başlığı	Tür	Alt Tür	Sayısı
Küçük Çocuk <i>Atatürk Kurtuluş Savaşı'nda</i> Türkiye <i>Kızılırmak</i>	Şiir	Didaktik <i>Epik</i> Lirik <i>Pastoral</i>	4
Ben Büyüküm <i>Dört Dakika İçin Bile Olsa</i> <i>Okuyabilmek</i> Süleyman'ın Titizliği <i>Emircan'ın Seçimi</i> Bir Yaz Günü rüyası <i>Sevgili Babam</i> Ben Bir elektrik Direğiym	Öykü		7
Tavşanla Kurbağalar	Fabl		1
Koca Dev İle Peri kızı	Masal		1
<i>Şehirler Ve Efsaneler</i> Sazlar Kuşlar Size Emanet	Gezi Yazısı		2
Cimri	Tiyatro	Komedi	1

Tablo 4.1.2. 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Tür Dağılım Tablosu

Metin Başlığı	Tür	Alt Tür	Sayısı
Böyle Bir Günde <i>Issız Bahçe</i> Nasihat <i>Atluların Türküsü</i> Bu Vatan Kimin <i>Mustafa Kemal'in Kağnısı</i>	Şiir	<i>Epik</i> <i>Pastoral</i> Didaktik <i>Epik</i> Epik <i>Epik</i>	6
Atatürk'ün fikir Hayatı <i>Büyük Önder</i> Halide Edip Adıvar <i>Gazi Osman Paşa</i> Türk Dili Ve Atatürk <i>Atatürk Ve Sanat</i>	Biyografi		6
Mutluluk Oyunu	Roman		1
<i>Deliceler</i> Konuşan Dağlar Ve Kayalar <i>Talih</i>	Söyleşi (Sohbet)		3
Bir Şekerli Bir Ispanaklı <i>Gül Baba'nın Gülleri</i> Hayat Ne Tatlı <i>Karaca Hisar'ın Fethi</i> İftara davet	Öykü	<i>Tarihi</i> Mizah	5
Tayland'daki Venedik	Gezi Yazısı		1
<i>Komşuluk Ölüyor</i>	Deneme		2

Atatürk Ve Milli Ahlak			
<i>Hayatta En Hakiki Mürşit İlimdir</i> Atatürk Ve Milli Kültür	Makale		2
Dağ Başını Duman Almış	Tiyatro	Dram	1
Çınar Ağacı İle Saz	Fabl		1
Gerçek Bir Hikaye	Anı		1
Bayrak	İnceleme		1
Vecizeler	Vecize (Özlu Sözler)		1

Tablo 4.1.3. 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Tür Dağılım Tablosu

Metin Başlığı	Tür	Alt Tür	Sayısı
<i>İnsanla Güzel</i> Kâğıtsız Kalemsiz <i>Bebeklerin Ulusu Yok</i> Kıyıdaki Tekne <i>Türkiye</i>	Şiir	<i>Lirik</i> <i>Lirik</i> <i>Lirik</i> <i>Lirik</i> <i>Lirik</i>	5
Ertuğrul Bey'in Ölümü <i>Yılkı Atı</i>	Roman	Tarihi	2
Peri Bacaları <i>Hidayet'in Dünyası</i>	Gezi Yazısı		2
Kızılderili Reisinden Çevre Dersi	Mektup		1
Nasrettin Hoca	Biyografi		1
Onuncu Yıl Nutku <i>Atatürk'ün Gençliğe</i> Hitabesi	Söylev		2
<i>Eski Eserleri Okumak</i> Bağımsızlık Barışı <i>Şairlerimiz, Yazarlarımız</i> Kitaplar Okumak	Söyleşi		4
Karacaoğlan'la Bir Yayla Göçü	Betimleme		1
<i>Nerede İnsan Varsa Orada</i> <i>Umut Vardır</i> Mutluluğun Ölçüleri <i>Dostluk</i>	Deneme		3
Uzun Kavak <i>Cici Semer</i> Uşun Koca Oğlu Seğrek Hikayesi	Öykü	<i>Kişileştirme</i> Tarihi	3
<i>Öğretmene Yakarış</i> Ormanlarımız Tehlikede	Köşe Yazısı		2
La Fonten Orman Mahkemesinde	Fabl		1
Bizim Evlatlarımız	Anı		1

Olmuşlardır			
<i>İnsanın Bitmeyen Macerası</i> Atatürkçü Düşüncede Akılcılık Ve Bilim <i>Atatürk'ün Kişiliği</i> Atatürk Ve Milli Eğitim <i>İnsan Sevgisi Ve</i> <i>Evrensellik</i> Nutuk	Makale		6
Uzayın Çocukları	Bilim Kurgu		1
Ölüm Çukurunda <i>Beni De Götüir Öğretmenim</i>	Röportaj		2
Yunus Balığının Sırtındaki Çocuk	Efsane		1
Vatan İçin	Tiyatro	Dram (Epik)	1

İKİNCİ BÖLÜM

SAHA ÇALIŞMALARI

2.1. Anketler

Bu bölümde, ilköğretim II. Kademe öğrencileri ve Türkçe dersi branş öğretmenlerine uyguladığımız anketlerin sayısal verileri ve yorumlaması yapılacaktır.

Öğrencilere uyguladığımız anket, 1. grup ve 2. grup olmak üzere iki farklı ilde (Mersin / Denizli) uygulanmıştır.

Öğrencilere uygulanan anket, 30 kişilik 6. sınıf, 7. sınıf ve 8. sınıflar olmak üzere, her bir grup için 90'ar öğrenciye, toplamda 180 öğrenciye uygulanmıştır.

Okullarda anket uygulanmadan önce, üst düzeyde kurum yetkililerinden gerekli izin, belge ile alınmıştır. Söz konusu belgeler tezimizin ekler kısmında verilmiştir.

Türkçe dersi öğretmenlerine, sözcük öğretimi ve sözlük kullanımı ile ilgili görüşlerini almak üzere uyguladığımız ankette:

Türkçe sözlüğünüz var mı? sorusuna, katılımcıların % 93'ü, *var* yanıtını vermiştir.

Türkçe sözlüğünüzü derste yanınızda bulunduruyor musunuz? sorusuna, *her zaman* diyenler % 13, *ara sıra* diyenler % 67, *bulundurmuyorum* diyenler % 07, *gerek duymuyorum* diyenler % 13'tür.

Öğrencilerinize Türkçe sözlük kullanmayı gerekli tutuyor musunuz? sorusuna katılımcılar, % 80 *evet*, % 20 *öneriyorum* yanıtını vermişlerdir.

Ders kitabı, çalışma/yardımcı kitap, özgün metin, diğer yanıtlarından oluşan *Metin çalışmalarında hangisini kullanıyorsunuz?* sorusunu katılımcıların % 87'si *ders kitabı*, % 13'ü *çalışma/yardımcı kitap* diye yanıtlamıştır. Türkçe derslerinde metin çalışmalarının % 87

oranında ders kitaplarından işlendiği gerçeği, ders kitabının hala ana kaynak olma görevini sürdürdüğünü göstermektedir. Bu durum bir bakıma, öğrencilerin sözcük öğrenimindeki çalışma alanının da sınırını oluşturmaktadır. Bu bakımdan Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin seçiminde, içerdiği sözvarlığı değerinin dikkate alınması çok önemlidir.

Metin altı sözlükçe, sözlük, kitap arkası sözlük, kendim açıklıyorum yanıtlarından oluşan *Sözcük çalışmalarında hangisini kullanıyorsunuz?* sorusuna katılımcı öğretmenlerin % 87'si *sözlük* yanıtını verirken, % 13'ü ise *kendim açıklıyorum* yanıtını vermiştir. Bu soruda *metin altı sözlükçe* ve *kitap arkası sözlük* öğretmenler tarafından hiç işaretlenmemiştir. Bu da ders kitaplarındaki bu bölümlerin öğretmen tarafından kullanılmadığını gösteriyor. Bu bölümlerin ders kitaplarından tamamen kaldırılması, hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin sözlük kullanım oranlarını daha da arttıracak bir uygulama olacağı kanaatini taşıyoruz.

Sözcük çalışmasına haftada kaç dakika ayırıyorsunuz? sorusuna, *10(on)* dakika diyenler % 20, *15(on beş)* dakika diyenler % 46, *30(otuz)* dakika diyenler % 27 ve *daha fazla* diyenler % 07'dir. Bu soruya % 46 ile katılımcıların çoğunluğunun *15(on beş)* dakika yanıtını vermiş olması düşündürücüdür. Türkçe derslerinin genellikle haftada 5(beş) saat olduğu düşünülürse, sözcük çalışmalarına ayrılan süre oldukça yetersizdir. İyi bir ana dili eğitiminde şüphesiz ki, sözcük çalışmalarının yeri çok büyüktür.

Ders kitaplarındaki sözvarlığı öğrencilerin seviyesine uygun mu? sorusuna katılımcılar verdiği yanıtların yüzdeleri şu şekildedir: % 20 *uygun*, %13 *değil*, %60 *düzenlense iyi olur*, % 07 *baş edilebilir*. Bu soruda % 60 ile açık bir şekilde görülmektedir ki Türkçe öğretmenlerimiz ders kitaplarındaki metinlerden yeterince memnun değillerdir. Israrla üzerinde durduğumuz konu, metinlerin seçiminde sözvarlığı değeri birinci ölçüt olmalıdır. Seçilen metinlerdeki sözvarlığı unsurlarından 6., 7. ve 8. sınıf seviyelerine uygun olarak titizlikle seçilenler sözcük çalışmalarında etkili bir biçimde kullanılmalıdır.

Verdiğiniz ödev konuları içinde sözcük çalışması yer alıyor mu? sorusuna % 60 *evet*, % 07 *hayır*, % 26 *nadiren*, % 07 *müfredata göre* şeklinde yanıt aldık. % 60'lık oranla sözcük çalışmalarının ödev konuları arasında yer alması olumlu bir tutumdur.

Sözcük çalışması konusunda öğrenci velileri ile bir çalışmanız var mı? diye sorduğumuz soruda katılımcıların % 07'si *evet*, % 40'ı *hayır*, % 13'ü *iletişim kuramıyoruz*, %

40'ı *istekli olanlarla* şeklinde yanıt vermişlerdir. Sözcük öğretiminde öğretmen-veli işbirliğinin gerekliliğine inanıyoruz. Öğrenciler okulda geçirdikleri süreden daha fazlasını evde geçirmektedirler. Bu durumda, sözcük öğretimini yalnızca okuldan, dolayısıyla öğretmenden beklemek yerine, profesyonel bir yaklaşımla öğretmen-veli işbirliği ile yapılmasının daha etkili olacağını düşünüyoruz.

Sözcük çalışmalarında hangi yöntemleri kullanıyorsunuz? diyerek, herhangi bir seçenek sunmadığımız, cevabı katılımcıya bıraktığımız sorudan, % 18 *açıklama*, yine % 18 ile *sözlük*, % 11 *cümleden anlam çıkarma*, % 07 *karşılaştırma*, % 14 *tahmin etme*, % 3.5 *sözcük bulma yarışması*, % 07 *performans ödevi*, % 11 *anlam eşleme*, % 07 *cümle kurma*, % 3.5 *keşfettirme* olarak yanıtlar alınmıştır.

Öğrencilerin görüşlerini aldığımız ankette aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

Kendinize ait Türkçe sözlüğünüz var mı? sorusuna öğrencilerin % 86'sı *evet* yanıtını verirken % 13'ü *hayır* yanıtını vermiştir. Her öğrencinin mutlaka kendine ait bir sözlüğünün olması gerektiğini düşünüyoruz. Bu soruyla amaçlanan, öğrencinin, evinde aile bireyleri ile ortak kullanılan bir sözlükten ya da kardeşlerle ortak kullanılan bir sözlükten bağımsız olarak, bir Türkçe sözlüğe sahip olma oranının belirlenmesidir. Bu önemlidir. Çünkü, öğrencinin sözlüğe kolay ulaşabilmesi, onun sözcük çalışmalarındaki motivasyonunu olumlu yönde etkileyecektir.

Evinizde Türkçe sözlük var mı? sorusuna % 89 *evet*, % 9 *hayır* yanıtları alınmıştır.

Sınıf kitaplığınızda Türkçe sözlüğünüz var mı? sorusuna % 67 *evet*, % 29 *hayır* yanıtlarını aldık. Katılımcı öğrencilerin % 4'lük kısmı bu soruya yanıt vermemiştir. Bu da öğrencilerin az da olsa bir kısmının sınıf kitaplığında ne tür kitapların, kaynakların bulunduğu habersiz olduğunu gösteriyor. Her öğrencinin sınıf kitaplığındaki kitaplar ile bir biçimde fikir edinmesi sağlanmalıdır kanısındayız.

Türkçe ders kitabınızda metin altı ve kitap sonu sözlükçe olmasaydı, sözcükleri nasıl öğrenirdiniz? sorusuna, % 25 *öğretmenime sorardım*, % 2 *aileme sorardım*, %71 *Türkçe sözlüğe bakardım*, % 2 *öğrenemezdim* yanıtları verilmiştir.

Metin altı sözlükçe, kitap sonu sözlük, sözlük, öğretmenime soruyorum seçeneklerinin bulunduğu, sözcük çalışmalarında hangisini kullanıyorsunuz? sorusuna öğrenciler, % 2 *metin altı sözlükçe*, % 8 *kitap sonu sözlük*, % 80 *sözlük* ve % 9 *öğretmenime soruyorum* şeklinde cevaplar vermişlerdir. Türkçe ders kitaplarının büyük oranda yenilenmiş, ders kitabı ve öğrenci çalışma kitabı olarak ayrılması ve bu kitaplarda *metin altı sözlükçe* ve *kitap sonu sözlüklerin* çoğunlukla bulunmaması, öğrencilerin bu soruda % 80'lik oranda *sözlük* yanıtını vermiş olmasında etkili olduğunu düşünüyoruz. Tez çalışmamızda yer yer tekrar ettiğimiz gibi, ders kitaplarında ve öğrenci çalışma kitaplarında kesinlikle *sözlük işlevi* görecekt bölümlerin bulunmaması gerektiğini savunuyoruz.

Türkçe öğretmeniniz sözcük çalışması yapıyor mu? sorusuna, % 57 *evet*, % 4 *hayır*, % 34 *ara sıra*, % 3 *ödev veriyor* şeklinde yanıtlar aldık.

Sözlük kullanmasını biliyor musunuz? sorusuna öğrencilerin % 98'i *evet*, % 1'i *hayır*, % 0.5'i *öğreniyorum*, % 0.5'i *öğreneceğim* yanıtını vermiştir.

Yukarıdaki soruya bağlı olarak bir sonraki soruda, *Aşağıdaki sözcükleri sözlükteki sırasına göre sıralayınız: balık, baca, su, evren, el, kitap, kalem* şeklindeki soruda, öğrenciler % 83 oranında doğru sıralama yaparken, % 17 oranında ise yanlış sıralama yapmışlardır. Yine bu sözcük sıralama sorusunda 6. sınıf öğrencileri % 71 oranında doğru sıralama, % 25 oranında yanlış sıralama yapmışlardır. Sözlük kullanımının öğrenciye mümkün olan en alt sınıflarda öğretilmesinde yarar görüyoruz. II. kademede öğrencilerinin sözlük kullanmada bir sıkıntı içinde olması, onların sağlıklı bir sözcük öğrenimi yapmasının önündeki en büyük engellerden biridir.

Türkçe kitabımdaki metinler; sıkıcı diyen öğrencilerin oranı % 19, *ilgimi çekiyor* diyen öğrencilerin oranı % 49, *anlayamıyorum* diyen öğrencilerin oranı % 1, *çok basit* diyen öğrencilerin oranı ise % 29'dur. Burada *sıkıcı* ve *çok basit* seçeneklerini metinler için bir olumsuzluk olarak değerlendirirsek, % 48 oranında metinlerden bir hoşnutsuzluk çıkmaktadır. Bu soruyu ayrıca öğretmenlere uyguladığımız anketteki; *Ders kitaplarındaki sözvarlığı öğrencilerin seviyesine uygun mu?* sorusu ile ilişkilendirirsek, ki öğretmenlerimiz bu soruda % 60 oranında *düzenlense iyi olur* seçeneğini vermişlerdi, öğrenci ve öğretmenlerimizin Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin iyileştirilmesi yönünde bir isteklerinin olduğunu söyleyebiliriz.

Katılımcı öğrencilerin Türkçe dersindeki sözcük çalışmalarına karşı görüşlerini aldığımız soruda, % 13 sözcük çalışmalarını *sevmiyorum*, % 82 sözcük çalışmalarını *seviyorum*, % 2 sözcük çalışması *yapmıyoruz*, % 3 sözcük çalışmalarını *gereksiz buluyorum* biçiminde oranlar elde ettik. Öğrencilerin büyük oranda sözcük çalışmalarını severek işlediği anlaşılıyor. Ancak geriye kalan % 18'lik kısmında daha eğlenceli etkinliklerle bu çalışmalara katılımı sağlanmalıdır. Sözcük çalışmalarında yetersiz kalan öğrenciler, metinleri anlamada ve buna bağlı etkinliklerde de geri kalacaklar demektir. Bu açıdan sözcük çalışmalarına sınıf olarak tam ve etkin katılım sağlanmalıdır.

2.2. Mülâkatlar

Çalışmamızın bu ayağında, kitapevi, kırtasiye gibi sözlük türevi Türkçe dersi için kaynak olan kitapların satışını yapan işletme yetkilileri ile gerçekleştirdiğimiz görüşmeler yer almaktadır.

Yaptığımız görüşmelerde, sözlük, imla kılavuzu, deyimler ve atasözleri sözlüklerinin yıl içindeki satışlar içerisindeki payının yaklaşık % 06 olduğu ortaya çıkmıştır.

Mülakata katılanlar, % 06'lık sözlük türevi satışlarının yaklaşık % 60'ının velilere, % 40'ınınsa öğrencilere yapıldığını belirtmişlerdir.

Gerçekleştirilen bu satışların yılın hangi döneminde daha yoğun olduğu yönündeki sorumuza, katılımcılar yaklaşık % 85 oranında eylül ve ekim ayları yanıtını vermişlerdir.

Sözlük türevi ürünlerin satışının düşük olması, sözcük çalışmalarındaki verime de yansiyarak bu tür çalışmaları olumsuz etkileyecektir. Bu konuda velilerin duyarlılığının artırılmasının gerekliliğine inanıyoruz.

Yine öğrenci velileri ile gerçekleştirilen görüşmelerde, sözcük çalışmaları konusunda ders öğretmeniyle yeteri düzeyde bir işbirliğine gidilmediği görülmüştür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SONUÇ

3.1. Bulgular ve Öneriler

Çalışmamızda incelediğimiz ders kitaplarından I. Kitapta toplam 18 metin yer almaktadır. Bu kitapta herhangi bir sözcük çalışması, sözlük kısmı mevcut değildir. Öğrenci Çalışma Kitabı olarak ayrı bir kitap I. Kitaptaki metinlerle ilgili etkinlikleri içermektedir. Çalışma kitabında, I. Kitaptaki metinlerle ilgili olan toplam 265 etkinliğin, yalnızca 68 adedi sözcük çalışması niteliğindeki etkinliklerdir.

II. kitapta toplam 34 adet metin mevcuttur. Bu metinlerle ilgili olarak sözcük çalışmalarında bir şekilde gösterilen sözcüklerin toplam sayısı 244' tür. Bu sözcüklerin 202 adedi *kitap sonu sözlükçe*de verilmiştir.

III. kitapta toplam 41 adet metin yer almaktadır. Yine bu metinlerle ilgili sözcük çalışmalarında yer alan sözcüklerin 97 adedinin anlamı *metin altı sözlükçe*de verilmiş, 94 adedi ise *kitap sonu sözlükçe*de verilmiştir.

I. kitapta, toplam etkinlikler içerisinde sözcük çalışmalarının oranı, % 26' dır. Bunun etkili bir sözcük öğretiminde bir eksiklik olduğunu belirtiyoruz. Sözcük çalışmalarının ders kitaplarında ya da çalışma kitaplarındaki payının artırılmasını öneriyoruz.

II. kitapta sözcük çalışmalarında sorulan sözcüklerin % 83' ünün *kitap sonu sözlükçe*de verilmiş olması, öğrencinin sözlükle olan ilişkisini çok büyük oranda kısıtlamaktadır. Bu durum sözcük öğretiminde bir eksikliktir.

III. kitapta sözcük çalışmalarında sorulan 304 adet sözcüğün % 32' sinin anlamının *metin altı sözlükçe*de verilmiş olması büyük eksikliktir. Yine aynı kitapta sorulan 304 adet sözcüğün % 31' inin *kitap sonu sözlükçe*de verilmiştir. Öğrenci III. Kitapta sorulan toplam 304 sözcüğün % 63' üne sözlük kullanmadan ulaşabilmektedir.

Bundan sonra hazırlanacak Türkçe ders kitaplarında, belirttiğimiz konuların da dikkate alınmasını öneriyor, böylelikle daha uygun bir sözcük öğretimi ve kavram gelişimi sağlanabilir.

Uyguladığımız anketlerden çıkan sonuçlar gösteriyor ki, ankete katılan öğretmen ve öğrencilerimiz, büyük oranda Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin değiştirilmesini ve seviye düzenlemelerinin yapılmasını istiyor.

Türkçe derslerinde sözcük çalışmalarının daha renkli hale getirilmesi, öğrencilerin sözcük çalışmalarına olan ilgilerinin artırılmasında önemli olduğunu düşünüyoruz.

Yapılan mülâkatlardan elde ettiğimiz sonuç gösteriyor ki; sözlük ve türevlerinin satışı çok düşük yüzdelerdedir. Öğrenci ve velilerimizin sözlük edinmede duyarlılığının artırılması gerekmektedir.

Dil denen geniş deryayı, o dili konuşan herkesin tamamıyla bilmesi oldukça güçtür. Bu güçlüğü yenmenin çaresi ve bu geniş deryadan yararlanmanın yolu da iyi hazırlanmış bir sözlüktür.

Söz denen aslında soyut varlık, konuşma dilinde en renkli biçimleri ile kendini gösterir. Fakat bu renklilik yazıya geçirilmeden asırlara meydan okuyamaz. Bu duruma karşıt oldukça koruyucu sözlü ürünlerimiz mevcuttur. Ancak dilin geniş varsıllığını yalnızca bu ürünlerin korumasını beklemek ve bununla yetinmek çok sığ bir düşünce olur. Dilimizin yalın ve doğru bir tespiti olan “söz uçar yazı kalır” sözü konuyu somutlaştırmak açısından önemlidir.

Zengin dillerin, bu zenginliğini gösteren zengin sözlüklerinin olması gerekir. Türkçenin sözvarlığı, kuşkusuz bugünkü basılı Türkçe sözlüklerdeki sayıdan çok daha fazladır. Kapsamlı bir derleme ile bu varsıllık zapt edilmeli, Türkçenin çekimleme gücü ile yeni şartlara ve teknolojik gelişmelere paralel ilerleyen yeni sözcükler üretilmelidir. Bu şekilde zengin dilimiz, sözcük sayısı ile de saygın diller arasındaki hak ettiği yüksek değeri almalıdır. Bu basamaklar üzerinde, Türkçe evrenselliğe ve bilim diline yükselmelidir.

Türkçe ders kitaplarının ve çalışma kitaplarının görselliğinin ve kağıt kalitesinin artırılmasını öneriyor, bunların üzerinde metin seçimi konusunda titizlikle çalışılarak,

Türkçenin sözcük varlığını sınıf seviyelerine göre en iyi biçimde veren metinlerin seçilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Öğretmen görüşlerinden elde ettiğimiz veriler de gösteriyor ki, (Bkz. II. Bölüm) sözcük öğretimine ayrılan süre yeterli değildir. Bu sürenin artırılmasını, mümkün olduğu ölçüde haftalık ders saati içerisinde geniş oranda yayılmasını öneriyoruz.

Metinlerin sözcük varlığı dökümünde de görüleceği üzere (Bkz. I. Bölüm) ilköğretim düzeyinde olmasına rağmen, metinlerde çok sayıda yabancı sözcüğün yer aldığı tespit edilmiştir. Bu yabancı sözcüklerin büyük çoğunluğu açıklanmamakla beraber, etimolojik olarak da Türkçe sözcüklerden ayırt edici herhangi bir yaklaşım sergilenmemiştir. Bu durum sözcük öğretiminde öğrencinin Türkçe olanla olmayan arasındaki farkı ayırt etmesine olanak tanımamaktadır. Ayrıca bu durum dilbilgisi öğretimine de olumsuz olarak yansımaktadır: 1) büyük ve küçük ünlü uyumlarının öğretiminde sorunlara neden olmaktadır. 2) yabancı tamlamalarla, Türkçe tamlamalar konusunda sorunlar yaşanabilmektedir. 3) sözcüklere eklenen ekler bazında sorun çıkabilmektedir. 4) bileşik sözcük, bileşik fiillerde sorunlar oluşmaktadır.

Sözlük ve imla kılavuzlarında etimolojiye yeterince yer verilmemesinin bir eksiklik olduğu kanısındayız. Sözlüklerde yabancı kökenli madde başı sözcükleri açıklarken, o sözcüklerin kök anlamlarının ve farklı anlamlarının da kısaca verilmesinin yararlı olacağını düşünüyoruz. İmla kılavuzlarında ise yabancı sözcüklerin orijinal yazımının parantez içinde verilmesinin daha doğru olduğunu düşünüyoruz. Hatta, imla kılavuzlarında yabancı sözcüklerin ayrı bir dizin ile sunulmasını öneriyor, böylece öğrencinin daha kolay bir ayırtmaya gidebileceğini düşünüyoruz.

Sözcük öğretiminde yetkinlik kazanan öğrenci, *anlama* ve *anlatma* becerilerini doğru gerçekleştirdiği gibi, öğrencinin yabancı dil eğitimine de olumlu katkılar sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

- Akalın, Prof. Dr. Şükrü Haluk – Prof. Dr. Recep Toparlı – Prof. Dr. Nevzat Gözaydın
– Prof. Dr. Hamza Zülfikar – Prof. Dr. Mustafa Argunşah – Doç. Dr. Nurettin Demir –
Belgin Tezcan Aksu – Beyza Gültekin, (2005) *Türkçe Sözlük*, Atatürk Kültür, Dil ve
Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu, Ankara
- Akalın, Prof. Dr. Şükrü Haluk – Prof. Dr. Recep Toparlı – Prof. Dr. Zeynep Korkmaz –
Prof. Dr. Nevzat Gözaydın – Prof. Dr. Hamza Zülfikar – Prof. Dr. Bilal Yücel –
Bayram Yıldız – Emrullah Ayık – Safa Tekeli – Belgin Tezcan Aksu – Beyza
Gültekin – Betül Eyöve Yılmaz, (2005) *Yazım Kılavuzu*, Türk Dil Kurumu
Yayımları, Ankara
- Aksan, Prof. Dr. Doğan, (2004) *Türkçenin Sözcük Varlığı*, Engin Yayınevi, Ankara
- Altıntaş, Güldane – Yeliz Bursalıoğlu, (2006) *İlköğretim Türkçe Ders Kitabı 6*,
Özgün Matbaacılık, Ankara
- _____, (2006) *İlköğretim Türkçe Öğrenci Çalışma Kitabı 6*, Özgün Matbaacılık,
Ankara
- Avery, Robert – Serap Bezmez – Anna G. Edmonds – Mehlika Yaylalı, (2000)
İngilizce – Türkçe Redhouse Sözlüğü, Sev Matbaacılık ve Yayıncılık,
İstanbul
- Calp, Yrd. Doç. Dr. Mehralı, (2005) *Özel Öğretim Alanı Olarak Türkçe Öğretimi*,
Eğitim Kitapevi Yayınları, Konya
- Devellioğlu, Ferit, (1996) *Osmanlıca – Türkçe Ansiklopedik Lûgat Eski Ve Yeni
Harflerle*, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara
- Doğan, D.Mehmet, (1988) *Büyük Türkçe Sözlük Türkçe / Osmanlıca / Yabancı
Dillerden Türkçeye Geçen Ve En Çok Kullanılan Kelimeler*, Beyan
Yayımları, İstanbul
- Eyüboğlu, İsmet Zeki, (2004) *Türk Dilinin Etimoloji Sözlüğü*, Sosyal Yayınları,
İstanbul
- Kapulu, Ahmet, (2001) *İlköğretim Türkçe 8*, Koza Yayın Dağıtım, Ankara
- Kavcar, Prof. Dr. Cahit – Dr. Ferhan Oğuzkan – Doç. Dr. Sedat Sever, *Türkçe
Öğretimi Türkçe Ve Sınıf Öğretmenleri İçin*, Engin Yayınevi, Ankara
- Koyuncu, Melahat – Mustafa Koyuncu, (2004) *İlköğretim Türkçe 7 Ders Kitabı*,
Tutibay Yayınları, Ankara
- Milli Eğitim Bakanlığı, (26 Ekim 1981) *Temeleğitim Okulları Türkçe Eğitim*

Programı, Tebliğler Dergisi, , Sayı 2098

Nişanyan, Sevan, (2007) *Sözlerin Soyağacı Çağdaş Türkçenin Etimolojik Sözlüğü*,
Adam Yayınları, İstanbul

Sever, Doç. Dr. Sedat, (2002), Öğretim Dili Olarak Türkçenin Sorunları ve Öğretme-
Öğrenme Sürecindeki Etkili Yaklaşımlar, *Türkçenin Dünyü, Bugünü, Yarını Uluslar*
arası Bilgi Şöleni Bildiriler, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları / 2935,
s: 195

EKLER

Ek-1A. Öğrenci Anketi

Öğrencinin;

Adı:

Soyadı:

Okulu:

Sınıfı:

-
- 1- Kendinize ait Türkçe Sözlüğünüz var mı? A) Var B) Yok
 - 2- Evinizde Türkçe Sözlüğünüz var mı? A) Var B) Yok
 - 3- Sınıf Kitaplığınızda Türkçe Sözlük var mı? A) Var B) Yok
 - 4- Sözcük çalışmalarında hangisini kullanıyorsunuz?
A) metin altı sözlükçe B) kitap sonu sözlük C) sözlük D) öğretmenime soruyorum
 - 5- Öğretmeniniz sözcük çalışması yapıyor mu?
A) evet B) hayır C) ara sıra D) ödev veriyor
 - 6- Sözlük kullanmasını biliyor musunuz?
A) evet B) hayır C) öğreniyorum D) öğreneceğim
 - 7- Aşağıdaki sözcükleri sözlükteki sırasına göre sıralayınız.
balık, baca, su, evren, el, kitap, kalem
.....
 - 8- Türkçe kitabımdaki metinler;
A) sıkıcı B) ilgimi çekiyor C) anlayamıyorum D) çok basit
 - 9- Türkçe dersinde sözcük çalışmalarını;
A) sevmiyorum B) seviyorum C) yapmıyoruz D) gereksiz buluyorum
 - 10- Türkçe ders kitabınızda metin altı ve kitap sonu sözlükçe olmasaydı, sözcükleri nasıl öğrenirdiniz?
A) öğretmenime sorardım B) aileme sorardım C) Türkçe Sözlüğe bakardım
D) öğrenemezdim

Ek-1B. Öğretmen Anketi

Öğretmenin;

Adı:

Soyadı:

Okulu:

Branşı:

- 1- Türkçe Sözlüğünüz var mı? A) Var B) Yok
- 2- Türkçe Sözlüğünüzü derste yanınızda bulunduruyor musunuz?
A) her zaman B) ara sıra C) bulundurmuyorum D) gerek duymuyorum
- 3- Öğrencilerinize Türkçe Sözlük kullanmayı gerekli tutuyor musunuz?
A) evet B) hayır C) öneriyorum D) öğrenciye bırakıyorum
- 4- Metin çalışmalarında hangisini kullanıyorsunuz?
A) ders kitabı B) çalışma/yardımcı kitap C) özgün metin D) diğer
- 5- Sözcük çalışmalarında hangisini kullanıyorsunuz?
A) metin altı sözlükçe B) sözlük C) kitap arakası sözlük D) kendim açıklıyorum
- 6- Sözcük çalışmasına haftada kaç dakika ayırıyorsunuz?
A) 10 B) 15 C) 30 D) daha fazla
- 7- Ders kitaplarındaki sözvarlığı öğrencilerin seviyesine uygun mu?
A) uygun B) değil C) düzenlense iyi olur D) baş edilebilir
- 8- Verdiğiniz ödev konuları içinde sözcük çalışması yer alıyor mu?
A) evet B) hayır C) nadiren D) müfredata göre
- 9- Sözcük çalışması konusunda öğrenci velileri ile bir çalışmanız var mı?
A) evet B) hayır C) iletişim kuramıyoruz D) istekli olanlarla
- 10- Sözcük çalışmalarında hangi yöntemleri kullanıyorsunuz?

.....
.....
.....

Ek-2A. (MERSİN) Silifke Kaymakamlığı Anket Olur Belgesi

T.C.
SİLİFKE KAYMAKAMLIĞI
İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü

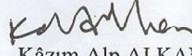
K.Kodu :157546
Sayı : ANKET / (08) 1680
Konu : Anket

27.02.2008

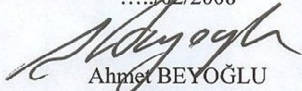
KAYMAKAMLIK MAKAMINA

Pamukkale Üniversitesi, Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi Ertuğrul KAYA'nın 26 Şubat 2008 tarihli dilekçesinde; yüksek lisans tezinde kullanmak üzere aşağıda belirtilen okullarda öğretmen ve öğrencilere, "Sözcük Öğretimi ve Sözlük Kullanımı" ile ilgili tutum ve davranış anketi yapmak istediği belirtilmekte olup, eğitim öğretimi aksatmayacak şekilde anketin yapılması müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde OLUR' larınıza arz ederim.

Kâzım Alp ALKAN
Müdür

OLUR
...../02/2008

Ahmet BEYOĞLU
Kaymakam

ANKET YAPILACAK OKULLAR:

Atatürk İlköğretim Okulu	Cengiz Topel İlköğretim Okulu
Gazipaşa İlköğretim Okulu	Cumhuriyet İlköğretim Okulu
Göksu İlköğretim Okulu	Ş.Y. İlhan Akgün İlköğretim Okulu
Ş. Ragıp Köse İlköğretim Okulu	Taşucu Seka İlköğretim Okulu
Taşucu İlköğretim Okulu	

İnönü Caddesi No : 70 3394 SİLİFKE Ayrıntılı Bilgi İçin B. USLUER - MEMUR
Telefon : 0 324 715 01 70-71- 72 Faks : 0 324 714 48 32
e-posta : silifke33@mcb.gov.tr Elektronik Ağ : www.Silifkemem.gov.tr

Ek-2B. (DENİZLİ) Baklan Kaymakamlığı Anket Olur Belgesi

T.C.
BAKLAN KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

K
28.05.2008
W

Sayı : B.08.4.MEM.4.20.04.00.510/509

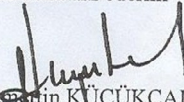
27.05.2008

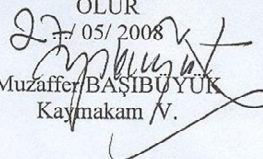
Konu : Anket Uygulaması.

**KAYMAKAMLIK MAKAMINA
BAKLAN**

İçemiz Limak Hüsamettin Tuyji Çok Programlı Lisesi Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni Ertugrul KAYA öğrencisi olduğu Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'ndeki yüksek lisans tezinde kullanmak üzere Müdürlüğümüze bağlı İlköğretim Okullarının 2.kademesinde "Sözlük Kullanımı ve Sözlük Öğretimi" konulu öğrenci görüşlerini almaya yönelik anket uygulama istemekte olup, anket uygulaması yapması müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamınızca da uygun görüldüğü takdirde bilgilerinize ve olurlarınıza arz ederim

Hüsamettin KÜÇÜKÇAL
İlçe Milli Eğitim Müdür

OLUR
27/05/2008

Muzaffer BAŞIBUYUK
Kaymakam V.

Adres : Gökpınar Mahallesi Özel İdare İş Hanı Kat:3 Baklan/DENİZLİ
Tel : 7812121 Fax : 7812120
E-Posta: 231772@meb.k12.tr
Ayrıntılı Bilgi İçin:E.ATICI

ÖZGEÇMİŞ

Adı : Ertuğrul
Soyadı : Kaya
Doğum Tarihi : 1979
Doğum Yeri : Mut / MERSİN
Ana Adı : Şerife
Baba Adı : Zehni
Lise : Silifke Lisesi *Mezuniyet 1995*
Lisans : Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği
Mezuniyet 2001
Yüksek Lisans : Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler
Enstitüsü Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı
Mezuniyet 2008
Yabancı Dili : İngilizce
Çalıştığı Kurum : Milli Eğitim Bakanlığı
Eserleri : İçel'de Festivaller, *Yayınlanmamış Lisans*
Bitirme Tezi, Çanakkale, 2001

